Februari 1997

Jaargang 14
Nummer 1

DEMO

Pragmatisme

Kompas zonder noorden

Ja of nee

Meerkeuze-referendum

Niet Nix

Radicale politieke vernieuwingen

D66 partijvoorzitter Tom Kok

Drie JD'ers in het parlement

JD
JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Redactioneel

Het is misschien een beetje laat, maar... we wensen jullie een jaar om niet te vergeten! Ook al kennen we elkaar misschien niet persoonlijk. Dat is het leuke van nieuwjaarswensen. Het gaat je makkelijk af, juist omdat je de meeste mensen niet kent. Datbleek ook tijdens de nieuwjaarsborrels. De heer Tommel wenste ons bijvoorbeeld het huis van de toekomst, ruim en luxe, met zonnepaneel en zonneboiler incluis. En dan niet te vergeten Tom Kok, nieuwe partijvoorzitter van D66. Hij zou wel wat jong grut in de Tweede Kamer willen hebben in, jawel weer een nieuw jaar, namelijk 1998. Laat ons nou maar lekker tegen jullie aanschoppen van een afstandje, zonder dat we meegesleurd worden door de grote jongens. Natuurlijk kun je dan zeggen, 'ja maar Niet Nix lukt het toch ook binnen de PvdA?'. Dat is wel zo, maar deze jongens en meisjes hebben bewust voor de PvdA gekozen. Bij de Jonge Democraten kun je nog je mening vormen en hoef je niet persé op D66 te stemmen of mee te gaan met hun beleid. De laatste tijd zijn we dan ook met onze eigen standpunten een flink aantal keren in het nieuws geweest. In ieder geval bleek hieruit dat de Jonge democraten geen Groen kabinet wil na de verkiezingen van 1998. Paars doet het goed en die wensen we het beste voor 1997.

En geniet van deze Demo, want Sonny heeft hem voor het aller allerlaatst zijn strakke vorm gegeven. Hij is degene die drie hoofdredacteuren heeft overleefd. Hij was toch wel de grote man achter de schermen en had flink de computertouwtjes in handen. Maar hij is niet de enige die ermee stopt. Edwin en Evert-Jan nemen ook afscheid van de Demo. Bedankt namens de hele JD. De Demo moet echter ook weer verder. Het is wel de belangrijkste spreekbuis van de JD. Waar kan je anders je ei kwijt en zoveel mensen tegelijk benaderen. We hebben dan ook een oproep geplaatst voor nieuwe redacteuren en vormgever om de redactie weer compleet te maken. Jullie respons is onze grote wens voor 1997!

Elly van der Munnik

Deadline

Demo 14.2
17 februari 1997

In deze DEMO

3 ***"Niet Nix, pamflet voor de PvdA" Een interview met Tino Wallaart en Jan Vos***

6 ***Meerkeuze-referendum Een nieuw idee van JD-Amsterdam***

8 ***Pragmatisme: een kompas zonder noorden***

12 ***Wereld Handels Organisatie als opvolger van de GATT***

14 ***Het congres over "vernieuwingen" op het gebied van de studiefinanciering***

16 ***Het einde van de mensenrechten (1)***

18 ***Voorzitters JS, JD, CDJA te gast in het Radioprogramma 'Spijkers met koppen'***

20 ***De prioriteiten op de politieke agenda's van drie prominente D66 politici***

22 ***Een nuance op de IJzerbedevaart***

9 *Op scherp (Marco van Lierop)*
10 *D'emoties*
15 *Boekrecensie... Jan Marijnissen*
13 *Onder de hamer*
24 *Up to JDate*
30 *Petite Politique*
32 *Een JD'er*

Een pamflet met ruim negentig vernieuwingsideeën, da's Niet Nix

'We zijn misschien wel een beetje wat D66 ooit was'

De jongeren van generatie Niet Nix. Ze hebben voor heel wat opschudding gezorgd. Ze vinden dat de PvdA sneller vergrijsd dan de Nederlandse bevolking. De structuur van de partij is verkrampt. De samenleving is totaal veranderd sinds de jaren zeventig en daar moet de politiek op inspelen. Politici moeten weer open staan voor nieuwe ideeën. Zowel jong als oud moet met elkaar hierover in debat gaan. In december 1996 gaven de Niet-Nix'ers het pamflet 'Niet Nix, ideeën voor de PvdA' uit, om hun vernieuwingsidealen onder de aandacht te brengen. DEMO ging in discussie met Tino Wallaart en Jan Vos, twee Niet-Nixers. „Kennis, kennis en nog eens kennis, daar gaat het om."

Elly van der Munnik

Buiten staan wat mensen op de tram te wachten, een automobilist toetert naar een plotseling overstekende voetganger. Maar verder is het vrij stil in hartje Amsterdam. In café Kale aan de Weteringschans is, het anders dan de naam doet vermoeden, erg druk. Obers wringen zich met stapels borden en dienbladen door het publiek. Het is een café waar jong en oud elkaar ontmoeten, en waar de PvdA regelmatig een vergadering belegt. Zo'n café waar gegeten, gedronken maar ook serieus gediscussiëerd wordt.

Aan de bar bestellen twee jongens een kop cappuccino. Onopvallend. Ze worden niet bekeken, er wordt niet gefluisterd. Ze worden niet herkend, nog niet althans. Lang zal dat waarschijnlijk niet meer duren. Wekelijks, zo niet dagelijks, halen ze de voorpagina van de krant. Vooral op maandag, als hun vlugschrift zojuist is verschenen. Regelmatig zijn ze te horen op de radio. Zelfs de Paul de Leeuw heeft ze al gevraagd voor zijn show 'Laat de Leeuw'. Het zijn twee jongens van Niet Nix, een groep jongeren van de PvdA, die onlangs hun liefde verklaarden aan de sociaal-democraten.

De desbetreffende liefdesverklaring, het pamflet Niet Nix: Ideeën voor de PvdA, waarvan de tweede druk nu in de boekhandel ligt, werd volledig de grond ingeschreven door vooral linkse journalisten. Zij, maar ook leden van de

„Wat Tino (Links) zegt, zeg ik ook."

Jonge Socialisten, vonden het een hoogdravende groep intellectuelen die in het pamflet zo goed wisten te vertellen hoe de maatschappij, en dan vooral de onderkant ervan, in elkaar stak. Bovendien, zo werd hen verweten, zouden hun ideeën niet nieuw zijn en daarnaast kant noch wal raken. Ook werden in diezelfde commentaren een aantal Niet-Nix'ers bekritiseerd omdat ze betaald worden door het partijbureau.

„Onplezierige verwijten," noemt Jan Vos van Niet Nix deze. „Over de hoeveelheid publiciteit zijn we dik tevreden. Over de kwaliteit daarentegen niet. Dat wij een groep elitaire westerse mannen en vrouwen zouden zijn die niet over de maatschappij zouden kunnen oordelen, dat is lulkoek," reageert hij geïrriteerd. „Mijn opa was ook maar gewoon, en dan gewoon tussen aanhalingstekens, een postbode. Ik heb in de Rotterdamse wijk 't Oude Noorden gewoond. En Tino Wallaart heeft bijvoorbeeld weer bij de Makro gewerkt. We weten echt wel waar we het over hebben. Bovendien halen wij, van Niet Nix, onze informatie juist uit de samenleving. We hebben een tour gepland langs de Bijlmer, Spangen en de Schilderswijk om met de aldaar wonende mensen te praten. Het is dus echt een lulkoek-argument dat wij niet over de situatie van deze mensen zouden kunnen oordelen. Dan zouden we ook niets over het onderwijs kunnen zeggen, want we hebben geen kinderen. Tja, het is toch nooit anders geweest. De elite heeft het altijd voor het zeggen gehad. Dat wordt juist steeds minder. Wij zijn voor het schrijven van het pamflet juist het veld ingegaan om bijvoorbeeld kleuterscholen en Greenpeace te bezoeken. Terwijl de ambtenaren van de PvdA nog putten uit nota's van drie jaar geleden."

Tino Wallaart en Jan Vos als woordvoerders van Niet Nix

Jan Vos ontkent niet dat de ideeën van Niet Nix niet nieuw zijn. „We beweren of zeggen ook niet dat we origineel zijn. Twintig procent van wat er in het pamflet staat, is misschien nieuw. De rest is al tachtigduizend keer gezegd. Gezegd ja, maar niets mee gedaan. Blijkbaar heeft de politiek na al die jaren nog niet begrepen dat er iets moet gebeuren."

Dat iets is volgens Niet Nix vooral meer scholingsmogelijkheden en adequater onderwijs. „Een jongen uit Hengelo," vertelt Tino Wallaart, „was zeven à acht maanden werkloos en hij wilde zich omscholen tot vrachtwagenchauffeur. Hij was gemotiveerd, toonde initiatief. Maar voor het arbeidsbureau is dat niet voldoende. Je moet eerst een paar jaar werkloos zijn. 'Kom over vijf maanden maar eens terug, dan praten we verder', kreeg hij te horen. Dat is toch absurd. Ze veroordelen je eigenlijk tot vijf maanden sociale dienst."

„Mijn ideaal is een groot veld waarin iedereen kan mee discussiëren, inclusief vrouwen en slaven."

„Die Melkertbanen bijvoorbeeld," vervolgt hij, „hartstikke gaaf hoor, maar vervolgens zet je deze mensen zonder enig perspectief weer op straat. Je moet mensen juist laten participeren. Kennis, kennis en nog eens kennis, daar gaat het om. De vicieuze cirkel doorbreken, achterstanden terugdringen. En hoe doe je dat, heel simpel door iedereen de mogelijkheid te geven zich te scholen. Want scholing biedt perspectief op de arbeidsmarkt."

„Kinderen, maar dan ook alle kinderen," benadrukken de twee Niet Nix'ers, „zouden op hun tweede/derde jaar naar de crèche moeten. Je ziet het aan kinderen van tweeverdieners, die al jong naar de crèche gaan, die lopen met hun sociale vaardigheden voor op de anderen. Zo zie je bijvoorbeeld ook dat kinderen van minder draagkrachtige ouders vaak geen computer hebben, in tegenstelling tot de beter toebedeelde kinderen. Zij kunnen veel eerder met zo'n ding oefenen waardoor ze zich eerder kunnen ontwikkelen. De anderen hebben dan meteen een achterstand. Wij vinden dat iedereen een gelijke startpositie moet krijgen."

„Verder willen we de leerplicht verhogen naar achttien jaar. Hiermee willen we voorkomen dat jongeren op hun zestiende al doelloos rondzwerven. Deze dorp-outs worden op deze manier meer betrokken in de samenleving. Als ze echter op hun achttiende niet meer naar school willen dan is dat hun eigen probleem. Ze hebben immers wel de kans gekregen." Jan Vos gelooft echter niet dat er veel jongeren zijn die niet willen. Het is voor hen meer een kwestie van geen kans krijgen.

„We zijn daarom blij dat onder Kok, met wie wij diverse gesprekken hebben gevoerd, het onderwijs na de werkgelegenheid prioriteit nummer twee is. Jarenlang werden hierop miljarden bezuinigd, maar die tijd is gelukkig voorbij. Voor ons is dat winst. We hebben er, weliswaar niet alleen, voor gezorgd dat het onderwijs weer op de agenda komt te staan."

Ondertussen zijn er twee dames aan tafel geschoven. Eén daarvan luistert aandachtig naar het betoog van het tweetal. Een brede lach staat op haar gezicht. Zij heeft eveneens sympathie voor de PvdA. Jan Vos probeert haar over te halen het pamflet te lezen en reikt haar zijn visitekaartje aan. Ze bladert even door het pamflet maar legt het vervolgens weer snel naast zich neer.

Beterschapskaartje

Zoals anderen kritiek hebben op Niet Nix, zo heeft zij op haar beurt weer kritiek op anderen. Vooral op haar eigen partij, de Partij van de Arbeid. Hoewel het volgens Tino Wallaart wel de meest levendige politieke partij is in Nederland. „Dit omdat de partij veel interessante leden heeft. Denk maar eens aan Duisenberg, of aan Van Thijn. En dan hebben we het niet eens over het potentieel aan hoogleraren, die allemaal lid zijn van de PvdA. We hebben een enorme denkkracht. Die is bij de PvdA groter dan bij

welke partij dan ook."

Daarentegen, vindt het tweetal, is de partij voortdurend met structuren bezig. „Ze boren elkaar de grond in over bijvoorbeeld het dubbelmandaat van Karin Adelmund. Volgens ons zou de discussie moeten gaan over haar kwaliteiten als partijvoorzitter maar niet over het wel of niet kunnen uitoefenen van een dubbelmandaat. Ter verduidelijking een citaat uit *Vrij Nederland*, fictief maar wel typerend: Als een lid na een hartaanval in het ziekenhuis ligt, dan wordt er bij de PvdA gestemd of hij of zij wel of geen 'Van Harte Beterschap'-kaartje krijgt. De motie wordt hier vervolgens met 48 stemmen voor en 38 stemmen tegen aangenomen. Zo is de PvdA continu, maar ook de Jonge Socialisten, met moties, amendementen en resoluties bezig."
„Er wordt in de partij teveel op de persoon gespeeld, - partijleden maken elkaar af in de media-, en te weinig naar andermans ideeën geluisterd. Om nog maar eens een voorbeeld te noemen. Rottenberg en Van der Laan, Amsterdamse PvdA-fractievoorzitter, zouden bij een PvdA-afdeling in Amsterdam komen praten over de stadsprovincie. Zij waren wat vertraagd. Drie mensen uit de zaal waren al kwaad weggelopen. Toen de sprekers gearriveerd waren en uiteindelijk hadden gesproken, barstte er in de zaal een discussie los. Deze ging over het te laat op de hoogte brengen aan de PvdA-afdelingen van het gesprek over de stadsprovincie. We bedoelen maar. De discussies gaan teveel over structuren en te weinig over de inhoud. Ook zo iets, op Ameland kregen de kinderen niet langer een vergoeding om op het vasteland naar school te gaan. Dat kon volgens Netelenbos niet, we kunnen geen uitzondering maken. Bureaucratie, en zo. En weg was ze. Als ze naar de bevolking had geluisterd, wist ze dat het slechts vijftig kinderen betrof. Hiervoor had ze gemakkelijk een oplossing kunnen bedenken. Hieruit blijkt wel, dat ze in de kramp schieten, ze weten niet hoe ze verder moeten."

„Wij vinden juist dat er een open debat moet plaatsvinden. En iedereen moet daarin mee kunnen doen. Vooral de jongeren, want het lijkt er nu op dat de PvdA sneller vergrijst dan de bevolking van Nederland. We zouden ook graag met de pjo's praten en gezamenlijk om de tafel gaan zitten om dingen uit te praten. Vooral echter willen we een debat in het veld. Zet meningen naast elkaar, luister naar elkaar. En hou niet vast aan vaste, bestaande regels of structuurtjes. Wij zijn tegen dogma's, en tegen navelstaren. Mijn ideaal is," zegt Jan Vos, „als in de Griekse democratie waar iedereen zich op een groot veld verzamelde om aldaar te discussiëren. Maar anders dan in die tijd, ook met vrouwen en slaven. Al weet ik dat dit een utopie is."

„We zijn misschien wel een beetje wat D66 ooit was. Niet Nix staat eigenlijk voor een totaal nieuw soort manier van politiek bedrijven. We zijn los-vast georganiseerd. We vergaderen ook niet. We nemen geen officieel politiek standpunt in, want zo opereren wij niet. We proppen onszelf niet in een keurslijf. Ons doel is om interessante thema's te bespreken en hiermee in het voetlicht te treden. Daarom kun je Niet Nix ook breder trekken." Tino voelt zich bijvoorbeeld soms meer thuis bij de VVD. „En daarom moet het wekelijks terugkomend Vlugschrift[1], waarvan de redacteuren toevallig ook niet-nix'ers zijn, zo objectief mogelijk zijn. Niemand binnen de PvdA heeft hier verder iets over te zeggen. We laten ook niet-PvdA'ers aan het woord. Zo komen er hele andere politieke standpunten naar boven, die verschillen van de partijdiscipline. De Partij is dan ook bang voor het Vlugschrift."

„Kennis, kennis en nog eens kennis, daar gaat het om."

„Tenslotte, waarom zijn wij Niet Nix? We leven in een andere tijd. De samenleving is volkomen veranderd. We moeten weer op een andere manier naar de dingen kijken. Daarom moet ook de structuur van de PvdA veranderen. In ons pamflet hebben wij hiervoor ruim negentig ideeën aangedragen, dat noem je toch niet nix? Verder is deze naam natuurlijk een gouden vondst. In een beschonken bui is deze naam bedacht. Het resultaat mag er zijn. Het kopt lekker weg in de kranten en het ligt makkelijk in de mond.

♦

[1] *Het Vlugschrift kun je automatisch ontvangen door een e-mail te versturen naar:*
vlugschrift-request@pvda.nl
subject: subscribe

(Ingezonden mededeling)

AMNESTY WAAKT

Hier word je niet gemarteld om iets te tekenen.

Ik wil graag lid worden van Amnesty International. De jaarlijkse bijdrage is f 52,50. Ben je jonger dan 19, dan betaal je f 17,50. Ik stuur deze bon in een envelop (postzegel hoeft niet, mag wel) naar: Amnesty International, Antwoordnummer 10840, 1000 RA Amsterdam. Bellen of faxen kan ook. Tel: 020-6264436, fax: 020-6240889.

Naam/Voorl.: _____ m/v

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Geb. datum: _____ PB14138

AMNESTY WAAKT

Een voorstel van de Jonge Democraten Amsterdam

Het meerkeuze-referendum

D66-voorzitter Tom Kok was te gast was bij de nieuwjaarsborrel van de Jonge Democraten afdeling Amsterdam, heeft deze afdeling de gelegenheid aangegrepen om wat aandacht te vragen voor haar plan voor het meerkeuze-referendum. Het voorstel werd aan de kersverse D66-voorzitter en aan staatssecretaris Tommel (Volkshuisvesting) aangeboden. Beide konden niet veel verkeerds in het plan ontdekken, maar wel wees Tom Kok de afdeling erop dat de kous niet af is met het aanbieden van dit plan aan de voorzitter van D66. Vandaar dat de afdeling nu maar vast probeert om de rest van de JD warm te laten lopen voor het meerkeuze-referendum!

Joost Boermans
&
Andor Admiraal

Het referendum wordt wel gezien als het meest succesvolle onderdeel van de democratiserings-ideeën van D66. Daarom zou je verwachten dat er over het referendum nog veel zou worden nagedacht binnen deze partij. Maar helaas lijkt het erop dat het referendum en de vorm daarvan een dogma is geworden voor D66. Omdat de Jonge Democraten afdeling Amsterdam niet graag zien dat hun favoriete partij in dogma's vervalt, doen wij hierbij een poging om de discussie over democratisering in het algemeen, en het referendum in het bijzonder, nieuw leven in te blazen. Tenslotte is niets perfect en het huidige referendum is dat ook niet. Wij zijn dan ook van mening dat er in een groot aantal gevallen een betere variant van het referendum mogelijk is: het meerkeuze-referendum. Wij zouden eigenlijk de synthese tussen het "traditionele" referendum en het volksinitiatief willen noemen.

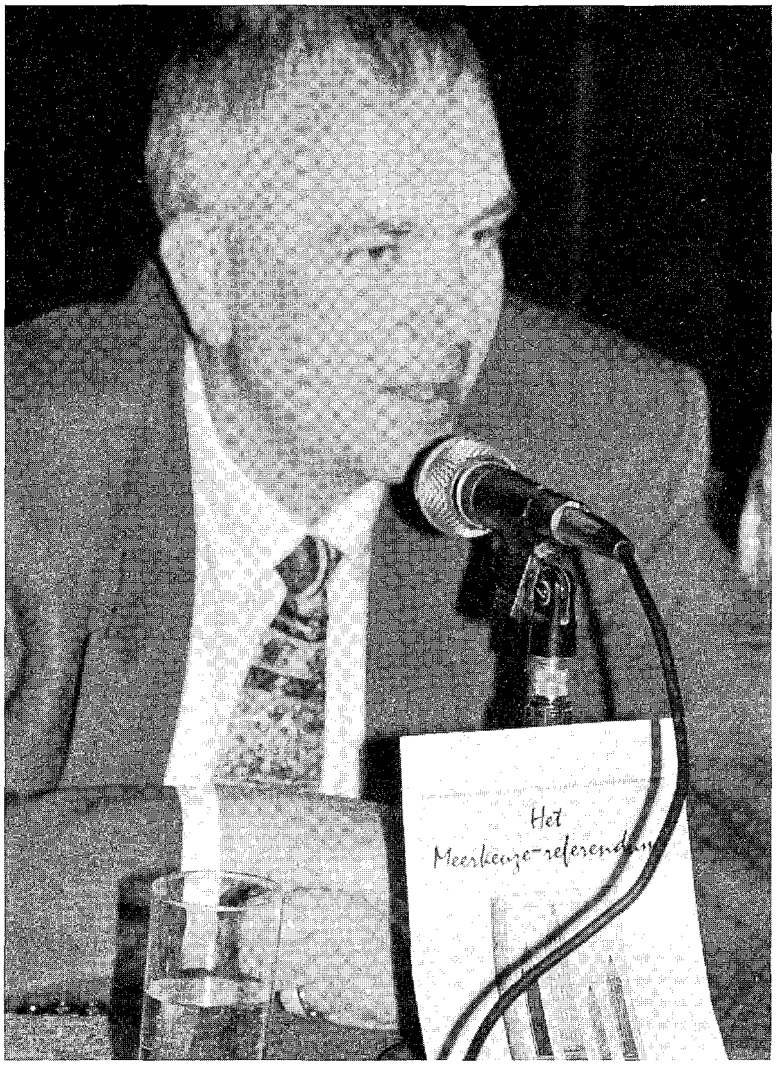

Het referendum zoals dat nu in Amsterdam wordt gehouden is een prima instrument om burgers dichter bij de politiek te brengen, en de politiek dichter bij de burgers: bestuurders worden gedwongen serieus naar de burgers te luisteren en de plannen goed uit te leggen, anders zou een referendum wel eens een stokje kunnen steken voor alle mooie ideeën van de bestuurder. Als "stok achter de deur" is het traditionele referendum van onschatbare waarde.

Ja of nee

Als besluitvormings-instrument zitten er echter een paar haken en ogen aan het huidige referendum. Waar een bestuurder de verantwoordelijkheid heeft voor het totale beleid, kan een kiezer bij een referendum in zijn huidige vorm slechts iets goed- of afkeuren, los van de gevolgen die deze beslissing heeft voor andere beleidsterreinen. Er kan immers slechts over een uit zijn verband gehaalde kwestie "ja" of "nee" worden uitgesproken. Als besluitvormings-instrument is het referendum bovendien een destructief instrument: op zijn best kan een voorstel doorgang vinden zoals het anders ook doorgang had gevonden, in het andere geval wordt een voorstel volledig getorpedeerd. Beter dan het was zal het voorstel door het referendum niet worden.
Om een concreet voorbeeld te geven: een kiezer kan wel aangeven dat hij tegen de Noord-Zuidlijn is, maar hoeft daarbij niet aan te geven hoe de verkeersproblemen in Amsterdam, die de Noord-Zuidlijn zou oplossen, dan wél moeten worden aangepakt. Om de kiezer in een referendum deze verantwoordelijkheid toch te geven, zouden referenda met meerdere keuzes mogelijk moeten zijn: het meerkeuzereferendum.

Het meerkeuze-referendum, hoe werkt dat?

Om te beginnen kun je het meerkeuze-referendum zien als een toevoeging op het bestaande referendum. De aanloop naar een referendum blijft hetzelfde: de burgers kunnen door middel van inspraak-procedures en stadsgesprekken vooraf invloed uitoefenen op een voorstel van de gemeente. De Raad neemt vervolgens een voorstel aan. Hierna kunnen de burgers een initiatief nemen dat uiteindelijk kan leiden tot een referendum. Hiervoor moet eerst

een vastgesteld aantal handtekeningen verzameld zijn en de formulering van het referendum hoeft hierbij nog niet worden aangegeven. Tot zover verandert er dan ook niets. Het verschil tussen het traditionele referendum en het meerkeuze-referendum zit hem in de fase waarbij, in een traditioneel referendum, de burgers de vereiste handtekeningen ophalen om het referendum doorgang te laten vinden. Bij het meerkeuze-referendum gaat het er niet alleen om handtekeningen op te halen om het referendum an sich doorgang te laten vinden, maar om een alternatief aan te dragen. Voor dit alternatief is hetzelfde aantal handtekeningen vereist dat momenteel noodzakelijk is om een referendum te laten plaatsvinden. Pas wanneer één van de alternatieven het vastgesteld aantal handtekeningen heeft vergaard, kan het referendum doorgaan. Als er meerdere alternatieven voldoende handtekeningen bij elkaar weten te halen, dan komen zij allemaal op de stembrief terecht.

Het meerkeuze-referendum is eigenlijk de synthese tussen het "traditionele" referendum en het volksinitiatief

De nul-optie (het plan afstemmen zonder een ander plan ervoor in de plaats te stellen) telt ook mee als alternatief. Uiteraard zal het oorspronkelijke voorstel van de gemeenteraad standaard één van de alternatieven zijn. Op deze manier blijft een "traditioneel" referendum mogelijk.
Net zoals bij de aanvraag van het huidige referendum getoetst wordt of het onderwerp wel referendabel is, moeten de alternatieven voor het meerkeuze-referendum getoetst worden of ze wel reëel zijn, wat betekent dat ze niet met bestaande wetgeving of verdragen in strijd zijn en dat ze niet het budget overschreiden. Een onafhankelijke toetsings-commissie zal voor deze beoordeling zorg moeten dragen.

Indien er verschillende alternatieven meedoen in een referendum is er natuurlijk een systeem nodig om te bepalen welk alternatief heeft gewonnen. Hiervoor willen wij het beproefde Single Transferable Vote-systeem voorstellen. Dit systeem wordt onder meer gebruikt bij de verkiezing van personen in Australië. In dit systeem kan de kiezer de alternatieven naar zijn of haar voorkeur een nummer geven. In eerste instantie worden alleen de eerste voorkeuren geteld. Is er geen voorstel dat meteen meer dan de helft van de (eerste) stemmen heeft gekregen, dan valt het voorstel met de minste eerste voorkeuren af. Van de stemmen die op dat voorstel als eerste voorkeur waren overgebracht, worden de stemmen vervolgens overgedragen aan de tweede voorkeuren op die formulieren. Dan wordt de telling opnieuw uitgevoerd. Dit proces wordt net zo lang herhaald totdat een van de voorstellen meer dan de helft van de stemmen heeft gekregen.

Bindend

Dat rest er nog de vraag of het winnende alternatief ook uitgevoerd móet worden: is het meerkeuzereferendum bindend of niet? Radicale democratisering is één van de hoofddoelstellingen van de Jonge Democraten Amsterdam en dus geniet een bindend meerkeuze-referendum onze eerste voorkeur. Wel denken wij dat veel van de voordelen van het meerkeuze-referendum ook gelden wanneer het niet-bindend is en daarom zouden wij ons ook voor een niet-bindend meerkeuze-referendum hard willen maken.
Wat zijn nou precies de voordelen van dit meerkeuze-referendum? In de eerste plaats worden de scherpe kanten van het "traditionele" referendum afgeslepen door de burgers een minder eenzijdige verantwoordelijkheid te geven (meer dan alleen "voor" of "tegen"). Daarnaast worden burgers, meer dan bij een regulier referendum, gestimuleerd om creatieve oplossingen voor de bestaande problemen aan te dragen: hun ideeën tellen nu echt mee. Het referendum wordt in plaats van een destructief besluitvormings-instrument een positieve kracht. Waar de eerdere Amsterdamse referenda hier en daar werden gekenmerkt door een sfeer van "de burgers tegen de politiek" (stadsprovincie), is dit bij het meerkeuze-referendum niet waarschijnlijk.
Er zijn immers ook meerdere voorstellen van de kant van de bevolking mogelijk. Twee alternatieven leiden snel tot polarisatie, bij een meerkeuze-referendum verwachten wij dat de inhoud nog meer centraal zal komen te staan. De maatschappelijke discussie zal worden bevorderd. In onze ogen spreekt het bijna voor zich dat wanneer er meer mensen zijn die zich met het ontwikkelen van alternatieve

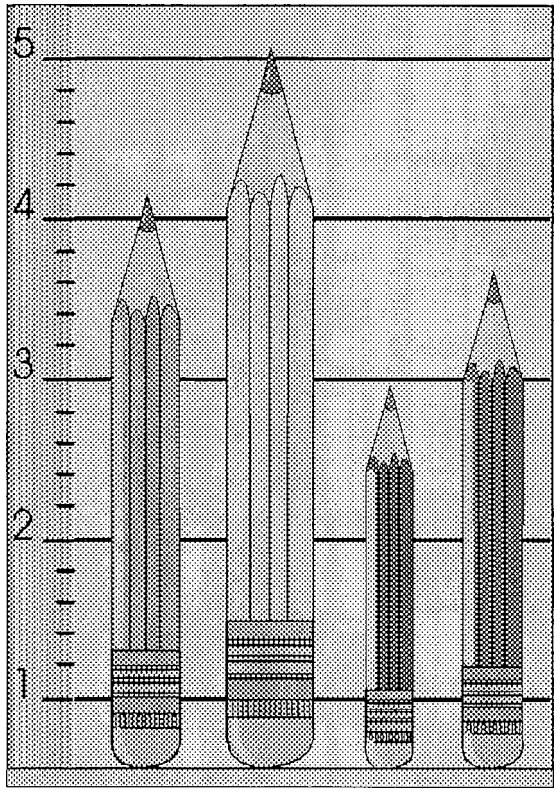

Illustratie: Andor Admiraal

oplossingen voor problemen bezig houden, er ook betere en creatievere oplossingen zouden kunnen komen.
Het meerkeuzereferendum is dus een prima aanvulling op het referendum: het zal de burger nog meer dan bij een regulier referendum dichter bij de politiek brengen en het zal het referendum als besluitvormings-instrument aanzienlijk verbeteren.

♦

(Het artikel is reeds verschenen in Het Parool van 7 januari 1997)

Pragmatisme: een kompas zonder noorden

De afgelopen maanden is er in de Demo een levendige discussie aan de gang over vrijzinnig-democratie en de beginselen van de JD. Opmerkelijk is dat steeds weer dezelfde vragen aan de orde worden gesteld, namelijk: wat vrijzinnig-democratie is en of D66 en de JD meer ideologie moeten hebben, al dan niet vastgelegd in een beginselverklaring. Het feit dat deze vragen steeds terugkeren suggereert enerzijds een identiteitscrisis en politieke vaagheid, anderzijds valt te constateren dat in het denken over deze vragen enkele gemeenschappelijke factoren terugkomen. Dit zijn met name: democratie, individualisme, liberalisme, solidariteit en pragmatisme. We zullen proberen aan te tonen dat een duidelijke ideologie noodzakelijk is voor de JD en vervolgens een aanzet geven tot invulling hiervan, waarbij we tegelijkertijd willen wijzen op enige problemen die hierbij optreden.

Frans van Buul & Maarten Corvers

De term vrijzinnig-democratie waarachter JD'ers zich vaak verschuilen, is vooralsnog nietszeggend. Het tweede deel van de term, democratie, is zoals Bart Hoogenboom in de vorige Demo al op uitstekende wijze zei: -de algemeen aanvaarde bestuursnorm- en geeft geen politieke identiteit aan. Uit de toevoeging vrijzinnig volgt geen verheldering, omdat het vooral betekent dat je niet dogmatisch bent. Volgens het woordenboek betekent vrijzinnig: niet aan vaste leerstellingen hechtend, en is dus een negatieve kwalificatie. De term vrijzinnig-democratie zegt daarom niet voldoende om als beginsel voor de JD of D66 te dienen. Dat betekent dat als de JD vrijzinnig-democratie als uitgangspunt neemt nadere invulling van dit begrip nodig is.

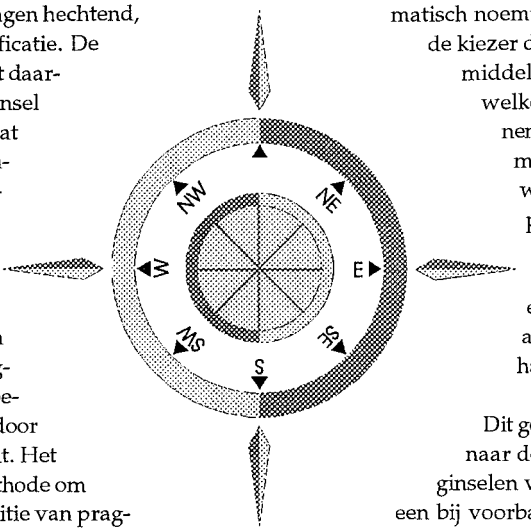

Nutsmaximalisatie

Een van de nadere invullingen die veel gehoord wordt, is pragmatisme. Pragmatisme is een begrip dat door velen gebruikt en door sommigen ook misbruikt wordt. Het begrip omvat een bepaalde methode om tot keuzen te komen. Een definitie van pragmatisme zou kunnen zijn: naar feiten kijkend en daarbij lettend op oorzaak en gevolg, opdat je het best mogelijke kunt bereiken. Essentieel hierbij is dat keuzen tot stand komen op basis van een vorm van nutsmaximalisatie, het kiezen van 'het beste'. Hierbij zijn twee zaken op te merken. Ten eerste dat dit het minimale rationele gedrag is dat je van ieder mens, laat staan politicus, mag verwachten. Immers, het zou toch een schande zijn als een politicus niet het beste voor het land zou willen of wanneer een politicus niet naar de feiten zou kijken. Ten tweede is pragmatisme een leeg begrip. Je zou de vergelijking kunnen trekken met het begrip nutsmaximalisatie dat de basis is voor het hedendaags economisch denken. In beide gevallen is sprake van een leeg begrip, omdat de betekenis afhankelijk is van een ander begrip. Nutsmaximalisatie betekent het kiezen van het alternatief dat het meeste nut oplevert. Wat nuttig is zal nog gedefinieerd moeten worden. Zo betekent pragmatisme het kiezen van de beste optie, maar wat het beste is zal verder moeten worden ingevuld. Zo'n invulling van wat het beste is heet een ideaal en een verzameling idealen een ideologie. Zo bezien is het duidelijk dat pragmatisme niet zonder ideologie kan bestaan. De discussie over tegenstelling tussen idealisme en pragmatisme is daarmee ook een non-discussie.

Overigens betekent pragmatisme niet het omzeilen van democratische procedures of algemene normen van goed fatsoen omdat dit makkelijk uitkomt. Deze invulling, die we in normaal Nederlands ritselen noemen, wordt er nog wel eens aan gegeven. Het staat ook niet voor opportunisme: doen wat op een bepaald moment electoraal of politiek gunstig is. Tenslotte betekent het ook niet dat je constant veranderende idealen hebt. Wat het wel betekent is het niet dogmatisch gebruiken van middelen om een vooraf gedefinieerd doel te bereiken en openheid ten opzichte van nieuwe wegen (lees: middelen) om oude waarden (lees: idealen) te realiseren. De idealen echter liggen vast. Voor iedere politieke partij die zichzelf pragmatisch noemt geldt dat zij niet a priori aan de kiezer duidelijk kunnen maken welke middelen zij gaan inzetten, maar wel welke idealen zij hebben. Dit kunnen ze niet alleen, maar zijn ze ook moreel verplicht. Helaas moeten we constateren dat D66 deze plicht niet altijd serieus neemt. Dit is precies de vaagheid die D66 zo vaak verweten wordt en de oorzaak voor het grote aandeel zwevende kiezers in haar electoraat.

Dit gezegd hebbende volgt de vraag naar de verdere invulling van de beginselen van de JD. Wij willen hier niet een bij voorbaat mislukte poging wagen in enkele alinea's een complete beginselverklaring o.i.d. voor de JD te geven. Dat is ook niet de taak van twee mensen: de hele vereniging moet in dit proces betrokken zijn. Wat wel mogelijk is, is enkele algemene trekken van een mogelijke beginselverklaring tonen, en enkele problemen aanwijzen. Om te beginnen is in het verleden democratisering altijd een belangrijk beginsel van de JD geweest, en het is te verwachten dat dit in de toekomst zo blijft. Daarnaast heeft de JD echter ook meningen over een vele andere zaken, en dit leidt noodzakelijkerwijs tot een zekere spanning. Van de ene kant is de JD voor meer

democratie, van de andere kant neemt de JD ook een bepaalde concrete politieke standpunten in die zij binnen het democratisch systeem probeert te realiseren. In het meest extreme geval kan dit tot resultaat hebben dat het door de JD voorgestelde politieke systeem tot gevolg heeft dat concrete politieke standpunten moeilijk te realiseren worden: denk hierbij bijvoorbeeld aan de vermeende conserverende werking van het referendum. Om de discussie over dit soort zaken helder te houden, is het goed deze twee aspecten te scheiden. Een keuze voor een bepaald democratisch stelsel mag niet afhangen van het verwachte politieke resultaat dat het oplevert.

Ook de rechten van het individu zijn altijd een belangrijk thema binnen het denken van de JD geweest. Deze spelen een rol zowel in de discussie over het democratisch stelsel als in de discussie over concrete politieke standpunten. Wat betreft het democratisch stelsel speelt het individu een rol, omdat de rechten die aan het individu als individu toegekend worden de ultieme reden zijn voor democratie. Het betreft hier vrij minimale rechten, waaronder vrijheidsrechten. Wat betreft de concrete politieke standpunten, speelt het individu een rol, omdat de JD van mening is dat het individu door de overheid in staat moet worden gesteld gebruik te maken van zijn vrijheidsrechten: de overheid moet zorgdragen voor de materiële randvoorwaarden. Hierbij is altijd sprake van een herverdeling van goederen, en wordt dus aanspraak gemaakt op de solidariteit van mensen. Ook hier bevindt zich dus een spanningsveld: om de vrijheid van de één te garanderen blijkt het nodig in bepaalde mate afbreuk te doen aan de vrijheid van anderen. Dit is alleen te rechtvaardigen binnen een democratisch systeem, waarin dit niet door een externe overheid aan de burgers wordt opgelegd, maar waarin zij hier zelf voor kiezen.

Alhoewel de rechten van het individu een belangrijke rol spelen, is het niet zo dat alle concrete politieke standpunten die we als JD aanhangen hieruit af te leiden zijn. Soms is dit omdat deze standpunten weinig te maken hebben met de rechten van het individu (denk bijvoorbeeld aan milieubeleid), en soms is dit omdat het onderwerp zich in een spanningsveld tussen de individuele rechten van meerdere personen bevindt. Van dit laatste is bijvoorbeeld sprake in het geval van sociale zekerheid. Omdat zowel hoge uitkeringen als lage uitkeringen te rechtvaardigen zijn met een beroep op de rechten van het individu (resp. de ontvanger en de belastingbetaler), is een concreet politiek standpunt over sociale zekerheid niet af te leiden van de rechten van het individu, maar is altijd een bepaalde keuze tussen tegenstrijdige belangen. Dit soort keuzen doen zich veel voor in de politiek. Het ideaal is natuurlijk wanneer op het eerste gezicht tegenstrijdige belangen met elkaar verenigd kunnen worden (dit is bijvoorbeeld econologie op z'n best), maar het zou onjuist zijn te denken dat dit altijd mogelijk is. In de praktijk blijkt dat vaak wel degelijk een keuze gemaakt moet worden, en de kiezer heeft recht te weten naar welke kant deze keuze zal uitvallen. Duidelijk te maken hoe deze belangenafweging plaatsvindt bij de JD zal dan ook één van de belangrijkste en meest uitdagende problemen zijn bij het expliciteren van de beginselen van de JD.

♦

Op scherp

Op het internationale toneel gedragen ze zich als een verwend kind.
Of het nu gaat om de president van de toekomstige Europese bank, de trekvogels of onze wiet; het is immer hommeles. Ik heb genoeg van de Fransen. Tot voor kort ging ik er graag op vakantie. De laatste keer hadden we er een huisje gehuurd. Dikke pret! Tot we Front Nationalpamfletten in de boekenkast ontdekten (echt waar).
Frankrijk heeft een groot probleem. Politici zitten met de handen in het haar (behalve premier Juppé, die is kaal). De werkeloosheid is er gigantisch terwijl het werkende deel der natie om iedere scheet het openbare leven platlegt. Het land van Montesquieu, Voltaire en al die andere verlichte boys wordt geregeerd door de straat! Het tragische is dat de Fransen geen andere keuzen hebben. De straat is voor hen de enige manier om door te dringen tot de politieke kliek in hun land. 'De naïeve maagd der democratie baarde het kuiken der oligarchie'. Vrij naar Huizinga geldt dit zeker voor de Franse samenleving. Het Franse politieke stelsel is na 1789, zo lijkt wel, niet meer bijgesteld; Franse parlementariërs hebben nog altijd niets te vertellen en monsieur le President heeft voor maar liefst zeven jaar de absolute macht.

Meneer Chirac,
Ophouden met dat getier op andermans aangelegenheden! Gewoon kappen, basta! Uw land nadert allengs het predikaat bananenrepubliek. Steekt u uw tijd en energie maar in de broodnodige democratische hervormingen in eigen land! En zo is het! Il faut cultiver notre jardin.

Marco van Lierop

D'emoties

Deze rubriek is bedoeld voor brieven van lezers

Karl Lueger

Het duurt soms even voordat het balletje valt. Toen ik twee jaar geleden in Wenen woonde, was er om de hoek een 'Lueger-center' (winkelcentrum met o.a. een prima supermarkt). Ook heet een belangrijke straat in Wenen de 'Karl-Lueger-Ring'. Misschien heb ik bij mezelf weleens gedacht, wie nou die Karl Lueger was.
De Duitse krant *die Welt* (7 december 1996): het Wenen van net na de 'Jahrhunderdwende'. Karl Lueger is de burgemeester van Wenen zo rond 1910 en verricht grote daden op het gebied van onder meer infrastructurele werken. Tegelijkertijd is hij (samen met zijn conservatieve partij) echter ook ergens anders goed in, namelijk anti-semitisme. Lueger voert onder meer de slogan 'Kauft nicht bei Juden' in en legt de schuld voor de problemen in Wenen (bevolkingsgroei, werkloosheid, slechte hygiëne etc.) bij de joden, zigeuners en Tsjechen neer. Het is niet geheel toevallig dat er ook iemand anders in Wenen verbleef tussen 1906 en 1911, een zekere Adolf Hitler. Door diezelfde Hitler werd Karl Lueger later de 'grootste burgemeester aller tijden' genoemd. Zo gaat Oostenrijk dus (nog steeds) met het verleden om. Het wachten is slechts op de eerste Jörg-Haider-Platz!

Michael Mol,
Berlijn

Econologie is juist goed voor het milieu!

Het groene gehalte van de resolutie zou te laag zijn, was in een kritisch stuk in de vorige DEMO te lezen. De werkgroep Milieu vindt deze kritiek echter onterecht: econologie is juist goed voor het milieu, en als het milieu al offers moet doen in de resolutie, geldt dit evenzeer voor de economie.

Zoals de congresbezoekers inmiddels weten is econologie een nieuwe vorm van denken, die gebaseerd is op het idee dat de belangen van economie en milieu niet strijdig hoeven te zijn, maar bij verstandige besluitvorming juist tot wederzijdse winst kunnen leiden. Om dat te bereiken moeten beide componenten een gelijkwaardige rol spelen bij beleidsvorming van overheid en bedrijven. Dat betekent niet dat milieu en economie geen offers hoeven te brengen; dat zou al te mooi zijn. Het betekent wel dat beide beleidsvelden rekening met elkaar moeten houden en daarbij proberen van de nood een deugd te maken.

Dat kan door nu te gaan investeren in nieuwe milieutechnologie en een begin te maken met het aanpassen van de economische structuur in duurzame richting. Dit zal op korte termijn flinke economische dynamiek, en dus banen, opleveren, en op langere termijn een belangrijke concurrentievoorsprong.
Maar de belangrijkste reden om nu met samenwerking te beginnen is het besef dat de milieu-vervuiling momenteel zo ernstig is dat zulke samenwerking in de nabije toekomst (zeg 20 jaar) vanzelf door een ecologische crisis wordt afgedwongen. Alleen zal het omschakelen op milieuvriendelijker productie-processen tegen die tijd veel meer economische pijn veroorzaken, met alle sociale ellende van dien (verlies van koopkracht en werkgelegenheid bijvoorbeeld).

De meest voor de hand liggende manier om een ecologische crisis te voorkomen is door veel minder te gaan consumeren. Maar los van de dooddoener of dat wel realistisch is, blijft het een gegeven dat er 6 miljard mensen op aarde leven, die allemaal voedsel, kleding, huizen en energie nodig hebben. Om duurzaam in deze behoefte te kunnen voorzien dient veel technische innovatie tot stand te komen. Hiervoor zijn forse investeringen nodig, die makkelijker kunnen worden opgebracht bij een groeiende economie. De milieuwerkgroep is bereid deze economische groei te accepteren, omdat ze denkt dat de kansen op een duurzame samenleving veel groter zijn als je het bedrijfsleven via prijsmaatregelen tot productinnovatie dwingt. Dat betekent niet dat de werkgroep tegen consumptiematiging is, maar wel dat ze inziet dat deze matiging het beste via marktwerking kan worden gerealiseerd, namelijk door een prijskaartje aan het milieu te hangen. Het is dan ook hoog tijd dat er een groen BTW-stelsel komt, en dat zoveel mogelijk sectoren van de economie aan een ecotax worden onderworpen. Op het congres vertelde Roger van Boxtel al dat minister Wijers van economische zaken deze voorstellen inderdaad op de politieke agenda gaat plaatsen.

Als het werkelijk lukt om een groene economie te realiseren, zullen milieu-belastende producten relatief duur worden. Hierdoor zullen consumenten vaker voor groene producten gaan kiezen; dit zal tot verschuivingen in het consumptiepatroon leiden, en wellicht ook tot versobering. De milieuwerkgroep gelooft dat dit volledig in lijn is met de vrijzinnige idealen waar de JD zich op beroept. De kritiek dat de resolutie een gering groen gehalte heeft lijkt de werkgroep dan ook ongegrond.

Oele Koornwinder, Ineke Cornelissen
en René Cornelissen

(Werkgroep Milieu)

JD'ers die niet door dit betoog overtuigd zijn geraakt, worden van harte uitgenodigd om de werkgroep te komen uitleggen hoe het beter kan. Ook steunbetuigers zijn natuurlijk welkom. Want de werkgroep staat open voor iedere JD'er die wil nadenken over de vraag hoe een (ecologisch) duurzamere samenleving kan worden gerealiseerd. Voor nadere informatie kun je René Cornelissen bellen: 053-4984094 (werk) of 053-4359380 (privé).

De Commissie Politieke Zaken zoekt één nieuw lid

M/V

Hij of zij houdt zich onder meer bezig met het begeleiden van de werkgroepen en het stimuleren van de politieke discussie

Heb je interesse? Bel dan met Nadja Jungmann (071-5213666) of Edwin Peek (020-6825692)

Ledenenquête structuurcommissie

De structuurcommissie is in eerste instantie in het leven geroepen om te kijken naar de vraag wat de gevolgen van de tempobeurs voor de JD zijn. Verder wordt er gekeken naar de structuren binnen de JD. Hoe verloopt de communicatie tussen bijvoorbeeld de Afdelingen en het Landelijk Bestuur? En is het mogelijk om nog meer in de pers te komen? Hoe zouden we dit aan moeten pakken. Om de structuur binnen de JD te verbeteren hebben we jullie inbreng nodig. Via deze enquête willen wij erachter komen wat voor leden het allerbelangrijkst is. Waar schort het het meest aan binnen de JD. Echter, er zijn soms meerdere antwoorden mogelijk. Probeer er toch één te kiezen! Voor 26 februari opsturen naar: **Ageeth Telleman, Meer en Vaart 524, 1068 LH Amsterdam**

1. Belangrijkste doel van de JD is:
a) scholing en vorming ☐
b) vormen van JD-standpunten ☐
c) belangen behartigen van jongeren ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

2. Politiek-inhoudelijke discussie zijn het meest toegankelijk:
a) op een congres ☐
b) op afdelingsniveau ☐
c) in een werk-/projectgroep ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

3. Ledenopvang vereist op de eerste plaats:
a) een gezellige afdeling ☐
b) toegankelijke discussies ☐
c) toegankelijke bestuursleden ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

4. De resolutiebehandeling op het congres is:
a) goed voor de discussie ☐
b) goed voor standpuntinname ☐
c) te overheersend ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

5. Motieblokken over een bepaald thema zijn op een congres:
a) goede aanvulling op resolutie ☐
b) goede vervanging voor resolutie ☐
c) overbodig ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

6. Het bereiken van pers met JD-standpunten:
a) gebeurt veel te weinig ☐
b) mag geen doel op zich zijn ☐
c) moet serieus overkomeno ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

7. Projecten zijn nuttig voor:
a) het inspelen op interesses ☐
b) het inspelen op actualiteiten ☐
c) resultaatgerichte houding ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

8. De relatie met D66:
a) is een formaliteit ☐
b) levert naamsbekendheid JD ☐
c) moet worden geïntensiveerd ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

9. Wat doet de Commissie Politieke Zaken (CPZ)?
a) coördinatie werkgroepen ☐
b) zorgdragen voor politiek- inhoudelijke discussie ☐
c) geen idee ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

10. Hoeveel namen van landelijk bestuursleden kun je uit je hoofd opnoemen?
a) 6 of meer ☐
b) 3 - 5 ☐
c) 1 - 3 ☐
d) geen één ☐

11. Het is moeilijk om landelijk bestuursleden te vinden, omdat:
a) Studenten geen tijd hebben ☐
b) De drempel te hoog is ☐
c) LB-ers veel moeten reizen ☐
d) anders, nl. _____ ☐
_____

12. Om meer in de pers te komen moet de JD:
a) samenwerken met andere politieke jongeren organisaties ☐
b) op actualiteiten inspelen ☐
c) zich als D66-jongeren manifesteren ☐
d) we hoeven niet meer pers ☐
e) anders, nl. _____ ☐
_____

13. JD-ers zijn over het algemeen:
a) vergadertijgers ☐
b) roddelaars ☐
c) op de politiek inhoud gericht ☐
d) politici in spé ☐
e) CV-jagers ☐
f) anders, nl. _____ ☐
_____

14. Wil je later in de politiek?
a) Yes! ☐
b) Misschien ☐
c) Nee, niet per se ☐
d) Nee, absoluut niet ☐

15. De internationale commissie:
a) is toegankelijk ☐
b) is ontoegankelijk ☐
c) geen mening ☐

16. De activiteiten van de internationale commissie:
a) zijn mij bekend ☐
b) zijn mij onbekend ☐
c) geen mening ☐

17. Het landelijk bestuur:
a) Komt genoeg op activiteiten ☐
b) Komt weinig op activiteiten ☐
c) Geen mening ☐

18. Mijn afdelingsbestuur is;
a) zeer toegankelijk ☐
b) toegankelijk ☐
c) ontoegankelijk ☐
d) geen mening ☐

19. Mijn afdeling biedt:
a) genoeg mogelijkheden om actief te worden/zijn ☐
b) weinig mogelijkheden om actief te worden zijn ☐
c) geen mening ☐

20. Mijn afdelingsbestuur
a) staat open voor nieuwe leden ☐
b) is ontoegankelijk voor nieuwe leden ☐
c) geen mening ☐

21. Afdelingsactiviteiten:
a) Bezoek ik regelmatig ☐
b) Bezoek ik af en toe ☐
c) Bezoek ik nooit ☐
d) Bezocht ik vroeger veel ☐
e) Wil ik eens gaan bezoeken ☐

22. Ik ben lid van de afdeling:
_____

23. Hoelang ben je al lid?
a) minder dan 1 jaar ☐
b) 1 - 3 jaar ☐
c) langer dan 3 jaar ☐

24. Hoe oud ben je?
Ik ben _____ jaar

25. Hoe actief ben je?
a) Heel actief ☐
b) Ik bezoek regelmatig activiteiten, maar zit nergens in ☐
c) Ik was vroeger heel actief ☐
d) Ik kom soms naar activiteiten ☐
d) Ik ben slapend lid ☐

26. Ik ben:
a) student ☐
b) scholier ☐
c) werk(zoek)ende jongere ☐

Als je de DEMO heel wil laten (en dat wil je!) dan mag je ook een kopie van deze enquete opsturen.

De opvolger van de GATT onder de loep

Is de Wereld Handels Organisatie wel sociaal?

In december 1996 vond de eerste vergadering plaats van de Wereld Handels Organisatie (WTO). Deze organisatie wordt wel aangeduid als de opvolger van de GATT (General Agreement on Tariffs and Trade). De GATT is een verdrag uit 1947 dat als doel de liberalisering van de wereldhandel heeft. Daarbij de GATT in een "gedragscode" voor handelsbetrekkingen, een forum voor handelspolitieke onderhandelingen en een geschillenbe slechtingssysteem. In de WTO staat hetzelfde doel centraal, maar tijdens de eerste vergadering van de WTO zijn er ook nieuwe aandachtspunten aan de orde gesteld. Deze nieuwe aandachtspunten komen aan bod in het tweede gedeelte van het artikel.

Floor Nuiten

"Gedragscode"voor handelsbetrekkingen

Het belangrijkste onderdeel van de "gedragscode" voor handelsbetrekkingen is het zogenaamde Most Favoured Nation principe. Dit houdt in dat wanneer een staat een handelsvoordeel toekent aan een andere staat, deze eerste staat dit voordeel ook toe moet kennen aan andere landen, die hetzelfde goed, of, sinds de oprichting van de WTO, dezelfde dienst aanbieden. Dit bevordert de vrije handel en zet een rem op het protectionisme.

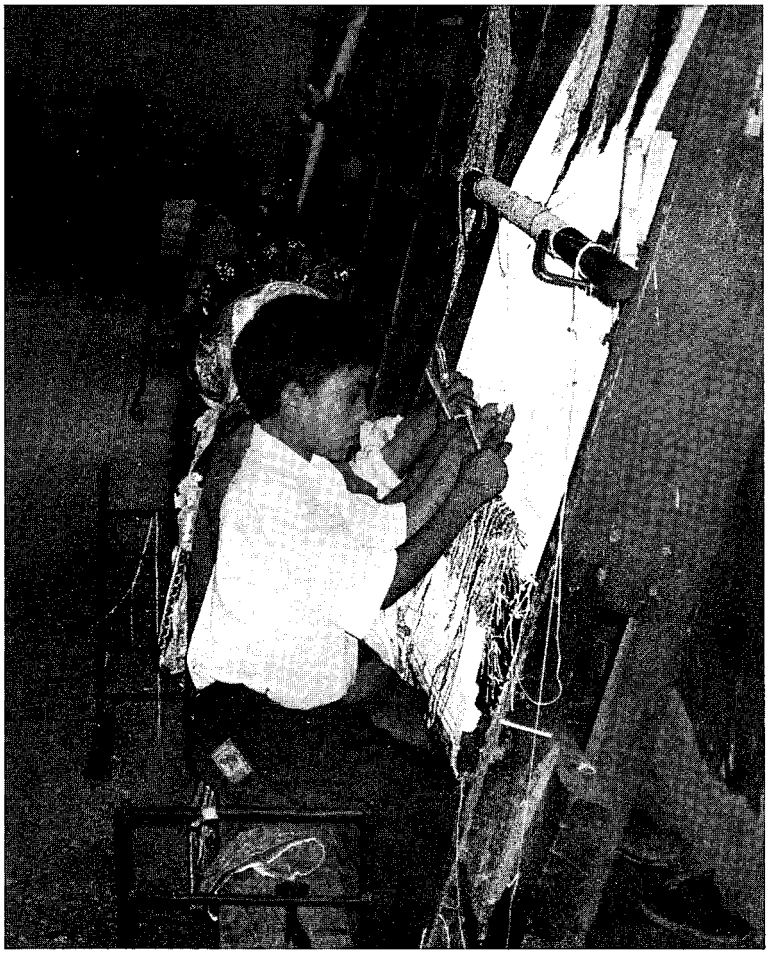

Zou er ooit een sociale clausule komen ter afschaffing van de kinderarbeid (Foto: Elly van der Munnik)

Een voorbeeld van handelspolitieke onderhandelingen is de handelstop zoals deze in december is gehouden. Bij de GATT vormden de zogenaamde multinationale onderhandelingsrondes, die soms jaren achtereen duurden, het toneel voor hevige strijd tussen voornamelijk de EU, de Verenigde Staten en het blok gevormd door de ontwikkelingslanden. Zo werd in 1994 het geschil tussen de Europese Unie en de Verenigde staten over de Europese landbouwpolitiek bijna het einde van de Uruguay Ronde. Men zal moeten afwachten hoe de WTO zal functioneren als forum voor handelspolitieke onderhandelingen.

Bij het geschillenbeslechtingsmechanisme van de GATT konden staten een klacht indienen over schendingen van de overeengekomen "gedragscode" voor handelsbetrekkingen bij panels van onafhankelijke experts. Dit systeem vertoonde echter nogal wat mankementen. Zo kon de in het ongelijk gestelde staat de aanname van het panel rapport en dus de tenuitvoerlegging van de beslissing blokkeren, want deze diende met consensus besloten te worden. Bij de WTO hebben ingrijpende verbeteringen in dit systeem plaatsgevonden. Zo moeten staten bij geschillen op handelspolitiek gebied zich wenden tot een panel dat een bindende uitspraak zal doen binnen strenge tijdslimieten. De in het ongelijk gestelde staat is niet meer bij machte om de beslissing van het panel te blokkeren en het panel heeft de mogelijkheid een multilateraal gesanctioneerde strafmaatregel op te leggen. Dat wil zeggen dat handelsvoordelen ten opzichte van de in het ongelijk gestelde staat ingetrokken kunnen worden. Dit zogenaamde wereldhandelstribunaal heeft al enkele "vonnissen" gewezen en vormt het sluitstuk van deze nieuwe organisatie, die het raamwerk vormt voor een versterkt multilateraal handelsstelsel, dat alle WTO leden onderwerpt aan dezelfde regels en daardoor machtspolitiek van grotere landen tegen kleinere landen en protectionisme tegengaat en zo haar doel, het liberaliseren van de wereldhandel, verder zal realiseren.

Nieuwe issues

Zoals hierboven vermeld stonden er, naast de standaard handelspolitieke onderhandelingen, ook nieuwe issues op de agenda van de eerste WTO wereldhandelsconferentie. Één van deze issues betrof het opnemen van sociale clausules in handelsaccoorden. Deze clausules waarborgen een minimum aan internationale arbeidsnormen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat als land X zich niet aan de vastgestelde normen houdt, de overige WTO leden hier sancties aan kunnen verbinden. Waarom staan nu juist in deze tijd sociale clausules op de WTO agenda? Dit heeft alles te maken met het actuele woord globalisering. Dit proces, wordt gekenmerkt door een groeiende concurrentie in de wereld, houdt weinig rekening met de

mensenrechten en internationale arbeidsnormen. Het opnemen van sociale clausules in handelsaccoorden zou echter een middel zijn om de sociale dimensie van de globalisering te versterken en de rechten van de werknemers te beschermen.

Wat houden die internationale arbeidsnormen of sociale clausules nu precies in? Het gaat hierbij om fundamentele rechten zoals, het recht op vakbondsvrijheid, het recht op het voeren van collec–tieve onderhandelingen, een minimumleeftijd voor tewerkstelling (kinderarbeid) en het verbod op discriminatie en dwangarbeid.

Strijd tussen het Westen en de Derde Wereld landen

Wie zijn nu voor en wie zijn nu tegen de opneming van sociale clausules in internationale handelsaccoorden en waarom? De internationale vakbondswereld, zowel in het Westen als in de Derde–Wereld landen, is natuurlijk voor de opneming van sociale clausules. Zij hebben als oogmerk een algehele verbetering van de rechten en arbeidsomstandigheden van arbeiders. Helaas hebben zij geen stem en dus geen macht binnen de WTO. Door middel van veel lobbywerk hopen zij de regeringen, die wel zeggenschap hebben binnen de WTO, te beïnvloeden.

De westerse regeringen, aangevoerd door Frankrijk en de Verenigde Staten, zijn over het algemeen ook voor de opneming van sociale clausules. De motieven hierachter zijn niet de leefomstandigheden van een achtjarige pakistaanse tapijtknoper te verbeteren, eerder zien zij in het gelijkstellen van de internationale arbeidsnormen een kans hun concurrentiepositie in de wereld te verbeteren.
De regeringen van de Derde–Wereld, vooral de Aziatische tijgers, zijn fel tegen. Door het gelijkstellen van de internationale arbeidsnormen zullen zij hun concurrentievoordelen verliezen en nog verder achter raken bij het toch al op de wereldmarkt dominerende Westen.

Wat is nu de uitkomst gebleken bij de eerste wereldhandelsconferentie van de jonge WTO op het gebied van de sociale clausules. Heeft het rijke Westen gewonnen of hebben de Derde–Wereldlanden de sociale–clausules van tafel weten te schuiven? Volgens de Volkskrant zijn er geen bindende afspraken gemaakt over de nieuwe issues, maar staan deze onderwerpen nu definitief op de agenda en zullen ze er blijven. De ontwikkelingslanden lieten hun verzet varen toen bleek dat aan vermelding van werknemersrechten in de slotverklaring geen consequenties verbonden zouden worden.
De sociale clausules staan op de agenda, maar wat betekent dit als er geen stok achter de deur aanwezig is voor de afdwinging van deze fundamentele rechten? En zijn deze sociale clausules, hoe goed bedoeld ook inhoudelijk, geen mooi excuus voor het Westen om de Derde–Wereld landen nog verder achter zich te laten? De toekomst zal het uitwijzen en hopelijk, maar niet waarschijnlijk, zullen dan de bovenstaande vragen overbodig blijken te zijn.

♦

(De auteur is lid van de werkgroep Internationale Betrekkingen)

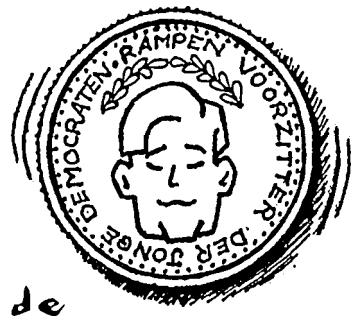

Onder de HAMER

De JD in de Tweede Kamer?

Tijdens de nieuwjaarsborrel van de JD-afdeling Amsterdam deed Tom Kok, voorzitter van D66, een oproep aan jongeren in het algemeen en de Jonge Democraten in het bijzonder om kandidaten te leveren voor de Tweede Kamerverkiezingen.
Sinds die tijd is hierover veel gezegd en gesproken binnen zowel de JD als D66. Wat D66 hier van vindt moet zij zelf weten, maar over wat de JD zou kunnen vinden heb ik uiteraard wel een mening.
Ik denk dat het een goede zaak zou zijn wanneer jonge mensen zich zouden kandideren voor de Tweede Kamerverkiezingen. Op dit moment zijn jongeren ondervertegenwoordigd in de Tweede Kamer. Dat is een slechte zaak als je het streven om jongeren te betrekken bij de politiek serieus neemt. Jongeren hebben veelal het idee, dat er niet naar hen wordt geluisterd, en keren zich dan maar af van de politiek. Jonge kamerleden kunnen dit veranderen.
Jongeren hebben namenlijk wel degelijk hele goede ideeën, kijk maar naar de ideeën van de Jonge Democraten. Het spreekt voor zich dat jonge kamerleden niet alleen jongerenbelangen moeten gaan behartigen. Wel kunnen jonge kamerleden beter aangeven welke thema's voor jongeren belangrijk zijn.
Jonge kamerleden kunnen ook goede kamerleden zijn, niet per definitie beter dan oudere kamerleden, maar zeker ook niet slechter. Als ik rond kijk binnen de JD, dan zie ik veel kwaliteit rondlopen. Jongeren met een open vizier, duidelijke stellingnames, verstand van zaken en een presentatie die niet onder doet voor die van kamerleden als Rosenmöller (GroenLinks) en De Graaff (D66).
Moet de JD zich dan bemoeien met de kandidaatstelling van jongeren op de lijst van D66. Mijns inziens wel. Juist als onafhankelijke jongerenorganisatie hebben wij de mogelijkheid om de pijnpunten binnen D66 aan te geven. Wij doen dit op inhoudelijk gebied continu en kamerleden bepalen toch voor het grootste gedeelte de D66-politiek.
Het brengt ook niet onze onafhankelijke positie in gevaar. Het is de eigen verantwoordelijkheid van jongeren om zich te kandideren. Wij kunnen en moeten dit stimuleren. Wij hoeven ons niet te committeren aan het D66-verkiezingsprogramma. Wij ondersteunen slechts jongeren, waarvan wij denken dat zij een goede aanvulling in de fractie kunnen betekenen. Wij verwachten ook wat van zo'n kamerlid. Maakt deze het niet waar, dan kan hij/zij rekenen op ongezouten kritiek, zoals de fractie dat gewend is van de JD.
Wie moeten die kandidaten dan worden? Misschien jij wel!!!

Wim Rampen
Voorzitter Jonge Democraten

Congres over 'vernieuwingen' op het gebied van de studiefinanciering

Kop in los zand

Het interstedelijk Studenten Overleg (ISO) organiseerde op zaterdag 14 december jl., naar aanleiding van het tweede lustrum van de Wet op de Studiefinanciering (WSF) een congres over de studiefinanciering. Het afsluitende forum met prominente gasten bracht een stortvloed van mooie woorden, maar dit kon niet voorkomen dat de congrestitel 'Kop uit het zand' mij regelmatig verleidde tot de alternatieve gedachte 'Kop in los zand'.

Evert-Jan van Veen

De beginsituatie voor het forum was indrukwekkend. De senaatszaal in het Academiegebouw in Utrecht straalt grandeur, intellect en geschiedenis uit. De forumleden zaten in alle opzichten op een hoger niveau. Letterlijk, door van hun plaats achter een lange tafel op een verhoging en figuurlijk gezien de naambordjes die het hoger kaliber van de onderwijsdeskundigen aangaf. In willekeurige volgorde: Rien Meijerink, voorzitter van de vereniging van universiteiten; Carel van Eykelenburg, hoofddirecteur van de Informatie Beheer Groep; Maarten Stienen, voorzitter van het ISO; Olchert Brouwer, vice-voorzitter van de Vereniging van Hogescholen en Peter Rehwinkel, lid van de Tweede Kamer door de PvdA. Bij elkaar opgeteld zat hier dus, met uitzondering van Minister Ritzen, de crème-de-la-crème van onderwijsland. Het ISO had berekend dat de gemiddelde student zelfs met de aanvullende leningen van de informatiseringsbank nog steeds ongeveer 300 gulden per maand tekort komt. De uitkomsten van dit onderzoek werden gepresenteerd in het boekje 'Pieken en Dalen'. De forumleden werd om een reactie gevraagd. Volgens Meijerink is het bedrag aan studiefinanciering 'evident' te laag: 'De worsteling van menig student toont dit aan. Het wordt hoog tijd om orde op zaken te stellen. Bijlenen is geen probleem, maar de verdeling daarvan moet eerlijker gebeuren.' Rehwinkel kwam met een antwoord dat een parlementariër kenmerkt, veilig en dus weinig concreet. 'Tot je 21ste is er de onderhoudsplicht voor de ouders, daarna kun je lenen en aflossen naar draagkracht.' Stienen had meer fantasie en droeg een oplossing aan. 'De overheid moet een bepaalde vergoeding uitkeren om te kunnen studeren. Uit internationale vergelijkingen komt naar voren dat alleen een flexibilisering de inkomenstekorten van studenten kan oplossen. De vrije keuze in studie en studietijd geven de benodigde ruimte om bij te werken en zo de studie gedeeltelijk te kunnen bekostigen.' Meijerink sluit zich bij hem aan: 'We moeten niet langer op alleen de overheid of de ouders leunen, maar ons aanpassen op de stijgende onafhankelijkheidsgedachte onder studenten. Een eventueel nieuw studiefinancieringsstelsel zou hier rekening mee moeten houden.'

Een nieuwe trend bij vooral de exacte vakken op universiteiten en hogescholen,en een reëel alternatief, vormt de financiering van studies door middel van fondsen en beurzen uit het bedrijfsleven. Hieruit zou bijvoorbeeld de trajectstudie voort kunnen vloeien; een studie gecombineerd met een baan in het bedrijfsleven. Het animo voor deze manier van studeren is groot, maar het bedrijfsleven blijft achter bij de groeiende vraag. Stienen: 'Het bedrijfsleven moet op haar verantwoordelijkheid worden gewezen als het gaat om het doorleren van werknemers en ex-studenten'. Meijerink wijst op de beurzen aan kinderen van bijvoorbeeld Philips-werknemers. 'En dat proces gaat vanzelf door als er niets veranderd in het huidige stelsel.' Op een gegeven moment wordt het Brouwer allemaal teveel en zorgt hij dat iedereen weer met beide benen op de grond komt te staan. 'Ik kan het woord 'markt' niet meer horen, net als het woord Marx trouwens. Het aandeel van het overheidsgeld is nog veel te groot om over invloed van het bedrijfsleven te praten.'

Aangezien de discussie op dit punt op een dood spoor was beland werd door Rehwinkel een aloud voorstel uit de bureaula getrokken, afgestoft en van een mooi glanslaagje voorzien. Wat in het vat zit verzuurt niet, zal men gedacht hebben en vandaar de breed uitgemeten aandacht voor het knipkaartmodel (Foucher). PvdA-kamerlid Rehwinkel kreeg de kans om zijn partijvoorstel te promoten, zeker gezien het feit dat hij vanaf heden de onderwijswoordvoerder is. Maar met enige schaamte moest hij bekennen dat hij op dit punt niet op een lijn zat met de vorige verkondiger van het onderwijsbeleid, van Gelder. 'Ik ben niet meteen een overtuigd voorstander van het voucher-systeem. De 27-jaars regeling waar ik achter sta, staat tegenover de levenslang durende knipkaart.' Brouwers is aanmerkelijk positiever gestemd: 'De grondgedachte is goed, de student is immers klant en de klant is koning. Maar de uitvoering ervan is nog ver weg en het vormt geen korte-termijn oplossing'. Volgens Meijerink is het de extreemste vorm van vraag-financiering. De consequentie is dat er per opleiding een verschillende prijs betaalt zal moeten worden. De studie medicijnen zal zo vijf keer zo duur worden als bijvoorbeeld rechten.

Stienen keert aan het einde van de discussie terug naar zijn betoog over het studiefinancieringsstelsel:' Het maakt mij niet uit hoe, als er maar een flexibel systeem komt'. Alle waardering voor zijn hoogstwaarschijnlijk correcte vooruitziende blik. Maar ook hij moet weten dat de politiek het best kan worden overtuigd door middel van aantoonbare en vooral betaalbare alternatieven. En op dit punt schortte het tijdens deze middag. Interessante gezichtspunten fladderden een enkele keer voorbij en de meest concrete hiervan hebben hier een plaats gekregen. Een oplossing voor het probleem waarmee de discussie begon, het maandelijkse tekort van 300 gulden, heb ik in de lawine van afkortingen en jargon niet kunnen vinden. Vanuit de politiek hoeven we het verlossende woord de komende jaren niet te verwachten. Rehwinkel maakte duidelijk dat het studiefinancieringsstelsel na alle ingrijpende veranderingen nodig aan een periode van rust. Als zijnde een grizzlybeer wordt het stelsel naar een donkere plek gebracht, alwaar de winterslaap haar intrede doet. En onverstoorbaar gaan alle woorden het ene oor in en het andere oor weer uit.

◆

Jan Marijnissen: Tegenstemmen!

Door Edwin Peek

Jan Marijnissen, Tegenstemmen, Een Rood antwoord op Paars. Paperback, 221 pagina's, f29,90, Uitgeverij L.J. Veen, Amsterdam, 1996.

Frits Bolkestein zei ooit in *Elsevier*: 'Iedereen behalve Jan Marijnissen denkt tegenwoordig liberaal'. Zelf dacht socialist Jan Marijnissen (Oss, 1952) dat een boek schrijven te pretentieus voor hem was. Toch is hij er in geslaagd om met *Tegenstemmen, Een Rood antwoord op Paars* een interessant boek af te leveren dat bovendien een bestseller lijkt te worden nu zijn boek zelfs in de top tien van nonfictie boeken heeft gestaan. Er is dus veel belangstelling voor een politiek auteur die tegenwicht durft te bieden aan de overheersende mondiale liberale stroming. De globalisering van de economie, partijpolitieke benoemingen, de afbraak van gezondheidszorg en onderwijs, het dualisme, armoede etc., veel komt in het boek aan bod. Het knappe van de schrijfstijl van Marijnissen is dat de toon van het verhaal nooit tè cynisch wordt.

In Nederland is de neoliberale ideologie met de intrede van het paarse kabinet niet meer van de lucht. Marijnissen laat de lezer overduidelijk weten dat de samenleving te veel in de greep van het neoliberale marktdenken is geraakt. Hij schildert een situatie waarin de armen alleen maar armer en de rijken alleen maar rijker worden. Bovendien zien de sociaal zwakkeren hun rechten op sociale zekerheid smelten als sneeuw voor de zon. Het spook van de markt loert om elke hoek en de prijs is hoog schrijft Marijnissen: "Wanneer de neoliberale consensus in de Haagse politiek niet wordt doorbroken, staan hier op alle terreinen Amerikaanse toestanden te wachten, ook al wordt dat nu nog door iedereen voor onmogelijk gehouden." Het is vooral het ontbreken van een sociaal systeem in het land van 'The American Dream' dat de SP-fractievoorzitter verafschuwd: "In de VS wordt meer geld aan de gezondheidszorg uitgegeven dan in ons land, maar als men ziet dat het bedrag vooral door de rijken wordt betaald voor hun face-lifts en borstvergrotingen is dat bedrag makkelijk te verklaren. Men moet echter kijken naar het kwart van de bevolking dat onverzekerd rondloopt en naar de werklozen die na enkele maanden hun WW-uitkering en ziektekostenverzekering verliezen." De grootste doorn in het oog van Marijnissen blijkt de constante drang van het paarse kabinet naar de onzichtbare hand van de markt die alles wel zal regelen, *laissez-faire, laissez-aller*. Grote zorg is geboden bij de aanhoudende stroom privatiseringen van publieke diensten. "Van volkshuisvesting tot sociale zekerheid tot en met het openbaar vervoer. Alles wordt verzelfstandigd. Resultaat: de tucht van de markt: het salaris van de werknemer kan niet omhoog, de arbeidstijden kunnen niet worden verkort, er vallen zelfs ontslagen want de concurrentie is moordend. De elite, de managers die besturen, levert het precies het tegenovergestelde op. Zij bepalen de prijs die ze verdienen, want in het bedrijfsleven kunnen ze meer verdienen. Dus betaald de overheid deze managers royaal de marktprijzen uit gemeenschapsgeld. De tweedeling wordt vergroot." Marijnissen kan hierna maar JJn conclusie trekken: "De overheid is geen onderneming en wie haar wel als zodanig probeert te runnen, verkwanselt het publieke belang!" Door het ontbreken van een duidelijke ideologie zijn politieke partijen naar elkaar toe gegroeid en bepaalt de persoon de uitstraling van de partij. "D66 is de eerste partij geweest waarbij de persoon als lijsttrekker in de beeldvorming het won van de ideeNn van de partij, veelal dankzij Hans van Mierlo. Ook het CDA met Brinkman (en zijn *shuffle*), de PvdA met de betrouwbare Kok en de VVD doen mee aan de image-building van hun leiders." Marijnissen vervolgt met de vercommercialisering van de samenleving die de spuigaten uitloopt: "Tien jaar geleden kon men in de dierentuin nog lezen waar het betreffende dier vandaan kwam, tegenwoordig staat erbij dat de Indische olifant 'gesponsord wordt door Kodak'. Ondertussen zijn ook de prijzen in de dierentuin niet gedaald, maar een veelvoud van tien jaar geleden." Marijnissen vervolgt: "Vercommercialisering leidt tot een eendimensionale, alles gelijkschakelende platvloersheid die kennelijk voor lief moet worden genomen." De overheid moet een nieuwe publieke moraal krijgen waarbij, volgens de 'laatste socialist', in ieder geval voldaan moet worden aan drie voorwaarden: "Het recht van de mens op een fatsoenlijk bestaan, het besef van de fundamentele gelijkwaardigheid van alle mensen en de solidariteit, omdat ongelijkheid nu eenmaal voorkomt." Ook Europa kan niet rekenen op Marijnissens sympathie, hij is erg sceptisch over de Europese eenwording, de EMU, het democratische gehalte, de verspillingen etc: "... JJn Europa bestaat niet." Hij waarschuwt er zelfs voor dat nationalistische tendensen opkomen en worden versterkt als er voorbij wordt gegaan aan de onrustgevoelens van vele burgers.

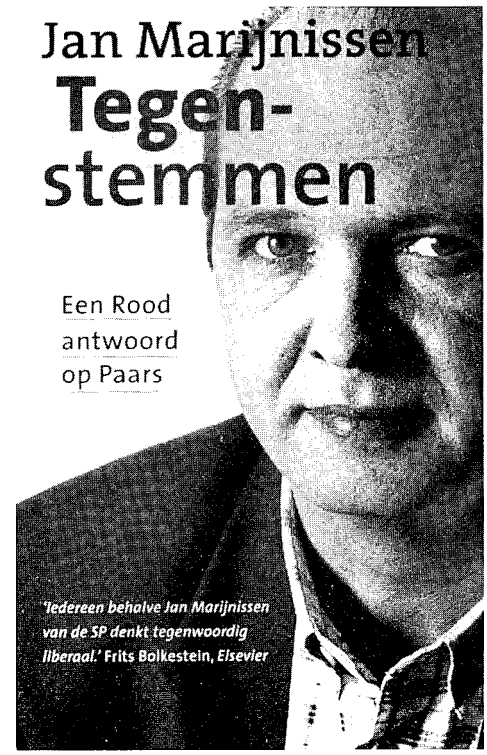

Is het dan echt allemaal zo slecht gesteld in de wereld? Komt Jan Marijnissen wel met een serieus alternatief? Helaas niet echt. Marijnissen blijft dan steken: een grotere invloed van de overheid; we moeten ons wat minder aantrekken van wetten van de internationale concurrentie; we moeten de macht meer met elkaar delen. Een verregaande democratisering van de samenleving is het enige effectieve antwoord op de individualisering van de samenleving. Marijnissen: "De overheid schept de voorwaarden, stimuleert, mobiliseert en co`rdineert. Deze overheid is een bondgenoot van de mensen in plaats van ze te overheerser." Kortom, we moeten ons bekeren tot het ware socialisme!? Een alternatief blijft daarom ook moeilijk aan te geven en hult zich vooralsnog in sluiers, maar Marijnissen slaagt er wonderwel in om helder aan te geven waarom hij, en de SP, 'nee' zeggen tegen de neoliberale juichstemming die er in Nederland, en de hele wereld heerst.

♦

De geschiedenis van een hersenschim

Het einde van de mensenrechten (1)

Er is veel gesproken over het begrip mensenrechten. De ideeën erover zijn in de loop der eeuwen sterk veranderd. In het Westen lijkt het rechtenbegrip redelijk uitgekristalliseerd. In een aantal artikelen zal de opkomst, ondergang en eventuele wedergeboorte van de mensenrechten worden belicht. Dit is het eerste, waarin de geschiedenis van de mensenrechten wordt beschreven.

Gerard Janssen

Met de Universele Verklaring van de Mensenrechten als toetsmiddel worden allerlei landen door mensenrechtenactivisten in de gaten gehouden. Toch worden in veel landen de mensenrechten nog steeds ongestraft geschonden. Dit ondanks voortdurende oproepen tot het respecteren van deze rechten. Als het om economische belangen gaat, lijken die, óók voor de regeringen van westerse landen, een hogere prioriteit te hebben dan de mensenrechtensituatie. Mensenrechten zijn niet meer dan een farce, slechts bedoeld om onze eigen schuldgevoelens te sussen en om onszelf het gevoel te geven dat wij het allemaal wel goed doen.

In den beginne

Vanaf het eerste moment dat mensen in groepen zijn gaan samenleven, is er al sprake van rechten. Dit geeft direct een fundamentele eigenschap van het rechtenbegrip en eigenlijk van de hele ethiek weer: het is iets dat met sociale, intermenselijke relaties te maken heeft. Het begrip mensenrechten en het denken erover, kan niet los worden gezien van het sociale kader waarin het zich afspeelt. Bij de primitieve jager-verzamelaar volken liet het recht zich vrij eenvoudig formuleren: het was van de sterkste.

Nadat de mens zich ging vestigen in primitieve nederzettingen en, in plaats van te leven van wat hij toevallig in de natuur tegenkwam, landbouwer-veeteler werd, was er behoefte aan een beter gedefinieerd begrip van omgangsvormen. Het oudste overgebleven wettenstelsel stamt uit het begin van het tweede millenium voor christus in het oude Babylonië, het huidige Irak. De Codex Hammoerabi, genoemd naar de priester-koning van Babylonië die leefde van 1792-1750 v. C., vormde de grondslag voor een rechtsstaat. Het doel van deze "grondwet" was: 'het recht in het land te laten zegevieren, het vernietigen van de slechte en het kwade en dat de sterke de zwakke niet zal onderdrukken.' De bepalingen in de code waren hardvochtig, maar hij was opgesteld om de armen en zwakkeren in de samenleving te beschermen.

De Grieken en Romeinen

Griekse filosofen, nadenkend over de essentie van het bestaan, hebben de algemene grondslag voor het westerse denken gelegd en voor het westerse denken over mensenrechten in het bijzonder. Onze concepten van het "mens-zijn" en rechtvaardigheid zijn op de oude Grieken terug te voeren. De staatsinrichting van Plato bijvoorbeeld (beschreven in *De Staat*) was erop gericht om de rechtvaardigheid van de enkeling en van de gemeenschap tot uitdrukking te laten komen om zo orde tot stand te brengen. Door de mensen over drie klassen te verdelen (filosofen, soldaten en landbouwers/vaklieden) en hen overeenkomstig hun kwaliteiten en functie specifieke rechten en plichten toe te kennen, dacht Plato een gedisciplineerde en

Franse revolutie: '28 juli: Vrijheid leidt het volk' van Eugène Delacroix (1830)

rationeel rechtvaardige samenleving te scheppen.
Volgens de Stoïci was het ideale menselijk leven consequent en harmonieus, dat bereikt kon worden door de redelijkheid de irrationele affecten te laten overheersen. Later werd dit geformuleerd als 'leven in overeenstemming met de Natuur'. De Stoïci geloofden dat de mens op zijn eigen welzijn gericht was. Daar dit makkelijk tot egoïsme kon leiden, moest de rede deze emotie regelen, zodat zij omgevormd kon worden in een universele verbondenheid of sympathie. De mens moest wereldburger worden en liefde voor allen hebben. De Stoïci constateerden dat de wetten van plaats tot plaats verschilden en dat die dus niet allemaal juist konden zijn. Zij beschouwden de mensenlijke wetten dan ook als "wetten van conventie" en die niet noodzakelijk in overeenkwamen met de wetten van de natuur. Het rechtssysteem van de Romeinen was een belangrijke mijlpaal in de geschiedenis omdat daarin alle inwoners gelijk behandeld werden. Dit onafhankelijk van ras, stam of nationaliteit. De Grieken maakten hier nog wel onderscheid naar en feitelijk golden hun principes alleen voor de vrije burgers.

Christendom

Met de opkomst van het christendom ontstond het besef van de waarde van het individu en het respect voor de individuele verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd groeide het besef van een morele waarheid die onafhankelijk moest zijn van de lokale wettelijke praktijk. De door mensen opgestelde wetten en regels werden van minder betekenis geacht dan de door God voorgeschreven wetten en geboden. Belangrijke aspecten van het christelijk-religieuze wereldbeeld zijn oorzakelijkheid en de planmatigheid ervan. De belangrijkste christelijke filosoof/theoloog uit de Middeleeuwen is Thomas van Aquino (1225-1274). Hij herformuleerde de, door de Grieken al veelvuldig gezochte en gebruikte, 'natuurwet'-gedachte. Volgens deze gedachte wordt de juistheid van een bepaalde handelswijze bepaald door de mate waarin deze in overeenstemming is met de natuur en de aard van het bestaan. Het is bijvoorbeeld niet gepast om iemand te doden, omdat de normale, natuurlijke modus van het menselijk bestaan leven is. Het is de natuur (God) die bepaald waneer een mens moet sterven. De ethisch juiste manier van handelen kan, volgens de natuurwet-gedachte, door rationeel denken afgeleid worden. De rechten van mensen en hun plaats in de maatschappij kunnen ook op die manier gekend worden, de natuur -of God- zelf is de rechter. De natuurwet-gedachte heeft eeuwenlang het ethisch denken gedomineerd. Pas tijdens de Verlichting begon men daar afstand van te nemen. Volgens de Verlichting moesten traditie, religieuze dogmatiek, absolutistisch gezag en vooroordelen via de rede plaatsmaken voor geestelijke vrijheid en tolerantie.

Sociaal contract

In de theorie van het sociaal contract wordt het absolute, wetmatige karakter van de ethiek en van de mensenrechten verlaten. Volgens de sociaal contract-denkers (Hobbes, Locke, Rousseau, Grotius) zijn er geen absoluut geldende principes meer die vertellen hoe de mensen met elkaar om dienen te gaan. Zij veronderstellen dat alle mensen gelijk zijn en dat ethiek en rechten alleen maar bestaan vanwege het feit dat mensen een gemeenschap vormen. Thomas Hobbes (1588-1679) geeft in zijn belangrijkste werk *Leviathan* aan dat iedereen er bij gebaat is als mensen elkaars rechten respecteren. Volgens de Engelsman zijn er geen inherente waarden of rechten die boven de samenleving verheven zijn. Het enige doel dat een mens heeft en dat hem drijft, is zijn eigen voortbestaan. Welke middelen hij gebruikt om dit doel te verwezenlijken, is vanuit ethisch oogpunt niet relevant. De meest efficiënte manier is echter door een (hypothetisch) contract aan te gaan met alle andere mensen en af te spreken elkaars rechten (lees: doelen) te respecteren. Hobbes' land- en tijdgenoot John Locke (1632-1704) formuleerde heel duidelijk een aantal rechten die hij als basis voor het sociaal contract stelde: het recht op leven, vrijheid en bezit. Deze gedachte werd overgenomen door de Amerikanen in hun '*Declaration of Independence*' in 1776, waar het recht op bezit werd vervangen door het recht op het nastreven van geluk. De Franse revolutie van 1789 ontleende ook haar denkbeelden aan bovengenoemde verlichte denkers. De Fransen spraken in hun 'Verklaring van de Rechten van de Mens' van de rechten op vrijheid, bezit, veiligheid en op verzet tegen onderdrukking.
Het utilitarisme, met als meest in het oogspringende verdediger John Stuart Mill (1806-1873), stelde dat een handeling alleen dàn moreel juist is, als hij minstens zoveel goeds (nut) opbrengt voor àlle betrokkenen als èlke alternatieve handeling die door de persoon zou kunnen worden uitgevoerd. Hierbij is de verdeling van het nut over de mensen niet van belang. Het utilitarisme vormt een bedreiging voor de idee van de mensenrechten. Slavenarbeid zou bijvoorbeeld moreel gerechtvaardigd kunnen zijn, indien de meeropbrengsten voor de slavenhouders, vergeleken met andere mogelijke sociale systemen, groter is dan de negatieve gevolgen voor de slaven.

Leviathan: Detail van het kaft van de eerste editie van Leviathan (Eigendom van 'the Britisch Museum')

Hohfeld

In de loop der tijd worden de rechten van de mens steeds concreter benoemd. De discussies erover spitsen zich meer en meer toe op specifieke onderwerpen en concrete begrippen. Een belangrijke bijdrage werd geleverd door de Amerikaanse jurist Hohfeld (1879-1918). Deze formuleerde acht juridische concepten: plicht, privilege, recht, non-recht, macht/vermogen, onvermogen, verplichting en immuniteit. Hohfelds concepten kunnen worden gebruikt om complexe problemen te analyseren. De moderne manier om over rechten te praten, markeert een breuk met het verleden. De klassieke Europese denkers namen toch vrijwel zonder uitzondering aan dat God bestond. In plaats van mensenrechten sprak men eerder over natuurlijke rechten. Door de groeiende twijfel aan het bestaan van God zelf en omtrent de zelf-evidentie van morele waarheden nam de invloed van deze ideeën steeds verder af. In plaats hiervan wordt gerefereerd aan fundamentele rechten die universeel moeten zijn voor menselijke wezens, omdat zij

die rechten bezitten eenvoudigweg vanwege het feit dat zij de status van *mens* bezitten. Het grote verschil met de klassieke formulering is dus dat moderne rechten gebaseerd zijn op een onvervreembare status (die van mens zijn) en niet meer afhankelijk van een bepaalde bron (God, sociaal contract).

Universele Verklaring

Een belangrijke ontwikkeling voor de mensenrechten in deze eeuw is het opstellen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mensen door de Verenigde Naties in 1948.
In deze verklaring worden de rechten uiterst gedetailleerd weergegeven. De Universele Verklaring is door vrijwel alle landen van de wereld ondertekend wat vaak gezien wordt als het bewijs voor de universele geldigheid van de verklaring en de daarin beschreven rechten. Toch worden de mensenrechten in talloze landen dagelijks geschonden. Het blijkt voor ondertekenaars vrij eenvoudig om de rechten te schenden zonder dat zij daarvoor de consequenties hoeven te dragen. Dat dit kan gebeuren is praktisch gezien het gevolg van de manier waarop het internationale recht in elkaar steekt. Op ethische gronden kunnen deze overtredingen van de rechten worden gerechtvaardigd omdat alle rechten, behalve dat om niet gefolterd te worden, in de verklaring gekwalificeerd zijn. Dat wil zeggen dat er omstandigheden zijn waaronder zijn niet van toepassing zijn. Hierop zal in een volgend artikel nog worden teruggekomen.
Veel filosofen hebben hun twijfel geuit over de geldigheid van mensenrechten. Onder hen was Karl Marx, die mensenrechten niet zag als het product een filosofisch gerechtvaardigd denksysteem, maar van bepaalde historische omstandigheden die riepen om bescherming tegen wrede economische systemen en overheden. Marxistische regimes, die niet van het individu maar van het collectief uitgingen, zagen mensenrechten bovendien als lastige hinderpalen die "de vooruitgang van het volk" als geheel in de weg stonden. Andere critici hebben meer kennistheoretische, dan morele argumenten gebruikt. Volgens hen kunnen we nooit de geldigheid van mensenrechten-claims bewijzen. De natuurwetten die aan de rechten ten grondslag liggen kunnen niet worden getoetst zoals de natuurwetten uit de exacte wetenschappen dat wel kunnen. Bovendien zijn de mensenrechten niet zelfevident, dus zowel van buiten als van binnen leeg en onbruikbaar.

De geschiedenis van de mensenrechten kan gekarakteriseerd worden als een proces van humanisering van de rechten. In de klassieke Oudheid was de discussie over rechten voorbehouden aan filosofen en geleerden. Het gewone volk en de slaven hadden het veel te druk met andere dingen om zich daar echt druk over te kunnen maken. In de Middeleeuwen werd de ethiek door de geestelijken beheerst en via de religie op de massa overgebracht. Maar feitelijk is het begrip "mensenrechten" tot in de 18e eeuw een academisch begrip gebleven. Na de Verlichting, de revoluties aan het einde van de 18e eeuw, de opkomst van het liberalisme en de democratisering van samenleving kwam het onderwerp binnen het bereik van het volk. Dit proces is uiteindelijk geculmineerd in het opstellen van de Universele Verklaring. Van abstracte begrippen voor filosofen en ethici zijn mensenrechten verworden tot duidelijke regels die direct op situaties toepasbaar zijn.

♦

Politieke

En of jongeren hun stem laten horen. Het lijkt wel alsof ze uit een diepe slaap zijn wakker geschud. Regelmatig komen hun politieke standpunten in de publiciteit. Onlangs waren op Radio 1, in het programma Wandelgangen, de voorzitters van vijf pjo's aan het woord. Onderwerpen als de monarchie, het paarse kabinet en Niet Nix passeerden de revu.

Elly van der Munnik

Jongeren worden langzamerhand steeds ontevredener over hoe de 'oude garde' functioneert in de politieke arena. Fanny Bod, voorzitter van de Jonge Socialisten, haalde de kranten met haar idee over een groen kabinet in de nieuwe regeringsperiode van 1998. En Jongeren binnen de PvdA hebben een Pamflet geschreven over wat er inhoudelijk en structureel moet veranderen binnen de PvdA. In het En of jongeren hun stem laten horen. Het lijkt wel alsof ze uit een diepe slaap zijn wakker geschud. Regelmatig komen hun politieke standpunten in de publiciteit. Onlangs waren op Radio 1, in het programma Wandelgangen, de voorzitters van vijf pjo's aan het woord. Onderwerpen als de monarchie, het paarse kabinet en Niet Nix passeerden de revu. Jongeren worden langzamerhand steeds ontevredener over hoe de 'oude garde' functioneert in de politieke arena. Fanny Bod, voorzitter van de Jonge Socialisten, haalde de kranten met haar idee over een groen kabinet in de nieuwe regeringsperiode van 1998. En Jongeren binnen de PvdA hebben een Pamflet geschreven over wat er inhoudelijk en structureel moet veranderen binnen de PvdA. In het radioprogramma Spijkers met Koppen konden de voorzitters van de JS, JD en CDJA, respectievelijk Fanny Bod, Wim Rampen en Teus-Jan Vlot orde op zaken stellen in het politieke jongerenspectrum. radioprogramma Spijkers met Koppen konden de voorzitters van de JS, JD en CDJA, respectievelijk Fanny Bod, Wim Rampen en Teus-Jan Vlot orde op zaken stellen in het politieke jongerenspectrum.

Partij met frisse uitstraling

Onder grote belangstelling van zowel jong en oud in café Zeezicht te Utrecht wierpen de drie voorzitters een blik in de toekomst. Felix Meurders, presentator van die dag, liet Fanny Bod als eerste aan het woord. Of zij even duidelijk wilde maken wie zij als fractievoorzitter van de PvdA zou willen zien. De verkiezingen van 1998 komen er aan en het wordt tijd dat de pjo's gaan nadenken over de samenstelling van hun moederpartijen, maar ook over die van het kabinet. Fanny Bod hoefde hier echter geen seconde over na te denken. Haar besluit stond vast. Karin Adelmund is een geschikte kandidaat voor het fractievoorzitterschap. Zij is taboedoorbrekend. Een goede inkomensverdeling en de wet op de loopbaanonderbreking plaatst zij hoog op de agenda. Kortom zij moet het nieuwe sociale gezicht van de PvdA

JS, JD en CDJA in discussie

jongerenorganisaties timmeren aan de weg

worden. De eensgezindheid van de drie voorzitters was groot. Teus-Jan Vlot wilde nog wel even kwijt dat de PvdA zijn sociale beleid, die zij dreigde te verwaarlozen weer moet herstellen. Karin Adelmund is volgens hem dan ook de aangewezen persoon.
De heer Meurders ging keurig het rijtje af. Wim Rampen was de volgende die zijn wens mocht uitspreken over het fractievoorzitterschap. Om maar gelijk spijkers met koppen te slaan; het moest in ieder geval niet van Mierlo worden. De aangewezen persoon van de jonge generatie met een helder beleid is natuurlijk Hans Wijers. Hij is de man, die de lijst van D66 voor de verkiezingen van 1998 moet aanvoeren. Op de vraag of Wolffensperger geen geschikte kandidaat was, antwoordde Wim dat hij nog van de oude generatie is. D66 heeft juist, net als de PvdA, een nieuw gezicht nodig. Fanny Bod en Wim Rampen hebben in ieder geval goed nagedacht over wie hun moederpartijen moeten vertegenwoordigen. Hun nieuwe lijsttrekkers moeten duidelijk en fris de politieke kleur van hun partij uitstralen. Frappant was, dat het leek alsof Teus-Jan Vlot daar nog helemaal niet over had nagedacht. Hij zou niet weten wie de lijsttrekker van het CDA moet worden. Heerma doet het goed, of misschien De Hoop Scheffer? Hij durfde hier geen standpunt over in te nemen. Fanny Bod schoot hem te hulp en zei op besliste toon dat er een vrouw, De Rooy of Doelman Pel, moet komen die het beleid van het CDA naar buiten toe uitdraagt. Teus-Jan aarzelde nog steeds en kwam met een andere optie die iedereen verbaasde. Laconiek verkondigde hij dat het CDA misschien zonder een lijsttrekker de verkiezingen in moest gaan. De discussie scheen even los te komen, want volgens Wim Rampen bleek hier wel uit dat het CDA geen gezicht heeft. Gelijk liet Vlot hierop volgen, dat het CDA een milieuvriendelijker beleid voerde dan D66. Het ging erop lijken dat de pot de ketel aan het verwijten was.

Van links naar rechts: Teus-Jan Vlot(CDJA), Wim Rampen (JD), Felix Meurders (presentator) en Fanny Bod (JS)

Niet Nix positief ontvangen

Bang dat dit een oeverloze discussie zou worden, probeerde Meurders de aandacht te vestigen op het pamflet Niet Nix. Onder jongeren speelt momenteel een veranderingsgezindheid die zijn weerga niet kent. pjo's die nieuwe gezichten in de politieke top willen en dan komen er ook nog binnen de PvdA een stel jongeren die de oude generatie uit de partij willen schoppen. Fanny Bod zou zich toch gepasseerd moeten voelen door deze jongeren. Maar nee, ze is blij met het pamflet. "In beginsel" ziet het er goed uit, al is ze het niet met alle standpunten eens. De sociale zekerheid komt te weinig aan bod in het pamflet. Op de vraag of deze jongeren wel binnen de PvdA passen antwoordde Fanny Bod, dat de auteurs van Niet Nix invloed uit willen oefenen op het beleid van de PvdA. De Jonge Socialisten zijn daarentegen wel gelieerd aan de PvdA maar blijven onafhankelijk. De opmerking van Rottenberg dat jongeren in de zijlijnen van de PvdA moeten meedoen, vond ze dan ook een vreemde opmerking. Je kunt je echter afvragen of Rottenberg dat nu juist niet bedoeld, los van de partij je mening en standpunten verkondigen.
Echter, niet alleen bij de PvdA laten jongeren hun stem horen. Bij het D66congres waren een aantal JD'ers en oud JD'ers aanwezig, die de democratiseringsprincipes van D66 willen veranderen. En bij het CDJA willen ze een confrontatie met de toekomst aangaan, ze denken aan vernieuwingen binnen de partij, welke dat dan ook mogen zijn.

Weer Paars in 1998?

Tot nu toe zijn de politieke jongerenorganisaties tevreden met het Paarse kabinet. Wim Rampen wil in ieder geval niet kiezen voor een Groene coalitie in de volgende regeerperiode. Hij heeft al wel gepraat met Dwars en de JS, maar vooral met Dwars kon hij het niet eens worden over hoe ze de mens in de samenleving moeten zien. Dwars neigt volgens Wim teveel naar het communisme. Ze hebben het gelijkheidsideaal te ver doorgevoerd.

Het punt van kritiek van Fanny Bod en Teus-Jan Vlot op Paars was dat hun beleid teveel toegespitst is op de infrastructuur ten koste van het milieu. Wanneer de paarse coalitie de aandacht meer zou vestigen op het econologische beleid en op de sociale aspecten van het beleid dan zouden de jongerenorganisaties deze coalitie best nog eens vier jaar willen steunen. Ze blijven echter ook open staan voor alternatieve coalities. Zoals in 1992 de politieke jongeren van de JS, JD en de JOVD al het idee hadden van een paarse coalitie, zo houdt in ieder geval Fanny Bod de mogelijkheid open voor een groene.

♦

Mooie speculaties over de toekomst

Wensen van D66 politici tijdens JD-Nieuwjaarsborrel Amsterdam

Een heel voorkomende man. Tom Kok komt om acht uur 's avonds het P96 binnenlopen. Alle JD'ers die er zijn, wenst hij persoonlijk een gelukkig nieuw jaar toe. Vriendelijk om zich heen kijkend gaat hij geanimeerd met Jan-Willem Bertens aan de bar een praatje maken. Als je ze niet zou kennen, zou je denken dat het twee stamgasten waren. Kok is de nieuwe partijvoorzitter van D66 en Bertens is lid van het Europarlement. Ze zijn gekomen om met ons te discussiëren over de belangrijkste politieke punten op hun agenda voor de komende jaren.

Elly van der Munnik

Huis van de toekomst

De Jonge Democraten zijn een en al oor. Ze zitten op de trappen, aan de bar of in het zaaltje om maar iets op te kunnen vangen van wat de heer Tommel (staatssecretaris Volkshuisvesting) te zeggen heeft. Om de spanning op te voeren noemt hij eerst de politieke items die hij niet heeft uitgekozen om te bespreken. Jammer, want of Nederland nu mainport blijft of zichzelf wil profileren als brainport is wel een van de belangrijkste items voor de komende jaren. En ook ons onderwijsstelsel en onze kennis vormen het visitekaartje van Nederland. Maar het ligt natuurlijk voor de hand dat hij over zijn vakgebied, volkshuisvesting, wil spreken. En specifiek over de volkshuisvesting in het jaar 2010. De politiek kijkt niet alleen naar het gerotzooi van alle dag! Tot 2005 moeten er miljoenen huizen bij worden gebouwd. Reden; de bevolking groeit gestaag, maar we hebben steeds meer woonruimte nodig. De oorzaken hiervoor liggen volgens Tommel in onze groeiende welvaart. We kunnen ons meer en luxere woningen permitteren. Vooral in de grote steden moeten er meer huizen gebouwd worden, bijvoorbeeld op oude industriegebieden, of boven wegen. Zie je het al voor je? Kortom, genoeg alternatieven en Tommel suggereert hiermee dat er absoluut geen ruimteprobleem in Nederland is. Hij haat dan ook hardgrondig het woord "dichtheid". De komende jaren staan in het teken van bouwen en nog eens bouwen. Tommel krijgt als reactie de terechte kritiek dat er ook negatieve kanten aan het volkshuisvestingsbeleid vast zitten. „Hoe zit het met de groeiende leegstand?" vraagt een JD'er fel. En zoals de politiek eerst de randen van de nacht heeft uitgevonden, zo heeft Tommel ook hier een alternatief voor. Hij spreekt over de "randen" van Nederland, waar de leegstand groeit. Zo trekken jonge mensen weg uit Groningen. Hij vindt dit geen negatieve ontwikkeling. De voorspelling is, dat je in 2010 kunt kiezen uit de beschikbare woonruimte en niet meer hoeft te nemen wat er voor handen is. Wat jammergenoeg ontbreekt in zijn toekomstvoorspellingen, is de milieuvisie. Juist de JD'ers willen dat er in het beleid van D66 meer rekening wordt gehouden met milieuaspecten. Wat zijn de effecten op het milieu van het blijven bouwen. Voldaan kan Tommel hierop zeggen, dat juist hij een flinke zet heeft gegeven om duurzaam te bouwen. Dit betekent, dat woningen dicht bij het openbaar vervoer en energiezuinig moeten zijn. De JD'ers willen echter meer zien. Er moet niet alleen bespaart worden op energie, er moet vooral naar nieuwe energiezuinige bronnen worden gezocht. Het huis van de toekomst moet in haar energiebehoefte voorzien door middel van zonnepanelen of een zonneboiler. Laat Tommel zijn huisvestingsbeleid daar maar op afstemmen!

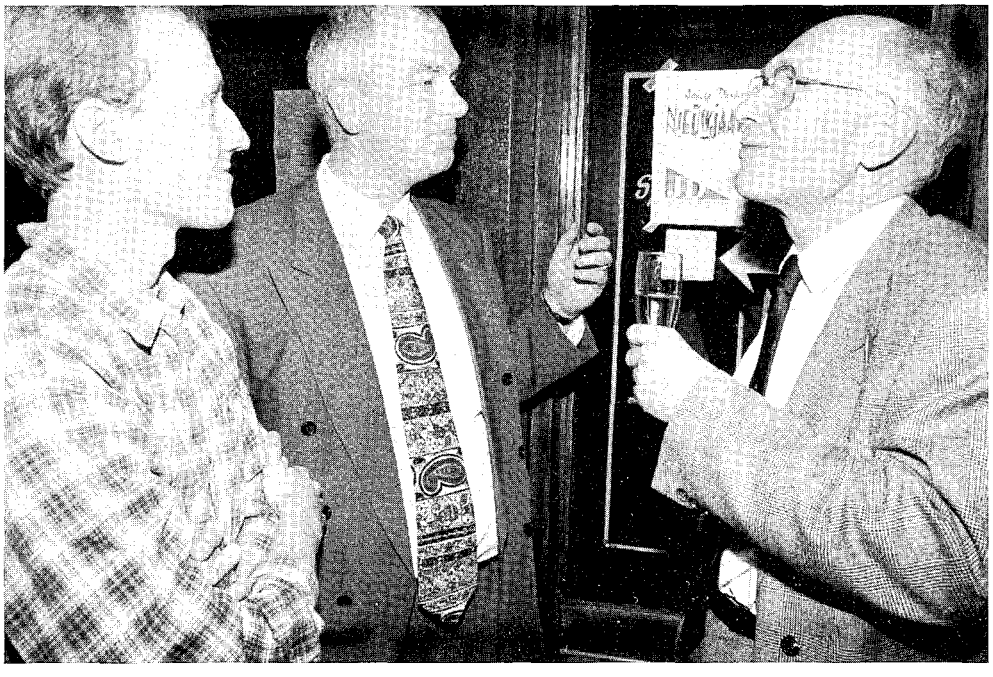

Andor Admiraal, Tom Kok en Staatssecretaris Tommel zien het nieuwe jaar positief tegemoet

Europa, blauwdruk om te overleven

Het enthousiasme over de mogelijkheden van de toekomst worden iets getemperd door de waarschuwende woorden van de heer Bertens. Hij kijkt wat verder dan onze eigen voortuin en betrekt heel Europa in zijn visie over de toekomst van Nederland. Veertig jaar lang was het Europees denken geen reden tot discussie. Het was een speelbal voor de lokale en nationale politiek. Rond 2010 zal Europa vrijspel moeten hebben in de politieke discussie. Tot nu toe heeft hij echter weinig applaus en ideeën gehoord die van interesse getuigen in het verdomde Europa! Terwijl Europa juist een blauwdruk is om te overleven. „We moeten sociaal, economisch en ecologisch overleven met andere mensen over de nationale grenzen. We moeten het Europees belang voor ogen hebben om ons beleid te toetsen en niet omgekeerd". Bertens vind het onzin, dat wij bang zijn om onze Hollandse identiteit te verliezen. „Ajax en onze Elfstedentocht blijven wel". Hij draait het om. „We verliezen juist onze identiteit als we niet kunnen vergelijken met Europa". Als voorbeeld geeft hij zijn eigen stad van herkomst, Maastricht. Juist nu er meer allochtonen in Maastricht zijn kun je je beter aan je eigen identiteit optrekken, beter je eigen dialect spreken. Kortom, je moet verkopen, dat Europa goed is. We weten wat we met elf lidstaten ondertekend hebben. Een politieke beslissing, die riep; "geen oorlog meer"! Het is nu belangrijk om de mensen duidelijk te maken wat er zou gebeuren als er geen verenigd Europa was.

Paars is goud

Europa in de belangstelling, meer huizen in 2010. Tommel en Bertens weten zich volledig te identificeren met hun vakgebied binnen D66. Maar hoe identificeren deze politici zich met zowel de inhoudelijke, structurele en mentale kanten van D66. Iedereen gaat op het puntje van zijn stoel zitten terwijl ze net de champagne en hapjes achter de kiezen hebben. Als er een persoon is die D66 in zijn geheel naar buiten toe moet uitdragen dan is het de nieuwe partijvoorzitter Tom Kok wel. Dit is dan ook zijn belangrijkste item voor de toekomst. Hij heeft destijds gekozen voor D66 omdat dit de partij is waar je ook als jongere serieus genomen wordt. D66 staat open voor ieder zijn standpunten en een directe democratie is haar ideaal. De bedreven politiek moet openbaar en controleerbaar zijn. Dit betekent dat fouten toegegeven kunnen worden. Deze eerlijkheid moet mogelijk gemaakt worden door het rechtstreeks verkiezen van de burgemeester en de minister-president. Dit zijn de elementen die D66 herkenbaar maken. En hoe de partij op het moment bezig is? Volgens Kok is paars goud! De nieuwe ploeg mensen doet het goed. „Wie paars wil, moet D66 stemmen!" Door hen is paars er uiteindelijk gekomen. Uit al deze mooie woorden blijkt wel dat Kok zich op een frisse en enthousiaste manier voor D66 wil inzetten, zoals het een goede partijvoorzitter betaamt.

Wij JD'ers zitten te trappelen van ongeduld. Wat Kok zei is prima, maar hoe passen wij JD'ers in dit sprookje? Wat is onze bijdrage in wat er in de toekomst allemaal gaat gebeuren? In 1998 zullen er veel nieuwe jonge kiezers bijkomen. Hoe moet je hen benaderen? Hier ligt volgens Kok een taak voor de JD. Hij zou bij de volgende verkiezingen graag JD'ers op de kandidatenlijst van D66 zien. Hierover zal een advies worden ingediend bij de Tweede Kamer. Er zal naast een D66 campagne een JD campagne moeten komen. Er is geen reden te noemen waarom jongeren moeten ontbreken in de Kamer. Daar zijn de JD'ers het niet mee eens. Waarom zouden jongeren op jongeren stemmen? Dit kan Kok natuurlijk ook niet voorspellen. In ieder geval moet er wel naar nieuwe vormen van binding met de politiek worden gezocht. Meer standpunten van de JD moeten hun ingang vinden in de politiek. En Kok is een fervent voorstander van de afschaffing van de partijdiscipline. Afwijkende standpunten houden de politiek fris en scherp. Voor het brengen van al deze vernieuwingen ligt een belangrijke taak voor de JD. Blijft de vraag wat Kok nu concreet voor ons wil doen? „Als er een JD'er goed is dan zal ik op die persoon stemmen." Hij verwacht dat we zelf actie zullen ondernemen. Kok belooft, dat hij dan het draagvlak van de JD'ers binnen D66 zal vergroten. Bij het eerstvolgende congres krijgen we te horen hoe hij deze taak volbracht heeft. Tommel doet alvast een duit in het zakje door te verkondigen, dat hij voor jongeren (JD'ers?) in de Kamer is. Hij wijst er wel op dat, willen JD'ers op de kandidatenlijst geplaatst worden, we onszelf in de kijker moeten spelen. Je moet met een item komen en hiervoor vechten. Dan pas zullen de mensen je herkennen. Belangrijk, aangezien steeds meer mensen op personen stemmen. Hier schuilt echter wel een addertje onder het gras. Wil Kok ons betrekken bij D66 om zo kiezers te winnen? En wil hij ons monddood maken? Is het gevaar niet dat jongeren op den duur weg zullen lopen bij de JD en naar D66 zullen gaan? Kortom, wie heeft profijt bij deze veranderingen, D66 of de JD? Kok sust onze ongerustheid door te stellen dat tekeer gaan tegen een politieke partij nog niet hoeft te betekenen dat je ook af moet zien van invloed. Hij vindt het dan ook helemaal geen probleem als JD'ers in de Kamer andere standpunten verkondigen dan de D66ers. Hij is immers voor afschaffing van de partijdiscipline.

Het klinkt allemaal prachtig, JD'ers in de Kamer! Maar is dit wel wat JD'ers willen?

♦

Een nuance op de IJzerbedevaart

Extreem-rechts blijft zorgenkindje op IJzerbedevaart

Weinig gebeurtenissen in Vlaanderen houden de Nederlandse gemoederen zo bezig als de jaarlijkse IJzerbedevaart. De berichtgeving erover in de pers is niet altijd even genuanceerd, al is er in vergelijking met vijf jaar geleden veel ten goede veranderd en wordt de IJzerbedevaart niet vaak meer afgeschilderd als een extreem-rechtse bijeenkomst terwijl het in feite een nationalistische vredesmanifestatie is waar opgeroepen wordt tot 'Vrede, vrijheid en verdraagzaamheid'. In* Demo 13.6 *stond een artikel over de recente perikelen rond de IJzerbedevaart. Demo-redacteur Edwin Peek sloeg een aantal kleine plankjes en één grote plank mis. Een reactie.

Elwin Lammers

(Oud-Internationaal Secretaris)

De afgelopen zeven jaar zijn er, op uitnodiging van onze Vlaamse zusterorganisatie VUJO (Volksunie Jongeren), JD'ers op de IJzerbedevaart geweest. Gezien het korte termijn geheugen van de JD en de continue aanwas van nieuwe leden, hebben zij elk jaar weer de taak uit te leggen wat de IJzerbedevaart nu eigenlijk is en hoe het toch komt dat een zichzelf Vlaams-nationalistisch noemende partij als de Volksunie in de Vlaamse context een soort links D66 is.

Bloemenhulde

Er kan wat dat betreft niet genoeg uitleg gegeven worden want de politieke situatie in Vlaanderen lijkt simpel omdat ze daar ook Nederlands spreken, maar is een stuk ingewikkelder dan in Nederland. Ik was dan ook blij dat er in *Demo 13.6* een artikel aan de IJzerbedevaart en de Vlaamse Beweging gewijd werd. Minder blij was ik na lezing omdat de auteur een aantal ontwikkelingen (onbewust en niet kwaadwillig bedoeld, daar ben ik van overtuigd) op een hoop gooit waardoor dingen uit de context worden getrokken. Een kleine selectie. Het hoogtepunt van de IJzerbedevaart is natuurlijk niet de katholieke mis die voorafgaand aan de manifestatie gehouden wordt (zodat niet-katholieken in het vroeger zeer katholieke Vlaanderen wat later konden komen en wel-katholieken de mis niet hoefden te missen als ze met toentertijd gebrekkig vervoer vanaf de andere kant van het land moesten komen), maar de bloemenhulde aan de gesneuvelden in de Eerste Wereldoorlog en de politieke speech van de voorzitter. Er worden op de IJzerbedevaart geen leuzen gescandeerd. Het doel van de Vlaamse Beweging was in eerste instantie niet het terugdringen van het Frans, maar het erkennen van het Nederlands als bestuurstaal in dat deel van België waar Nederlands gesproken werd. De Volksunie is niet gereduceerd tot een partij met circa vier procent van de stemmen; bij de laatste Vlaamse parlementsverkiezingen haalde ze een tien kleine procent.

De Rijkswacht hield het extreem-rechtse café 't Hof van Vlaanderen scherp in de gaten (Foto's: Elwin Lammers)

Geen grip

Maar die kleinere foutjes zijn niet de kern van de zaak. Waar het wel om gaat is dat er wordt gesteld dat Vlaams Blok-leden en extreem-rechtse volgelingen steeds meer greep krijgen op het verloop van de IJzerbedevaart. Met andere woorden: de IJzerbedevaart glijdt steeds meer af naar het Vlaams Blok en haar verwerpelijke programma. Dat is pertinent en aantoonbaar onjuist. De speech van IJzerbedevaartkomitee-voorzitter Lionel Vandenberghe was op het thema 'verdraagzaamheid' nog nooit zo expliciet als dit jaar. De pleidooien van Vandenberghe voor meer ontwikkelingssamenwerking, een humaner asielbeleid en verdergaande Europese eenwording kunnen toch moeilijk overgenomen zijn uit het verkiezingsprogramma van het Vlaams Blok, zo lijkt me. Het feit dat er Agalev-parlementsleden op de IJzerbedevaart komen, spreekt ook al boekdelen over het 'Vlaams Blok-gehalte' in het officiële programma.

Eerder het omgekeerde van wat Edwin beweert, is waar. De harde anti-Vandenberghe campagne van het Blok heeft een duidelijke en positieve stellingname van het IJzerbedevaartkomtitee juist gestimuleerd. De kern van het meningsverschil tussen het Vlaams Blok en de andere 'radicalen' en de 'gematigden' (om in Edwins terminologie te blijven) gaat over de vraag in hoeverre Vlaanderen open, verdraagzaam en pluralistisch moet zijn, niet om de vraag of Vlaanderen onafhankelijk moet worden, zoals Edwin stelde. Dat laatste speelt wel mee en vormt voor het Blok een mooie stok om het Komitee mee te slaan. En in het algemeen zijn 'de radicalen' niet alleen tegen verdraagzaamheid, maar ook voor onafhankelijkheid. Maar er zijn ook genoeg 'gematigden' die voorstander zijn van een onafhankelijk Vlaanderen in Europa. In dit kader is het overigens ook nog wel interessant om op te merken dat kiezersonderzoeken hebben uitgewezen dat het Vlaams Blok het grootste deel van haar kiezers te danken heeft aan haar anti-migranten standpunt en haar retoriek over het verleden toen alles nog goed, begrijpelijk en veilig was

en niet aan haar radicale Vlaamsgezindheid.
Bij de IJzerbedevaart in 1995 hebben 'de radicalen' de weide, waar de manifestatie gehouden wordt, tijdens de speech van de voorzitter demonstratief verlaten. Uiteraard hadden de organisatoren van deze 'protest-actie' gehoopt dat een zeer groot deel van de IJzerbedevaartgangers met hen mee zou gaan, maar dat was niet het geval. Dus moest de strategie gewijzigd worden. Nadat hun campagne om de 'gematigde' voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee Lionel Vandenberghe te wippen en het Komitee over te nemen, was mislukt, hebben ze aangekondigd dit jaar óp de weide te zullen protesteren. Dit liep uit in fluitconcerten, rellen en een bestorming van het podium waar Vandenberghe net zijn speech had afgerond. Hierbij was het overigens niet zo dat de voor- en tegenstanders elkaar te lijf gingen, zoals Edwin stelt, maar dat de Vlaams Blok-kaderleden doelbewust anderen (waaronder de ondervoorzitter van de Volksunie) aanvielen. De ordedienst van het IJzerbedevaart zelf heeft juist alle daaraan voorafgaande provocaties van de 'radicalen' over zich heen laten komen om een vechtpartij op de oorlogsgraven van de IJzerbedevaartweide te vermijden.

Hand overspeeld

Het lachen is het Vlaams Blok, van oorsprong een rechtse, radicaal Vlaams-nationalistische partij die zich pas in het begin van de jaren tachtig steeds meer is gaan richten op het migranten-thema en de anti-politiek, inmiddels wel vergaan. In Vlaanderen wordt er algemeen vanuit gegaan dat het Blok zijn hand heeft overspeeld door de gewelddadige acties op de vredesmanifestatie IJzerbedevaart. Het schijnt lidmaatschap-opzeggingen geregend te hebben op het secretariaat van het Vlaams Blok de week erna. Maar misschien nog wel een beter bewijs is dat de voorzitter van het Blok, Frank Vanhecke, de 'protest-acties' in eerste instantie verdedigde en de gewelddadigheden onvermijdelijk noemde, maar later publiekelijk terugkrabbelde en zich ervan probeerde te distantiëren.

De auteur verwijt Vandenberghe 'inconsequent gedrag' en stelt dat hij een 'emotionele dwaling' maakte toen hij enkele jaren geleden de oproep 'Waalse vrienden, laten we scheiden' deed. In werkelijkheid vermeed Vandenberghe op die manier de in de Vlaamse Beweging al decennia gevoerde discussie of het einddoel van de Vlaamse ontvoogding onafhankelijkheid, zelfstandigheid, zelfbestuur, soevereniteit, een federatie of een confederatie zou moeten zijn. Het Vlaams Blok interpreteerde Vandenberghe's oproep echter als een roep voor onafhankelijkheid en stelde dat hij terugkrabbelde toen hij dat het jaar daarop niet in die termen wilde herhalen. Inconsequent? Alleen volgens het Vlaams Blok. Een emotionele dwaling? Ik zie hem niet.

Nazi's terugsturen

Dan hebben we nog het uit heel Europa afkomstige neonazi tuig dat elk jaar de IJzerbedevaart misbruikt door de avond ervoor een 'Kameraadsschapsavond' te organiseren. Voor alle duidelijkheid: de avond ervoor. Wel in Diksmuide, maar níet op de IJzerbedevaartsweide. In feite zitten ze zich 'gewoon' te bedrinken in één café, 't Hof van Vlaanderen. In 1995 liep dat uit op een massale vechtpartij met de Rijkswacht. De Rijkswacht was in 1996 massaal aanwezig om iedere provocatie de kop in te drukken en bovendien was een flink deel van de rechtsradicalen niet eens in Diksmuide aangekomen. Dankzij speciale bevoegdheden controleerde de Rijkswacht alle buitenlandse auto's op de gemeentegrens en iedereen die wapens of verboden propaganda had, kon zijn auto laten staan en werd met een Rijkswachtbusje over de grens gezet. Het IJzerbedevaartkomitee was enthousiast over dit harde optreden van de Rijkswacht. "We vragen er al jaren om dat de Rijkswacht op de avond voor de IJzerbedevaart voor rust zorgt", aldus Vandenberghe. Helaas zijn er alsnog een flink aantal nazi's doorgekomen (je kan iemand nu eenmaal niet tegenhouden omdat hij kort haar heeft) en gezien de tentoonstelling van nazi-materiaal (revisionistische boeken, CD's met nazi-marsliederen, t-shirts, speldjes, stickers etc) die ook dit jaar weer in het Hof van Vlaanderen werd georganiseerd, waren ook niet alle auto's grondig doorzocht.

Fluitconcert van Vlaams Blok kaderleden tijdens de speech van de voorzitter van het IJzerbedevaart komitee

Ik ben het overigens met Edwin eens dat die tentoonstelling verboden moet worden. Als journalist voor de *Haagsche Courant* heb ik na afloop van de IJzerbedevaart de verantwoordelijke Rijkswachtcommandant nog gevraagd waarom hij daar niet ingegrepen had. Hij heeft de vraag ontweken door te zeggen dat het een private bijeenkomst was waar hij zich niet in mocht mengen. Onzin natuurlijk en ik hoop dat ze de boel volgend jaar wel 's ochtends vroeg leeghalen. Het verbaast me overigens dat Edwin, zeker omdat hij om een samenscholingsverbod vraagt, in zijn artikel helemaal niet ingaat op alle anti neo-nazi maatregelen die al genomen zijn. Niet alles wordt zomaar toegelaten.

Concluderend. Moet de IJzerbedevaart desnoods niet meer gehouden worden of moeten buitenlandse neo-nazi's het verblijf in Diksmuide in de praktijk onmogelijk gemaakt worden en moet het programma van de IJzerbedevaart zó duidelijk zijn dat zelfs een dove blinde kan voelen dat het Vlaams Blok er niets te zoeken heeft? Ik zou voor het laatste kiezen en het Komitee heeft die keuze gelukkig ook gemaakt. Als je dat namelijk niet doet, geef je een belangrijk symbool van de Vlaamse ontvoogdingsstrijd en het oudste pacifistische symbool van Vlaanderen met terugwerkende kracht aan een groepering die alleen geïnteresseerd is in hún versie van het element 'vrijheid' en al helemaal geen boodschap heeft aan de thema's 'vrede' en 'verdraagzaamheid'. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?

♦

Naschrift:
De verschillende visies op de IJzerbedevaart komen mijns inziens voort uit een interpretatieverschil over de situatie in België. De foutjes die Elwin in zijn artikel mij aandraagt zijn in mijn visie terug te leiden tot dit verschil. De Volksunie heeft in Vlaanderen inderdaad een kleine tien procent veroverd, maar heeft in de Belgische context zo'n vijf procent van de stemmen. (EP)

Up to JDate

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's

Hans Alders en de toekomst van het Noorden

Groningen - Hans Alders, hij is toch dat grappige typetje van Van Kooten en De Bie? Geen mens in Groningen zag in hèm de nieuwe Commissaris van de Koningin. De JD-afdeling Groningen hield zelfs de actie "Alders Elders". Maar in een forum over de toekomst van het noorden liet hij eens flink van zich horen. Hij dwong die avond zeer veel respect af. Hij is er negatief ontvangen, maar zou weleens razendpopulair kunnen worden in Groningen.

Een grote naam als Alders is goed voor een stampvolle zaal, zo bleek. Achter een chique versierde tafel met brandende kaarsen zitten naast Alders de forumleden Dirk Stelder, een regionaal econoom, en Kerst Huisman, historicus en journalist van de Leeuwarder Courant.

Huisman verdedigde de meest radicale stelling van de avond, die zowel in het forum als in het publiek flink werd afgekeurd. Volgens de journalist is namelijk afscheiding met de rest van Nederland de enige manier om de noordelijke provincies economisch gezond te maken. „Samen met het noorden van Duitsland," stelde Huisman voor, „moeten Friesland, Groningen en Drenthe een autonoom gebied vormen. Als de bevoogding van Den Haag verdwenen is, kan het noorden zich eindelijk volwaardig ontwikkelen."

Huisman zei geen grapje te maken. „Als historicus weet ik dat mijn plan de beste oplossing is om het noorden er weer bovenop te helpen."

„Maar meneer Huisman," reageerde Alders gevat, „als historicus behoort u te weten dat de geschiedenis zich nooit herhaalt. Trouwens, kijken historici niet altijd naar de toekomst, zoals die zich in het verleden heeft afgespeeld?"

Eén-nul voor de nieuwe Commissaris van de Koningin, die zelf op krachtige wijze zijn plannen voor Groningen ontvouwde. Alders wil dat het noorden selectiever met zijn ruimte omgaat. „Ik heb de afgelopen maanden alle 25 gemeenten van de provincie bezocht en wat zie je dan, bijna alle dorpen hebben vergelijkbare plannen voor bedrijfsterreinen en dezelfde wervingsplannen voor nieuwe industrie. Als we hier kwaliteit willen ontwikkelen dan moeten we plaatsen aanwijzen waar we economische ontwikkeling willen. Daarom moeten we misschien soms wel zeggen: als u zich hier wilt vestigen dan kan dat níet."

Het verhaal van regionaal econoom Stelder moet Alders als muziek in de oren hebben geklonken. Volgens de econoom loopt de werkloosheid in Groningen, nu nog de hoogste van Nederland, met vijfduizend banen per jaar terug. Dat betekent, als deze trend zich voort zet, dat de provincie binnen vijf jaar op het landelijk gemiddelde zit.

Als het zogenoemde scenario 'Oosterhaven' in werking wordt gesteld kan volgens Stelder de werkgelegenheid nog veel meer toenemen. „Het scenario is even eenvoudig als ingrijpend. In het noorden wordt veel ruimte niet gebruikt, terwijl het westen bomvol is. De oplossing: verplaats één miljoen mensen met hun werk van de Randstad naar Noord-Nederland. Dit kost veel geld, maar levert uiteindelijk twintig tot vijfentwintig miljard gulden op (onder meer minder files) en stimuleert de economische groei."

Alders reageerde tijdens het forum voorzichtig op het dit scenario: „Het voordeel is dat het ruimtelijke probleem in economische termen wordt vertaald. Maar we moeten goed bedenken dat bijvoorbeeld de positie van Rotterdam als wereldhaven niets met een keuze te maken heeft, maar met de ligging. Het zou onzin zijn om de bulkchemie van het westen naar Delfzijl te verplaatsen."

Rond tien uur eindigde de forumdiscussie, maar Alders bleef nog geruime tijd napraten. Het pleit voor hem dat hij de tijd nam om met JD'ers persoonlijk over de toekomst van het noorden te discussiëren. JD'ers en de massaal toegestroomde D66'ers waren overwegend positief over 'hun' nieuwe commissaris. D66-fractievoorzitster in de provincie Renée Kerdijk-Scheepers over Alders: "Deze man heeft zich verbazend snel ingewerkt. Omdat hij zo negatief ontvangen is in Groningen, kan het alleen nog maar beter gaan. 't Zou me niet verbazen als Alders ontzettend populair wordt."

(Martijn van der Kooij)

Geen jongerenminister, maar een Jongerenpanel

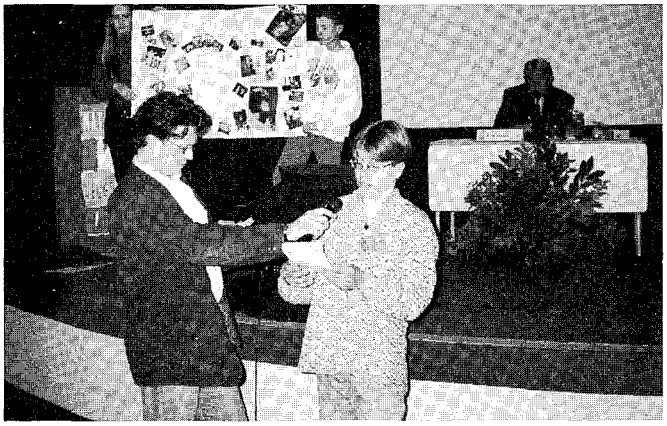

Het lijkt erop dat jongeren in de politiek serieus genomen gaan worden. Tijdens het Nationale Jeugddebat 1996 luisterden de staatssecretarissen Netelenbos, Terpstra en Schmitz geduldig naar wat de aanwezige jongeren te zeggen hadden. Deze maakten zich druk om de geringe aandacht die er aan verkeersveiligheid gegeven wordt op scholen en om de vertegenwoordiging van jongeren in de politiek. De staatssecretarissen waren het er met hen roerend over eens dat er een jongerenpanel moet komen in plaats van een jongerenminister. „Iedere minister moet zich meer verantwoordelijk voelen voor jongeren" volgens Netelenbos. En Terpsta viel haar bij met de woorden „Alle collega's moeten zich mede jongerenstaatssecretaris voelen".

Tijdens de commissievergaderingen van die ochtend waren er al veel toezeggingen gedaan door onder andere minister Jorritsma en Ritzen op het gebied van respectievelijk 'het verplicht stellen van verkeersonderwijs' en 'het tegengaan van pesten op school. We hopen dat aan de toezeggingen van deze politici zal worden voldaan. Dan is zo'n Jeugddebat nog niet eens zo'n gek idee van de enthousiaste initiatiefneemster Erika Terpstra.

Nieuwjaarstoespraak van JD-voorzitter

Den Haag - De traditionele en onvermijdelijke nieuwjaarsborrel van de JD vond dit jaar plaats op 9 januari. Landelijk voorzitter Wim Rampen opende het jaar met een al even onvermijdelijke toespraak.
Het D66, dat met haar leeftijd van dertig jaar te oud geworden is om nog door de JD onder haar hoede te worden genomen, krijgt er flink van langs. Bij de besluitvorming rond de wet Modernisering Universitaire Bestuursorganisatie en de Hoge Snelheids Lijn liet D66 het lelijk afweten. Het eerste geval is een voorbeeld van een gebrekkig democratisch denken en het tweede van alternatiefloos met de stroom mee roeien. Wim riep de Eerste Kamer fractie van D66 dan ook op, om als de MUB in februari in de kamer behandeld wordt, tegen te stemmen.
Gelukkig voor D66 ziet onze voorzitter ook nog wel enkele goede puntjes, zodat we haar niet hulpeloos de wijde wereld in hoeven laten te trekken. Over de opstelling van D66 in het debat over nachtvluchten op Beek was Wim tevreden, hoewel hij natuurlijk, zoals een goed JD-er betaamt, liever geen regionale vlieghavens ziet.
Het hoofd van Wim blijkt ook zwaar van alle zorgen over de toenemende armoede in Nederland. Vooral ouderen en niet werkenden hebben het moeilijk. Daar moet eens wat meer aandacht aan worden besteed, hier licht een mooie taak voor D66. Maar ook de Jonge Democraten mogen best een woordje mee praten, bijvoorbeeld over onderwerpen als de HSL en de Betuwelijn. "De beslissingen van vandaag hebben immers het meeste effect op jongeren."
Daarmee maakte Wim de overstap naar de JD en haar doelen voor 1997. Daarbij was het ook weer onvermijdelijk dat de landelijk voorzitter de magische woorden uitspraak: "het gaat goed met de JD!". Er wordt ook hard gewerkt aan de toekomst van de JD door de Structuurcommissie, de Commissie Politieke Zaken en het Landelijk Bestuur. De belangrijkste verandering vindt al plaats: "In plaats van angstig te kijken naar een toekomst van studiedruk en verminderde interesse om actief te zijn bij de JD, heeft men vertrouwen in een JD waar wat gebeurt.". Wim voegt daar wel aan toe: "Belangrijker is het dat men het zelf ook wil laten gebeuren", maar dat gebeurt ook wel. Verschillende afdelingen komen met goede initiatieven als ideeën voor een goed fietsenbeleid in een aantal steden en het meerkeuzenreferendum. Een aantal werkgroepen voert discussie met D66 over de inhoud van het verkiezingsprogramma. Tom Kok (die van de kinderliedjes) roept **Jonge** Democraten op zich te kandideren voor de Tweede Kamer verkiezingen van 1998.
Wim sluit zijn toespraak lyrisch af door te vertellen over alles wat hij wel niet aan de Jonge Democraten heeft overgehouden. Als het aan zijn enthousiasme zou liggen, zullen de tweede twaalf en half jaar geen probleem vormen voor de JD, helaas voor Wim zal hij tegen die tijd zelf nog ouder zijn dan D66 nu.
(GJ)

De politiek-inhoudelijke toekomst

Over de komende resoluties...

Den Haag - Nu het voorjaarscongres (ALV 29, op 26 en 27 april 1997) nadert even wat informatie over de behandeling van resoluties en moties. Op het komende congres zal de resolutie 'De ware democratie' worden behandeld die door vijf leden is ingeleverd, bovendien liggen er nog twintig moties van het vorige congres. Het najaarscongres (ALV 30) van november 1997 zal in het teken staan van een resolutie over de Europese Unie. Tegen die tijd is het Verdrag van Amsterdam afgesloten en zijn deelnemers aan de EMU bekent. De werkgroep Europa gaat zich hiermee bezig houden. Een ieder die interesse heeft en/of zich wil aansluiten bij de werkgroep, die 12 februari gaat beginnen met brainstormen, kan zich aanmelden bij Edwin Peek (020-6825692) of Gerrit-Wim Gerritsen (053-4357869). Tijdens het voorjaarscongres van 1998 (ALV 31) zal de sociale zekerheid in een resolutie onder de loep worden genomen. De werkgroep Economie houdt zich hier in hoofdzaak daarmee bezig. Voor meer informatie hierover kun je bellen met de coördinatoren van de werkgroep: Christian Hiddink (010-4431688) of Steven van Weyenberg (020-6192722).
Over (actueel) politieke moties het volgende. LB, afdelingen, werkgroepen of vijf leden die een motie schrijven zijn van harte welkom. Meer moties geven meer stof tot discussie. Let wel even op de volgende geldende criteria voor een motie: "een motie dit is een voorstel aan de ALV tot het doen van een of enkele samenhangende uitspraken met betrekking tot een (actueel) politiek onderwerp. Deze uitspraken moeten een dusdanig samenhangend geheel vormen, dat uitsplitsing in meerdere pm's niet mogelijk is (Huishoudelijk Reglement Art. 12, lid 2b,c)." De moties mogen **niet méér dan 200 woorden** bevatten. Een actueel politieke motie moet ook echt actueel zijn: dus op het volgende congres moet **de uitspraak, naar verwachting, achterhaald zijn**. Wil je alle standpunten die de JD op dit moment inneemt nog eens op een rijtje zien, dan kan je naar het secretariaat bellen voor het Politiek Programma, dat daar klaar ligt voor slechts vier gulden.

(CPZ/Gerrit-Wim Gerritsen)

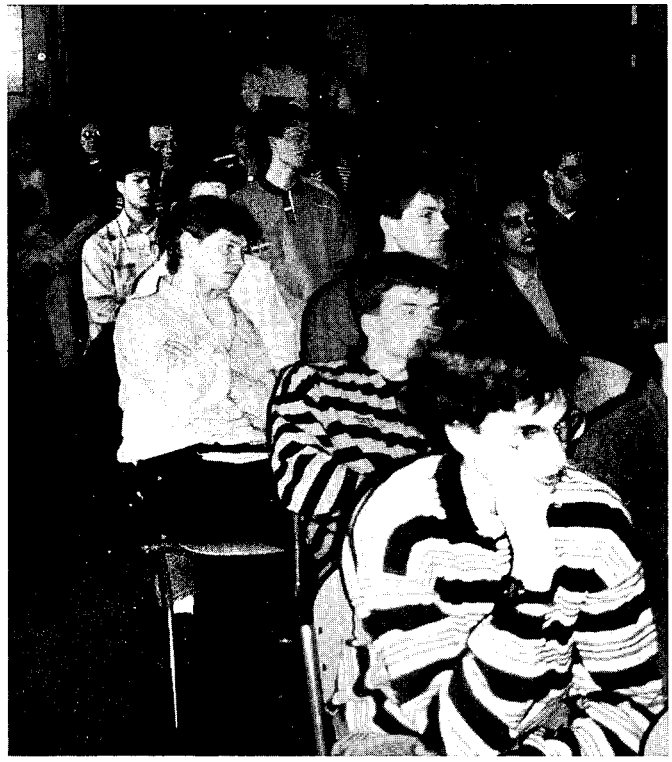

Foto: Robin Paalvast

Gezocht

Coördinator & Leden
Werkgroep Jongerenbeleid

Geïnteresseerden kunnen zich zich opgeven bij
Jilda Mercx 015-2135709

Hoe zet je snel je eigen homepages in elkaar ?

8 maart: Stekbouwdag van de Jonge Democraten Cyberspace

World Wide Web- Op zaterdag 8 maart houden de Jonge Democraten Cyberspace een stekbouwdag op het landelijk secretariaat van de JD. Op deze internet-cursusdag kan iedereen die is geinteresseerd in politiek en/of internet zijn hart ophalen. Van de absolute leek tot de gevorderde HTML-programmeur, voor beiden is er wat te leren.
Zo zal er een inleidende cursus pagina's maken worden gegeven, er zal een workshop zijn over geavanceerde HTML-truuks en er zal er het één en ander worden gezegd over graphics op het Web en pagina-layout. Ook wordt er een workshop "wat kan mijn werkgroep of afdeling met internet?" gehouden. Daarin wordt uitgelegd hoe je zonder al teveel moeite nuttige informatie voor bijvoorbeeld discussies in jouw werkgroep kunt vinden, hoe je je standpunten ook eens aan wat buitenstaanders kunt voorleggen waar je dan weer een reactie op kunt krijgen. En bijvoorbeeld hoe je met jouw afdeling of werkgroep een eigen homepage kunt maken en op het Internet zetten! Bovendien wordt het een heel gezellige dag.

Voor iedere JD'er is er dus wel wat interessants te vinden. We verwachten dan ook de hele JD op (zaterdag 8 maart) vanaf 12.00 uur op het Landelijk secretariaat in Den Haag!
Wil je meer informatie of wil je je opgeven? Neem dan even contact op met Andor Admiraal (andor@pi.net, 0229 - 237050).
(Andor Admiraal)

JD-Cyberspace zoekt creatieve JD'ers!

Dit is je kans om je talenten aan letterlijk de hele wereld te tonen! Om de website van de Jonge Democraten Cyberspace nog wat aantrekkelijker te maken, is de redactie van de Jonge Democraten Cyberspace op zoek naar creatieve redactieleden en freelancers! In de eerste plaats zijn alle politiek-inhoudelijke artikelen meer dan welkom. Maar ook tekenaars/illustrators, programmeurs, mensen die willen meehelpen met de online politieke-stromingencursus, HTML-deskundigen of mensen die wat Internet-ervaring willen opdoen zijn van harte welkom! Wil je "iets" gaan doen, neem dan even contact op met Andor (telefoon: 0229 - 237050 email: andor@pi.net).

Http://jd.simplenet.com

Verhuizen in Cyberspace?

Verhuizen in Cyberspace? Ook dat blijkt mogelijk! De World-wide web site van de Jonge Democraten is vanaf nu te vinden op adres: http://jd.simplenet.com
De online-afdelingen kun je vinden via : http:// jd.simplenet.com/afdelingen/

Het landelijk secretariaat (en daarmee het landelijk bestuur) van de Jonge Democraten is blijft gewoon per email bereikbaar op adres: jd@dds.nl

Even voorstellen...

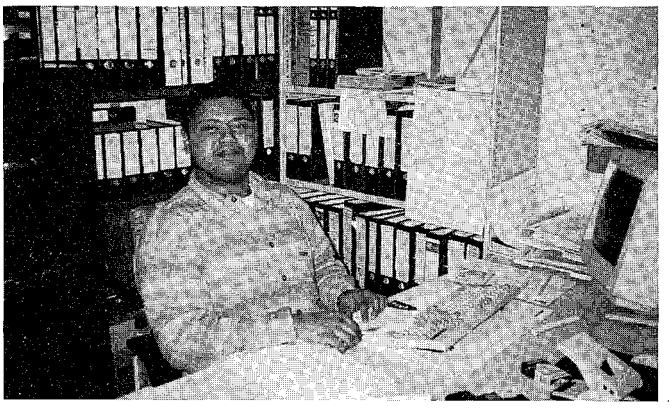

Velen hebben zijn stem door de telefoon gehoord. Maar wat is nu het gezicht hierachter. Hier dan de onthulling. Dit is Steven Hacketh, sinds december werkzaam als de nieuwe administratief medewerker van de JD.
(Foto: Elly van der Munnik)

Wie helpt er mee op het congres?

De landelijke Secretaris Organisatie is, ten behoeve van het **Voorjaarscongres** van **26 en 27 april 1997**, op zoek naar JD'ers die een helpende hand willen uitsteken als lid van de Stem- of Notulencommissie. Aanmelding staat open voor een ieder die met zich groot verantwoordelijkheidsgevoel van zijn/haar taken weet te kwijten! Wil je anderszins helpen, dan hoor ik dat ook graag. Voor de liefhebbers onder ons: democratisch is overeengekomen om het voorjaarscongres te laten plaatsvinden in de Jeugdherberg Eikelenkamp Elst (Utr).
Jullie horen te zijner tijd natuurlijk meer, maar mocht je tussentijds vragen en/of opmerkingen hebben: bellen met Lilian!om wijzigingen en aanvullingen door te geven aan mij, dan houden we de planning zo actueel mogelijk. Binnenkort zal ik de Jaarplanning 1997 via de Afdelingsmailing aan de besturen van de Afdelingen, Kernen, de coördinatoren van de werkgroepen en de projectgroepen (etc) opsturen.

Jaarplanning ligt ter inzage op het secretariaat

Ook wilde ik hierbij voor de volledigheid vermelden dat de **LB-vergaderingen** open staan voor iedereen. Bel wel even van te voren, want we vergaderen op verschillende locaties.

Tenslotte, ligt er bij Steven op het Secretariaat een **JD Jaarplanning voor 1997** ter inzage klaar. Daarop staan alle tot nu toe bekende JD-activiteiten van dit jaar (borrels, excursies, deadlines etc.) vermeld. Ben je geïnteresseerd in een activiteit van een andere afdeling, of naar de deadline voor het inleveren van je declaraties, dan loont het om even met Steven te bellen.
Hierbij een vriendelijk verzoek om wijzigingen en aanvullingen door te geven aan mij, dan houden we de planning zo actueel mogelijk. Binnenkort zal ik de Jaarplanning 1997 via de Afdelingsmailing aan de besturen van de Afdelingen en Kernen opsturen.

Debatwedstrijd tussen afdeling Amsterdam en Rotterdam

Nipte overwinning van Feyenoord in hol van de leeuw

Amsterdam - Maandag 16 december was het weer zover, de jaarlijkse debatwedstrijd tussen de afdelingen Amsterdam en Rotterdam vond weer plaats. De NS had zelfs extra supportersstreinen ingezet om de overweldigende stroom Feyenoord-supporters een kans te geven de wedstrijd 'live' in Amsterdam bij te wonen. Alle zitplaatsen in het zeer gezellige, en met vloerbedekking uitgeruste nachtcafé P96 aan de Prinsengracht waren echter vergeven.

De Ajax-ploeg had net als hun voetballende collega's in de Bijlmer, op het allerlaatste moment te kampen met wat blessures in het team. Maar voor de Amsterdammers is dat gewoonlijk geen probleem, want in zulke gevallen wordt er altijd een blik tweede elftal geworpen, een elftal dat zich probleemloos laten inpassen in het concept.

Het arbitrale trio werd gevormd door een Amsterdammer, Pascal Weel, een Rotterdammer, Patrick Ploeger, en als hoofdscheidsrechter, de volstrekt neutrale Wim Rampen uit de Domstad. De Koos Postema van de avond was de onvolprezen gastheer Joost Boermans.

De aftrap begon met een stelling over of het 'wel zo verstandig' was dat studenten inspraak hadden in het universitair bestuur, of juist niet. De Amsterdamse verdediging was hier zo lek als een mandje, waardoor Rotterdam de eerste punten vrij gemakkelijk kon binnenhalen. De JD-Amsterdam kwam echter sterk terug na die eerste misser. Al snel werd de gelijkmaker gescoord.

Als Ajax eenmaal op gang is de club moeilijk te stoppen, de ballen vlogen in de eerste helft langs de oren van de Feyenoordse verdediging. Een magistrale aanval over de beroemde Amsterdamse vleugels inhoudende het Nederlandse drugsbeleid in Europees verband kon door Feyenoord ondanks de ijzersterke wilskracht niet afdoende worden beantwoord. Wim Rampen zag geen noodzaak tot het toelaten van enige blessuretijd, dus werd er ferm het rustsignaal gefloten. En gingen de beide teams 'thee' drinken met een 7-5 voorsprong voor Ajax.

Na rust gingen de Ajacieden verder waar ze voor rust waren geëindigd, namelijk met scoren. De eerste aanval na rust van de Amsterdammers ging rechtstreeks met de hoge-snelheidstrein door het Groene hart, en werd prachtig verzilverd met een doelpunt.

De Feyenoorders kregen genoeg van het Amsterdamse arrogante sfeertje dat zich langzaam meester maakte in het gezellige P96. Er werd overgegaan tot een waar offensief van de JD-Rotterdam, dat de Amsterdamse defensie eerst nog redelijk kon weerstaan door te proclameren dat postbodes best een aardige steun zouden kunnen vormen voor het nationale politiekorps in de strijd tegen de georganiseerde misdaad. Postbodes zouden goede luistervinken zijn, doordat zij het best in staat zijn verdachte postpakketjes open te maken.

Feyenoord scoorde de laatste punten in de officiële speeltijd door Ajax de gifbeker te laten drinken in een spannend debat over de toelaatbaarheid van een zogenoemde 'zelfmoordpil'. De stand na 90 minuten liet op het scorebord zien dat de JD-Amsterdam leidde met een 12-10 voorsprong. De reglementen lieten echter lezen dat zo'n stand voor de JD-Amsterdam niet genoeg was om de overwinning op te eisen. Dus was er een verlenging noodzakelijk, waarbij de doelpunten dubbel zouden tellen. Voordat er echter met deze verlenging zou worden begonnen, had de debatterende KNVB een extra 'vriendschappelijk' duel ingelast tussen de voorzitters van de afdelingen Amsterdam en Rotterdam, Joost Boermans en Martijn Koenen. De degens werden gekruist over de stelling dat een voorzitter eigenlijk overbodig is. Ondanks het enthousiasme van Joost, bleken de argumenten van Martijn om de voorzitter als functie te behouden toch doorslaggevender zijn. Rotterdam deelde dus in deze wedstrijd om de eer toch even een morele tik uit. Het zou, zo bleek later, een voorteken zijn dat Feyenoord uiteindelijk de langste adem had.

De verlenging werd op het scherpst van de snede gespeeld. Het ging dan ook om de trots van de beide steden: de ArenA en de Kuip. Welke van beide stadions zou het thuis van het Nederlands Elftal moeten worden. De Amsterdamse arrogantie kwam wel heel erg bot naar voren, toen Ajax beargumenteerde dat de ArenA simpelweg het allerbeste en modernste voetbaltempel ter wereld was.

Toen Rotterdam aanvoerde dat het dak lekte, werd er door het Amsterdamse team laconiek medegedeeld dat je de rest van de wereld ook iets te kankeren moet geven, want anders zou de jaloezie wel iets teveel kunnen worden. De Rotterdammers vonden dat een thuis van het Nederlands Elftal een historie moest hebben, zo'n hypermodern stadion heeft gewoon weg nog geen historie. Na afloop van deze bloedspannende wedstrijd bleek er geen penalty-schieten noodzakelijk. Feyenoord had de wisselbokaal voor de poorten van de hel van de Ajacieden afgesnoept. Maar Feyenoord kan volgend jaar een tot op het bot gemotiveerd Ajax verwachten, dat zich wil revancheren voor deze afstraffing in het eigen kamp.

Na afloop was het vriendschappelijk getreiter van de Rotterdammers dat veroorzaakt werd door overmatig drankgebruik nog tot in de kleinste uurtjes hoorbaar voor de sjieke bewoners van de grachtenpanden aan de Prinsengracht.

(Afdeling Amsterdam)

Training Programma-Begeleiders Eigen Wijs Dagen

Per 1 januari j.l. is de Stichting Politieke Jongeren Projecten (PJP) gaan draaien met een vernieuwde vorm van het project dat voorheen "Wegwijs op het Gemeentehuis" heette. Dat project is omgedoopt in "Eigen Wijs". Bij dit project krijgen jongeren de gelegenheid om zelf actief aan lokale politiek te doen. Ze verplaatsen zich op zo'n Eigen Wijs dag in de rol van gemeenteraadslid.
Voor de uitvoering van dit project is de PJP op zoek naar leden van de politieke jongerenorganisaties die een dag een groepje jongeren op een gemeentehuis willen begeleiden. Een unieke kans om jouw enthousiasme voor politiek over te brengen op de jongeren, die tenslotte de politici van de toekomst zullen worden!
Voor elke begeleider zal per dag een vergoeding van Fl. 75,- plus een vergoeding van eventuele reiskosten beschikbaar zijn.

Voor degenen die reeds programma-begeleider zijn: je kunt je inmiddels aanmelden voor de volgende Eigen Wijs dagen:

1. **Castricum**, 5 februari

2. **Gaasterlân-Sleat**, 5 februari

3. **Amsterdam-Noord**, week 12 (17-21 maart) of week 13 (24-28 maart)

4. **Purmerend**, 28 april

Inschrijfformulieren hiervoor zijn te bestellen en nadere informatie is te verkrijgen bij de PJP, tel. 030-2316404.
Tot op de Eigen Wijs dagen!

(Saskia Stoffelsen, bestuurslid Interne Projecten PJP)

Dennis Hesseling wint 't Ruilhart

'T Gooi - 'In plaats van een verplichte OV-kaart moeten studenten de keuze krijgen uit een OV-kaart en een lease-auto.' Met deze stelling won oud-JD-voorzitter Dennis Hesseling op 17 december de eerste aflevering van de Utrechtse debatwedstrijd "t Ruilhart, de opvolger van de vermaarde Gooische Wisselmatras. Dennis liet hiermee televisiepresentator Carlo Strijk, oud-voorzitter van 't Gooi Bart Heller en Alphons van Leeuwen van de Utrecht Debating Society achter zich.

De wedstrijd kenmerkte zich door de goedgebektheid van drie van de vier deelnemers, en verder van de wat afwijkende stijl van Alphons van Leeuwen. Bij de Utrecht Debating Society wordt gedebatteerd volgens een strak stramien, met goed opgebouwde betogen en een eerlijke verdeling van de tijd. Bij de JD geldt in een debatwedstrijd het recht van de sterkste: wie wat te zeggen heeft, trekt zijn mond open, en wie dat het meest doet, maakt de meeste indruk. Hoewel Alphons van te voren gewaarschuwd was, kwam hij toch maar moeilijk aan de bak. Zijn betoog dat de publieke omroep geen reklame meer moet uitzenden, en deels bekostigd moet worden uit de reklame-opbrengsten van de commerciëlen, kwam door weerwerk van de andere drie debatters niet goed uit de verf. Na afloop merkte Alphons dan ook een beetje verbitterd op: „Dit noem ik geen debatteren. Dit noem ik hakken." Overigens had hij het wèl leuk gevonden, en als volgend jaar weer iemand van de Utrecht Debating Society mag meedoen, zal Alphons zijn clubgenoot goed voorbereiden.

De andere drie strijders voelden zich zichtbaar meer in hun element. Carlo Strijk, destijds één van de initiatiefnemers van de Gooische Wisselmatras, betoogde vol vuur maar niet helemaal helder dat positieve discriminatie meer nadelen dan voordelen heeft. Bart Heller wilde de zaal doen geloven dat Nederland als voorzitter van de EU moet pleiten voor een 'action commune' tegen de productie en het gebruik van rode wijn. Zijn interrupties in de betogen van anderen waren spectaculair, maar soms iets te gemakkelijk. Dennis Hesselings pleidooi voor lease-auto's voor studenten ten slotte, was misschien niet het meest geloofwaardige, maar wel het meest beheerst en overtuigend gebracht. In al zijn (gespeelde?) redelijkheid maakte Dennis over het geheel genomen de sterkste indruk.

Dat vond de zaal tenminste. En wat de zaal vindt, is bepalend, want 't Ruilhart is een interactieve debatwedstrijd. De bezoekers - slechts zestien JD'ers - formuleerden de stellingen, mengden zich in het het debat en wezen de winnaar aan. Dennis kreeg zeven stemmen, Carlo vijf, Bart één en Alphons nul.
Dennis was erg blij met zijn overwinning, tótdat de door hem gewonnen prijs onthuld werd. Deze was even spraakmakend als het debat zelf: een schapenhart op sterk water. Het hart was zó vers, dat het water rood kleurde van het bloed. Dennis wist zich er niet zo goed raad mee: „Kan ik dit gewoon zo op mijn kamer zetten?". Een troost: als hij volgend jaar niet nog eens wint, is hij dit ruilhart weer kwijt.
(Christiaan Bonebakker)

Neêrlands drugsbeleid

Amsterdam - De Themadag "Het Nederlandse Drugsbeleid in Europa" heeft als doel het bij elkaar brengen van Europese jongeren. Door middel van een discussie zal een genuanceerd standpunt over het Nederlands drugsbeleid gevormd worden. De organisatie van deze dag is in handen van de Jonge Democraten en de Belgische Volksunie Jongeren. Het programma bestaat uit een discussieforum, een bezoek aan het consultatiebureau voor drugs, en ter afsluiting van het geheel een bezoek aan een coffeeshop.
Deze discussie wordt gehouden op zaterdag 22 februari in de Spuistraat 47A te Amsterdam.
Informatie is te verkrijgen bij:
- Marloes van Ameron: 071-5120306
- Jilda Mercx: 015-2135709

Project gedragscodes

Op 10 februari is onze eerste bijeenkomst plaats. Geïnteresseerden kunnen zich zich opgeven bij Jilda Mercx 015-2135709

Werkgroep Midden-Oosten

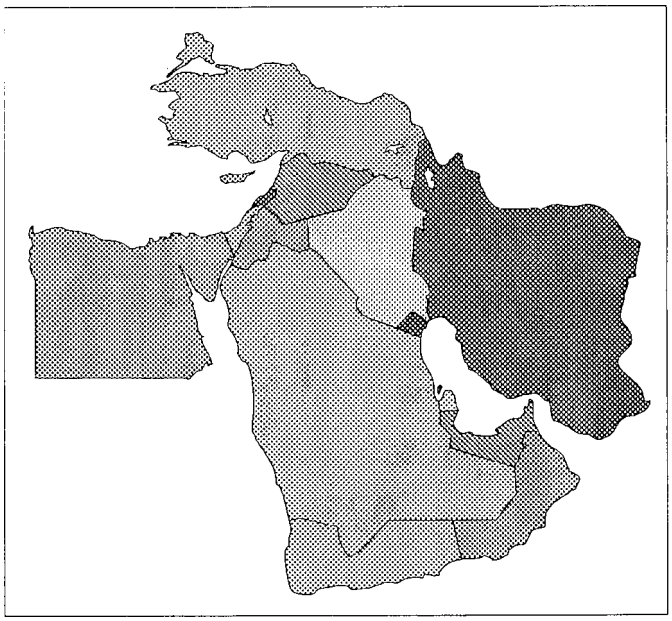

Sinds kort heeft de werkgroep Midden-Oosten een duo-coördinatorschap. Floor Nuiten en Cor Sandburg zijn de nieuwe voorzitters van deze oudste en meest continue werkgroep van de JD. Zij maken van deze gelegenheid gebruik om Onno van den Muysenberg te bedanken voor zijn 3 jaar durende inzet en enthousiaste leiding als coördinator. De afgelopen tijd heeft de werkgroep geprobeerd inzicht te krijgen in het thema "islamitisch fundamentalisme". Cor en Floor hebben een nieuw thema gekozen, namelijk "Midden-Oosten en democratie".

Bij dit nieuwe thema wordt onder andere gedacht worden aan de tegenstelling tussen "goddelijke" en "democratische" wetgeving, ofwel aan de tegenstelling tussen de islamitische en de democratische staat. Ook kan je je afvragen in hoeverre bepaalde landen in het Midden-Oosten *intern* te verdeeld en *extern* te zeer in complexe situaties verwikkeld zijn om een stabiele democratie mogelijk te maken. Immers, zowel in Libanon als Algerije en Noord-Irak ging democratie/democratisering samen met bloedige burgeroorlogen, en in Jordanië, waar het grootste deel van de bevolking Palestijn is, richt men zich meer op de verwezenlijking van een Palestijnse staat dan op Jordaanse belangen. Verschillende andere onderwerpen passen ook in dit thema, zoals staten die geregeerd worden door clanverbanden en de manier waarop staten omgaan met minderheden of mensenrechten.

De eerste bijeenkomst met dit thema ging over Libië. Libië, volgens haar leider Ghadaffi het meest democratische land van de wereld, kent een vorm van directe democratie waarbij het electoraat door middel van volksraden het land regeert. De gastspreker nuanceerde dit beeld met ervaringen die hij had opgedaan tijdens zijn reis in Libië. Hij gaf aansprekende anekdotes over Ghadaffi, zijn Groene Boekje en vrouwelijke lijfwachten.

Spreekt het nieuwe thema je aan, schroom dan niet om contact op te nemen met een van de coördinatoren: Floor (020-6934752) of Cor (020-6825212).

ORGI-weekend à la Carte

Ook zo'n leeg gevoel en op zoek naar voedzame ingrediënten om de mentale honger te stillen? Het LB zoekt kookgekken om inhoud te geven aan het menu van het ORGIweekend op 1 en 2 maart. Voor de boodschappen wordt gezorgd, maar wie wil er helpen bakken en braden?
Het ORGIweekend komt in de plaats van de Kaderdag en staat open voor kaderleden en overige (hyper)actieve JD-ers. De lokatie is nog onbekend, maar het programma staat in grote lijnen al vast:

Zaterdag 1 maart
Ochtend
-Koffietijd
-Gelijke monniken, gelijke happen
-Functioneel overleg

Middag
-Lunch
-Eau de Vie
-Presentatie conceptvoorstellen Structuurcommissie
-Koffietijd
-Patat met, patat zonder
-Training Ledenopvang

Avond
-Diner met LB-toetje
-Karotten
Terug naar de wortels van de vrijzinnig-democratie
-Feest!

Een nieuw, maar reeds geslaagd onderdeel

Zondag 2 maart
Ochtend
-Ontbijt met tafelrede
-ORGIneel
-Verrassing

Wees hongerig en meld je aan, want het ORGIweekend zorgt voor de innerlijke mens: van koffie- tot borreltijd en weer terug!

Voor aanmelding en informatie kun je terecht bij: Lilian van Zandbrink (030-6595351), Gerrit-Wim Gerritsen (053-4338502) of Jilda Mercx (015-2135709).

JD
JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Ja, ik wil meer !!!

☐ Ik wil graag een kennismakingspakket ontvangen.

☐ Ik wil meteen lid worden van de Jonge Democraten voor Fl. 26,50 per jaar.

☐ Ik wil alleen de DEMO ontvangen voor Fl. 30,- per jaar

Naam:

Adres:

Postcode, Woonplaats:

Geboortedatum:

Handtekening:

Stuur deze bon op naar de *Jonge Democraten, Postbus 660, 2501 CR Den Haag*

Petite Politique

Lekker gezellig

SNAPT U HET NOG? IK NIET!

De mening van Suzanne Eijkelkamp

*Van minister De Boer moeten we allemaal met het openbaar vervoer. Want de wegen slibben dicht en de hardwerkende automobilist moet zich dan maar vervoegen in de spelonken van de Nederlandse samenleving: het openbaar vervoer. Heeft de minister zich wel eens laten vervoeren in een Amsterdamse tram? Nee, natuurlijk niet, anders zou ze wel weten dat allerhande types van dubieus allooi het openbaar vervoer tot een levensgevaarlijk terrein degraderen. Dagelijks botvieren zij al rijdend hun drugs,sex- en jatdriften op onschuldige gezinnen. **Trambestuurders worden door zakkenrollers bedreigd** kopte 'De gezond verstandkrant' begin november. Zakkenrollers intimideren deze hardwerkende mensen omdat zij het onschuldige trampubliek attenderen op de schandelijke praktijken van dit schorrie morrie. Mijn gezond verstand zegt me dat deze verzetshelden een pluim hebben verdiend. Maar het GVB denkt daar anders over. 'In het vervolg is het verstandiger de passagiers niet meer met zoveel woorden te waarschuwen', aldus het advies van het vervoersbedrijf aan haar trampersoneel. De tramchauffeurs moeten voortaan aanzien hoe onschuldige moeders met kinderen van hun karige bezittingen worden beroofd door de hordes drugsverslaafden die onze verloederde hoofdstad overspoelen.*

De hoge heren in 's Gravenhage geven het geld van de eerlijke belastingbetaler liever uit aan hun feestjes en dineetjes in plaats van meer middelen vrij te maken voor het aanleggen van extra wegen, zodat de gewone mensen hun bijeengesappelde auto kunnen blijven rijden zonder in de file te staan. Van minister De Boer moet Jan Modaal zich echter in het openbaar vervoer laten mishandelen door alcoholistische delinquenten en andere messentrekkers.

Snapt U het nog? Ik niet!

Suzanne

KLEREN MAKEN *DE MAN!*

Het Nederlandse voorzitterschap van de **EU** zal een ware krachttoer worden voor het kabinet. Premier **WIM KOK** en minister van Buitenlandse Zaken **HANS VAN MIERLO** zijn de twee grote voortrekkers richting het **VERDRAG VAN AMSTERDAM**. De heren dienen er beide dan ook **OP-EN-TOP** uit te zien. Premier Kok zal zijn ietwat **GRIJZE IMAGO** van zich af moeten schudden wil hij deze zomer succes hebben. Ga eens bij H & M kijken, Wim! Op Prinsjesdag 1996 kwam Van Mierlo, net als zijn vriendin **AAFKE VAN DER MADE**, perfect voor de dag. Zijn keurige pak stond hem zeer goed! Alleen zat zijn stropdas weer eens **SCHEEF**. Maar dat laatste geeft Hans nu eenmaal zijn **CHARME**. Misschien kunnen beide heren kledingadvies vragen aan de **DRESSED FOR SUCCES** landbouwminister **VAN AARTSEN**. Kok en Van Mierlo zullen namelijk alle zeilen bij moeten zetten en knokken voor wat ze waard zijn om **MOKUM** te laten slagen! (EP/MvD/SL)

POLITIEK is *lekker* eten en drinken

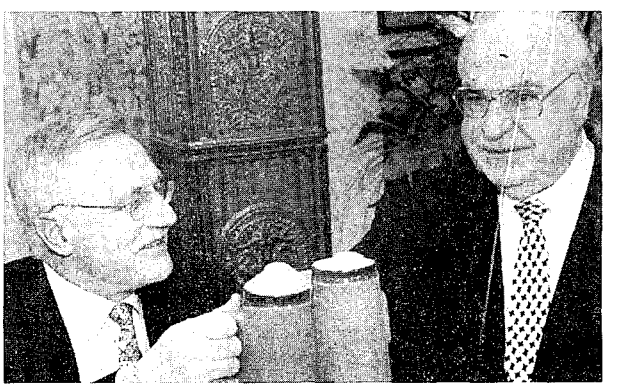

Dat niet alleen **ERICA TERPSTRA** van lekker eten houdt blijkt wel uit de *NRC* van 21 en 22 januari. Nederland wil de **LUNCH** bij Europese bijeenkomsten inperken, maar aangezien de uitgebreide lunchkaart zal dat een probleem worden. Zo stond er tijdens de Midden-Oosten lunch het volgende op ***HET MENU***: Vooraf de *Raviole de moules de Zélande et fiolet de sole au chou verte*, daarna, *Carré d'augeau persillé et ses primeurs de saison;* en *Tarte aux pommes Golden tiède et sa glace vanillée.*De wijnkaart: *Arneis Blangé, Ceretto 1994* en *Pauillac 1983.* Een hele mond vol! De voertalen tijdens lunch waren Engels en Frans. Knap **LULLIG** voor de Finse en Griekse afgevaardigden **ILLYPYLLÄ** en **PAPADOUMIKNOPILOS**. De volgende dag was de verbazing evenwel groter. Daar zaten de Duitse bondskanselier **KOHL** en zijn Tsjechische ambtgenoot **KLAUS** na de ondertekening van een vriendschapsverdrag aan de halve liters **BIER**. (EP/MvD)

ALSJEBLIEFT ALEX!

Voor kroonprins **WILLEM ALEXANDER** (29) wordt het zo langzamerhand tijd om zijn toekomstige vrouw te vinden. Nu het met diverse Nederlandse 'burgermeisjes' niet is gelukt moet Alex zijn liefde maar eens over de grens zoeken. De Bernadotte-dynastie in Zweden bijvoorbeeld. Zo is daar kroonprinses **VICTORIA** (19), dochter van de Zweedse koning **CARL XVI GUSTAV** en koningin **SILVIA**. Zij is een zéér intelligente en vooral mooie jonge vrouw. Bovendien is **BEATRIX** de **PEETMOEDER** van Victoria! De band tussen de Van Oranjes en de Bernadottes is er dus al. Nu Alex nog.....!? (EP)

Een Zweeds droomprinsesje?!
(Foto: Kari Santala, Suomen Kuvalehti)

5 feb: CDA-bouwvakker Elco Brinkman (49)
8 feb: D66 TK-lid Roger (Zeg geen néé tegen...) van Boxtel (43)
12 feb: D66 TK-lid Jan-Willem van Waning (18)
14 feb: D66 TK-lid Jan Hoekema (45)
14 feb: GPV TK-lid Eimer van Middelkoop (48)
15 feb: PvdA-Staatssecretaris Tineke Netelenbos (53)
28 feb: D66 TK-lid & JD-lid Stephanie van Vliet (30)

Gefeliciteerd!

Landelijk Bestuur

Voorzitter
Wim Rampen, 030-2448520
Semafoon: 06-59718332
Secr. Politiek (Vice-voorzitter)
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869
Semafoon: 06-59537837
Algemeen secretaris
Gerhard Brunsveld, 024-3236769
Penningmeester a.i.
Inge Hagens, 0485-350007
(ihagens@worldaccess.nl)
Secretaris Organisatie
Lilian van Zandbrink, 030-2581338
Internationaal Secretaris
Marloes van Amerom, 071-5120306
Secretaris Scholing & Vorming
Jilda Mercx, 015-2135709
(s.k.bermengham@stm.tudelft.nl)
Secretaris Ledenwerving en Opvang: vacant
Secretaris Public Relations a.i.
Fatih Lektimur, 053-4305939

Coördinatoren projecten 1997

Ierland Seminar
Marleen van Oort, 030-2441562
JoJo
Ahmed Larouz, 079-3314095
Nationale Jongeren- en Studentendag
Wim Rampen, 030-2448520
Gedragscodes & Toekomst van de Stufi
Jilda Mercx, 015-2135709

Werkgroepen

Culturele Verscheidenheid
Nelleke Jansz, 0182-532323
Ethiek
Gerard Janssen, 030-2897500
Economie
Christiaan Hiddink, 010-4431688
Europa
Edwin Peek, 020-6825692
Gelderland
Maarten Covers, 024-3554498
Internationale Betrekkingen
Mabel Frumau, 020-6920823
Jongerenbeleid
Vacant, 070-3622162
Mensenrechten
Astrid v.d. Wal, 024-3221990
Peter Ras, 030-2342066
Midden-Oosten
Cor Sandburg, 020-6825212
Floor Nuiten, 020-6934752
Milieu
René Cornelissen, 053-4359380
Ontwikkelingssamenwerking
Annemiek de Haan, 030-2910141
Politie en Justitie
Brian vsn Kanten, 010-4145470

Agenda

Februari

17 Deadline DEMO 14.2

18 Politiek Café Den Haag over snel rijk worden (*plaats & tijd zie onder)*

19 Politiek Café te Nijmegen over Vrijzinnig Democratie 024-3561035

20 PEP afdeling Eindhoven met regionale D66-voorzitter J.Rolfes 0493-342350

22 Themadag Internationale Commissie "Ons drugsbeleid in Europa" Spuistraat 47a 071-5120306

23-2 maart INCO: IFLRY semi nar Multicultural society Info bij Marloes van Amerom, 071-5120306

25 JD-discussieavond te Groningen om 20.00 in het PPJK-pand, Herenpoortenmolen drift 6

Maart

1 Orgi-weekend info bij Lilian van Zandbrink, 030-2581338

5 JoJo vergadering 19.00 zie UptoJDate

7-8 Europese Beweging Neder land (EBN) politiek econo misch beraad

14-16 Politiek weekend met JS over de relatie tussen milieu en politiek. Saskia Rietvelt 0570-638019

19 Politiek Café te Nijmegen over Oost-Europa 024-3561035

25 Discussieavond "Wat nou Lberaal" met JOVD 050-5717102

April

26-27 Algemene Ledenvergadering 28 te Elst (Utrecht)

Politiek café

Amsterdam
eerste maandag politiek café met bekende sprekers; derde maandag Vrije discussie, Café P96, Prinsengracht 96, beide aanvang 20.00

Arnhem
vierde dinsdag, 20.00, Grand Café, Korenmarkt 16, Arnhem

Delft
tweede woensdag, 20.00, Café Verderop, Westvest 9

Den Haag
derde dinsdag, 20.00, Café Het Gouden Hooft, naast de Grote Kerk

Eindhoven
Dolle derde donderdag, info bij Peter Slegers (040-2126841)

't Gooi
laatste zondag, 19.30, Café Dudok, Larenseweg 2a, Hilversum

Groningen
laatste dinsdag, 20.00, Café Binnenhof, Oosterstraat 7a

Leeuwarden
tweede dinsdag, 20.00, Syb's bar, Doelesteeg

Nijmegen
20.00 Café De Zaak, Grotestraat 9

Rotterdam
tweede dinsdag, 20.30, Café Pardoen, in de Oude Haven

Twente
derde maandag, 20.30, Café Het Binnnenhof, Walstraat 2, Enschede

Utrecht
eerste dinsdag, 21.00, Café 't Hart Voorstraat 10, (tel. 030-2319718)

Zoetermeer
derde woensdag, Café The Old Pall, Oostwaarts 4

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten nummer 1, jaargang 14 verschijnt 6x per jaar (ISSN 0925-4390)

Hoofdredacteur
Elly van der Munnik
(070-4020117)

Redactie
Yvonne Ahrend
Meino van Dijk
Suzanne Eijkelkamp
Gerard Janssen
Sonny Lim
Edwin Peek
Evert-Jan van Veen
Milko Vernooy (Fotograaf)
Dijlan van Vlimmeren

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto voorkant: Milko Vernooy

Redactie-adres
Secretariaat JD t.a.v. Demo
Postbus 660
2501 CR Den Haag
tel. 070-3622162/fax. 070-3641917
E-mail: jd@dds.nl
Giro: 3461482 (ook contributie)

Aanleveren kopij
Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Alleen bijdragen die op floppy worden aangeleverd worden behandeld. Dit dient bij voorkeur te gebeuren in WordPerfect (5.x,6.x) of MS Word (6.0, 7.0) bestanden. Eén Demo-pagina bedraagt ± 750 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende Demo worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit Demo worden overgenomen. Voor advertenties kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

Abonnementen
Een abonnement kost Fl 30,- per jaar. Ook losse nummers zijn te verkrijgen voor Fl 5,- per stuk ex. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Iedereen wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat.

Een JD'er

'Het Dayton-akkoord is niet rechtvaardig, maar rechtvaardiger dan oorlog

Steven van Weyenberg (23) uit Amsterdam

Een docent van mij vroeg tijdens een college of er studenten waren die interesse hadden om als stagiair naar Bosnië Hercegovina te gaan voor een missie van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). Hoewel ik niet echt avontuurlijk ingesteld ben zag ik dit als een kans die je niet zoveel krijgt. Bij het sollicitatiegesprek bleek dat men wilde dat de stagiairs Servo-Kroatisch spraken, maar onder andere mijn activiteiten als JD'er waren een van de redenen om toch uitgekozen te worden. Hoewel er nog weinig duidelijk was over wat mij in Bosnië te wachten stond zat ik op 1 juni in het vliegtuig naar Sarajevo. Bij aankomst op het Aerodrom Sarajevo waren het de tanks en de zwaar bewapende Franse militairen die opvielen. De busrit naar het centrum van Sarajevo was meteen een confrontatie met beelden die ik alleen van de televisie kende. Ongelooflijk, de buitenwijken waren gewoonweg kapot geschoten. Over de beruchte 'Sniper alley' kom je dan de stad binnen waarna je het voornemen om veel foto's te nemen gelijk achterwege laat. Ik geneerde me dood om dat te doen bij het aanzicht van zoveel ellende. Uiteindelijk heb ik de laatste twee weken de meeste foto's gemaakt. Het is trouwens opmerkelijk dat een mens zo snel went aan de situatie waarin je leeft, hoe extreem deze ook is. Ik bedoel, je leeft in het veilige Nederland waar je nooit een geweer op straat ziet en in Bosnië zag je ontzettend veel zwaar bewapende militairen rondlopen. Zeker bij gebouwen waar veel diplomaten werkten. Het klinkt misschien vreemd, maar ik vond de sfeer in Sarajevo, ondanks de zichtbare sporen van de oorlog zoals oorlogsinvaliden, zwaar gehavende huizen en uitgebrande auto's erg ontspannen. Het centrum van de stad was erg levendig en op de terrassen zaten veel mensen een biertje te drinken of wat te eten. Dat klinkt wel cynisch, maar iedereen leeft door en probeert zijn of haar werk weer op te pakken. Ook de inwoners van Sarajevo. Onze staf heeft bijvoorbeeld een drukker weer aan een bestaan geholpen door hem een order te geven voor het bedrukken van t-shirts en petjes met OVSE logo's. Dat de mensen innerlijk lijden onder het oorlogsleed is moeilijk te zien, ze spraken er niet of nauwelijks over. De bevolking leeft wel apathisch, ze doen bijna niets meer en er liggen bijna alleen westerse produkten in de winkels. Ik werkte daar als assistent van de leider van de verkiezingswaarnemersmissie van de OVSE, Ed van Thijn, de *coördinator for International Monitoring*. Het kwam erop neer dat ik de logistiek rond de missie mede voorbereidde en de plaatsing zocht voor de *long term observers*. Ook hield ik me bezig met de politieke partijen die deelnamen aan de verkiezingen. Als OVSE-medewerker erkende ik dus impliciet het Dayton-vredesakkoord. Het akkoord wat eigenlijk de etnische zuiveringen beloonde die de jaren daarvoor waren doorgevoerd, in eerste instantie door de Bosnische Serviërs. Later hebben alle partijen zich er in meer of mindere mate schuldig aan gemaakt; dat wordt nog wel eens vergeten. Het uiteindelijk gesloten Dayton-akkoord was het beste dat op dat moment gedaan kon worden. De Bosnische president Izetbegovic heeft gezegd: "De vrede is niet rechtvaardig, maar het is rechtvaardiger dan oorlog." Daar ben ik het helemaal mee eens. Sommigen zeiden ook: "It's the Balcans", dat zegt genoeg. De OVSE begeleidde de Moslims, Kroaten en Serviërs en hun politieke partijen bij de verkiezingen. Vooral de Amerikanen wilde koste-wat-het-kost dat de verkiezingen doorgingen. Over de eerlijkheid van de verkiezingen is al veel gezegd, maar het schiet me wel in het verkeerde keelgat dat partijen van notoire massamoordenaars als de Servische ultra-nationalist Arkan gewoon aan de verkiezingen mee konden doen en met veel geld campagne konden voeren. De situatie is ook zo gevoelig en complex. Dat zie je met het vervolgen van de oorlogsmisdadigers. Het is zéér terecht als iedereen in Den Haag wordt berecht, zeker 'personen' als Karadzic en Mladic. Maar ben je, als internationale gemeenschap bereidt om (vele) doden voor lief te nemen om die twee misdadigers op te laten pakken door SFOR (*Stabilization Force*). Het hele vredesproces loopt dan de kans om opgeblazen te worden. Ik denk dat tijd hier in ons voordeel werkt, en als Karadzic en Mladic echt uit de politieke arena zijn verdwenen dan kan je ingrijpen. Het ergste vind ik eigenlijk dat president Milosevic van Servië als bondgenoot en vredesduif werd gezien tijdens de onderhandelingen over Dayton. Hij was dè aanstichter van alle ellende in het voormalige Joegoslavië en had grote invloed op de genocide die in het begin van oorlog plaatsvond. Nu ik alweer een tijd terug ben denk ik soms wel met heimwee terug aan Sarajevo. Ik vroeg me daar wel eens af waarom iedereen zich in Nederland zich zo druk kan maken over kleine dingen. Het is allemaal zo relatief, maar eenmaal terug wordt al het triviale voor jezelf ook snel weer belangrijk.

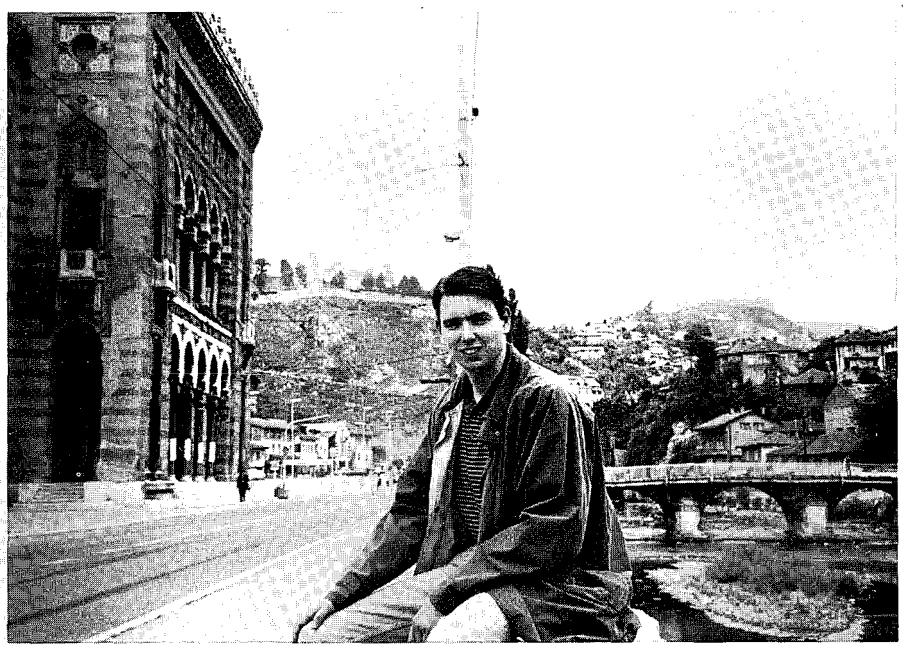

♦

Tekst: Edwin Peek
Foto: Steven van Weyenberg

Maart 1997
Jaargang 14
Nummer 2

DEMO

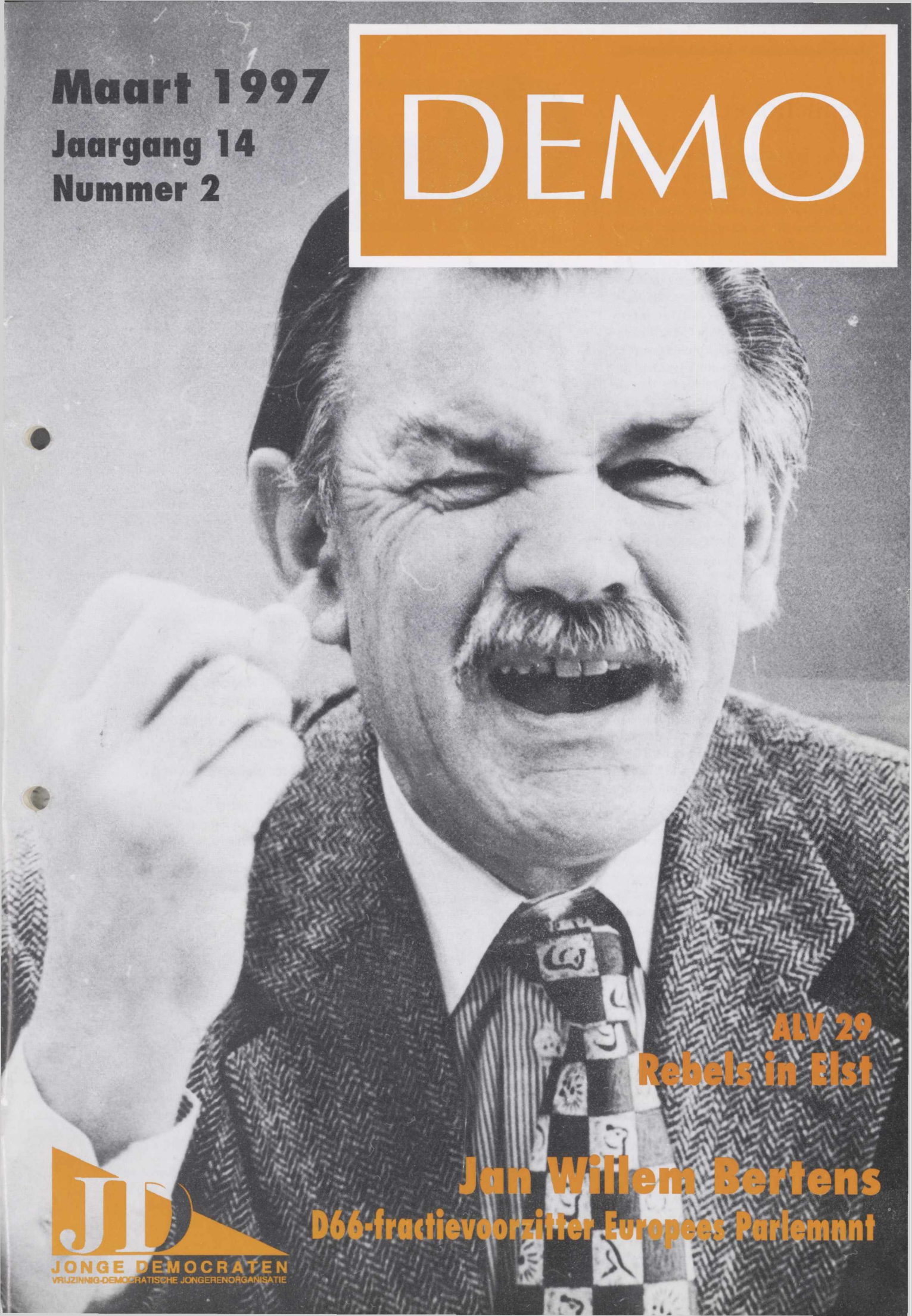

ALV 29
Rebels in Elst

Jan Willem Bertens
D66-fractievoorzitter Europees Parlemnnt

JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Redactioneel

Zaterdag 22 februari 1997. De JD, of liever gezegd, het Landelijk Bestuur, doet een persbericht de deur uit. Wijers moet volgens de JD lijsttrekker worden van D66. Zo'n bericht wordt natuurlijk breed uitgemeten. Vooral als je nagaat dat partijleider Kok in Vrij Nederland juist heeft gemeld dat van Mierlo nog best als partijleider mee kan gaan in de volgende regeerperiode. Zelfs Paul de Leeuw was hogelijk verbaasd, dat de JD zo tegendraads is. Hij liet Gerrit Wim Gerritsen, Secretaris Politiek, dan ook opdraven voor zijn programma 'Laat de Leeuw'. Jammer genoeg kwam hij nauwelijks verder dan de woorden 'Meneer de voorzitter'. Geeft niet, want in het artikel over 'De toekomst van D66' in deze Demo wordt de keuze voor Wijers nog eens haarfijn uitgelegd. Waar ik nu benieuwd naar ben, is of de JD het eens is met het LB over de keuze van het nieuwe gezicht van D66. Want in het nieuws wordt wel verkondigd, als zou de hele JD met deze keuze meegaan. Ik hoop dan ook dat jullie de Demo gebruiken om je eigen mening hierover te geven.
Nog meer in het nieuws? Wie weet. In ieder geval is er een spotje voor 'Zendtijd Politieke Partijen' gemaakt. Jongeren hadden samen met Wolffensperger rond een verdomd klein tafeltje staan discussiëren. Onderwerpen waren 'De toekomst' (hoe vaag en profetisch kun je zijn), 'Solidariteit' en het immer populaire onderwerp 'Veiligheid'. We zien in de toekomst (vaag) wel een spetterende samenvatting van 5 minuten op de TV. Ik hoop dat politici nog veel vaker met jongeren in discussie zullen gaan. Dus niet alleen voor de verkiezingen.

Dan nu een ander nieuwtje. Net als het vorige congres regent het vacante functies binnen de JD. In de congresbijlage zijn deze functies beschreven. Dat worden dus weer uitgebreide verkiezingen! Ik hoop dat er weer heel wat fris bloed door de JD gaat stromen, ook in de redactie. Wat hulp zou niet gek zijn. Kom in ieder geval naar onze workshop tijdens het congres. Dan krijgen jullie een kijkje achter de schermen van de Demo.

Elly van der Munnik

Deadline

Demo 14.3
28 April 1997

In deze DEMO

'Europa, een onomkeerbaar proces' Een interview met Jan Willem Bertens

De toekomst van D66
De partij, de fractie, de partijleider

De Vrijheid van de Vrijzinnig Democratie

De Servische oppositie: extreem gelukkig!

'Rebels in Elst'
ALV 29

Paars is geweldig?
De voormalige en huidige JD voorzitter

Van schreeuw in de nacht tot politieke realiteit

Vrije zelfontplooing en democratisering

Een weekend vol politieke inhoud

7	*Onder de hamer*
9	*Op scherp (Marco van Lierop)*
10	*D'emoties*
23	*Boekrecensie...Pim Fortuyn*
24	*Up to JDate*
30	*Petite Politique*
32	*Een JD'er*

Europa is volgens Bertens een onomkeerbaar proces

'Ik voel me niet vertegenwoordigd door meneer Van den Broek'

Jan Willem Bertens (61) is sinds 1994 D66-fractievoorzitter in het Europees Parlement waar de Democraten samen met de VVD lid zijn van de liberale fractie ELDR. Eerder was Bertens actief in diplomatieke dienst in ondermeer Uruguay, Sudan, Somalië en Cuba. Vervolgens was hij voorlichter van de ministers van Buitenlandse Zaken Van der Klaauw (1977-1981) en Van der Stoel (1981-1982). In 1982 werd hij door de Koningin benoemd tot ambassadeur voor heel Midden-Amerika met als standplaats Costa Rica. Van 1989 tot 1994 was Bertens Europarlementariër namens D66 en was op persoonlijke titel lid van de ELDR. De leden van D66 verkozen Bertens in 1994 als Europees lijsttrekker. Het legde D66 geen windeieren, want Bertens kreeg 320 duizend voorkeurstemmen. Tijd voor een gesprek met deze bon vivant in de politiek.

door Marco van Lierop en Edwin Peek
Fotograaf: Milko Vernooy

Is de invloed van D66 binnen de ELDR sinds 1994 vergroot?
Vanzelfsprekend!

Hoe verhouden D66 en de VVD zich binnen de ELDR?
Als ik breedsprakig mag zijn, tot 1994 had ik het enorm naar mijn zin als eenmansfractie in de ELDR, de zogenaamde minifractie. Van de drie VVD'ers kreeg ik destijds diverse commissies aangereikt: milieu, buitenlandse zaken. Nu zijn wij (VVD & D66, red) de grootste nationale fractie, de maxifractie. We komen twee keer per jaar bijeen. Bij belangrijke kwesties, zoals onlangs rond het gelazer met Lega Nord.

Kunt u een paar punten noemen waarin de VVD & D66 van elkaar verschillen?
Ja....eh.... Ik heb daar vaak over nagedacht. Voor 1994 waren er alleen op het moeilijke milieugebied verschillen. VVD'er Floris Wijsenbeek was namelijk een fervent jager. Nu is de situatie duidelijk anders. Met z'n vieren, Laurens Jan, Johanna, Doeke (resp. Brinkhorst, Boogerd en Eisma, red) en ik, bestrijken we veel meer terreinen.

Sindsdien heb ik nog nooit met zo weinig mensen zo vaak vergadert.

Maar waarín onderscheiden de standpunten zich nu van elkaar?
(Stilte) Op het gebied van werkgelegenheid en sociale zaken is het ouderwetse gevoelsmatige verschil tussen de progressief liberalen en de VVD aanwezig. Eigenlijk zijn de verschillen in stemgedrag tussen de partijen binnen de ELDR te verwaarlozen.
Er bestaat ook compassie met de VVD-eurofractie. Zij hebben een politiek leider (Bolkestein, red) die met name op Europees gebied een hele andere toeter blaast dan de eurofractie. VVD-fractieleider Gijs de Vries is één van de weinigen die openlijk Bolkestein van repliek dient, of het moet Weisglas zijn, die hofnar, die een verkeerde tekst voor zijn neus heeft. Hij heeft altijd twee teksten bij zich: één voor én één tegen.

Onlangs is Umberto Bossi van de Italiaanse Lega Nord uit de liberale fractie getreden. Waarom is dat gebeurt en waarom heeft dat zo lang geduurt? Lega Nord staat niet echt bekend om haar liberaal-democratische normen en waarden.
Eerst even dit. De europarlementariërs van Lega Nord zijn op persoonlijke titel lid van de ELDR. De partij Lega Nord is dat dus niet. Het vertrek van Bossi c.s. zat al langer in de lucht omdat hij zich meerdere malen bedienden van racistische uitspraken. Bossi wilde dit niet veranderen. Het was de druppel die de emmer deed overlopen. Dat de partij zich in Noord-Italië wil afscheiden van de rest van Italië moet Lega Nord zelf weten, als dat maar op democratische wijze gebeurt.

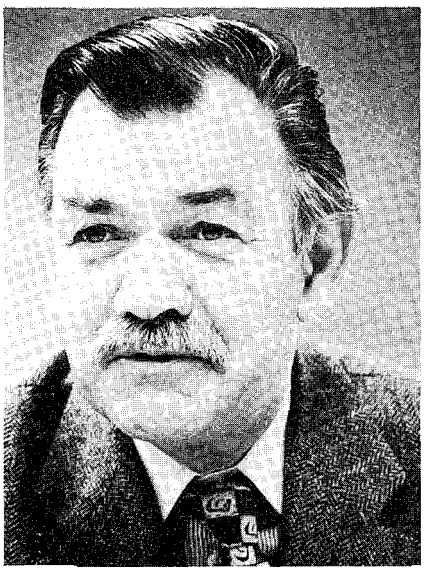

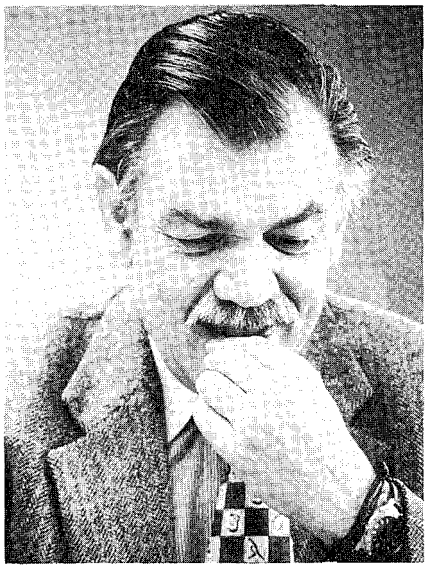

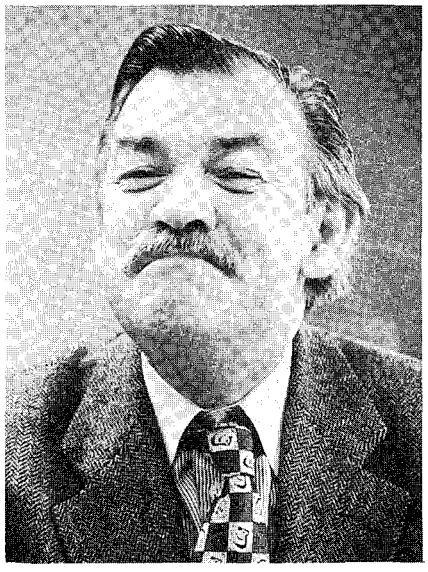

'Ja maar, ik ga niet mijn macht tonen door jou een klap op je bek te geven. Ook niet als ik dat recht heb wanneer jij mij beledigt.'

...Even wat anders.
De Eurodociele houding in Nederland blijkt eindig: de eerste protestgeluiden steken de kop op. PvdA-econoom Jos de Beus, toch niet de minste, stelt:
"De Europese droom en de democratische gedachte botsen met elkaar (...) Politici willen de handen vrij houden voor het Europese integratieproces. En zij hebben absoluut geen zin om het aan de bevolking uit te leggen."

Wat dat ondemocratische betreft hebben de critici gelijk. *Bertens schraapt zijn keel en verheft zijn stem* . Vanaf 1979, toen het Europarlement voor het eerst democratisch gekozen werd hebben de Tweede Kamer, de media, de politiek, de publieke opinie en de economen het onomkeerbare Europese integratieproces laten gebeuren! Europa was voor Nederland een succes, we waren netto-ontvanger! *Nu slaat hij met de vuist op tafel.* Heb je ooit meegemaakt dat er zonder enige vorm van welke discussie dan ook de helft van de begroting, vele miljarden, aan de landbouw wordt gegeven! Nationale parlementen, ook de Tweede Kamer, lieten dat gebeuren! De verdragen van Maastricht I en II (Amsterdam, red) zijn stappen in een zéér traag proces naar meer democratische controle.

Het voorstel van de Franse regering, het plan-Barnier, behelst een sterkere Europese Commissie met een tiental leden en een sterke voorzitter. Er wordt in het plan niet gesproken over een evenredige toename van de macht van het EP. Dus het democratisch gat wordt vergroot, en daar hoor je niemand over.

D66 is niet per se voorstander van een nationale vertegenwoordiger in de commissie. We hebben zoveel commissarissen nodig dat er portefeuilles zijn. Ik voel mij helemaal niet vertegenwoordigd door meneer Van den Broek. In de eerste plaats omdat hij een CDA'er is, en ten tweede behartigd hij vooral de Europese zaak. De macht van het EP is wel degelijk toegenomen door 'Maastricht'. We hebben de bevoegdheid om de Europese Commissie naar huis te sturen.

Maar dat is tot nu toe verzuimd.
Ja maar, ik ga niet mijn macht tonen door jou een klap op je bek te geven. Ook niet als ik dat recht heb wanneer je mij beledigt. Als ik het níet zou doen dan wordt er gezegd: "Bertens, je kan niet vechten!"

Hier ligt wel een duidelijk verschil tussen D66 en de VVD. Diverse VVD'ers pleiten vóór een nationale vertegenwoordiger in de Commissie.
De Commissie moet sterk zijn en kunnen besturen. Dat versterkt ook het EP. Nationale vertegenwoordigers in de Commissie kunnen voor het EP een belemmering zijn om oppositie te kunnen voeren. Hans van den Broek heeft mij bijvoorbeeld in de wandelgangen eens aangesproken op mijn tegenstem inzake de douane-unie met Turkije. De VVD wil ook vasthouden aan dat verrekte veto-recht op het gebied van de Europese buitenlandse politiek, maar Nederland heeft zelf nog nooit een eigen buitenlandse politiek gehad. Wij hebben alleen internationale belangen en relaties.

De voorlichting over Europa is niet om over naar huis te schrijven, met die suffe Postbus 51-spotjes. Moet daar niet veel meer aan gedaan worden?
Er is géén instituut dat zoveel miljoenen uitgeeft aan pr! Wat de mensen niet willen weten, kun je ze niet door de strot duwen.

Ligt het dan zo simpel?
De afgelopen acht jaar hebben de media zeer incidenteel aandacht besteedt aan het EP. De Nederlandse televisie besteedt nauwelijks of geen aandacht aan Europa. Op Nederlandse scholen krijgen kinderen, zeker in vergelijking met andere landen, nauwelijks uitleg over Europa. Ze krijgen nog wel de blinde kaart van Indonesië.
We moeten dus niet bij de pakken neer gaan zitten en zeggen: "Het is mislukt." De voorlichting moet dus anders.

Ligt dat dan ook niet aan de politici zelf die zich over de economische en monetaire unie (EMU) wel erg op de vlakte houden?
De media nodigen sowieso altijd belangrijke politici uit die zich gecommitteerd hebben aan het slagen van de EMU. Europarlementariërs of woordvoerders kunnen je klip-en-klaar zeggen hoe de vork in de steel steekt, maar die vinden de media niet interessant genoeg. Er zijn maar veertien Nederlandse journalisten in Brussel, waar ontzettend veel gebeurt, en er zitten maar liefst 160 journalisten te koekeloeren op het Binnenhof!

Wat vindt u van een referendum over bijvoorbeeld de EMU?
Ik ben voor een referendum over de Euro, want dat is tastbaar en dat gaat iedereen aan. Ik denk trouwens dat zo'n referendum positief uitvalt. Daarentegen ben ik tegen een referendum over het Verdrag van Maastricht want, met alle respect voor 'het volk', dat is veel te ingewikkeld. Wij ontlenen weliswaar de macht aan het electoraat, maar er zijn onderwerpen die je niet kunt voorleggen.

'Bertens, je kan niet vechten!'

Van Mierlo heeft inmiddels voor het eerst uitstel van de EMU voorzichtig genoemd. Denkt u dat de EMU zal slagen met de huidige criteria?
Zonder Duitsland en Frankrijk kunnen we het sowieso vergeten. Tot nu toe heeft Europa altijd gewerkt met deadlines en zelden is er één overschreden. Als het nu niet lukt dan is dat voornamelijk een psychologische klap. Hiernaast worden de onderhandelingen met kandidaat-lidstaten (Cyprus, Polen, Hongarije, Tsjechië en misschien Slovenië) zes maanden opgeschoven.

U bent dus voor een soepele hantering van EMU-criteria.
Anders halen Duitsland en Frankrijk het misschien niet. De hardheid van de Euro hangt af van welke landen eraan de munt meedoen. Ik denk dat de nadelen groter zijn als de EMU niet doorgaat dan de voordelen. Ik ben dus voor versoepeling van de criteria. Versoepeling hoeft niet meteen te betekenen dat als het ergens slecht gaat, dat dat direct zijn invloed zal hebben op andere EMU-deelnemers. Er zijn genoeg garanties ingebouwd die dat zullen voorkomen.

Over de positie van Groot-Brittannië wordt nauwelijks gesproken. Zij zijn toch tegen Europa. Hoe schat u de positie van de Britten in?
Alle Britse partijen houden met de verkiezingen voor de deur natuurlijk de kaken stijf op elkaar. Maar je moet de Britten niet onderschatten. Het gaat veel beter met de economie en de pond stijgt.

Denkt u dat Tony Blair, als Labour de verkiezingen wint, een ander Europees geluid gaat laten horen dan de regering-Major nu doet?
Labour kan nu niet zeggen wat hun Europese koers zal zijn. Dat moet blijken in mei na de verkiezingen. Ik denk dat je in Blair dan een betrouwbare, minder door het verleden belast, Europeaan hebt. Het is natuurlijk koffiedik kijken of ze aan de EMU mee willen doen, maar ik vind dat Groot-Brittannië erbij hoort. Ze hebben natuurlijk wel de grootste fout gemaakt die ze hadden kunnen maken door buiten de sociale paragraaf van 'Maastricht' te blijven.

Als we een jaar verder kijken. Denkt u dan dat de EMU doorgaat?
Ja.

Met soepele criteria?

De Grieken zeiden al 'Phanta Rhei': alles stroomt, alles verandert. De criteria zullen wel soepel worden gehanteerd.
Wordt de solidariteit van de Europese bevolking dan niet danig op de proef gesteld?

Ik denk dat de solidariteit binnen Europa wel een stuk minder is dan vroeger. We moeten die solidariteit niet opleggen, die moet iedereen kunnen voelen. Iedereen moet het wel weten dat het beter is wanneer we in een Europa zitten met een EMU, een gezamenlijk buitenlands beleid waar met meerderheid wordt besloten. Maar laten we wel wezen. Wie had dat vijftig jaar geleden verwacht dat we, na die alles vernietigende oorlog, uit vrije wil met vijftien landen in een verdrag zouden zitten. Door de geleidelijke Europese samenwerking door de jaren heen hebben we wel kunnen voorkomen dat er geen oorlog meer is geweest. Ik zie het optimistisch. Als ik zie hoe Europa zich heeft ontwikkeld dan denk ik dat het een onomkeerbaar proces is.

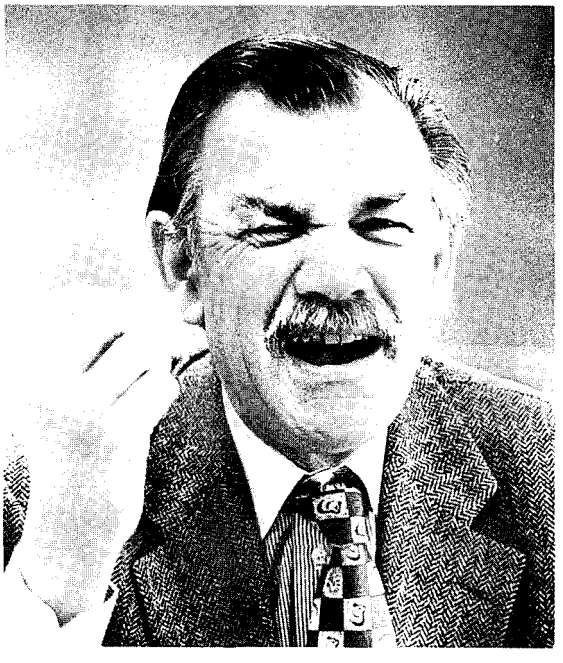

Rectificatie:
Het artikel 'Is de Wereld Handels Organisatie wel sociaal' uit de Demo 14.1, is mede geschreven door Mabel Frumau, coördinator van de werkgroep Internationale Betrekkingen.

'De Toekomst van D66', forum gehouden door de afdeling Utrecht op 19 februari'

Quo vadis D66 ?

Wonderwel viel het forum over de toekomst van D66 min of meer samen met mijn aangekondigde afscheid als secretaris politiek en daarmee na twee jaar als landelijk bestuurslid. Deze aankondiging verleidde de redactie mij de ruimte te bieden voor een "afscheidsstukje". Naar ik hoop is bedoeld, het afscheid als lid van het landelijk bestuur en niet dat van de onafhankelijke JD, noch in het eventuele verlengde daarvan, namelijk D66. Enfin, waar kan een afscheidsstukje beter over gaan, dan over de toekomst?

Gerrit-Wim Gerritsen.

D66 staat, net als enkele andere partijen in het parlement, op een keerpunt. Ten eerste zit het paarse kabinet, waar D66 in geïnvesteerd heeft, ruim twee jaar en is het regeerakkoord volgens de media zo goed als uitgevoerd. Een volgend element zijn de verkiezingen in mei 1998. Op dit moment scoort D66 in de peilingen van ongeveer 16 tot, met enige goede wil, 20 kamerzetels. Dat betekent dus een achteruitgang van tenminste vier zetels ten opzichte van de huidige 24. Vaak worden de onduidelijkheid van de partij, de onzichtbaarheid van de Tweede Kamerfractie, de lage identificatie van de bewindspersonen als D66'ers en "doet-ie-het-of-doet-ie-het-niet" Van Mierlo als oorzaken genoemd. In het navolgende zal ik deze factoren nalopen en trachten mogelijke oplossingsrichtingen aan te dragen met het oog op de toekomst van D66 bij de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen en verder.

De partij

De onduidelijkheid van D66 is een graag bereden stokpaardje door derden in de media en in het politieke debat. Het misverstane pragmatisme wordt aangevoerd als etiket van een onvoorspelbare politieke koers. Uiteraard bedrijft D66 andere politiek dan getuigenispartijen, maar dat neemt niet weg dat er achter het pragmatisme een ideeënkader schuilgaat. In de discussie over vrijzinnig-democratie in de DEMO is dit al in meerdere artikelen naar voren gekomen, waardoor ik er hier weinig woorden aan zal wijden. Te begrijpen is dat D66 zich als partij, die bij haar oprichting de ontploffing van het politieke bestel voorstond, het moeilijk vindt te erkennen dat zij zich meer en meer heeft ontwikkeld tot de erfgenaam van de Vrijzinnig-Democratische Bond. Daar staat echter tegenover de erkenning dat D66 een ideenkader kent, die grotere helderheid verschaft aan het electoraat. Ook met een dergelijke plaatsbepaling als vrijzinnig-democratische, sociaal-liberale of links-liberale partij blijft D66 uniek. Overigens wordt die uniciteit van de partij mede gevormd door haar organisatie. Zoals de politicoloog Van Praag het zei in het forum: "D66 is een partij van de eenentwintigste eeuw met de organisatie van een negentiende eeuwse kiesvereniging." Natuurlijk is die organisatie een van de charmes van de partij en laten vrijzinnig ingestelde individuen zich moeilijk binden. Maar met het oog op resultaten zou D66 er geen kwaad aan doen aandacht te geven aan haar organisatie. Dat wil echter niet zeggen dat de partijdemocratie op de helling moet, maar het afwijzen van een voltijdsvoorzitter op het laatste D66-Congres lijkt mij geen stap in de goede richting. Terugkomend op de resultaten zal D66 ook moeten nagaan wat voor partij zij wil zijn. In extremen houdt dat in: Een intellectuele, licht elitaire partij voor mensen uit de welstandsklassen A en B, of een brede volkspartij. Zodra die keuze gemaakt is, kan het ambitieniveau in termen van kamerzetels daaraan worden aangepast, wat valse verwachtingen voorkomt.

De fractie

Wanneer het gaat om de onzichtbaarheid van de Tweede Kamerfractie, wijst de vinger snel naar de media die slechts het geweld van de politieke tegenpolen VVD en PvdA in beeld zou brengen. Deze analyse lijkt mij tenminste quaestieus. Zij gaat slechts uit van buiten de fractie gelegen oorzaken, terwijl de fractie zelf ook invloed heeft. Hiervoor heb ik al gesproken over een ideeënkader, dat ook voor de fractie nut zou kunnen hebben. De inzichtelijkheid van de samenhang in de beslissingen in de discussies rond Schiphol, de HSL, de Betuwelijn en het vliegveld Beek is moeilijk. In het algemeen is de wijze waarop de fractie de Kamerdiscussie aangaat rationeel, te rationeel. Zij gaat uit van een voor D66 redelijke uitkomst. Uitgaan van een redelijke uitkomst als inzet voor een discussie lijkt mij vanuit machiavellistisch of strategisch oogpunt niet handig. De discussie rond de regulering van het gebruik van softdrugs kan als voorbeeld dienen. Voor een groot deel van het electoraat was het verkiezingsprogramma helder. Waarom niet uitgegaan van die positie? Iedereen kent de rationele, maar niet op de inhoud gerichte, argumenten als "het buitenland". In de discussie is het toch niet juist om tevoren daarop in te leveren? De drugsdiscussie brengt mij op een volgend

punt. Het is duidelijk dat D66 op sociaal-economisch terrein vaak tussen de VVD en de PvdA in staat. Deze plaats kan ruimte bieden om constructieve oplossingen aan te dragen te midden van het geweld van de coalitiepartners. Belangrijker voor de profilering van D66 in de Tweede Kamer is mijns inziens het immateriële vlak. Op dit gebied is de drugsdiscussie dus een gemiste kans, maar meer in het algemeen kan D66 zich hier als vrijzinnig onderscheiden. De positie van de fractie op het snijvlak van twee velden met betrekking tot de winkelsluitingstijdenwet is een sterke. Ook sterk is bijvoorbeeld het initiatiefwetsvoorstel medische keuringen van Van Boxtel. Hoewel het gezien de facilitaire omstandigheden voor de Tweede Kamerfractie waarschijnlijk moeilijk is met veel van dergelijke initiatieven te komen, bieden deze bij uitstek profiel in 1998. Het voorkomt tevens dat politieke partijen, generaliserend met Van den Berg en vrij naar Von Clausewitz, een voortzetting worden van de ambtelijke bureaucratie met andere middelen.

De partijleider

Het laatste punt is de afwezigheid van de bewindspersonen als D66-leden en in het bijzonder de letterlijke afwezigheid van de D66-partijleider Hans van Mierlo. Thans zijn met name de ministers Borst en Wijers als succesvolle bewindspersonen te betitelen. Komen zij nú in beeld als echte vakministers, ik denk dat de campagne voor 1998 aan beiden voldoende ruimte biedt zich breder én als D66'er te profileren. Over de huidige rol van Van Mierlo heeft de JD-ALV zich al uitgesproken: drie functies zijn te veel. Op grote belangstelling mag Van Mierlo rekenen als het gaat om een eventueel voortgezet partijleiderschap. Ik vraag mij af of het juist is dat Van Mierlo "er nog een keer voor gaat". Grote verdiensten heeft hij op zijn naam staan voor de partij. Een afscheid na eventuele verkiezingsmalheur zou jammer zijn. Wellicht ambieert Van Mierlo veeleer een rol als *elder statesman* in de luwte. In ieder geval bevreemden mij de uitspraken van Tom Kok in Vrij Nederland. In de media regent het ondertussen namen van eventuele troonpretendenten. Als hij beschikbaar is, is Hans Wijers mijn persoonlijke favoriet voor een mogelijk partijleiderschap. Hij heeft élan en ideeën, bijvoorbeeld ten aanzien van econolgie, en kan jonge kiezers aanspreken. Els Borst is daarna favoriet voor een periode van vier jaar. Elsevier noemde al het Juliana-effect. Zij is zeker in staat D66 een sociaal gezicht te geven en blijft superieur te midden van kemphanen als Bolkestein en Wallage. Gezien de potentie binnen D66 lijkt er geen reden om een door de media aangepraat opvolgingsprobleem te aanvaarden.

Slot

Na ruim twee jaar paars kan D66 de balans met betrekking tot haar investering in de regeringsdeelname en het kabinet opmaken. Paars is succesvol en D66 zou daar de vruchten van moeten kunnen gaan plukken. Vanuit de veelbesproken houding van D66 en de *lifestyle* is het onnodig de toekomst vanuit het defensief te benaderen. Temidden van VVD en PvdA heeft D66 haar eigen, unieke plaats. Vervolmaking van de eigen identiteit, helderheid en bewustwording van eigen kracht zijn volgens mij sleutels tot *alles sal reg kom*

Onder de hamer

Bolkenstein en Fortuyn zijn twee van die mensen over wie ik vrij snel opgewonden kan raken. Ik heb dat niet snel, want ik ben opgevoed vanuit de gedachte dat je altijd iemand in zijn waarde moet laten en zijn mening moet respecteren.

Misschien raak ik juist daarom wel zo opgewonden over hetgeen deze twee met regelmaat over ons uitstrooien. Ik vraag me af of ze met dezelfde gedachte als ik zijn opgevoed.

Neem nou Pim Fortuyn. In zijn laatste boek: Tegen de islamisering van onze cultuur, *Nederlandse identiteit als fundament'*, stelt hij over de multi-culturele samenleving: "Vreemde ogen dwingen en verruiming van de horizon maakt vrij, terwijl een angstige dogmatische benadering het paard achter de wagen spant. Dat de formulering van een multicultureel concept een publieke aangelegenheid dient te zijn waarbij het publieke en politieke debat een gewichtige katalyserende rol dient te spelen, is evident." Verderop heeft hij het ook nog over 'begrip': invoelings- en inlevingsvermogen voor elkaars standpunten. Allemaal zeer correct en netjes, maar dan gaat het mis. Het enige waarin hij zich in zijn boek invoelt en -leeft is de onderbuik van de Nederlandse samenleving, de zogenaamde Nederlandse normen en waarden. Op geen enkele wijze probeert hij de horizon te verbreden, hij vernauwt hem slechts. In zijn boek is geen plaats voor nuances. Jawel, in zinnen als: "Natuurlijk is het niet zo dat elke vorm van de Islam gelijk is te stellen met de fundamentalistische interpretatie daarvàn. Toch...." Waarmee hij bewust de nuancering direct ontkracht.

Naar mijn mening is Fortuyn bewust bezig met polariseren. Middels polarisatie mag je dan wel duidelijkheid creëren (eigenlijk: fingeren) maar je stimuleert een angstige dogmatische benadering van het vraagstuk.

Bolkenstein doet het niet anders. Polariseren legt hem immers geen windeieren tot op dit moment. De laatste tijd gaat het over de uitbreiding van NAVO en Europese Unie, en het gevaar van de invoering van de Euro. Hij geeft weliswaar de risico's aan, maar nimmer komt hij tot een duidelijke afweging van alle voors en tegens. Hij vergeet voor het gemak te vertellen, dat het streven naar deze Euro hetgeen is wat ons land nu zo goed doet: snelle verlaging van de staatsschuld, vrije handel in Europa en een stringent monetair beleid binnen de randvoorwaarden van het Europees Monetair Stelsel stimuleren onze economie enorm. Het is het gebrek aan nuance waar ik mij zo over kan opwinden. Een open en pragmatische aanpak van problemen staat bij mij voorop. Dat gaat niet ten koste van duidelijkheid, maar levert heldere, eerlijke en goede discussies op. Een discussie waarbij begrip bestaat voor eenieders visie en ideeën. Een discussie zonder angstige dogmatische benaderingen. Een discussie met als resultaat: een vrijzinnig besluit. En het is nog altijd het resultaat dat telt, want daar heeft de samenleving werkelijk iets aan.

Mijn vraag aan beide heren is dus: Waar doet U het voor?

Wim Rampen
Voorzitter Jonge Democraten

Vrijheid vereist gelijkheid en beperking volgens Hobhouse

DE VRIJHEID VAN DE VRIJZINNIG DEMOCRATIE

door Bart Heller

De laatste tijd woedt in de Demo een discussie over vrijzinnig-democratie. Ik zou het stokje graag overnemen, maar zou er wel een andere kant mee op willen rennen. Ik vind namelijk dat de vorige bijdragen nogal binnen de perken van de 'gangbare ideologieën' zijn gebleven: vrijzinnig-democratie als mix van liberalisme en sociaal-democratie. Hetgeen neerkomt op persoonlijke vrijheid op immaterieel en iets als solidariteit op materieel vlak.

Vooral voor Xander Mol (Demo 13.5) en Bart Hoogenboom (Demo 13.6) lijkt vrijzinnig-democratie 'een beetje van dit en een beetje van dat' te zijn. Xander wil "een optimale synthese van vrijheid, gelijkheid en broederschap" en het "pragmatisch combineren van het beste uit tegenovergestelde richtingen". Bij Bart is vrijzinnig-democratie een mix van individuele ontplooiing, wederzijds begrip, tolerantie en solidariteit, gekoppeld aan radicale democratisering.
Ik vind dat jammer. Volgens mij moet vrijzinnig-democratie, wil het bestaansrecht hebben, meer zijn. Ik wil daarom eens wat van de gebaande paden afwijken. Daarbij heb ik vooral een ander concept van 'vrijheid' op het oog.

We gebruiken het begrip vrijheid alsof over de betekenis geen onduidelijkheid kan bestaan. Wij hebben het echter vrijwel altijd over een zeer specifiek vrijheids-concept: een, zoals Gerrit-Wim Gerritsen (Demo 13.4) het noemt, "individualistische interpretatie van vrijheid". Vrijheid wordt individueel opgevat, als de afwezigheid van inmenging van anderen. Nu brengt Gerrit-Wim zelf al een nuancering aan. Hij noemt dit 'negatieve vrijheid', tegenover 'positieve vrijheid', te omschrijven als het hebben van de concrete mogelijkheid (middelen) tot iets. De vrijheid om een auto te kopen, opgevat als een negatieve vrijheid, betekent niets als je er geen geld voor hebt. Volgens het positieve vrijheidsbegrip zouden mensen eerst financieel in staat moeten zijn om een auto te kopen, voordat het zin heeft om te spreken van 'de vrijheid' daartoe. Waarmee overigens meteen duidelijk is dat belastingen niet op gespannen voet hoeven te staan met vrijheid, wat vaak wordt gedacht. Belasting als inkomensoverdracht vermindert wel de vrijheid van de een (belastingbetaler), maar vergroot juist de vrijheid van de ander (uitkeringsgerechtigde).
Het blijft echter een individualistisch vrijheidsbegrip, dat de door Gerrit-Wim genoemde "spanning tussen negatieve en positieve vrijheid" in stand houdt. Een ander vrijheidsbegrip kan die spanning oplossen en voor de discussie over vrijzinnig-democratie van belang zijn. Zo'n vrijheidsbegrip gaf de Brit L.T. Hobhouse in 1911 in zijn 'Liberalism': "Vrijheid is geen recht van het individu, maar noodzaak voor de samenleving. Het rust niet op de claim van A om door B met rust gelaten te worden, maar op de plicht van B om A als rationeel wezen te behandelen." Dit is een sociaal gefundeerd vrijheidsconcept, dat er vanuit gaat dat mensen wederzijds van elkaar afhankelijk zijn. De individuen die de samenleving vormen, zijn door diezelfde samenleving gevormd. Het individu staat niet tegenover de staat, maar werkt samen met anderen binnen de staat. Vrijheid vereist daarom gelijkheid én beperking.
Hobhouse illustreert dit met zijn visie op het gezin. De vrouw ziet hij als zelfstandig individu en het huwelijk als privaat-rechtelijk contract. In beide gevallen hangt vrijheid samen met gelijkheid. Verder staat de zorg voor kinderen centraal, die ingrijpen van de staat rechtvaardigt: vrijheid (van de kinderen) vereist beperking van handelen (van de ouders).
Ook op economisch gebied zijn gelijkheid en beperking van handelen een vereiste voor vrijheid. Dit niet om individuele vrijheid te verzoenen met gelijkheid en solidariteit, maar omdat dit uit Hobhouse zijn vrijheidsconcept zèlf voortvloeit. Zo is een vrije overeenkomst tussen werkgevers en -nemers zonder gelijkheid tussen beide onmogelijk. Voor een onafhankelijker positie van werknemers is staatsingrijpen nodig, juist omdat vrijheid bij het sluiten van contracten gelijkheid veronderstelt. Als iemand door (sociale) omstandigheden tot een (arbeids)overeenkomst is gedwongen, is van een vrijwillig aangegane overeenkomst geen sprake. Dus is staatsingrijpen (beperking van andermans handelen) nodig: "the restraint of one man in one respect is the condition of the freedom of other men in that respect".
Dit heeft grote gevolgen voor een belangrijk concept binnen de politieke filosofie, dat we in de praktijk vrijwel onnadenkend gebruiken: privé-eigendom. Met mijn eigendom mag ik doen wat ik wil. Een ander heeft er geen recht op. Ook de staat niet, die met belastingheffing eigenlijk iets pakt dat van mij is en zo inbreuk pleegt op mijn vrijheid. Hobhouse ziet dit anders. Voor de principes van echte vrijheid en gelijkheid, moeten desnoods zaken als het recht op privé-bezit sneuvelen. Niet een recht als zodanig, maar de werking ervan in de praktijk moet centraal staan. En hoe werkt het privé-eigendom in de praktijk? Mensen verwerven goederen, die als dat eerlijk gebeurt, hun eigendom zijn. Daar belasting over heffen is in feite een inbreuk op hun eigendomsrechten. Dit vooronderstelt echter dat verwerving van rijkdom de verdienste is van het individu. Onzin, zegt Hobhouse, want niet het individu maar de maatschappij is de basis van alle eigendom. Belastingen moeten de maatschappij daarom het resultaat van maatschappelijke inspanningen doen toekomen.
Het is de samenleving die privé-eigendommen beschermt: via wetten, politie, gevangenissen enz. Daarnaast kent elke productie van economische waarde een sociale en een individuele component. Geen enkele productie kan zonder de maatschappij: van wegen tot ooit door anderen bedachte machines, enz. Zonder maatschappij is rijkdom of stijging van materiële welvaart onmogelijk. De

totale productie is geen optelsom van privé-eigendommen en individuele verdiensten, maar het werk van de samenleving als geheel.
Daarom moet het profijt van eigendommen worden gesplitst naar een deel dat het werk is van de samenleving en een deel dat het werk is van de eigenaar, van het individu. Dit is geen kwestie van herverdelen, maar van onderscheiden wat de samenleving toekomt en wat het individu toekomt: "The ground problem in economics is not to destroy property, but to restore the social conception of property". Een ander eigendoms-concept dus.
Hobhouse richt zijn pijlen vooral op het erfrecht en speculatie, die de grootste privé-vermogens hebben gemaakt. Heb ik mijn erfenis zelf 'verdiend'? Is het mijn verdienste dat mijn aandelen stijgen? Als ik hier een inkomen mee verdien, heb ik dat niet verdiend door echt iets te produceren. Neem grondspeculatie. Als ik morgen een stuk grond koop en overmorgen wordt daar een nieuwe stad gebouwd, dan stijgt mijn grond in waarde. Maar dat is niet mijn verdienste; de gegenereerde waardestijging komt geheel op het conto van de samenleving.
Dit voorbeeld is nog immer aktueel. Nadat enkele jaren terug in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra was bepaald waar de toekomstige woningbouw plaats zou vinden (de VINEX-lokaties), steeg de landbouwgrond in deze gebieden van vijf tot tien gulden per vierkante meter naar zo'n 40 gulden. Dit kost de samenleving naar schatting zo'n twee miljard gulden per jaar extra voor woningbouw. Geld dat door speculanten is verdiend over de rug van de samenleving.
De samenleving heeft recht op een deel van zo'n inkomen. En omdat niemand iets van economische waarde kan produceren zonder de samenleving, kan niemands bijdrage aan de economie zo groot zijn als sommige topinkomens hoog zijn. Waarmee de samenleving sowieso recht heeft op een deel van die inkomens. Dus: een maximum inkomen, waarbij alles wat iemand meer verdiend, wordt 'afgetopt', d.w.z. 'wegbelast'. Zo komt het weg-belaste geld terecht waar het hoort: bij de samenleving.
Het maximuminkomen wordt zo hoog gesteld, dat een grotere individuele bijdrage aan de samenleving dan de hoogte van het maximum inkomen, onmogelijk is. Het via de vrije markt meer verdiende, 'af te toppen' deel, moet dan wel door de samenleving gegenereerd zijn. "The function of taxation is to secure society the wealth that is social in origin, or does not owe its origin to the efforts of living individuals."

Als het 'afgetopte' inkomen van A naar behoeftige B gaat, wordt A niet 'bestolen' door de samenleving. Integendeel, als A zijn, niet aan eigen inspanningen te danken, inkomen zou houden, zou hij de samenleving bestelen. Het eigendoms-concept van Hobhouse vergroot de vrijheid van B zonder een ander z'n vrijheid te beknotten.
Hobhouse geeft de vrijzinnig-democratie zo de kans om, vanuit een geheel eigen vrijheidsconcept, een geheel eigen plaats in te nemen tussen de andere ideologieën. Een positie gebaseerd op eigen kracht in plaats van andermans zwakte.

(*): Intermediair, 18 oktober 1996

op scherp

Paars is op de quality timetour.
Zo is ijscoup Melkert stoeiende met de FNV over zoiets als 'loopbaanonderbreking'. Voetveeg de Boer rept over 'onthaasting' en de wonderboys Wijers (binnenkort in Baywatch!) en Zalm blijken echte family-men. De Tweede Kamer komt op 1 mei met een voorstel voor werkonderbreking (Waarom zijn de Belgen zo relaxed? Inderdaad, werkonderbreking!).
RegeringsPvdA maakt reclame met de slogan 'wonen, werken en.....liefhebben!?? oei.
De paarse bon vivants beseffen dat de boog niet altijd gespannen kan zijn.
Wij, hun onderdanen dreigen en masse te bezwijken onder de stapels werk die we moeten verzetten. Tis wat. Sociaal economen roepen in koor dat de opruk-kende vierentwintig-uurs economie vooral een stress-economie wordt (onderzoek werd gesponsord door Valdispèrt...die van de valeriaanwortel).
Dat belooft wat.
Ging men vroeger na een levenlangwerken lekker met pensioen, in de een-en-twintigste eeuw gaan we waarschijnlijk nog tijdens ons arbeidszaamleven lekker naar een inrichting, cardioloog of de AA.
Groenlinks roept al jaren iets over arbeidstijdverkorting. Ik was altijd tegen (Ik was sowieso tegen Groenlinks. Een verzameling kleuters, drammers en gekken. Ria Beckers was een combi. Een stationwagon mét kont zeg maar. Met die tranentroel was 'Den Haag vandaag' emotie-tv avant la lettre). Maar sinds kort wankel ik.....
Begin februari las ik, zoals vaker de Volkskrant. Onder de kop 'WIE TE HARD MOET WERKEN, WORDT DOM' keek een relaxed aandoende Duitse politicoloog Offe van de krantenlezer weg. Meer een en profile foto eigenlijk.
Offe sprak over een 'verlofrekening'. Een verlofmogelijkheid van tien jaar(!) die elke werknemer dient te krijgen gedurende zijn arbeidszame leven. Deze tien verlofjaren kunnen worden opgesoupeerd aan scholing, zorg of gewoon aan een grondige wereldreis.
Ik dacht: wauw!
Volgens de Duitser moet men wat terugkrijgen voor de opgebrachte solidariteit met minder fortuinlijke groepen in onze samenleving. Voor wat hoort wat. Helemaal mee eens!
Oké, zo'n verspreid op te nemen tienjarig verlof is misschien wat royaal (Slimme Offe had inderdaad geen financiële onderbouwing gegeven) maar tijdens zo'n lekkerlui periode van de toekomstige well-to-do werknemer kan een ander zijn plaats innemen. Goed voor de werkgelegenheid dus.
Het belangrijkste van het idee is natuurlijk dat je niet per se een gedresseerde zwoeg- en ploeteraap hoeft te worden. (Opgelet! Nu volgt een oorverdovend cliché:) Lieve mensen, er bestaat meer in het leven dan een drukbezette baan.
Tien jaar tequila-nippend aan het strand van la Isla Marguarita, je inzetten tegen uitsterving van de Tweevingerige Twixaap in Gambia of gezellig vrijwilligerswerken in een daklozensoos (als bartender). Het kan binnenkort allemaal! Je zou bijna vergeten dat je na tien jaar te hebben getequilanipt weer aan de slag moet.....oei.

Marco van Lierop

D'emoties

Deze rubriek is bedoeld voor brieven van lezers

De studenten- en oppositiedemonstraties in voormalig Joegoslavië

De Servische oppositie: extreem gelukkig

door Steven van Weyenberg

Eindelijk gerechtigheid. Het Westen kan zijn geluk niet op nu de Servische president Slobodan Milosevic de verkiezingsuitslag heeft erkend. Hierdoor zal de oppositie de zetels en posities krijgen waarop zij gezien de verkiezingsuitslag recht heeft. Op het eerste gezicht lijkt dit prima. De waarheid is anders. Natuurlijk dient de verkiezingsuitslag gerespecteerd te worden, tot zover geen probleem. En dat de erkenning verloopt middels een weinig democratische weg valt ook nog te begrijpen. Via een parlementaire wet zijn de verkiezingsuitslagen erkend en hierdoor werden de uitspraken van lokale verkiezingscommissies, veelal bestaande uit ondemocratische hard liners van de partij van Milosevic, aan de kant geschoven. Dit voorbijgaan aan de verkiezingscommissies valt nog te billijken gezien de lokale situatie in Servië. En zo krijgt Zajedno na een moedige, vreedzame en langdurige strijd waar zij recht op heeft. De eerste stapjes richting meer democratie zijn gezet.

Maar wat is dan het probleem? Zajedno zelf is het probleem. Om dit duidelijk te maken moet eerst het onderscheid worden gemaakt tussen de demonstraties van Zajedno en van de studenten. In feite zijn dit twee verschillende bewegingen. De studenten demonstreerden voor meer democratie en vanuit dit gezichtspunt steunden zij de roep van Zajedno tot erkenning van de verkiezingsuitslag. Verder willen de meeste studenten zich niet met partijpolitiek bemoeien. Één van hun woordvoerders bevestigde dit nogmaals tijdens een interview op 6 februari. Tot zover de studentendemonstraties.

De situatie van Zajedno is heel anders. Dit oppositieblok bestaat eigenlijk uit drie partijen, waarvan er in ieder geval twee zeer nationalistisch zijn ingesteld. Nu is het Servisch nationalisme op zich een onlosmakelijk onderdeel van het huidige politieke landschap in Servië, maar deze partijen zijn duidelijk nationalistischer dan gemiddeld. Zo hangen de partijen van zowel Djindjic, de nieuwe burgemeester van Belgrado, als Draskovic de gedachte aan van een groot Servië . Draskovic heeft zich ook altijd verzet tegen het Dayton akkoord dat de vrede in Bosnië regelde. Hij steunt nog steeds de Bosnische Serviërs, z'n broeders, door dik en dun. Djindjic is een wat sluwere opportunist en dus laat hij zich, in vloeiend Duits, altijd wat gematigder uit voor de camera's van de internationale pers. In feite zijn de meeste aanhangers van Zajedno dan ook extreme Servische nationalisten. Dit blijkt ook duidelijk tijdens hun demonstraties, hoe moedig en origineel die verder ook zijn. De demonstranten maken met hun hand vaak een teken, waarbij zij de drie binnenste vingers van elke hand opsteken, waarbij wijs- en middelvinger tegen elkaar aan worden gehouden. Net twee L's. De pers noemt dit vriendelijk de "Servische variant op het vredeteken". Tja.... Wat moet je daar nu van zeggen. Laat journalisten eerst de geschiedenis eens bestuderen, en wel die van de oorlog in Bosnië. Het is namelijk geen vredeteken, maar het teken van de eenheid van het Servische volk. Het is het Cetnik symbool. En onder dit motto van Servische eenheid hebben de goede vrienden van Zajedno, de Bosnische Serviërs, dus heel Oost-Bosnië gezuiverd. Met het Cetnik ideaal in de hand hebben de milities van Arkan en Seselj, nu beide leiders van Servische partijen die nog een stapje extremer zijn dan Zajedno, honderdduizenden Moslims en Kroaten over de kling gejaagd of verdreven. Dat teken van de demonstranten heeft dus weinig met vrede te maken.

De oppositie heeft vreedzaam gedemonstreerd om haar rechtmatige verkiezingsoverwinning op te eisen. Dat dit is gelukt betekent hopelijk een eerste stap op weg naar een democratischer Servië. Het is waarschijnlijk geen stap naar een verdraagzamer Servië.

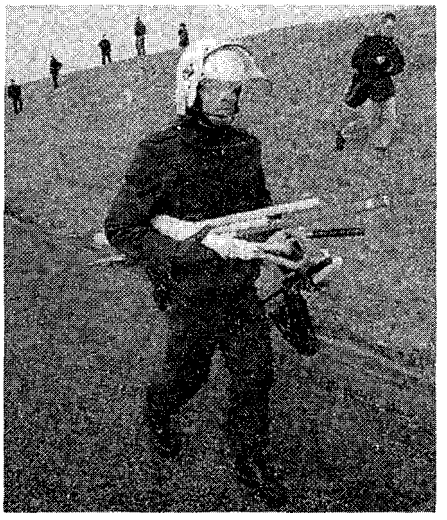

Milosevic, de aanstichter van alle ellende in het voormalig Joegoslavië, is een oude communist die nationalistische sentimenten gebruikt om z'n eigen macht te vergroten. Dit heeft geresulteerd in oorlog en ellende. Het heeft alleen één voordeel: wanneer het hem beter uit komt dan valt er mee te praten. Hij zag dat hij niks meer te winnen had bij de oorlog en werd een vredesduif die voor vrede pleitte. Hoe erg en verwerpelijk z'n gedrag, hij zou ook in Den Haag terecht moeten staan. Hij weet wanneer hij eieren voor z'n geld moet kiezen. In feite is hij geen echte nationalist maar een communist op zoek naar macht. Voor de twee eerder genoemde leiders van Zajedno ligt de zaak anders: zeker Draskovic gelooft heilig in het idee van Servische eenheid en geen prijs lijkt hem te hoog om dat doel te bereiken. Het extreme nationalisme heeft in Servië de verkiezingen gewonnen. Hopelijk heeft dit geen vreselijke gevolgen voor de vrede in Bosnië en voor de situatie in Kosovo. Samen met de partijen van Arkan en Seselj vormt Zajedno een krachtig blok van extreem nationalisten. De heldenontvangst van de Zajedno leiders door onder meer de Franse minister van buitenlandse zaken Hervé de Charette was dan ook volkomen misplaatst. Europa en de Verenigde Staten zouden Zajedno moeten steunen bij hun strijd voor erkenning van de verkiezingsuitslag. Maar zij zouden hen meteen moeten tonen dat het Westen een sterke afkeer heeft van extreem en gewelddadig nationalisme en dat het Zajedno in de toekomst kritisch zal volgen. En hopelijk hoeft Hervé de Charette in de toekomst geen grote spijt te krijgen van al die foto's hand in hand met Djindjic en Draskovic. Saddam Hoessein was ook eens een goede Westerse bondgenoot in de strijd tegen een gemeenschappelijke vijand.

Zaken zoekt één nieuw lid

De Commissie Politieke

M/V

Hij of zij houdt zich onder meer bezig met het begeleiden van de werkgroepen en het stimuleren van de politieke discussie

Heb je interesse? Bel dan met Nadja Jungmann (071-5213666) of Edwin Peek (020-6825692)

De Nederlandse arbeidsmarkt; een 'Celestijnse Belofte'?

Door Eline Attema

Een tijd geleden las ik in Vrij Nederland dat de 'Celestijnse Belofte' het best verkochte boek van 1996 was. Dat zette mij aan het denken. Nederlanders zijn over het algemeen toch nuchtere, ijverige mensen; die over het algemeen zweverige semi-wetenschappelijke literatuur links laten liggen.

Niets is minder waar: New Age literatuur en cursussen vinden gretig aftrek, astrologische winkels met allerlei artikelen of informatie over de dierenriem duiken overal op en spirituele cd's vliegen over de toonbank.
Deze belangstelling is vooral groot onder twintigers en dertigers.

Een deel van deze groep bestaat uit jonge mensen waar de banenmarkt om schreeuwt: IT-specialisten en systeembeheerders, accountmanagers en bedrijfskundigen, techneuten en controllers. Praktische kennis, affiniteit met automatisering, strategisch en economisch inzicht; vormen de kreten die links en rechts te horen zijn. Minstens zestig uur per week werken, contracten doornemen op de squashbaan en deals sluiten via de autotelefoon, dat zijn de omstandigheden die het ritme bepalen waar de professionals zich aan moeten conformeren. Ze hebben als ideaalbeeld: 'huisje, boompje, beestje, baan'. Trouwen is in, de huizenmarkt een 'booming business' en kinderen een 'must'. Keerzijde is dat ze verzuipen in het werk en in het streven naar meer.

Een ander deel van deze groep bestaat uit hoger opgeleiden met interesses en studierichtingen in de culturele, sociale en maatschappelijke sfeer. Ze komen er, vergeleken met hun succesvolle leeftijdsgenoten, bekaaid af. Voor hen geen ton per jaar, lease-bak voor de deur en elektronische gadgets in de attaché-koffer, maar een eindeloze gang langs bedrijven en (overheids)instellingen. En maar proberen te verkopen dat je als politicoloog écht meer kan dan alle kabinetsformaties vanaf 1900 uit je hoofd opdreunen. En dat je als historicus heus niet alleen jaartallen leert en als psycholoog ook statistiek-kennis en strategisch inzicht hebt. Zij verzuipen bijna in het zoeken naar werk en het streven naar meer.

Beide groepen hebben zich massaal op New Age bewegingen en andere semi-religieuze cultussen gestort en zien de 'Celestijnse Belofte' als hun nieuwe Bijbel. Ontspanning, verlichting, je eigen zwaartepunt ontdekken, een nieuw en beter mens worden, dankzij dit boek. Wellicht denken ze op deze manier vaste aarde onder de voeten te krijgen, in drassig Nederland.
Zou het niet beter zijn deze vaste grond te creëren met behulp van burgers, overheid en bedrijfsleven samen? Meer nadenken over structurele werkgelegenheid en een goede verdeling van het werk onder iedereen, dààr zou een populair boek over geschreven moeten worden. Dan kunnen we in 1997 tenminste een goéd boek in de top tien der meestgelezen zetten.

Debating? Dialoog!

Door Peter Slegers

Volgens de CDA-jongeren is het hard nodig dat er debatingtalent doorbreekt in de politiek. Meer of minder debating-talent is echter een secundaire kwestie. Belangrijker is dat er meer mensen met visie, met inhoud en meer discussies met argumenten komen. De retoriek (een ander overtuigen) domineert in de politiek ten opzichte van de dialoog (nagaan vanuit welk perspektief een ander redeneert en de gemeenschappelijke basis vaststellen). Dit veroorzaakt een botsing van meningen, waardoor er een focus op debating-techniek en -trucjes ontstaat en
mensen te weinig naar elkaar luisteren. Het tv-discussieprogramma 'Het Lagerhuis' dd 1997-2-15 liet hier wel een heel triest voorbeeld van zien. Van Dam en Fortuyn slachtten elkaar persoonlijk af. Leve het debat om het debat! Fortuyn kiest in zijn nieuwe boek formuleringen waarvan hij wellicht had kunnen weten dat ze lof en eer van dhr Janmaat zouden krijgen. Dat half Nederland na Janmaats' prijzingen het boek dan direkt als onfris beschouwt, hoeft hem dus niet te verwonderen. Hij zou zich niet moeten ergeren aan de bekrompenheid van de Nederlander, maar meer aan het feit dat hij de toch indrukwekkende essentie van zijn boodschap kennelijk niet over kan dragen. De cursussen effektief communiceren en konflikthantering zouden hem wat dat betreft goed doen. Van Dam heeft bij zijn bagatellisering van Niet-Nix (de Volkskrant 1996-12-5-p9) al aangetoond teveel in termen van macht en strijd te denken. Hierdoor krijgt vorm teveel aandacht tegenover inhoud, en wordt hetgeen dat 'is' belangrijker dan het 'waar naartoe'. Van Dam krijgt een zeer toepasselijke naam als ik het debat vergelijk met een Fortuyn-lijke woordenstroom en een Dam die de stroom probeert te temmen. Van Dam

gaat de stroom te lijf door dwars op de stroomrichting een massieve noodDam op te werpen: die beweringen kloppen niet, dus jouw verhaal klopt niet, dus jij klopt niet! Vindt u het gek dat de Fortuyn-lijke stroom dan steeds meer begint te ko(l)ken van woede en uiteindelijk de Dam met alle geweld omverhaalt? Van Dam had beter eerst de stroom kunnen verkennen en vooral zijn vreemde, ver(d)achte kronkels inventariseren. Vervolgens had hij met de stroom mee kunnen gaan om samen met Fortuyn de gezonde hoofdstroom te bepalen en te onderschrijven. Hierna was het voor Van Dam een koud kunstje geweest om een gaatje te prikken in een dijk bij de vreemdste kronkel. Door de Fortuynlijke stroom iets aan te wakkeren, had deze zelf de dijk neergehaald en was de woordenstroom in een minder verdachte bedding terecht gekomen. Een gaatje boren in een dijk en wat basalt-blokken weghalen kost heel wat minder moeite dan een heuse Dam in een stroom opwerpen. Het resultaat is ook nog eens stukken opbouwender en opbeurender. Paul Witteman noemde het een debat op het scherpst van de snede. Ik zie eerder een situatie waarin twee bekvechters het niet van elkaar kunnen winnen, ten eerste omdat ze langs elkaar heen praten en niet elkaars gezichtspunt respekteren, ten tweede omdat ze elkaar woorden en gedachtes in de mond leggen (oftewel etiketten opplakken). Dit leidt ertoe dat ze zich emotioneel laten meeglijden in de ludiciteit van het escalerende debat, zodat ze gevangenen worden in de spelregels van het systeem en niet de meta-regels kunnen toepassen om uit de ordinaire scheldpartij te raken. Zowel Van Dam als Fortuyn staan bekend als goede redenaren vanwege hun uitstekende retoriek. In het afgelopen debat laten ze echter op een zeer trieste wijze zien dat ze geen dialoog kunnen voeren. Hiermee bestempelen ze zich zelf tot communicatieve broddelaars en onderstrepen ze het belang van de dialoog. Als politici eerst hun gezamenlijke basis vaststellen en daarna de gevolgen van mogelijke verschillende meningen op grond van feiten aftasten, dan komen de minder getalenteerde debatters vanzelf aan het woord. Dan gaat het er niet meer om of iemand in korte tijd een logisch opgebouwd verhaal kan produceren (of afkraken). Dan gaat het erom of men een zinnige bijdrage kan leveren aan een gezamenlijke poging de beste, realistische oplossingen voor maatschappelijke problemen te vinden. Dan komt inhoud boven vorm te staan, en het belang van de samenleving als geheel boven het persoonlijke belang of dat van een specifieke stroming in de samenleving.

Amerika's obsessie

In 1959 verjaagden de revolutionairen Fidel Castro en Che Guevarra dictator Batista van Cuba. Het eiland werd na Amerikaanse afwijzingen snel een door de Sovjet-Unie gesteund communistisch bolwerk midden in de 'vrije westerse wereld' honderd kilometer van de Amerikaanse kust. Bijna veertig jaar later boycot de VS Cuba nog altijd en is Castro (inmiddels 70!) nog steeds aan de macht. Hij is zeker minder populair bij de bevolking, maar geniet nog steeds veel respect. Geen één president, van Kennedy tot en met Clinton heeft zelfs maar een opening in het Cuba-beleid weten te forceren. Nee, de presidenten hebben, de één nog harder dan de ander, Castro proberen te isoleren om hem uiteindelijk van het politieke toneel te stoten. De gefrustreerde en hysterische Amerikanen hanteren sinds 1994 zelfs de absurde Helms-Burtonwet. Deze wet moet het onmogelijk maken voor buitenlandse bedrijven om te investeren op het rumeiland. Dat deze wet het regime van Castro alleen maar legitimeert ziet geen Amerikaan! Ook de EU laat zich de les lezen door de kinderachtige VS. De Canadese minister van Buitenlandse Zaken Axworthy is de eerste die doet wat verstandig lijkt. Axworthy heeft, zeer tegen de wil van buurman Amerika, Havana bezocht en Castro investeringen aangeboden. De enige manier om Cuba namelijk vreedzaam te hervormen is via directe (handels-)contacten om Castro zelf tot hervormingen te bewegen. Ook de rol van de Paus moet in deze niet worden onderschat. Minister Van Mierlo moet als EU-voorzitter het Canadese voorbeeld navolging geven. Ook de rol van de Paus, die Castro gaat bezoeken, moet niet worden onderschat. Alleen toenadering tot El líder Máximo *kan helpen om bijvoorbeeld de mensenrechten op de enige agenda te krijgen. De onbezonnen manier waarop de conservatieve Amerikanen opereren heeft nog nooit wat opgeleverd. Het communisme schakelt ook zeven jaar na de val van de Muur het gezond verstand aan de andere kant van de oceaan nog steeds uit. Wake up!*

Edwin Peek, Amsterdam

Publiek debat met sprekers uit ACS-landen
14 april

Lomé Passé?

Tien tot vijftien sprekers uit ACS-landen zullen hun mening geven over de toekomst van het Verdrag van Lomé tijdens een debat op 14 april in Amsterdam. Thema's die aan bod komen zijn o.a.: milieu en investeringen, de samenhang tussen hulp en handel, de rol van niet-gouvernementele actoren en gelijkwaardigheid tussen de verdragspartners.
Het dagprogramma is gericht op milieu-, ontwikkelings-, en jongerenorganisaties, universiteiten en bedrijfsleven en vindt plaats in het Nieuwe de la Mar theater en de Balie. Het avondprogramma kent een meer journalistieke invalshoek en richt zich op een breder publiek. 's Avonds zal in de Balie gedebatteerd worden over de grondslagen voor de betrekkingen tussen Europa en de ACS-landen. Voertaal van het debat is Engels.

Voor info en opgave: INZET, tel. 0206273339

Brochure over historie en toekomst van Verdrag van Lomé

Eind maart verschijnt een brochure over de historie en de toekomst van het Verdrag van Lomé. Wat heeft het verdrag tot nu toe opgeleverd? En wat zijn de mogelijkheden voor het Verdrag in de toekomst? De brochure gaat in op thema's als milieu en investeringen, en de relatie tussen hulp en handel.
De brochure maakt deel uit van de debattenserie 'Lomé Passé'?, een discussie over de toekomst van het Verdrag van Lomé, en is te bestellen voor f.7,50 (incl. porto) bij INZET, tel. 020-6273339.

De redactie wil Aafko Bergenhenegouwen en Eelco Dubbeling bedanken voor hun spontane inzet als tijdelijke vormgevers van deze Demo.

Congres Bijlage

CONGRESBIJLAGE DEMO 14.2

ALV 29 OP 26 EN 27 APRIL 1997

Rebels in Elst!

De ALV vindt op veler verzoek weer eens plaats in NJHC Herberg Elst (Utr). Twee dagen congres met, het kan niet anders, een vol programma. Het deel van het programma waarbij je je inhoud dient aan te spreken beslaat onder meer de resolutie over 'De ware democratie'. Verder presenteert de Structuurcommissie haar voorstellen over het wel en wee binnen de JD en is er een grote hoeveelheid Politieke- en Actueel Politieke Moties en Organimo's. Ook worden de Jaarrekening en het Jaarverslag behandeld en kan je vragen stellen aan het Landelijk Bestuur. Nadat de LB'ers met vragen bestookt zijn, vinden de verkiezingen voor de openstaande LB-posten plaats. Deze posten zijn: Algemeen Secretaris, Penningmeester, Secretaris Politiek, Secretaris Ledenwerving en Opvang, Internationaal Secretaris en de Secretaris Public Relations (zie voor meer informatie verderop). Het staat iedereen, mits minimaal 6 maanden JD-lid, vrij zich te kandideren!

Voor wat betreft het deel van het programma waarbij het primaat van het vermaak geldt, blijkt dat zowel het uitdelen van bier als het houden van vriendelijke en vrij(-)zinnige gesprekken zeer gewaardeerd wordt. Het programma biedt daartoe zeker mogelijkheden!

Er zijn nog meer redenen om te komen, niet in de laatste plaats is dat de openingsspreker. Ik vind het leuk dat minister Ritzen dit keer de spits af zal bijten. Jo Ritzen geeft zijn visie op de toekomst van het gehele onderwijs in Nederland. We zijn immers vanaf ons 4e tot ons 30e levensjaar deelnemer aan het onderwijs als scholier-student (M/V). Na de visie van de minister is er ruimte tot vragen stellen aan en discussiëren met Jo Ritzen.

Tenslotte, er werken al heel wat JD'ers mee aan de voorbereidingen van deze ALV. Dat is ook nodig, want we willen graag van alles wat bieden: de reguliere ALV-onderdelen zoals luisteren, meepraten en meestemmen. Maar ook krijg je de kans tot (wederom) ontmoeten van je mede-JD'ers: er is er voor ieder één (!).
Dit schrijven is voor iedere JD'er een uitnodiging voor het Voorjaarscongres, ik zie je aanmelding graag tegemoet!

met vriendelijke groet,

Lilian van Zandbrink

PROGRAMMA VOORJAARSCONGRES 1997 DER JONGE DEMOCRATEN (ovb)

zaterdag
10.30 - Congressecretariaat open
- Voorbereiding Stem- en Notulencommissie
11.00 - Opvang nieuwe leden
- Voorbereiding Resolutie
- Koffie en thee
11.45 - Installatie Congresvoorzitters
- Opening Voorjaarscongres
12.00 - Openingstoespraak minister Ritzen
13.00 - Mededelingen LB
- Vragenuurtje LB
14.00 - Lunch (zelf meenemen)
14.30 - Verkiezing LB en Kascommissie
15.30 - Behandeling resolutie 'De ware democratie'
18.00 - Organimo's (+ Structuurcommissie)
- Statuten- en HR wijziging
- Behandeling (A)PM's
19.00 - Diner
20.30 - Toespraak Voorzitter
- Afscheid LB'ers
21.15 - Meidenbeeldje (ovb)
22.00 - Borrel, Unplugged en Dikso (!)

zondag
8.00 - Reveille en ontbijt
- Slapen tot het laatste nippertje
9.30 - Behandeling Jaarverslag en Jaarrekening
10.30 - Behandeling (A)PM's
13.00 - Lunch
13.45 - Trainingen en Workshops
15.00 - Behandeling (A)PM's
17.00 - Afsluiting

DE ALV

De Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten komt doorgaans tweemaal per jaar bijeen en is de activiteit waarop je je stem kunt laten tellen. De ALV is het hoogste orgaan van de Vereniging. Hier neemt de JD politiek-inhoudelijke standpunten in en bepalen de leden de koers van de Vereniging. En dat volgens het principe van 'one man one vote': ieder lid dat zijn contributie heeft betaald heeft het recht de ALV bij te wonen, daar het woord te voeren en een stem uit te brengen. Verder worden de mensen die deze standpunten landelijk uit gaan dragen, het Landelijk Bestuur (LB), gekozen.

CONGRESVOORSTELLEN

Op de ALV worden congresvoorstellen behandeld, hieronder vallen de Resolutie en de voorstellen tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement of de Statuten. Elders in deze Demo vind je de resolutie over 'De ware demo-

cratie'. Wanneer je, na het bestuderen van deze resolutie iets zou willen veranderen, kun je wijzigingsvoorstellen (Amendementen) formuleren. Deze kun je dan voorleggen aan de Algemene Afdelingsvergaderingen (AAV), die door het gehele land worden gehouden ter voorbereiding op de ALV. Als je de AAV van jouw standpunt hebt weten te overtuigen (een meerderheid heeft voorgestemd) dient de Algemeen Secretaris van het afdelingsbestuur jouw voorstellen in bij het LB. Een andere methode is om vier medestanders te vinden (uiteraard ook JD-leden), die allemaal het Amendement ondertekenen (totaal vijf handtekeningen). Je kunt dan zelf het Amendement indienen bij het LB. Dit dient te gebeuren op speciale formulieren die te verkrijgen zijn bij een Afdelingsbestuur of op het Secretariaat. Je kunt ze ook (en dat zien we het liefst) op floppy opsturen naar het Landelijk Secretariaat, maar dan moet je - als het gaat om een besluit van de AAV - wel op papier de handtekeningen van de Voorzitter en Algemeen Secretaris toevoegen. Gaat het om een Motie of Amendement, dan moet je vijf verschillende handtekeningen toevoegen.

Ieder Amendement dient op een apart formulier te worden ingevuld! Op dezelfde wijze kun je ook Moties die betrekking hebben op de congresvoorstellen indienen. Moties en Amendementen met betrekking tot de voornoemde congresvoorstellen dienen uiterlijk vrijdag 11 april 1997 om 17.00u op het Landelijk Secretariaat (Noordwal 10, 2513 EA Den Haag) binnen te zijn. Liefst veel eerder in verband met de samenstelling van het Congresboek (bovendien bepaalt de volgorde van binnenkomst wanneer behandeling plaatsvindt).

DE RESOLUTIE

Een resolutie is een "voorstel inzake politieke aangelegenheden" van maximaal 1000 woorden. Om de discussie goed te kunnen volgen wordt het sterk aangeraden van te voren ook de toelichting op de procedure door te lezen. Als je van tevoren al vragen hebt, neem dan contact op met de makers van de resolutie. Die zijn ook bereid om in jouw afdeling de resolutie te komen bespreken.

POLITIEKE MOTIES (PM's)

Naast congresvoorstellen kent de JD ook drie andere voorstellen. De eerste is de Politieke Motie die een onderwerp behandelt dat niet actueel is, maar waar de JD wel een standpunt over zou kunnen of moeten innemen. Het moet echter niet een al te breed onderwerp zijn. Zo'n onderwerp leent zich meer voor een resolutie. Een PM bestaat uit één uitspraak en een korte motivatie die samen niet meer dan 200 woorden tellen. Voor PM's gelden dezelfde regels als voor Moties en Amendementen op de congresvoorstellen (zie hieronder). Let op: Voldoet je motie niet aan de gestelde regels (die door het LB worden getoetst) dan is behandeling ervan helaas niet mogelijk. Voor PM's geldt dezelfde deadline als voor APM's, namelijk vrijdag 11 april 1997 om 17.00.

ACTUEEL POLITIEKE MOTIES (APM's)

Uiteraard is het ook mogelijk om de ALV een uitspraak te laten doen over actueel politieke kwesties. Richtlijn voor de actualiteit is dat het onderwerp op de volgende ALV achterhaald zou zijn. Het LB toetst de ingediende APM's aan dit criterium. Verder gelden v.w.b. het indienen ervan dezelfde eisen als bij de Amendementen en Moties op de congresvoorstellen, met dien verstande dat APM's kunnen worden ingediend tot de aanvang van het congres (zaterdag 26 april 1997 om 11.45). Wordt een APM voor vrijdag 25 april 1997, 12.00u ingediend op het Landelijk Secretariaat, dan zorgt het LB voor voldoende kopieën op het congres. APM's die ingeleverd worden na de deadline dienen door de indieners zelf vermenigvuldigd te worden en in minimaal 100 kopieën aan het LB ter beschikking gesteld te worden.

ORGANISATORISCHE MOTIES (ORGANIMO's)

Een OrGaNisatorische Motie is een opdracht aan het LB of een ander JD-orgaan betreffende een organisatorische kwestie. Ook hiervoor gelden dezelfde vorm eisen als voor PM's en APM's en is de deadline: vrijdag 11 april 1997 om 17.00.

LANDELIJKE VACATURES

Zoals reeds vermeld, komt er weer een aantal functies vrij. Iedereen die tenminste 6 maanden geleden lid is geworden van de JD kan zichzelf of een ander lid, mits dat zich daartoe bereid verklaart, kandidaat stellen voor het Landelijk Bestuur. Het vervullen van een functie binnen het Landelijk Bestuur van de JD vergt veel tijd en vereist een grote inzet. Je krijgt hiervoor echter veel nuttige ervaring en gezelligheid voor terug. Elke functie kent zijn eigen specifieke taken, die hieronder beschreven staan. Daarnaast vervult een LB-er ook veel algemene taken, zoals invulling geven aan het JD-beleid en het 'afdelingscontactpersoonschap' (ACP). Het is belangrijk dat de afstand tussen het LB en alle leden zo klein mogelijk is. Maar bijvoorbeeld ook het snel inspringen op de actualiteit door middel van een discussie binnen het LB gevolgd door een persbericht is hierbij een van de vele krenten uit de LB-pap. De kandidaatstelling dient te gebeuren op een bij het Landelijk Secretariaat verkrijgbaar formulier. Je aanmelding dient uiterlijk vrijdag 4 april 1997 17.00u binnen te zijn op het Landelijk Secretariaat. Hieronder volgen de omschrijvingen van de functies met de namen en telefoonnummers van LB'ers die je om meer informatie kunt vragen.

ALGEMEEN SECRETARIS

De Algemeen Secretaris (AS) beheert het secretariaat en is verantwoordelijk voor de secretariaatsmedewerker. De AS houdt zich bezig met de ledenadministratie, het archief en de materialen. Verder onderhoudt de AS de communicatie met de leden en zorgt zij of hij voor de vergadercontinuïteit van het LB. Gerhard Brunsveld kan je nog veel meer vertellen over deze functie: 024-3236769

PENNINGMEESTER

De Penningmeester (PM) van het LB heeft, samen met de rest van het LB en de Kascommissie de eindverantwoordelijkheid over de gelden. Dit houdt onder andere in het opstellen van de begroting en de jaarrekening. Verder gaat het om de financiële administratie en fondsenwerving. Een zekere financiële ervaring is nuttig, maar niet noodzakelijk. Bel Inge Hagens voor meer informatie: 0485-350007

SECRETARIS POLITIEK

De Secretaris Politiek (SP) heeft als hoofdtaak het begeleiden en stimuleren van de inhoudelijke discussie binnen de Vereniging. Dit betekent onder meer contact onderhouden met het politiek bureau, bestaande uit de Werkgroepen en de Commissie Politieke Zaken. Verder vallen er ook contacten met externe organisaties onder en de inhoud van externe publikaties van de JD. Bel de huidige SP Gerrit-Wim Gerritsen voor informatie: 053-4357869

SECRETARIS PUBLIC RELATIONS

De Secretaris Public Relations (SPR) verzorgt het JD-voorlichtingsbeleid. Dit houdt onder meer in het opbouwen en onderhouden van relaties met de media en het uitdenken en uitwerken van activiteiten ten behoeve van de publiciteit. De SPR is bovendien de voorlichter namens de vereniging naar de pers, dit in continu overleg met de Voorzitter en de Secretaris Politiek. Voor vragen kun je terecht bij Fatih Lektimür: 053-4305939

INTERNATIONAAL SECRETARIS

De Internationaal Secretaris (IS) onderhoudt de contacten met internationale organisaties waar de JD lid van is. De IS is de vraagbaak voor internationale activiteiten en is tevens de voorzitter van de Internationale Commissie (INCO). Daarnaast organiseert de IS met de hulp van anderen (internationale) activiteiten zoals bijvoorbeeld de Buitenlandexcursie. De IS is in ieder geval vaak op pad! Bel voor meer informatie met Marloes van Amerom: 071-5120306

SECRETARIS LEDENWERVING EN OPVANG

De Secretaris Ledenwerving en Opvang (SLWO) coördineert de activiteiten ten behoeve van de ledenwerving van de JD. Daarnaast stimuleert de SLWO de opvang van nieuwe leden in de afdelingen en andere geledingen van de Vereniging. Als jij de gave hebt om mensen te enthousiasmeren, bel dan snel Inge Hagens (0485-350007) of Gerrit-Wim Gerritsen (053-4357869) en vraag hoe je die gave in de praktijk kunt omzetten in daden.

KASCOMMISSIE

De Kascommissie bestaat uit tenminste twee leden van de Vereniging die niet tevens zitting hebben in het Landelijk Bestuur of een ander orgaan van de JD dat onder controle van de Kascommissie staat. De Commissie heeft tot taak het controleren van de door de Penningmeester gevoerde financiële administratie. Deze controle dient minstens twee maal per jaar plaats te vinden. Een lid van de Kascommissie hoeft aan deze functie niet zo gek veel tijd kwijt te zijn, maar het is wel een belangrijke taak die zij/hij op zich neemt. De Penningmeester kan eventuele vragen met betrekking tot deze functie beantwoorden, bel dus met Inge Hagens: 0485-350007

AANMELDING

Wil je je kandideren voor een functie of wil je een PM, APM, Organimo of Amendement indienen, dan kan je dat allemaal doen bij Steven Hacketh op het Landelijk Secretariaat. Hier kan je je natuurlijk ook aanmelden voor het Congres zelf:

Landelijk Secretariaat JD
Noordwal 10
2513 EA Den Haag
T 070-3622162
F 070-3641917

LOCATIE

NJHC Herberg Elst
Veenendaalsestraatweg 65
3921 EB Elst
T 0318-471219
F 0318-472460

KOSTEN EN AANMELDING

De prijs voor het hele weekend (noem het maar op, het is er) is vastgesteld op *f*47,50 per persoon, inclusief *f*2,50 'solidariteitsbijdrage' voor hen die reiskosten declareren. Wie slechts een dag komt, betaalt *f*25,=.
Maar het kan nog goedkoper! Als je je namelijk voor vrijdag 11 april weet aan te melden (de overschrijving moet dan wel binnen zijn) krijg je nog eens *f*5,= korting. Deze korting krijg je wanneer je het verschuldigde bedrag van *f*42,50 resp. *f*20,= overmaakt naar de rekening van de JD, postbanknr. 701386 t.a.v. Jonge Democraten te Den Haag onder vermelding van "ALV 29" en welke dag(en) je komt. Je ontvangt dan automatisch het Congresboek. Dit valt uiterlijk 19 april in je brievenbus. Opgave na deze datum is nog slechts mogelijk op het Landelijk Secretariaat. Je krijgt dan alsnog een Congresboek thuisgestuurd, maar je bent wel de volledige prijs van *f*47,50 verschuldigd aan de congresdeur. Dit laatste geldt uiteraard ook voor late beslissers, die zich bij de deur melden.

REISKOSTENVERGOEDING

Het is mogelijk om de gemaakte reiskosten (2e klasse) vergoed te krijgen. Hiervoor geldt een aantal voorwaarden. Je dient je treinkaartje te bewaren en in te leveren bij inschrijving op het Congres, samen met een ingevuld declaratieformulier wat aldaar beschikbaar is. Probeer op de goedkoopst mogelijke manier te reizen.

SLAPEN

Vergeet ook vooral niet je slaapzak, handdoek en zeep mee te nemen. Als het niet anders kan bestaat de mogelijkheid bij de jeugdherberg een lakenpakket te huren. De kosten (± *f*7,=) zul je zelf moeten voldoen.

TERMIJNEN

Nog even een overzicht van de (resterende) termijnen waarin alle gegevens etc. binnen moeten zijn:

5 apr	deadline kandidaatstelling LB
11 apr	deadline inschrijving congres via bank/giro, met korting op congresprijs
11 apr	deadline Moties en Amendementen
19 apr	Congresboek bij de leden!
25 apr	deadline APM's

TENSLOTTE

Hierna volgen de voorstellen die op het Congres behandeld worden. Bestudeer ze goed, maar mochten er na het lezen van deze Congresbijlage nog vragen zijn bel dan met **Lilian van Zandbrink (LB/SO) 030-2581338**. Je kunt natuurlijk ook altijd met het Landelijk Secretariaat bellen.

Belangrijk

De structuurvoorstellen worden samen met de organimo's behandeld.

Oproep

Belangstelling voor milieu? Bezoek eens een bijeenkomst van de milieuwerkgroep. Voor meer informatie kun je de coördinator bellen: René Cornelissen, 053-4359380 (privé) of 053-4894094 (werk)

HR-WIJZIGING

ingediend door het LB n.a.v. de tijdens ALV-28 aangenomen Organimo van AAV Nijmegen

Voorstel 1
Artikel 12, lid 3c:
3. Voor de onder lid 1 en 2 genoemde Amendementen gelden de volgende regels: ...
c) indiening moet plaatsvinden minimaal twee weken voor de ALV; dit geldt niet voor APM's; deze dienen voor het begin van de ALV te zijn ingediend (wordt de APM minder dan tweemaal 24 uur voor het begin van de ALV ingediend dan moeten de indieners zorgen dat voldoende exemplaren tijdens de ALV aanwezig zijn). Het LB is bevoegd Moties en Amendementen die na de termijn, doch voor aanvang van de ALV worden ingediend, op de agenda te plaatsen, indien het van mening is dat deze Moties/Amendementen voldoende actueel en/of belangrijk zijn.

Wijzigen in:
c) indiening moet plaatsvinden minimaal twee weken voor de ALV; dit geldt niet voor APM's; deze dienen voor het begin van de ALV te zijn ingediend (wordt de APM minder dan tweemaal 24 uur voor het begin van de ALV ingediend dan moeten de indieners zorgen dat voldoende exemplaren tijdens de ALV aanwezig zijn). *Dit geldt ook niet voor Organimo's die ingediend worden na aanleiding van vragen aan het LB op de ALV Deze Organimo's kunnen tot 3 uur na afloop van het vragenrondje bij de congresleiding ingediend worden.* Het LB is bevoegd Moties en Amendementen die na de termijn, doch voor aanvang van de ALV worden ingediend, op de agenda te plaatsen, indien het van mening is dat deze Moties/Amendementen voldoende actueel en/of belangrijk zijn.

Voorstel 2
Artikel 14, lid 4:
Over niet op de agenda geplaatste onderwerpen kunnen in principe geen besluiten genomen worden.

Wijzigen in:
Over niet op de agenda geplaatste onderwerpen kunnen in principe geen besluiten genomen worden. *Behalve wanneer n.a.v. vragen aan het LB op de ALV Organimo's ingediend worden, zoals vermeld in artikel 12 lid c.*

Voorstel 3
Artikel 1.4 Bijlage D: congresreglement
Over niet op de agenda geplaatste onderwerpen kunnen in principe geen besluiten worden genomen.

Wijzigen in:
1.4a) Over niet op de agenda geplaatste onderwerpen kunnen in principe geen besluiten genomen worden. *Behalve wanneer n.a.v. vragen aan het LB op de ALV Organimo's ingediend worden, zoals vermeld in artikel 12 lid c.*

Toevoegen:
1.4b) De vragen aan het LB zullen plaatsvinden voor de kandidaatstelling.

HR-WIJZIGING vwb. DEMO-redactie

Deze wijzigingen moeten het mogelijk maken, dat binnen de redactie van de DEMO een door de ALV gekozen lid financieel verantwoordelijk wordt voor de financiën van de DEMO. Dit alles onder toezicht van de landelijke Penningmeester.

Voorstel 4
Artikel 2.1 a):
De redactie bestaat uit een door de ALV gekozen Hoofdredacteur en door de redactievergadering benoemde leden.

Wijzigen in:
De redactie bestaat uit een door de ALV gekozen Hoofdredacteur *en Adjunct-Hoofdredacteur* en door de redactievergadering benoemde leden.

Voorstel 5
Artikel 2.2 a)
De Hoofdredacteur wordt gekozen door de ALV, door middel van een verkiezing die moet voldoen aan dezelfde vereisten als bij een lid van het Landelijk Bestuur, zoals is neergelegd in de betreffende artikelen van het Huishoudelijk Reglement.

Wijzigen in:
De Hoofdredacteur *en Adjunct-Hoofdredacteur worden* gekozen door de ALV, door middel van een verkiezing die moet voldoen aan dezelfde vereisten als bij een lid van het Landelijk Bestuur, zoals is neergelegd in de betreffende artikelen van het Huishoudelijk Reglement.

Voorstel 6
Artikel 2.4 a):
Bij tussentijds openvallen van de post van Hoofdredacteur wordt door de redactievergadering een Hoofdredacteur ad interim benoemd.

Toevoegen artikel 2.4.a.2. (artikel 2.4.a wordt artikel 2.4.a.1)
2.4.a.1) Bij tussentijds openvallen van de post van Adjunct-Hoofdredacteur wordt door het LB, na advies van de redactie, een Adjunct-Hoofdredacteur ad interim benoemd.

Voorstel 7
Artikel 5.3:
De Penningmeester van het Landelijk Bestuur houdt toezicht op de besteding van het door de ALV toegekende bedrag. De Kascommissie houdt toezicht op de besteding van het gehele *DEMO*-budget.

Vervangen door:
De Adjunct-Hoofdredacteur is verantwoordelijk voor de besteding van het door de ALV toegekende bedrag, en is verantwoordelijk voor abonnementen en acquisitie. De Penningmeester van het LB houdt toezicht op de besteding van het DEMO-budget.

Voorstel 8
Artikel 6.2:
Neemt de ALV een motie van wantrouwen aan tegen de redactie op grond van het handelen in strijd met dit statuut, dan dient de redactie onverwijld af te treden. De ALV benoemt in dit geval een Hoofdredacteur ad interim.

Wijzigen in:
6.2 Neemt de ALV een motie van wantrouwen aan tegen de redactie op grond van het handelen in strijd met dit statuut, dan dient de redactie onverwijld af te treden. De ALV benoemt in dit geval een Hoofdredacteur ad interim *en Adjunct-Hoofdredacteur ad interim*

Voorstel 9

Artikel 6.3:
Neemt de ALV een motie van wantrouwen aan tegen de Hoofdredacteur op grond van het handelen in strijd met de expliciet aan hem toegedeelde taken, dan dient hij onverwijld af te treden. De ALV benoemt in dit geval een Hoofdredacteur ad interim.

Wijzigen in:
Neemt de ALV een motie van wantrouwen aan tegen de Hoofdredacteur *en/of Adjunct-Hoofdredacteur* op grond van het handelen in strijd met de expliciet aan hem toegedeelde taken, dan dient hij onverwijld af te treden. De ALV benoemt in dit geval een Hoofdredacteur ad interim *en/of Adjunct-Hoofdredacteur ad interim.*

Voorstel 10
Artikel 4.4:
De auteurs van ingekomen stukken zijn verantwoordelijk voor de inhoud van de desbetreffende stukken.
4.5 Publikaties waartoe het Landelijk Bestuur, andere organen binnen de JD, of groepen van leden verplicht zijn op grond van de Statuten en Huishoudelijk Reglement, vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

5.4 Extra kosten die gemaakt worden voor publikaties waartoe *DEMO* is verplicht (zie art. 4.4) of voor een grotere oplage dan nodig is op basis van art. 1.2, vallen onder de relevante begrotingspost van de algemene begroting.

In artikel 5.4:
wijzigen (artikel 4.4) in (artikel 4.5).

HR WIJZIGING LB

Voorstel 11
Art. 30 Toevoegen aan lid 2:
b. de commissie politieke zaken (cpz)
c. de internationale commissie (inco)

Toevoegen als *art. 34 de commissie politieke zaken* en daarna doornummeren: De Commissie Politieke Zaken ondersteunt de Secretaris Politiek in het begeleiden en stimuleren van de politieke discussie binnen de vereniging. Zij bestaat uit ten minste drie, en altijd een oneven aantal leden. De leden worden telkens voor een periode van een jaar gekozen. De commissie kiest zelf haar voorzitter.

Toevoegen als *art. 35 de internationale commissie* en daarna doornummeren: De Internationale Commissie ondersteunt de Internationaal Secretaris in het onderhouden van contacten met betrekking tot internationale zaken buiten de vereniging. Zij bestaat uit ten minste drie, en altijd een oneven aantal leden. De leden worden telkens voor een periode van een jaar gekozen. De commissie kiest zelf haar voorzitter.

HR WIJZIGING LB EN CPZ

Voorstel 12
Art. 36.1 vervangen door:
Onder Werk- of Projectgroepen worden verstaan door het LB erkende Werk- of Projectgroepen die zich verdiepen in bepaalde onderwerpen die een landelijk of regionaal karakter hebben, waarbij in geval van Werkgroepen de nadruk ligt op de lange termijn en bij Projectgroepen op de korte termijn.

Toevoegen na lid 1 als nieuw lid en daarna doornummeren:
2. *Werk- of Projectgroepen hebben een actieve rol in de meningsvorming van de vereniging. Aan Werk- of Projectgroepen kunnen door het LB, gehoord hebbende de CPZ, eisen gesteld worden ten aanzien van de neerslag van hun bezigheden. Tevens kunnen door het LB, gehoord hebbende de CPZ, vorm- en inspanningsvereisten gesteld worden.*

Vervangen eerste zin lid 5 door:
Een Werk- of Projectgroep bestaat uit ten minste drie leden, waaronder een coördinator en mogelijkerwijs secretaris.

Voorstel 13
Art. 37, toevoegen na lid 2 als nieuw lid:
2. Op het LB rust de inspanningsverplichting ter zake kundige Werk- of Projectgroepen in geval van standpuntinname zoveel mogelijk te horen.

Toevoegen na Art. 37 en daarna doornummeren:
Art. 38 Discussiegroep
1. Onder Discussiegroepen worden verstaan door het LB erkende openbare Discussiegroepen die zich bezighouden met de politieke discussie rond bepaalde onderwerpen die een landelijk of regionaal karakter hebben.

2. Opheffing van een Discussiegroep geschiedt door het LB, gehoord hebbende de coördinator van het Discussiegroep, schriftelijk met motivatie.

3. Het Discussiegroep kent een coördinator, mogelijkerwijs een secretaris, en participanten. Participanten zijn allen die zich als deelnemer aan de actueel-politieke discussie als zodanig bij de coördinator laten registreren. De coördinator en secretaris worden gekozen of ontslagen door de participanten die hierover besluiten d.m.v. een schriftelijke stemming bij volstrekte meerderheid van stemmen. Iedere participant en de Secretaris Politiek kan een dergelijke stemming vragen.

RESOLUTIE

De ware democratie

"Van alle staatsvormen is democratie de minst slechte", is een veelgehoorde uitspraak waarmee de manco's van de democratie worden vergoelijkt. Inderdaad heeft democratie verschillende nadelen, waarvan trage besluitvorming en karakterloze compromissen bekende voorbeelden zijn. Maar ondanks deze nadelen is democratie wèl de enig principieel juiste staatsvorm, die zelfs in Nederland maar matig uit de verf komt.

Een draaglijk keurslijf

Wie in Nederland wordt geboren, maakt direct deel uit van een systeem. Iedereen denkt dat pasgeboren baby's gaan huilen om de longen vol met lucht te zuigen, maar het is heel wel mogelijk dat het verdriet van de nieuweling meer te maken heeft met alle plichten en beperkingen die hem als nieuwe Nederlander te wachten staan. In materiële zin belandt het baby'tje in een wiegje; in immateriële zin belandt hij in een keurslijfje. Hij zal de onbegrensde zelfbeschikking waar hij idealiter recht op heeft, moeten ontberen.

Natuurlijk is systematiek noodzakelijk om een goed functionerende samenleving mogelijk te maken. Niet voor niets is onze samenleving in de loop der eeuwen gegroeid tot wat zij nu is, en niet voor niets hebben vergelijkbare landen vergelijkbare samenlevingen gecreëerd. Maar met deze praktische overwegingen is het morele 'keurslijf'-dilemma nog niet beantwoord.

Het enige antwoord op dit dilemma is democratie: geef de mens maximale invloed op het systeem waar hij gedwongen deel van uitmaakt. Als het niet mogelijk is ieder individu zijn eigen systeem te laten creëren, laat alle individuen dan samen een collectief systeem creëren èn beheren. Omdat consensus slechts zelden bereikbaar is, zullen meerderheden noodgedwongen doorslaggevend zijn in de besluitvorming. Dat is democratie.

De consequenties

Elke beslissing die door een meerderheid gedragen wordt, is uit democratisch oogpunt een juiste beslissing. Of deze meerderheid kennis van zaken heeft, is van ondergeschikt belang. Centraal staat het *recht* van een ieder om mee te beslissen. Komt hierdoor een - achteraf gezien - slecht besluit tot stand, dan heeft de meerderheid dat aan zichzelf te wijten.

De ware democraat accepteert dit. Hij zal er alles aan doen om anderen in redelijkheid van zijn gelijk te overtuigen, maar vindt het terecht dat uiteindelijk de wil van de meerderheid wordt gevolgd.

De Nederlandse praktijk

Nederland wordt bestuurd door een politieke elite die zich zo nu en dan democratisch laat legitimeren. Eens in de vier jaar gaan de politici de hort op om de steun van de kiezer te krijgen, en daarna gaan zij weer hun eigen weg. 'Volksvertegenwoordigers' verdiepen zich in de politieke dossiers en menen op basis hiervan meer recht tot spreken te hebben dan de gemiddelde burger. Belastingwetgeving en grote infrastructurele projecten worden niet aan referenda onderworpen omdat de bevolking geen goede afweging zou kunnen maken, of simpelweg omdat zij te weinig verstand van zaken zou hebben. Dat de bevolking een relevante *mening* heeft, lijkt er niet toe te doen.

Het kabinet maakt zich aan eenzelfde arrogantie schuldig als het moties van de Tweede Kamer naast zich neerlegt, of met het 'machtswoord' de stemmingen in de Kamer beïnvloedt.

Eigen schuld?

De hierboven geschetste politieke arrogantie wordt elke vier jaar bekrachtigd door de meeste kiezers, die steeds in groten getale op dezelfde partijen stemmen. Andere burgers laten hun invloed teniet gaan door niet te stemmen. Hoewel veel mensen steen en been klagen over de politiek, stemmen zij nooit voor werkelijke vernieuwing. Eigen schuld dus? Ja!

Maar, zoals eerder gezegd: de ware democraat maakt van alle middelen gebruik om anderen in redelijkheid van zijn gelijk te overtuigen. Daarom lanceren de Jonge Democraten graag enkele concrete voorstellen om het Nederlandse systeem democratischer te maken. Mocht de Nederlandse kiezer hieraan geen behoefte hebben, dan zij dat zo.

Bestaande ideeën

Het Politiek Programma van de Jonge Democraten geeft al verschillende goede suggesties voor democratisering. Enkele voorbeelden:
- De kiesgerechtigde leeftijd moet worden verlaagd naar 16 jaar.
- De voorkeursstemmendrempel moet worden afgeschaft.
- Er moeten referenda worden ingevoerd in de vorm van een correctief wetgevingsreferendum en een volksinitiatief.
- In vergaderzalen moet door middel van kleuren of logo's zichtbaar worden gemaakt hoe de partijen over de zetels zijn verdeeld.
- De koningin mag geen politieke invloed meer hebben.

Nieuwe ideeën

- De premier moet, evenals overigens de burgemeester en de commissaris van de koningin, rechtstreeks worden gekozen. Het 'Israëlische model' heeft de voorkeur: de kiezer stemt op een partij en op een kandidaat-premier. De kandidaat die (eventueel in een tweede ronde) de meerderheid van de uitgebrachte stemmen behaalt, mag een regering vormen.
- Alle wetsvoorstellen moeten aan referenda onderworpen kunnen worden.
- Naast de genoemde referenda-mogelijkheden moet het 'meerkeuze-referendum' worden ingevoerd. Een nog vast te stellen aantal burgers kan de Tweede Kamer dwingen een meerkeuzereferendum uit te schrijven over een bepaald issue. Elke partij in de Tweede Kamer mag zelfstandig of samen met andere partijen een antwoordmogelijkheid formuleren. De optie die (eventueel in een tweede ronde) de meerderheid van de uitgebrachte stemmen behaalt, wordt uitgevoerd. De Tweede Kamer kan ook zelf besluiten een meerkeuzereferendum te houden.
- Het aantal zetels in de Tweede Kamer moet worden uitgebreid tot 250, waardoor meer partijen vertegenwoordigd zullen zijn. Zoals in de beginselverklaring van de Jonge Democraten staat: "De verscheidenheid van mensen en opvattingen is een positief te waarderen goed.
- Grondwetswijzigingen kunnen door een gewone, eenmalige meerderheid in Tweede en Eerste Kamer worden aangenomen.
- Moties die door de Tweede Kamer worden aangenomen, zijn bindend voor het kabinet.
- De verdeling van restzetels moet niet meer in het voordeel van grote partijen werken. Wie de meeste stemmen 'over' heeft, krijgt een extra zetel.
- Er moet geen districtenstelsel worden ingevoerd. Wie een regionale kandidaat wil kiezen, heeft hiertoe dankzij het wegvallen van de voorkeursstemmendrempel immers al alle mogelijkheden.

Vallen en opstaan

Een democratische beslissing is niet per definitie een verstandige beslissing. Maar als de burger de macht krijgt waar hij recht op heeft, zal hij met vallen en opstaan leren de juiste keuze te maken. Mocht ons land zichzelf desondanks te gronde richten, dan kan 'de man in de straat'

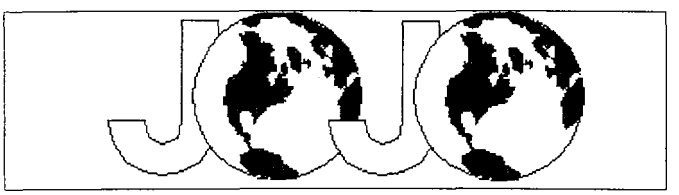

Jongeren en Oorlog

JoJo

Oorlogen en gewapende conflicten komen overal ter wereld voor, niemand ontkomt eraan. Oorlogen hebben zowel direct als indirect invloed op ieders leven, dus ook op dat van jongeren. Ze zijn immers vaak deelnemers aan, dan wel slachtoffers van gewapende conflicten. Het zijn de jongeren die een conflictgebied weer kunnen geven. Om een beter beeld te krijgen van de oorlogsproblematiek in relatie tot jongeren, organiseren de politieke jongerenorganisaties JD, CDJA, en de JS het Jongeren Overleg Jongeren en Oorlog(JOJO). In DEMO 13.6 stond dat JOJO op 4 t/m 6 april 1997 zal plaats vinden. Wegens omstandigheden heeft de organisatie echter besloten JOJO te laten plaatsvinden van 17 t/m 19 oktober 1997. Hierdoor kan het jongerenoverleg in oktober een grandioos resultaat leveren. Tijdens het weekend zullen jongeren uit Nederland van gedachten wisselen met buitenlandse gasten die leven in een oorlogssituatie. Zowel de deelnemers als de gasten vallen in de leeftijdscategorie van 15 tot 30 jaar. Om de buitenlandse gasten tegemoet te komen zal de voertaal Engels zijn. Laat dit geen reden zijn om niet te komen. Het weekend zal ongeveer fl 45,- kosten. Het project is uniek vanwege zijn interactieve karakter, dat naar voren komt in het programma. Op vrijdagavond is de kennismakingsavond en vindt tevens de aftrap van het weekend plaats. De zaterdag zal in het teken staan van overleg in werkgroepen dat zal uitmonden in een jongerentribunaal. Vanuit iedere werkgroep wordt een aantal aanbevelingen meegegeven aan het tribunaal. Die aanbevelingen zijn onderwerp van discussie tussen de deelnemers, deskundigen en de gasten. Hierbij wordt een panel van deskundigen uitgenodigd. Zij zullen meediscussiëren naar aanleiding van de werkgroepen die daarvoor actief zijn geweest. In de werkgroepen zullen verschillende thema's aan bod komen, zoals de rol van jongeren in een feitelijke oorlogssituatie; de positie van jongeren in een maatschappij die in oorlog is; de motieven van jongeren tot deelname aan een conflict; het toekomstperspectief van jongeren in conflictsituaties; de gevolgen van conflictsituaties op het persoonlijke leven van jongeren ten aanzien van de opvoeding, het onderwijs, de lichamelijke en geestelijke gezondheid, de sociale vrijheid en gender-onderwerpen. Zaterdagavond wordt er voor een gezellig avondprogramma gezorgd. Met de aanbevelingen van de werkgroepen en het jongerentribunaal zal uiteindelijk een slot-document geformuleerd worden. Deze zal op zondagmiddag gepresenteerd worden. Ook zal er dan een gastspreker aanwezig zijn. Met het slotdocument zal JoJo de politiek en de pers benaderen.

Heb je interesse dan kun je met de volgende personen contact opnemen. JD: Ahmed Larouz, 079-3314095, e-mail: V932644@SI.HHS.NL
JS: Yvor Broer, 020-6429707, e-mail: Broer.Yvor@pvda.NL
CDJA: Jasper Verhoogt, 023-5613100, e-mail: ST94255@RULFSW.LEIDENUNIVER>NL
Ook heeft JOJO een eigen home-page, namelijk: www.si.hhs.nl/

De JD gaat mobiel

Wegens slechte bereikbaarheid op het congres zijn er twee mobiele telefoons gehuurd voor de duur van het congres. Op deze toestellen zullen wij van 25 t/m 27 april bereikbaar zijn. De nummers zijn : 06-52992462 en 0652992463

Gezocht

Coördinator werkgroep Internationale Betrekkingen

Geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij Mabel Frumau, tel. 020-6920823

Interview met de ex-voorzitter en de huidige voorzitter

DENNIS: D66 moet niet koste wat het kost vasthouden aan paars. WIM: 'Paars is geweldig!'

Het is alweer vier maanden geleden dat Dennis Hesseling opstapte en Wim Rampen zijn plaats innam als voorzitter van de vereniging. De hoogste tijd dus om beiden eens naast elkaar te zetten. Van de een wordt gezegd dat hij links is, van de ander dat hij liberaal is. DEMO liet ze daarom reageren op vijf typische, haast geijkte, JD-onderwerpen. Vergelijk zelf maar.

Door Yvonne Ahrend
fotograaf Milko Vernooy

Legalisering hard-drugs

DENNIS:
„In principe ben ik voor het legaliseren van hard-drugs, maar ik denk dat dit alleen op langere termijn te realiseren is. Door hard-drugs te legaliseren ban je criminele praktijken uit. Ten eerste zal de winst aanzienlijk dalen, zodat het niet aantrekkelijk meer is voor 'de criminaliteit'. Ten tweede zal 'de criminaliteit' niet meer proberen mensen verslaafd te krijgen aan hard-drugs. Maar uiteraard blijft goede voorlichting een belangrijke rol spelen.
Op korte termijn is dit plaatje echter niet reëel. Allereerst moet het internationaal mogelijk gemaakt worden om open te discussiëren over het legaliseren van hard-drugs. Minister Borst heeft hierin al het initiatief genomen. De gevolgen van de verstrekking van hard-drugs worden momenteel onderzocht.
Op dit moment heeft de overheid een tweeslachtig stelsel. Aan de ene kant is de drugsnota aangescherpt, maar er zijn wel onderzoeken gaande. Hierdoor is het onmogelijk om meteen over te gaan op legalisering van hard-drugs. Door hier en daar experimenten uit te voeren kan er gekeken worden hoe hard-drugs in de toekomst verstrekt zou kunnen worden. Een voorbeeld is het tonen van een Nederlands paspoort. Op die manier is er minder kans dat de rest van Europa meegesleurd wordt door het Nederlands beleid."

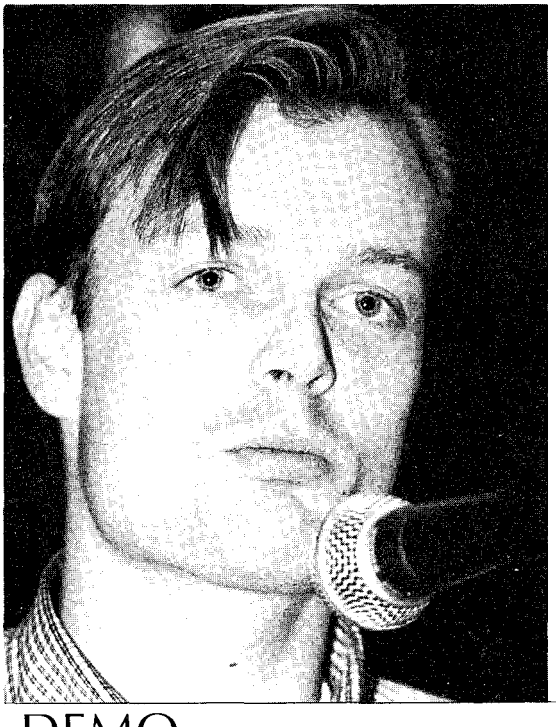

WIM:
„Ik ben een groot voorstander van legalisering van hard-drugs, en wel om de bekende redenen. Je maakt hiermee het onderwerp bespreekbaar, probleemgevallen zijn gemakkelijker te overzien en de handel is beter te controleren. De rotzooi in de markt raak je door legalisatie kwijt. Je kunt er dan de warenwet op los laten. Wel moet er gewezen worden op de gevaren van het gebruik van hard-drugs, zoals dat ook met het gebruik van alcohol wordt gedaan.
Ik vond het mooi initiatief van die bekende Nederlanders, waaronder Theo van Gogh, die in een pamflet pleiten voor legalisatie hard-drugs. Ik las dat Herman Brood verontwaardigd was dat hij niet gevraagd was. Met alcohol wordt in het algemeen ook prima omgegaan, en gevolgen daarvan zijn toch vele malen destructiever. Ik zie daarom het verschil niet."

Handelsbetrekkingen versus mensenrechten

DENNIS:
„Bij deze tegenstelling kies ik voor de mensenrechten. Grote oppositiepartijen in landen waar mensenrechten geschonden worden, laten duidelijk merken wat de mening in dat land is. Want deze partijen hebben vaak een kritisch geluid. Maar bij landen waar een economische bloei tot stand komt, moet je soms rekening houden met uitzonderingen. Zo'n land kan bijvoorbeeld overheidssubsidies ontvangen om zichzelf er boven op te helpen. Mensenrechten zijn universeel, dit wordt vaak ook onderschreven door de onderdrukte oppositie. Het zijn vaak de machthebbers die het op culturele mensenrechten gooien."

WIM:
„Soms is het beter handel te drijven met een land dat de mensenrechten schendt dan het te boycotten. Door een boycot verlies je het overzicht. Er ontstaat illegale handel, er zijn altijd mensen die dergelijke sanctie aangrijpen om op de verkeerde manier veel geld te verdienen. In landen als Indonesië gaat het met de mensenrechten niet helemaal 'koek en ei', maar in plaats van het land te vermijden kun je ook het goede voorbeeld geven. Zorg ervoor dat jouw werknemers daar wel goede arbeidsvoorwaarden hebben. Ik zal niet zo snel een land boycotten, het zou echt de spuigaten moeten uitlopen. Daarnaast moeten we oppassen met wat wij hier beschouwen als mensenrechten."

Economie versus milieu

DENNIS:
„Econologie kan goed werken in sommige gebieden; zoals het verwerken van afvalstoffen. Dit is een duidelijk voorbeeld dat positief werkt voor het milieu. Ook levert het hergebruik goedkope grondstoffen op. En hier zien wij het economische voordeel. Maar de combinatie milieu en economie werkt niet overal. Het is vooral bij infrastructuur-projecten het geval dat de economie de wed-

strijd wint. Op dit moment wordt er veel gesproken over uitbreiding van Schiphol. De motieven om tot uitbreiding te komen zijn uitsluitend economisch. De uitbreiding zou nodig zijn voor de werkgelegenheid en de economische groei te stimuleren. Er zijn geluiden dat rond de uitbreiding een paar zaken zijn gemanipuleerd. Het blijkt dat de inschatting van de groei van Schiphol niet realistisch is geweest. De enige manier om een milieu-maatregel in het voeren is het verhogen van de accijns op kerosine."

WIM:
„Een leuk spanningsveld. Kan goed samengaan. Minister Wijers heeft er onlangs in de Volkskrant nog wat overgezegd. Hij zei hierin letterlijk: „We hebben de zwaarste bevolkingsdruk met de bijbehorende milieudruk ter wereld. Met drie procent kunnen we onze doelstellingen voor meer werk samen laten gaan met het doel dit land leefbaar te houden. Met meer groei zal dat heel lastig worden." Met een maximale groei van drie procent kunnen we de milieuproblemen goed te baas blijven. Een mooie doelstelling.
In tegenstelling tot veel JD'ers vind ik dat Nederland geen 'brainport' moet worden. Meer dienstverlening leidt onherroepelijk tot meer vervoersstromen. De producten worden immers elders gemaakt. Bovendien verschuiven we hiermee het milieuprobleem naar andere delen van de wereld."

Paars

DENNIS:
„Van het regeerakkoord dat de paarse PJO's opstelde, is weinig terug te zien in het paarse kabinet. In het begin van paars zouden er een paar vernieuwingen komen, die zijn uitgebleven. Het drugsbeleid is op sommige punten zelfs verscherpt. Het referendum is slechts voor een gedeelte overgenomen. Er is een vast aantal handtekeningen nodig in plaats van een percentage. Op die manier kan het referendum niet goed tot zijn recht komen.
Vooral Van Mierlo valt als minister tegen. In het begin van zijn ambtsperiode leek het dat Van Mierlo er van langs kreeg door de pers. Maar het lijkt de betere kant op te gaan. Een positieve invoering komt van staatssecretaris Vermeend. Hij heeft het onder meer fiscaal mogelijk gemaakt een fiets van de zaak te leasen of deel te nemen aan groene beleggingsfondsen."

WIM:
„Paars is geweldig. Schrijf dat maar groot op. De economie groeit. In hoeverre is dat aan paars toe te schrijven? Het kabinet voert een vrij strak begrotingsbeleid. Verder worden van oudsher onbesproken thema's nu eindelijk eens behandeld, zoals het homo-huwelijk en het afsluiten van CAO's per bedrijf. CAO's worden nu nog voor de hele bedrijfstak afgesloten. Dat is niet altijd even handig. Niet erg flexibel. Echter, minister Melkert wil er nog niet aan. Een tweede paarse kabinet zie ik wel zitten. Ik adviseer daarom ook iedereen tactisch te stemmen, dus op D66. Als de VVD te veel zetels krijgt, dan kan het alleen met het CDA verder. En we waren net blij dat het CDA eens niet in de coalitie zat. D66 heeft zich altijd verzet tegen het voortdurend in het centrum van de politieke macht zitten. Om die reden is paars dus ook geen leven lang beschoren, maar een tweede keer paars kan nog wel."

D66

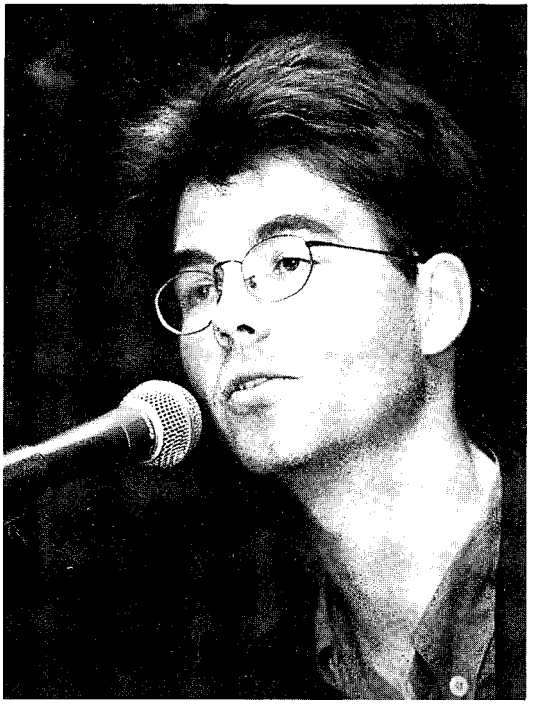

DENNIS:
„D66 moet niet koste wat het kost vasthouden aan paars. Dit moet blijken bij de nieuwe onderhandelingen bij de aanvang van een nieuw kabinet. D66 moet zijn ideeën in het nieuwe
regeerakkoord kunnen doorvoeren. Maar het paarse kabinet vind ik het beter doen dan het vorige kabinet.
Op dit moment zou D66 zich beter moeten profileren. Het referendum is er nu in een zwakkere uitvoering. Ook is het drugsbeleid niet helemaal veranderd en op sommige stukken
zelfs verscherpt. Over de opvolging Van Mierlo zie ik niet zoveel problemen. Als we partijvoorzitter Kok mogen geloven, blijft Van Mierlo nog wel zitten. Maar als Van Mierlo weg zou gaan is er geen probleem. Binnen de partij zijn er genoeg mensen die de functie van Van Mierlo goed over kunnen nemen.
De ontploffingstheorie van weleer is verdwenen. Er moeten te vaak compromissen worden gesloten om iets gedaan te krijgen. De toekomst van D66 zal ergens anders moeten liggen. Vanuit de Tweede Kamer-fractie komen er goede voorstellen, maar met deze
voorstellen moet D66 ook naar de pers. Want naar mijn idee is er onvoldoende kennis over de partij. Maar D66 laat de laatste tijd al meer van zich horen. Dat vind ik een positieve ontwikkeling."

WIM:
„D66 is typisch mijn partij. De mentaliteit, de manier van politiek bedrijven. D66 is pragmatisch, open, eerlijk en onbevooroordeeld. Het is alleen jammer dat sommige ideeën (zoals het idee dat D66 in het kabinet dé milieupartij is) tot dogma's zijn verheven. Aan dit idee bijvoorbeeld wordt veel te krampachtig vastgehouden.
Over de opvolgerskwestie? Wijers zegt nog steeds nee, maar heeft in hetzelfde artikel uit de Volkskrant gezegd als hij wordt gevraagd de komende formatie samen te stellen, hij het niet uitsluit dit te doen. Wellicht, ja. Dat is ook logisch. Van Mierlo heeft veel credits bij de partij, maar ook bij de kiezers. Het zou niet verstandig van Wijers zijn om Van Mierlo nu al naar de kroon te steken. Hij wacht op de tijd dat Van Mierlo opstapt en hem wordt gevraagd zijn opvolger te zijn. Dan pas zal hij ~~volmondig ja zeggen. Wijers heeft een goede uitstraling,~~ goede ideeën. Wijers is praktisch, typisch D66. Hij zou de juiste opvolger zijn."

NJMO-dag over milieu en economie

Van schreeuw in de nacht tot politieke realiteit

Door René Cornelissen en Oele Koornwinder

Onlangs vond een discussiemiddag plaats rondom de officiële presentatie van een NJMO-notitie over Milieu en Economie in de 21e eeuw. Na de overhandiging aan staatssecretaris Vermeend gingen vertegenwoordigers van vier politieke jongerenorganisaties, waaronder onze eigen JD-voorzitter, een debat aan met hun moederpartijen. Dit debat moest duidelijk maken in hoeverre de politieke partijen tegemoet willen komen aan de voorstellen die deze pjo's in de notitie hadden vastgelegd. Het debat mondde echter uit in een ordinaire verkiezingsstrijd.

De Nationale ongerenraad voor Milieu en Ontwikkeling (NJMO) is een samenwerkingsverband van jongerenorganisaties die zich inzetten voor een duurzame samenleving. De NJMO kent een speciaal platform voor overleg tussen politieke jongerenorganisatie (PJO's), de Jongerencoalitie (JC). Doorgaans leidt dit overleg tot een notitie, waarmee de JC vervolgens naar de politiek stapt. Deze notitie's gaan over allerlei facetten van milieu en ontwikkeling. De meest recente notitie heet Milieu en Economie, Kiezen voor wensen; deze werd 1 februari j.l. officiëel aan staatssecretaris Vermeend van Financiën overhandigd, waartoe de bewindsman een groene loper moest betreden. Hiermee werd symbolisch tot uitdrukking gebracht dat dit zijn eerste schreden waren op weg naar een duurzame economie. In zijn dankwoord zei Vermeend dat hij heel blij was met de notitie, en dat deze zeer bruikbare voorstellen bevatte. Daarom nodigde hij de auteurs uit voor een gesprek op zijn departement. Dat de staatssecretaris de notitie zo bruikbaar vond, hangt waarschijnlijk samen met het feit dat deze een sterk instrumenteel karakter draagt; dat betekent dat de notitie vooral gericht is op de economische instrumenten die ingezet kunnen worden om milieu-onvriendelijke producten duurder te maken (of andersom). Het basisidee is dat er harde grenzen moeten komen aan de economie; als gevolg van marktwerking zullen bedrijven dan nieuwe produktiemethoden gaan ontwikkelen om de beschikbare grondstoffen (inclusief de milieu-ruimte) maximaal te benutten. Dit idee strookt goed met de JD-resolutie over econologie; helaas wordt deze term nergens in het stuk gebruikt. In het algemeen hebben de in de notitie voorgestelde maatregelen een hoog realiteitsgehalte, waardoor ze op korte termijn zijn in te voeren.

Politiek debat De overhandigingsplechtigheid vormde het startsein voor een hele discussiemiddag over de NJMO-notitie. Het eerste onderdeel betrof een paneldiscussie onder leiding van Jan Paul van Soest, directeur van het Centrum voor energiebesparing en schone technologie te Delft. Het panel bestond uit vertegenwoordigers van de grote politieke partijen en de bijbehorende PJO's, die broederlijk zij aan zij werden geplaatst achter een wat krappe paneltafel. Helaas lieten de VVD en de JOVD verstek gaan: enig liberaal weerwerk was de discussie zeker ten goede gekomen. Hun afwezigheid doet vrezen dat paars niet de aangewezen coalitie is om een duurzame toekomst te realiseren... Het panel kende de volgende personen: voor de vrijzinnig-democraten Wolffensperger (D66) en Wim Rampen (JD), voor de sociaal-democraten Fred Krone (PvdA) en Matthijs van Muijen (JS), voor de christen-democraten uit Jan ten Hoopen (CDA) en Mirjam van der Ham (CDjA) en voor de sociaal-ecologen Rosenmöller (GroenLinks) en Misja Speur (DWARS). Dankzij een vraag van Wim Rampen kwam de discussie al gauw terecht bij de 'vergroening' van het belastingstelsel: dit houdt ondermeer in dat de milieuschade die een produkt met zich meebrengt wordt doorberekend in de prijs. Ten behoeve van deze vergroening stelde de Jongerencoalitie een belastingverschuiving voor van maar liefst 20 miljard gulden. Daarbij moesten de grootste bijdragen komen van de verhoging van de energie- en waterheffing en het zwaarder belasten van het autoverkeer. De opbrengst zou voornamelijk via een lastenverlichting en een verlaging van de werkgeverspremie worden teruggesluisd.

De discussieleider vroeg de kamerleden voor welk deel van de voorgestelde lastenverschuiving zij wilden tekenen. Maar als echte politici noemden zij geen bedragen; zij gingen niet verder dan sympathie te betuigen aan de NJMO-voorstellen. Ook op de vragen van de PJO-vertegenwoordigers kwam geen duidelijk antwoord. In plaats daarvan begon Rosenmöller al vroeg in de discussie het politieke vuurtje op te stoken door Wolffensperger eraan te herinneren dat Hans van Mierlo het groene verkiezingsprogramma van GroenLinks tien jaar geleden een "schreeuw in de nacht" had genoemd. Hij wilde weten of D66 er nog zo overdacht, nu het programma doorgerekend was door het Centraal Planbureau: het bleek tot een toename van de werkgelegenheid te leiden, al was dit vooral te danken aan het voorstel om korter te gaan werken. Wolffensperger weigerde de woorden van Hans van Mierlo te herroepen, zodat er een levendige discussie ontstond tussen de beide heren. Het was duidelijk: de verkiezingskoorts had toegeslagen.Zo ontspon zich een heftig verkiezingsdebat waar de PJO-vertegenwoordigers nog maar nauwelijks aan te pas kwamen. Dit debat was amusementsvol, maar maakte de zaal weinig wijzer over de bereidheid van de politieke partijen om zich in een volgende kabinetsperiode in te zetten voor duurzame economie. Een gemiste kans!

'Tegen de islamisering van onze cultuur'

Pim Fortuyn, Tegen de islamisering van onze cultuur, Nederlandse identiteit als fundament, Uitgeverij A.W. Bruna Uitgevers BV, Utrecht, 1997, 110 bladzijden, f14,90

Zelden was het een straf een boek te moeten uitlezen. Maar het boek 'Tegen de islamisering van onze cultuur' stuitte me zo tegen de borst dat ik het halverwege niet kon opbrengen nog meer van deze onzin te slikken. In een democratie als die van ons is er ruimte voor ieders mening. Dat is een groot recht. Maar het laatste gedeelte heb ik mezelf toch maar bespaard. Ik weet het, dat mag geen reden zijn om de DEMO-lezers dit ook te onthouden. Maar inmiddels is er in de pers zoveel aandacht aan dit boek besteed, dat het -denk ik- toch wel gerechtvaardigd is. Ik ga ervan uit dat de auteur bij zijn standpunt blijft, en er niet halverwege van afwijkt. Zijn laatste woorden zijn immers: „Het boek is vooral een oproep om onze cultuur bewust te beleven en haar met een zekere trots uit te dragen en over te dragen, ook aan de nieuwkomers in onze samenleving."

Het begon al met de ondertitel 'Nederlandse identiteit als fundament' die de haren recht overeind deden staan. En vervolgens de eerste alinea. „Nederland wordt gekenmerkt door cultuurrelativisme. Wij Nederlanders zijn niet meer geïnteresseerd in ons erfgoed en onze erflaters. We kennen onze vaderlandse geschiedenis slecht en weten zodoende niets over onze culturele identiteit en zijn onbewust van de vele verworvenheden, waarvan ons staatsrechtelijk systeem, de democratie, er één is. Maar er zijn genoeg culturen in de wereld die hun identiteit wel sterk beleven, en die sluiten andere culturen uit." En dan op pagina tien. „Een volk zonder bewust beleefde identiteit ontaardt op den duur in een verzameling mensen, levend binnen één staatsverband, waarbinnen de samenhang verdwijnt en men elkanders hoeder niet meer is. Kortom, een dergelijk volk vormt op den duur geen samenleving meer, maar een los verband van individuen en op zijn best fluïde gemeenschapjes. Een krachteloos volk, zonder gemeenschappelijke idealen, zonder een bewust beleefd stelsel van normen en waarden. Met zo'n volk loopt het uiteindelijk niet goed af." Met zo'n volk doelt hij op de Nederlanders.

Een paar bladzijden verder schrijft hij: „In plaats van af te geven op Groot-Brittannië kunnen we aan dat land een voorbeeld nemen. Nationale identiteit en nationale soevereiniteit zijn daar nog begrippen met een waarachtige inhoud, die bovendien leven bij de bevolking. In Nederland, naar uit onderzoek blijkt, ook. Maar onze hang naar eigen identiteit en nationale soevereiniteit wordt ondertussen niet serieus genomen en geplaatst in het perspectief van onze ongeïnformeerdheid inzake de zegeningen van de Europese eenwording."

Nog een voorbeeld, op pagina 37. „Het westen kiest intussen voor een strategie van pappen en nathouden. Men (wie is men?) poogt zoveel mogelijk de islamitische landen in de kapitalistische markteconomie te integreren en onderhoudt zo goed mogelijke en culturele betrekkingen. Een juiste strategie, ware het niet dat zij pijnlijk onvolledig en zeer eenzijdig is. Zij is onvolledig en eenzijdig omdat het westen zijn eigen cultuur, de kern van zijn eigen normen- en waardenstelsel, niet formuleert. Een formulering die tegelijkertijd de grenzen van het toelaatbare, van hoever men in het pappen en nathouden kan gaan, aangeeft." Even verderop op pagina 42 en 43: „Cultuurrelativisme is intussen niet het juiste antwoord op de multiraciale en multiculturele samenleving. Cultuurrelativisme verzwakt de eigen identiteit en ontmantelt de kernwaarden van de samenleving. Op de lange duur kan dat de samenhang in de Nederlandse samenleving in ernstige mate ondermijnen. Daardoor krijgen conflicten van diep ingrijpende en zelfs gewelddadige aard een voedingsbodem en kans. Dat dient men (wie bedoelt hij toch steeds met men?) op eigen grondgebied te voorkomen, daarvoor bestaat Nederland te lang, kent het een te lange en kostbare geschiedenis en dienen onze kernwaarden ons te lief te zijn."

Vervolgens: „Het stellen van het belang van de Nederlandse taal, cultuur en identiteit in relatie tot Nederlanders van vreemde herkomst wordt onmiddellijk getrokken in het kader van mogelijk racisme. Het levert zonder mankeren pavlovreacties op. Zelfs de Nederlandse vlag als symbool van de natie genaaid op een bomberjack, wordt binnen die context verboden."

Tenslotte: „Een schoolvoorbeeld van dit moralisme en het ontbreken van een concept van de multiculturele samenleving is het vervolgingsbeleid inzake racistische uitingen. Tot nu toe zijn slechts oorspronkelijke, blanke Nederlanders vervolgd voor racistische uitingen; de gekleurde medemens van buitenlandse afkomst blijft dat bespaard. Aan racistische uitingen in het publieke domein is overigens ook aan hun kant geen gebrek."

Huiveringwekkend. CD-leider Janmaat zal het naar alle waarschijnlijkheid met veel plezier gelezen hebben. Maar bij mij liepen de rillingen over het lijf. Die arrogantie, die eenzijdigheid, die ongenuanceerdheid. Ik durf zoiets niet in mijn boekenkast te zetten.

Up to JDate

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's

Nederland bekent kleur op 29 maart

Amsterdam - *Dinsdag 25 februari j.l. trok de herdenking van de Februaristaking 1941 veel mensen. Diverse Joodse en anti-racistische organisaties als het Auschwitz-comité en Nederland Bekent Kleur gaven act-de-présence. Namens het kabinet was minister Borst aanwezig; de Israëlische en Zuid-Afrikaanse ambassadeurs legden een krans tijdens de herdenking bij het beeld van de dokwerker op het Jonas Daniël Meyerplein. Protesteren tegen vreemdelingenhaat is ook in Nederland nog steeds nodig. Zeker als men bedenkt dat er bij extreem-rechtse groeperingen lijsten circuleren met namen van mensen die zich uitspreken tegen racisme en dat sommigen zelfs worden bedreigd (bv. Groen-Links Kamerlid Singh Varma). Op zaterdag 29 maart wordt door Nederland Bekent Kleur voor de zesde maal een landelijke demonstratie tegen racisme georganiseerd. De demonstratie start om 12.00 uur bij het Jonas Daniël Meyerplein. Tevens is er op deze dag in de Beurs van Berlage een 'Beurs van Kleurrijk Nederland'. Informatie bij de organisatie van Nederland Bekent Kleur: 020-6766710.*(EP)

...Over wat er gebeurd in de werkgroep

mensenrechten

Wat is er nou precies aan de hand in verre landen als Birma, Tibet, Nigeria? Waarom is het voor de bevolking daar zo moeilijk om zichzelf te zijn? Wat vind ik daar eigenlijk van en zou ik er wat aan kunnen doen?

Dit soort vragen kun je stellen tijdens een bijeenkomst van de **Werkgroep Mensenrechten**. Met een geïnteresseerde groep JD-ers proberen we niet alleen vragen te stellen, maar ook antwoorden te vinden.

Waar houdt de werkgroep zich mee bezig?

Om versnippering en gebrek aan diepgang te voorkomen richt de werkgroep zich op collectieve mensenrechten (volkenrecht) in plaats van individuele mensenrechten. Waarom? In de eerste plaats zijn er (gelukkig) al veel organisaties die opkomen voor de individuele mensenrechten, Amnesty International voorop. Ook de politiek zet zich regelmatig in voor de individuele mensenrechten.

De collectieve mensenrechten zijn echter minder populair bij politici. Men praat liever niet over deze vaak complexe en gevoelige onderwerpen. Des te meer een uitdaging voor ons, als **politieke** jongeren organisatie, om het grote belang van aandacht voor de rechten van volkeren toch te blijven benadrukken.

Welke landen komen aan de orde?

Groepsleden kunnen zich **opwerpen** als landenspecialist om zich vervolgens te verdiepen in de situatie en de werkgroep op de hoogte te houden van actuele ontwikkelingen.

Momenteel richten we ons op de volgende landen/gebieden waar minderheden en inheemse volkeren met collectieve onderdrukking te maken hebben: Turks-Koerdistan, Indonesi/Oost-Timor/West-Papua, Birma, Tibet, Ogoni-land (Nigeria) en minderheden in het GOS.

Kenmerk van de meeste van deze gebieden is overigens dat deze niet alleen gekenmerkt worden door repressieve regimes, maar ook door een sterke economische groei. Dit kan leiden tot een minder kritische houding vanuit het westen, omdat er nu eenmaal veel te verdienen valt.
Wat vind jij hiervan?

Meningsvorming

Om zoveel mogelijk argumenten af te wegen om een eigen mening te vormen nodigen we tijdens de bijeenkomsten gastsprekers uit. Dit kunnen vertegenwoordigers van onderdrukte volkeren zijn, maar ook hoogleraren of politici. Vaak ontstaan er levendige discussies.

De werkgroep is echter niet alleen tijdens de bijeenkomsten actief. Zo zijn we bijvoorbeeld op bezoek geweest bij Tibetaanse regeringsvertegenwoordigers, de Indonesische ambassadeur Ramos Horta en de Birmese Consul. Ook bezoeken we afdelingen van de JD, houden we lezingen en hebben we bijvoorbeeld op het voorjaarscongres 1996 een resolutie ingediend, die vrijwel geheel is aangenomen. Verder hebben we tientallen artikelen gepubliceerd in Demo, bladen van andere PJO's en landelijke kranten.

Wat kun je doen voor onderdrukte volkeren?

De werkgroep brengt de misstanden in genoemde gebieden en onze JD-standpunten hierover onder de aandacht bij politici. Zo lobbyen we mee om de rechten en problemen van volkeren hoger op de politieke agenda te krijgen, zodat regering en parlement zich aktiever voor hen in zal zetten.

Voorbeelden:

-In oktober '95 hebben we, samen met andere PJO's de conferentie 'Mensenrechten in Zuid- en Oost Azië: Geijkte Machteloosheid of Nieuw Beleid?' georganiseerd. Daar spraken en discussieerden jongeren, Tweede Kamerleden, Minister van Mierlo en vertegenwoordigers van inheemse volkeren.

-We hebben regelmatig gesprekken met Tweede Kamerleden en zelfs met minister Pronk en minister van Mierlo.

-Op ons initiatief is de 'Contactgroep Mensenrechten en Zuidoost-Azië' opgericht, waaraan Kamerleden, NGO's en de vier genoemde PJO's deelnemen. De Contactgroep komt ieder kwartaal bijeen om van elkaars kennis en visie op de hoogte te blijven.

-Onlangs hebben de Buitenlanden Mensenrechtenwerkgroepen van de vier PJO's een krachtig statement over Koerdistan aangeboden aan de Tweede Kamer.

-Op 31 januari 1997 had de Werkgroep Mensenrechten een overleg met Staatssecretaris Van Dok (Buitenlandse Handel). Het ging over de relatie tussen mensenrechten en handel: we hebben de staatssecretaris gevraagd een koppeling tussen beide te leggen en concrete suggesties voorgelegd om dit te kunnen bewerkstelligen.

Heeft dat zin?
De contacten met politici verlopen prettig, maar het resultaat verschilt van gesprek tot gesprek. Soms worden er kamervragen aan een Minister gesteld naar aanleiding van onze verzoeken om speciale aandacht voor bepaalde kwesties te krijgen. Verder heeft Minister Pronk vorig jaar besloten een klein bedrag aan ontwikkelingshulp te geven aan Tibet, voornamelijk vanwege ons aanhoudende pleidooi hierover. Ook vragen Tweede Kamerleden soms zelf om een gesprek met de werkgroep en/of stimuleren ons om met hen mee te denken.

Toch zijn er in dit Paarse Kabinet teleurstellende beslissingen genomen, zoals de toename van het economische eigenbelang, zelfs ten koste van duidelijke stellingname voor de rechten van de mens.

Kortom: de werkgroep mensenrechten blijft kritisch kijken naar ontwikkelingen in de wereld, je eigen mening hierover en probeert haar toegang tot de politiek te benutten om meer van de JD-visie in het Nederlandse mensenrechtenbeleid terug te zien. Bij de werkgroepsleden zit de stemming er heel goed in en de samenwerking loopt goed.

Als je zin hebt om een keer tijdens onze bijeenkomsten langs te komen, dan ben je natuurlijk van harte welkom!

Voor meer informatie:
Peter Ras
tel: 030-2342066
Marieke Taanman
tel: 024-3235544

Genoeg van studiewerk of andere bezigheden

Ben jij zo iemand die er werkelijk niet aan moet denken op reis te gaan en op internationale seminars, cursussen of congressen te filosoferen over allerlei uiteenlopende interessante onderwerpen met jongeren uit de hele wereld, dan ben ik bang dat deze pagina niet aan jou besteed is. Sla deze bladzijde dan dus vooral OVER en droom lekker verder in je luie stoel! Is dit niet het geval, lees dan hieronder de allernieuwste mogelijkheden om internationaal actief te zijn via de JD. Zoek iets uit waar je interesse naar uit gaat en geef je op bij het secretariaat.

EXCURSIE TURIJN

De 'Movimento Studentesco per l'Organizzazione Internazionale Gruppo di Torino', een Turijnse studentenorganisatie die zich bezighoudt met internationale activiteiten, nodigt je uit voor een internationale uitwisseling in Turijn in mei. Er zullen bezoeken naar verschillende instanties georganiseerd worden en allerlei toeristische uitstapjes op touw worden gezet. Meer informatie volgt nog!

wanneer: mei 1997
waar: Turijn, Italië
kosten/vergoedingen: 50% van de (reis)kosten wordt vergoed.

Gezocht

Coördinator & Leden Werkgroep Jongerenbeleid

Geïnteresseerden kunnen zich zich opgeven bij Jilda Mercx 015-2135709

SEMINAR TOEKOMST EUROPA

Het 'Gesamteuropäisches Studienwerk' organiseert van 21 tot 26 maart het seminar 'Europa-Quo Vadis 1997' waarin onder meer aandacht is voor de invulling van Maastricht II, de toekomst van de EMU en de gevolgen van verbreding van de EU in oostelijke richting. Door zowel lezingen als workshops zullen deze onderwerpen uitgediept worden. De week wordt gehouden in het idylische plaatsje Vlotho, in een rustig gasthuis met uitzicht op de Weser, aan de rand van het 'Weserberglandes'. De kosten bedragen DM 120,-

wanneer: 21-26 maart 1997 (week voor Pasen)
waar: Vlotho, Duitsland
kosten/vergoedingen: de deelnamekosten zijn DM 120,-

LYMEC SEMINARS

Zoals gebruikelijk organiseert de 'Liberal Youth Movement of the European Community', de Europese radicaal-liberale koepelorganisatie waar de JD lid van is, weer allerlei activiteiten de komende tijd. Van 25 tot 27 april vindt het 'Global Development Congress' in Groningen plaats dat wordt georganiseerd door de JOVD. In mei is er in Saarbrücken een seminar over de EMU en in juni tenslotte vindt er in Belfast een seminar plaats over de situatie in Noord-Ierland.

wanneer: 25-26 april : global development congress
mei : EMU
juni : Noord-Ierland
waar: resp. Groningen, Saarbrücken (Duitsland) en Belfast (Noord-Ierland)
kosten/vergoedingen: nog niet bekend.

IFLRY ACTIVITEITEN

Ook IFLRY zit niet stil. De 'International Federation of Liberal and Radical Youth' organiseert in april/mei een seminar met als thema 'social policy', dat hoogstwaarschijnlijk in Kiev zal gaan plaatsvinden. Daarnaast is IFLRY mede-organisator van het al eerder genoemde Global Development Congress in Groningen (zie LYMEC).

wanneer: april/mei
waar: Kiev, Oekraïne
kosten: nog niet bekend

BEZOEK AAN DACHAU

Van 26 juli tot 17 augustus wordt er in Dachau door een aantal plaatselijke jeugdorganisaties een tentenkamp opgezet, waarin de herinnering aan het concentratiekamp, internationale ontmoeting en de toekomst centraal staan. In de vorm van discussies, culturele programma's en andere activiteiten zal dit invulling krijgen. De kosten bedragen DM 15 per etmaal voor logies, ontbijt en warme maaltijd. Bovendien is er, als je met een groep gaat, een goede kans dat de treinreis door de Nederlandse Oorlogsgravenstichting wordt vergoed. De groepsgrootte ligt rond de 200 personen, onder wie oud-gevangen van Dachau.

wanneer: 26 juli tot 17 augustus 1997
waar: Dachau, Duitsland
kosten: DM 15,- per dag.

JULI-CONGRES

* Onze partnerorganisatie in Duitsland, de 'Junge Liberale' houden van 21 tot 23 maart weer hun congres. Geïnteresseerde JD'ers zijn van harte welkom! Meer informatie over de tijd en de plaats kun je bij de Internationaal Secretaris opvragen.

Tot zover alle nieuws over internationale activiteiten. Voor vragen en/of opmerkingen kan je contact opnemen met Marloes van Amerom.

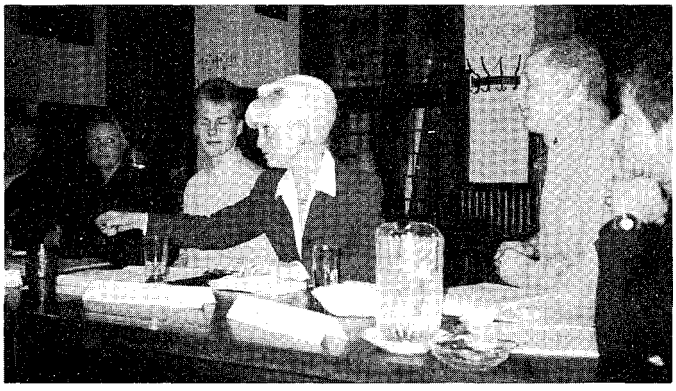

politiek café Den Haag februari

HAAGSE JONGEREN KIEZEN VOOR 'THE MUSIC FACTORY'

JD Den Haag heeft in januari een enquête gehouden onder 271 jongeren uit Den Haag en omstreken. Onderwerp: wat willen de Haagse jongeren op de kabel, TMF of MTV? MTV is in Den Haag wel op de kabel, TMF niet. Des te verbazingwekkend was daarom de uitslag. TMF is duidelijk favoriet onder jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Reden om TMF, MTV, Casema (Haagse kabelmaatschappij) en de verantwoordelijke wethouder uit te nodigen voor een politiek café.

De directeur van TMF, Lex Harding, was zeer in zijn sas met de enquête, daar de uitslag overeen kwam met talloze onderzoeken in andere delen van het land. Nu staat alleen nog het beleid van de gemeente en de kabelverantwoordelijke in de weg. Bovendien is de kabelfrequentie te beperkt voor meer zenders. Als TMF op de kabel komt, dan moet een andere zender eraf. Per thema, in dit geval muziek, is er maar ruimte voor één station. Het is dus òf TMF òf MTV. De gemeente Den Haag heeft naar aanleiding van een door haar gehouden enquête gekozen voor MTV. Op deze beslissing volgde forse kritiek. TMF-kijkers zijn veelal tussen de 15 en 25 jaar, MTV-kijkers veelal boven de 25 jaar, aldus Lex Harding. Conclusie: er worden appels met peren vergeleken. Bovendien was de kennismakingsperiode in Den Haag met TMF, vijf weken, te kort. Zelfs het onafhankelijke Commissariaat voor de Media zet haar vraagtekens bij het gevolgde beleid. Maar zij gaat niet over tot een aanwijzing, omdat de herindeling van de Haagse kabel gepland staat voor februari. Wat blijkt? De herindeling wordt uitgesteld. Dit is het gevolg van de vrijwel volledige privatisering door verkoop van de kabel aan Casema en de oprichting van een Kabelraad. Deze nieuwe raad, waarvan de leden een afspiegeling van de maatschappij vormen, krijgt de bevoegdheid om te beslissen wat er op de kabel moet komen. Laten we hopen dat er ook jongeren in deze raad komen, want de huidige zegslieden zijn allen 30-plussers. Niet echt een juiste afspiegeling dus. Het voorstel voor een referendum was snel geboren. Voorlopig is het kijken wat de kabel schaft.

Bijzondere projecten

Inge Hagens (Penningmeester LB)

Sinds de laatste ALV is er op de begroting een nieuwe post met daarin maar liefst Fl. 6000,- verschenen. Deze pot is bestemd voor projecten waarvoor nog niet voorzien was in de 'normale' begrotingsposten. Een voorbeeld van zo'n bijzonder project is het project 'JOJO' (Jongeren Overleg Jongeren in Oorlog), waarvoor Fl. 3000,- gereserveerd is.
Het LB wil graag in een tussentijdse rapportage laten weten hoeveel ze heeft toebedeeld en aan welke projecten, zodat eenieder weet dat er nog projecten ingediend kunnen worden om een bijdrage uit deze pot te ontvangen. Daarnaast zullen ook de voorwaarden waaraan projecten moeten voldoen om in aanmerking te komen worden duidelijk gemaakt.
De randvoorwaarden die zijn opgesteld, zijn de volgende:
er moet een duidelijke doelstelling, opzet en haalbaarheid worden vastgesteld
er dient een heldere en sluitende begroting bij het project te zijn, waarbij duidelijk is waar financiele middelen gegenereerd zullen worden
na afloop van het project moet een verslag/evaluatie volgen

Het LB let daarnaast op een aantal aspecten om een eerlijke verdeling te bewerkstelligen:
het scholings- en vormingselement moet een aanvulling zijn op het bestaande
het project moet uitstraling/uitwerking hebben op de hele vereniging
het project dient open te staan voor alle JD-leden
de heterogeniteit van de geledingen moeten tot uitdrukking worden gebracht in de werking van de bijzondere projectengelden

Tot nu toe is er geld toegekend aan de volgende projecten:
JOJO:
f 3000,-

Indonesie-mensenrechten-project: f 375,-

voor voorlichting aan JDers over resultaten van het onderzoek naar de mensenrechtensituatie in Indonesie

Drugsdag 22-2:
f 500,- voor organisatiekosten ed.
Dit betekent dat er bijvoorbeeld geen geld is vrijgemaakt voor de studiereis van de werkgroep economie naar Berlijn, geen geld voor het NJMO-debat over 'milieu en economie' en dat de afdeling Den Haag geld krijgt uit het afdelingsprioriteitenfonds voor de lustrumactiviteiten.

JD-Cyberspace zoekt creatieve JD'ers!

Http://jd.simplenet.com

Dit is je kans om je talenten aan letterlijk de hele wereld te tonen! Om de website van de Jonge Democraten Cyberspace nog wat aantrekkelijker te maken, is de redactie van de Jonge Democraten Cyberspace op zoek naar creatieve redactieleden en freelancers! In de eerste plaats zijn alle politiek-inhoudelijke artikelen meer dan welkom. Maar ook tekenaars/illustrators, programmeurs, mensen die willen meehelpen met de online politieke-stromingencursus, HTML-deskundigen of mensen die wat Internet-ervaring willen opdoen zijn van harte welkom! Wil je "iets" gaan doen, neem dan even contact op met Andor (telefoon: 0229 - 237050 email: andor@pi.net).

Verhuizen in Cyberspace?

Verhuizen in Cyberspace? Ook dat blijkt mogelijk! De World-wide web site van de Jonge Democraten is vanaf nu te vinden op adres:
http://jd.simplenet.com
De online-afdelingen kun je vinden via :
http:// jd.simplenet.com/afdelingen/

Het landelijk secretariaat (en daarmee het landelijk bestuur) van de Jonge Democraten is blijft gewoon per email bereikbaar op adres: jd@dds.nl

'De ideeën van D66 over democratisering zijn niet meer van deze tijd.'

Nijmegen - *'De ideeën van D66 over democratisering zijn niet meer van deze tijd.' Dit was één van de opvallendste conclusies die door afdeling Nijmegen getrokken werd tijdens het politiek café op 19 februari, dat ging over de vrijzinnig-democratie. Hoewel er natuurlijk een projectgroep vrijzinnig-democratie is, leek het ons goed om hier ook eens als afdeling over te praten, omdat het misschien wel één van de voor de vereniging meest wezenlijke onderwerpen betreft. Omdat vrijzinnig-democratie te breed is om in z'n geheel te behandelen tijdens één politiek café, werd ingegaan op twee deel-onderwerpen: vrije zelfontplooiing en democratisering.*

Tijdens discussies binnen de projectgroep vrijzinnig-democratie is gebleken dat er onenigheid bestaat over wat nou precies verstaan moet worden onder het begrip 'vrije zelfontplooiing'. Sommige mensen zien dit heel erg breed, en vinden dat thuis op de bank voor de televisie hangen een vorm van vrije zelfontplooiing is. Anderen zien het begrip wat minder breed, en vinden dat er sprake moet zijn van een ontwikkeling en een zo groot mogelijke ontplooiing van iemands mogelijkheden. Dit werd daarom het eerste discussiepunt. Het bleek al snel dat de afdeling vrijwel unaniem van mening was dat het begrip eng genomen dient te worden: *Goede Tijden Slechte Tijden* kijken is geen vrije zelfontplooiing!

Nadat dit vastgesteld was, werd gekeken naar de grenzen van de vrije zelfontplooiing. Er zijn grenzen aan twee kanten: er zit een grens aan de vrijheid (leerplicht is een voorbeeld van gedwongen, dus niet-vrije zelfontplooiing), en er zit een grens aan de (mogelijkheden tot) zelfontplooiing (een voorbeeld hiervan is het beperkte aantal jaren studiefinanciering). Wat betreft het laatste nam men een typisch JD/D66 standpunt in: Er is hier sprake van een afweging tussen de rechten van de belastingbetaler en de rechten van iemand die zich wil ontplooien. Een algemene afweging is niet te maken, bij elk geval zal er apart bekeken moeten worden wat gewenst is.

Wat betreft de gedwongen zelfontplooiing ontstond er meer discussie. Want hoe moet je als vrijzinnig-democraat beargumenteren dat je mensen ergens toe dwingt ? De eerste oplossing die werd aangedragen was: het is goed dat de staat de keuzevrijheid van mensen op een bepaald moment beperkt, indien dit dient om er voor te zorgen dat ze in de toekomst meer keuzevrijheid hebben. Dit is het geval bij leerplicht: mensen met een opleiding hebben later in hun leven meer keuzemogelijkheden. Een probleem dat deze oplossing met zich meedraagt, is dat dezelfde redenering ook geldt voor zaken die veel controversiëler zijn dan leerplicht: bijvoorbeeld het verplicht afkicken van drugsverslaafden. Ook de toekomstige keuzevrijheid van drugsverslaafden wordt vergroot door ze nu te verplichten af te kicken. Er waren echter weinig mensen die dit een goed plan vonden. Daarom werd een andere rechtvaardiging voor leerplicht voorgesteld: leerplicht is gerechtvaardigd, omdat het een gelijke startpositie bevordert. Of iemand later drugsverslaafd raakt is zijn zaak, als hij maar dezelfde kansen heeft gehad. Na de pauze werd gepraat over democratisering. De gekozen minister-president werd al snel van tafel geveegd: niemand zag hier nog iets in. Ook voor het referendum bestond weinig enthousiasme. Sommige mensen wilden wel een referendum, maar dan niet over alle onderwerpen. Anderen vonden dat een referendum teveel nadelen met zich mee kon brengen, met name de gevoeligheid voor manipulatie. Een reden hiervoor is dat belangengroepen veel invloed zouden kunnen uitoefenen, bijvoorbeeld de ANWB met haar één miljoen leden. Een andere reden was de gevoeligheid van de uitslag voor de tijdens het referendum aangeboden alternatieven. Zowel de gekozen minister-president als het referendum werden gezien als ideeën uit de jaren 60, die niet meer van deze tijd zijn. Over het districtenstelsel waren de meningen verdeeld. Over het algemeen stond men hier redelijk positief tegenover. Sommigen zagen hierin een middel om de partijdiscipline te verbreken.

Een alternatief dat werd aangedragen om de democratie in Nederland te verbeteren was het institutionaliseren van belangengroepen.
Constaterende dat mensen zich niet meer willen inzetten voor politieke partijen, maar wel voor belangengroepen, leek het sommige mensen logisch deze belangengroepen een vastere plek te geven in het politieke stelsel. Anderen waren hier fel op tegen, omdat mensen zich met alle kanten van de politiek moeten bezighouden, en niet alleen met hun eigen belang.

Al met al was het een avond met veel boeiende discussies. Natuurlijk kan je zo'n onderwerp niet uitputten in één avond. Toch zijn er interessante standpunten ingenomen, die door de leden van de afdeling die ook lid zijn van de projectgroep vrijzinnig-democratie (dat zijn er drie in totaal, waaronder ondergetekende), meegenomen zullen worden naar de projectgroep.

Frans van Buul

PJP is op zoek naar een JD'er!

De Stichting Politieke Jongeren Projecten (**PJP**), opgericht op 23 juli 1996, is een samenwerkingsverband van zeven politieke jongerenorganisaties. In de PJP zijn vertegenwoordigd het CDJA, Dwars, GPJC, JD, JOVD, JS en RPF-J. De doelstelling van de PJP is het bevorderen van algemeen politiek vormingswerk voor en door jongeren. Zij wil dit te bereiken door het uitvoeren van projecten die onder meer gericht zijn op de participatie van jongeren.

Begin april komt bij het bestuur van de PJP de functie **Interne Projecten**, die nu nog door ondergetekende wordt vervuld, vacant. In het takenpakket van het bestuurslid Interne Projecten zitten:
* Voorzitten van de maandelijkse coördinatorenvergaderingen
* Plannen van de Eigen Wijs dagen
* Materiaal ontwikkelen voor de Eigen Wijs dagen
* Organiseren van trainingen voor Programma Begeleiders
* Contacten onderhouden met IPP
* Bijwonen van bestuursvergaderingen van de PJP

Ben jij die JD'er die het als een inspirerende uitdaging ziet om namens de JD in de functie van Interne Projecten in het bestuur van de PJP samen te werken met leden van andere politieke jongerenorganisaties? Ben jij die JD'er die zijn/haar (bestuurlijke) ervaring met het organise-

PI-weekend

Wel of niet politiek-inhoudelijk?

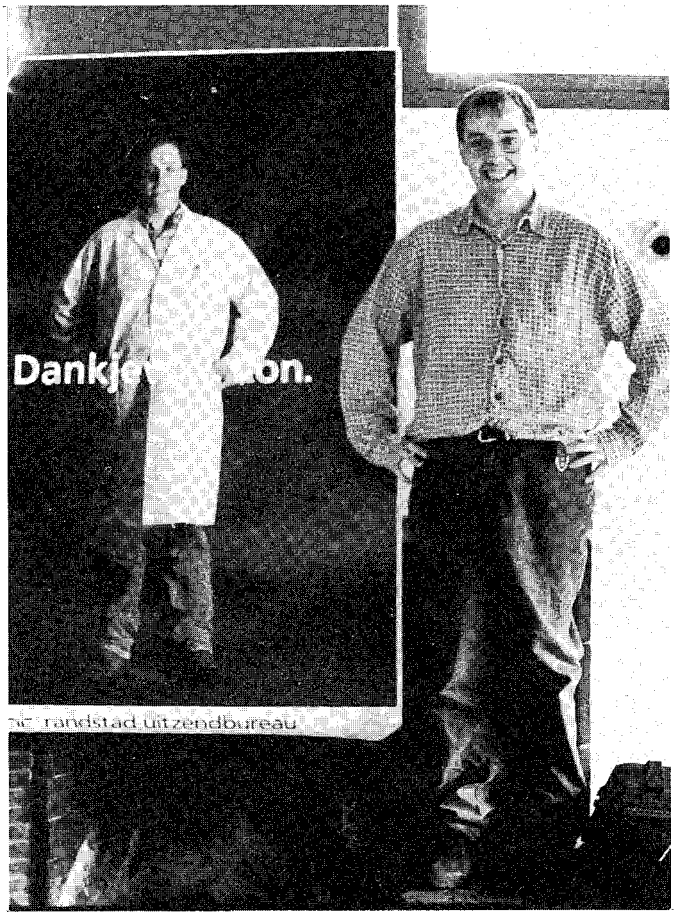

Jongeren in discussie tijdens het Politiek Inhoudelijk weekend

Het weekend begon shockerend. Ron Hendriks trad op de voorgrond en rolde een poster uit... Van zichzelf. Gehuld in een doktersjas, laborantjas, slagersjas (?) probeerde hij reclame te maken voor Randstad. Maar daar ging het natuurlijk niet om. Ron ging trots naast de poster staan en probeerde het verkiezingsgevoel van het afgelopen najaarscongres weer op te wekken. Met de stelling "Stel, als dit (wijzende op de flatteuse poster) een Tweede Kamerlid was, zou je dan op hem, mij dus, stemmen?" Iedereen keek hem hogelijk verbaasd aan. Waar wilde deze beste Ron naar toe? Hij kwam de jongeren tegemoet door zich af te vragen of je op hem zou stemmen omdat hij er betrouwbaar uit ziet? Of zijn er mensen die het hele concept van de poster niet goed vinden voor de verkiezingen, vanwege de autoritaire houding die de man, Ron aannam. Om het nog spannender te maken, ging Ron de jongeren in vier groepen splitsen. Twee moesten beargumenteren dat ze hem zouden kiezen en de andere twee waren er stellig van overtuigd dat ze hem niet zouden kiezen. Deze laatste twee groepen kwamen het best uit de verf. Hoe kon je nu iemand kiezen die zichzelf al in een hokje plaatste. De poster benadrukte volgens hen dat degenen die kiezen wel hoogst intellectueel moeten zijn. Die jas benadrukte namelijk een hoog Bètagehalte. Het werd jammer genoeg niet duidelijk wat hij nu wilde met die hokjesgeest die iedereen tegen de borst stuitte. Dit hele verkiezingsgedoe leek meer op wraak vanwege de verkiezingsnederlaag op de huidige voorzitter Wim Rampen. Symbolisch gaf Ron aan het einde van de discussie de poster aan Wim. Deze belandde helaas in de open haard. Einde discussie.

Toch niet. Ron had wat losgemaakt bij deze JDers. Lilian van Zandbrink en Edgar Vernooy waren nog in een "zware" discussie verwikkeld over het voorgaande. Wat was de bedoeling van Ron? Wilde hij vertellen, dat hij niet was verkozen omdat er teveel naar uiterlijkheden was gekeken, in plaats van dat de kiezers naar de inhoud hadden geluisterd?

Deze jongeren waren dé PI-gangers, het hart van de JD. Vol trots en blijdschap over zoveel politiek inhoudelijk geweld lieten zij zich fotograferen. Lage Vuursche, het Hans-en -Grietje-pannekoeken dorp, was een gezellige plek om afgezonderd van de rest van de wereld je mening te spuien.

Best, al dat politiek inhoudelijke, maar daarna wil je toch ook even je ei kwijt als gezellige apolitieke JDer. Dus, een Bonte Avond!

Hier zie je dan onze voorzitter Wim Rampen en Johan van der Lugt als stoere discomannen, met een paar even stoere chicks er omheen, kortom ABBA.

Lilian van Zandbrink en Gerhard Brunsveld, ook al Landelijk Bestuursleden, lieten van zich horen als (herken je ze?) Brigitte Kaandorp en Herman Vinkers. Geen gekke uitvoering toch? Nog nooit zo'n charmante dame gezien. Ik weet niet waar deze

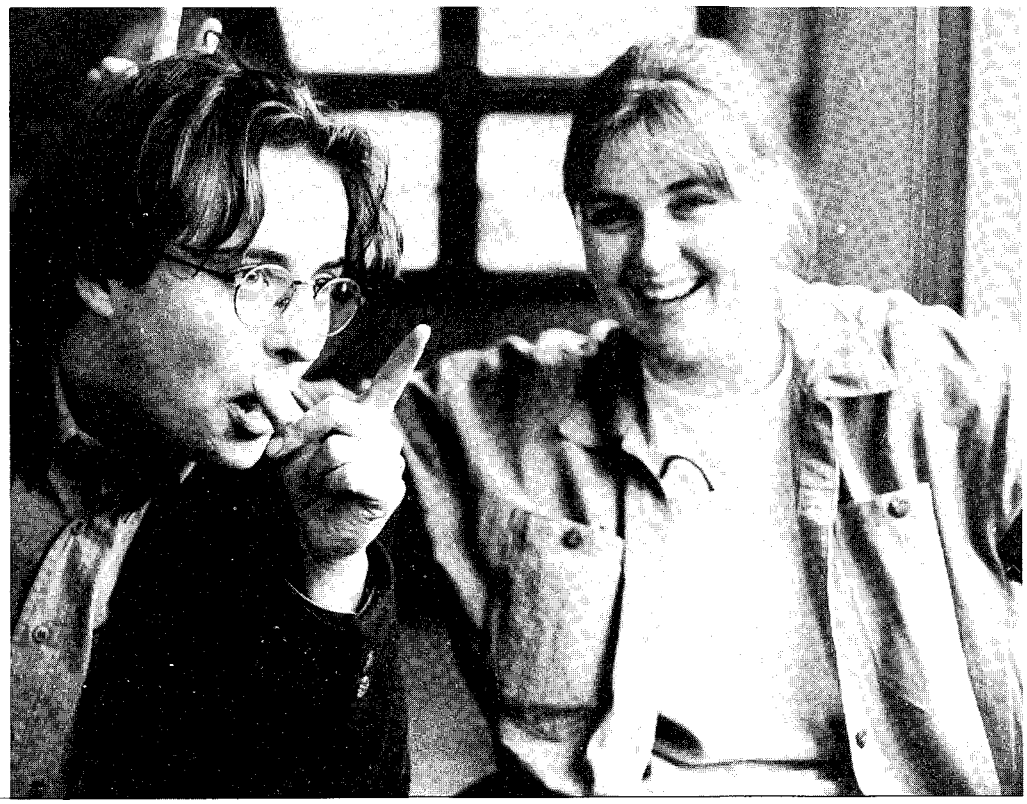

JDers het uithoudingsvermogen vandaan haalden. Een hele avond feesten, en dan bedoel ik ook echt feesten met rijkelijk vloeiend vocht, en dan de volgende ochtend er weer keihard tegenaan discussiëren. Dat kun je wel aan deze JDers toevertrouwen. De universele rechten van de mens kwamen aan bod. Belangrijk dilemma hierbij was of deze rechten cultureel bepalend zijn, of dat de rechten voor iedereen overal hetzelfde zijn. Zo is het in Marokko heel normaal dat er snel stokslagen gebruikt worden om iemand te straffen. Terwijl in Nederland er meer alternatieve straffen zijn. Soft drugs worden in Nederland gedoogd, maar in andere landen kun je voor gebruik of bezit jarenlange celstraffen krijgen. Een ander onderwerp wat op tafel kwam was milieu. Genoeg stof om over na te denken dus. Kortom, zo'n PI-weekend is uitermate geschikt voor een verbreding van de politieke discussie binnen de JD. (EvdM)

JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Ja, ik wil meer !!!

☐ Ik wil graag een kennismakingspakket ontvangen.

☐ Ik wil meteen lid worden van de Jonge Democraten voor Fl. 26,50 per jaar.

☐ Ik wil alleen de DEMO ontvangen voor Fl. 30,- per jaar

Naam:

Adres:

Postcode, Woonplaats:

Geboortedatum:

Handtekening:

Stuur deze bon op naar de *Jonge Democraten, Postbus 660, 2501 CR Den Haag*

Lekker gezellig

Petite Politique

PETITE POLITIQUE IN EEN NIEUW JASJE. DE WOESTE STORMEN DIE IN DE DEMO-REDACTIE HEBBEN HUISGEHOUDEN HEBBEN OOK IN UW PPREDACTIE HUN SPOREN ACHTERGELATEN. ONZE HOOFDREDACTEUR IS DAN OOK BEZIG PP EEN FACELIFT TE GEVEN. VANAF HET VOLGENDE NUMMER PAKT PP UIT MET EEN ZESKOPPIGE REDACTIE EN EEN NIEUW UITERLIJK. VIJF REDACTEUREN EN DE CHARMANTE REDACTRICE ZULLEN U IEDERE KEER WEER VERGASSEN OP DE MEEST ACTUELE INORMATIE OVER HET REILEN EN ZEILEN DER POLITIEK! SUZANNE DRAAGT ZORG VOOR DE PP-COLUMN ,VERDER BESTAAT DE REDACTIE UIT EEN MEDIASPECIALIST, EEN ONDERZOEKSJOURNALIST, EEN INFORMATIEDESKUNDIGE, EEN DIGITAALEXPERT EN EEN STAATKUNDIGE. DE REDACTIE WENST U VEEL LEESPLEZIER.

Snapt u het nog ? Ik niet

De mening van Suzanne Eijkelkamp

Langzaam laat ik de krant zakken en kijk mijn man verbouwereerd aan. Ferry leest rustig de financiële Telegraaf. "Ferry, ze willen de koningin weg hebben!" Hij kijkt mij verontwaardigd aan.
Jawel, de monarchie moet het weer eens ontgelden! Een stel brutale apen heeft het Republikeins Genootschap opgericht. De monarchie weg en een republiek ervoor in de plaats. Dat snap je toch niet? Het geslacht Oranje dat al eeuwen een hecht verbond met onze staat heeft op deze lafhartige manier afvallen. De Oranjes die het volk door al die eeuwen hebben geloodst. Is de vader des vaderlands dan voor niets gestorven? Heeft prins Mauritzs voor niets gevochten? Had de Gouden Eeuw wel zonder de inspanningen van stadhouder koning Willem III plaats gevonden? Was koning Willem I niet de koning koopman die ons land en België op de rails heeft gezet? Heeft prins Willem, later Willem II, ons land niet gered door de Fransen vernietigend te verslaan bij Quatre-bas? Heeft koningin Wilhelmina niet doortastend en standvastig het verzet tegen de Duitse dwingeland geleid? Beatrix heeft toch wel de eenheid bewaard in ons land tijdens de economische en sociale crisis van de jaren tachtig! De Oranjes zijn onlosmakelijk met ons verbonden! Zij zijn onze hoop in bange dagen. Zij nemen het voor ons land op waar de heren politici onze duur bevochten rechten verkwanselen aan de Duitsers en de Fransen in een verenigd Europa. Zij zijn het 'ultieme Nederlander zijn', een niet te evenaren ideaal! Daar zit het hem natuurlijk in. De heren die het "Vennootschap" vormen zijn allen geslaagd in het leven en zouden het neusje van de zalm van onze samenleving moeten zijn. Maar zij zijn niet tevreden met het lintje wat ze hebben ontvangen van Hare Majesteit, zij willen meer! Zij willen haar van haar troon stoten en zelf op haar plaats zitting nemen. Als dank voor de beloning die zij van het Hof hebben mogen ontvangen beramen zij nu een coup. Daarom zijn de heren republikein? Zij snappen natuurlijk heel goed dat zij, gewone burgers als u en ik, het Aura Majestatis missen. Zij zijn niet de door God met adelijkheid begiftigde persoonlijkheden die boven de partijen staand ons land voor onheil behoeden. Maar om toch hun doortrapte derrière op het koninklijke pluche te kunnen toucheren willen zij de ons zo dierbare monarchie afschaffen en vervangen door een verderfelijke republiek. Dan kan je heel eenvoudig tot president verkozen worden. Ik verwachtte een felle reactie van het volk. Van oudsher de bondgenoot van het Oranje-geslacht in hun voortdurende strijd tegen de Regentenkliek. Maar nee, de door de moderne onderwijsvormen van elke kennis over onze florieuze historie gespeend gebleven jeugd steunt het initiatief. In de Volkskrant van mijn linkse collega van 28 februari. jongstleden staat dat de JD een referendum over zoiets verhevens als de monarchie wil houden! In plaats van zich te scharen aan de zijde van het koningshuis spant zij samen met de lafhartige autochtone mannen met hun verdorven ideeën! Wat bezielt hen hun barmhartige beschermer zo in de steek te laten en voor te stellen het volk te laten beslissen over iets waar zij geen stem in heeft? Snapt u het nog? Ik niet!

Suzanne

Petite Politique HAPPY BIRTHDAY!

25 maart: D66, Marijn de Koning (54)
2 april: Groen Links, Leonie Sipkens (48)
16 april: PvdA, Sharon Dijksma (26)
28 april: PvdA, Rick van de Ploeg (41)
4 mei: Groen Links, Marijke Vos (40)
18 mei: PvdA, Maarten van Traa (52)
10 juni: D66, Olga Scheltema (58)
10 juni: VVD, Constant Corneille (39)
11 juni: D66, Thom de Graaf (40)
18 juni: D66, Jan van Walsem (50)
29 juni: PvdA, Rob van Geisse (43)

Gefeliciteerd!

BART DE GRAAF EN HENK VAN DER MIJDEN HEBBEN ER EEN CONCURRENT BIJ! OP DE FOTO ZIEN WIJ EEN PROEFUITZENDING VAN PP-TV. SILVIO BERLUSCONI WIL ZICH IN HET NEDERLANDSE OMROEPGEWELD STORTEN EN HEEFT VERREGAANDE PLANNEN OM DE ALLEENHEERSCHAPPIJ VAN JOOP VAN DEN ENDE EN JOHN DE MOL TE DOORBREKEN. SILVIO ZEI OP EEN PERSCONFERENTIE, 'IETS NIEUWS TE GAAN DOEN, IETS WAT NOG NIET IS VERTOOND'.

Landelijk Bestuur

Voorzitter
Wim Rampen, 030-2448520
Semafoon: 06-59718332
Secr. Politiek (Vice-voorzitter)
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869
Semafoon: 06-59537837
Algemeen secretaris
Gerhard Brunsveld, 024-3236769
Penningmeester a.i.
Inge Hagens, 0485-350007
(ihagens@worldaccess.nl)
Secretaris Organisatie
Lilian van Zandbrink, 030-2581338
Internationaal Secretaris
Marloes van Amerom, 071-5120306
Secretaris Scholing & Vorming
Jilda Mercx, 015-2135709
(jilda@dds.nl)
Secretaris Ledenwerving en Opvang: vacant
Secretaris Public Relations a.i.
Fatih Lektemur, 053-4305939
semafoon: 06-59536387

Coördinatoren projecten 1997
Ierland Seminar
Marleen van Oort, 030-2441562
JoJo
Ahmed Larouz, 079-3314095
Nationale Jongeren- en Studentendag
Wim Rampen, 030-2448520
Gedragscodes &
Toekomst van de Stufi
Jilda Mercx, 015-2135709

Werkgroepen

Culturele Verscheidenheid
Nelleke Jansz, 0182-532323
Ethiek
Gerard Janssen, 030-2897500
Economie
Christiaan Hiddink, 010-4431688
Europa
Edwin Peek, 020-6825692
Gelderland
Maarten Covers, 024-3554498
Internationale Betrekkingen
Mabel Frumau, 020-6920823
Jongerenbeleid
Vacant, 070-3622162
Mensenrechten
Astrid v.d. Wal, 024-3221990
Peter Ras, 030-2342066
Midden-Oosten
Cor Sandburg, 020-6825212
Floor Nuiten, 020-6934752
Milieu
René Cornelissen, 053-4359380
Ontwikkelingssamenwerking
Annemiek de Haan, 030-2910141
Politie en Justitie
Brian vsn Kanten, 010-4145470

Agenda

Agenda

Maart

18 Gabberdiscussie afdeling Friesland, Info bij Lotte ter Kuilen, 058-2674160

18 RoPoJo, debatwedstrijd 20.00, afdeling Rotterdam

19 Politiek café te Nijmegen over Oost-Europa, Info 024-3561035

21/26 Seminar 'Toekomst Europa' te Vlotho in Duitsland, Info bij Internationaal Secretaris, 071-5120306

22/23 D66-congres, Info Landelijk Secretariaat

24 "Rechtsethiek", afdeling Utrecht, Café 't Hart, 20.00

25 Debatavond "Wat nou liberaal", ism. JOVD en beide landelijke voorzitters, Afdeling Groningen, Café Het Binnenhof, 20.00

April

5 LB/SO, deadline kandidaatstelling LB (ALV-29)

11 Voorjaarsfeest afdelingen Utrecht en Amsterdam, Chez Bébé, Utrecht

12 Deadline PM's en Amendementen ALV-29

25 LB/SO, deadline APM's ALV-29

25/27 'Global Development Congress' te Groningen, georganiseerd door de JOVD, 071-5120306

26/27 JD Congres (ALV-29), Elst (Utrecht)

Mei
5 Deadline DEMO

Politiek café

Amsterdam
eerste maandag politiek café met bekende sprekers; derde maandag Vrije discussie, Café P96, Prinsengracht 96, beide aanvang 20.00

Arnhem
vierde dinsdag, 20.00, Grand Café, Korenmarkt 16, Arnhem

Delft
tweede woensdag, 20.00, Café Verderop, Westvest 9

Den Haag
derde dinsdag, 20.00, Café Het Gouden Hooft, naast de Grote Kerk

Eindhoven
Dolle derde donderdag, info bij Peter Slegers (040-2126841)

't Gooi
laatste zondag, 19.30, Café Dudok, Larenseweg 2a, Hilversum

Groningen
laatste dinsdag, 20.00, Café Binnenhof, Oosterstraat 7a

Leeuwarden
tweede dinsdag, 20.00, Syb's bar, Doelesteeg

Nijmegen
20.00 Café De Zaak, Grotestraat 9

Rotterdam
tweede dinsdag, 20.30, Café Pardoen, in de Oude Haven

Twente
derde maandag, 20.30, Café Het Binnnenhof, Walstraat 2, Enschede

Utrecht
eerste dinsdag, 21.00, Café 't Hart Voorstraat 10, (tel. 030-2319718)

Zoetermeer
derde woensdag, Café The Old Pall, Oostwaarts 4

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten nummer 2, jaargang 14 verschijnt 6x per jaar (ISSN 0925-4390)

Hoofdredacteur
Elly van der Munnik
(070-4020117)

Redactie
Yvonne Ahrend
Meino van Dijk
Suzanne Eijkelkamp
Gerard Janssen
Milko Vernooy (Fotograaf)
Dijlan van Vlimmeren
Louise Müller
Druk: Coene BV, Den Haag
Paul van den Wijden
Foto voorkant: Milko Vernooy

Redactie-adres
Secretariaat JD t.a.v. Demo
Postbus 660
2501 CR Den Haag
tel. 070-3622162/fax. 070-3641917
E-mail: jd@dds.nl
Giro: 3461482 (ook contributie)

Aanleveren kopij
Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Alleen bijdragen die op floppy worden aangeleverd worden behandeld. Dit dient bij voorkeur te gebeuren in WordPerfect (5.x,6.x) of MS Word (6.0, 7.0) bestanden. Eén Demo-pagina bedraagt ± 750 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende Demo worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit Demo worden overgenomen. Voor advertenties kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

Abonnementen
Een abonnement kost Fl 30,- per jaar. Ook losse nummers zijn te verkrijgen voor Fl 5,- per stuk ex. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Iedereen wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat.

Een JD'er

'Door hun verleden en sociale status zijn Berlijnse jongeren maatschappelijk bewuster'

Tessa Maas (26) uit Den Haag

Tekst: Elly van der Munnik
Foto: Milko Vernooy

„Ik heb het gevoel dat veel mensen in Nederland alles wel best vinden. Dat er een grote mate van gezapigheid heerst. We leven in een democratie, dus kunnen we rustig achteruit gaan zitten. Hier heb ik nu van jongs af aan al een hekel aan gehad. Ik ben vrij opgevoed. Dat komt omdat mijn ouders zelf in de zestiger jaren zijn opgegroeid. Mijn ouders luisteren naar mijn mening. Ook al kon ik niet overal over meepraten, toch heb ik door goed te luisteren heel wat opgevangen van wat er in de wereld aan de hand was. En wanneer je dan in de politiek terecht komt en mensen vragen, 'Wat heb je nu aan politiek?', dan antwoord ik dat politiek dé manier is om mijn mening te verkondigen. Stemmen is hierbij een eerste medium, echter nog wel een vrij passieve. Je moet kritisch zijn. Hierin zie ik bij mezelf een bepaald perfectionisme. Dit betekent niet, dat ik bijvoorbeeld op school -ik studeer Interantionale Betrekkingen en Duits- alleen maar tienen haal. Maar ik ben me wel bewust van alles wat ik doe. Je bent namelijk een factor in het geheel die invloed uit kan oefenen. Ik heb het geluk, dat mijn studie kleinschalig is. We kunnen veel debatteren in kleine groepen. En in het bestuur van de studentenvereniging bekleedde ik de functie van 'Belangenbehartiger van studenten'. Deze functie was me op het lijf geschreven. Jammergenoeg merkte ik ook hier, dat maar 20 procent van de studenten naar mij toe kwamen met klachten. In 80 procent van de gevallen zaten ze vooral tegen elkaar te klagen. Ze weten niet bij welke instanties ze aan moeten kloppen. Dat is nu de gemakzucht van de Nederlander! Ik was dan ook heel benieuwd hoe studenten en mensen in het algemeen in Duitsland leefden. Ik wilde de mensen daar leren kennen en mijn Duitse uitspraak verbeteren. Ik ging in 1994 op weg naar de 'Freie Universität' van Berlijn. Het eerste bezoek was al gelijk een schok. Ik liep daar met een lichtgroene broek. Niet echt opvallend. Dat kon je niet zeggen van de Duitse studenten. Ze droegen modieuze donkere kleding, zagen er artistiek en zeer bewust uit. Het leek alsof ze elke avond 'Baudelaire' lazen. Kortom, ik voelde me qua uiterlijk heel anders. Nauwelijks van de eerste schok bekomen kwam de tweede alweer. Mijn allereerste les in een Duitse werkgroep. Ik had van tevoren een opdracht gekregen. Deze had ik heel goed voorbereid. We hadden vragen gekregen en ik had de antwoorden keurig uitgewerkt. Maar nee, we hoefden helemaal niets in te leveren. Er werden door de docent zelfs geen vragen op ons afgevuurd, zoals in Nederland. De docent gaf een stelling en hierover moesten we gelijk gaan discussiëren. Ik was verbaasd over hoe goed deze studenten zich verbaal konden uitdrukken. Ze gingen erbij staan, hadden absoluut geloofwaardige verhalen door alle feitenkennis waarover ze bleken te beschikken. Daar ging ik met mijn goed voorbereide opdracht en dacht aan die Nederlandse nitwitten, die minder bewust omgaan met maatschappelijke onderwerpen. Ik had bewondering voor deze studenten, die daar zo makkelijk stonden te oreren. Ik merkte al snel dat deze jongeren heel bewust met

de maatschappij bezig zijn. Geen college ging voorbij of er werd flink gediscussieerd over alle maatschappelijke ontwikkelingen. En ook na de colleges gingen ze rustig verder. Er ontstonden spontaan 'Arbeitsgruppen'. Dit waren werkgroepen, die studenten zelf oprichtten. Iedereen kon hieraan deelnemen. Zo was er een groep, die het asielzoekersprobleem behandelde. Studenten gingen naar asielzoekers toe die teruggestuurd zouden worden naar hun eigen land en die nu nog in de gevangenis van Berlijn vast zaten. Ze praatten met elkaar en de studenten probeerden hen te steunen. Ook al ben ik nu lid van de JD en zie ik dat er hier wel intensief over maatschappelijke onderwerpen wordt gediscussieerd zie ik toch een groot verschil tussen Nederlandse en Duitse jongeren. In Nederland wordt er veel minder onder jongeren actief aan het maatschappelijke leven deel genomen. Veel van mijn vrienden hebben gestudeerd. Ze praten vooral over de baan, die ze straks zullen krijgen en hoeveel geld ze wel niet willen verdienen. Zo ontzettend materialistisch. In Berlijn had je dit materialistische veel minder. Zij gingen ervan uit, dat die baan vanzelf wel zou komen en wanneer zij op de arbeidsmarkt terecht zouden komen zou de economische situatie ook wel verbeteren. Maar over de sociale zaken werd des te serieuzer gepraat. Duitsers hebben volgens mij echter weinig humor. Als je bijvoorbeeld gekscherend zei, dat als je de deur uitging je bijna je nek brak over een zwerver die voor je deur lag, werd dit niet met een grapje afgedaan. Nee, er werd minstens een half uur over het daklozenprobleem gediscussieerd. Veel van deze jongeren zijn vooral links georriënteerd. President Kohl kan er volgens hen niets van. Hij besteedt veel te weinig aandacht aan bijvoorbeeld de sociale zekerheid. Dit linkse maatschappelijk bewustzijn ligt volgens mij ook in het verleden van en de situatie nu in Duitsland en Berlijn in het bijzonder. De Duitse jongeren zijn zich nog heel bewust van hun verleden. Ze hebben een collectief gevoel van schaamte als het om 'De zwarte bladzijde uit hun geschiedenis' gaat. Van nationalisme moeten deze jongeren dan ook vaak niets hebben. Het beleid van het CDU vinden ze ronduit slecht, dit valt te vergelijken met het beleid van de rechtse vleugel van de VVD. Wanneer deze jongeren op de arbeidsmarkt terecht komen, zijn ze anti-rechts, hebben lang haar en geloven in 'Peace and Happiness'. Maar je merkt wel, dat hoe langer ze in het arbeidsproces zitten, hoe meer ze naar rechts opschuiven. Bij mij is deze ontwikkeling juist precies omgekeerd. Vroeger zou ik nog voor de VVD gestemd hebben. Nu ben ik veel linkser geworden. De welgestelden redden het wel in onze samenleving, ook wanneer het economisch iets slechter gaat. Maar de armen, daar moet voor gezorgd worden. Zolang D66 nog bepaalde principes nakomt omtrent sociale voorzieningen is het mijn partij. Maar als dat niet gebeurd, dan zou ik wel eens over kunnen stappen naar de PvdA of de SP. Die linkse gevoelens zijn door mijn verblijf in Berlijn alleen maar bevestigd."

Juni 1997

Jaargang 14
Nummer 3

DEMO

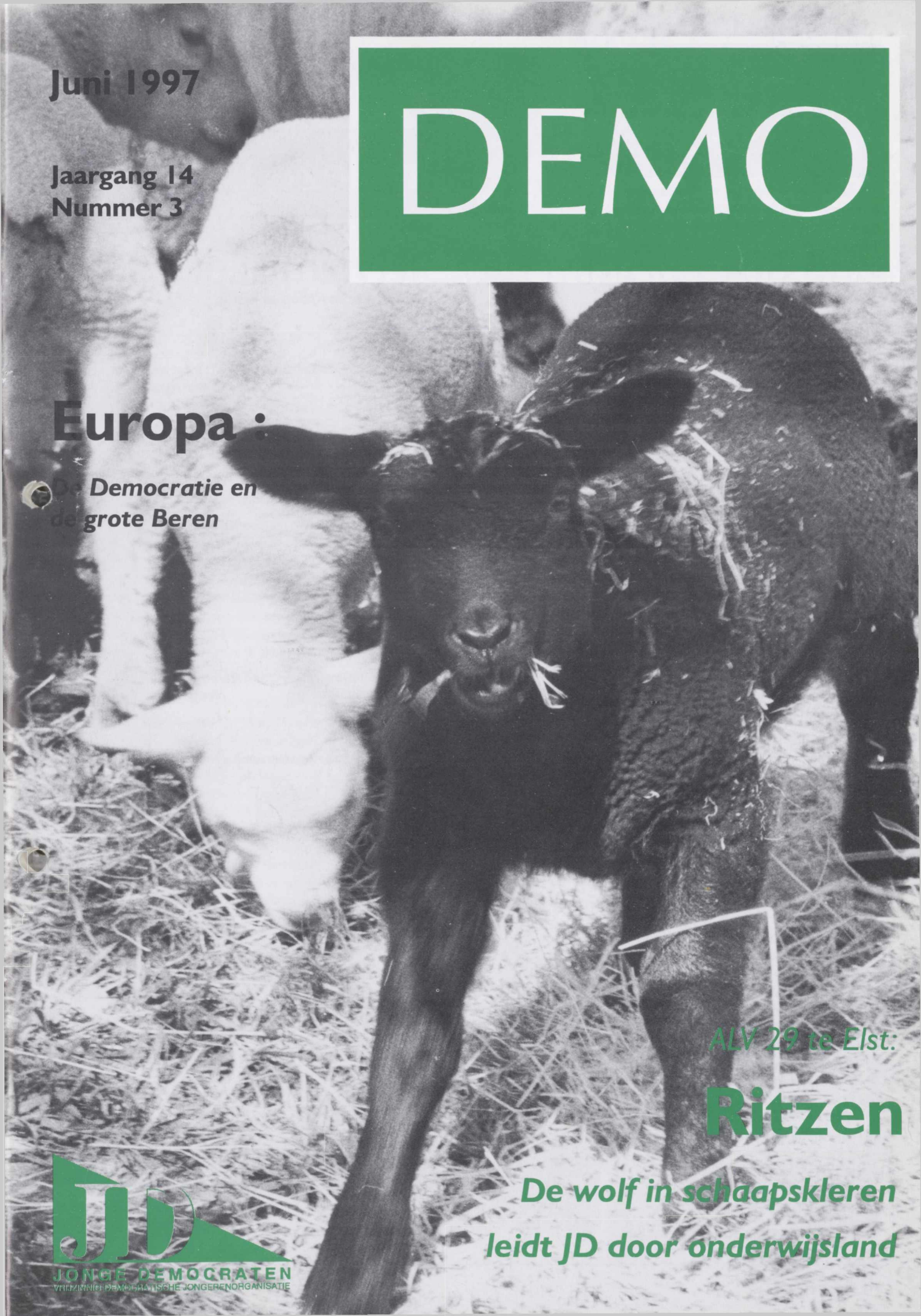

Europa :

De Democratie en de grote Beren

ALV 29 te Elst:

Ritzen

De wolf in schaapskleren leidt JD door onderwijsland

JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Redactioneel

Nieuws. Niets is belangrijker, als je bij wilt blijven. Lees de kranten, luister naar de radio, kijk naar het journaal en de actualiteitenprogramma's (komt dit je bekend voor?). En lees vooral de DEMO, zou ik hieraan toe willen voegen. Als je tenminste op de hoogte wilt blijven van wat onder de JD-gelederen leeft.

Neem nou het onderwijs. Hoe durven ze daar in de hoogste regionen van de politiek nog maar te denken aan afschaffing van een OV-studentenkaart? Oké, de gemoederen zijn ondertussen dan wel, zowel bij studenten als in de politiek, wat getemperd. Gelukkig hebben de JD'ers op het hoogtepunt van de twist minister Ritzen nog weten uit te nodigen op het voorjaarscongres. Echt 'nieuws' over de verdere ontwikkeling van deze kaart kon hij ons jammergenoeg niet geven. Behalve dan, dat elke verandering in het onderwijs op tegenstand stuit.

In plaats van nieuws ontvangen, zou je het natuurlijk ook zelf kunnen opzoeken. Weet jij bijvoorbeeld precies wat daar in Brussel gebeurt? Of wat er nu besproken gaat worden op de Top van Amsterdam? Europese Unie of niet, we zijn over het algemeen nog steeds meer op de hoogte van de politieke gang van zaken op het Binnenhof. Aangezien het nieuws over de Unie mondjesmaat binnensijpelt, zijn enkele JD'ers het dan maar gaan halen.

Tot onze spijt is deze DEMO later uitgekomen dan we hadden gepland. Dit had verschillende oorzaken: veel artikelen kwamen pas na de deadline binnen en er waren zware technische moeilijkheden met de software. Voor vragen en opmerkingen kun je met mij contact opnemen.

Elly van der Munnik

De redactie van Demo biedt haar excuses aan Ron Hendriks aan voor het artikel 'Het PI-weekend, wel of niet politiek inhoudelijk' in Demo 14.2. De redactie wilde door middel van een fotoreportage de sfeer tijdens het PI-weekend beschrijven. Het was niet de bedoeling Ron Hendriks aan te vallen, gebeurtenissen tijdens deze activiteit weg te laten of het PI-weekend in een negatief daglicht te stellen. De beschrijving van het PI-weekend is door veel leden van de JD als zeer negatief ervaren. De redactie betreurt de gebeurtenissen omtrent het PI-weekend.

Deadline

Demo 14.4

28 Juli 1997

In deze DEMO

3 *Rebels in Elst: met Jo Ritzen en Ciska Dresselhuis*

"Studenten zien dezelfde problemen"; interview met Ritzen 9

12 *Onze buurman heeft de griep*

Burgemeester: Benoemd of Gekozen 14

16 *Democratie in Jemen*

Nobelprijswinnaar José Ramos-Horta in Vredespaleis 21

22 *De beren op weg naar Amsterdam*

De Verkiezingsstrijd in Oxford 24

26 *Perikelen in de gemeentepolitiek*

Europees Parlement: Is zij wel zo democratisch? 28

15 *Boekrecensie... Jan Marijnissen*

19 *Onder de hamer*

19 *Op scherp (Marco van Lierop)*

30 *Up to JDate*

34 *Petite Politique*

36 *Een JD'er*

ALV 29
Congres Verslag
26 & 27 april 1997

De toekomstvisie van minister Ritzen

Elly van der Munnik

Elst-Het middelbaar onderwijs zal gereorganiseerd worden en er moet alweer bezuinigd worden. Wie kun je dan beter op je congres uitnodigen dan Minister Jo Ritzen van onderwijs, cultuur en wetenschappen. Hij zorgde voor een enerverende opening van het even enerverend voorjaarscongres van de Jonge Democraten want hij kwam precies op het goede moment binnen zetten. Namelijk net nadat de aanwezigen hadden gehoord dat studenten vanaf eind 1998 waarschijnlijk niet meer kunnen kiezen tussen een OV-week- of weekendkaart. Na zijn toespraak stond er dan ook een fikse rij JD'ers te trappelen om minister Ritzen om opheldering te vragen.

In de kranten van donderdag 15 mei was te lezen, dat de studenten toch hun zin krijgen. Een ruime kamermeerderheid wil niets weten van het voorstel van minister Ritzen over de O.V.-kaart. Maar dat was drie weken geleden nog niet bekend. „Dat OV-jaarkaartje komt dadelijk nog," zei minister Ritzen en wist daarmee de spanning op het congres danig op te voeren. Hij wilde het eerst hebben over de lange termijn agenda in onderwijsland. Nederland zou zijn talenten veel meer moeten benutten.

Volgens Ritzen hebben Nederlanders het zelf gepresteerd om bijvoorbeeld de werkgelegenheid in ons land tot zo'n goede ontwikkeling te brengen, maar we moeten ook naar de toekomst kijken. Ritzen vraagt zich niet af waar in de toekomst in geïnvesteerd moet worden. De keuze is eenvoudig. Hij zei "dat we niet alleen moeten investeren in beton en asfalt, maar ook in die grijze hersencellen van ons." We moeten investeren in kennis en de sociale samenhang moet verbeterd worden. Hierbij moeten we niet alleen kijken naar armoedeproblemen, ook de sociale top moet aandacht krijgen. Hij redeneerde dat wanneer we topambtenaren topsalarissen toekennen, we onszelf in de poot schieten. De sociale samenhang zou hierdoor ontwricht worden. Om een evenwichtige samenleving te creëren moet er wel eerst naar het onderwijs gekeken worden. Kwaliteitsverbetering en kleinere klassen zijn een eerste vereiste.

Ritzen ging hierbij tegen oud-voorzitter Wim Rampen in door te betogen dat Nederland wel een brainport moet zijn. Hij vond het erg vreemd dat we momenteel meer kennis-intensieve produkten importeren dan exporteren.

Een JD'er uit zijn bezorgdheid over de OV-jaarkaart

Ritzen voegde er wel aan toe dat we in de toekomst naar bredere opleidingen toe moeten. Op 17 maart verscheen een eerste rapport naar aanleiding van het kennisdebat. Er werd toen aan minister Wijers gevraagd of er meer aandacht voor sociale vaardigheden in het onderwijs moet zijn. Wijers twijfelde hierover omdat deze ontwikkeling wel eens ten koste zou kunnen gaan van specialismen. Ritzen daarentegen vindt werken en leren tegelijk een positieve trend. Hij vindt echter, dat studenten te weinig studeren. Daar kan verandering in worden gebracht door studenten daartoe uit te dagen. Ritzen kreeg een oorverdovend applaus voor zijn redenering dat studenten teveel werken om rond te komen. Maar Ritzen vroeg zich daarna af waarom studenten niet meer lenen, waarna het enthousiasme omsloeg in verontwaardiging. De JDers werden ondertussen wel wat ongeduldig. Wanneer zou de OV-kaart aan bod komen? daar hoefden ze niet lang meer op te wachten. Met de woorden, „Ach, elke kaart is er één waar grote bezwaren tegen zijn", sloot minister Ritzen zijn bezoek af.

Ritzen in discussie met enkele JD'ers

Een meidenbeeld op leeftijd

Sinds het najaarscongres van 1996 kent de JD een nieuwe traditie, het meidenbeeldje. Winnie Sorgdrager was de eerste, die destijds met het meidenbeeldje naar huis mocht gaan, als dank voor haar inzet voor de positie van de vrouw in de samenleving. Helaas was er over het karakter van de trofee tussen het JD-bestuur en mevrouw Sorgdrager een klein misverstand. Sorgdrager begreep niet dat het om een wisseltrofee ging en heeft het beeldje nu nog op haar nachtkastje staan.
Het gevolg is een wat ironische Ciska Dresselhuis, die vraagt of ze haar boeket bloemen ook weer in moet wisselen. Bovendien vindt de hoofdredacteur van Opzij het wel typisch dat ze een meidenbeeldje krijgt, terwijl ze de meisjesjaren al lang achter zich heeft liggen. Meisjesjaren vol strijd voor de rechten van de vrouw in de samenleving; een strijd die ze overigens nog lang niet heeft opgegeven.
„Voor D66 zijn man en vrouw volkomen gelijkwaardige individuen," zegt ze. „Dus eigenlijk hoef ik hier niets meer te zeggen. Helaas is het verschil tussen theorie en praktijk nog altijd groot."
Ze werpt een kritische blik in de zaal, en constateert dat ze alleen nog maar mannen heeft horen praten. „Op papier zijn mannen en vrouwen bij D66 misschien gelijk. Maar, ik denk dat er in praktijk toch nog wel het een en ander moet gebeuren. Op de arbeidsmarkt zijn het nog altijd de mannen die de meeste macht hebben. Er moet gewerkt worden aan een beter fiscaal stelsel, zodat mensen werk/zorg en huishouden beter kunnen combineren."

Ciska Dresselhuis zet zich in voor de positie van de vrouw

Dresselhuis vindt dat er een manier gevonden moet worden om zowel man als vrouw te kunnen laten deelnemen aan de arbeidsmarkt, terwijl beiden daarnaast nog tijd hebben voor hobby's, familie en vrienden. „Pas als dat bereikt is, mogen we in Nederland met recht spreken over 'Het land waar vrouwen willen wonen'.(gedicht van Joke Smith)
Na de toespraak van Ciska Dresselhuis is het tijd om vragen te stellen. Achterin de zaal staat een jongeman op om te vragen of het feminisme al niet dood is. Ciska reageert fel: „Ik ben nog niet dood en zolang de feministen niet dood zijn, is het feminisme niet dood." Ook het zogenoemde 'barricade feminisme' is naar haar mening nog lang niet uitgestorven. Zelf staat ze in de literaire wereld nog steeds op de barricade en ook andere vrouwen hebben volgens haar het vechtfront nog lang niet verlaten. „En dat is maar goed ook, want mannen gebruiken vaak mooie woorden, maar laten van de daden weinig te merken. Dat zie je aan de poltieke belofte dat meer vrouwen voor de post burgemeester in aanmerking zouden komen. „En wat is het resultaat? De eerste kans die ze hebben om een daad te stellen, vergooien ze: Stekelenburg wordt burgemeester en niet Van Rooy. Zolang mooie woorden nog niet worden omgezet in daden, blijft Ciska Dresselhuis op de barricade staan.
(LM)

Structuurcommissie in 750 woorden

Tijdens de Algemene Leden Vergadering 27 spraken de aanwezige leden van de JD uit dat er een commissie moet komen, die gaat onderzoeken hoe het komt dat er minder mensen actief worden binnen de JD en waarom er minder mensen lid worden van de JD. Aanleiding van deze uitspraak is de zorg dat het 'moeilijker' wordt om het Landelijk Bestuur te volgen en de zorg om het kleine aantal kandidaten voor bestuursfuncties.
Na een rustige start begon de Structuurcommissie met een onderzoek binnen de JD. Van onderwerpen als omgeving, beleid, leden, afdelingen, werkgroepen, commissies, DEMO, Landelijk Bestuur, bestuurders, cultuur en communicatie is bekeken, hoe de situatie nu is. Aan de hand van deze gegevens en met hulp van de enquête uit de Demo ontstond er een basis voor het stuk 'De Structuur Commissie 1997: Concreet in 4337 woorden'

Presentatie

De presentatie op het congres sloot aan op het stuk wat in het Congresboek was te vinden 'Concreet in 4337 woorden'. Verder werd in het kort aangegeven dat de structuurcommissie gewacht heeft met het naar buiten brengen van plannen. De commissie heeft tot het eind toe als een spons gewerkt, waarna het ideeën, die langzamerhand naar boven kwamen, tot een artikel vormde.
Dankzij de organimo's die door het congres zijn aangenomen, gaat de JD werken aan een aantal van deze ideeën. De DEMO gaat vermelden waar werkgroepen zich mee bezighouden, het landelijk bestuur gaat onderzoe

ken of het mogelijk is dat er een info-nieuwsbrief (ORGI) komt. Verder zal er een Landelijk Bestuurs Adviesraad komen en een Commissie Organisatie gaat de Secretaris Organisatie van het landelijk bestuur ondersteunen.
Verder kwam er in de presentatie naar voren dat het landelijk bestuur een verandering moet ondergaan. Functies kunnen samengevoegd of verdeeld worden over andere functies. Gelukkig zijn de organisatorische moties (organimo's) van de Structuurcommissie allemaal aangenomen. Het landelijk bestuur kan meer in groepjes werken, in plaats van allemaal tegelijk. Hierdoor is er, hopelijk, minder tijd voor het bestuur nodig. De Structuurcommissie heeft daarom een aantal groepjes van 3 bestuursfuncties samengesteld, driehoeken. Zo is er een:
- Bestuursdriehoek (Voorzitter, Algemeen Secretaris Organisatie en Penningmeester);
- Politieke driehoek (Voorzitter, Vice-Voorzitter Politiek, Bestuurslid Pers en Promotie);
- Organisatiedriehoek (Voorzitter, Algemeen Secretaris Organisatie en Bestuurslid Scholing, Vorming en Ledenopvang);
- Buitenlanddriehoek (Voorzitter, Bestuurslid Internationale Zaken, Vice-Voorzitter Politiek).
In deze opsomming van samenwerkingsverbanden kun je zien dat een aantal namen van bestuurstaken zijn veranderd. Het landelijk Bestuur bestaat nu uit: een voorzitter, de Secretaris Politiek wordt Vice-Voorzitter Politiek, de Algemeen Secretaris en Secretaris Organisatie worden samengevoegd tot Algemeen Secretaris Organisatie met als ondersteuning een, nog op te richten, Commissie Organisatie, de Penningmeester blijft Penningmeester en de Secretaris Ledenwerving, en Opvang wordt verdeeld over de functies: Bestuurslid Pers en Promotie (met de ledenwerving), Bestuurslid Scholing, Vorming en Ledenopvang en Bestuurslid Internationale Zaken. Zoals je ziet hebben we de namen van de meeste functies van Secretaris veranderd in Bestuurslid

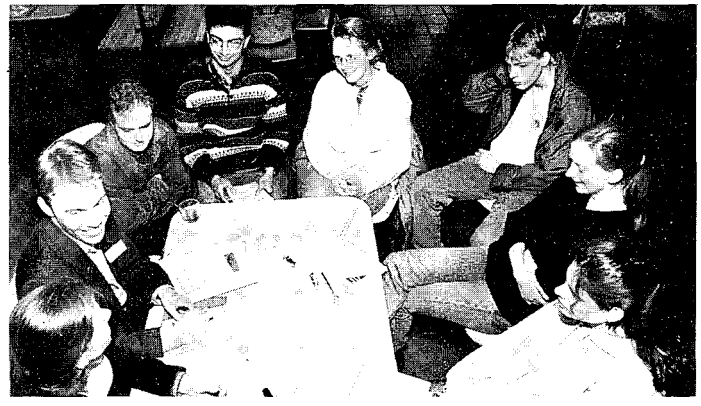

Een warme opvang van nieuwe leden

Aanbevelingen

De Structuurcommissie heeft een aantal ideeën gekregen over hoe de JD nog beter kan functioneren. Die ideeën zijn allemaal geschikt om in een organisatorische motie onder te brengen. De Structuurcommissie heeft ervoor gekozen om een aantal ideeën op een rijtje te zetten: (lees en denk er over na!)
- Richten op de samenleving i.p.v. alleen op Den Haag
- Meer humor binnen de vereniging
- Roddelen is leuk en moet kunnen, maar doe het niet achter iemands rug om.
- Bedank mensen voor bewezen diensten, niet overdreven, maar daar waar het terecht is.
- Kondig de 'Binnenhof-excursie' tijdig aan, dus voor de Introductiedagen.
- Let op de Communicatie tussen afdelingen, er is veel kennis, maar deze komt soms niet aan waar ze gebruikt kan worden, kennis uitwisselen dus.
- Introductiedagen kunnen perfect gebruikt worden om discussie met Tweede Kamerleden aan te gaan. Het directe debat spreekt mensen aan.
- Commissies, zoals de Structuur Commissie, dienen te bestaan uit leden met ervaring (vanuit het verleden) en leden die in de vereniging actief zijn, bijvoorbeeld op afdelingsniveau.
- De JD is leuk, gezellig en inhoudelijk.
- Er moeten afdelings-, werkgroep- en commissie-contactpersonen zijn voor de DEMO.*(Annemiek de Haan)*

Toelichting op de Jaarrekening 1996 van de Jonge Democraten

In de jaarrekening zijn een aantal zeer opvallende dingen waar te nemen. Ik zal in het kort proberen toe te lichten wat daarvan de oorzaak is. Allereerst valt op dat er bijna f38.000 meer omgezet is.
Onder de kop 'Organisatie' kunnen we een tweetal opvallende dingen zien. Onder de telefoonkosten (nationaal en internationaal) is een sterke daling waar te nemen: er wordt meer en meer per e-mail gedaan, wat een hoop telefoonkosten bespaart. Daartegenover staat een enorme overschrijding van de posten 'vergader- en representatiekosten' en 'reiskosten bestuur'. In 1996 hebben veel niet-studenten (dus niet in bezit van een OV-kaart) in het LB gezeten, waardoor veel meer reiskosten dan begroot zijn gemaakt. Daarnaast is het LB vaak niet in staat geweest in een gratis zaal te vergaderen, of een beleidsweekend bij een LBer thuis moest houden, waardoor ook de vergaderkosten hoog zijn. Het 'afdelingsprioriteitenfonds' is voor slechts een kwart opgegaan. Slechts een paar afdelingen hebben hier aanspraak op gemaakt. Deze ontwikkeling was al voorzien. Voor 1997 is er daarom een halvering van dit budget en zal in 1998 deze pot geheel ophouden te bestaan. De gelden worden direct uitgekeerd aan de afdelingen bij de afdelingsafdracht.
Wat te verwachten was, is uitgekomen: Demo is over haar 'redactiebudget' heen gegaan. Naar aanleiding van de cijfers van 1985 was al te verwachten dat een budget van f750 niet voldoende zou zijn. Toch is de overschrijding in 1996 veel te groot. De oorzaak hiervan is dat er in 1996 een fotograaf bij de redactie is gekomen, die het uiterlijk van de Demo heeft verbeterd, maar die ook oorzaak is van veel hogere kosten. Voor 1997 is een hoger budget gereserveerd, maar de hoofdredacteur zal met de redactie toch de uitgaven wat beter in de gaten moeten houden. (Hierover zijn eind 1996 al afspraken gemaakt en naar verwachting zullen dergelijke overschrijdingen als in 1996 niet meer voorkomen.). De post 'werkgroepen' is 100% overschreden: het dubbele van het begrote bedrag is uitgegeven. Sommige werkgroepen zijn in 1996 erg actief geweest. Zo waren bijvoorbeeld de werkgroepen mensenrechten, economie, ontwikkelingssamenwerking en milieu heel actief: zie resoluties, discussies enzovoorts. Veel van de gemaakte kosten op deze post zijn reiskosten, maar ook telefoon- en portokosten. Voor 1997 is met de Secretaris Politiek een soort budgettering binnen het

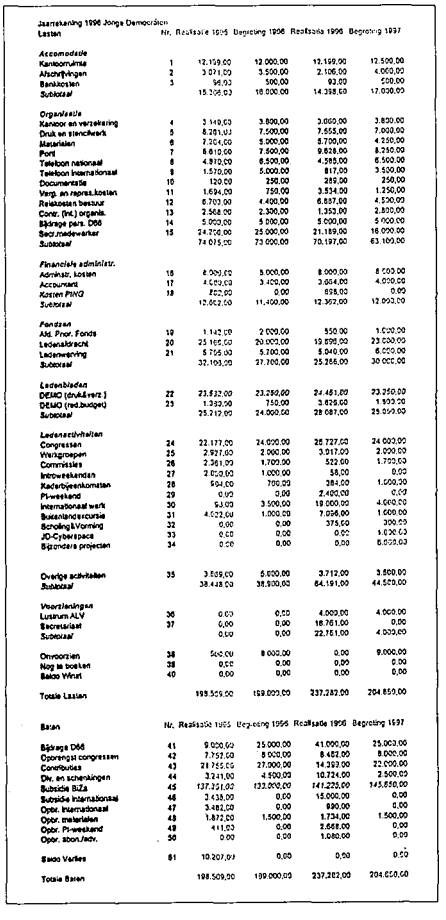

Jaarrekening 1996 Jonge Democraten

Lasten		Nr. Realisatie 1995	Begroting 1996	Realisatie 1996	Begroting 1997
Accomodatie					
Kantoorhuur	1	12.159,00	12.000,00	12.199,00	12.500,00
Afschrijvingen	2	3.071,00	3.500,00	2.106,00	4.000,00
Bankkosten	3	96,00	500,00	93,00	500,00
Subtotaal		15.326,00	16.000,00	14.398,00	17.000,00
Organisatie					
Kantoor en verzekering	4	3.149,00	3.800,00	3.000,00	3.830,00
Druk en stencilwerk	5	8.281,00	7.500,00	7.555,00	7.000,00
Materialen	6	7.304,00	5.000,00	5.700,00	4.250,00
Porti	7	8.619,00	7.500,00	9.828,00	8.250,00
Telefoon nationaal	8	4.910,00	6.500,00	4.585,00	6.500,00
Telefoon internationaal	9	1.570,00	5.000,00	817,00	3.500,00
Documentatie	10	120,00	250,00	285,00	250,00
Verg. en repres.kosten	11	1.694,00	750,00	3.554,00	1.250,00
Reiskosten bestuur	12	6.707,00	4.400,00	6.887,00	4.530,00
Contr. (Int.) organis.	13	2.568,00	2.300,00	1.353,00	2.800,00
Bijdrage pers. D66	14	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
Secr.medewerker	15	24.752,00	25.000,00	21.189,00	16.000,00
Subtotaal		74.015,00	73.000,00	70.197,00	63.160,00
Financiele administr.					
Administr. kosten	16	6.000,00	8.000,00	8.000,00	8.000,00
Accountant	17	4.059,00	3.400,00	3.664,00	4.000,00
Kosten PINO	18	822,00	0,00	698,00	0,00
Subtotaal		12.062,00	11.400,00	12.362,00	12.000,00
Fondsen					
Afd. Prov. Fonds	19	1.143,00	2.000,00	550,00	3.000,00
Ledenabonn.	20	23.165,00	20.000,00	19.898,00	23.000,00
Ledenwerving	21	5.756,00	5.700,00	5.040,00	6.000,00
Subtotaal		32.100,00	27.700,00	25.366,00	30.000,00
Ledenbladen					
DEMO (druk&verz.)	22	23.532,00	23.250,00	24.461,00	23.250,00
DEMO (red.budget)	23	1.392,00	750,00	3.626,00	1.950,00
Subtotaal		25.212,00	24.000,00	28.087,00	25.200,00
Ledenactiviteiten					
Congressen	24	23.177,00	24.000,00	25.727,00	24.000,00
Werkgroepen	25	2.921,00	2.000,00	3.017,00	2.000,00
Commissies	26	2.361,00	1.700,00	522,00	1.700,00
Introweekenden	27	2.052,00	1.000,00	58,00	0,00
Kaderbijeenkomsten	28	994,00	700,00	384,00	1.000,00
Pi-weekend	29	0,00	0,00	2.400,00	0,00
Internationaal werk	30	93,00	3.500,00	19.000,00	4.000,00
Buitenlandexcursie	31	4.022,00	1.000,00	7.036,00	1.000,00
Scholing/Vorming	32	0,00	0,00	375,00	300,00
JD-Cyberspace	33	0,00	0,00	0,00	1.000,00
Bijzonders projecten	34	0,00	0,00	0,00	6.000,00
Overige activiteiten	35	3.509,00	5.000,00	3.712,00	3.500,00
Subtotaal		38.448,00	38.900,00	64.191,00	44.500,00
Voorzieningen					
Lustrum ALV	36	0,00	0,00	4.000,00	4.000,00
Secretariaat	37	0,00	0,00	18.751,00	0,00
Subtotaal		0,00	0,00	22.751,00	4.000,00
Onvoorzien	38	500,00	8.000,00	0,00	8.000,00
Nog te boeken	39	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo Winst	40	0,00	0,00	0,00	0,00
Totale Lasten		198.509,00	199.000,00	237.382,00	204.860,00

Baten		Nr. Realisatie 1995	Begroting 1996	Realisatie 1996	Begroting 1997
Bijdrage D66	41	9.000,00	25.000,00	41.000,00	25.063,00
Opbrengst congressen	42	7.757,00	8.000,00	8.482,00	8.000,00
Contributies	43	21.755,00	21.000,00	14.203,00	22.000,00
Div. en schenkingen	44	3.241,00	4.500,00	10.724,00	2.500,00
Subsidie BiZa	45	137.351,00	132.000,00	141.225,00	145.850,00
Subsidie Internationaal	46	3.438,00	0,00	15.000,00	0,00
Opbr. Internationaal	47	3.482,00	0,00	890,00	0,00
Opbr. materialen	48	1.872,00	1.500,00	1.734,00	1.500,00
Opbr. Pi-weekend	49	411,00	0,00	2.668,00	0,00
Opbr. abon./adv.	50	0,00	0,00	1.080,00	0,00
Saldo Varies	51	10.207,00	0,00	0,00	0,00
Totale Baten		198.509,00	199.000,00	237.382,00	204.850,00

totale werkgroepenbudget afgesproken voor de verschillende werkgroepen. Hierdoor weten de werkgroepen welk budget ze gedurende het jaar hebben en kunnen de penningmeester en de SP beter zien wanneer er meer geld vrijgemaakt moet worden voor de werkgroepen in de volgende begroting.
Het internationale werk binnen de JD is erg actief geweest. Er is een seminar georganiseerd met onder andere OFAJ, waarvoor een subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken is ontvangen. Daarnaast heeft de buitenlandexcursie ook weer plaatsgevonden, mede gefinancierd door het IVSOM. Deze ging naar Slovenië, waar met andere jongeren gesproken is over voormalig-Joegoslavië. Ondanks dat er veel geld voor de internationale projecten is binnengehaald, heeft het de JD veel geld gekost. Misschien is het goed als de Internationaal Secretaris binnen zijn budget voor 1997 zou aangeven waaraan het geld besteed zal worden, zodat er een beter overzicht is. Er moet namelijk bijvoorbeeld een INCO en een INB van betaald worden, naast de nodige internationale contacten. Tenslotte is er een nieuwe post te vinden op de jaarrekening: 'voorzieningen'. Dit zijn potten waarin geld gestopt is om grote uitgaven op termijn mee te bekostigen.
De voorziening 'lustrum ALV' is bedoeld om het volgende lustrumcongres mede van te bekostigen, daar dit een duurder congres is dan een normaal congres. De voorziening 'secretariaat' is bedoeld om een aantal structurele zaken aan te schaffen, zoals een laptop met modem, een fax, een modem voor op het LS, een scanner (voor Demo), e.d.
Aan de inkomstenkant is een extra grote bijdrage te zien van D66. Deze is f16.000 hoger vanwege een extra subsidie, naar aanleiding van afspraken die zijn gemaakt in 1995. Dit bedrag is naar de voorziening 'secretariaat' gegaan. Bij 'diversen en schenkingen' moet worden gedacht aan rente, aan donateurs, aan een bijdrage van IVSOM e.d. De opbrengsten uit 'abonnementen en advertenties' komen voor 50% ten gunste van de Demo en voor de andere 50% ten gunste van de vereniging, waardoor de overschrijding van het budget door Demo met dik f500 te verminderen is.

Vragen ten aanzien van de jaarrekening en andere opmerkingen zul je nog even moeten bewaren tot het najaarscongres. Daar zal de ledenvergadering deze jaarrekening (moeten) vaststellen. Tot die tijd...

Inge Hagens
Voormalig penningmeester

Politieke moties

Autoloze dag en kinderfilosofen

De behandeling van de politieke moties verliep vrij rustig. Echter, een aantal opvallende momenten bij de behandeling van de pm's verdienen iets meer aandacht. Tijdens de actueel politieke motie over Schiphol werd het bruine kleurtje van de indienster van groot belang geacht. Deze motie, waarin werd uitgesproken, dat er in de huidige situatie geen tweede nationale luchthaven moet komen, was aangenomen. Redenen waren, dat het vliegverkeer niet noemenswaardig schoner wordt en dat dit zal leiden tot een toename van de milieuverontreiniging.
Over (het relatief kleine gebied) Ruigoord bij Amsterdam was nogal wat ophef. Ruigoord is een pittoresk dorpje waar kunstenaars leven, zei de één. Nee, het is een hippiedorpje met onkruid, meende de ander. En zo ging het een tijdje door. Uiteindelijk is besloten dat Ruigoord mag blijven bestaan.
De JD vindt ook, dat er meer gefilosofeerd moet worden op de basisschool. Overwegingen waren, dat een geestelijk rijke jeugd een land zowel in materiële als in intellectuele zin verrijkt en dat men niet vroeg genoeg kan nadenken over de wereld om ons heen.
Ondanks het feit, dat de JD een uitgebreid milieubeleid voorstaat, mag er niet getornd worden aan de auto. De motie om een autoloze dag, bijvoorbeeld op 5 mei, in te voeren, werd dan ook gelijk verworpen.
Het idee om het vetorecht in de Europese Unie af te schaffen stuitte op veel weerstand. De overweging, dat een enkel land de besluitvorming van de EU kan blokkeren, en dit verre van democratisch is, was niet voldoende. Juist de afschaffing van het veto was volgens de JD ondemocratisch.
Op zondagmiddag werden de (bekende) moties over het koningshuis behandeld. Toch, zo bleek op het congres, voelden enkele JD'ers 'nog steeds' wat voor de Oranjes, want het volkslied werd (wederom) ten gehore gebracht. De motie, dat de monarchie zou moeten worden afgeschaft, werd verworpen,
.
Jammergenoeg zijn veel moties blijven liggen tot het volgende congres. (YA)

Beloften en gewijzigde situaties

Vurig vragenuurtje LB

In een open brief, die voor het congres was uitgedeeld, betichtte Peter Ras Wim Rampen van kiezersbedrog. Hij stelde dat Wim zijn belofte had gebroken om minimaal een jaar aan te blijven. Wim verweerde zich en zei dat hij destijds naar eer en geweten had geantwoord. Hij deed zijn belofte onder geheel andere omstandigheden. Hij zou bijvoorbeeld niet actief naar een baan op zoek gaan. Die belofte is hij nagekomen. Hij kreeg echter een baan aangeboden, iets wat hij helemaal niet had verwacht. Christiaan Bonebakker vond dat Wim groot gelijk had om de baan te accepteren maar wilde wel weten of Wim het met hem eens was dat hij een te verregaande belofte had gedaan. Wim vond van niet. De situatie was plotsklaps gewijzigd en dat kon hij niet voorzien toen hij zijn belofte deed. Christiaan trok uiteindelijk een motie van afkeuring in om iedere schijn van wantrouwen tegen Wim weg te nemen. Daarmee kwam een einde aan het vurige vragenuurtje. (MvD)

Bestuur met veel a.i.' s

Officiëel waren er alleen kandidaten voor de post Internationaal Secretaris en voor de Kascommissie. Rogier van Rooij stelde zich kandidaat voor de post Internationaal Secretaris. De vereniging had veel vertrouwen in hem. Hij kreeg 61 stemmen voor, 3 tegen, 3 blanco en één ongeldig. Ook hadden de kascommissieleden geen probleem gekozen te worden.
Iets minder makkelijk was het voor de ad-interimkandidaten voor het voorzitterschap. Joost Boermans en Ido van der Meulen moesten met elkaar de strijd aan. Allereerst kwam Joost aan het woord. Hij maakte zich vooral kwaad over de taalachterstand van de allochtone jeugd en de uitbreiding van Schiphol. Over het functioneren van het LB had hij het volgende te zeggen: „Er zijn organisatorische problemen, maar de vereniging moet vooral gezellig worden" (is die gezelligheid er dan niet?).
Ido begon zijn betoog over de vernieuwende ideeën van de structuurcommissie. De JD moet meer issue-gericht worden, vond hij, en daarbij is promotie van de werkgroepen belangrijk. Ook moet er meer aandacht geschonken worden aan ledenopvang.
Uiteindelijk zijn er voor de post voorzitter a.i. 105 stemmen uitgekomen. Ido kreeg 28 stemmen, Joost 68 stemmen. Er waren er 5 ongeldig en 4 mensen stemden blanco.
Zondagmiddag werden de ad-interim posten Algemeen Secretaris, Penningmeester en Secretaris Ledenwerving en Opvang opgevuld. Het komende half jaar is Mariska Petrignani de Algemeen Secretaris, Charlene Versluys de penningmeester en Sjoerd Reijn Kloosterhuis de nieuwe SLWO. (YA)

Gerhard Brunsveld neemt onder een staande ovatie afscheidvan het LB. Hij werd geëerd met een motie van applaus voor zijn inzet.

Creatieve jonge geesten

De media staat boordevol berichten over niet in politiek geïnteresseerde jongeren, maar jongeren zijn wel geïnteresseerd. Niet zozeer in politiek zelf, alswel in politieke thema's. Wim ging in op de thema's mensenrechten, milieu en economie.
Voor Wim was er geen sprake van een nederlaag voor Hans van Mierlo inzake zijn opmerkingen over de mensenrechtensituatie in China. Het is volgens hem goed dat van Mierlo de mensenrechtensituatie durft aan te kaarten. Dat hij vervolgens geen steun krijgt is een andere zaak.

De voorstellen om werken onder het minimumloon mogelijk te maken kunnen voor Wim niet door de beugel. Hiermee begeef je je op een afglijdende schaal. De voorstellen tot lastenverlichting moeten vooral ten goede komen aan ouderen en kansarme jongeren. Het heeft geen zin om iedereen een voordeel van honderdvijftig gulden te geven.
De JD speelt een mooie rol in een discussie tussen Natuur en Milieu en Martinair. Zij haalt de angels uit de discussie over de Nederlandse luchtvaart. Zij is in staat de twee kemphanen aan één tafel te krijgen. Dat is erg goed van de JD.
Binnen de JD zijn creatieve geesten aan het werk. Een origineel actieplan uit Groningen tegen het parkeerbeleid voor fietsen is overgenomen in Utrecht. Er kwam uit Amsterdam een idee voor een meerkeuzereferendum. In Den Haag wordt een referendum georganiseerd over de vraag of MTV of TMF op de kabel moet. Het is volgens Wim een goed teken dat er binnen de JD dit soort ideeën op papier worden gezet. Het uitvoeren van deze ideeën levert veel publiciteit op en dat levert nieuwe leden op. (MvD)

Nieuw LB stelt zich voor

Veel communicatie

Uiteraard vind ik het erg prettig dat de ALV mij in april heeft gekozen tot de nieuwe voorzitter van de JD. Maar ik kan me voorstellen, dat leden die niet op het congres waren ook willen weten wie ik ben en wat ik poog te gaan doen de komende periode! Ik ben dus Joost, studeer maatschappijstudies aan de Hogeschool Holland te Diemen, en ben 24 jaar.Wat wil ik gaan doen als voorzitter: Inhoudelijk hoop ik de vereniging verder de diepte in te brengen. Onder andere door de discussies te stimuleren en de mening van de JD te verduidelijken. Ik hoop ook dat er meer ideeën en meningen worden geuit. Bundeling van gedachten van JD-ers kunnen prachtige opzetten zijn om de discussie verder te voeren en misschien zelfs om nieuwe standpunten te ontwikkelen. Maar aangezien ik gekozen ben als voorzitter van de gehele vereniging wil ik me zeker ook op de vereniging zelf richten. Neem contact met me op wanneer je afdeling of werkgroep iets organiseert, want ik kom graag. Ik zal met het LB -we zoeken nog een SPR dus meldt je!- de aangenomen voorstellen van de Structuur Commissie verder vorm proberen te geven. Gezelligheid en samenwerking tenslotte zijn andere aandachtspunten die ik belangrijk vind voor de JD als vereniging.Het spreekuur van de voorzitter, zoals Wim Rampen dat heeft geïntroduceerd binnen de JD, spreekt mij zeker aan. Toch houd ik geen spreekuur, aangezien ik verwacht en hoop dat iedereen die vragen of opmerkingen heeft mij, maar ook andere LB-ers, gewoon weet te bereiken. Ik hoop niet dat het LB de indruk zou wekken niet goed bereikbaar te zijn, of alleen via een spreekuur. Net als iedereen moeten jij en ik gewoon kunnen bellen indien we vragen hebben. Dus vrees niet, maar neem gewoon de telefoon en bel. (faxen/ buzzen en mailen kan ook!) Tel/fax:020-685.52.08 e-mail: jhb@euronet.nl buzz: 06-597.01.984
Ik hoop je dus snel te spreken, of te zien op een van de activiteiten.
Joost Boermans, voorzitter Jonge Democraten

Een pril begin

Na een nacht te hebben nagedacht en een ochtend te hebben gebeld besloot ik mijn zeer prille voorzitterschap in Twente op te geven en mij te kandideren voor de functie van penningmeester in het LB. Ik wil de bestuursleden van de afdeling Twente hierbij bedanken voor hun reacties. Na anderhalf jaar penningmeester op afdelingsniveau te zijn geweest, heb ik veel zin gekregen om het grootser aan te pakken. Ik ben gek op cijfertjes en geld dus daar zal het niet aan liggen. Ik zal mijn best doen om veel geld binnen te krijgen en dit op een zinnige manier te besteden. Ik ben 21 jaar en studeer Toegepaste Wiskunde. Als je meer wilt weten, pak dan de telefoon! Verder hoop ik jullie natuurlijk nog vaak te zien!
Charlene Versluys, PM

Een hoop ervaring

Ik ben de huidige algemeen secretaris ad interim. Hiernaast studeer ik geneeskunde. Ik heb ruim anderhalf jaar in het afdelingsbestuur van Utrecht rondgeneusd en wat leden geworven. Hier en daar pikte je dan soms wat op over het reilen en zeilen van je organisatie. Toch bleef ik nieuwsgierig over hoe het op landelijk niveau z'n gangetje ging. Nou, mijn nieuwsgierigheid zal het komende jaar goed gevoed worden, want er valt een hoop te leren! En dat is meteen nog een hele goede reden om in het LB te gaan; 't is een hoop ervaring opdoen op een leuke manier.' Ten

slotte hoop ik op veel samenwerking tussen het LB en de rest van de JD, op positieve en negatieve kritiek en op een mega-leden aanwas! (NB: op 't secretariaat zijn de dames al goed vertegenwoordigd, ik hoop dat dat in de afdelingen ook lukt)
Mariska Petrignani, AS

Zelfontplooiing in optima forma

Ook de secretaris scholing en vorming is vernieuwd. Hij werd 24 jaar geleden gezegend met de naam Heino Blanckaert.
In het eindverslag van de structuurcommissie is het nog eens benadrukt, 'de doelstelling van de JD is het betrekken van jongeren bij de politiek, de doelstelling binnen de JD is Scholing en Vorming van de leden'. Dit houdt bij mijn functie in, dat ik zorg draag voor de trainingen, cursussen en projecten.
Ik vind het jammer dat ik vrij laat, iets meer dan een jaar geleden, lid geworden ben van de JD, maar het zij zo. In dit afgelopen jaar ben ik o.a. lid geweest van het afdelingsbestuur van de afdeling Utrecht als secretaris organisatie. De functie van SO in de afdeling heeft ook de taken van een SSV in zich, dus deze stap naar het LB is wat dat betreft een logische. Naast het AB- lidmaatschap was en blijf ik ook lid van de werkgroep Ethiek. Buiten de JD houd ik me voornamelijk bezig met mijn studie natuurkunde. Ik sta open voor vragen e.d. en ben te bereiken via telefoon en email (zie achterin DEMO). Hopelijk tot ziens op een activiteit, feest or whatever.
Heino Blanckaert, SSV

Warme ontvangst gegarandeerd

Sinds het afgelopen congres ben ik jullie nieuwe landelijke Secretaris Ledenwerving en Opvang (SLWO). Ik zal al het werk overigens niet in m'n eentje hoeven doen, want ik ga namelijk samenwerken met Boris van der Ham. Even voor alle duidelijkheid, het werk doen we samen, maar ik ben de eindverantwoordelijke en met mij kunnen jullie dan ook eventueel afrekenen op het volgende congres. We hebben voor deze constructie gekozen omdat het ons allebei leuk leek deze functie te gaan doen, wanneer dit ook met z'n tweeën kan?
Onze voornaamste taak zal het opzetten van de nieuwe campagnekrant zijn: we zoeken hier overigens nog enthousiaste mensen voor, die ons hierbij willen helpen! Een ander punt is het verbeteren van de ledenopvang. Daarom gaan we proberen weer een landelijk SLWO-overleg van de grond te krijgen. En we willen de cursus ledenopvang gaan vernieuwen. In ieder geval hopen we dat deze cursus weer vaker gegeven gaat worden.
Waarom gaan we aan het werk voor ledenwerving en -opvang? Het lijkt ons allebei een leuke taak en we denken dat deze bij ons past: we houden van praten. Bovendien leek het ons wel eens tijd dat er iemand zich ging bezighouden met deze belangrijke post in het LB. Wij gaan ervoor en hopen jullie eind oktober een mooie campagnekrant te kunnen presenteren.
Sjoerd Reijn Kloosterhuis, SLWO

V.l.n.r. Joost Boermans, Charlene Versluijs, Rogier van Rooij, Sjoerd Reijn-Kloosterhuis, Mariska Petrignani, Jilda Mercx

Praktisch en gestructureerd

Het leek er even op dat er het komend half jaar geen Secretaris Organisatie zou zijn. Gelukkig, er is er weer één gevonden. Mijn naam is Annemiek De Haan. Ik woon inmiddels al een aantal jaren in Utrecht en studeer Culturele Antropologie. Zodoende ben ik geïnteresseerd in 'maatschappelijke ontwikkelingen', die binnen de JD naar voren komen. Mensen om me heen, zeggen dat ik praktisch ben, ik hou van zaken 'structureren'. Dit laatste heb ik geleerd tijdens het vervullen van een aantal functies. Die functies waren Algemeen Secretaris en Secretaris Organisatie in de afdeling Utrecht, coördinatorschap van de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking en andere bezigheden binnen en buiten de JD. Nadat ik van het Utrechts afdelingsbestuur afscheid had genomen, leek het me een uitdaging om op een ander niveau vergelijkbaar werk te doen. Dit werk zag ik als Landelijk Bestuurder. Ik heb door mijn ervaring bij de JD in ieder geval geleerd dat het heel belangrijk is om iedereen een beetje thuis te laten voelen bij de JD. Nieuwe leden moeten niet alleen door bestuursleden of de commissie 'fopspeen' opgevangen worden! *Annemiek de Haan, SO*

Hoe internationaler, hoe leuker

De komende periode zal ik in het landelijk bestuur de post van Internationaal Secretaris vervullen. Omdat ik voor mijn verkiezing op het afgelopen congres in Elst al zo'n jaar actief ben geweest in de Internationale Commissie van de JD, ben ik geen totaal onbekende in het 'internationale wereldje'. Toch komen er nu veel nieuwe zaken op mij af en dat vind ik geweldig. Want, zoals ik al op mijn kandidaatstellingsformulier (dat in het congresboek afgedrukt stond) geschreven heb, ervaar ik dat naar mate je meer met internationale zaken in aanmerking komt, je het internationale juist nog leuker gaat vinden. Dit gevoel hoop ik de komende periode op zoveel mogelijk JD'ers over te kunnen brengen. Je zult dus nog van mij horen en als je vragen en/of ideeën hebt, dan kun je me natuurlijk bellen.
Rogier van Rooij, IS

Overstap in het LB

Tijdens de afgelopen ALV leek op zaterdagavond het nieuwe LB volledig gevuld. Op zondagmiddag bleek echter, dat er voor twee essentiële functies toch geen animo was. De functies Secretaris Politiek en Secretaris Public Relations bleven zonder kandidaat. Op zondag voelde ik mij toen geroepen om het LB mee te delen dat ik, indien er een gegadigde voor de post Secretaris Scholing en Vorming gevonden werd, mezelf als Secretaris Politiek wilde kandideren.
Het nieuwe LB heeft daar positief op gereageerd. Dinsdag 29 april heeft het nieuwe LB eerst Heino Blanckaert tot SSV benoemd en vervolgens ook mij tot Secretaris Politiek.
Wat ik erg jammer vind, is dat ik mijn toezegging om een heel jaar SSV aan te blijven, gedaan tijdens het najaarscongres in 1996, heb verbroken. Zondag voelde ik mij echter geroepen om mijzelf aan te bieden voor een belangrijke post binnen een politieke jongerenorganisatie als de JD. Juist omdat ik als enige LB-er in het bestuur aanbleef.
De post is een enorme uitdaging voor mij. Binnen het LB heb ik een half jaar een organisatorische functie vervuld. Een politiek inhoudelijke functie is nogal een omslag. Ik ben me ervan bewust dat ik er nog helemaal in moet groeien, maar aan enthousiasme ontbreekt het me zeker niet.
Jilda Mercx, SP

♦

Studenten zien allen dezelfde problemen

Als er één persoon is, die onder studenten voor heel wat onrust zorgt, dan is dat wel minister Ritzen van Onderwijs. Bijna elk voorstel dat hij aandraagt, wordt niet bepaald met gejuich ontvangen. Op dit moment is het, alweer, de OV-studentenkaart die voor flink wat opschudding zorgt. Het moet toch wel een ondankbare taak zijn om al deze impopulaire maatregelen voor te stellen of zelfs door te voeren. Maar op het afgelopen congres van de JD vertelde minister Ritzen, dat wanneer je iets in het onderwijs wilt veranderen er altijd wel sprake is van tegenstand. En dat vindt hij maar goed ook, anders zijn deze veranderingen niet de moeite waard.

Elly van der Munnik en Louise Müller
Fotograaf: Milko Vernooy

Na zijn toespraak op het congres werd minister Ritzen overladen met vragen. Eindelijk konden de JDers hun grieven met betrekking tot het onderwijs kwijt. Kortom, het was een drukke ochtend voor minister Ritzen. Eerst bij het radioprogramma Tros Kamerbreed, en daarna bij de Jonge Democraten op bezoek. Gelukkig was er na de toespraak van Ritzen, 'zijn toekomstvisie op het onderwijsbeleid', ook nog tijd om met enkele redacteuren van de DEMO te lunchen.

„Zelf had ik niet echt verwachtingen over mijn komst naar het congres", was het eerste wat hij zei, nadat we ons rondom de tafel hadden geschaard. „Ik weet dat studenten altijd op hun hoede zijn. Ze zien allemaal dezelfde problemen als het om onderwijsbeleid en veranderingen hierin gaat."

Bijvoorbeeld de reorganistatie in het middelbaar onderwijs. Vanaf eind 1998 of 1999. In de toekomst kunnen scholieren nog maar uit vier vakkenpakketten kiezen. Is het wel verstandig kinderen op zo'n jonge leeftijd al een definitieve keuze te laten maken?
Met een glimlach begon minister Ritzen deze aankomende veranderingen uit te leggen. „Studenten kunnen op de middelbare school in de toekomst kiezen uit vier verschillende programma's (doorstroomprofielen, red.) voor respectievelijk alfa's, gamma's en twee verschillende pakketten voor bèta's. Maar, als scholieren dat willen, dan kunnen ze hun programma natuurlijk altijd aanvullen met vakken uit een ander programma. Het is niet zo, dat middelbare scholieren problemen zouden krijgen met het maken van keuzes op zo'n jonge leeftijd. Ze zijn namelijk niet gebonden aan een bepaald programma", vervolgde hij. „Door het invoeren van deze doorstroomprofielen wordt het maken van een keuze juist eenvoudiger omdat er dan nog maar vier vakkenpakketten zijn. Vroeger was er bijvoorbeeld het probleem, dat scholieren geen wiskunde in hun pakket hadden genomen. Daardoor konden ze een heleboel studies niet volgen. De vakkenpakketten waren wat minder samenhangend. Vaak moesten jongeren er later nog vakken bij volgen om toch tot een bepaalde studie te worden toegelaten.

„Geven ouders hun geld dan uit aan een nieuwe keuken?"

Er waren ontelbare keuzemogelijkheden wat betreft vakken. Bij het nieuwe systeem zijn er nog maar vier mogelijkheden, maar dan in studieprogramma's. En die sluiten veel beter aan bij de vervolgstudies."

„De plannen voor deze pakketkeuzes bestaan echter al sinds 1985", verzekerde Ritzen. „Maar de verdere ontwikkeling hierin gaat heel langzaam. Voor die tijd werd de Mammoetwet ingevoerd. Dit betekende, dat oudere schooltypen als MULO en HBS verdwenen en dat hiervoor in de plaats MAVO, HAVO en VWO kwamen. Door deze wet kreeg je volledige keuzevrijheid in het laatste gedeelte van het openbaar hoger onderwijs. Er kon gekozen worden uit wel 179 combinaties aan vakken. Dit grote aantal combinaties leidde ertoe, dat scholieren door de bomen het bos niet meer zagen en niet wisten wat ze met hun pakketkeuze in de toekomst konden gaan doen. Hierna moesten ze dan nog vaak vakken volgen om de studie naar eigen wens te kunnen gaan volgen."

„Ik heb liever dat studenten bij mij rood staan, dan bij de bank"

De kans dat studenten ten tijde van hun vervolgstudie nog vaak zullen 'switchen' zal volgens minister Ritzen verkleinen door de invoering van de vier profielen. „Het verschil tussen de vier pakketten bij dit nieuwe onderwijsprogramma is minder groot dan tussen de 179 combinaties. Hierdoor heb je minder kans dat je een verkeerde keuze maakt. Want in elk pakket zit een vak van een ander pakket. Zo krijg je een soort mix van vakken waardoor je bij veel meer verschillende studies terecht kunt. Je moet bijvoorbeeld in het bètapakket ook nog een maatschappelijk vak erbij volgen. Het is dus de bedoeling dat de verschillen tussen de pakketten minder groot zijn. Dat betekent bijvoorbeeld, dat een uitgesproken 'Alfa' op deze manier niet meer kan bestaan. „Ook een 'Alfa' heeft wiskunde nodig. En Alfa's hoeven hier helemaal niet tegenop te zien, want deze wiskundevereisten zijn voor hen helemaal niet zo zwaar."

Wat in het afgelopen decennium ook heel belangrijk is geworden, zijn de sociale vaardigheden in het onderwijs. „Hier komt steeds meer aandacht voor in het onderwijs. Het kennisdebat kwam hier heel scherp mee naar voren. (Het kennisdebat is nog niet afgesloten, maar op 17 maart j.l. is hierover een eerste nota verschenen, red.) Voor dit debat was het onderwijsbeleid nauw betrokken met de onderwijsinstelling. Dan is de neiging heel groot om te blijven doen wat je altijd gedaan hebt. Dankzij het kennisdebat werden de werkgevers, ouders en andere partijen veel meer bij het onderwijsbeleid betrokken. En dat heeft ertoe geleid, dat de sociale vaardigheden in het onderwijs zo scherp vorm kregen. Helaas is het zo, dat wanneer puntje bij paaltje komt, en er moet gekozen worden tussen kennisoverdracht en sociale vaardigheden, deze keuze toch nog lastig is. Zo zei minister Wijers, dat deze ontwikkeling niet ten koste moet gaan van het opleiden van specialisten. En zijn de middelbare scholen wel bereid om iets minder uren te besteden aan bijvoorbeeld talen om deze tijd te gebruiken voor het aanleren van sociale vaardigheden? Uit het kennisdebat, een enquête onder jongeren, de eisen van de maatschappij en de kerndoelen in het onderwijs komt naar voren, dat er meer aandacht voor sociale vaardigheden moet zijn. Echter daar wordt jammer genoeg nog steeds te weinig aandacht aan geschonken."

Maar is de verdere ontwikkeling van een kennismaatschappij wel zo democratisch? Niet Iedereen zal hierin mee kunnen komen. Je kunt niet van mensen verwachten, dat ze allen dezelfde kennis willen of zelfs kunnen opdoen.
„Dit is inderdaad een moeilijk onderwerp", gaf Ritzen toe. „Tijdens het kennisdebat rezen hier ook al vragen over. En..we zijn er nog steeds niet uit. Maar onderwijs is wel het enige wat de maatschappij tot haar beschikking heeft ten behoeve van gelijkheid van kansen."
Minister Ritzen beaamde, dat er tegenwoordig in het hoger onderwijs te weinig tijd voor studenten buiten de studie overblijft, om in de praktijk je sociale vaardigheden te ontwikkelen. „Het probleem ligt inderdaad vooral bij het hoger onderwijs. Alles leidt ertoe, dat er meer ruimte zou moeten zijn voor vrijwilligerswerk en meer van dat 'soort' activiteiten. Er zijn wel bestuursbeurzen, ook voor landelijke organisaties. Het zijn er niet veel, maar ze zijn er wel. In het niet zo verre verleden was er echter veel meer ruimte voor vrijwilligerswerk naast de studie. Eind jaren '80 waren dan ook gouden tijden voor de student als ze dat wilden." „Maar,", voegde Ritzen er gelijk aan toe, „voor de samenleving was dit geen gouden tijd! Want aan de ene kant besteedden studenten weinig tijd aan de studie. Aan de andere kant ging veel van de resterende tijd gewoon verloren. Deze tijd werd absoluut niet altijd besteed aan vormende of maatschappelijke activiteiten. En dat leidde tot een verspilling van talenten. Ook wanneer studenten niets deden konden ze rustig een aantal jaren hun gang gaan. Er waren weinig verplichtingen. Maar weinigen namen met enthousiasme deel aan het onderwijs. Er is zelfs onderzoek geweest naar wat studenten dan deden in hun vrije tijd, of ze bijvoorbeeld bijbaantjes hadden. Hieruit bleek echter, dat studenten hun tijd niet echt nuttig besteedden, en bijvoorbeeld heel lang met de krant bezig waren. Vooral de zaterdagkrant" grapte Ritzen.

„We moeten het nu dus anders aanpakken. Binnen de studie moeten meer activiteiten georganiseerd worden door en voor studenten. Op Hoge Scholen en Universiteiten wordt hier nu aan gewerkt. Vooral bij de Alfa's en Gamma's gebeurt hiertoe relatief veel meer."

Niet alleen op school moet er gelegenheid zijn om bij te leren, ook in je latere werk moeten er meer mogelijkheden komen om jezelf te kunnen bijscholen. Hiertoe legde de redactie aan Ritzen de term 'Jobhoppers' uit. Dit zijn afgestudeerden, die van de ene werkgever naar de andere hoppen om zo het aanbod aan cusussen binnen organisaties ten volle te benutten. Werkgevers zien deze ontwikkeling, en zijn steeds minder bereidwillig om cursussen aan te bieden. Zij willen natuurlijk graag zien, dat de door hen aangeboden kennis binnen hun eigen organisatie gebruikt wordt.
„Dat is niet alleen een probleem voor afgestudeerden, maar ook voor flexwerkers", gaf Ritzen toe. „De werkgelegenheidsontwikkeling is in Nederland heel gunstig, door een aantal factoren. Zo gaat het economisch goed. Maar je kunt je afvragen waarom het goed gaat. Is de enorme flexibiliteit op de arbeidsmarkt niet één van de belangrijkste redenen? Als dat zo is, dan moeten we de werkgevers misschien tegemoet komen en hen motiveren om werknemers toch opleidingen aan te bieden. Dit kan door de werkgevers geen belastingen over de loonkosten te laten betalen van werknemers, die bijgeschoold moeten worden." Enthousiast vertelde Ritzen, dat er al met het bedrijfsleven over deze mogelijkheid is gepraat. „Werkgevers staan hier wel open voor. Maar het gaat hier niet alleen om afgestudeerde MBO'ers of HBO'ers maar ook om WO'ers, die een baan hebben, die aansluit bij hun studie."

Allemaal leuk en aardig, dat studenten tijdens en na hun studie in hun vrije tijd nog zoveel bij kunnen leren. Maar, met al die prestatienormen, de duurder wordende levensbehoeften en de

„Een uitgesproken Alfa of Bèta kan niet meer bestaan"

gaat hier niet alleen om afgestudeerde MBO'ers of HBO'ers maar ook om WO'ers, die een baan hebben, die aansluit bij hun studie."

Allemaal leuk en aardig, dat studenten tijdens en na hun studie in hun vrije tijd nog zoveel bij kunnen leren. Maar, met al die prestatienormen, de duurder wordende levensbehoeften en de studiebeurs waar steeds meer aan wordt geknabbeld is het steeds moeilijker voor studenten om gewoon rond te kunnen komen. En er is minder tijd om bij te verdienen.
„Studenten kunnen toch geld lenen?", reageerde Ritzen. „Een lening hoeft alleen maar terug betaald te worden wanneer afgestudeerden zich dit kunnen veroorloven omdat ze een baan hebben. Maar dan zitten ze wel 15 jaar vast aan een lening na de studie. 'T is echter wel de bedoeling, dat er aan hen tijdens hun studieperiode, naast studiefinanciering een ouderlijke bijdrage wordt gegeven."

Niet alle studenten krijgen een ouderlijke bijdrage. Of ze krijgen zo weinig, dat er nauwelijks van dit geld rondgekomen kan worden. Reden kan zijn, dat studenten zelf niet willen dat hun ouders de studie bekostigen. Of de ouders willen wel betalen, maar ze hebben bijvoorbeeld drie studerende kinderen, wat dus wel veel geld zou gaan kosten.
Ritzen keek verbaasd en zei lachend, „Waar geven ze hun geld dan aan uit? Verre reizen? Of misschien een nieuwe keuken?" Maar serieus vervolgde hij, dat de filosofie bij de studiefinanciering steeds is geweest; Ouders moeten betalen! „Waar dat kan en mogelijk is zullen ouders er wel voor moeten sparen. Hier gaat het om degenen met een belastbaar inkomen hoger dan f65000,- per jaar. En kinderen van ouders met echt een laag inkomen worden gecompenseerd door een aanvullende beurs. Ik ben nooit zo'n grote voorstander van ouderonafhankelijkheid geweest, dus dat alle studenten hetzelfde bedrag zouden krijgen. Omdat dat in feite zou betekenen, dat iedereen vrij veel geld van de overheid zou krijgen. Degenen, die het geld echt nodig hebben, krijgen dan voldoende en de wat rijkeren zouden precies hetzelfde krijgen. Kijk ik bijvoorbeeld naar mijn eigen positie (Ritzen heeft vier studerende kinderen, red.), dan zou ik het vreemd vinden wanneer mijn kinderen de gehele studiefinanciering zouden krijgen in plaats van de basisbeurs. Dat zou betekenen, dat dat geld in feite voor mij is. Terwijl ik het niet nodig heb." „Ja", ging minister Ritzen verder, „ik zou het natuurlijk bij een politieke partij kunnen storten, of met dat geld op wintersport kunnen gaan. Maar dat vind ik zonde. Het geld moet veel beter besteedt worden in het onderwijs."

Maar dit is wel een puur persoonlijke benadering van de studiefinanciering.
Ritzen antwoordde echter heel laconiek. „Hier hebben jullie wel gelijk in, maar wanneer ik steun voor mijn persoonlijke visie in het parlement krijg, dan wordt het politiek. En die steun heb ik dan ook gehad. Er was in het politieke spectrum namelijk al sprake van een afweging over waar geld vandaan moet worden gehaald voor het onderwijs. Het waren de jaren van beperking zoals jullie wel weten. En dan heb je twee groepen, die er last van hebben. De ene groep bestaat uit studenten, die niet willen dat ouders voor alle kosten van hun onderwijs opdraaien. En de andere groep studenten heeft ouders, die niet meer willen betalen wanneer hun kinderen de leeftijd van 21 zijn gepasseerd. Dan hebben ze immers geen betaalplicht meer."

Is het in deze krappe tijden voor studenten niet belangrijk, om ouders meer voor te lichten over de financiële mogelijkheden om een studie te bekostigen, zodra hun kinderen gaan studeren.
„Misschien moeten we daar eens goed over nadenken", zei hij instemmend.

„Maar zoals ik al eerder heb gezegd" besloot minister Ritzen, „wanneer je ouders om de een of andere reden niet bijdragen in je studiekosten, dan kun je natuurlijk altijd voordelig lenen via de Informatie Beheer Groep. Hierbij zou ik het rood staan bij de bank beslist niet willen aanbevelen. Maar rood staan bij mij vind ik absoluut niet erg!"

♦

DE AANTREKKINGSKRACHT VAN HET KENNISDEBAT

Het economisch zieke hart van Duitsland

Onze buurman heeft de griep

De Duitse economie heeft de economische griep; vermindering van de groeiverwachtingen, een enorme werkloosheid en dreigende bedrijfssluitingen. Het na de hereniging verwachte 'Wirtschaftswunder' blijft uit. De Duitse economie vormt het hart van de Europese economie en haar belang daarvoor is na de hereniging alleen maar toegenomen. Dit zieke hart kan de hele Europese economie schaden dus is het noodzakelijk dat het snel beter wordt. Ook voor Nederland met haar sterke exportgerichtheid is een ziek hart een slechte zaak. De 'werkgroep Economie' reisde naar Duitsland af om het zieke hart te bestuderen.

Christian Hiddink

Nederland

Duitsland niesde in het verleden en de Nederlandse economie lag met hoge koorts in bed. Dat is nu niet zo. In tegenstelling tot de Duitse economie groeit de Nederlandse sterk. Hebben we in Nederland een 'anti-griep' beleid ontdekt? Misschien wel. Deregulering, meer marktwerking, aanpassingen in de sociale zekerheid en sanering van de openbare financiën hebben de positie van Nederland verbeterd. De sinds 1982 ingezette loonmatiging heeft de concurrentiepositie van exporterende bedrijven behoorlijk verbeterd. Dit betekent niet dat het Nederlandse bedrijfsleven geen last heeft van de Duitse dip. Ondernemingen als Sphinx, Atag, Heidemij, KBB, Campina en Aegon melden tegenvallende omzetcijfers. Daarentegen deert de economische malaise de exporterende midden- en kleinbedrijven niet. Dit komt doordat zij zich concentreren op niet conjunctuurgevoelige producten en kunnen profiteren van de verbeterde concurrentiepositie. Het economische hart van Europa moet alleen niet langer blijven kwakkelen, anders kunnen wij het ook zwaar te pakken krijgen.

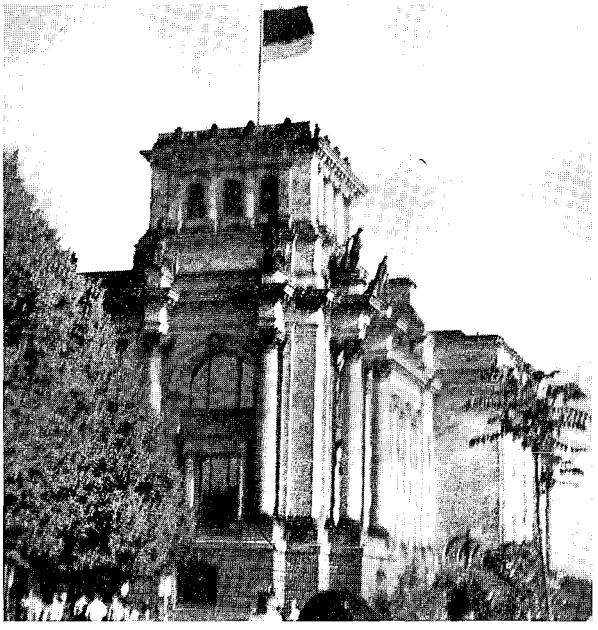

Duitsland

Het is niet altijd slecht gegaan in Duitsland. Nederland keek in de jaren '80 nog met een jaloerse blik oostwaarts. Nu kijkt Duitsland bij aanpassingen in zijn economie echter westwaarts. Één echte oorzaak voor de economische verslechtering is niet aan te wijzen. Het is meer een accumulatie van problemen die de aandacht voor gezonde economische structuren heeft verslapt. Duitsland werd vanaf 1989 geconfronteerd met drie grote vraagstukken; de Duitse hereniging, Europese integratie en de ontwikkelingen in Oost-Europa. Ten eerste vraagt de economische, politieke en monetaire eenwording van Oost- en West Duitsland het nodige van het nieuwe Duitsland. Denk eens aan het privatiseren van de Oostduitse staatsbedrijven, wetgeving, eigendomsvraagstukken, sociale zekerheid, infrastructuur en het verplaatsen van hun hoofdstad. Meer dan zeven jaar na de daadwerkelijke eenwording is het karwei nog lang niet geklaard. Momenteel gaat er nog steeds een astronomisch grote geldstroom van West- naar Oost-Duitsland en het einde is niet in zicht. Ten tweede zijn de Europese integratie sinds het 'Europa 1992'en het verdrag van Maastricht in een stroomversnelling gekomen. Het politieke gewicht van Duitsland in de Unie maakt het voor Duitsland bepaald geen eenvoudig proces. Ten derde plaatsen de ontwikkelingen in Oost-Europa Duitsland in het midden van een nieuw politiek geografisch Europa. Duitsland heeft, als buurland van oostelijk Europa, belang bij een gezonde economische ontwikkeling van deze staten. Het gros van de investeringen en hulp aan Oost-Europa is dan ook afkomstig van Duitsland.

Duitsland kan alleenniet alles tegelijk. Het is dan ook niet vreemd dat de aandacht voor de binnenlandse economische structuur door al deze bijzonder gecompliceerde vraagstukken in de verdrukking is gekomen. Zeker als je bedenkt dat het met de economische groei de eerste jaren na de hereniging wel goed zat. Die opleving camoufleerde de structurele fouten. Nu de herenigingsimpuls is uitgewerkt en de economie weer terug zou moeten zakken naar zijn oorspronkelijke groeipad, lijkt dit pad behoorlijk te zijn verzakt.

Economische toekomst

De komende jaren zal Duitsland hard moeten werken aan de economische structuur. Dat betekent een paars beleid, wijzigingen in instituties en productiestructuur. Dit geldt overigens ook voor Nederland. In 'Scanning the Future' van het Centraal Planbureau uit 1992 wordt een beeld geschetst van de middellange termijnontwikkelingen. Voor de komende 25 jaar zal volgens dit rapport de agenda worden bepaald door voortschrijdende internationalisering, technologische vooruitgang, ecologie en demografische ontwikkeling.

Internationalisering

Internationalisering vergroot de concurrentie tussen bedrijven. Vaak wordt beweerd dat de lonen in het Westen

omlaag moeten om bedrijven te laten concurreren. Met prijsconcurrentie alleen kom je er niet. Bij concurrentie is het belangrijker dat markten veranderingen en trends snel oppikken. Het gaat er om dat een land een efficiënt functionerende infrastructuur, een goed opgeleide, flexibele beroepsbevolking en optimaal werkende markten heeft. Op de laatste twee punten scoort Duitsland niet best. Hoewel het onderwijssysteem één van de beste van de wereld is, mist het flexibiliteit. Scholing vindt in Duitsland voor een groot gedeelte binnen een onderneming plaats. Door de hoge specialisatiegraad levert dit systeem zeer productieve werknemers op. Duitsland kent echter nauwelijks op leervermogen georiënteerde brede studies. Bij snelle wijzigingen van productiestructuren door internationale concurrentie kan de flexibiliteit van zulke studies zeer productief zijn. Duitsland scoort net als Nederland niet goed op marktwerking. Bijvoorbeeld de arbeidsmarkt. Ondanks de hoge werkloosheid is er in Duitsland sprake van loonstijging. Als de arbeidsmarkt goed werkte, zou hoge werkloosheid juist leiden tot gematigde looneisen. Een sterke regulering bemoeilijkt in het algemeen aanpassingen. Te sterke regulering kan uiteindelijk dodelijk zijn in een internationaal concurrerende omgeving. Dit weten de Duitsers, maar dé oplossing en hét oplossen zijn verschillende dingen. Het flexibiliseren van markten zal in Duitsland veel tegenstand krijgen. De Duitser waardeert
het oude meer dan het nieuwe en houdt van zekerheid en stabiliteit boven flexibiliteit en risico.

Technologische ontwikkeling

Duitsland scoort in Europa relatief goed met technologische ontwikkeling. Duitsland is in Europa de R&D-koploper, maar zij heeft in vergelijking met Japan en Amerika een grote achterstand. Daarbij is de Duitse R&D geconcentreerd in bestaande industrieën. Nieuwe markten worden ontweken. Technologische ontwikkeling moet in Duitsland de komende jaren naar een hoger niveau worden getild. Dat kan Duitsland niet op eigen kracht. De economie is daar net een maatje te klein voor. Het nut van Europese integratie kan zich hier bewijzen. De interne markt maakt gezamenlijk technologisch onderzoek namelijk eenvoudiger en de concurrentie in Europa versterkt de noodzaak om inventief en innovatief te blijven.

Ecologie

Milieuproblemen zullen de komende 25 jaar keer op keer vragen om aanpassingen in de productiestructuur. De voortvarende aanpak hiervan is o.a. toe te wijzen aan het sterk ontwikkelde eco- bewustzijn van de Duitsers. De conservatieve mentaliteit van de Duitsers vereenvoudigt institutionele aanpassingen. In de toekomst kan dit proces wel eens niet zo spoedig gaan. De ecotax zal zwaar drukken op vervuilende productie, het industriële hart van Duitsland. Een 'alleingang' van Duitsland is op dit terrein uitgesloten. Zulke verregaande maatregelen zijn alleen mogelijk in een gezamenlijke Europese actie.

Demografie

De demografie van Duitsland vormt een probleem. Als de toenemende grijze druk, het lage geboortecijfer en het huidige immigratieniveau onveranderd blijven zal Duitsland vanaf 2015 ontvolken. Productiviteitsverbetering en een toename van de ouderenparticipatie in het arbeidsproces zijn noodzakelijk om het huidige productieniveau en de daarmee samenhangende welvaartsstaat in stand te houden.

EMU

De economische toekomst van Duitsland is nog lang geen rozegeur en maneschijn, al lijkt 1997 een gunstig jaar te worden. Dat is maar goed ook want aan de hand van de economische prestaties dit jaar zal in 1998 worden besloten welke landen meedoen aan de derde fase van de Monetaire Unie. Drie van de vijf toetredingscriteria daarvan zijn voor Duitsland geen probleem. De inflatie, de lage rente en de wisselkoers voldoen aan de gestelde eisen. De ontwikkeling van de staatsschuld en het financieringstekort veroorzaken de nodige onrust. De stijgende staatsschuld wordt geaccepteerd, omdat de Duitse hereniging zeer veel geld kost. De ontwikkeling van het financieringstekort wordt met argusogen gevolgd. Aangezien het financieringstekort als quotiënt van het bruto binnenlands product (BBP) wordt uitgedrukt telt de verandering van het BBP (economische groei) mee voor het tekortcriterium. Als dé groei achterblijft zullen er impopulaire bezuinigingen worden genomen of de belasting moet verhoogd worden. Als het Centraal Planbureau gelijk heeft is een monetaire unie voor Duitsland niet een kwestie van willen maar van moeten. De monetaire unie draagt bij aan de economische structuur van Europa, waardoor de Duitse economische conditie verbeterd kan worden.

Berlijn

Loop je in het centrum van Berlijn dan krijg je niet het gevoel dat het slecht gaat met Duitsland. Overal zie je diepe bouwputten en hoge bouwkranen waar je economische voorspoed mee associeert. Maar schijn bedriegt. Tijdens een discussie n.a.v. een lezing en na een bezoek aan één van de kantoren van het 'Bundesarbeidsamt' ,veranderde onze kijk op Berlijn snel. 'Debis', een financiële maatschappij van Daimler Benz bouwt haar hoofdkantoor dan wel op de Potsdammerplatz, de productie van auto's vindt steeds meer buiten Duitsland plaats. Siemens, de grootste werkgever in Berlijn met 22.000 arbeidsplaatsen, verplaatst de produktie de laatste jaren steeds meer naar Oost-Europa, Latijns Amerika en Azië. Tijdens een lezing bij Siemens verzekerden zij ons dat Siemens altijd in Berlijn zullen blijven. Siemens vindt dat zij een belangrijke sociale functie in Berlijn heeft. Maar onbegrensd vasthouden aan de sociale functie gaat in tegen de economische rationaliteit en met faillissement tot gevolg is de sociale functie uiteindelijk niet gediend.

Tot slot

Zover zal het waarschijnlijk niet komen. De 'Standort Deutschland' discussie uit begin jaren '80 is weer in alle hevigheid losgebrachten. De 'Deutsche Gründligkeit' zal de noodzakelijke beleidsaanpassingen uit de discussie destilleren en over enkele jaren is de Duitse economische griep achter de rug. Met het oog op economische ontwikkelingen doet Duitsland er goed aan de economie in een goede conditie te krijgen en te houden. Anders ligt Duitsland binnen enkele jaren weer ziek op bed. Als gevolg van de voortschrijdende economische en monetaire integratie zal dan de gehele Europese Unie kwakkelen.

♦

9 stemmen voor en 3 tegen

De gekozen burgemeester ?

De invulling van de burgemeesterspost is in Delft actueel want er wordt daar binnenkort een nieuwe burgemeester benoemd. Door de vertrouwenscommissie is op 30 april een kandidaat voorgedragen bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Paul van Dulmen

Er wordt in de rest van het land regelmatig gediscussiëerd over de procedure rond de benoeming van burgemeesters. Recentelijk nog in Tilburg. En binnen D66 is het thema altijd actueel. Bestuurlijke vernieuwing staat immers hoog in het vaandel van D66. Of dit in de toekomst zo blijft is de vraag....
In Delft organiseerden de Jonge Democraten een forum over de gekozen burgemeester. Huib Van Walsum , de burgemeester van Delft, Olga Scheltema, Tweede kamerlid voor D66 en Linds Schaap, docent bestuurskunde aan de Erasmus Universiteit Rotterdam namen hieraan deel. Het forum werd voorgezeten door Dennis Hesseling, oud-voorzitter van de JD.

Benoemd of gekozen

Huib Van Walsum (zie foto) zijn voorkeur gaat uit naar een benoemde burgemeester. Het huidige systeem ,waarbij een burgemeester "nieuw" wordt benoemd en níet uit de stad zelf mag komen, werkt goed. De onafhankelijkheid van de burgervader is met dit systeem gegarandeerd. Dat voor de uitoefening van het ambt een professionele kracht nodig is, is een tweede argument vóór de benoemde burgemeester. Hij ziet twee mogelijke varianten voor een gekozen burgemeester. Die kan of rechtstreeks gekozen worden door de gemeenteraad of rechtstreeks door de burger. Als de burgemeester door de gemeenteraad wordt gekozen, heeft dit het nadeel dat hij manipuleerbaar is door de gemeenteraad. Bij de benoemde burgemeester is dit niet het geval. Die staat boven de partijen. Wordt de burgemeester rechtstreeks door de burger gekozen, dan moet deze een intensieve reclamecampagne voeren, die door de gemeente betaald moet worden.

Olga Scheltema geeft wel de voorkeur aan een rechtstreeks gekozen burgemeester. De burgers krijgen op deze wijze meer inspraak in het gevoerde gemeentelijk politieke beleid. De (gekozen) burgemeester kiest zijn eigen wethouders, waarbij de gemeenteraad haar controlerende functie uitoefent (dualistisch systeem). Zij vindt de rol van de vertrouwenscommissie, in de procedure rond een benoemde burgemeester, twijfelachtig. Het komt bijvoorbeeld regelmatig voor dat de vertrouwenscommissie niet met een eensluidend advies komt. Nederland is overigens één van de laatste landen met een benoemde burgemeester. Scheltema pleit voor een verandering van de rol van de vertrouwenscommissie. De vertrouwenscommissie dient de geschiktheid van álle kandidaten te kunnen beoordelen in plaats van diegenen die door de Commissaris van de Koningin geselecteerd zijn. Anderzijds vindt zij de tijd nu rijp om een Grondwetswijziging door te voeren, en de rechtstreeks gekozen burgemeester in de Grondwet vast te leggen. Het karakter van de burgemeestersfunctie is namelijk veranderd, de burgervader is meer een politiek bestuurder geworden die het vertrouwen moet genieten van de gemeenteraad. Linds Schaap zegt dat het tegenwoordig noodzakelijk is voor een (potentiële) burgemeester, om lid te zijn van een politieke partij. Hij vraagt zich af of dit een goede ontwikkeling is. Vroeger was slechts zo'n 20% van de burgemeesters lid van een politieke partij. Volgens hem dient de lokale democratie te worden versterkt èn een goed bestuur van de gemeente is noodzaak. Door het rechtstreeks kiezen van een burgemeester wordt de lokale democratie op het eerste gezicht versterkt. Anderzijds kan hierdoor de positie van de gemeenteraad worden aangetast. De burgemeester is immers lid van één politieke partij, en zal de standpunten van deze partij , misschien laten prevaleren. Schaap geeft de voorkeur aan een rechtstreeks gekozen burgemeester boven een benoemde burgemeester.

Taken

Olga Scheltema denkt dat het soort taken dat een burgemeester uit moet voeren in grote(re) gemeenten verschilt van die in kleine(re) gemeenten. In grote gemeenten is de burgemeester meer een uitvoerder van officiële taken, terwijl in de kleine gemeenten de burgemeester ook meer inhoudelijke taken moet vervullen.
Door de zaal wordt geopperd dat uitgerangeerde Haagse politici, als troost, wel eens een burgemeestersfunctie aangeboden krijgen. De kwaliteit van de burgemeesters in Nederland staat hiermee ter discussie. Scheltema is het hier niet mee eens. De vertrouwenscommissie, tezamen met de Commissaris van de Koningin, staat naar haar mening garant vọor een goede kwaliteit van de kandidaten. Zij dringt wel aan op een betere spreiding van de burgemeestersposten over de diverse politieke partijen. Zij vindt met name het geringe aantal burgemeestersposten die D66-ers vervullen, in vergelijking met het aantal zetels dat D66 bezet in de Tweede Kamer, beneden peil. De vertrouwens-commissie zou hier meer op aan moeten sturen. Een referendum in de zaal wijst uit dat er 9 stemmen voor een gekozen burgemeester zijn, 3 voor een benoemde burgemeester en 4 onthoudingen.

Concluderend...

Er werd op deze avond een diepgaande, levendige discussie gevoerd over de voor- en nadelen van de verschillende systemen ter invulling van de burgemeesterspost. De opkomst was goed en de deelname van het publiek aan de discussie heel behoorlijk. Zeker voor de eerste échte politiek inhoudelijke activiteit van de afdeling Delft. Hopelijk volgen er spoedig meer van dit soort activiteiten in Delft.

♦

Het platteland

Door Yvonne Ahrend

Michiel Zonneveld, Het succes van de Nederlandse Democratie, Paperback, 142 pagina's f24,90, Uitgeverij Prome-theus Amsterdam, 1997

„Laten we afscheid nemen van onze bescheidenheid als we over ons politieke systeem spreken." En: „Wordt het niet de hoogste tijd dat we ronduit chauvinistisch durven zijn." Het zijn slechts twee voorbeelden, waaruit blijkt dat de auteur zeer enthousiast is over de Nederlandse democratie. In het hoofdstuk 'Leve de stroperigheid' wordt de overleg-en vergadertraditie van Nederland onder de loep genomen. De stroperigheid zou betekenen dat er in Nederland bijvoorbeeld weinig stakingen zijn.

Maar de auteur vergeet dat Nederland méér problemen heeft. Naar mijn mening heeft de besluitvorming over de Betuweroute te lang geduurd.

Zonneveld: „Omdat Nederland een klein land is, moet er lang nagedacht worden over grote infrastructuur-projecten."

Die 'stroperige' inspraak is bedoeld om rekening te houden met al die verschillende belangen en vooral om conflicten beheersbaar te houden.

Maar door deze omzeiling hebben de burgers niet het idee dat er naar hun mening geluisterd wordt.

De laatste jaren heeft de politiek te maken gehad met allerlei zaken waar geen schoon luchtje aan zat. De auteur ziet de affaires met een te hoog operettegehalte. Raakt Nederland zijn image als schone natie kwijt? Door kritiek te leveren op de Nederlandse bestuurders zou het minder aantrekkelijk zijn om in de politiek te stappen. Maar betekent dit dan, dat een kamerlid mag handelen uit eigen belang. Omdat het kamerlid toevallig ook ergens commissaris is. Of, dat fouten van een staatssecretaris die niet door de beugel kunnen, zonder meer getoleerd worden.

Natuurlijk is het moeilijk tegenwoordig mensen enthousiast te krijgen voor de politiek. Wat niet wil zeggen dat een politicus niet ter verantwoording geroepen mag worden.

Een ander probleem in Nederland en de rest van Europa zijn de extreem-rechtse partijen. Maar in Nederland lijken de CD en CP86 geen grote meerderheid te halen in de verkiezingen vanvolgend jaar. Bij vrijwel elke verkiezing blijkt weer dat de Nederlandse bevolking de stap naar extreem-rechts niet neemt. Het geringe succes van de CD is te danken aan Janmaat. Janmaat is geen leider zoals De Winter of Le Pen. Ook zijn CD-raadsleden de laatste jaren niet in een gunstig daglicht komen te staan op de Nederlandse televisie.

„In Nederland heerst er een cultuur van 'iedereen hoort erbij'." Ik denk dat de auteur hier een goed punt mee maakt. De partijen CD en CP86 maken zichzelf niet populair, maar het probleem is nog niet opgelost.

Over het referendum is de politicoloog Zonneveld vreemd genoeg positief. Vreemd, omdat een paar hoofdstukken terug, hij het over 'Lang leve de stroperigheid' had. Het boek belicht vele kanten van de democratie, bijvoorbeeld de politieke journalistiek, allochtonen in de politiek en de digitale democratie. Maar in het hoofdstuk 'De gouden eeuw van de politieke partijen' bespreekt hij het probleem, waar ook de JD mee te kampen heeft. Er zijn weinig burgers die actief willen worden in de politiek. De auteur vind de oplossing in het volgende: „Het lidmaatschap van een maatschappelijk organisatie blijkt een veel effectievere manier om zaken te realiseren. Het gaat erom dat het aantrekkelijk is om voor een issue actief te worden. Ook moeten politieke partijen beter weten wat ze de 'consument' willen voorschotelen." De auteur vergeet dat een politieke partij geen bedrijf is die op winstbejag uit is. Maar een partij moet open staan voor discussie. Dit betekent dat de ideologische basis best ter discussie gesteld mag worden.

Onze historische tolerantie is een basis voor onze democratie, volgens Zonneveld. Maar dit vind ik een zeer positief beeld over onze eigen samenleving. Nog steeds moet er aandacht geschonken worden aan tolerantie. Het wordt dus niet als vanzelfsprekend gezien. Een andere erfenis uit de geschiedenis is de afstand tussen de heersers en de rest van de samenleving. Terwijl naar mijn idee, veel burgers het idee hebben dat ze geen invloed hebben.

Dit boek moet geschreven zijn uit een eigen fantasiebeeld over de Nederlandse democratie. Natuurlijk kun je Nederland zien als progressiever dan sommige andere landen. Nederland kent een liberaal drugsbeleid en euthanasie is in sommige gevallen toegestaan. Maar er zijn genoeg andere problemen over waar de politiek zich op zou moeten concentreren. Toch vond ik het een vermakelijk boek om te lezen. Aan de titel te zien kon ik al raden, dat ik het er niet helemaal mee eens zou zijn. Maar de auteur heeft in één ding gelijk; in Nederland mag iedereen zijn mening uiten en daar mogen we heel gelukkig mee zijn.

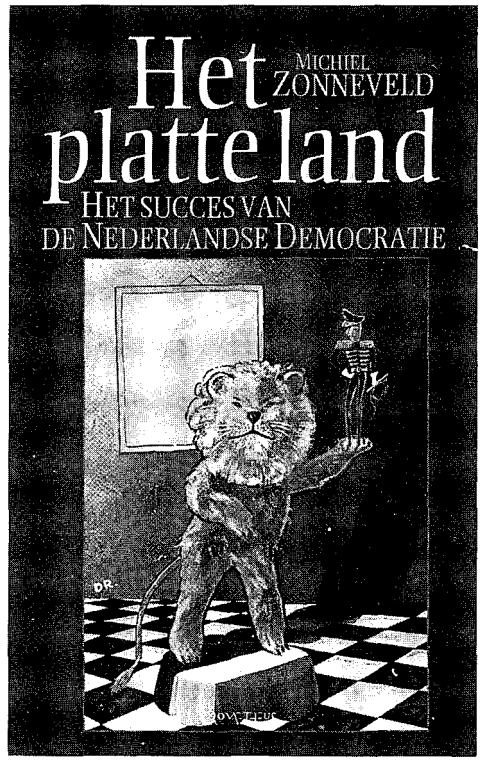

Koop een sjeik in verkiezingstijd

„Mensen hier leven nog in de middeleeuwen," fluistert Sa'ad over de tafel. De Iraakse leraar heeft het niet zo op zijn gastland Jemen. „In het dorp waar ik woon, rijden de mensen nog op kamelen! Geen auto's, nee, ka-mé-len!" Toch kan dit 'achterlijke' Jemen een voorbeeld worden voor de veel ontwikkelder landen in het Midden-Oosten. De parlementsverkiezingen van 1993 leidden tot een burgeroorlog. Maar Jemen gaf zichzelf een tweede kans: onlangs stonden de stembussen weer klaar. Wordt Jemen een échte democratie?

Roosje van Leer

Democratisering in Jemen is niet geboren uit overtuiging, maar uit wantrouwen en de wens de westerse donoren tevreden te stellen. Het communistische zuiden en de militaire dictatuur van het noorden besloten in 1990 noodgedwongen tot eenwording. Na het wegvallen van de steun uit respectievelijk de voormalige Sovjet-Unie en het westen, na het einde van de Koude Oorlog, waren beide staten vrijwel bankroet. Een verenigd Jemen zou de oplossing zijn voor de economische problemen, zo dachten de leiders destijds.

De Algemene Volkspartij van president Ali Abdullah (zie foto) won in 1993 de verkiezingen in Jemen, tot grote teleurstelling van de socialisten uit het zuiden. Ze hadden op meer steun uit het noorden gerekend. Die nederlaag leidde uiteindelijk tot een korte, maar hevige burgeroorlog in Jemen.

Maar omdat ze elkaar niet vertrouwden, bleven er twee legers en twee bureaucratieën bestaan. In ieder geval tot dat de verkiezingen de juiste machtsverdeling hadden vastgesteld. Die verkiezingen kwamen er in april 1993.
De uitkomst daarvan was een grote teleurstelling voor de zuidelijke socialistische partij (YSP). Deze had gehoopt op steun uit het noorden, maar dat bleef trouw aan de Algemene Volkspartij (GPC) van president Ali Abdullah Saleh. Aangezien Zuid-Jemen maar twee miljoen inwoners heeft tegen veertien miljoen in het noorden, viel de YSP in één keer terug van een gelijkwaardige regeringspartner naar een derde partij, achter de GPC en de 'islamistische hervormingsbeweging' Islah.
Toen er ook nog olie werd gevonden in het zuiden, zagen de leiders van de YSP al helemaal geen reden meer in het verenigde Jemen te blijven. De grootste pijpleiding loopt immers naar de broekzak van president Saleh, meenden de socialisten. YSP-leider Ali Salim al-Beedh riep vervolgens de zuidelijke ministers terug uit Sana'a en begon een eigen regering op te zetten in Aden. Een bemiddelingspoging in Amman leidde tot een document dat meer ruimte beloofde voor de oppositie in Jemen.

Omkoping

Maar in plaats van direct naar Jemen terug te keren om daar voor de implementatie zorg te dragen, vertrok al-Beedh na de bijeenkomst in Amman naar Saoedi-Arabië om militaire steun te vragen tegen het noorden. Er volgde een korte, maar hevige oorlog die president Saleh overigens vrij gemakkelijk won door een deel van het zuidelijke leger om te kopen en door de rest onder de voeten te lopen. Het zuiden verloor haar laatste beetje macht; de YSP werd in de regering vervangen door de aan Saleh loyale Islah-partij.
Het zuiden mocht nog wel zes ministers en een vice-president leveren, maar dat was niet meer dan een schrale troost. De president zag er immers op toe dat deze hem goed gezind waren. Socialistische ambtenaren werden aan de kant geschoven. Ze behielden hun baan en salaris, maar kregen geen werk meer op hun bureau. En om zijn greep op het zuiden nog verder te versterken, kocht Saleh de sjeiks van de zuidelijke stammen om of liet ze tegen elkaar uitspelen.
Als dank voor haar steun in de oorlog mocht de Islah milities naar Aden sturen om bierfabrieken en strandtenten te sluiten, en mocht er 'onzedelijk' geklede vrouwen met stokken de islamistische mores bijbrengen. Vijf jaar geleden liepen er de meisjes in mini-rokjes. Nu zijn zij, naar noordelijk model, zonder uitzondering gehuld in zwarte gewaden die slechts de ogen onbedekt laten.
Liberale Jemenieten houden hun hart vast voor de komende verkiezingen. De Islah-partij is enorm in populariteit gestegen. Een direct gevolg van het falen van de voor 1993 gevestigde partijen GPC en YSP om van Jemen een ontwikkeld land te maken. De Islah stond toen nog

buiten de regering. Maar ook na die tijd is hun aanhang blijven groeien. De partij zegt uit naam van God te spreken, en dat slaat aan in het zeer religieuze Jemen.
Ook Saleh is bang voor de opmars van de Islah. Hij probeert ze met allerlei voorstellen te vriend te houden. In de aanloop naar de verkiezingen van 27 april jongstleden hebben de PGC en de Islah een akkoord gesloten, waarin de kiesdistricten zouden worden 'verdeeld': de partijen hebben elkaar hiermee beloofd in zo'n kiesdistrict geen concurrerende kandidaat aan te wijzen. Maar ook de YSP, die tot voor kort aan de verkiezingen van plan was ze te boycotten, was in onderhandeling met de Islah over een soortgelijke deal.

Vijf jaar geleden liepen de meisjes in Zuid-Jemen nog in mini-rokjes. Nu zijn ze -naar noordelijk model- zonder uitzondering gehuld in zwarte gewaden die slechts de ogen onbedekt laten.

Dergelijke deals zijn niet de enige bedreiging voor de democratie in Jemen. Met een wapenbezit van vijftig miljoen stuks op een bevolking van 16 miljoen is het een 'licht ontvlambaar' land. Elke stam heeft er een privé-leger, bewapend met kalasjnikovs (Russische mitrailleurs) maar ook met bijvoorbeeld tanks. Dat is niets nieuws, dat is al jaren zo. Maar er gaan geruchten dat de Islah kampen in de woestijn heeft waar haar aanhangers worden getraind door 'Afghani's', veteranen uit de oorlog met Afghanistan die zijn gespecialiseerd in bergguerrilla-technieken. De door de Islah verwoorde trouw aan de democratische principes zou daarom weleens van tijdelijke aard kunnen zijn.

Analfabeet

President Saleh duldt niemand boven zich, weet het leger aan zijn kant en zal als de Islah gewonnen heeft (bij het schrijven van dit artikel is de uitslag nog niet bekend) de uitslag hoogstwaarschijnlijk ongeldig verklaren. De Islah-milities kunen dan hun stellingen innemen; doemscenario Algerije. Bij een samenwerking lijken de PGC en de Islah voorlopig (in afwachting van de uitslag) meer gebaat.
Dit zijn speculaties. Een praktischer obstakel voor de democratie is de lage scholingsgraad in Jemen. Vijfenzestig procent van de bevolking is analfabeet, en een nog veel hoger percentage heeft onvoldoende onderwijs genoten om een onderbouwde keuze te kunnen maken bij verkiezingen. Dat geldt zeker voor vrouwen, die over het algemeen hetzelfde stemmen als hun mannelijke familieleden. Die, op hun beurt, hun stem uitbrengen op dezelfde kandidaat als de sjeik dat doet; de stammenstructuur is nog heel sterk in de bergdorpen van Jemen. Dat betekent dat, wat de uitkomst ook moge zijn, de politiek van Jemen maar voor een klein deel wordt gemaakt in het parlement. Veel belangrijker zijn de onderonsjes van Saleh met de sjeiks, die hij met gat-sessies en mercedessen te vriend houdt. Dat is politiek in Jemen.

♦

Zo'n 51 procent van de kiezers heeft op 27 april gestemd op de Algemene Volkspartij (GPC) van president Ali Abdullah Saleh. Achttien procent stemde op aan de Saleh loyale Islah-partij. Slechts een klein deel koos voor de socialisten, waardoor de YSP nog slechts twee zetels in het Jemense parlement heeft.
Volgens de Nederlandse Annemiek Hekkers, die tussen 1984 en 1987 in Jemen woonde, is Jemen vooral democratisch op papier. „Voor een Midden-Oosterland als Jemen zijn verkiezingen een unicum, dat wel. Maar dit doen ze om de buitenwereld te laten zien hoe democratisch ze zijn, hoe westers ze zijn. Dit om geldelijke steun te ontvangen voor allerlei investeringen en projecten. Democratisch? Uh, uh. Het is meer een façade."
„Omdat een groot deel van de bevolking analfabeet is, worden kranten nauwelijks gelezen. In tegenstelling tot de televisie die wel wordt bekeken. Punt daarbij is dat de president het merendeel van de stations in handen heeft. Toch zijn voor zover ik weet de verkiezingen redelijk verlopen. Duizenden waarnemers, waaronder een aantal Nederlanders, hielden een oogje in het zeil. Vooraf zijn de lijsten doorgenomen. Onder de stemgerechtigden stonden een hoop overledenen en kinderen. Deze zijn geschrapt, zodat iedereen maar één keer een stem kon uitbrengen. In Jemen is het vaak niet te zien wie wie is. Het zwarte gewaad wat vrouwen dragen, laat alleen de ogen onbedekt. En dat soms niet eens."
Hekkers werkt voor Amnesty International en zet zich in voor de mensenrechten in Jemen. Afgelopen dinsdag was ze aanwezig bij de Werkgroep Midden-Oosten. Bovenstaande uitspraken doet ze echter op persoonlijke titel. Wie meer over dit onderwerp wil weten kan zich wenden tot werkgroep Midden Oosten (zie colofon)

'Een vrouw in Jemen wordt nooit volwassen'

Roosje van Leer

In de aanloop van de verkiezingen in Jemen deelde president Ali Abdullah Saleh snoepjes uit. De sjeiks van de stammen kregen op staatskosten nieuwe mercedessen, en de islamistische Islah-partij mocht een paar nieuwe wetten voorstellen, zoals een nieuw familiewet. Als deze wet daadwerkelijk wordt ingevoerd, dan betekent dat een verdere achteruitgang van de toch al niet al te florissante positie van de vrouw.

De voorgestelde familiewet schrapt de minimumleeftijd voor meisjes om te trouwen, nu staat die nog op vijftien jaar. In kleine dorpjes worden sommige meisjes nu al eerder uitgehuwelijkt. „Maar hier tegen kan nog in de huidige wet worden opgetreden," vertelt Shada Mohammed Nasser. Zij leidt een lobbygroep van advocaten, journalisten en kenners van de sharia (volgens Van Dale een religieuze en maatschappelijke wetgeving die aan de koran is ontleend), die ageert tegen de voorgestelde wijziging. „Wij zijn niet tegen de sharia, al moeten we wel bedenken in welke tijd we leven. Het is onze traditie, daar moeten we uit putten. Wij vragen dan ook om een juiste implementatie ervan. Sommige artikelen van de nieuwe familiewet gaan er regelrecht tegenin."
Volgens de sharia zijn bij een rechtszaak twee vrouwen nodig als getuige tegen één man. De redenering is dat vrouwen emotioneler en labieler zijn, en meer vergeten. Dus is het altijd goed nog een vrouw achter de hand te hebben, leest de wet. De nieuwe familiewet gaat nog verder: de vrouw wordt uit de rechtszaal verbannen.
Het zijn slechts twee voorbeelden van hoe de nieuwe familiewet, als deze wordt aangenomen, de positie van de vrouw verder verslechtert. En het was al niet te best gesteld. Slechts veertig procent van de meisjes gaat naar school, een nog lager percentage volgt middelbaar onderwijs. Er zijn wel vrouwen die buitenshuis werken, voornamelijk in ziekenhuizen en op scholen, maar verreweg de meesten hebben een leven binnenshuis.

Persoonlijk eigendom

„Een vrouw in Jemen wordt nooit volwassen," stelt Abdulaziz al-Saggaf, hoofdredacteur van de Jemen Times. „Als kind staat ze onder het gezag van haar vader, later onder dat van haar man, en als haar oudste zoon oud genoeg is, neemt hij haar beslissingen. Dit kan leiden tot een situatie waarin een vrouw een levensreddende operatie moet weigeren, omdat haar vader, man of zoon even niet in de buurt is om zijn toestemming te geven." Zo vertelde ook een missie-arts over een man die weigerde een operatie voor zijn vrouw te betalen. Ze was al oud, en hij kon zo een nieuwe kopen.
Wellicht speelt hierin de bruidsschat een grote rol. Mannen moeten minstens tien jaar sparen om het geldbedrag, de sieraden, een huis en het meubilair bij elkaar te krijgen die zijn vereist om te trouwen. Dat draagt bij aan het gevoel dat een vrouw persoonlijk eigendom is.

♦

Een onafhankelijk Tibet

Peter Ras

Den Haag- Met leuzen als; 'Free Tibet, Free Tibet' en 'China go home', stonden een paar JD'ers en een handjevol Tibetactivisten op 10 maart j.l. te demonstreren voor de ambassade van China.
Op deze datum vindt de jaarlijkse herdenking plaats van de Tibetaanse opstand in 1959. Toen werden er zo'n 87000 Tibetanen vermoord door het Chinese leger. Dalai Lama,geestelijk en politiek leider van de Tibetanen, vluchtte naar India.
Eén van de demonstrerende JD'ers, Peter Ras, hield een vurige speech gericht aan de ambassadeur van China. Hij betoogde, dat de JD hun minister van Buitenlandse Zaken ondersteunen in zijn poging de situatie in Tibet te verbeteren. „Op het moment is er absoluut geen respect voor Uw land, China. Hier is maar één reden voor, namelijk het gebrek aan enig moreel gedrag van de leiders van China. Hun gedrag is voor westerse begrippen niet te begrijpen. Onze overheid zou haar mensen nooit vermoorden. In Nederland heeft nog nooit een slachting, zoals op het Tianmin Plein plaatsgevonden."
Nederland investeert op economisch gebied in China alleen omdat dit voor haar voordeel oplevert, en niet omdat Nederland het regime aldaar zo respecteert. „Wij zullen onze investeringen voortzetten. En we blijven Uw regering ook onder druk zetten om een minimum aan normaal moreel gedrag te bewerkstelligen."
De mensenrechten in Tibet moeten verbeteren, en godsdienstvrijheid moet gewaarborgd worden, waren enkele van de eisen, die uit de speech naar voren kwamen. „Alleen dan zal er respect voor China en zijn leiders zijn. Alléén dan kan de relatie met China weer normaal worden."
Zolang als China niet wil luisteren, zullen alle politieke jongeren organisaties zich voor een onafhankelijk Tibet blijven inzetten. „Spoedig zal Tibet weer vrij zijn!", besloot

♦

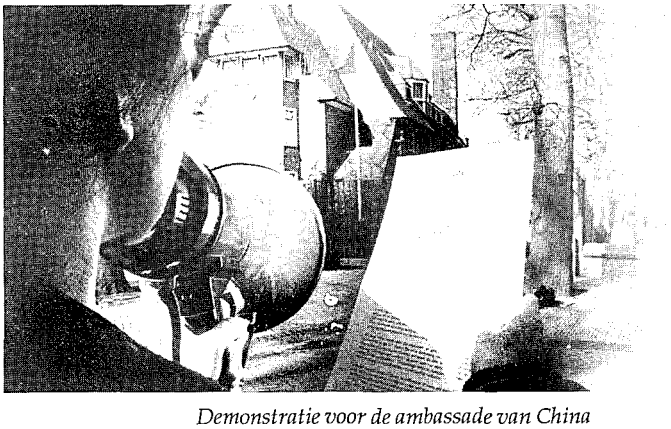

Demonstratie voor de ambassade van China

Onder de HAMER

"Mordicus tegen"

Vlak voor het JD - Congres, zo'n twee maanden geleden waren de onderhandelingen tussen Minister Ritzen en de Vervoersbedrijven vast gelopen. Ritzen moest meer betalen dan hij zelf kon of wilde, om studerend Nederland van OV-kaarten te voorzien. Verschillende alternatieven werden bekeken en uiteindelijk koos Ritzen om een weekkaart voor thuis-wonende-studenten en een weekendkaart voor uitwonende-studenten in te stellen; beide verplicht!
Zo'n verplichting gaat in tegen de vrijheid van de studenten. Studenten worden nl. door de kaart financieel gekort op hun studiebeurs, maar ze kunnen niet kiezen of ze wel of geen kaart willen! Daarnaast worden studenten zo afgerekend op de woonplaats van hun ouders/ verzorgers en dat is natuurlijk een volstrekt vreemd idee. Verder betekent dit de zoveelste wijziging in korte tijd voor studenten en tast de minister hiermee de rechtszekerheid van studenten verder aan. Laat studenten dan in elk geval de keuze tussen de twee kaarten! Het laatste dreigement van de Minister (eind mei) is dat de kaart dan maar moet verdwijnen!! Met veel pijn en moeite - zelfs tegen de zin van de studenten in - is er eind 80e jaren een studentenkaart ingevoerd. De beurs was toen hoger en de kaart was iedere dag geldig. Nu, terwijl studenten überhaupt niks meer kunnen inleveren en zonder bijverdienste ver onder het minimum zitten, wil de Minister - van sociaal-democratische huize! - studenten ook nog eens de OV-kaart ontnemen...

Op een politiek café van de JD heeft Wolffensperger (D66, de partij die studenten in de steek liet bij de stemming over de MUB), partij gekozen. Hij is "mordicus tegen" de plannen van Ritzen en vindt dat de OV-kaart in zijn huidige vorm behouden moet blijven. Dit is goed nieuws, alleen nu maar hopen dat de D66-fractie de studenten niet voor de tweede keer laat vallen!

Joost Boermans
Voorzitter Jonge Democraten a.i.

De voorstellen van de structuurcommissie zijn voor iedereen op te vragen op het Landelijk Secretariaat.

Op scherp

Wie een Nederlandse jongere naar de naam van een willekeurig kamerlid vraagt, krijgt nul op het rekest. Althans als je al die enquêtes moet geloven. Radio 538, immens populair bij de kids, vroeg onlangs -bij wijze van een spelletje- aan zijn luistervinkjes tenminste één kamerlid te noemen. Kat in het bakkie? Vergeet het maar: Geen enkel goed antwoord! Het enige kamerlid wiens naam giechelend, met horten en stoten, kon worden uitgebracht was die van .... Bolkestein.
Vraag: Is dit erg?
Antwoord: Ja en nee.
Een jongere van zestien die op zijn tienerkamertje, tussen posters van oud-premier Barend Biesheuvel, Ali Doelman-Pel en de spetterende Wil Verkerkjaarkalender (inclusief plaatjes van de befaamde Jet-punter!) de staatscourant spelt, heeft het toch allemaal niet zo goed begrepen. Dat wordt een Rijpstra! Ik zou daar graag een collectie exotische paddo's in willen proppen.
Dat jongeren niet zo geïnteresseerd zijn in het Haagse circuit is geen ramp. Mijn oma zei altijd: „De belangstelling groeit met de jaren." Dat geldt vast ook voor de politiek. Wat ik me echter afvraag, is waarom die gabbertjes wel de naam van Bolkestein kennen en niet die van, ik noem maar iemand, Bert Wallage?
Er zijn al heel wat theorieën over Bolkesteins populariteit en naamsbekendheid bedacht en geschreven. Gevraagd naar het succes van de VVD in de opiniepeilingen piepte Fransje Weisglas bijvoorbeeld: „De kiezer weet dualisme meer te waarderen dan de pers en onze coalitiepartners." Alsof de kiezer weet wat dualisme is! Arme Fransje. Hij was altijd al een beetje sneu, een beetje 'anders'. Op zijn tweeëntwintigste hield hij nog een cavia.
Bolkesteins succes bleek ook voor schrijver Harry Mulisch de moeite van een overpeinzing waard. Mulisch is groot, erg groot: Mulisch eet geen kroket, maar een croquet. De Nederlandse pennenvruchtenkeizer bleek bereid de afdaling naar de spelonken, krioelend van het politiek gepeupel, te maken. De Generaal der Eerste Romanterie kent zijn pappenheimers. Zijn verklaring is, zoals het een groot creatieve geest betaamt, van een geniale eenvoud. Hij bekijkt het vanuit een nogal verrassend perspectief. Zo sprak hij ooit tot een 'genuanceerde' krant:
Het is de liefde.
Volgens hem zijn Bolkesteins kiezers verliefd op hun liberale idool. Puur fysiek. Ti-Ta-TaalTovenaar Mulisch: „Politiek is wat Bolkestein zegt, met zijn soort gezicht, zijn soort huid en zijn soort oogopslag."
Flits (Floep) Bolkestud! De dirigent-der-eeuwig-zingende-volzinnen geneert zich niet en oreert met een stalen gezicht verder: „De kiezers vinden die Bolkestein gewoon een prima man. Zo'n man mag fouten maken. De kiezers hebben liever een prima man die fouten maakt dan een on-prima man die geen fouten maakt."
Jongeren massaal verliefd op Bolkestein? Ik geloof er niets van. Waarschijnlijk betrof het een literair fantasietje: 'De ontdekking van de hel'. Gaat u maar een croquetje trekken, meneer Mulisch!

Marco van Lierop

Asielzoekers voelen zich vaak de speelbal van autoriteiten

Zodra de eerste zonnestralen zich aandienen, komen de bewoners van asielzoekerscentrum Leiderdorp naar buiten. Ze geven de grauwe omgeving, die bestaat uit weilanden en kantoorgebouwen, een exotisch tintje met hun kleurige kleding. De zandbak op het terrein voor het AZC stroomt al snel vol met kleine kinderen. Hun moeders nemen plaats op de banken en beginnen, vaak met handen en voeten, te praten. Oudere kinderen en mannen spelen een partijtje voetbal op een nabijgelegen veld.

Eline Attema

Een willekeurige dag in het AZC van Leiderdorp levert dit tafereel op. De bewoners komen uit Iran, Irak, Angola, Za, Sudan en het voormalige JoegoslaviZe zijn gevlucht uit hun land omdat een 'normaal' leven daar onmogelijk is. Vervolging en discriminatie vanwege ras, geloof of politieke overtuiging zijn voor de meeste asielzoekers nog steeds de belangrijkste reden om te vluchten. Ook zitten er vluchtelingen in het AZC die uit economische onvrede hun land hebben verlaten, in de hoop het in Nederland wat beter te krijgen.
De asielzoekers zitten gemiddeld twee jaar in het AZC. Ze brengen hun dagen door met televisie kijken, lezen, het volgen van (Nederlandse) lessen, opbellen naar of langsgaan bij hun advocaat. Sommigen werken als vrijwilliger in het AZC; maar de meeste tijd brengen de asielzoekers door met wachten. Eindeloos wachten op de beschikking van justitie die hen het verlossende of teleurstellende antwoord zal geven of ze wel of niet in Nederland mogen blijven. Wachten totdat de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) over hun leven beslist. Ondertussen balanceren ze op de rand van doodsangst en berusting. Ze zijn bang dat ze terug moeten naar hun eigen land, van waaruit ze zijn verdreven en waar ze niet met open armen ontvangen zullen worden. In veel gevallen staat hen verschrikkelijke dingen te wachten. Dit geldt vooral voor asielzoekers die gevlucht zijn vanwege politieke, religieuze of etnische vervolging en niet zozeer voor economische vluchtelingen. Zij weten dat ze niet veel aan de situatie kunnen veranderen. Ze zijn overgeleverd aan de regels van de wet.

Verdrinken

Wat betekent het woord democratie, zoals wij dat kennen, nu eigenlijk voor mensen in een dergelijke situatie? Ze zijn veelal afkomstig uit landen waar dictatuur, wanorde en onderdrukking heersen. Ze komen terecht in Nederland; een redelijk tolerante, democratische samenleving, waar het volk inspraak en invloed op de regering heeft. Waar vrijheid van meningsuiting is, en waar het justitieapparaat rechtvaardiger werkt dan in hun land. Maar Nederland is geen hemel op aarde. Invloed van het volk veroorzaakt een enorme bureaucratie. Inspraak en beroeps-en bezwaarprocedures vertragen en maken het systeem tot een log apparaat. Bergen papier hopen zich op waardoor beslissingen worden uitgesteld. Honderden regels vormen het ijzeren harnas voor een rechtvaardig, justitieel apparaat.
Nederlanders kennen deze gang van zaken inmiddels, asielzoekers kunnen er echter moeilijk aan wennen. Hoewel het systeem,p-p-p-tuurlijk ook voordelen voor hen heeft, dreigen ze soms te verdrinken in de hoeveelheid aan regels. Veel asielzoekers voelen zich machteloos en vaak de speelbal van de autoriteiten.
Oplossingen als het versnellen van procedures en beter uitleggen hoe het systeem werkt, zijn vaak een gepasseerd station. Deze oplossingen werken niet omdat de aantallen asielzoekers sterk fluctueren. Het is moeilijk procedures op deze stroom af te stemmen. Beter is niets te doen aan ons democratisch en daardoor bureaucratisch systeem. Na verloop van tijd wennen asielzoekers er wel aan. Ze passen zich aan en merken dat ze op hun eigen manier, door hun aanwezigheid en problematiek, deel uitmaken van de democratie.
Uiteindelijk worden asielzoekers die in Nederland mogen blijven geheel opgenomen in ons democratisch systeem. Ze krijgen een vluchtelingenstatus en komen daarmee in aanmerking voor een huis en een uitkering. Voor hen is het dan ook beter dat ze de weg weten in bureaucratisch Nederland. Als asielzoers niet in Nederland mogen blijven en er uitgezet worden, zijn ze ons democratische en goed geregelde land snel vergeten. Ze moeten zich dan weer aanpassen aan het anti-democratische systeem in hun eigen land en beginnen opnieuw aan hun 'struggle to survive'.

♦

Landelijk Campagneteam D66 is op zoek naar:

CAMPAGNEMEDEWERKERS (vrijwilligers)

Het campagneteam geeft uitvoering aan de verkiezingscampagne voor gemeenteraad en Tweede Kamer onder verantwoording van het Landelijk Campagneteam.

Wat wij vragen:
- organisatorische ervaring
- parttime of fulltime beschikbaarheid, bij voorkeur in de periode van september 1997 tot en met mei 1998
- enthousiasme & flexibiliteit
- een service-gerichte instelling

Wat wij bieden:
- een unieke kans om in een inspirerende omgeving zeer direct kennis te maken met de landelijke politiek
- de mogelijkheid om cursussen te volgen bij het Opleidingscentrum van de partij
- een geringe (stage)vergoeding en een vergoeding voor gemaakte onkosten

Voor meer informatie: bel Esther Teunissen / Yvonne van Dam op het Landelijk Secretariaat (070 - 356 60 66).
Schriftelijke sollicitaties met curriculum vitae kunnen voor 16 juni worden gestuurd naar: Landelijk Secretariaat D66, T.a.v. Esther Teunissen / Yvonne van Dam, Postbus 660, 2501 CR Den Haag.

Nobelprijswinnaar José Ramos-Horta in Vredespaleis

Oost-Timor: Vrij en democratisch

Op 10 december 1996, de Dag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, ontvingen José Ramos-Horta en bisschop Filipe Ximenes Belo van Oost-Timor de Nobelprijs voor de Vrede. Beiden ijveren al jaren voor een vreedzame oplossing van het conflict in Oost-Timor. Op 28 april was Ramos-Horta te gast in Nederland. Hij trof een welwillend oor aan van zowel minister van Mierlo als een aantal Tweede Kamerleden. Ook de pers besteedde de nodige aandacht aan zijn komst naar Nederland. 's Middags gaf Horta een lezing in het Vredespaleis in Den Haag. Twee JD-ers van de werkgroep mensenrechten waren daarbij aanwezig, waaronder ondergetekende. Na afloop hadden we het geluk hem enkele vragen te kunnen stellen.

Peter Ras

De voormalige Portugese kolonie Oost-Timor werd enkele maanden na de terugtrekking van de Portugezen in 1975 binnengevallen en geannexeerd door Indonesië. Sindsdien is éénderde deel van de bevolking van oorspronkelijk 700.000 zielen gestorven, direct ten gevolge van de Indonesische bezetting. Mensenrechtenschendingen zijn er aan de orde van de dag. De Indonesi/Oost-Timor-woordvoerder van Amnesty International wist ons te vertellen dat Amnesty iedere week gegevens binnen kreeg van tenminste vijf personen op Oost-Timor waar iets onaangenaams mee was gebeurd. Horta toonde begin april nog illegale video-opnames van folteringen op Oost-Timor aan de VN-Commissie voor de Mensenrechten.

José Ramos-Horta vraagt ook aandacht voor o.a. de Papoea's (Bron: Nieuwsbrief 'Asian Human Rights Commission')

Tot op de dag van vandaag hebben de VN en vrijwel al haar lidstaten de Indonesische annexatie nooit erkend. Bisschop Belo woont op Oost-Timor en moet daarom uiterst voorzichtig zijn met wat hij zegt. Bovendien heeft hij maar een beperkte bewegingsvrijheid. Ramos-Horta reist daarentegen -als vertegenwoordiger van het Oost-Timorese verzet in ballingschap- de hele wereld af met de vraag voor steun en erkenning. De toekenning van de Nobelprijs voor de Vrede heeft ervoor gezorgd dat tegenwoordig vrijwel overal de deuren voor hem wijd open staan. Minister van Mierlo merkte terecht op, dat de toekenning van de Nobelprijs aan genoemden Oost-Timor opnieuw op de agenda heeft gezet. Dit bleek onlangs ook weer tijdens de EU-ASEAN-top in Singapore, waar Oost-Timor -samen met Birma- het meest heikele onderwerp was. Desondanks werd de kwestie (voornamelijk door de inspanningen van Van Mierlo) in de gezamenlijke verklaring opgenomen.

Horta hield een gematigd verhaal. Opvallend was dat hij geen eisen stelde over onafhankelijkheid van Oost-Timor. Daarnaast vroeg hij om de nodige aandacht voor de benarde situatie van andere volkeren, zoals de Papoea's, de Birmezen en de Ogoni's. "Negentig procent van de conflicten in de wereld draait om etnische strijd van minderheden vanwege onderdrukking. Wat kan je nu bijvoorbeeld van de Ogoni's verwachten na de executie van Ken Saro Wiwa: bij Nigeria blijven of ervan afscheiden?"

Niet alleen vanwege ethische motieven, maar ook uit eigenbelang is het volgens Horta zaak om dictators niet door dik en dun te steunen: "Het Westen steunde stervende regimes tot het einde (bijvoorbeeld de Shah en Mobutu). Het is strategisch erg onverstandig om wapens te leveren aan dictators (zoals het Westen bijvoorbeeld deed met Argentinië in de jaren '70)."

Op de vraag van een ondernemer wat het bedrijfsleven voor de mensenrechten en Oost-Timor zou kunnen doen, antwoordde Horta met het benadrukken van de lange termijn: "Daarvoor is het in bedrijven hun eigen belang om een goede relatie op te bouwen met de plaatselijke bevolking van een gebied. Met name multinationals kunnen door bijvoorbeeld de scholing van de bevolking te bevorderen een positieve bijdrage leveren."

Horta vraagt niet om het onmogelijke. In tegenstelling tot de noodzaak van een harde aanpak van Birma ("Het Birmese regime biedt de internationale gemeenschap geen andere mogelijkheid dan het instellen van economische sancties"), acht hij het niet realistisch en niet wenselijk om Indonesië te boycotten: "Al meer dan twintig jaar vraag ik om een vreedzame oplossing van het conflict op Oost-Timor middels een dialoog." Horta heeft hiervoor ook, als 'speciale afgezant van de Nationale Raad van het Maubere-Verzet' een 'drie-fasenplan' gemaakt: "Allereerst zullen gedurende een periode van twee jaar de grootste problemen besproken en opgelost moeten worden: de

overdadige militaire aanwezigheid, de arrestaties, martelingen en de Indonesische migratie. Vervolgens zal er in de volgende vijf jaar autonomie moeten komen voor Oost-Timor, met vrije verkiezingen voor een lokaal gezag. In de laatste fase zal er een referendum onder de Oost-Timorese bevolking moeten worden georganiseerd. Als Indonesië integer is en bovenstaande misstanden een halt toeroept, wie weet hebben we dan een gezamenlijke toekomst. Wellicht vormt beperkte autonomie voor Oost-Timor dan de beste oplossing voor zowel Oost-Timor zelf als Indonesië."

In tegenstelling tot de negatieve campagne jegens Ramos-Horta die de Indonesische regering onlangs nog heeft opgevoerd (overigens vaak met averechts effect), benadrukte Horta een overtuigd democraat te zijn: "Oost-Timor zal in de toekomst intensieve relaties onderhouden met Australië, Nieuw Zeeland en Portugal. Het zal een democratie worden en persvrijheid kennen."

Horta gaf meerdere malen blijk verheugd te zijn over de opstelling van Nederland en met name van Van Mierlo binnen de EU en de VN: "Nederland en Denemarken hadden de moed om China te weerstaan in de VN en hebben daarmee zowel het mensenrechtenbeleid als ons een enorme dienst bewezen. Toen in de jaren zeventig een olie-embargo dreigde, gaf het ene na het andere land toe aan de Arabische boycot. Het feit dat Nederland niet toegaf, heeft ons op Oost-Timor enorm gestimuleerd."

En verder: "Stille diplomatie alleen is niet voldoende. Soms zijn publieke statements noodzakelijk."

Na afloop van zijn lezing vroegen we hem of hij aanwijzingen had voor toenemende steun vanuit Indonesië sinds de toekenning van de Nobelprijs aan hem en Belo: "Absoluut. Verschillende politieke en islamitische leiders pleiten nu openlijk voor een dialoog of zelfs afscheiding van Oost-Timor. Ook in Indonesische kranten staan nu veel kritische artikelen over het Indonesische beleid in Oost-Timor, zo van: wat heeft het ons nu eigenlijk opgeleverd, behalve veel doden en een slechte internationale reputatie?"

Horta gelooft dat er in de komende twee/drie jaar grote veranderingen in Indonesië gaan plaatsvinden. Het grootste obstakel vormt in zijn ogen Suharto zelf, maar die heeft niet meer het eeuwige leven. "De vrienden van Indonesië kunnen haar helpen de veranderingen ordelijk en vreedzaam te laten verlopen en democratisch te worden." Hier ligt een medeverantwoordelijkheid voor minister Van Mierlo en de Tweede Kamer.

♦

Factoren die Europese top in de weg staan

De beren op weg naar Amsterdam

Gerrit Wim Gerritsen

Op 16 en 17 juni aanstaande moet het gaan gebeuren in Amsterdam; tijdens de top aldaar is het aan het Nederlandse EU-voorzitterschap, de lidstaten op één lijn te krijgen voor wat betreft de herziening van het Verdrag van Maastricht. Dit zou dan in een verdrag van Amsterdam moeten gaan resulteren. Het is, zoals altijd, de vraag of dit scenario haalbaar is. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de Intergouvernementele Conferentie (IGC) onder Iers voorzitterschap afgerond zou worden. PvdA europarlementariër Piet Dankert is bang, dat 'Nederland' het estafettestokje misschien beter kan doorgeven aan Luxemburg. Blijkbaar zijn er een aantal beren op de weg.

Eén van de eerste beren vormt Maastricht zelf. De stad in letterlijke en figuurlijke zin. Het lag in de bedoeling een extra Eurotop in te gelasten op 23 mei aanstaande in Maastricht. Hier zou voor de eerste keer de Nederlandse concept- verdragstekst op het niveau van de Europese Raad besproken worden.

Op bezwaar van, naar het schijnt, de Franse president Jacques Chirac, wordt deze top niet in Maastricht gehouden. Alternatief is Noordwijk aan Zee. Maastricht zou volgens Chirac bij de burgers in een kwaad daglicht staan. En passant doemt hier een tweede beer op. De Franse President heeft het behaagd verkiezingen uit te schrijven voor het Franse parlement. Deze gaan plaatsvinden op 25 mei (eerste ronde) en op 1 juni (tweede ronde). Op dit moment is er een rechtse regering en een rechtse president. In enige mate worden de verkiezingen door Chirac als toetssteen gezien voor zijn Europees buitenlands beleid. Niet duidelijk is wat er gaat gebeuren als de socialisten de parlementsverkiezingen gaan winnen. Troost voor het Nederlandse voorzitterschap is, dat de Franse president formeel erg veel te zeggen heeft over het buitenlands beleid. Onder Mitterand heeft Chirac dat waarschijnlijk ook ervaren. Als het over verkiezingen gaat komt de derde, naar het schijnt inmiddels glimlachende, beer tevoorschijn. Het Verenigd Koninkrijk heeft op 1 mei j.l. verkiezingen gehad met de bekende, enorme overwinning van New Labour tot gevolg. In het algemeen is altijd verondersteld dat, sinds Margaret Thatcher aangetreden is, het hele eiland in de greep gekomen is van de Euroscepsis. De eerste signalen, die de nieuwe regering uitzendt, zijn echter bemoedigend voor het voorzitterschap. De Britse minister van Buitenlandse Zaken, Robin Cook, kondigde aan dat zijn land de sociale paragraaf van het Verdrag van Maastricht gaat ondertekenen. Eveneens zei hij, dat het VK de ambitie heeft in 'constructieve betrokkenheid' zijn positie in de EU naast het grote Frankrijk en Duitsland in te nemen. Zijn collega van Europese

„We zijn sober, omdat wij ambitieus zijn."

Zaken, Doug Henderson, liet zich in vergelijkbare bewoordingen uit door Europa als 'kans' te betitelen en niet als 'bedreiging'. De enorme meerderheid die de regering heeft in het House of Commons maken dergelijke uitspraken zeker geloofwaardig.

Terugkomende op Maastricht, heeft het Nederlandse voorzitterschap voor wat betreft het schrijven van een ontwerp-verdragstekst geen prettige herinneringen aan deze plaats. In september 1991 was er de beruchte Black Monday. Het Nederlandse voorstel voor een nieuw Unie-verdrag werd toen linea recta naar de prullenbak verwezen door de Europese partners. Staatssecretarisch Patijn heeft naar aanleiding van het vorige Nederlandse voorzitterschap opgemerkt, dat "Nederland in de onderhandelingen voorzichtig te werk zal gaan, en geen politiek onhoudbare standpunten zal innemen". Hoewel het lijkt, dat er op een aantal punten vooruitgang zal worden geboekt, blijven er inhoudelijk een aantal geschilpunten die op het laatste moment opgelost zouden moeten worden. Om dat enigszins duidelijk te krijgen is de opzet van het Verdrag van Maastricht informatief.

De "beren" samen om de tafel voor het verdrag van Amsterdam

Maastricht heeft een Europees Verdrag opgeleverd dat bestaat uit drie pijlers. De eerste pijler wordt gevormd door de oude economische gemeenschap en wordt nu ook bestempeld als Europese Unie. Deze pijler bestaat onder andere uit meerderheidsbesluitvorming in de Raad van Ministers op bepaalde terreinen en mede beslissingsbevoegdheid van het Europees Parlement op een beperkt gebied. Daarnaast is er de tweede pijler die het Gemeenschappelijk Buitenland en Veiligheidsbeleid (GBVB) omvat. Tot slot is er de derde pijler van Politie en Justitie. De tweede en derde pijler zijn intergouvernementeel. De huidige IGC zoekt alleen naar oplossingen van problemen, die uit dit verdrag voortkomen en voegt geen nieuwe beleidsterreinen aan het Unie-Verdrag toe.

Het ziet er naar uit dat er vooruitgang geboekt gaat worden op het gebied van het vrije verkeer van personen. Een deel van de besluitvorming hierover wordt overgeheveld van de derde pijler naar de eerste. Voorts zal het Verdrag van Schengen, mogelijk onder voorwaarden, in het EU-verdrag worden opgenomen. Een volgend punt dat in Amsterdam aandacht zal krijgen is werkgelegenheid. Over dat onderwerp heeft de voorzitter van de Europese Commissie, Jacques Santer, een groot plan geschreven, het Vertrouwenspact. Maar, waarschijnlijk blijven de voornaamste bevoegdheden op dit gebied bij de lidstaten. Verder doen zich ontwikkelingen voor op het terrein van het GBVB. Getracht wordt om ook hier, in concrete gevallen van het buitenlands beleid, meerderheidsstemming mogelijk te maken.

Waar nog grote onduidelijkheid over schijnt te bestaan is de institutionele hervorming. De meeste lidstaten zien in, dat wanneer de EU uitgebreid gaat worden, er iets gedaan zal moeten worden aan de stroperigheid van de besluitvorming. Gesproken wordt daarom van ideeën om de Europese Commissie zodanig in te richten dat er tien tot twaalf kerncommissariaten zijn die bij tourbeurt vervuld moeten gaan worden. Deze worden dan aangevuld met commissariaten voor speciale taken. Daarnaast zijn een aantal grote landen voorstander van een verandering van de stemgewichten in de Raad van Ministers. Het idee is dan, te kijken naar bevolkingsaantallen. Ook de economische kracht is in het verleden wel als weegfactor genoemd. Tevens zal waarschijnlijk op een beperkt aantal terreinen gekeken worden naar verdere betrokkenheid van het Europees Parlement. Hier is binnen de Raad momenteel echter weinig steun voor. De op één na laatste beer die bijdraagt tot scepsis over het slagen van de IGC is Helmut Kohl. Begin oktober 1996 heeft hij de opmerking geplaatst dat er na deze IGC misschien een nieuwe IGC nodig is over "Maastricht III". Hiermee wordt de indruk gewekt dat de belangrijkste zaken niet in Amsterdam geregeld gaan worden. Achterliggende gedachte is de Economische en Monetaire Unie (EMU). Kohl heeft zich wederom kandidaat gesteld voor het lijsttrekkerschap van de CDU/CSU, blijkbaar overtuigd van zijn Europese missie. Duitsland werkt inmiddels hard aan zijn kansen tot toetreding tot de EMU. Andere belangrijke Europese hoofdsteden als London en Parijs lijken ook meer betrokken bij het welslagen van de EMU op dit moment. Eén van de eerste beslissingen van Labour was de Bank of England een zo goed als onafhankelijk rentebeleid te laten voeren. Maar ook bijvoorbeeld Rome lijkt tot het uiterste te willen gaan als het gaat om kwalificatie voor de EMU. De laatste beer wordt dus gevormd door de EMU. Kortom, veel factoren die het welslagen van de Top in de weg kunnen staan. Misschien is het daarom goed dat het Nederlandse voorzittersschap zich zo bijzonder pragmatisch heeft getoond in de aanloop naar Amsterdam. Anderzijds kan een laag profiel van het voorzitterschap ook bijgedragen hebben aan het dalen van de kansen op succes. Van Mierlo bracht in het EP de Nederlandse positie op eigen wijze onder woorden: „We zijn sober, omdat wij ambitieus zijn."

♦

Oxford: waar een kleine partij groot kan zijn

Je wordt vreemd aangekeken als je zegt dat je verkiezingen leuk vindt. Het wordt helemaal erg als de premier van je land zegt dat hij niets liever doet dan campagne voeren (zijn dagen waren toch al geteld). De mogelijkheden om kiezers te benaderen zijn groot vergeleken bij Nederland, het gevoel dat je met drie weken adrenaline de uitslag van een verkiezing kan beïnvloeden is heel aanstekelijk. Het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland is thans verdeeld in 659 kiesdistricten, die elk één zetel in het parlement uitkiezen. De kandidaat die in een bepaalde constituency de meeste stemmen behaalt wint de zetel, alle overige verdwijnen in de (statistische) prullenbak. Welkom in het "first past the post" kiessysteem, elk overeenkomst met proportionaliteit berust op toeval.

Martin Laver

Het meest opmerkelijke verschil met de campagne in andere landen is dat het jaarlijkse kiesregister niet geheim, maar juist vrij verkrijgbaar is. Iedereen kan de lijst van 50'000 à 90'000 kiezers op papier of als database bij de gemeente kopen voor de administratiekosten.

Op basis van deze gegevens worden ontelbare uren gemaakt en kilometers gereden, onvoorstelbaar voor mensen die afstandelijke mediacampagnes gewend zijn. Iedere kandidaat kan gratis een Election Address aan elke kiezer op de lijst opsturen. Al het promotiemateriaal dat de kiezers daarnaast krijgen, moet het partijkader te voet rondbrengen.

De naam-adresbestanden vormen de basis van het zogenaamde Canvassing: met lijst in de hand op de stoep opiniepeilen. Kennis over de verdeling van de meningen is handig, maar ook is het handig te weten wie overweegt ergens op te stemmen. Afhankelijk van het aantal beschikbare mensen kun je alle deuren in het district langs, maar in sommige afgelegen streken ben je sneller af met bellen. Eenmaal geregistreerd worden de kiezers met een definitieve partijvoorkeur meestal met rust gelaten, behalve als ze jouw partij steunen, dan krijgen ze alle aandacht. De winst is bij de weifelaars te behalen: in het overhalen van undecideds oftewel floating voters.

Er zijn strikte beperkingen aan de uitgaven die een kandidaat voor zijn verkiezing kan uitgeven, maar deze gelden niet voor nationale partijen. De conservatieven en socialisten kunnen rekenen op flinke donaties van zakenlui en vakbonden, hoe weinig ze er in feite ook voor doen. Liberal Democrats maken er bijna een deugd van liever weinig geld te hebben dan verplichtingen aan donateurs na te moeten komen, maar kunnen de massale reclamecampagnes van de andere twee niet bijbenen. Wat betreft de regionale partijen -zij concentreren zich op de zetels in Wales- Schotland of Noord-Ierland waar zij het sterkst staan.

Ik ging de laatste week campagnevoeren in Oxford, mijn geboortestad, waar de Liberal Democrats de afgelopen drie verkiezingen nipt verloren hebben van de Conservatieven. Hierin wijkt Oxford West & Abingdon af van de modale Britse kiesdistrict, waar Labour of Conservative om de zetel strijden, en wij de tweede of derde plek innemen. In Oxford moesten we aan iedereen ervan overtuigen dat Evan Harris de enige was die hier de Conservatieven kon verslaan, en dat een stem op Labour helemaal verloren was. Met de anti-Tory stemming in den lande en de winst in lokale verkiezingen moest het ons een keertje lukken "OxWAb" te winnen. Deze keer was ook het landelijk campagneteam ervan overtuigd:'We moesten de middelen concentreren op de zetels waar we een goede tweede waren en het meeste kans op winst maakten.'

De mate van kans op succes bepaalt hoeveel een partij voor een zetel gaat inzetten. Hoe kleiner de meerderheid, des te feller de tegenstanders de zetel terug willen pakken. Oxford was voor ons in de toptien kansrijkste zetels, dus werden alle registers opengetrokken.

De reuzenposter strijd tussen de partijen trekt altijd veel bekijks, de twee andere partijen gaven miljoenenbudgetten uit aan reclamezuilposters. De enige reuzenposters van de Liberal Democrats stonden achterop vrachtwagens geplakt. Eerst werd de poster in Londen aan de pers gepresenteerd, vervolgens reed de poster langs de target seats waar er telkens een afspraak was met de kandidaat en de lokale pers. Door zulke bezuinigingen werd een flink deel van het campagnebudget doorgesluisd naar de campagne in de veelbelovende districten zelf.

De Liberal Democrats besloten dat het kiezersvertrouwen pas te winnen was als men zien kon dat ze goed werk leverden. En omdat de pers hun verhaal niet wil begrijpen moesten de L.D's zelf voor publiciteit zorgen. De legendarische Liberal MP uit Cornwall David Penhaligon vatte het bondig sa-

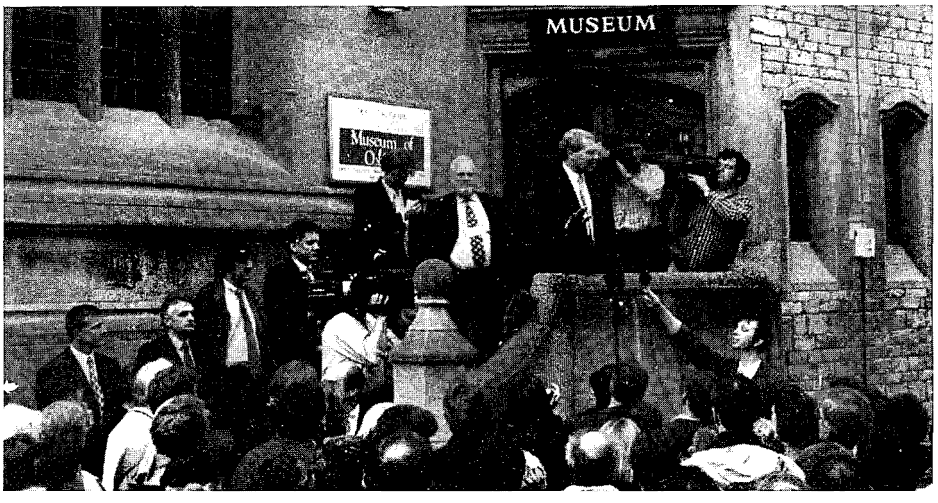

Overweldige opkomst bij de spontane verkiezingsspeech van Paddy Ashdown voor het Gemeentehuis in Oxford

men: "Stick it on a piece of paper, and stuff it through the door". Kansrijke delen van Groot-Brittannië krijgen al jaren een twee- of driemaandelijkse nieuwsbrief door de deur, met nieuws over de gemeente en provinciepolitiek en misschien een foto van de toekomstige parlementskandidaat. Volharden in het rondbrengen van deze Focus-krantjes is een goed verweer tegen de klacht 'jullie zoeken ons alleen op als er verkiezingen zijn'. Wat de Liberal Democrats zeker geholpen heeft is het cumulatieve effect van het bezorgen van het papier. Tijdens de campagne brengen alle partijen materiaal rond, alleen Focus blijft tussen de verkiezingen doorgaan. Focus wordt vaak per wijk samengesteld, en combineert nationale, provinciale en buurtzaken, van onderwijs en zwembaden tot kapotte stoeptegels en straatverlichting. In verkiezingstijd verschijnt dezelfde Focus met veel foto's en artikels over de parlementskandidaat.

Naast Focus gaan brieven met handtekening van de kandidaat aan zwevende kiezers. Deze 'target letters' bevatten alle argumenten om de 'swing' naar de Liberal Democrats waar te maken, aangepast aan de voorkeuren van het individu. Hiervoor heb je 5 briefteksten nodig voor de verschillende categorieën mensen die je wilt benaderen, en een laserprinter die ze allemaal uitdraait.

In tegenstelling tot Nederland zijn er in Engeland geen officiële posterplakgelegenheden, hoewel je in sommige streken posters in lantarenpalen mag hangen. Meestal moet je de posterplekken of kopen of de grassroots-methode toepassen. De Liberaal Democratische buitenreclamecampagne concentreert zich op de voortuinen van mensen die op je gaan stemmen. Hoe meer posters van een partij zichtbaar zijn, des te groter de aanhang. In tegenstelling tot het oogstrelende goudgeel op het briefpapier en de partijspotjes, gebruiken de Liberal Democrats giftig-lichtgevend oranje, vierkante ruiten tuinposters. Als symbolen voor de buitenwereld zijn de 30cm^2 en 100cm^2 posters ontworpen om op te vallen. De vorm en de kleur zijn overal in het land hetzelfde, met het partijvogeltje in de onderste punt, en de naam van de kandidaat in een zwarte balk door het midden. Dit is een herkenbaar beeld dat je onderweg steeds ziet, ook al rijd je door andere districten. Bovendien komen er gedurende de campagne steeds meer van die knaloranje ruiten in beeld, met als gevolg dat de aanhang groeit.De tuinposter teams hebben ook voortuinen op het oog die grenzen aan knooppunten of stembureaus. In de laatste paar dagen komen daar vierkante-meter-ruiten op stellages, waar de meeste mensen ze zullen zien.

De campagne in Oxford-West werd gedurende de laatste week verstevigd door 23 buitenlandse waarnemers, waaronder 6 JD'ers, 4 VuJo'ers, één Macedoniër, één Hongaar en zelfs een collega uit Malawi. Wij waren veel met de kandidaat Dr Evan Harris op stap om brieven en Focus rond te breingen brengen en posters te verspreiden bij studenten.

Heel vroeg op de verkiezingsdag waagden enkele JD'ers zich aan een 600-jaar oude Oxfordse traditie. Het jongenskoor van één van de kostscholen bij de universiteit zingt om half zes 's-ochtends boven op een kerktoren om de opkomende zon van de eerste mei te begroeten. De hele High Street en de Cherwell-brug staan zwart van de mensen, vaak in "high spirits". Dit jaar zag de LDYS-afdeling haar kans schoon de verkiezingsdag ludiek in te luiden, gele Liberaal Democratische heliumballonnen en stickers te gaan uitdelen, met gele kleren, pruiken, en gezichtsverf op. Afgezien van een paar zatte snobs vond iedereen het een joviale actie en na afloop hadden we hadden nog een uur voor de stembussen openden.

De drukte op 1 mei zelf is de samenkomst van alle voorbereidingen geweest. Waar het toen om ging was zorgen dat de mensen die voor de Liberal Democrat wilden gaan stemmen dat ook echt gingen doen. 's-Nachts werden al "Good-Morning leaflets" rondgebracht, zodat de mensen niet vergaten te gaan stemmen. Vanaf zeven uur stonden mensen bij alle stembureaus om de stemnummers van alle kiezers te noteren. Later op de dag werden onze nog niet opgekomen stemmers opgezocht om ze een lift naar het stembureau aan te bieden. Dit dwingt ze nergens toe, behalve dat ze in een auto gaan zitten die geheel is afgeplakt met brandend oranje ruiten.

Dr. Evan Harris, kandidaat voor de Liberal Democrats, gaat samen met JD'ers de straat op voor de laatste opiniepeiling (Foto's: Martin Laver)

Nadat de stembussen gesloten zijn gaat iedereen voor de TV zitten om op de uitslag te wachten. Om kwart voor vijf 's-Ochtends hoorden we dat Evan Harris MP geworden was, met een swing van 10% en een meerderheid van 6,500 stemmen. Hij is één van de 46 Liberal Democrat MP's. Zij hebben voor het eerst deze eeuw een heel schaduwkabinet kunnen samenstellen. De Conservatieven zijn in aantal gehalveerd, de meeste kopstukken uit het kabinet vielen en in Schotland en Wales hebben ze niets meer te melden. Voor iemand die alleen de premiers Thatcher en Major gekend heeft, voelde het als een bevrijding om al dat grijs-blauwe tuig eruit te kunnen trappen. Labour heeft een enorm grote overwinning behaald en met de principes die ze overboord hebben gegooid kon het haast niet anders gaan. Ik ben benieuwd of de zoete grijns en de ijzeren discipline van Tory Blur het 5 jaar uithoudt. Ik kijk uit naar een goede vraagstelling in het referendum over proportionele vertegenwoordiging, omdat ik deze premier net zo min vertrouw als zijn voorganger. Maar ik ben vooral benieuwd naar de volgende verkiezingen.

♦

Fractievoorzitter Meerbelangen Lucien Scheers:

"Geen parkeerbeheer in de Meer!"

Ik fiets over de Middenweg. Een doodgewone straat in Amsterdam. Rechts huizen, links landgoed Frankendael, wat asfalt, stoplichten en geparkeerde auto's. Niets bijzonders. Maar schijn bedriegt, deze doodgewone straat is een heikel punt in een hoog oplopende politieke discussie. Over niet al te lange tijd zal de automobilist ook hier moeten betalen om zijn blik te mogen parkeren. Althans, als het centrale bestuur van Amsterdam haar zin krijgt. Fel tegen betaald parkeren in stadsdeel Watergraafsmeer is de grootste partij aldaar, Meerbelangen. Als het aan deze partij ligt hoeft er in de Watergraafsmeer nooit voor parkeren betaald te worden. Demo neemt een kijkje in de gemeentelijke politiek.

Meino van Dijk

Aan diezelfde Middenweg woont Lucien Scheers. Hij is tweeëndertig jaar en fractievoorzitter van de partij Meerbelangen. Als geboren en getogen Watergraafsmeerder heeft hij een stevige binding met zijn dorp binnen de stad. Zeven jaar geleden deed hij zijn intrede in de politieke arena. Hij was destijds groepsvoorzitter bij een afdeling van Scouting Nederland die niet ver van het oude Ajax stadion haar terrein heeft. Er waren plannen gelanceerd om dit terrein te gaan bebouwen. Om dit te voorkomen heeft Lucien samen met andere leden van Scouting een aantal ludieke protesten georganiseerd bij de deelraad. Deze acties werden gewaardeerd, en wel zo dat de plannen tot bebouwing van tafel gingen. Het toentertijd enige raadslid van Meerbelangen vroeg Lucien of hij geïnteresseerd was om zich in te zetten voor deze partij. Lucien wilde wel, maar hij wilde op een onverkiesbare plaats op de kieslijst gezet worden omdat hij een erg drukke baan heeft. Plaats zes op de lijst bleek niet laag genoeg, want bij de volgende verkiezingen werd hij verkozen. Sindsdien volgt hij de plaatselijke politiek niet alleen via de krant, maar ook 'live' in de raad. Drie jaar geleden is hij fractievoorzitter geworden en vervult deze taak sindsdien met plezier.

De stadsdeelraden zijn zo'n dertien jaar geleden ingesteld. De politiek moest dichter bij de burgers komen te staan. Dat kon door deze commissies van de centrale raad het dagelijks bestuur van hun wijk in handen te geven. De deelraden werden in een aantal rondes gevormd en bij de tweede ronde was het de beurt aan de Watergraafsmeer. Woensdag veertien Mei vierde de deelraad aldaar haar tweede lustrum. De deelraad beslist over eenvoudige zaken als nieuwbouwlokaties, groenvoorzieningen, herinrichting van bepaalde straten en parkeerbeleid. Toch is de deelraad ondergeschikt aan de centrale raad. Als die besluit dat er toch betaald moet worden voor parkeerplaatsen in de Meer, dan gebeurt dat ook. Ook grootstedelijke projecten en natuurlijk zaken als politie en brandweer vallen niet onder de competentie van de deelraad.

De deelraden zijn volgens Lucien een succes. Mensen weten de weg naar de deelraad en het stadsdeelkantoor makkelijk te vinden. Zij moeten daar sowieso naar toe voor hun officiële papieren, maar ook voor inspraak is de burger best te porren. Dat komt onder andere omdat een protest in de deelraad tegen bijvoorbeeld het al dan niet omvormen van zandbakken in bloembakken zin heeft. Bij de centrale raad is dit een triviale zaak en zal het protest niet gehonoreerd worden. Toch is dit voor de mensen die in de stad wonen geen onbelangrijke zaak. Lucien denkt dan ook dat de centrale raad alle zandbakken rustig had laten beplanten terwijl de deelraad nu heeft besloten twee zandbakken in de bewuste straat open te laten voor de allerjongste Watergraafsmeerders. Dat komt onder andere omdat deelraadsleden wat makkelijker toegankelijk zijn. Zo zie je ze in de supermarkt en zo zit je naast ze in het café op de hoek. Er zit voor de centrale raad ook een keerzijde aan dit succes. De deelraadsleden hebben zo hun eigen mening over ideeën uit de centrale stad en zullen dat niet onder stoelen of banken steken. Daarmee is het nemen van besluiten voor de centrale raad veel moeilijker geworden.

De landelijke partijen in de raad lopen veel te vaak aan de hand van hun grote broer in Den Haag.

De raad in de Watergraafsmeer bestaat uit negentien zetels. Meerbelangen is met vijf zetels de grootste fractie, gevolgd door de PvdA met vier zetels. Het CDA, D66, GroenLinks en de VVD bezetten ieder twee zetels en de partij Meer en Deel één. Verder is er nog een onafhankelijk raadslid die zich van de PvdA heeft afgescheiden en tot de volgende verkiezingen de zetel op persoonlijke titel bezet. Dat moet ook wel want vervroegde verkiezingen zijn feitelijk niet mogelijk.

Gemeentepolitiek wordt vaak afgedaan als een onbelangrijke zaak, maar dat is het niet. Hier ligt de kans om de burger direct bij de politiek te betrekken en ook al gaat het om kleine dingen, "politiek moet je serieus doen" vindt Lucien. De gemeentepolitiek komt vaak wat gezapig over omdat er weinig grote politieke punten zijn waarover gestreden kan worden binnen de raad. De verschillen zijn klein. Meerbelangen scoort zo goed omdat de landelijke partijen in de raad "veel te vaak en veel te veel aan de hand lopen van hun grote broer" in de centrale stad en Den Haag. Een besluit genomen in de centrale raad is niet altijd het beste voor de Watergraafsmeer. Zo is D66 in de deelraad fel voor betaald parkeren omdat wethouder

Bakker van D66 in de centrale raad dat beleid heeft uitgezet. Zij zien wel dat betaald parkeren in de Watergraafsmeer niet nodig is, maar kunnen dat niet uitdragen. Als zij dat zouden doen zou er een flinke rel binnen D66 ontstaan. "Daarom denk ik dat lokale politiek bedreven moet worden door lokale partijen en landelijke politiek door landelijke partijen. De claim die landelijke partijen leggen op lokale politiek heb ik nooit begrepen omdat je landelijk gezien een beleid kunt uitstippelen, maar een lokaal beleid is iets heel anders. Dat hoeft niet per definitie altijd maar hetzelfde te zijn."

De allerjongste Watergraafsmeerders

Lucien denkt dat de burger dit gedrag van de landelijke partijen in de lokale politiek moe is. Toch hebben de landelijke partijen de laatste keer bij de verkiezingen dertien van de negentien zetels in de wacht gesleept. Hoe kan dat dan? Zo moe is die kiezer het nu ook weer niet.

Volgens Lucien komt dat doordat allereerst de opkomst bij gemeenteverkiezingen zeer laag is (Afgelopen keer zo'n zestig procent in de Watergraafsmeer). "Veertig procent ben je al kwijt! De mensen die dan wel stemmen doen dat uit een bepaalde traditie of overtuiging. Ze hebben altijd al op die of die partij gestemd. Een groot aantal zetels van de PvdA zijn puur en alleen te danken aan het Willem Drees-huis en Betondorp. Dat is echt een rooie buurt." Of de PvdA hier doet wat die mensen willen weten ze niet omdat ze de plaatselijke politiek vaak niet volgen. Het grote aantal stemmen voor Meerbelangen is te verklaren omdat zij zich in de afgelopen jaren een aantal keren goed kon profileren. Meerbelangen kon namelijk frank en vrij voor de Watergraafsmeer kiezen.

Dat veertig procent van de mensen niet gaat stemmen heeft de politiek aan zichzelf te danken. Volgens Lucien luistert de politiek niet naar de mensen en daardoor keert de burger zich van de politiek af of brengt een proteststem uit. Een goed voorbeeld van de doofheid van politici is het parkeerbeleid. Bij een handtekeningenactie in de Watergraafsmeer werden 5200 handtekeningen verzameld tegen betaald parkeren. Dat is ongeveer een kwart van alle inwoners van de Watergraafsmeer (22.000 zielen) en bijna de helft van alle stemgerechtigden (12.000 mensen)! Vijftig procent van de kiezers in de Watergraafsmeer is dus tegen betaald parkeren! Daar werd vervolgens niets mee gedaan door de landelijke partijen in de raad. Meerbelangen kon heel makkelijk hierop inspelen. "De bewoner vindt dat, dan vinden wij dat ook. Want wij zitten er voor de bewoner." Dat is behoorlijk opportunistisch. Maar Meerbelangen kan een gemeentelijke koers varen, doen wat de bevolking vindt, zo zegt Lucien. De landelijke partijen krijgen alsnog de centrale visie van hun partij door via hun partijkanalen en handelen hiernaar. De plaatselijke politieke partijen daarentegen zijn de belichaming van de decentralisatie. Je kunt je als plaatselijke partij veel meer opwerpen als belangenpartij, je hoeft niet met een bepaalde achtergrond op te treden, zoals bijvoorbeeld het CDA. Het leuke van Meerbelangen is dat zij wordt gevormd door mensen, de partij heeft 160 leden, die op landelijk niveau verschillende partijen steunen. Dat maakt de discussie binnen deze partij erg levendig.

De Watergraafsmeer zorgde bijna een jaar geleden nog voor flinke opschudding binnen de Amsterdamse politiek. Binnen de deelraad was een bestuurlijke crisis ontstaan. Het Dagelijks Bestuur van de deelraad werd destijds gevormd door vier deelraadwethouders. De voorzitter van deze vier was de PvdA'er Rob Maas. Verder zaten voor Meerbelangen Frans Romkema, voor D66 Hilde Pach en voor het CDA Ada van Ruller in dit bestuur. Samen vertegenwoordigden zij veertien van de negentien zetels. Een zeer brede coalitie dus. Binnen de PvdA rommelde het wat. De deelraadwethouder en de fractie zaten niet op een lijn. De wethouder ging met het standpunt van de PvdA het dagelijks bestuur in en bereikte dan een compromis. Maar dat werd vaak niet door zijn fractie gesteund. Hij werd daardoor gedwongen tegen zijn partij in te stemmen en uiteindelijk liet de PvdA haar wethouder dan ook vallen. De PvdA en Meerbelangen wilden zo niet verder want de stemverhoudingen lagen opeens heel anders. Het Dagelijks Bestuur kon nu nog maar rekenen op tien van de negentien zetels. Daar kwam bij dat binnen de PvdA een machtsstrijd was losgebarsten. Een onwerkbare en een politiek zeer precaire situatie. Nadat maandenlang binnen de deelraad zelf was onderhandeld schoot de centrale stad te hulp. Met de hulp van CDA'er Frans Spit en de PvdA'er Eberhard van der Laan werd in juni 1996 in 'de nacht van de Stopera' een oplossing gevonden. Er kwam een zakenbestuur dat door de hele deelraad werd gesteund. Het Dagelijks Bestuur bestond voortaan uit iemand van Meerbelangen en het CDA en twee nieuwe leden van de VVD en Groen-Links. Dat loopt niet vlekkeloos, maar het gaat. Dat moet ook wel, want vervroegde verkiezingen zijn alleen in heel uitzonderlijke gevallen mogelijk. Daarbij heeft stadsdeel Watergraafsmeer het geld niet om extra verkiezingen te organiseren. Bij het oplossen van de crisis ging het er hard aan toe. Er werd gedreigd dat het stadsdeel zou worden opgeheven en zou worden verdeeld tussen de omringende stadsdelen. "Nou, met dreigen is nog nooit een conflict opgelost," aldus Lucien. Daar bleef het niet bij. Meerbelangen kwam nu in direct contact met politieke professionals. Deze vakpolitici probeerden allereerst Meerbelangen uit te schakelen door te proberen een coalitie tussen alle kleinere partijen in de raad te creëren. De vertegenwoordigers van Meerbelangen bleken politici genoeg om dit te voorkomen. "We kregen ook direct steun van het CDA en D66 uit de raad. Zij hadden samen met ons wat dingen met de PvdA meegemaakt en dat schept een band. Ook lieten zij Spit en van der Laan merken dat je in de Watergraafsmeer niet om Meerbelangen heen kon. Die vijf zetels hè!" De CDA- en D66-fractie maakten geen gebruik van het feit dat er in eerste instantie meer naar hen werd geluisterd als onderdeel van een landelijke partij. Dat heeft een zeer positief effect gehad op de werkzaamheid van de politiek in de deelraad. Ondanks flinke politieke tegenstellingen blijf je 'on speaking terms' en blijf je het compromis nastreven. Dat moet ook wel want "het dorp is te klein voor hooglopende geschillen. Ik wil een week later gewoon bij de slager m'n boodschappen kunnen doen."

♦

Het democratisch gehalte van de Europese Unie

Transparantie en controle zijn ver te zoeken

Wie had dat vijftig jaar geleden durven dromen? Eén Europees politiek beleid. In Brussel wordt beleid uitgestippeld voor gelijke betaling van vrouwen en mannen op de Europese arbeidsmarkt, besloten of er wel of niet genetisch gemodificeerde maïs in Europa geproduceerd mag worden, worden pensioenen op Europees niveau geregeld, en ga zo maar door. Voor het Europees beleid is in 1997 200 miljard gulden begroot. Bij zulke ingrijpende besluiten is natuurlijk controle en openheid noodzakelijk.

Elly van der Munnik

Als je in Brussel op zoek gaat naar het gebouw van het Europees Parlement, moet je je ogen goed openhouden. Het complex, zoals het er nu bijstaat, is namelijk een eenvoudig grouw bouwwerk, weggestopt achter andere gebouwen. Als het Europees Parlement de aandacht wil trekken van de Europese bevolking, dan zou het aantrekkelijker maken van de buitenkant van dit gebouw een grote sprong voorwaarts zijn. Gelukkig wordt hieraan gewerkt.

Nu de binnenkant, het inhoudelijke deel van het Europees Parlement nog. Wie weet wat er in Brussel allemaal besloten en besproken wordt? Dit is een vraag, die je zelf makkelijker beantwoorden kunt, door daar een kijkje te nemen. Dan wordt die Europese Politiek een stuk concreter en komt dichter bij huis dan je misschien zou denken. Enkele Jonge Democraten zijn dit jaar naar Brussel geweest. Europarlementariërs vertelden hen over specifieke Europese onderwerpen en tijdens de lunch en het diner konden de JD'ers persoonlijk met hen in gesprek gaan.

„Het Europees Parlement heeft weinig controle op de besluitvorming binnen de EU"

Taal en identiteit

D66-Europarlementariër Laurens Jan Brinkhorst, was de eerste die het doek van het mysterieuze Parlement een stukje oplichtte. Volgens hem is het eerste probleem zeer praktisch van aard. De Europese Unie kent 11 officiële talen op een bezetting van 15 lidstaten. Dat betekent, dat elk officiëel dokument in elf verschillende talen moet verschijnen en dat elke vergaderruimte elf tolkcabines heeft. Bij een uitbreiding van het Europees Parlement met meerdere (oost europese) lidstaten zijn er twee praktische problemen. Allereerst zullen er meer officiële talen gesproken worden, wat tot meer papierwerk leidt. Daar komt bij dat de nu aanwezige vergaderruimtes helemaal niet geschikt zijn om nog meer tolkcabines te herbergen. Alleen al op deze praktische punten moet er dus een enorme reorganisatie binnen het Europees Parlement worden uitgevoerd. En dat moet dan maar, want iedere lidstaat houdt vast aan haar eigen taal, het is onderdeel van de culturele identiteit van zo'n land. Niemand wil natuurlijk, dat bijvoorbeeld wetten geschreven zijn in een vreemde taal. Dat betekent wel, dat er op dit moment naast 16000 ambtenaren nog eens 3000 tolken bij de Europese Unie rondlopen.

Democratie

Wat moet er op Europees vlak inhoudelijk verder gebeuren? We zitten op het moment 5 weken voor de afronding van het 'Verdrag van Amsterdam'. In 1992 kwam het eerste verdrag, 'Het verdrag van Maastricht' tot stand. Dat verdrag gaf het Europees Parlement meer bevoegdheden, onder andere op het gebied van de wetgeving. Na vijf jaar is het tijd, dit verdrag te herzien. Zeker met het oog op de komende uitbreiding van de Europese Unie naar het oosten toe. Brinkhorst zei, dat er veertig jaar lang geleefd is met een scheiding tussen Oost en West Europa. „Onze generatie", hierbij keek hij de Jonge Democraten ernstig aan, „is de eerste die sinds 1989 niet meer met dit idee leeft". Wanneer Oost Europese landen bij de Unie komen moet er op het gebied van de besluitvorming heel wat gaan veranderen. Het zal moeilijk worden om besluiten op basis van unanimiteit te nemen. Er zal daarom onderzocht moeten worden of besluitvorming op basis van een gekwalificeerde meerderheid misschien beter is. Volgens Brinkhorst worden de nationale parlementen daarmee uitgeschakeld, omdat ze dan geen vetorecht meer hebben. Dit betekent volgens Brinkhorst uitschakeling van de democratie en dat moet voorkomen worden. Een eerste stap naar meer democratie is meer openheid omtrent de besluitvorming. De Europese Unie is voor veel mensen ver weg. De meesten weten bijvoorbeeld niet, dat ruim 30 procent van de nationale wetgeving direct of indirect afkomstig is van de Europese Unie. Zo wordt de BSE-crisis, oftewel de Gekke Koeienziekte, niet op nationaal maar op Europees niveau behandeld. Er is tot nu toe 3 miljard gulden besteedt aan deze crisis en dat is veel op een Europese begroting van 200 miljard gulden. De media in de lidstaten hebben overigens nauwelijks over deze uitgaven bericht. Dit is het democratisch gat. In Nederland wordt er wekenlang, ook in de media, gemekkerd over de 200 miljoen gulden die moet worden uitgegeven voor het kunstgebit, terwijl er in Brussel in één nacht wordt besloten over 1,2 miljard gulden voor de bestrijding van de BSE-crisis. Een verklaring hiervoor is natuurlijk, dat er op het Binnenhof zo'n 180 journalisten rondlopen tegenover 23 nederlandse journalisten in Brussel.

De vergaderzaal in Brussel die slechts 9 maal per jaar gebruikt wordt.

Ook het Europees Parlement heeft weinig controle op de besluitvorming in de Unie, zo vertelde Brinkhorst in het eerste nummer van de 'De Democraat' in 1997. De ministerraad heeft namelijk de politieke dialoog hierover met het Europees Parlement afgewezen. De Nederlandese regering wil hier ook geen verandering in brengen, bang dat de positie van de Raad van Ministers verzwakt ten opzichte van de positie van het Europees Parlement.
D66 heeft sinds 1966 de nationale democratie willen versterken. Na 30 jaar kan de nationale democratie niet meer bestaan zonder de Europese. Met de Europese verkiezingen van 1999 en de nationale verkiezingen van 1998 in het vooruitzicht moet D66 een voortrekkersrol vervullen in het Europees democratiseringsproces.

Niet alleen Brinkhorst wil een meer open en democratische Europese Unie. Nel van Dijk, lid van de fractie van de Groenen in het Europees Parlement, vreest zelfs, dat de Europese Unie met het verdrag van Amsterdam alleen maar minder transparant wordt. Dat het Europees Parlement minder controle krijgt op de besluitvorming vindt ze tot daar aan toe. Maar dat de lidstaten weinig meer kunnen inbrengen betekent voor haar een groot gat in de democratie. Lidstaten zouden dan hun invloed op een andere manier kunnen laten gelden. Wanneer ze het niet eens zijn met een Europees besluit, kunnen ze het Europees Parlement gaan boycotten. Zo wordt de verantwoordelijkheid weer bij het nationale parlement gelegd. Ze vindt het jammer dat zo'n boycot er nooit zal komen omdat de regering zijn eigen europarlementariërs wil beschermen. De invloed van je eigen partij of regering moet je niet onderschatten. Zo had het Europees Parlement besloten geen douane-unie met Turkije aan te gaan. Door de druk van onder anderen Nederland op het Europees Parlement is uiteindelijk besloten toch deze unie met Turkije aan te gaan, terwijl het EP vindt, dat dit besluit er niet had moeten komen.

Transparantie en daadkracht

Voor meer controle op en daadkracht binnen het Europees Parlement is transparantie een eerste vereiste. De schrik slaat je om het hart wanneer je hoort, dat zelfs minister Melkert, toch iemand die bekend moet zijn met de Europese Politiek, niet wist dat Kok met andere regeringsleiders bepaalt of het Europees Parlement in Straatsburg of in Brussel moet komen! Het is toch al vreemd, dat het Europees Parlement niet op één plek is gevestigd. Elke maand gaan de Europarlementariërs naar Straatsburg om te vergaderen, omdat Frankrijk deze stad politiek gezien niet wil opgeven.
Het is niet gek, volgens Nel van Dijk dat 40 procent van de Nederlanders niet weet wat zich in Brussel afspeelt. De spotjes over de Europese Unie zijn hier ook debet aan want ze geven te weinig informatie. Nel van Dijk vindt zelfs dat de journalisten van bijvoorbeeld het NRC handelsblad niet weten hoe Europa in elkaar steekt. Wie moet je aanspreken op het feit, dat de Europese Unie zo weinig transparant is? De media of de Unie zelf?
De Europese integratie is noodzakelijk en kan gelukkig niet meer worden stopgezet. Maar een transparant en daadkrachtig Europa is nog ver te zoeken. De Europese politiek wordt in ieder geval wel een stuk aantrekkelijker als je ter plekke een kijkje neemt.

♦

Brinkhorst: 'D66 moet een voortrekkersrol vervullen in het Europees democratiseringsproces'

Een stropdas knopen is geen liberalisme

Een stereotype blijkt niet altijd onterecht te zijn bleek tijdens de activiteit 'Wat nou liberaal?' van de afdeling Groningen. Wie anders dan de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD) zou stellingen durven verdedigen als: "Ontwikkelingshulp moet worden afgeschaft" en "Mensen die hun verantwoordelijkheid voor hun vrijheid niet kunnen dragen, dienen daarvoor strenger gestraft te worden". Deze uitspraken zijn niet alleen schaamteloos hard en egoïstisch, maar bovenal naïef.

Op een aantal stropdassen van JOVD'ers zat een sticker met de tekst: 'De JD, zelfs daar denken wij liberaal over!'. Helaas sloot het gedrag van de keurigge klede jongeluitjes bepaald niet aan bij dit uiterlijk vertoon. JD'ers werden uitgelachen, belachelijk gemaakt en de mond gesnoerd door de autori taire debatteerstijl van menig JOVD'er.
Het is opmerkelijk dat twee verenigingen die gemotiveerd worden door het liberalisme, zo enorm kunnen verschillen. De Jonge Democraten dragen een spijkerbroek, luisteren naar de ander en zoeken oplossingen in vele richtingen. JOVD'ers hebben een totaal ander karakter. Zij komen in driedelig pak, praten tegen elkaar terwijl de ander spreekt en geloven blind in het marktmechanisme dat in hun ogen op elke vraag het beste antwoord levert.
Aan de hand van een concreet voorbeeld zal ik deze typering verder uitleggen. Als de JOVD stelt dat de ontwikkelingshulp moet worden afgeschaft, dan voeren zij daar de volgende reden voor aan: ontwikkelings hulp komt niet altijd op de juiste plek. Ik heb dit eigenlijk genuanceerd, een JD karaktertrek, want ze zeggen gewoon: het geld wordt verkwist. Als we naar de JOVD luisteren zijn zorgen over de Derde Wereld overbodig: wanneer de (Europese) prijsheffingen- en subsidies worden afgeschaft, kunnen ontwikkelingslanden hun produkten veel beter verkopen en zelf geld verdienen. Dit zelf verworven kapitaal kunnen ze vervolgens weer investeren in hun economie en dan gaat het met de ontwikkelingslanden weer goed. Dit verhaal is natuurlijk niet helemaal onzin, maar het is niet volledig. De JOVD heeft de klok horen luiden maar weet niet waar de klepel hangt. Het marktmechanisme is slechts een theorie en zoals iedereen weet, gaapt er tussen theorie en praktijk vaak een enorme kloof. Dit komt omdat een theorie een vereenvoudigde, beperkte kijk op de werkelijkheid is. De JOVD spreekt alleen over het economisch systeem en schenkt geen aandacht aan sociale aspecten, historische redenen, politieke strategieën en milieu, om maar een paar vergeten benaderingen te noemen.
Heeft de JOVD wel eens nagedacht over de gevolgen voor de werkgele genheid als de wereldvoedselmarkt geliberaliseerd wordt? Prijzen zullen dalen, wat op veel plaatsen van de wereld zal leiden tot een goedkopere, minder intensieve landbouw. Het gevolg daarvan is produktieverlaging, schaalvergroting van bedrijven en massawerkloosheid, bijvoorbeeld in Europa. Wie kiest hiervoor?
Ook voor het milieu in ontwikkelingslanden zijn de gevolgen niet gunstig. De prijsverlaging betekent dat de agrariër die geen gebruik kan maken van dure technologische hulpmiddelen, niet kan concurreren met de Westerse wereld (ondanks lage lonen). Er zullen daarom grote agrarische bedrijven ontstaan, die op grove wijze het land bewerken en het in korte tijd zullen vernietigen - landbouw in de tropen vergt namelijk totaal andere, veel kleinschaligere, technieken dan in het vruchtbare Europa. Boeren die werkloos zijn geworden en toch geld nodig hebben, zullen zich vervolgens vestigen op minder geschikte, kwetsbaardere natuurgebieden. Verwoestijning is het desastreuze gevolg. De natuur gaat er aan kapot en de landbouwgrond wordt vernietigd. Hebben ontwikkelingslanden daar baat bij?
Ik verwacht niet van JOVD'ers dat ze milieu-effecten meenemen in hun argumentatie of kennis hebben van tropische landbouw. Dat hoeft niet, iedereen heeft immers beperkte kennis en problemen zijn altijd erg complex. Mijn benadering is er één van de vele benaderingen die mogelijk zijn. Toch kun je met deze gegeven onzekerheid heel anders omgaan dan de JOVD nu doet. Hoe kun je ooit zo stellig beweren dat ontwikkelingshulp moet worden afgeschaft, wanneer je weet dat je eigen visie grenzen kent? Waarom zou je niet andersom redeneren en onderzoeken waar dingen fout gaan en hoe dat verbeterd kan worden. De JOVD vlucht nu voor de problemen weg. Jonge Democraten zijn in dit opzicht vaak veel voorzichtiger dan JOVD'ers. Misschien lijken ze twijfelend, niet in staat om standpunten te kiezen, maar in feite hebben ze moed. Ze durven verder te kijken dan hun neus lang is! JOVD'ers zijn deze terechte bescheidenheid vaak vreemd. Zij beweren die ook niet nodig te hebben want zij hebben immers de beschikking over een geweldig tovermiddel: de eeuwige waarheid dat de markt de problemen oplost. Met deze superpenicilline verdwijnt het broeikaseffect, de werkloosheid, de armoede... Neveneffecten als criminaliteit hebben geen dieper liggende oorzaak dan jaloezie. Het is dan ook gemakkelijk te beteugelen, zo verdedigden zij, verhoog gewoon de staffen. Inderdaad, naïviteit is zo nu en dan een opvallend kenmerk van de JOVD. Zeker wanneer ze beweren dat in de Verenigde Staten volledige werkgelegenheid bestaat en dat Nederland dat met dezelfde maatregelen ook moet realiseren. Toch wel raar eigenlijk dat iedereen in de Verenigde Staten een baan

JOVD'ers laten met stickers zien dat ze over de JD liberaal denken

heeft, maar dat de armoede er welig tiert. Moet dat in Nederland ook zo worden?
Mijn stelling is dat de politieke houding van de Jonge Democraten veel constructiever is dan die van de JOVD. Door discussies aan te gaan, maar vooral ook door te luisteren naar ieder zijn argumenten, kom je veel verder en kun je vernieuwende oplossingen aandragen. Jonge Democraten zullen de mensen zijn die onderzoeken hoe ontwikkelingsgelden beter op de juiste plaats kunnen komen. Vooraf weten ze nog niet hoe de oplossing eruit zal zien, maar ze zijn bereid hierover na te denken. Dit betekent natuurlijk niet dat ze zich in discussies niet hoeven te profileren. Dat schoot er die avond in café Het Binnenhof wel eens bij in. Veel JD'ers lieten zich overreden door de goedgebekte JOVD'ers en hielden zich stil. Dat is jammer. Zo kan de indruk ontstaan dat de JD nergens voor staat wat een misvatting is. Het is alleen niet gemakkelijk om met JOVD'ers een goed debat te voeren. Ze zijn namelijk niet uit op wederzijds begrip, maar zien een discussie als een wedstrijd. Zij luisteren daarom niet naar andermans argumenten, maar doen verwoede pogingen om tegenvoorbeelden te zoeken. Er zijn natuurlijk altijd uitzonderingen op de regel, wat voor menig JOVD'er een reden is om met zo'n voorbeeld schaamteloos te proberen de hele argumentatie van de ander van tafel te vegen. Dit nodigt natuurlijk niet uit tot debat, maar het zou wel moeten.
Tot slot nog wat anders. JOVD'ers noemden het socialisme de politiek van de afgunst. Deze buitengewoon denigrerende opmerking zegt meer over de JOVD dan over het socialisme. Zo zou Sigmund Freud het ook hebben uitgelegd. Hoewel ze de ander beschuldigen van jaloezie, zijn ze in feite zellf bang te kort te komen. In de beoordeling van de ander projecteren ze iets van zichzelf op die ander. Helaas kan ik mij ondermeer daarom niet aan de indruk onttrekken, dat JOVD'ers van de afdeling Groningen het liberalisme gebruiken als excuus voor een ongebreideld egoïsme. Ze kunnen misschien keurig een stropdas knopen, maar liberalisme is gelukkig wat anders dan dat kunstje.

Albert-Jan Abma

Politiek versus kooigevechten door de werkgroep Gelderland

Een aantal maanden na het kooigevecht in Emmen woedt de discussie over dit soort evenementen voort. Moet het kooigevecht nu wel of niet verboden worden. Ook binnen de werkgroep Gelderland werd hierover een verhitte discussie gevoerd. We kwamen erachter dat we eigenlijk te weinig wisten van deze tak van sport en gingen op zoek naar de achtergronden van kooigevechten en free fights. Toon Stelling is behalve sportschoolhouder in Arnhem ook oud wereldkampioen karate, freefighter en ex-kooivechter. Hij was gaarne bereid ons een kijkje in deze schimmige wereld te gunnen.
Het eerste wat Toon ons duidelijk maakte is, dat er een levensgroot verschil bestaat tussen kooigevechten, Valitudo (een Braziliaanse free-fight) en freefights. Ten tweede moeten de eerste twee vechtsporten absoluut verboden worden. In een kooigevecht mag bijna alles. De vechter kan overigens wel aftikken evenals zijn trainer. Zo mag je bijvoorbeeld in een kooigevecht doortrappen als iemand op de grond ligt. De kans op blijvend letsel is hierdoor dus groot. Daarnaast zitten de vechters vaak ook nog vol met doping en cocaïne. Hiermee schakelen ze de pijn uit. Dat maakt het een wonder dat er nog geen zwaargewonden zijn gevallen.
Bij Valitudo gelden iets meer beperkingen als bij de kooigevechten. Maar ook bij deze sport mag je gewoon doorslaan als iemand op de grond ligt en nog niet heeft afgetikt. Hier geldt evenals bij kooigevechten, dat er bij deze 'sport' er een grote kans is op blijvend letsel.
Kooigevechten zijn echter niets nieuws. Ze werden al langer georganiseerd en ze zijn overgewaaid uit Japan. Ook Toon is in Japan geweest. Daar werden gevechten zelfs gesponsord door bekende elektronica en automerken. De organisatoren worden er schatrijk van, terwijl de vechters nauwelijks iets verdienen (op de winnaar na). Overigens is het onmogelijk voor vechters om zich te verzekeren voor letsel opgelopen tijdens gevechten.
De freefights kennen gradaties. In Nederland worden met name Pancras- en Ringsgevechten georganiseerd. Hier is het kenmerkende dat alle vechtsporten gecombineerd mogen worden, maar er gelden veel meer beperkingen. Bij Rings zijn handschoenen verplicht. Bij beide vormen is doorstoten verboden wanneer de tegenstander op de grond ligt. De kans op blijvend letsel is dus minder groot. Ook hier blijft het probleem van dopinggebruik en ongekwalificeerde scheidrechters.
De werkgroep Gelderland heeft een motie opgesteld om kooigevechten en Valitudo te verbieden. De kans op blijvend letsel is zo groot dat het onverantwoordelijk is om dergelijke gevechten te houden. Het is geen sport meer. Een tweede motie riep op om free fights als Pancras en Rings toe te staan. Voorwaarde is dan wel dat er een goed toezicht op dopinggebruik komt. Mensen moeten hun lichaam kunnen aanvoelen, ze moeten weten waar hun grens ligt. Daarnaast moeten er goede scheidrechters komen. Scheidsrechters kunnen op beslissende momenten in een gevecht ingrijpen, zodat er geen blijvend letsel kan ontstaan.
Het toestaan van Pancras en Rings heeft als voordeel, dat je daarmee voorkomt dat de gevechten ondergronds toch worden gehouden. Je kunt het in de hand houden. Er is binnen de huidige maatschappij nu eenmaal behoefte aan dit soort gevechten. Het is beter om te weten wat er in een dergelijk wereldje omgaat zodat je kunt ingrijpen als het uit de hand dreigt te lopen.

(Mark van Dam)

Cursusaanbod JD

De Jonge Democraten dragen scholing en vorming hoog in het vaandel. Om dit ideaal te verwezenlijken, biedt de vereniging trainingen en cursussen aan. Op deze manier kunnen JD'ers bestuurlijke, organisatorische of sociale vaardigheden opdoen. Met een afdeling of een groep leden kun je een training aanvragen bij de SSV. De trainingen zijn:

1. Bestuurlijke/organisatorische trainingen
- bestuurstraining
- mediatraining
- cursus ledenwerving
- redactietraining

2. Communicatietrainingen
- spreekvaardigheidstrainingen (argumentatietechnieken en forum/debattraining)
- vergadertraining (cursus onderhandelen)

3. Politiek inhoudelijke trainingen
- cursus inleiding politieke stromingen
- politieke stromingen cursus
- internationale politieke stromingen
- cursus toekomst gericht denken

4. Overig
- fotografeertips
- persberichten schrijven

De trainers:
Andor Admiraal, tel. 0229-246734
John Bolte, tel. 030-2340030
Annemiek de Haan, tel. 030-2910141
Sanne van Kamp, tel. 020-6423916
Remko van Oijen, tel. 070-3604519
Henriëtte de Rooij, tel. 030-2886552
Ageeth Telleman, tel. 020-6192618

Of meldt je bij Heino, tel. 030-2581171

PI-Weekend:

'Inhoud dreigt onder te sneeuwen'

Amsterdam/Leiden - Op zaterdagochtend 1 februari j.l. werd in een debat het thema van het politiek inhoudelijke-weekend, politiek en entertainment, uitvoerig bediscussieerd. Gasten waren oud-campagneleider van D66 en voorlichter van staatssecretaris Nuis Lennart van der Meulen, D66-Tweede Kamerlid Marijn de Koning en televisiepresentator en ex-JD'er Carlo Strijk. Edgar Vernooy leidde de discussie. Van der Meulen: "Een goede presentatie van politici in de media geeft tegenwoordig meer en meer de doorslag bij verkiezingen. Je ziet aan CDA-fractieleider Heerma dat die te gespannen en tegen zijn natuur voor de camera staat. Het gevolg is dat, hoe de man ook zijn best doet, hij nooit uit de verf komt en het publiek niet aanspreekt. Gerrit Jan Wolffensperger had dat in het begin ook; de inhoud klopte als een bus, maar het kwam er niet uit. Nu is hij steeds meer zichzelf en straalt hij meer zelfvertrouwen uit." Carlo Strijk ziet vooral de verAmerikanisering van het politieke debat: "Het debat gaat nu al bijna alleen over personen en er wordt meer en meer in *one-liners* gesproken. De zaken waar het echt om draait dreigen hierdoor steeds meer onder te sneeuwen. Hoe je overkomt bij het publiek blijft voor mij van secundair belang" De Koning sluit zich aan: "Politieke partijen moeten zich niet blind staren op het scoren van *one-liners*. Maar hoe een persoon op tv overkomt is toch erg belangrijk en wordt alleen maar belangrijker." Van der Meulen maakt zich niet al te druk: "Er is niets mis met politiek waarin personen centraal staan. Jezelf blijven en eerlijk zijn is het parool. Het volk pikt het gewoon niet als politici zich alleen maar gedragen als een soort clown. Zonder een helder en inhoudelijk verhaal kom je er niet." Kortom, politiek en entertainment komen steeds dichterbij elkaar te liggen, maar de geloofwaardigheid blijft de doorslaggevende factor.

Naast de nodige ontspanning en de Tibet-supportavond (met een songfestival en flitsen van het Petite Politique-journaal) waren er tijdens het PI-weekend vele waardevolle discussies. De plannen van de CPZ omtrent de politieke discussie en de werkgroepen werden op vrijdagavond grondig doorgenomen. De werkgroepen ethiek (over de universaliteit van mensenrechten), milieu (over o.a. ecologisch voedsel en ecokleding), Midden-Oosten (waar een objectief persbericht moest worden geschreven aan de hand van subjectieve berichtgeving) brachten zeer interessante workshops. De inhoud dreigt onder te sneeuwen in de dagelijkse politiek, maar tijdens het PI-weekend blijft de inhoud zegevieren.

(Nadja Jungmann, Paul Kraan, Johan van der Lugt, Edwin Peek, Steven van Weyenberg; de Commissie Politieke Zaken)

Talenverscheidenheid in Europa

In Finland spreekt 94% van de bevolking van huis uit Fins. Toch is het Finse volkslied dat zij (soms) zingen maar een vertaling. Het origineel werd geschreven in het Zweeds, de taal die door een minderheid van zo'n 5% wordt gesproken. Zie hier tot wat voor aardige situaties het verschijnsel talenverscheidenheid kan leiden!

Het is ook een positief voorbeeld: in Finland neemt niemand hier aanstoot aan, en de omgang tussen Zweeds- en Finstaligen is over het algemeen goed. Ook heeft de Finse overheid maatregelen getroffen: kinderen kunnen op school in het Zweeds les krijgen, en de politie is (in ieder geval officieel) tweetalig. In lang niet alle landen bestaat echter de bereidheid om op een dergelijke manier met verschillende talen om te gaan.

De inmiddels ter ziele gegane JD-VUJO-werkgroep neemt in haar eerste (en laatste?) nota het verschijnsel talenverscheidenheid in Europa onder de loep. Wij zeggen als vrijzinnig-democraten immers wel dat we verscheidenheid positief waarderen, maar doen we dat in de praktijk ook? Vinden we het niet beter als iedereen 'gewoon' Engels zou spreken?

De werkgroep vindt van niet. Het feit dat er zoveel verschillende talen zijn betekent immers, naast inderdaad een aantal praktische beperkingen, een verrijking van de wereld. Maar om dat in te zien is het goed om eerst na te denken over de waardering die je hebt voor je eigen taal.

Met name in Nederland wordt nogal eens laatdunkend gedaan over onze taal. Daarbij wordt snel vergeten dat het Nederlands met zo'n 21 miljoen sprekers wereldwijd een respektabele dertigste plaats inneemt. Of dat er tot in Indonesie, de Verenigde Staten en Japan studenten zijn die naar de universiteit gaan om Nederlands te leren.

Een dergelijke houding van Nederlanders kan verklaard worden doordat binnen Nederland het Nederlands nooit bedreigd is geweest. De Nederlandse overheid maakt dan ook veel minder werk van taalbeleid dan haar Vlaamse collega. Maar Vlaanderen heeft een geschiedenis achter de rug waarin de onderdrukking van het Nederlands door het Frans een belangrijke rol speelt. Daaruit is geleerd wat het belang is van het vrijelijk kunnen spreken van je eigen taal, niet alleen in je prive-leven, maar ook in het onderwijs, in de rechtszaal of in het leger.

Werpen we een blik op de rest van Europa, dan zien we dat lang niet elk land dergelijke lessen heeft geleerd. Er wordt zeer verschillend omgegaan met taalminderheden binnen de nationale staat, uiteenlopend van positieve ondersteuning in Duitsland tot bijna-ontkenning in Frankrijk.

Het terrein waarop de praktische problemen van talenverscheidenheid het duidelijkst naar voren komen is de Europese Unie (EU). Op dit moment heeft de Unie elf officiele talen, wat een veel verdergaande meertaligheid betekent dan bij de Verenigde Naties. Toch krijgen ook hiermee nog steeds veel minderheidstalen (Catalaans, Fries, ...) een tweederangs positie. De nota bekijkt deze situatie en gaat in op de vraag of een neutrale taal als Esperanto een oplossing kan bieden. Tenslotte wordt een concreet voorstel gedaan om het taalgebruik binnen de Unie verschillend te regelen, afhankelijk van of het gaat om politiek, juridisch of administratief gebruik.

De JD-VUJO-nota 'Talenverscheidenheid in Europa' is geschreven om gelezen te worden en kan dan ook worden besteld bij het JD-secretariaat, tel. 070-3622162, e-mail jd@dds.nl . Deze nota is een co-produktie van de Jonge Democraten en haar Vlaamse zusterorganisatie, de Volksuniejongeren.

Dennis Hesseling (Oud-koördinater JD-VUJO-werkgroep)

Ambities? Het LB zit te springen om een secretaris Public Relations. Bel voor info naar Fatih of Joost.
Heb je ook hart voor het scholings- en vormingsaspect van de JD? In de training politieke stromingen moet het spel als enig onderdeel worden aangepast. Door het paarse regeerakkoord is het namelijk niet meer actueel. Heb je zin het spel bij te werken, bel dan Remko van Oijen, tel. 070-3604519.

Fietsers eerder in Turnhout dan treinreizigers

Met de fiets sneller dan met de trein. Dat lijkt onmogelijk. Maar het kan. Dat kan zelfs vrij gemakkelijk. Zo'n 25 fietsers, een motorrijder en drie treinreizigers bewezen het op zaterdag drie mei. Vanaf Tilburg CS reden de fietsers in een slakkengang (en met een lekke band) naar het Vlaamse Turnhout, een afstand van 33 kilometer. Twee uur deden ze er over. De treinreizigers kwamen een vol uur later aan.
Hoe dat kan? Er is geen spoorverbinding tussen Tilburg en Turnhout. Treinreizigers moeten over Roosendaal en Antwerpen naar Turnhout (ruim tweehonderd kilometer). Een gigantische omweg, terwijl de twee steden hemelsbreed amper dertig kilometer uit elkaar liggen.
Het idee achter deze fietstocht - gereden door een aantal Jonge Democraten, D66-Tweede Kamerlid Hans Jeekel, D66-raadslid Jan Kwantes, parlementslid Kris van Dijck van de Volksunie (en burgemeester van Dessel; in België zijn deze functies verenigbaar) en een aantal Volksunie-jongeren- liet zich gemakkelijk raden. De organisatie (de JD en de Volksunie-jongeren) wilde hiermee aantonen dat er te weinig grensoverschrijdend openbaar vervoer is tussen Nederland en Vlaanderen.
Hierdoor, meent zij, komen allerlei contacten en uitwisselingen (denk aan: culturele activiteiten, natuurbeheer) nauwelijks van de grond. Onderwijsinstellingen aan de andere kant van de grens -om maar een voorbeeld te noemen- zijn niet eenvoudig te bereiken. En dat terwijl de afstand niet onoverbrugbaar is. Maatregelen worden er echter niet getroffen. Beide spoorwegen zijn vooral nationaal gericht.
Momenteel werken er zo'n 15.000 Vlamingen en 5.000 Nederlanders aan de 'overkant'. Vooral tussen de provincies Antwerpen en Noord-Brabant wordt dat forensenverkeer niet opgevangen door het openbaar vervoer. Bovendien wordt met meer grensoverschrijdend openbaar vervoer de grensregio uit het verdomhoekje gehaald, waardoor zij haar functie als schakel- en doorvoergebied naar het Ruhrgebied beter (en bovenal op een milieuvriendelijke manier) kan vervullen.
Jarenlang zijn bedrijven en nieuwe infrastructuur in de grensstreek tegengehouden. De natuur, of beter gezegd het behoud daarvan, is er erg belangrijk. Maar, stellen de JD en de Volksunie-jongeren, de keuze voor recreatie en toerisme is ook niet altijd de meest milieuvriendelijke.
Eén oplossing zou zijn, zo staat in de nota 'Spoorzoeken in de Brabantse Grensstreek' van de Jonge Democraten (afdelingen Eindhoven en Tilburg) en de Volksunie-jongeren uit Kempen/ Mechelen, is het oude 'Bels Lijntje' van en naar Tilburg te heractiveren. In 1867 is deze aangelegd, maar in de jaren tachtig weer afgebroken. Daarvan is een fietsroute gemaakt.

Meerkeuze-schaduw referendum

Op het afgelopen Congres hebben we het meerkeuze referendum als standpunt van de JD aangenomen. Dit betekent dat de Jonge Democraten pleiten voor een toevoeging aan het traditionele referendum. In plaats van alleen de Ja of Nee vraag in te vullen, vinden we dat burgers de mogelijkheid moeten hebben om besluiten van B&W, regering of Europese Unie via een referendum moeten kunnen ratificeren of wijzigen.
Indien de aanvragers van een referendum absoluut tegen een besluit zijn dan blijft de 'nul' optie natuurlijk mogelijk. Beter zal het echter zijn wanneer burgers besluiten kunnen wijzigen in betere voorstellen. Concreet komt het erop neer dat men tijdens een meerkeuze-referendum bijvoorbeeld vier mogelijkheden heeft waarvoor men kan stemmen. De bedoeling is dat men aangeeft welk idee men het beste vindt (keuze 1). Zo werkt men de lijst af en plaatst het minst goede voorstel op de vierde plaats. Vrijzinnig als wij zijn, is men niet verplicht om alles in volgorde te plaatsen. Indien men alleen maar wil stemmen voor keuze 1 dan is dat mogelijk.
Misschien klinkt het zo nog wat plastisch en theoretisch, maar de praktijk wijst uit dat het een duidelijke en goede toevoeging is op het traditionele referendum. De Afdeling Amsterdam (waar het meerkeuze-referendum is geboren) heeft tijdens het referendum over IJburg een schaduw referendum gehouden. Burgers die hun stem uitbrachten voor het officiële referendum deden dit ook in groten getale voor het JD-schaduw referendum. Opvallend was dat de uitslag niet veel verschilde van het officiële referendum (de meerderheid was voor bouwen). Daarbij moet wel gezegd worden, dat er alleen gepolst is in het stadhuis en er zodoende veel wethouders en beleidsmedewerkers hun stem uitbrachten op het meerkeuze-referendum.
Aangezien het referendum terrein wint en het meerkeuze referendum in opmars lijkt te zijn, kan de JD hier haar garen bij spinnen. Afdeling Twente gaat kijken of er een meerkeuze-referendum gehouden kan worden over de winkelsluitingstijden-wet en Amsterdam gaat weer de schaduwkant op tijdens het Noord-Zuidlijn referendum op 25 juni. De vraag is eigenlijk welke afdelingen gaan volgen!
Indien afdelingen iets willen gaan doen met het meerkeuze-referendum dan kan je contact opnemen met Andor Admiraal (0229-237050admiraal@pi.net), Joost Boermans(020-6855208/ jhb@euronet.nl) of het landelijk secretariaat.

(Joost Boermans)

Government Game Competition 1997

Voor de vierde keer organiseert MCC (Management Consultants Centre) Nederland in samenwerking met het NRC-Handelsblad de Government Game Competition. Zo'n 150 teams, bestaande uit vier personen, spelen in vier spelronden een kabinet na. Dat doen zij onder het motto: 'Regeren is vooruitzien'. Ieder team heeft een minister-president, een minister van Financiën, een minister van Economische Zaken en een minister van Sociale Zaken. Iedere spelronde is een kabinetsperiode. De kandidaten moeten in vier rondes (regeerperiode) de doelstellingen van het paarse regeerakkoord halen. Vorig jaar won de gemeente Hoogeveen, deze kreeg de titel schaduwkabinet. Ook een JD-team schopte het behoorlijk ver. Naast politieke partijen en gemeenten doen ook ministeries, provincies en het bedrijfsleven mee. De voorrondes zijn in het najaar, en vinden plaats op vier verschillende locaties (onder meer op provinciehuizen). De finale is op 28 november in de Eerste Kamer. Op 17 september is er een proefvoorronde per fax.
De inschrijfkosten bedragen 1550 gulden per team. Voor JD'ers die mee willen doen, wordt subsidie aangevraagd bij het scholings- en vormingsbureau van D66.

Meld je aan bij: Heino Blanckaert, tel. 030-2581171

Lekker gezellig

Petite Politique

STRAFCORVEE VOOR NUIS!!

ONTHUTSEND

Tijdens de borrel ter ere van het afscheid van **ENNEÜS HEERMA** *keek* **AAD NUIS** *te diep in het glaasje . Lallend ('s nachts na tweeen ....") liep hij zwalkend door het Kamergebouw.* **PIET BUKMAN**, *die volgens intimi orde en disipline hoog in het vaandel heeft staan, was hier niet van gecharmeerd en riep Aad op het matje. "Ook een staatssecretaris moet zich gedragen" riep Piet. Vervolgens droeg hij de beschaamde Aad op de vergaderzaal eens goed te reinigen. "Zo Aad en nu zuigen kreng !" De* **PP-REDACTIE** *vindt het strafcorvee van Piet een goed initiatief!*

SMULLEN!

KOKOSMAKRONEN VOOR FRITS

Zomaar een vrijdagmiddag in Amsterdam-West. De **PP-REDACTIE** loopt in de **V & D** aan de Bilderdijkstraat. Bij het linnengoed en de **THEEDOEKEN** ontwaren we tot onze grote verbazing minister **ANNEMARIE JORRITSMA!** Ze snuffelt wat tussen de **AANBIEDINGEN** van de week. Ge[illegible]ze-moes bij het baliepersoneel. Maar wat doet de minister hier eigenlijk? Ze woont immers in Friesland en doordeweeks veelal in Den Haag. Ze gaat natuurlijk even op bezoek bij **FRITS BOLKESTEIN** en Annemarie zoekt iets lekkers voor bij de koffie. De **VVD-POLITICA** gaat naar de koekafdeling en bestelt de aanbieding van de week: een zak **VERSE KOKOSMAKRONEN** voor ƒ5,95. Ze weet dat Frits gek is op kokosmakronen en zal hem blij maken met deze verse koeken.

OFFICIËLE KLACHT:

VAN AGT A-SOCIAAL

Een inwoonster van het Twentse Haaksbergen heeft zich er officieel over beklaagd dat Burgemeester J. van Agt haar niet heeft gegroet. Terwijl zij door het gemeentehuis wandelde kwam ze Van Agt, een volle neef van de voormalige premier, tegen. De vrouw groette hem vriendelijk, maar de burgervader liep haar voorbij zonder iets te zeggen. De vrouw was hierover zo boos dat ze haar beklag deed bij de lokale ombudsman.
Van Agt: "Ik kan me van het hele voorval niets herinneren. Van Agt heeft de betreffende dame in middels een excuusbrief gestuurd, waarin hij spijt betuigd en tekst en uitleg geeft waarom hij haar niet heeft gegroet. "Ik denk dat iedereen wel eens in gedachten verzonken is .
Bron: De Telegraaf vrijdag 2 mei.

NEW!

TEAMPP

V.L.N.R.: *Martijn • Sonny • Edwin • Marco • Milko • Meino • Suzanne.*

RESIDENCE PP

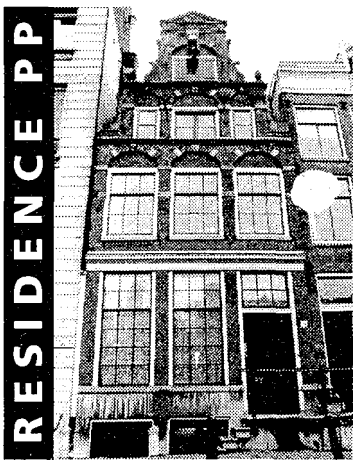

Eigenaar: *Hans van Mierlo*
Plaats: *Amsterdam*
Geschatte waarde: *ƒ 825.000,-, Goed.*
Ligging: *Toplocatie, hartje Amsterdam aan een van de mooiste plekjes van de Grachtengordel. Zeer Goed.*
Gevel: *Het huis is goed afgelakt. Alarm is aanwezig. Hang- en sluitwerk is ook in goede conditie. Let op de trekbel, authentiek Amsterdams. De steentjes van de voorgevel verdienen extra aandacht. Zeer goed.*
Het raam: *Beneden smoezelige vitrage, geen groen aanwezig. Zeer slecht.*
Inkijkfactor: *Voldoende.*
Eindoordeel: *Noch voortuin of balkon. Fietsenrekken wel aanwezig! Géén parkeerplaats, enige renovatie aan voordeurtrap vereist.*
***

* matig, ** voldoende, *** goed, **** zeer goed, ***** uitmuntend.

Hoofdredacteur: *Meino van Dijk.* Redactie: *Martijn Broeders • Suzanne Eijkelkamp • Marco van Lierop • Sonny Lim • Edwin Peek • Milko Vernooy.*

Landelijk Bestuur

Voorzitter
Joost Boermans, 020-6855208
Semafoon: 06-59701984
jhb@euronet.nl
Secr. Politiek (Vice-voorzitter)
Jilda Mercx, 015-2135709
Jilda@dds.nl
Algemeen secretaris
Mariska Petrignani, 030-2732487
Penningmeester
Charlene Versluijs, 053-4344083
Secretaris Organisatie
Annemiek de Haan, 030-2910141
Internationaal Secretaris
Rogier van Rooij, 020-6407549
Secretaris Scholing & Vorming
Heino Blanckaert, 030-2581171
Secretaris Ledenwerving en Opvang
Sjoerd Reijn-Kloosterhuis, 030-2733697
Secretaris Public Relations
VACANT

Ierland Seminar
Marleen van Oort, 030-2441562
JoJo
Ahmed Larouz, 079-3314095
Nationale Jongeren- en Studentendag
Wim Rampen, 030-2448520
Gedragscodes & Toekomst van de Stufi
Jilda Mercx, 015-2135709

Werkgroepen

Culturele Verscheidenheid
Nelleke Jansz, 010-4225408
Ethiek
Gerard Janssen, 030-2897500
Economie
Christian Hiddink, 010-4431688
Europa
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869
Gelderland (lokaal)
Maarten Corvers, 024-3554498
Internationale Betrekkingen
Nadja Jungmann, 071-5213666
Jongerenbeleid
Paul Kraan (CPZ), 020-6192618
Mensenrechten
Marion van Geest (int.), 070-4273506
Ido van der Meulen , 030-2714506
Midden-Oosten
Cor Sandburg, 020-6825212
Floor Nuiten, 020-6934752
Milieu
René Cornelissen, 053-4359380
Ontwikkelingssamenwerking
Annemiek de Haan, 030-2910141
Vrede & veiligheid
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869

Agenda

Juni

13 PEP te Utrecht, informatie bij Arthur 030-2963313

16-17 Europese top in Amsterdam

20 Afsluitborrel met D66, 17.00 uur in Stadsbrouwerij De Pelgrim in historisch Delfshaven Aelbrechtskolk 12 te Rotterdam. Opgave voor de rondleiding uiterlijk op 13 juni bij Mirjam van de Geijn 010-4372087

28-4 creatieve jongerenweek organiseert een week voor jongeren uit heel Nederland, JOW 055-5191201

Juli

28 **DEADLINE DEMO!!!**

Gesprek met werkgroep ouderenbeleid D66, als je geïnteresseerd bent; informatie bij Jilda Mercx of Heino Blanckaert, 030-2581171, datum nog niet bekend

Campagnekrant JD:

Zoals iedereen weet zijn de landelijke campagnes voor de verkiezingen reeds begonnen. Ook wij, als JD, willen met een campagnekrant komen. Voor het maken van deze krant zijn nog mensen nodig. Lijkt het je wat deze te maken, meld je dan aan bij Sjoer Reijn Kloosterhuis (SLWO) op het Landelijk Secretariaat of thuis (030-2733697).

De Werkgroep Economie zoekt nieuwe leden!

Heb je zin om mee te praten over de ekotaks, sociale zekerheid, econologie, het poldermodel, melkertbanen of over wat dan ook, kom dan eens langs bij één van onze maandelijkse bijeenkomsten in Amsterdam of Rotterdam! Voor meer informatie, bel Christian Hiddink: 010-4431688

Politiek café

Amsterdam
eerste maandag politiek café met bekende sprekers; derde maandag Vrije discussie, Café P96, Prinsengracht 96, beide aanvang 20.00

Arnhem
vierde dinsdag, 20.00, Grand Café, Korenmarkt 16, Arnhem

Delft
tweede woensdag, 20.00, Café Verderop, Westvest 9

Den Haag
derde dinsdag, 20.00, Café Het Gouden Hooft, naast de Grote Kerk

Eindhoven
Dolle derde donderdag, info bij Peter Slegers (040-2126841)

't Gooi
laatste zondag, 19.30, Café Dudok, Larenseweg 2a, Hilversum

Groningen
laatste dinsdag, 20.00, Café Binnenhof, Oosterstraat 7a

Leeuwarden
tweede dinsdag, 20.00, Syb's bar, Doelesteeg

Nijmegen
20.00 Café De Zaak, Grotestraat 9

Rotterdam
tweede dinsdag, 20.30, Café Pardoen, in de Oude Haven

Twente
derde maandag, 20.30, Café Het Binnnenhof, Walstraat 2, Enschede

Utrecht
eerste dinsdag, 21.00, Café 't Hart Voorstraat 10, (tel. 030-2319718)

Zoetermeer
eerste maandag, 20.00, Queen of hearts, Stadhuisplein 15

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten nummer 3, jaargang 14 verschijnt 6x per jaar (ISSN 0925-4390)

Demo is het onafhankelijk orgaan van de Jonge Democraten. Publicaties in Demo geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie of het Landelijk Bestuur weer.

Hoofdredacteur
Elly van der Munnik
(070-4273744)

Redactie
Yvonne Ahrend
Meino van Dijk
Louise Müller
Milko Vernooy (Fotograaf)
Paul van der Weijden (PageMaker)

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto voorkant: Milko Vernooy

Redactie-adres
Secretariaat JD t.a.v. Demo
Postbus 660
2501 CR Den Haag
tel. 070-3622162/fax. 070-3641917
E-mail: jd@dds.nl
Giro: 3461482 (ook contributie)

Aanleveren kopij
Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Alleen bijdragen die op floppy worden aangeleverd worden behandeld. Dit dient bij voorkeur te gebeuren in WordPerfect (5.x,6.x) of MS Word (6.0, 7.0) bestanden. Eén Demo-pagina bedraagt ± 750 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende Demo worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit Demo worden overgenomen. Voor advertenties kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

Abonnementen
Een abonnement kost Fl 30,- per jaar. Ook losse nummers zijn te verkrijgen voor Fl 5,- per stuk ex. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Iedereen wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat.

Een JD'er

Aad Oosterhof (21) uit Groningen

Aad Oosterhof is 21 jaar, studeert psychologie en is vice-voorzitter van de afdeling Groningen. Hij woont in Groningen en vindt dat de Groningers een gemoedelijke sfeer uitdragen. We hebben het met Aad over verschillende culturen in Nederland, over de eenwording van Europa en over zijn pogingen de cultuur binnen de JD te veranderen.....

„Toen ik als buitenstaander voor het eerst bij de Jonge Democraten kwam, had ik het gevoel dat de organisatie binnen de JD wel wat verbeteringen kon gebruiken. Ik vond dat de mensen iets te vriendschappelijk met elkaar omgingen, dat er iets te weinig sprake was van politiek bedrijven. De JD' ers waren naar mijn mening niet kritisch genoeg ten opzichte van elkaar. Mijn vrienden buiten Groningen waren anders, die praatten eigenlijk meer over politiek dan de jongeren binnen de JD zelf. Omdat ik geïnteresseerd ben in politiek en toen ik eenmaal in Groningen kwam wonen, mijn interesse in politiek wilde behouden, besloot ik lid te worden van de Jonge Democraten. Sindsdien heb ik gemerkt dat er wel degelijk over politieke onderwerpen kritisch gediscussiëerd wordt binnen de JD. Eenmaal lid, werd mij eind januari 1997 gevraagd of ik vice-voorzitter wilde worden. Ik besloot van het aanbod gebruik te maken en een poging te wagen de JD' ers in Groningen wat kritischer ten opzichte van elkaar te laten worden en de organisatiestructuur te verbeteren. Natuurlijk zit ik nu pas in de inwerkfase van mijn bestuurstermijn, maar ik hoop dat ik aan het eind van mijn vicevoorzitterschap bereikt heb dat ik met de organisatie wat kritischer naar buiten kan treden. Bovendien ben ik hard bezig met het ontwikkelen van enquêtes. Met die enquêtes wil ik proberen te achterhalen waarom de JD in Groningen zo weinig actieve leden heeft, terwijl de JD in Groningen in zijn totaliteit gezien tot de grootste afdelingen behoort.

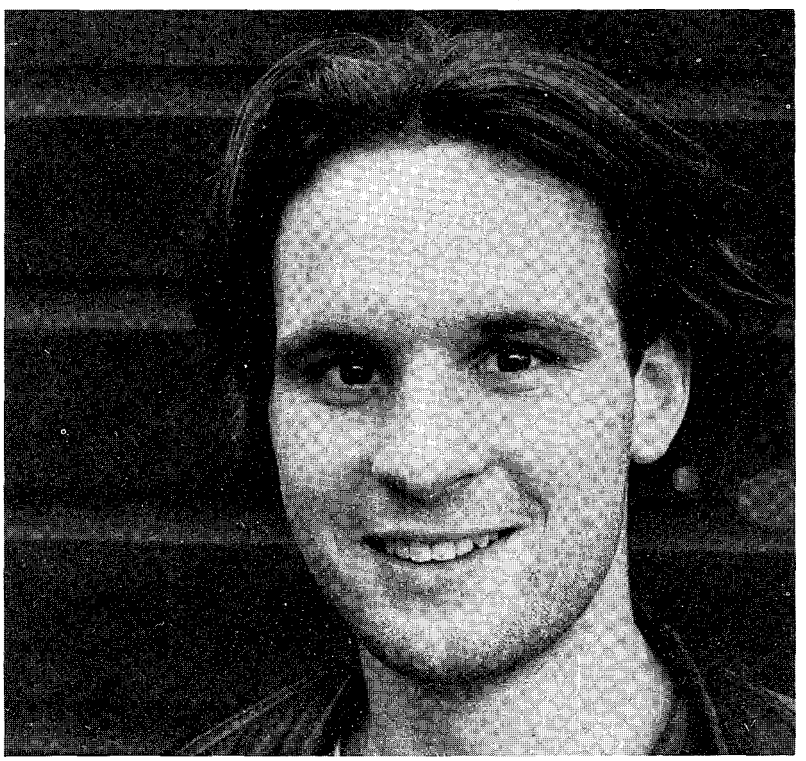

Hoewel we veel slapende leden hebben, vind ik het toch heel leuk om politiek in Groningen te bedrijven. Groningen timmert aan de weg en het leuke daarvan is dat je die weg steeds mooier ziet worden. Groningen is een eilandje op politiek gebied, en ook dat vat ik positief op. Omdat we in Groningen op een eiland zitten, vormen we een hechte gemeenschap. Maar zelf vind ik het ook wel interessant om daar juist een beetje buiten te staan, en de cultuur van de JD-ers te analyseren. Ik ben zelf niet zo aan Groningen gebonden, en zou het niet erg vinden om later naar het Westen te verhuizen, hoewel de mensen daar wel harder zijn.

Misschien is de oorzaak van het feit dat ik mij niet zo aan Groningen bindt wel mijn opvoeding. Mijn ouders zijn vaak verhuisd en daardoor ben ik met verschillende culturen in Nederland en Duitsland opgegroeid. Ik heb mijn jeugd doorgebracht in de Polder-, de Friese, de Duitse en de Drentse cultuur. Ik vind het wel leuk om te zien dat er binnen Nederland zoveel verschillende culturen zijn, terwijl al die culturen toch deel uitmaken van Nederland. Wat dat betreft is Nederland eigenlijk net Europa in het klein. Ook in Europa bestaan verschillende culturen, terwijl Europa toch in zekere mate een eenheid vormt. Ik sta dan ook positief ten opzichte van de Europese Unie. Misschien voelen de inwoners van de verschillende landen in Europa zich nu nog geen Europeaan, maar ik denk dat je dat moet vergelijken met de inwoners van Nederland in tijden van de Republiek. De inwoners van onze Republiek voelden zich ook geen Nederlander, terwijl de Republiek der Nederlanden uiteindelijk tot de eenheid Nederland is uitgegroeid, die het vandaag de dag nog is. Ik denk dat het proces van vereenzelviging met een land maar heel langzaam verloopt, en dat dit de reden is waarom Europeanen zich nu nog geen Europeaan voelen. De generatie na ons weet waarschijnlijk niet beter. Persoonlijk voel ik me ook nog geen Europeaan, maar ik voel mij ook geen Nederlander. Toch voel ik me op bepaalde momenten wel Nederlander. Bijvoorbeeld op het moment dat de Fransen over het Nederlandse drugsbeleid begonnen te zeuren. Ik verbaasde mezelf erover dat ik dacht: ' Die Fransen moeten eens ophouden ons Nederlandse beleid aan te vallen.' Maar misschien vereenzelvig ik mij nog het meest met Ajax. Ja, in wezen voel ik mij Ajaciet."

♦

Tekst: Louise Müller
Foto: Milko Vernooy

Augustus 1997

Jaargang 14
Nummer 4

DEMO

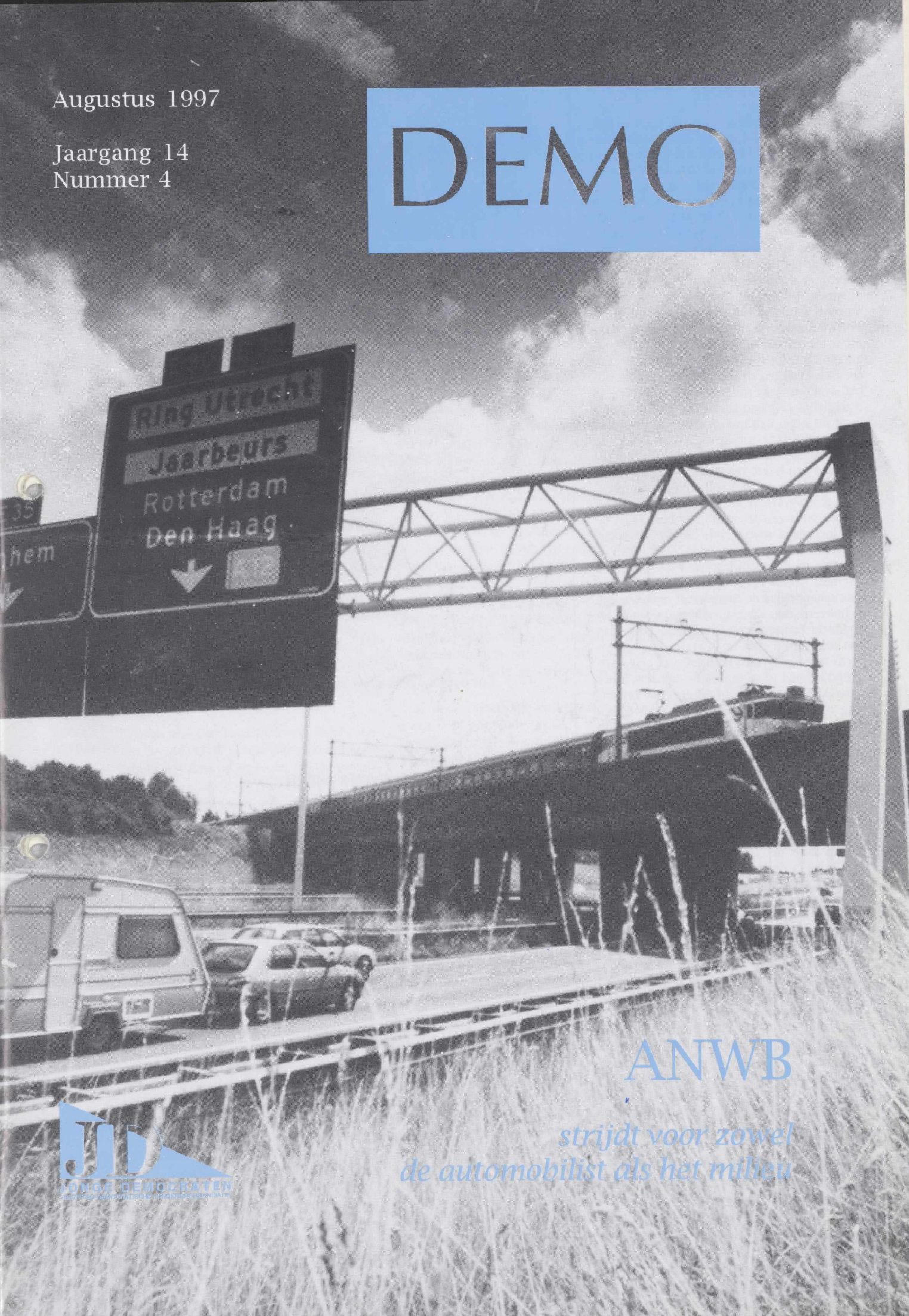

ANWB

strijdt voor zowel de automobilist als het milieu

JONGE DEMOCRATEN

Redactioneel

'T is zaterdagochtend. Nog half slapend pak ik mijn krant, en wat lees ik? Mannen in West-Afrika zijn bang hun edele delen te verliezen. De oorzaak zou het handen schudden met, meestal, buitenlanders zijn. Oké, het is grappig en sappig komkommernieuws. Of moet ik het gebeuren juist heel ernstig vinden? Dat liet de krant in het midden, onder het motto; lees, geniet en denk er het jouwe van. En dan het binnenlands nieuws. Versterving is door verpleeghuis Blauwborgje in opspraak gekomen. De oppositieleider de Hoop Scheffer grijpt zijn kans en dringt bij Borst ten zeerste aan op een onderzoek naar dit soort verstervingsgevallen in verpleeghuizen. Er zijn mensen, ook binnen de JD, die zich afvragen of hier nu opeens zo'n ophef over gemaakt moet worden. Versterving is namelijk al beleid sinds jaar en dag. Velen doen dit euvel dan ook af als weer een vorm van komkommernieuws. En dan lijken de nieuwsrubrieken zich ook nog bezig te houden met een haast fanatieke zoektocht naar records. Nog nooit heeft Schiphol zoveel passagiers vervoerd. De aandelen op de beurs hebben weer een recordhoogte bereikt en de benzineprijzen stijgen naar ongekende hoogten. Behalve het gebeuren in Afrika kan ik dit alles toch moeilijk komkommernieuws noemen. Ten eerste zet Blauwborgje de maatschappelijke discussie weer in beweging. In hoeverre mag de maatschappij over de individuele mensenlevens beslissen? Hier mag wat mij betreft niet te lichtzinnig over gedacht worden. Tenzij mensen niet zelf vastgelegd hebben of er een einde aan hun leven gemaakt mag worden, of dit nu door versterving of euthanasie moet plaatsvinden, beslissen zij nog altijd zelf over hun eigen leven. Ik hoop dan ook, dat deze discussie na de komkommertijd gewoon doorgaat, dat het niet zo is dat hierover gediscussiëerd wordt bij gebrek aan belangrijker onderwerpen. Ik begin trouwens te geloven, dat de politiek steeds minder greep krijgt op de economische ontwikkelingen in ons land. Al die records waar het nieuws mee vol staat, zijn bijna niet in de hand te houden. Kijk naar Schiphol. Alle groeilimieten die door politiek Den Haag voor hen gesteld zijn, worden al veel vroeger overschreden dan verwacht. Wil Schiphol overleven, dan is uitbreiden noodzakelijk. Kijk je echter naar de overlast in die regio en het milieu, dan moeten er heel snel alternatieven voor de uitbreiding op tafel komen. Gelukkig kunnen we in de komkommertijd alles eens flink laten bezinken. Vanaf augustustus kunnen er dan weer spijkers met koppen geslagen worden.

Elly van der Munnik

Deadline

Demo 14.5
8 september
Demo14.6
24 November

In deze DEMO

3 ***Hoofd directeur ANWB ziet graag een afname van de groei van het autoverkeer***

Zonne-energie in het huis van de toekomst 6

8 ***Kinderarbeid: feiten , oorzaken en aanpak***

Hong Kong overgedragen aan de Volksrepubliek China 11

13 ***Het leven in Moskou voor Jan Modaal***

Lobbyisten timmeren steeds meer aan de weg in Europa 16

18 ***Het Noord-Ierse conflict***

Joost Boermans en Wim Rampen aan het woord 19

22 ***Tweede Maasvlakte heeft geen haast***

10 *Onder de Hamer*
15 *Boekrecensie*
21 *Op scherp*
24 *Internationaal Nieuws*
26 *Up to JDate*
30 *Petite Politique*
32 *Een JD'er*

Interview met de hoofddirecteur van de ANWB

Minder autogebruik? Het zijn vooral ouderen die klagen!

Milieubehoud en dienstverlening aan automobilisten staan volgens de heer P.A.Nouwen, hoofddirecteur van de ANWB, helemaal niet tegenover elkaar. Hij vindt het een irreële discussie om nog langer over het verdwijnen van de auto te praten terwijl iedereen auto rijdt. De directeur ziet wel graag een afname van de groei van het autoverkeer en is er dag en nacht mee bezig om hier een bijdrage aan te leveren. Dat dit geen gemakkelijke opgave is staat vast: het leeuwendeel van het publiek rijdt auto en de regering biedt geen goed alternatief. Het zijn vooral ouderen die over het dure autorijden en de slechte alternatieven klagen. 'En terecht', zegt de heer Nouwen: 'die oudjes kun je toch niet allemaal voor milieuhaters uitmaken'.

Louise Muller & Miranda van den Berg

Foto's: Milko Vernooy

Er zijn, aldus de heer Nouwen, altijd mensen die de ANWB een verkeerd etiquette opplakken door te beweren dat de organisatie het autogebruik stimuleert. Mensen die dat beweren weten niet wat de ANWB allemaal voor het milieu doet. De ANWB is juist erg betrokken bij milieuzaken. De organisatie zet zich niet alleen in voor de auto en de toerist, maar ook voor de vergroting van de recreatieve mogelijkheden voor haar leden. De ANWB werkt samen met organisaties in de agrarische sector en instanties die zich bezighouden met natuurbeheer en - behoud zoals bijvoorbeeld Natuurmonumenten. Natuurlijk zijn we met het milieu bezig, zegt de expressieve heer Nouwen: ' We gaan toch zeker niet de belangen van onze eigen leden tegenwerken?' Het feit dat onze Wegenwacht automobilisten bij pech helpt, bevordert het autorijden niet. Die automobilisten zijn er, want 85% van de Nederlandse mobiliteit gaat per auto en de mobiliteit zal alleen nog maar toenemen. Minister Wijers heeft immers gezegd dat de economie met 3% moet groeien. Dat betekent een toename van de mobiliteit van 4.5%. De ANWB zet zich dagelijks in om er voor te zorgen dat deze groei niet leidt tot een toenemend aantal autokilometers. En de organisatie werkt er hard aan om ervoor te zorgen dat het Nationaal Milieubeleidsplan, dat door de regering is vastgesteld, ook wordt uitgevoerd. Dit plan van Nijpels en later Alders, dat in 1996 is vastgesteld en loopt tot 2010, is bedoeld om de ontwikkelingen ten gunste van het milieu te laten verlopen. In dit plan staat welke streefnormen er zijn ten aanzien van de uitstoot van gassen bij auto's. De resultaten zijn positief. De ontwikkeling van de personenauto loopt op het moment precies volgens het groeilijntje, zo niet beter. Door ontwikkelingen van de technologie, de driewegkatalysator en beïnvloeding van rij- en koopgedrag, wordt voldaan aan de eisen die het NMP voor de personenauto gesteld heeft. Grotere problemen zijn er met de vrachtauto, waarvoor het moeilijker is om de emissienormen te halen. De ANWB zet zich er voor in dat de overheid de afgesproken plannen toch realiseert.

Ook is de organisatie voorstander van redelijke alternatieven voor de auto. "Samen werken aan Bereikbaarheid" waarin de overheid pleit voor een betere bereikbaarheid van de economische centra, door het autoverkeer te verminderen en het openbaar vervoer te stimuleren, vindt de ANWB dan ook uitstekend. Een voorbeeld van zo'n alternatief van de overheid is het Rotterdamse Selectsysteem, waarin keuzemogelijkheden voor de automobilist het uitgangspunt vormen. De heer Nouwen, die lid is van de VVD, wil echter wel dat die alternatieven de keuzevrijheid van mensen niet belemmeren. Het Selectsysteem is goed want dat biedt die keuzemogelijkheid. Bij dit systeem kunnen automobilisten kiezen tussen "file vrije" routes tegen betaling en "gratis" routes met filekansen en een overstap op openbaar vervoer. Het grote probleem van de regering is echter, volgens de heer Nouwen, dat er weinig goede alternatieven zijn, die het kabinet heeft kunnen bedenken. De meeste alternatieven zijn niet aantrekkelijk voor de burger omdat ze te veel tijd, geld en moeite kosten, het milieu vervuilen of de burger belemmeren in zijn keuze. Zo heeft het kabinet beslist om de Hoge Snelheidslijn gedeeltelijk te ondertunnelen. Een oplossing die het Groene Hart maar gedeeltelijk spaart

Die oudjes kun je toch niet allemaal voor milieuhaters uitmaken!

en die 1 miljard extra gaat kosten. De Land- en Tuinbouworganisaties (LTO), de Kamer van Koophandel Haaglanden, Natuurmonumenten, de Stichting Natuur en Milieu en de ANWB hebben in de aanloop van het HSL-debat een manifest opgesteld waarin zij gezamenlijk bepleiten het Groene Hart te vrijwaren van stedelijke ontwikkelingen en het om te vormen tot een binnentuin voor de randstedeling. Ondanks dat de minister van VROM blij was met dit manifest stelde het kabinet toch een HSL tracé voor door het Groene Hart. Onze voorstel om voor een ander tracé te kiezen werd in eerste instantie door de PvdA en D'66 gesteund maar niet door de VVD. Over stemmen zegt hij: 'Ik ga niet stemmen op een partij die zegt dat hij linksaf gaat en dan naar rechts draait, maar wel op een partij waarbij ik mij in de hoofdlijnen van de partij kan vinden en een partij die zich dan aan die lijnen houdt'.De heer Nouwens zegt: 'Ik heb het hele politieke debat zeer teleurstellend gevonden gevonden en ik begrijp niet waarom D'66 in een weekend tijd van standpunt veranderd is'. De heer Nouwen was het niet eens met het standpunt dat de VVD over de HSL heeft ingenomen, maar vond het wel goed dat die bij het standpunt is gebleven.

Een ander niet-reëel alternatief voor het autogebruik van de overheid is, volgens de heer Nouwen, het plan voor de aanleg van electronische tol, waarbij iedereen die over een lijn rijdt moet betalen en die tot doel heeft de ochtendspits te verminderen. De heer Nouwen ziet niets in het plan, omdat er van wordt uitgegaan dat er nu mensen in de ochtendspits rijden die er niet zouden hoeven te rijden. Deze automobilisten in de ochtendspits hebben echt geen mogelijkheden om op 11 uur met hun werk te beginnen zolang ontslag dreigt als zij niet stipt om 9 uur op het werk aanwezig zijn. Het plan is volgens de heer Nouwen onrealistisch en een duur alternatief.

De overheid heeft de laatste twintig jaar tegen haar burgers gezegd dat het beter is voor de Nederlandse samenleving en voor het milieu om minder auto te rijden, zonder een echt alternatief te bieden. Een groot deel van het Nederlandse publiek voelt zich gepakt, wat de motivatie om alternatieve vervoermiddelen te kiezen niet bevordert. De overheid heeft eerst de mensen gestimuleerd om in de buitensteden te gaan wonen, zodat de burgers grotere afstanden moesten afleggen naar hun werk. Als vergoeding kregen zij het reiskostenforfait. Maar toen burgers eenmaal in Capelle aan de IJssel, in Barendrecht of in Zeven-

Ik heb het hele politieke debat zeer teleurstellend gevonden en ik begrijp niet waarom D66 in een weekend tijd van standpunt veranderd is.

kamp woonden, werd de vergoeding afgeschaft. Burgers die toch de moeite namen om met het openbaar vervoer te gaan werden daarvoor niet beloond, terwijl automobilisten continue werden gestraft. De heer Nouwen zegt over deze aanpak: 'net zo min als voortdurend straffen werkt bij de opvoeding van kinderen, werkt het bij automobilisten. Het kwartje van Kok is niet voor niets op een mislukking uitgelopen'.

En wie zijn nu degenen die het hardste klagen tegen de methode van straffen in plaats van belonen en tegen de slechte alternatieven voor de auto? De ANWB hoofddirecteur gelooft dat het een politieke misvatting is dat het jongeren en yuppies zijn die tegen de bestraffing van automobilisten protesteren. 'Ik merk bij de ANWB dat het de ouderen zijn die het meeste klagen'. Daar krijgt de ANWB, aldus de heer Nouwen, dagelijks emotionele brieven en telefoontjes van. Ouderen houden niet van anti-auto verhalen, want de auto is voor hen vaak de enige mogelijkheid van mobiliteit die is overgebleven. Bovendien kunnen jongeren de duurdere autokosten doorberekenen aan hun baas, terwijl ouderen lastenverhogingen niet af kunnen wentelen. Voor de politiek is dit gegeven, aldus de heer Nouwen, van belang omdat er een heleboel ouderen zijn in Nederland. Uit een parlementaire enquête bleek dat de behoefte aan criminaliteitsbestrijding, zorg en veiligheid groter is dan aan volle werkgelegenheid. Dit komt door de vergrijzing in Nederland, die ook de wensen van de kiezer verandert. 'Willen partijen tegenwoordig scoren dan dienen ze niet alleen de economie te verbeteren, maar dan moeten ze iets doen aan de angst bij ouderen. Ze moeten criminaliteit bestrijden en vooral niet aan de AOW komen'.

Wat dat betreft is het volgens de heer Nouwen, een goede keuze geweest van D'66 om minister Borst als lijsttrekker te kiezen. Mevrouw Borst is in haar uitstraling een symbool voor ouderen en er zijn nu eenmaal veel gepensioneerden in Nederland. Dat betekent dus veel kiezers. Het partijprogramma is volgens Nouwen bij de meeste mensen van ondergeschikt belang. Wat in de politiek geldt is een symbolisch personage. Zelf vindt Nouwen het programmatische deel van een partij heel belangrijk, maar de meeste mensen stemmen op een gezicht. Voor de ANWB is minister Borst ook een goede keuze geweest. 'Mevrouw Borst heeft verstand van zaken en bovendien staat ze positief tegenover onze plannen met de traumahelikopter. Ik hoop op haar steun als de ANWB bij haar komt met de onderzoeksresultaten van de traumahelikopter'. In Duitsland en Oostenrijk worden door zusterorganisaties van de ANWB voor spoedeisende medische hulpverlening bij ongevallen en rampen al jaren helikopters ingezet. Begin 1998 zal de minister van Volksgezondheid beslissen of deze hulpverlening permanent en landelijk wordt toegevoegd aan de keten van spoedeisende medische hulpverlening. Misschien kunnen we tegen die tijd minister Borst en de heer Nouwen boven Nederland zien vliegen in een gele traumahelikopter. De twee ouderen kunnen het in ieder geval goed met elkaar vinden.

Het feit dat de Wegenwacht automobilisten met pech helpt, bevordert het autorijden niet.

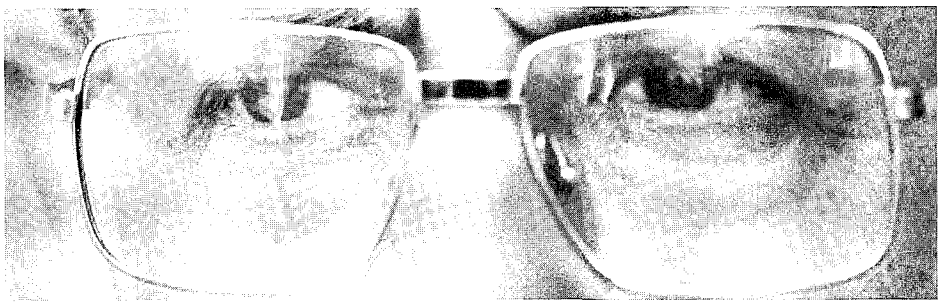

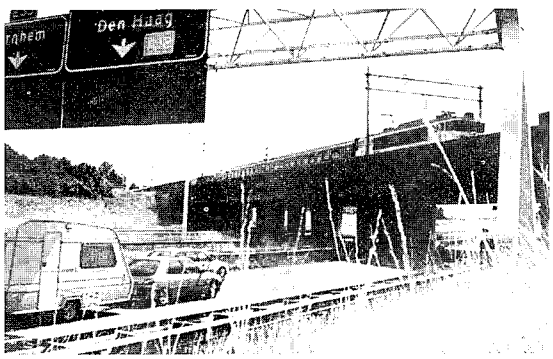

♦

BRAND!!!

Werkgroep vrede en veiligheid begint in september weer. Ze houdt zich onder meer bezig met de NAVO en Peacekeeping. Geïnteresseerden en potentiële nieuwe leden kunnen voor informatie terecht bij Gerrit-Wim Gerritsen (053-4357869).

Mensen die het leuk vinden om de Nacht van de Democratie in Leiden te organiseren. Voor vragen en aanmelding, bel Annemeiek (030-2910141)

Kom naar de kaderdag (Orgi) deze halfjaarlijkse activiteit vindt plaats op 27 september. Gesproken wordt over werkgroepen en andere zaken. Bel Annemiek.

Duurzaam energiebeleid vergt commitment lagere overheden

Zonne-energie in het huis van de toekomst?

Om de kabinetsdoelstelling van 10% duurzame energie in 2020 te behalen, is het noodzakelijk om nu reeds de juiste keuzen te maken. Belangrijke kansen doen zich de komende jaren voor bij de grootschalige aanleg van de VINEX - nieuwbouwlocaties.

De nieuwe energie-infrastructuur moet zo worden gekozen, dat duurzame energie daadwerkelijk een rol van betekenis krijgt. Door decentralisatie is die keuze echter sterk afhankelijk van het commitment van de betreffende gemeenten, provincies en regio's aan de duurzaamheidsnorm van het kabinet.

Ageeth Telleman

Energiebeleid

Met de Derde Energienota, die einde 1995 is verschenen, is een belangrijke stap gezet op weg naar een duurzame energiehuishouding. Eén van de voornaamste doelstellingen is een aandeel van duurzame bronnen in het energieverbruik van 10% in 2020. Hierbij moet gedacht worden aan elektriciteit uit wind- en zonne-energie, kleinschalige waterkracht en biomassa. In de nabije toekomst is windenergie het meest rendabel. Op de lange termijn - vanaf 2020 - wordt zonne-energie geacht hoge ogen te gooien. Voor een gunstige technologie - en prijsontwikkeling moet echter nu reeds het fundament wordt gelegd.

Wat betreft de technologische ontwikkeling hoeven we ons niet direct zorgen te maken. Zo staat de Nederlandse zonneceltechnologie, ontwikkeld door Shell Solar Energy en Energiecentrum Nederland (ECN), internationaal aan de top. De prijsontwikkeling baart daarentegen nog wel enige zorg. Duurzame energie kan op dit moment nog niet concurreren met fossiele brandstoffen. Wanneer duurzame bronnen echter op grote schaal worden ingezet, zal de prijs ervan aanzienlijk dalen (economies of scale).

Door PV-systemen wordt water op een duurzame en schone manier verwarmd

VINEX-locaties

Voor de grootschalige implementatie van fotovoltaïsche zonne-energie (PV, zie kader!) in een dichtbevolkt land als Nederland, biedt de integratie van zonnepanelen in de daken van woningen een interessante optie. Dit ligt het meest voor de hand bij nieuwbouw. Immers, voor de implementatie van zonnepanelen gelden enkele bouwtechnische randvoorwaarden, waaraan bestaande woningen niet altijd voldoen.

Uit de Planologische Kernbeslissing (PKB) Nationaal Ruimtelijk Beleid, zoals beschreven in de Vierde Nota Extra (VINEX) over ruimtelijke ordening, kan worden opgemaakt dat er de komende tien jaar bijna 650.000 woningen zullen worden gebouwd. Met het oog op de doelstelling in de Derde Energienota, is het van groot belang dat op de betreffende nieuwbouwlocaties op grote schaal PV-systemen worden geïmplementeerd. Niet alleen omdat economies of scale nodig zijn, om de stukprijs van de zonnepanelen naar aanvaardbaar niveau te doen dalen. Maar tevens om te voorkomen dat er straks legio woningen zijn gebouwd die niet aan de (stede)bouwkundige eisen voor de implementatie van PV voldoen.

Duurzaam bouwen

Op basis van de beginselen, hoofdlijnen en belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid heeft het rijk verstedelijkingsafspraken gemaakt met de provincies en de regionale besturen (stadsgewesten). Deze zijn neergelegd in de VINEX-uitvoeringsconvenanten, die bindend zijn voor een periode van tien jaar (1995 - 2005). Met de convenanten is een directe lijn getrokken van de hoofdlijnen van het rijksbeleid naar de uitvoering op lokaal niveau. Zowel de provinciale als de regionale besturen krijgen een grote mate van vrijheid bij de uitvoering van het ruimtelijk programma. In de convenanten is wel een paragraaf over duurzaam bouwen opgenomen. Voor de nieuwbouwlocaties geldt duurzaam bouwen als uitgangspunt.

Duurzaam Bouwen betekent dat in alle fasen van het bouwproces het milieu-aspect een vaste plaats heeft in de besluitvorming. Het is één van de speerpunten in het milieubeleid en komt voort uit een streven naar duurzame ontwikkeling. Het Plan van Aanpak Duurzaam Bouwen van de rijksoverheid - het paradepaardje van staatssecretaris Tommel (D66) - biedt wederom slechts een programma op hoofdlijnen. Dit impliceert dat de invulling van duurzaam bouwen nader tot stand moet komen in samenwerking tussen lagere overheden en marktpartijen. Eén van de uitgangspunten die in het Plan van Aanpak zijn geformuleerd is dat daarbij alle mogelijkheden moeten worden benut om energie te besparen en duurzame bronnen in te zetten.

Liberalisatie

Naast de inzet van duurzame bronnen is ook de bevordering van meer marktwerking een belangrijke doelstelling van het energiebeleid. In eerste instantie klinkt dit paradoxaal. Liberalisatie van de energiemarkt betekent immers dat het in de toekomst niet meer mogelijk is om energiebedrijven te verplichten een bepaald aandeel duurzame energie te leveren. Desondanks kan de bevordering van marktwerking niet los worden gezien van het streven naar duurzaamheid. Concurrentie op de energiemarkt zal de energiebedrijven namelijk stimuleren om ook specifieke diensten - zoals duurzame energie- aan te gaan bieden. Voorwaarde is dan wel dat er onder een deel van de consumenten vraag naar duurzame energie bestaat. Om die vraag aan te moedigen gaat de bevordering van een vrije energiemarkt gepaard met een breed pakket aan fiscale overheidsmaatregelen ten einde de doelstelling van 10% duurzame energie in 2020 te halen. Naast initiatieven als groene stroom en groen beleggen is een Actieplan Duurzame Energie ontwikkeld. Daarbij gaat het om een forse stimulans om te investeren in duurzame energie en de benodigde infrastructuur.

Zonnepanelen in de daken van woningen een interessante optie

Energie Prestatie Norm

"De nieuw te ontwikkelen VINEX-locaties bieden mogelijkheden om synergie te bereiken tussen ruimtelijke ordening, energie-infrastructuur en het ontwerp van gebouwen", aldus de energiepolitieke vertaling van duurzaam bouwen in de Derde Energienota. Om de kansen die zich voordoen in de nieuwbouw goed te benutten wordt normstelling noodzakelijk geacht. Er wordt echter niet verondersteld dat er één besparingstechniek zaligmakend is. Het kabinet wil dat er keuzevrijheid blijft bestaan. Vandaar de systematiek van de Energie Prestatie Norm (EPN); eis is een besparingsprestatie, maar de invulling is vrij en derhalve een punt van competitie tussen toeleveranciers op de markt.

Invulling van de norm kan zeker ook met zuinige en/ of duurzame energie-infrastructuur. Met het oog op de VINEX-locaties wordt gedacht aan een stimulans om voor grootschalige nieuwbouwlocaties te komen tot een energieprestatie die verder gaat dan de optelsom van de EPN per woning. Zoals in het Plan van Aanpak Duurzaam Bouwen is aangekondigd, zal de norm in 1998 en 2000 worden aangescherpt.

Decentralisatie

Uit het energiebeleid volgt ook dat de èchte keuzen aangaande de nieuwe VINEX-locaties op decentraal niveau moeten worden gemaakt. Hierbij spelen niet alleen de lagere overheden een rol, maar ook marktpartijen als projectontwikkelaars, architecten, woningbouworganisaties en last but not least de energiebedrijven. Burgemeester Opstelten van Utrecht benadrukt in een interview dat het belang van goede onderhandelingen met marktpartijen sinds de VINEX is toegenomen; "Lokale overheden en marktpartijen zijn nu gedwongen om de deals en de risico's voor tien jaar te overzien. Je moet onderhandelen, waarbij de gemeente de publieke belangen moet behartigen".[1]

De vraag is echter of de uitkomsten van de onderhandelingsprocessen wel de lange termijn doelstellingen van het energiebeleid ten goede zullen komen. Wanneer op de VINEX-locaties bijvoorbeeld nauwelijks zonnepanelen in daken van gebouwen worden verwerkt, wordt een belangrijke kans gemist om de toekomstvisie van 10% duurzaam in 2020 om te zetten in concreet beleid. In ieder geval is het dan noodzakelijk dat de woningen dusdanig worden gebouwd, dat de implementatie van zonnepanelen op een later tijdstip alsnog mogelijk is.

Technocratisch proces

Veel gemeenteraden blijken genoegen te nemen met warmtekrachtkoppeling (WKK). Hoewel dit een enorme besparing op kan leveren, is hier nog geen sprake van duurzame bronnen. Bij WKK wordt heel efficiënt omgegaan met restwarmte van elektriciteitsproduktie uit fossiele brandstoffen. Tijdens de JD-nieuwjaarsborrel van de afdeling Amsterdam (zie Demo 14.1) legde ik staatssecretaris Tommel de vraag voor of hij het niet noodzakelijk acht dat het rijk wat meer stuurt wat betreft de keuze voor een duurzame energie-infrastructuur.. Tommel liet daarop weten dat hij erkent dat het een lastig vraagstuk is; "de gemeenten en de energiebedrijven zitten als twee autonome partijen met elkaar om de tafel. Het is een kwestie van onderhandelen en daarmee lastig te beïnvloeden". Gezamenlijk met D66-minister Wijers (EZ) is de staatssecretaris met de gemeenten om de tafel gaan zitten om de mogelijkheden voor duurzame energie aan te kaarten.

Dat laatste is essentieel. In de praktijk blijken lang niet alle gemeente-ambtenaren op de hoogte van allerlei (financiële) maatregelen ter stimulering van de aanleg van duurzame energie-infrastructuur. Veel te snel wordt aangenomen dat duurzame opties (nog) niet haalbaar zijn. Nog veel schrikbarender is echter de kennis hieromtrent onder politici.

Gemeenteraden blijken niet meer te eisen dan 'dat er duurzaam gebouwd moet worden'. De energieplannen worden vervolgens uitgewerkt door ambtenaren, eventueel in samenwerking met andere partijen. Dit is een zeer technocratisch proces; in 'techneutentaal' worden de verschillende alternatieven door de experts besproken. Voor de gemeenteraad, die minder thuis is in de ins and outs van het energievraagstuk, is het uiteindelijke voorstel meestal niet veel meer dan een hamerstuk.

Duurzaam initiatief statenfractie D66

De partijen de bij de aanleg van een VINEX -locatie betrokken zijn, staan - om uiteenlopende redenen - niet altijd te springen om duurzame energie. Het doel van 10% energiebesparing van

fossiele energie door de inzet van duurzame bronnen rond 2020, komt daarmee niet dichterbij.
Vanuit het inzicht dat het noodzakelijke beleid niet alleen door de rijksoverheid uitgevoerd kan worden gaf de D66-fractie in de Provinciale Staten van Noord-Holland het ECN de opdracht tot een "Verkenning van de mogelijkheden voor het realiseren van 10% duurzame energie benutting in 2020 in de Provincie Noord Holland". Doel van de verkenning was om een eerste globale indruk te krijgen van de mogelijkheden en de consequenties van een enthousiast en gemotiveerd beleid, gericht op het benutten van zoveel mogelijk duurzame energie in de provincie Noord-Holland.
De resultaten zijn weergegeven in een verkennende notitie. Uit deze notitie blijkt dat lagere overheden zeer veel invloed hebben: "Wanneer lagere overheden met ondersteuning van de rijksoverheid hun invloed maximaal zouden inzetten, zal de geformuleerde doelstelling van 10% duurzaam in 2020 waarschijnlijk overschreden kunnen worden".

In zonnecellen wordt licht direct omgezet in elektrische energie (niet te verwarren met de zonneboiler, waarmee warmte wordt gegenereerd). Dit omzettingssysteem heet fotovoltaïsche conversie. Fotovoltaïsche conversie - ook wel PV genoemd, naar het Engelse Photo Voltaic - is een duurzame en schone energiebron. In tegenstelling tot de fossiele brandstoffen is zonne-energie immers zowel oneindig in het gebruik (hernieuwbaar) als milieuvriendelijk (geen CO_2-emissies). Wanneer de opgewekte energie direct aan het openbare elektriciteitsnet geleverd kan worden, is er sprake van een netgekoppeld systeem.

♦

Feiten, oorzaken en aanpak van kinderarbeid

KINDERARBEID, ALTIJD FOUT?

Kinderarbeid is er altijd geweest, en de vraag is of het ooit zal verdwijnen. Op allerlei niveaus is er in ieder geval steeds meer aandacht voor de oorzaken en mogelijke manieren om het te verminderen.

Henriëtte de Rooij

Feiten en cijfers

De International Labour Organisation (ILO) definieert kinderarbeid als betaald werk van kinderen onder de 15 jaar, waardoor de kinderen belemmerd worden in hun ontwikkeling en het volgen van onderwijs. Naar schatting werken er in de wereld 250 à 300 miljoen kinderen.
Ongeveer eenderde deel hiervan verricht illegaal werk (vaak ongezond of gevaarlijk), een deel verricht onbetaald werk. De meeste kinderen werken in de landbouw, in huis of als straatverkoper, en dus niet (zoals veelal wordt aangenomen) in de tapijtindustrie. Slechts 5 % van de kinderen werkt in fabrieken. Volgens de ILO werkt in Afrika ten zuiden van de Sahara gemiddeld 40% van alle kinderen, in Latijns Amerika en Azië 20%. Voor sommige landen is dit percentage veel hoger, bijvoorbeeld voor Nepal. In India wordt 20% van het BNP opgebracht door middel van kinderarbeid.

Wereldwijd verrichten 250 à 300 miljoen kinderen kinderarbeid

In 1989 is, na 10 jaar onderhandelen, de Conventie van de Rechten van het Kind opgesteld door de Verenigde Naties. Nederland (1874: Kinderwetje Van Houten!) heeft deze onlangs ondertekend, net zoals bijvoorbeeld India. In deze Conventie staat onder meer dat:
- kinderen personen onder de 18 jaar zijn, tenzij een grondwet een andere leeftijd noemt voor meerderjarigheid;
- alle kinderen recht hebben op gratis en vrij basisonderwijs (moet in 2000 gerealiseerd zijn);
- de staat kinderen dient te beschermen tegen werk dat bedreigend is voor de gezondheid en ontwikkeling, tegen misbruik en verwaarlozing, sexuele uitbuiting en verkoop;
- er bij wet arbeidsvoorwaarden en een minimum leeftijd voor arbeid vastgesteld moeten worden.

Dit zijn mooie woorden, maar de werkelijkheid is helaas nog vaak anders. Ter illustratie enkele voorbeelden van kinderarbeid:
- In Ghana werkt 75 % van de meisjes in de leeftijd van 10 tot 15, meestal als hulp in de huishouding. Het isolement maakt hen kwetsbaar, en vaak worden ze slecht behandeld. Meisjes krijgen in Ghana structureel minder scholing en minder loon dan jongens;
- In het Midden-Oosten werken Bengaalse kinderen gedwongen als bedelaar of als jockey bij kamelenraces;
- In India werken kinderen zonder bescherming in asbestmijnen;
- In Groot Brittannië werkt 25% van de kinderen onder de 13 jaar, terwijl de wet dat verbiedt;
- Kinderen worden soms ingezet in gewapende conflicten als soldaat of als 'mijnenveger'.

Oorzaken

De voornaamste oorzaak van kinderarbeid is armoede. Er bestaat een vicieuze cirkel: als kind moet je werken en daardoor krijg je weinig scholing. Hierdoor houd je altijd een laag inkomen. Vervolgens moeten jouw kinderen werken, omdat jij als ouder te weinig verdient dan wel werkloos bent (kinderen krijgen gemakkelijker werk dan volwassenen). Kinderarbeid houdt zo dus armoede en werkloosheid van volwassenen in stand. Ouders doen trouwens soms rare dingen om uit de viceuze cirkel van armoede te geraken, zoals hun kinderen als onderpand voor een lening geven of hen verkopen. Dat laatste gebeurt bijvoorbeeld in Nepal. Overbevolking, opkomst van industrie, flexibelere arbeid, vrijhandel, deregulering leiden in veel landen tot toenemende armoede, vooral onder vrouwen. Mede daardoor hebben de kinderen het ook slecht (vooral in Azië).

Goed en verplicht basisonderwijs ontbreekt vaak,

omdat dat geen prioriteit van de overheid is. Onderwijs is bovendien vaak erg eenzijdig gericht op kantoorbanen, en niet op het leren van een praktisch vak. Soms gaan kinderen zelfs liever werken dan naar school omdat ze op school geslagen worden. De heersende tendens is in ieder geval om niet lang op school te blijven zitten, maar snel te gaan werken en een baan zeker stellen.

In veel landen (India, Birma, Thailand) zie je dat er wel wetten tegen kinderarbeid en zogenaamde 'bonded labour' zijn, maar dat ze niet gehandhaafd (kunnen) worden. De overheid is vaak laks, ongeïnteresseerd en corrupt of heeft geen controle-middelen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met de algehele mensenrechtensituatie in een land.

Kinderen hebben zelf geen macht. Zo mogen volgens een wet uit 1926, kinderen onder de 15 jaar zich in India niet organiseren in een vakbond. Werkgevers zijn, behalve geldschieters voor verkiezingscampagnes van politici, een machtige lobby tegen vakbonden en tegen democratie. Hun argumenten zijn dat ze de kinderen werk en dus inkomen verschaffen. Bovendien zijn volgens hen liberale wetten goed voor de economische groei, waardoor er uiteindelijk minder kinderen hoeven te werken.

In lage lonenlanden zijn kinderen de goedkoopste arbeidskrachten. Echter, volgens onder meer de Fair Trade Organisatie blijken andere factoren dan goedkope arbeid belangrijk voor de concurrentiepositie. Voorbeelden hiervan zijn het opleidingspeil van werknemers en de flexibiliteit van de organisatie.

Een tien-jarige Birmese. Ze werkt 8 uur per dag in een steen groeve, voor een dagloon van 1 gulden 20. Bron: Blad van de Stichting Vluchteling

Geleidelijke vermindering

Kinderarbeid staat de laatste jaren hoog op de internationale agenda. Op de 'Conference on the most intolerable forms of child labour' (in februari 1997) is door Nederland gepleit voor een pragmatisch stappenplan met actie op een aantal fronten tegelijk. Dit leidt hopelijk over 2 jaar tot bindende ILO-normen over geleidelijke eliminatie van kinderarbeid. Geleidelijk omdat het veel geld en moeite kost, en omdat het onderwijs een zeer grote toestroom van kinderen die eerst werkten niet in een keer aan zou kunnen. Het stappenplan behelst:

- een verbod op uitwassen;
- zorgen dat kinderen school en werk kunnen combineren (dus scholing aanpassen qua lesuren, leerstof, ouders compensatie bieden;
- verbetering van arbeidsomstandigheden (uren, loon, veiligheid, uitbuiting);
- streven naar meer werk voor volwassenen en minder voor kinderen.

Eerst moet de arbeid van kinderen tot 12 jaar aangepakt worden, daarna moet die grens geleidelijk verhoogd worden tot 15 jaar.

Nadruk in alle plannen om kinderarbeid tegen te gaan ligt op gebied van armoedebestrijding, verbetering van het onderwijs en internationale samenwerking tussen belanghebbende partijen (overheden, Niet Gouvernementele Organisaties (NGO's), justitie, media, consumenten, kinderen, werkgevers). Een paar punten wil ik hier nader toelichten:

1. Mondigheid en rechten van kinderen

In het onderwijs moet gewerkt worden aan mondigheid en weerbaarheid van kinderen. Zelforganisatie van werkende kinderen in kindervakbonden lijkt ons hard nodig. Daarnaast zouden overheden een soort ombudsman of andere kindvriendelijke persoon kunnen aanstellen, die de belangen van kinderen kan verdedigen. Mensen die zich inzetten voor kinderen moet wel goede bescherming geboden worden.

2. Ontwikkelingssamenwerking

Er is een Sectorspecialist kinderen/jongeren aangesteld op de Nederlandse ambassade in Zuid-Afrika, die ontwikkelingsprojecten doorlicht op gevolgen voor kinderen. Dat initiatief zou op meer ambassades en bij NGO's gevolgd moeten worden. Daarnaast moeten kinderen, zeker degenen die werken, meer betrokken worden bij besluitvorming in ontwikkelingsprojecten met betrekking tot onderwijs.

Gerichte acties, zoals de Overeenkomst Bangladesh 1996 (geen kinderen onder de 14 jaar meer in dienst in tapijtindustrie), of de actie van grote sportartikelenproducenten en de ILO tegen het maken van leren voetballen door kinderen in Pakistan, lijken effect te hebben. Deze kinderen, vooral meisjes, gaan nu naar school met VN-geld. Continuïteit en controle moeten wel gewaarborgd zijn bij dit soort acties!

3. Internationale- en handelsverdragen

Door middel van internationale verdragen en handelsmaatregelen kunnen (donor)landen politieke druk op rege-

ringen uitoefenen om rekening te houden met de belangen van kinderen. Initiatieven als tapijtkeurmerken lijken enig effect te hebben, maar gelden natuurlijk alleen voor exportprodukten. Het Europees Parlement wil daarnaast Europese wetgeving voor een sociaal keurmerk, handelspreferenties, en sociale clausules met betrekking tot arbeidsomstandigheden in handelsverdragen. Je hoort ook vaak de roep om verplichte gedragscodes voor multinationals en andere bedrijven die opereren in landen waar kinderarbeid voorkomt. In Nederland is er sinds 1995 een gedragscode van de kledingbranche, met standaardclausules tegen kinderarbeid.

De meeste kinderarbeid heeft echter niets met internationale handel te maken, en is dus een binnenlandse aangelegenheid. Je kunt je afvragen in hoeverre rijke landen, waar kinderen naar school gaan, regels mogen opleggen aan arme landen, waar kinderen moeten werken. Het nadeel van afspraken op zo'n hoog niveau is bovendien dat ze op lokaal niveau vaak nauwelijks effect hebben. Beter is dan om NGO's te steunen die opkomen voor belangen van kinderen, en meer aandacht te besteden aan zelforganisatie.

Op de top van de World Trade Organisation (WTO, eind 1996) is gesproken over kinderarbeid. Er kwam helaas slechts een vrijblijvende oproep om werknemersrechten te respecteren. Een sociale clausule met minimum arbeidsnormen is er nog niet, omdat veel Derde Wereld-landen daar tegen zijn. In de ILO conventie 138 (1973) staat wel dat het moet worden verboden om jongeren onder de 15 jaar in dienst te nemen. Deze conventie is vooral ondertekend door Westerse landen (en India), maar kent echter geen sanctiemogelijkheden.

4. Overige opmerkingen

- Gewenst: een verbod op kindsoldaten, liefst in VN-verband;
- Gewenst: medische en sociale opvang voor kinderen die onder slechte omstandigheden gewerkt hebben;
- Leerplicht is gemakkelijker te controleren dan of een bedrijf kinderen in dienst heeft. Het nadeel van boetes voor bedrijven is dat die het probleem verplaatsen naar plaatsen waar minder gecontroleerd wordt;
- Kinderen ontslaan, en verder geen maatregelen treffen (zoals in Marokko) werkt niet. De kinderen hebben dan helemaal geen geld of een illegaal baantje. Voor meisjes in Bangladesh geldt in deze dat hun moeder dan ook werkloos wordt, want meisjes mogen niet alleen thuisblijven;
- Een goede opleiding is belangrijk, maar niet zaligmakend. Veel hoger opgeleiden zijn ook werkloos in ontwikkelingslanden;
- Sommige deskundigen menen dat kinderen het recht hebben om te werken en geld te verdienen, omdat dat de enige manier is om 'erbij te horen'. Als kinderen echter een fulltime-baan hebben, en hun ontwikkeling beperkt wordt door het werk, is dat niet acceptabel. Kinderarbeid is dus niet per definitie schadelijk, maar kinderen hebben wel recht op een onbezorgde jeugd.

Over een deel van bovengenoemde actiepunten bestaat overeenstemming. Veel ervan is al beleid van de Nederlandse overheid. Andere punten, zoals het oprichten van kindervakbonden, verdienen nog meer aandacht. Eerste voorwaarden bij het uitbannen van kinderarbeid zijn politieke wil, geld en een toetsbaar actieplan, liefst met sanctiemogelijkheden. Er is in ieder geval meer nodig dan het houden van vrijblijvende internationale conferenties.

Kinderarbeid is een van de onderwerpen waar de werkgroep Ontwikkelingssamenwerking zich mee bezig houdt. Heb je interesse in de werkgroep, bel dan de coördinator (telefoonnummer: zie achterin Demo) ♦

bronnen:
-Informatiebulletin nr.8, d.d. 27-2-1997 van de Voorlichtingsdienst Ontwikkelingssamenwerking.
-Internationale Samenwerking nr.2 *1994, nr.10 1995, nr.6 1996.*
-'Kinderen en ontwikkeling; verslag van de werkconferentie', juni 1996, Den Haag, Voorlichtingsdienst Ontwikkelingssamenwerking.
-Unicef.
-Volkskrant.

Onder de HAMER

Verbazing

"Het is een meisje geworden, en we noemen haar Els". Voor het eerst in de Nederlandse politiek heeft een van de grote partijen een vrouwelijke lijsttrekker. Niet dat de sekse een afweging mag zijn, in tegendeel, maar het is wel een gegeven. De nieuwe kandidaat- lijsttrekker van D66 is mevrouw Borst. Een prima kandidaat die ongetwijfeld een eigen koers zal varen tijdens de komende verkiezingen. De andere mogelijke kandidaat Wijers had aangegeven niet beschikbaar te zijn en gezien de positie waar hij vlak na de benoeming van Borst in zat was dat verstandig. Wijers moest diep buigen tijdens de Securitel-affaire en was bijna opgestapt. Hij had de Kamer moeten informeren in plaats van de informatie achter te houden, maar verder kon hij niet alleen verantwoordelijk gehouden worden voor de niet gemelde wetten. Het hele kabinet was daarvoor verantwoordelijk en had veel meer openheid moeten geven.

Geschokt was ik, toen ik hoorde dat de twee D66 ministers Sorgdrager en Borst de gangmakers bleken te zijn achter het principebesluit van het kabinet om alcoholverkoop aan zestien- en zeventienjarigen te verbieden. Waarom ze dit onzinnige voorstel zo graag willen is mij onduidelijk. Op zestienjarige leeftijd mag je van de staat wel trouwen, maar je mag op deze dag geen champagne drinken. Een van de gevaarlijkste vervoersmiddelen, een brommer, mag een zestienjarige besturen; een biertje mag van deze twee D66-ers echter niet! Ook mogen deze jongeren betaald werk verrichten en belasting betalen, maar een glas wijn is toch echt uit den boze! Wanneer je als wetgever jongeren serieus wilt nemen moet je ze ook zo behandelen. Het gebruik van alcohol -zwak of sterk gedestilleerd- moet iedere jongere dan ook kunnen aanschaffen; en drinkt men teveel dan staan daar sancties op.

MIR, het permanente Russische ruimtestation is sinds haar aanvaring dagelijks nieuws. In dezelfde periode zagen we ook de eerste echte foto's van Mars. De Amerikanen zijn geland op de rode planeet en iedereen is laaiend enthousiast. Onderzoekers hadden weer een mooie en grootse prestatie geleverd en, voor hen veel belangrijker, ze hadden weer goodwill. De resultaten waren er en de hysterie was compleet. Iedereen wilde weten of er nu leven op Mars was geweest en of dat ooit weer mogelijk zou zijn. Mij verbaast het iedere keer weer dat we ons wel druk maken of we ons afval wel goed scheiden, terwijl het afval van de kosmonauten 'gewoon' in de ruimte wordt achtergelaten. Als MIR opgegeven wordt (eens zal het echt verouderd zijn) wordt het ruimteschip 'gewoon' achtergelaten. Met de satellieten die in een verkeerde baan draaien doen we dat ook. En ook de Sojourner die de mooie foto's van MARS maakt laten we straks gewoon achter. De hoeveelheid troep die inmiddels al in de ruimte is, is niet meer te beschrijven en de verwachting is niet dat we alles weer gaan schoonmaken. Daarvoor hebben we geen geld of maken we geen geld beschikbaar.

Joost Boermans, voorzitter ai.

Democratie in Hong Kong terug naar af

Royal Hong Kong Jockey Club wordt Hong Kong Jockey Club

Op 1 juli werd Hong Kong door Groot-Brittanië overgedragen aan de Volksrepubliek China. Deze historische gebeurtenis is organisatorisch soepel verlopen. Ook op de financiële markten bleef het rustig. Toch heerst er in het Westen grote onzekerheid over de toekomst van de voormalige Britse kroonkolonie. Op zijn beurt probeert China alle twijfel weg te nemen.

Jilda Mercx

Zowel in Hong Kong als in Beijing was er een overdrachtsceremonie gepland. In Beijing werd een select gezelschap van zeventigduizend arbeiders, studenten, politie en partijleden naar het Tiananmenplein vervoerd om af te tellen tot het moment van overdracht. Verder was niemand welkom op de sobere plechtigheid. Rondom het feestterrein was alles afgezet en werden mensen door politiecordons van de feestelijkheden uitgesloten.

In Hong Kong daarentegen werden er vele gala's georganiseerd, banketten aangelegd en voor 10 miljoen US Dollar aan vuurwerk afgeschoten, maar het schrille contrast in luxe kon nergens een gevoel van onzekerheid verbergen.

In 1842, na de eerste Brits-Chinese opium oorlog, stond China het eiland Hong Kong af aan Groot-Brittannië. Het contract dat voor die gelegenheid werd opgesteld liep op 30 juni 1997 af.

In 1979 begonnen lokale banken zich zorgen te maken over lange termijn leningen aan onroerend goed makelaars. Toen zijn de onderhandelingen over het eventueel verlengen van het contract of een overdracht begonnen. Deng Xiaoping, de toenmalige secretaris-generaal van de Communistische Partij van China, stond tijdens die onderhandelingen op volledige soevereiniteit van Hong Kong en in 1984 werd uiteindelijk besloten dat Hong Kong in 1997 zou worden overgedragen aan de Chinese autoriteiten.

Tijdens het engelse bewind werd Hong Kong bestuurd door een kleine groep mensen, die dat graag zo wilde houden. De gouverneur van Hong Kong vertegenwoordigde de Britse Kroon en werd door Londen aangesteld. De wetgevende macht bestond uit door de gouverneur benoemde ambtenaren en andere mensen die op sleutelposities in de maatschappij zaten. De uitvoerende raad werd tot 1982 niet gekozen, maar eveneens benoemd. Alle leiders waren lid van hetzelfde netwerk. Zij waren ook allemaal lid van de Royal Hong Kong Jockey Club.

Chris Patten, de laatste Britse gouverneur van Hong Kong, heeft een aanzet gegeven tot democratisering in de Britse Kolonie. In 1991 werd de Bill of Rights aangenomen die Hong Kong in de richting van een rechtsstaat stuurde. Patten doorbrak op kleine schaal de autoritaire bestuurskringen door meer kieskringen in te voeren en op beperkte schaal het electoraat te vergroten door werknemers ook te laten stemmen.

Na de overdracht worden de bestuursstructuren van Hong Kong steeds meer teruggedraaid naar de situatie van voor 1991. Het accent ligt beduidend anders. Van monopolistische en oligarchische structuren is Hong Kong nu op weg naar centraal geleide structuren. De macht in Hong Kong is na de overdracht namelijk verdeeld tussen superrijke Hongkongse zakenlui en hooggeplaatste machthebbers in Beijng. Het officiële Hongkongse establishment wordt geleid door chief executive Tung Chee-Hwa. Hij behoudt het overgrote deel van de administratieve top uit het koloniale bewind en omringt zich met zijn eigen adviseurs. De Partij in Beijng houdt daarentegen de teugels strak. Zo hebben de winnaars van de democratische verkiezingen die twee jaar geleden in Hong Kong gehouden werden het veld moeten ruimen. Een voorbeeld van de door Patten ingevoerde vernieuwingen die na de overdracht direct zijn opgeheven.

Direct na de overdracht zijn nieuwe wetten aangenomen die de macht van politie en regering herstellen om openbare bijeenkomsten, demonstraties en de oprichting van verenigingen aan banden te leggen. De verkiezing van de districtsraden is volledig ongedaan gemaakt, en de leden van zowel de wetgevende als de uitvoerende raden worden weer benoemd.

Zo heeft Chung Chee-Hwa de intentie om Hong Kong een tweede Singapore te laten worden

De grootste verandering die de groep Hongkongse leiders van voor de overdracht heeft ondergaan, is dat de Britten zijn weggegaan. De Chinese zakenlui nemen hun plaats in. Nu de kolonie niet meer valt onder de Britse Kroon verandert er weinig aan de structuur van het Hongkongse leiderschap. Wel verandert de naam, nu de koninklijke symbolen, het teken van de Britse machthebber, overal worden verwijderd. The Royal Hong Kong Jockey Club heet voortaan The Hong Kong Jockey Club.

Voordat de Britten het eiland aan de nieuwe machthebbers overdroegen hebben ze op het gebied van de wetgeving geprobeerd de macht van de Chinezen in Hong Kong aan banden te leggen.

In de Speciale Administratieve Regio Hong Kong blijft gedurende 50 jaar het kapitalistische systeem gehandhaafd. Deng Xiaoping is hiermee akkoord gegaan om zo het wantrouwen ten opzichte van de communistische Chinezen weg te nemen. Het principe van één land met twee systemen werd geïntroduceerd. Dit houdt in dat een regio onder Chinese soevereiniteit een apart politiek en economisch systeem kan hebben. Dit principe werd ooit bedacht om Taiwan te overreden aansluiting bij de Volksrepubliek te zoeken.

De reden om het systeem te handhaven is de mogelijkheid tot behoud van stabiliteit en welvaart in het gebied. Hong Kong blijft dan ook economisch zelfstandig en behoudt zijn eigen politieke structuren. Hong Kong is nu eenmaal een van de grootste handelseconomieën en het vier na grootste financiële centrum in de wereld (na Londen, New York en Tokyo). Tevens is het de belangrijkste verbinding tussen de snel groeiende Chinese markt

en de wereldmarkt. Het zou een enorm gezichtsverlies voor de Chinezen betekenen wanneer de stad in belangrijkheid afneemt.
Volgens experts is het financiële centrum echter niet in gevaar. De voorkeurspositie in financiële service, havenfaciliteiten, telecommunicatie en ondernemersschap verzekeren Hong Kong's plaats in de financiële wereld.
Hong Kong behoudt zijn eigen munt en centrale bank. Tevens blijft het lid van het Internationale Monetaire Fonds, de Wereldbank en de Wereldhandelsorganisatie (WTO). De Volksrepubliek China daarentegen, is nog niet tot de WTO toegelaten.
De nu benoemde tijdelijke regering van Hong Kong is conservatief, resultaatgericht en erg rijk. Hun belangen liggen dan ook voornamelijk bij een zakelijke aanpak van de problemen in Hong Kong. Deze aanpak zal wellicht te kort doen aan de democratische ontwikkelingen. Zo heeft Chung Chee-Hwa de intentie om Hong Kong een tweede Singapore te laten worden. Een autoritaire en paternalistische regering heeft de welvaart daar grote sprongen voorwaartslaten maken. Behuizing en opleidingen zijn in Singapore weer betaalbaar, maar de democratie krijgt er geen kans. Om goodwill te kweken doet Chee-Hwa er goed aan werkeloosheidsuitkeringen, verzekeringen tegen arbeidsongeschiktheid, pensioenen en een minimumloon in te voeren.
Hong Kong blijft tot 2047 een Speciale Administratieve Regio. Hoewel de Gemeenschappelijke Verklaring die China en Engeland in 1984 getekend hebben een internationaal erkend verdrag is en geregistreerd staat bij de VN, is dat geen garantie dat China zich aan de afspraak zal houden om het kapitalistische systeem en de manier van leven vijftig jaren ongewijzigd te laten. Met behulp van kleine wijzigingen in de wetgeving kan namelijk op een creatieve wijze het laatste restje democratie in Hong Kong de nek worden omgedraaid. Als voorbeelden bij uitstek gelden op dit moment de wetten op de arbeidsvoorzieningen en het recht op samenscholing en demonstreren.
Hoewel de wetten op Arbeidsvoorzieningen nog snel voor de overdracht door de koloniale machthebbers zijn ingevoerd, heeft Tung Chee-Hwa ze bevroren omdat de wetten te kort voor de overdracht zijn ingevoerd en dus, aldus de chief executive, niet goed op hun effecten beoordeeld waren. In 1984 is in de door China en Groot-Brittannië overeengekomen mini-constitutie vastgelegd dat de Geneefse Internationale Arbeidsconventie in het gebied van toepassing zou zijn. Tot nu toe wordt door de provisionele regering een onderzoek op poten gezet om het effect van de bevroren maatregelen beter te kunnen bestuderen.
Een tweede voorbeeld is ook sprekend voor het beleid van de nieuwe machthebber. Op dinsdag twee juli meldde de regeringsgezinde Hong Kong-radio dat tienduizend mensen de straat op waren gegaan om te demonstreren tegen het die dag in werking getreden verbod op demonstreren. De demonstratie verliep rustig.
Deze wijzigingen bevinden zich volgens China binnen de marges van het in 1984 overeengekomen verdrag. Echter, dat verdrag zou wel eens heel negatief kunnen uitpakken. Juist doordat er binnen bepaalde grenzen essentiële democratische rechten bevroren kunnen worden. Op deze manier kan het nieuwe regime de terugkeer naar een paternalistisch en autoritair bestuur langs de voormalige koloniale lijnen rustig doorvoeren. Indien aanpassingen en hervormingen uitblijven, wordt de kans op machtsmisbruik binnen het huidige, ver van volmaakte, machtssysteem groter.
Aan de andere kant, als de Chinezen zich niet aan de verklaring houden, snijden ze zichzelf behoorlijk in de vingers omdat de status van Hong Kong als financieel wereldcentrum dan in gevaar komt en omdat Taiwan Beijing daarna helemaal niet meer zal vertrouwen.
Toen Hong Kong nog onderdeel van de Commonwealth uitmaakte, kon Londen tegen ernstige vormen van machtsmisbruik ageren. Beijing, waar de machtszetel van China is gevestigd, staat bekend om vele vormen van corruptie. De minigrondwet van de Hong Kong Speciale Administratieve Regio blijft wel gehandhaafd, maar repressieve wetten worden er niet door tegengehouden. In tegenstelling tot de Britten kunnen burgers in China moeilijk controle uitoefenen op het politieke proces. Een gecorrumpeerde vorm van communisme, arrogantie en inbreuk op de mensenrechten doen het ergste vermoeden. De nieuwe chief executive zet daarenboven vaart achter het invoeren van nieuwe wetten.
Ondanks de verankering van afspraken in internationale verdragen en de jarenlange voorbereidingen op de overdracht is de toekomst van Hong Kong nog steeds onzeker. Om die reden hebben op 30 juni de Verenigde Staten en Groot-Brittannië een gezamenlijke oproep gedaan de vrijheid in de voormalige kolonie onaangetast te laten. In China wordt de troepen duidelijk gemaakt dat ze het sociale systeem en de levenswijze van Hong Kong dienen te respecteren. Mijn devies: *Don't hold your breath:* Canned colonial air, the last gasp of an empire.

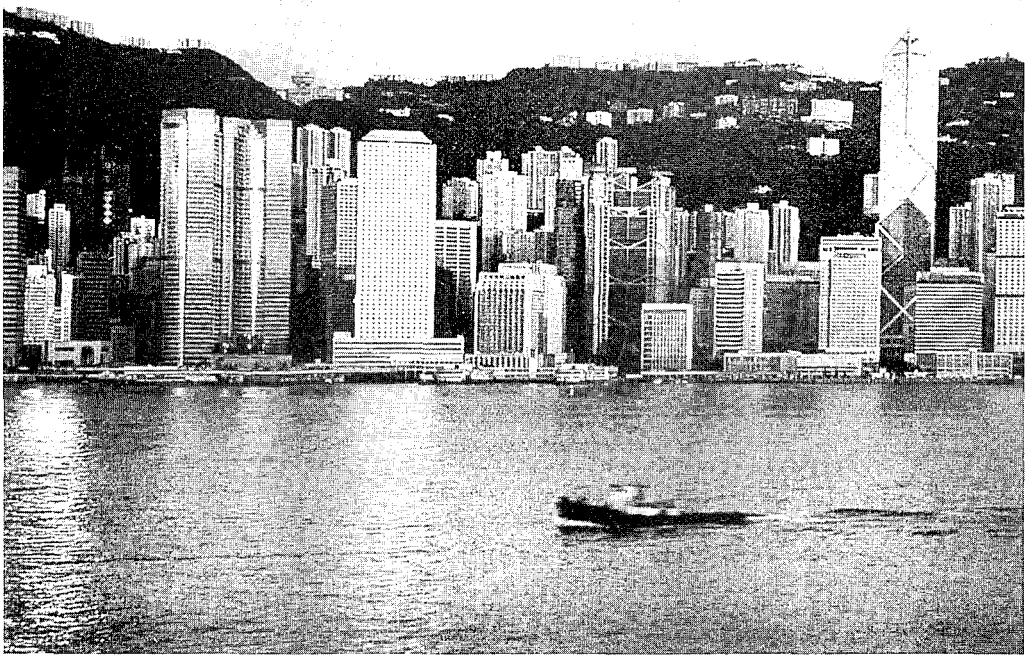

Met kleine wetswijzigingen kan het laatste restje democratie in Hong Kong de nek worden omgedraaid

Het leven in Moskou voor Jan Modaal

Een normaal land is Rusland nog niet

Wonen in Bijlmerflats is voor veel Nederlanders een schrikbeeld. De tien miljoen inwoners van Moskou hebben echter weinig keus. In deze gigantische stad woont niemand in een rijtjeshuis of vrijstaande woning. Zowel Boris Jeltsin als de stratenveger wonen in enorme socialistische bouwwerken. Zo ook de familie Nikolajev. Met een familie van vier personen moeten zij het met twee slaapkamers, een piepkleine woonkamer, keuken, douche en toilet doen.

Martijn van der Kooi

Voor de Nikolajevs is het niet zo'n probleem, want ieder gezin heeft zo weinig ruimte. Sashja Nikolajev is de oudste zoon van de familie. De 24-jarige Sashja deelt zijn kamer met zijn 17-jarige broer. Hij heeft weinig kans op een eigen huis, want er heerst ernstige woningnood in Rusland. Ondanks dat hij voor Russische begrippen een ongewoon hoog salaris heeft, is het voor hem onmogelijk om een huis te kopen. Geen bank in Rusland leent geld uit aan particulieren, omdat het risico te groot is dat zij het bedrag nooit meer terug krijgen.

De flat waar de familie Nikolajev in woont is een enorm betonnen complex van twaalf verdiepingen hoog in de buitenwijk Odradnjoe. Hun woning op de derde verdieping doet voor Nederlandse begrippen armoedig aan. In de vijftien vierkante meter grote woonkamer staat een bed (dat dienst doet als bank), een kast, een tafel met vier stoelen en bijna vanzelfsprekend een tv en video-recorder. In het huishouden ontbreken echter een wasmachine (moeder wast alles met de hand), een stofzuiger en luxe apparaten zoals een magnetron en wasdroger.

Deze Russische familie is alles behalve arm. Het gemiddelde loon in Rusland ligt schrikbarend laag: tussen de vierhonderd en zeshonderd gulden per maand. Een professor aan de universiteit verdient niet veel meer: ongeveer achthonderd gulden en met bijklussen misschien duizend gulden per maand. Vader Nikolajev werkt 's nachts aan het repareren van metro's en ontvangt vanwege het nachtwerk een flinke toeslag. Zijn maandelijkse inkomsten zijn even hoog als die van een hoogleraar. Ondanks deze lage lonen is het leven in Moskou erg kostbaar. De prijzen van veel produkten zijn even hoog of net ietsje hoger dan in Nederland. Het prijzigste zijn de luxe-merken waar elke Rus watertandend voor de etalage naar kijkt: Levi's-, Adidas- en Reebokkleding, Philips-apparatuur, Mercedessen en BMW's. De prijs van merkkleding is bijvoorbeeld honderdzestig procent hoger dan in Nederland.

Wie kan zich luxe Westerse artikelen veroorloven met zulke lage salarissen? Dat is de pas opgekomen middenklasse, waarvan Sashja met zijn riante salaris deel van uitmaakt. Velen van hen werken in het bankwezen of in de zakenwereld. Bovendien zijn er ook nog de Nieuw-Russen: mensen die binnen korte tijd op legale of illegale manier stinkend rijk zijn geworden. De middenklasse, die Rusland nooit heeft gehad, en de Nieuw-Russen, kopen luxe produkten, laten huizen bouwen buitenMoskou en bezoeken de exclusieve clubs en uitgaansgelegenheden die in Moskou als paddestoelen uit de grond zijn geschoten.

Sprookjesachtig is het leven van de gemiddelde Moskoviet allerminst.

Sashja handelt in staatsaandelen bij een speculatie-onderneming. Een vreemd beroep gezien zijn vooropleiding: de sport-academie. Maar als sportleraar viel er niet zo veel te verdienen. Na een tijdje souvenirs op straat te hebben verkocht,heeft Sashja het werk op de aandelenmarkt gevonden. Dat is een booming business. Er worden hoge winsten gemaakt met speculatie in Rusland. Rendementen van vijfentwintig procent zijn geen uitzondering. Naast zijn werk runt Sashja zijn eigen beleggingsmaatschappij waarin vrienden beleggen. Hij streeft naar een maandelijkse uitkering van vijf procent van het ingelegde bedrag, wat erg veel is. Zijn twee banen geven hem een inkomen van gemiddeld vierduizend gulden per maand.

Met de gemiddelde Rus gaat het niet zo goed als met Sashja. Ouderen ontvangen een pensioen van honderdzestig gulden per maand; volstrekt onvoldoende om van te leven. Hun familie moet bijspringen of de oudjes moeten erbij werken. Zij verkopen op straat breiwerk en sigaretten of werken bij de

bottle-control. Deze groep bejaarden verzamelt lege bierflessen en leeft van het statiegeld (tien cent per fles). Elk oudje heeft zijn eigen territorium en iedere avond staan zij paraat. Het is maar goed dat de Russen zoveel drinken. Niet alleen de ouderen, maar ook de Russen met laag betaalde overheidsbanen hebben het moeilijk. Buiten Moskou zijn de lonen van grote groepen arbeiders al maanden niet uitbetaald wegens geldgebrek bij de overheid. In de hoofdstad wordt uit vrees voor opstanden wel uitgekeerd. Overal in de stad is duidelijk zichtbaar dat veel werkgelegenheid is gecreeerd. Net als voor de val van het communisme zit er onderaan elke lift in de metro nog steeds een mevrouw in een hokje. Niemand weet wat ze daar doet. Waarschijnlijk zij zelf ook niet, want er gebeurt nooit iets. In musea zijn er bijna meer suppoosten dan bezoekers. Deze groep Moskovieten kan slechts met grote moeite rondkomen van de magere verdiensten. Mensen die niet in staat zijn te werken (door bijvoorbeeld invaliditeit) zijn aangewezen op de vrijgevigheid van voorbijgangers. Bedelaars zijn er overal in Moskou.

De aandelenmarkt is een booming business. Rendementen van vijfentwintig procent zijn geen uitzondering.

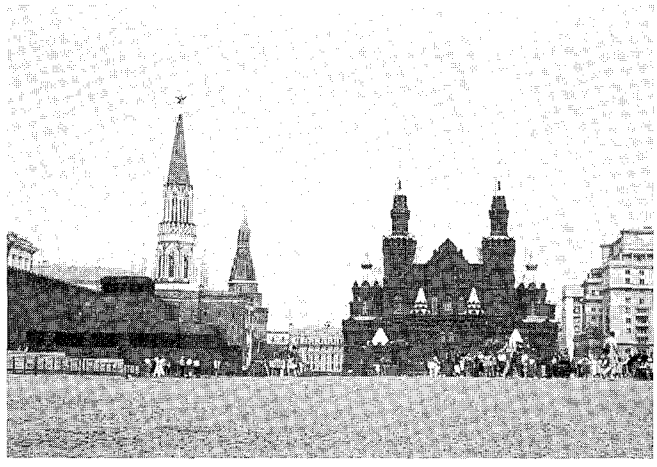

Het Rode Plein te Moskou.

Tegenover de hoge prijs van produkten en lage lonen staan echter de geringe kosten van benzine (zestig cent per liter), electriciteit en het openbaar vervoer. Water is gratis en voor de telefoon wordt alleen abonnementsgeld betaald. Binnen Moskou kan iedereen gratis bellen. Ook de BTW op produkten is nog niet ontdekt, bedrijven betalen alleen import- en exporttarieven. Bovendien zijn de belastingen op inkomen veel lager dan in Nederland. Wat dit betreft is Rusland nog steeds een communistisch paradijs.

Een verblijf in het ziekenhuis of studeren is eveneens kostenloos. Een vriend van Sashja, Andre, ligt in een ziekenhuis met de misleidende naam Hospitaal voor Oorlogsveteranen. Het is in zijn geheel door Duitsland bekostigd als vergoeding voor de oorlog. Het ziekenhuis is ‚tegen alle verwachting in, nieuw, goed ingericht en schoon. Er liggen vier patienten op een goed verzorgde kamer met uitzicht over de hospitaaltuin. Andre zijn nierstenen zijn verwijderd en het is een zware operatie geweest. Voor de operatie lag hij een week ter observatie in het ziekenhuis. Nu moet hij er nog zeker twee weken blijven om te herstellen. Hieruit blijkt dat de methoden die de Russische ziekenhuizen gebruiken hopeloos verouderdzijn. In Nederland wordt een niersteenvergruizer gebruikt, waardoor een operatie overbodig is. De patient komt enkele uren vantevoren en kan na behandeling gelijk naar huis!

Net als het ziekenhuis ziet ook de meest prestigieuze universiteit er van buiten als een parel uit. Sashja vertelt dat de meest intelligente studenten uit heel Rusland hier studeren. Helaas is het voor niet-studenten verboden een kijkje te nemen. Veiligheidsbeamten zorgen daarvoor. Toch lukt het ons binnen te komen. Een onderzoeker van de Natuurkunde-faculteit smokkelde ons naar binnen via een zij-ingang. "Gewoon achter mij aanlopen en net doen alsof je bij mij hoort", gebood onze gids Arman. In deze Universiteit in de naam van Lomonosov bevond zich een heus winkelcentrumpje voor inwonende studenten. De hallen waren fraai: overal marmer en statige pilaren.

Hoe anders was het in het campus-gedeelte. Studenten slapen met z'n vieren op een piepklein kamertje. Arman heeft een eigen kamer omdat hij onderzoeker is. Sanitaire voorzieningen moet hij met iemand anders delen. Het enige dat mooi is aan zijn verblijf is het uitzicht over Moskou. De Armenier vertelt dat hij als natuurkundige 110 gulden per maand verdiend. De huur van zijn slecht onderhouden kamer kost maar liefst 120 gulden, zodat hij er als meubelbewerker bij moet werken. "De liefde voor het wetenschappelijk onderzoek houdt mij nog hier", zegt Arman mistroostig.

Tijdens ons illegale verblijf aan de universiteit wordt er op de deur geklopt van Armans kamer. Hij doet niet open, omdat hij denkt dat het de politie zou kunnen zijn. In het gebouw zit namelijk een permanente politiepost. In Rusland is dat helemaal niet vreemd, want het leger en de politie zijn overal duidelijk aanwezig. In de musea, de ziekenhuizen, de banken en zelfs de parken bevinden zich gewapende mannen in uniformen. Het doet denken aan de dagen van het dictatoriale bewind.

Het communisme keert echter nooit meer terug in Rusland, daar zijn Sashja Nikolajev en zijn vrienden het over eens. "Iedereen heeft zijn buik vol van het systeem dat 71 jaar dit land heeft gedomineerd", zegt Sashja. Zijn vriend Dyma voegt daar aan toe dat het nu economisch stukken beter gaat. "De inflatie is beteugeld en mensen krijgen weer wat meer geld. Het enige probleem is dat alles afhangt van de politieke situatie in Rusland. Die is nu wat stabieler, maar er is nog geen sprake van een normaal land. Maffia en corruptie tieren welig en de politiek staat machteloos." Dyma werkt bij een Deense boekhandel die net als elk ander bedrijf geld moet afstaan aan de Russische maffia. "Zij beschermen de markt voorons. Betaalt mijn bedrijf geen geld dan krijgt mijn baas een kogel door zijn kop. Zo simpel is dat." ♦

Betaalt mijn bedrijf geen geld dan krijgt mijn baas een kogel door zijn kop.

Door Paul van Dulmen

Om erger te voorkomen

Na het lezen van "Om erger te voorkomen" kun je heroïsche geschriften en dito films over het verloop van WOII in Nederland nooit meer serieus nemen. De rol van de Nederlanders, die van de Nederlandse regering in ballingschap èn niet te vergeten die van het in allerijl naar Engeland vertrokken Koningshuis, worden uitgediept voor wat betreft haar fatale consequenties voor het Joodse volksdeel.
Joden zijn gedurende de gehele geschiedenis der volkeren al het kind van de rekening geweest. Dat gedurende WOII 75% van het Nederlandse Jodendom de gaskamers in is gedreven, ervoer ik als schrikbarend. Dat percentage is hoger dan in enig ander Europees land. Technisch correcte redenen die Van der Zee hiervoor aandraagt, zijn de instelling van civiel gezag door de Duitsers (mogelijk geworden door de vlucht van het Koningshuis) en de perfecte bevolkingsregistratie van de Nederlanders, die het mogelijk maakte alle Joden in de Nederlandse samenleving nauwgezet op te sporen. Er was echter meer aan de hand.
Zo was elke Nederlander vóór 10 mei 1940 volledig ingelicht over hoe de Duitsers dachten over de Joden. Toch werd er op gebeurtenissen als de uittreding van Duitsland uit de Volkenbond, de hernieuwde instelling van de dienstplicht in Duitsland, de uitvaardiging van de Neurenberger Wetten (in 1935, waarin de Joden tot "Untermensch" werden gedegradeerd) en de Reichskristallnacht (in 1938) lauw gereageerd. Deels was de Nederlandse èn Joodse pers tot 1938 overigens óók nog in de ontkenningsfase. Verder was de Nederlandse grens in feite gesloten, de Joodse vluchteling werd als ongewenste "vreemdeling" beschouwd. De vluchtelingen die wèl werden toegelaten, werden in één kamp op slechts 30 kilometer van de Duitse grens geconcentreerd: kamp Westerbork. Tot elke prijs de neutraliteit handhaven was het devies.
Na de Duitse inval moest het gewone leven zoveel mogelijk doorgang hebben. Dat het Joodse volksdeel in 1940/41 langzaam maar zeker geïsoleerd werd van de rest van de Nederlandse samenleving kon de Nederlander niet echt boeien. Hoge Nederlandse ambtenaren, die moesten samenwerken met de Duitsers na de instelling van het Duitse civiele gezag, keken zoveel mogelijk de andere kant op. De Joodse Raad, onder leiding van David Cohen, voerde het beleid "redden wat er te redden valt". Totdat ook zij in 1943 werden afgevoerd naar Westerbork.
"Koningin" Wilhelmina voerde, tezamen met de Nederlandse regering in ballingschap, een beleid gericht op het voorkómen van verzet. Medium hiervoor was Radio Oranje, dat vanuit London de ether werd ingestuurd. Radio Oranje was overigens het enige positieve aan haar vlucht naar Engeland. Aandacht aan de vernietiging van de Joden werd door Radio Oranje niet geschonken. Totdat in 1943 de deportatie van Nederlandse (...) mannen een issue werd. Toen werd er opeens wél onderduiking gepredikt en verzet gepropageerd.
Van der Zee onderscheidt drie groepen: "aanpassers" (het "gewone volk"), "opportunisten" ("belangrijke" Nederlanders die beslissingen moesten nemen) en collaborateurs. De opportunisten hebben volgens haar volledig gefaald in het tonen van moed en het geven van het goede voorbeeld. Wie er (in en buiten Nederland) tot de opportunisten behoorden wordt helder uiteengezet. De aanpassers toonden weinig initiatief tot het tonen van de zo vermaarde Nederlandse gastvrijheid.
Al met al schetst Van der Zee geen vrolijk beeld van de Nederlandse houding inzake de Jodenvervolging. Wèl een correct beeld, ondersteund door talloze voorbeelden, citaten en verwijzingen. En dat terwijl de Nederlander (wie is dat eigenlijk?) zichzelf zo graag op de borst klopt aangaande onze tolerantie en gastvrijheid. Laten we dat maar even niet meer doen. Laten we maar even (voor één keer) onze mond houden.

Nanda Van der Zee, Om erger te voorkomen, De voorbereiding en uitvoering van de vernietiging van het Nederlandse Jodendom tijdens de Tweede Wereldoorlog, Uitgeverij J.M. Meulenhoff, Amsterdam, 1997, 263 bladzijden, Fl. 39,90

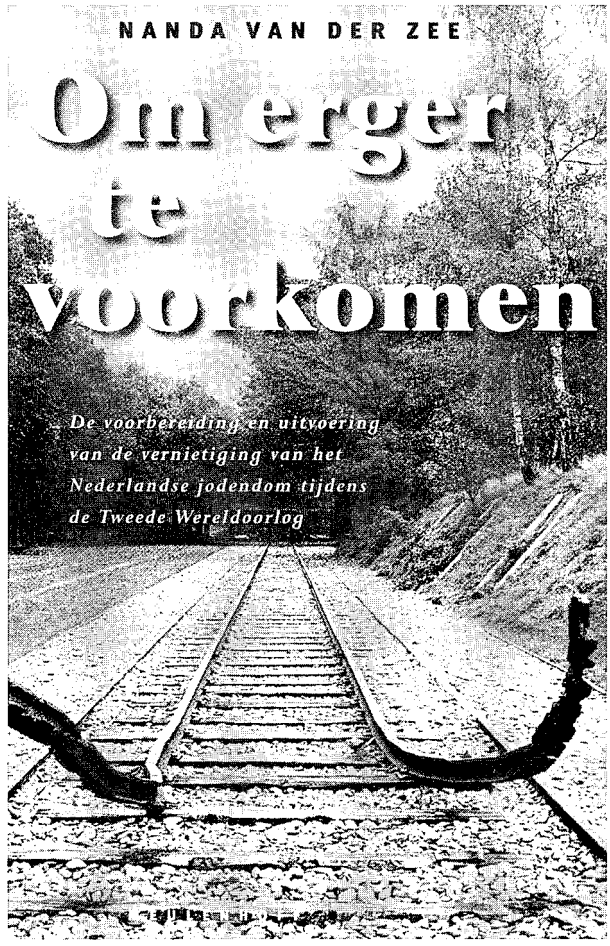

Belangengroepen als link tussen burger en politiek

De Europese lobby

De ontwikkeling van de Europese politiek is complex en onvoorspelbaar. Toch vereist succesvol lobbyen op Europees niveau dezelfde tactieken als op nationaal niveau, maar dan wel gevormd naar de 'unheimische' Europese structuren en processen. De sterke groei de laatste jaren van het aantal belangengroeperingen bewijst echter dat steeds meer mensen de weg naar Brussel weten te vinden. In juli 1996 werd daarom de registratie bij en de toegang tot het Europees Parlement geregeld. Sinds 13 mei j.l. moeten de lobbyisten van het Europese Parlement zich houden aan een gedragscode. In deze gedragscode is vastgelegd dat de lobbyisten aan hun gesprekspartner vertellen wie ze vertegenwoordigen. Parlementaire documenten mogen ook niet meer doorverkocht worden en er wordt van lobby-organisaties verlangd dat ze ethische regels inachtnemen bij het werven van voormalige ambtenaren. De lobbyisten mogen onder andere geen medewerkers van parlementsleden in dienst nemen zonder met hen daarover contact op te nemen.

Bernhard Jongejan

Belangengroepen in de Europese Unie

Belangengroeperingen zijn een belangrijke link tussen de politieke beleidsmakers en het publiek. Ze voorzien in technische informatie en waarschuwen voor potentiele problemen en zijn dus een steun voor het politieke systeem. Bij het formuleren van wetten voor alle vijftien lidstaten, die elk hun eigen stijl en traditie hebben is het voor de Europese Commissie moeilijk om met voorstellen te komen die de goedkeuring hebben van de Europese Raad en het Europese Parlement. De Commissie kan dit beter bereiken door belangengroepen te betrekken op verschillende niveau's van het besluitvormingsproces. In het verleden gehouden interviews met Commissieleden gaven aan dat het functioneren van de Commissie niet mogelijk is zonder hulp en advies van buiten. Doordat lobbyisten alert zijn op verschuivingen van de politieke macht, zullen ze ook een goede indicatie geven waar deze macht ligt. Een goed voorbeeld hiervan is de toenemende aandacht die het Europese Parlement kreeg van de lobbyisten na de 'Single European Act' in 1986. Na de SEA moesten de Europese Raad en de Europese Commissie meer rekening houden met de wetgevende invloed van het Europese Parlement. Het bestaan van belangengroeperingen is dus logisch te verklaren. De Europese Commissie maakt gebruik van adviescommissies, specifieke groeperingen, conferenties, seminars en workshops om de belangen bundelen. Op deze manier kan er een consensus bereikt, en een raamwerk voor politieke problemen gecreerd worden.

Belangengroepen een "booming business"

Met niet minder dan een door de Commissie geschatte 3500 speciale belangengroepen, kan er voor elk politiek vraagstuk een groot aantal groepen gemobiliseerd worden. In 1986 werd dit aantal nog op 650 geschat. Verantwoordelijk voor deze exponentiele toename zijn de verschillen waarop het lobbyen georganiseerd wordt. Het vormen van belangengroepen kan uitgelegd worden als een risico-verlagende strategie. Door het niet vertegenwoordigd zijn van een bedrijf in Brussel kan de Commissie besluiten nemen die negatief zijn voor de industrie waarin het betreffende bedrijf opereert. Naast deze defensieve kant van het Europese lobbysysteem zijn er ook positieve voordelen aan te wijzen bij een organisatie op Europees niveau. Oplossingen

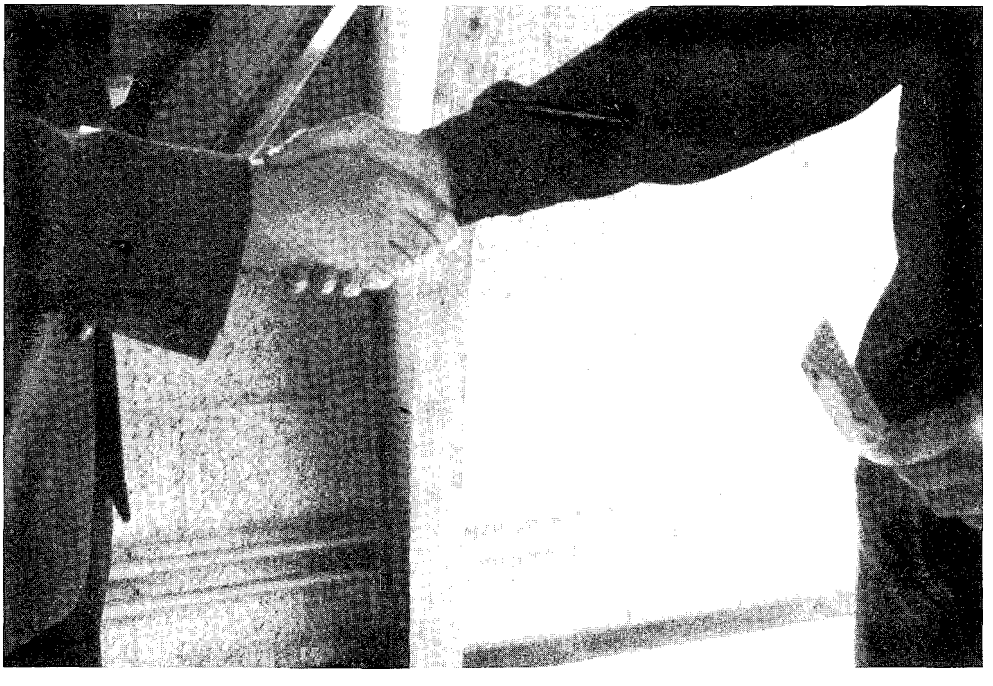

Lobbyen draait niet alleen om geld, ook persoonlijke belangen en de beschikbaarheid van technische kennis spelen een grote rol

op Europees niveau zijn vooral interessant voor groepen met grensoverschrijdende problemen, zoals milieubewegingen en bedrijven die geconfronteerd worden met hoge kosten doorverschillen in nationale wetgevingen. De lobbyisten bewerken niet alleen de Europese instituties maar ook de regeringen van de lidstaten. In veel lidstaten zijn de relaties op nationaal niveau tussen belangengroepen en beleidsmakers daarom afgestemd op Europees niveau. De Euro-lobby op deze twee niveau's schept een paradox. De geleidelijke verplaatsing van de macht naar Europees niveau op veel politieke gebieden heeft gezorgd voor een toename van het lobbyen op supranationaal- en nationaal niveau. De essentie van de Euro-lobby is, dat deze plaats vindt op meerdere plaatsen en niveau's.

Comite van de Regio's

Veel Europese regio's waren al permanent aanwezig in Brussel om hun economische ontwikkeling te ondersteunen. Sinds maart 1994 zijn zij georganiseerd in het Comite van de Regio's om hun mening via een eigen institutie naar voren te brengen. Het Comite van de Regio's heeft als bijkomend voordeel dat er niet alleen nationale delegaties aanwezig zijn, maar ook politieke fracties. Deze fracties, die net zo functioneren als die in het Europese Parlement, geven het Comite een meerwaarde boven de vele ambtelijke adviesorganen. De Europese Commissie vraagt het Comite om advies op bijna alle beleidsterreinen die een raakvlak hebben met de regio's en de lokale overheden. Deze beleidsterreinen zijn ondergebracht in acht vakcommissies die vijf maal per jaar bijeen komen. De waardering van de Europese Commissie voor deze regionale invalshoek blijkt uit het groeiend aantal gevraagde adviezen.

De essentie van de Euro-lobby is, dat deze plaats vindt op meerdere plaatsen en niveau's

Tot slot

Twee eigenschappen die voor het succes van een belangengroep een doorslaggevend kunnen zijn, zijn ten eerste een toekomstvisie van Europa en ten tweede het vermogen om snel voorkeuren te herschikken. Spelers in Europese politieke processen die beschikken over het vermogen om snel beslissingen en een voorkeur aan te geven zijn duidelijk in het voordeel. Multinationals en belangengroepen zoals Greenpeace, Friends of the Earth en het Worldwide Fund for Nature. Zij zijn minder gebonden aan lobby strategieen dan lidstaten of nationale belangengroepen en zijn hier dus duidelijk in het voordeel. Een belangrijke tip voor een succesvolle lobby is om de hele rit van een besluitsvormingsproces uit te zitten. Menig lobbyist is na een behaald 'resultaat' naar huis gegaan terwijl de besluitvorming nog niet afgerond was en uiteindelijk in het voordeel van een ander viel.

♦

D'emoties

Deze rubriek is bedoeld voor brieven van lezers

TV voor mannen èn vrouwen!!!

RTL 4 gaat intellectueel, althans dat kan worden opgemaakt uit een artikel in de Volkskrant. RTL 4 wil de concurrentie aangaan met programma's zoals NOVA. In eerste instantie dacht ik, dat is gunstig. Want RTL 4 zendt veel programma's uit met een hoog truttigheidsgehalte. Maar het probleem zit 'm in de doelgroep, want dié wil de omroep veranderen. Tot nu toe keken veel 50-plussers en vrouwen uit de lagere welstandsklassen naar de populaire zender. Dus RTL 4 heeft besloten een TV-blok te gaan wijden aan de hoger opgeleide man. RTL 5 heeft deze doelgroep zelfs eens als uitgangspunt gebruikt voor hun omroep, maar dat is geen succes geworden. Dus of RTL 4 hierin succesvol zal worden staat nog open. Maar beste RTL 4, er zijn ook hoger opgeleide vrouwen. Recentelijk is gebleken uit een onderzoek van het Sociaal Planbureau, dat er zelfs gemiddeld meer hoger opgeleide vrouwen zijn dan mannen. Aan vrouwen worden op dit moment programma's voorgeschoteld als de 5-uur show en programma's over koffie en thee. Dat hier veel vrouwen naar kijken kan niet ontkend worden, maar vrouwen willen ook wel eens meer dan advies over het huishouden. Een man kijkt immers toch ook niet de hele dag naar autoracen en voetbal. Ik vraag dan ook niet aan de omroepen in Hilversum en Aalsmeer om speciale programma's te maken voor de hoger opgeleide vrouw, maar om een herformulering van de doelgroep. Namelijk een doelgroep van hoger opgeleide mannen èn vrouwen!

Yvonne Ahrend, Nieuwegein

♦

JD buitenlandexcursie naar Belfast

Een gebed zonder einde: het Noord-Ierse conflict

Toen Sinn Fein leider Gerry Adams op 18 juli jongstleden de IRA had opgeroepen om de wapens neer te leggen, leken de vredesonderhandelingen weer toekomst te hebben. De Britse premier Blair, zijn minister voor Noord-Ierland Mo Mowlam en de nieuwe Ierse premier hebben een nieuw ontwapeningsvoorstel geschreven om daarmee in het najaar de nieuwe vredesonderhandelingen te openen. Hiermee komt een -voorlopig- einde aan een periode van geweld dat was opgelaaid nadat de IRA op 9 februari 1996 het laatste staakt-het-vuren had opgezegd door een bom te laten ontploffen in het zakelijk hart van Londen en de trots van de conservatieve regering, Canary Wharf.

Binnenkort zullen de Jonge Democraten in samenwerking met de Britse en Ierse zusterorganisaties een seminar organiseren over de problematiek in Noord-Ierland. Het doel zal niet alleen zijn om inzicht te verkrijgen in de problematiek, maar ook om te discussieren over hoe de problemen zich manifesteren in de rest van de samenleving.

Marleen van Oort

De termen katholiek en protestant suggereren dat het gaat om een geloofsstrijd, maar de kern van het conflict ligt veel dieper. Culturele tegenstellingen die in het verleden zijn gegroeid en benadrukt spelen een grote rol, evenals afkomst, economische factoren en sociale verschillen. Om inzicht te krijgen in de problematiek van Noord-Ierland moet er dus gekeken worden naar de geschiedenis van Noord-Ierland. Noord-Ierland zoals wij het kennen bestaat pas sinds 1922. Het beslaat zes van de negen provincies die samen Ulster heten. Voor 1922 viel heel Ierland onder Brits gezag. De eerste Engelsen arriveerden in 1166 op aandringen van een Ierse clansleider. Zij kwamen niet veel verder dan Dublin, maar aan het einde van de zestiende eeuw was bijna heel Ierland veroverd op Ulster na. Nadat ook de Spanjaarden zich met die strijd hadden bemoeid, veroverden de Engelsen ook dat gebied. Door de Spaanse steun aan de rebellen hadden de Engelsen geconstateerd dat Ulster een zeer belangrijk strategisch punt was, en dat de Kelten die daar zaten, niet te vertrouwen waren. Daarom werden vele rebellen verbannen of vermoord en haalden de Engelsen grote groepen Schotten naar Ulster om het land te bewerken. Deze Schotten maakten al eeuwen aanspraak op Ulster omdat zij afstammelingen waren van de Pikten, die door de Kelten uit Ulster verdreven waren.

Het is goed te beseffen dat de tweedeling katholiek-protestant uit die tijd dateert. De geloofsaanduiding heeft niet alles te maken met religie. Katholiek is synoniem voor Iers. Protestants is synoniem voor Engels/Schots. Er is dus sprake van een conflict tussen mensen die vinden dat Noord-Ierland Iers is en mensen die vinden dat Noord-Ierland Brits is.

In 1922 werd de Ierse Vrijstaat uitgeroepen. dat betekende een onafhankelijk Ierland, met uitzondering van de zes provincies in Ulster, die bij Groot-Brittanni+ bleven horen. De meerderheid van de bevolking in Noord-Ierland was op dat moment protestants en dat is nog steeds het geval. Dat is een kleine misrekening geweest van de Ierse regering die in 1922 geloofde dat Noord-Ierland op termijn wel bij Ierland gevoegd zou worden, als de meerderheid in Noord-Ierland katholiek zou zijn. Aangezien de katholieken meestal gotere gezinnen hadden, leek dat een reele gok.Helaas werd er verkeerd gegokt en bleef Noord-Ierland onder Brits gezag.

Het is niet toevallig dat in 1968 de katholieken zich gingen roeren. Overal in West-Europa, maar ook in de VS stonden gelijke burgerrechten in het brandpunt van de belanstelling. Veel katholieken in Noord-Ierland herkenden de situatie die Martin Luther King schetste als hij het had over de positie van de zwarte bevolking. De katholieke kwamen meer en meer in opstand. De bom barstte uiteindelijk toen in 1969 een katholieke man na rellen tijdens de Oranjemarsen, werd doodgeslagen door de RUC, de Britse politiemacht in Noord-Ierland. Na deze gewelddadigheden volgen er nog vele, zoals Bloody Sunday, en ook het geweld van de IRA. Er zijn in de afgelopen 30 jaar al meer dan drieduizend doden gevallen.

Op 31 augustus 1994 riep de IRA een staakt-het-vuren uit. Daaraan kwam op 9 februari 1996 een einde. Het nieuwe staakt-het-vuren van afgelopen 21 juli geeft weer wat hoop. De problemen en het wederzijds wantrouwen is groot. De Unionistische partijen hebben bij voorbaat het Brits-Ierse ontwapeningsvoorstel verworpen. Zij willen dat Sin Fein de IRA oproept om bij voorbaat alle wapens in te leveren, iets wat de IRA nooit zal doen. De DUP van Ian Paisly en de UKUP hebben nu al gezegd dat zij niet mee zullen doen aan de onderhandelingen als aan die eis niet is voldaan. Er zijn een aantal opties voor de partijen in de onderhandelingen. Dat wil zeggen, Noord-Ierland wordt gevoegd bij de Ierse Republiek, de tweede optie is dat Noord-Ierland in vergaande mate zelfbestuur krijgt, met herstel van het parlement, of dat Noord-Ierland onafhankelijk wordt. Hierover en over de ontwapening zullen de betrokken partijen gaan onderhandelen.

Veel katholieken in Noord-Ierland herkenden de situatie die Martin Luther King schetste als hij het had over de positie van de zwarte bevolking

Voor iedereen die hier meer over wil weten is er de kans om tussen 5 en 10 november mee te gaan op de buitenlandexcursie naar Belfast. Door middel van subsidies wordt geprobeerd de kosten zo laag mogelijk te houden. Uitgegaan wordt van een eigen bijdrage in reis en overnachting van ongeveer Fl.300,-. Opgeven kan op het Landelijk Secretariaat of bij een van de leden van de projectgroep Noord-Ierland. Aanmelden kan tot ongeveer 15 september. Voor vragen kun je terecht bij Marleen van Oort(030-2514373/ 020-6167366) of Gerhard Brunsveld(024-3236769). ♦

Huidige en ex-voorzitter aan het woord:

Over Gay Pride 97, Schiphol, versterving en Borst versus Wijers

Zo'n drie maanden geleden nam Joost Boermans de voorzittersfunctie van de Jonge Democraten over van Wim Rampen. Om een beter beeld van hen beiden te krijgen, hebben we deze twee JD'ers eens naast elkaar gezet. Ze gingen met elkaar in discussie over een aantal maatschappelijke en politieke onderwerpen.
Het interview vindt plaats in hartje Amsterdam. Hier manifesteren mensen zich op alle mogelijke manieren. Op zaterdag 2 augustus lieten vele homo's van zich horen en zien tijdens het homofeest 'Amsterdam Pride 97'. Maar ook in Amsterdam, waar tenslotte alles mogelijk is, moesten de deelnemers een contract ondertekenen, dat aanstootgevend gedrag moet voorkomen.

Elly van der Munnik &
Paul van Dulmen

Joost: „Je moet de mensen instrueren over wat wel en wat niet geoorloofd is. Met aanstootgevend gedrag heb ik ook problemen. Er is een zedenwet en daar moet iedereen zich aan houden. Dit is belangrijk, omdat het festival in komende jaren ook voortgezet moet kunnen worden. Maar om hiervoor een contract te ondertekenen, vind ik onzin. Ik geloof dat dit contract meer een formaliteit is. Als mensen uit de kleren willen, doen ze dat toch wel."

Wim: „Dan ben ik wat strenger. De mensen die dit contract ondertekenen, hebben in ieder geval gezien, wat wel en niet toegestaan is. Dat vind ik prima. Je kunt deze 'Gay Parade' niet verbieden, maar je moet wel rekening houden met het feit dat Amsterdam een toeristenstad is. Toeristen moeten hier blijven komen. Door aanstootgevend gedrag zouden zij afgeschrokken kunnen worden. Ik ben voorstander van het beginsel, dat iedereen zoveel mogelijk vrijheid heeft om te doen en laten wat hij of zij wil. Zolang je een ander daar niet mee voor het hoofd stoot natuurlijk. Het nudisme is bijvoorbeeld geaccepteerd als vorm van jezelf uiten. Er zijn hiervoor echter wèl bepaalde plaatsen aangewezen, om zodoende geen aanstoot te geven. Wat mij betreft, hebben we de beginselen vrijzinnig èn democratisch nu al in één klap behandeld."

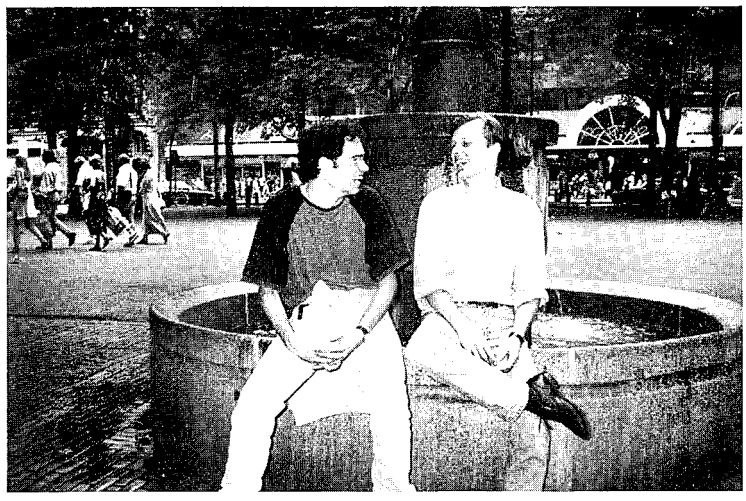

Vlnr: Joost Boermans en Wim Rampen

Laten we nog maar een onderwerp in de buurt van Amsterdam aansnijden. Wat vinden jullie van uitbreiding van de luchthaven Schiphol?
Wim: „Ik heb meegedaan aan het debat over de toekomst van de Nederlandse luchthavenindustrie. Er zijn voors èn tegens aan uitbreiding van Schiphol verbonden. De afweging is heel moeilijk. Wat mij betreft mag er op Schiphol uitgebreid worden. Uitbreiding op andere locaties, bijvoorbeeld in zee of in de Markerwaard, zou de natuur kapot kunnen maken. Schiphol moet op de huidige plek blijven bestaan. De onteigening van land bij Schiphol zal gecompenseerd moeten worden voor de omwonenden, die daar de dupe van zijn. Maar laten we wel wezen, deze mensen wisten dat ze overlast te verduren zouden krijgen. Zij zijn bij Schiphol komen wonen omdat de grond daar goedkoop was. Het gaat voornamelijk over studenten en mensen met een laag bestaansniveau."

Joost: „Maar deze oplossing van compensatie is helemaal niet reëel, niet pragmatisch! Het onteigenen van land bij Schiphol is een procedure die wel 20 tot 30 jaar kan duren. Wat mij betreft, zal er helemaal geen uitbreiding van Schiphol plaatsvinden. Het JD-standpunt (en ook het mijne) is dat de Hoge Snelheidslijn Schiphol moet gaan bereiken. Binnen een straal van vijf- tot zeshonderd kilometer zal al het vervoer dan per trein geregeld worden. De NS faciliteert dan Schiphol met een 2e functie. Zo hoeft Schiphol geen extra geld te kosten."

Wim knikt: „Mee eens, maar de mensen worden mobieler. Ze zullen sneller van de ene naar de andere plek verplaatst willen worden."

„Nee", brengt Joost hiertegen in: „Mensen worden luier! De vliegtickets worden te goedkoop. De oplossing is om trans-europese vluchten duurder te maken. Trouwens, treinreizen is stukken comfortabeler. Uitbreiding van Schiphol is dus onzinnig vanwege de alternatieven. Ik ben tegen de vermeerdering van de hoeveelheid vluchten. Het gaat erom, dat je vliegbewegingen weghaalt naar andere locaties. De huidige locatie van Schiphol zou

alleen voor vrachtvervoer gebruikt moeten worden. Het passagiersvervoer moet naar een ander gebied verplaatst worden."

„Onzin", zegt Wim: „Ten eerste zijn de investeringen voor een totaal nieuwe geschikte locatie voor vliegverkeer enorm. Schiphol is dichtbij Amsterdam, dus het vrachtverkeer zou op een andere locatie moeten plaatsvinden, maar zéker niet het personenvervoer. Economisch gezien is de bedrijvigheid bij Schiphol van

het grootste belang. Met uitbreiding op een andere locatie verplaats je het probleem van overlast alleen maar."

Wat het milieu betreft maken Joost en Wim zich allebei niet zo druk. Door de technische vooruitgang en de verbeterde navigatiesystemen komt het met het milieu wel goed.
Wim: „Alleen is het jammer, dat de gestelde termijnen voor het terugdringen van de milieuvervuiling niet gehaald worden."

Niet alleen Schiphol is in opspraak gekomen. Het verpleeghuis Blauwbörgje is de laatste tijd ook veel in de pers. Er zijn twijfels ontstaan over een aantal gevallen van versterving in dit tehuis. Jaap De Hoop Scheffer heeft aan minister Borst om een nader onderzoek gevraagd over de te volgen procedures bij versterving. Wat vinden jullie van versterving?
Wim: „Ik ben niet tegen versterving. Het is een pijnloze manier van overlijden. De vraag is alleen aan wie je de keuze laat. Als iemand in zijn testament vastlegt hoe hij of zij wil overlijden, is de keuze niet moeilijk. Maar als dit niet het geval is, dan moet er in samenspraak met familie en verpleegkundigen een keuze worden gemaakt."

Joost: „De commotie die is ontstaan over versterving vind ik komkommernieuws. Versterving is al jarenlang beleid. Dat de Hoop Scheffer nu opeens een onderzoek wil, is niet meer dan een verkiezingsstunt van het CDA en dat òòk nog in de vakantieperiode."
Wim: „Het is goed dat de maatschappelijke discussie hierdoor weer op gang gebracht wordt. Niet alleen over versterving, maar ook over bijvoorbeeld euthanasie."

Joost en Wim vertellen dat in het 'paars' overleg van de drie jongerenorganisaties JOVD, JS en JD, er al tijden een discussie over medische ethiek plaatsvindt. Het gaat er volgens Joost om in hoeverre het individu beslist. De JOVD zegt volgens hen 'nee' tegen versterving. Alleen met toestemming van de betreffende persoon zou versterving volgens de JOVD doorgang kunnen vinden.

Wim: „Dit zou omgedraaid moeten worden. Versterving mag, tenzij de desbetreffende persoon duidelijk heeft vastgelegd dat hij of zij dat niet wil. Neem nou als ander voorbeeld het donorcodicil. Ik vind, dat je het alleen nog maar zou moeten aangeven, wanneer je géén donor wilt zijn. Wil je dat wel, dan moet je geen moeite hoeven te doen om zo'n kaart in te vullen."

Joost: „Dat ben ik niet met je eens. Je moet uitkijken, dat alles te makkelijk uit je lichaam gesloopt kan worden. Iedereen zou daarom een donorcodicil moeten invullen. Hierop kunnen ze dan aangeven of ze wel of geen donor willen zijn. Ook wat betreft euthanasie en versterving moeten mensen van te voren een keuze maken." Wim gaat er ook van uit, dat iedereen de keuze heeft, maar als men niet kiest, dan moet de maatschappij dat maar doen.

Op de vraag of de Tweede kamer een afspiegeling van de samenleving moet zijn, volgt een smakelijk gelach. Dit is één van de grote twistpunten tussen Joost en Wim.
Wim: „Ik vind dat de Tweede Kamer inderdaad een afspiegeling van de samenleving moet zijn. Het gaat er niet om dat de kamerleden geselecteerd worden op hun kunde en kennis, maar dat er uit alle groeperingen van de samenleving de meest kundige mensen aangetrokken worden. Zoveel mogelijk groepen moeten vertegenwoordigd zijn in de Tweede Kamer. Politieke partijen doen hun best niet om zich in te zetten voor deze afspiegeling. De samenstelling van de Kamer is nu allerbelabberdst. D66 heeft bijvoorbeeld een hoog gehalte aan bestuurders en technocraten. Dit is een véél te eenzijdige samenstelling. Ik vind, dat er ook meer allochtonen binnengehaald moeten worden. Tot nu toe probeert alleen de PvdA dit serieus."

„Nee Wim", brengt Joost hier fel tegenin: „Misschien hebben die mensen helemaal niet hetzelfde gedachtengoed als D66. Iedereen is toch vrij om lid te worden van welke partij dan ook. De bevolking kiest uiteindelijk, wie er in de Kamer zitting mag nemen. Het gaat er dus niet om, of er bijvoorbeeld wel een bepaald percentage grijsharigen en jongeren in de Kamer komen. Dat zou mooi zijn, maar het is niet noodzakelijk."

Wim: „Ja, maar D66 geeft niet voor niets geld aan de JD. Zij willen jongeren geïnteresseerd maken in politiek. Je ziet nu ook veel jongeren op de lijsten van de politieke partijen. Dat vind ik

een goede zaak."

Joost: „Ook al vind ik de afspiegeling van groot belang, de standpunten, het gedachtengoed van de partij zijn belangrijker. En die kun je niet aan iedereen mededelen."

Wat vinden jullie van de keuze van Els Borst als lijsttrekker, in plaats van Hans Wijers?

Wim steekt als eerste van wal: „Ik vind het jammer dat Wijers het uiteindelijk niet is geworden. Het landelijk bestuur had Borst wel als tweede keuze. Zij is een goede vakvrouw. Ze wordt niet voor niets de 'moeder van het volk' genoemd. Een minderheid van het bestuur was tijdens mijn voorzitterschap tegen Wijers. Hij zou te zakelijk zijn. De meerderheid vond hem echter een geschikte lijsttrekker vanwege zijn jonger élan en zijn goed vakministerschap. In de politiek gaat het uiteindelijk om de poppetjes en dan spreekt Wijers meer aan."

Joost: „Wijers was inderdaad duidelijk nummer één. Bij Borst hadden we ook enkele kanttekeningen. Ze heeft behoorlijke toezeggingen gedaan. Alles zou op orde worden gebracht op haar ministerie. Dat is niet gebeurd. Het begrotingstekort is bijvoorbeeld zelfs tóegenomen. Ook heb ik mijn kanttekeningen bij de manier waarop zij gekozen is tot lijsttrekker. Op het vorige congres van D66, heeft het bestuur haar leden gevraagd om toestemming dat Tom Kok, Hans van Mierlo en Gerrit-Jan Wolffensperger op zoek zouden gaan naar een nieuwe lijsttrekker. De leden gingen hiermee akkoord. Maar hier werd pas op zondagmorgen om 9.00 uur over gestemd. Veel leden waren bij deze stemming niet aanwezig òf waren niet eens op de hoogte van deze stemming. De gevolgde procedure was dan misschien democratisch, maar het moment had democratischer èn zorgvuldiger kunnen worden gekozen. De stemming had op de belangrijkste dag van het congres (de zaterdagmiddag) moeten plaatsvinden, direct na het afscheid van Van Mierlo. Èn de leden hadden beter op de hoogte gesteld moeten worden. D66 is in zijn handelwijze niet democratisch genoeg geweest."

Wim is het hier niet mee eens: „D66 heeft gewoon de praktische weg gekozen. De leden zijn slim genoeg, ze kennen de regels en procedures bij een congres. Het is je eigen verantwoordelijkheid als je niet op de hoogte bent. Vergaderorde is nu eenmaal vergaderorde! Ik stoor me er meer aan dat die 'makke schapen van D66' niet aanwezig waren op zondagmorgen! Dit is de laksheid van D66."

Wat het functioneren van Borst betreft hebben Joost en Wim tot nu toe wel vertrouwen in haar gehad. „Maar", zegt Joost fel; „De maatregel, die zij wil invoeren, om de leeftijdsgrens voor het alcoholgebruik te verhogen van 16 naar 18 jaar, daar ben ik het absolúút niet mee eens. Ik vind zelfs, dat Borst zich schuldig maakt aan betutteling. En ze weet, dat deze maatregel in de praktijk niet zal werken. Deze maatregel is D66 onwaardig!"

Wim is het helemaal met Joost eens: „Plichten gelden voor jongeren vanaf 16 jaar. Je moet vanaf je zestiende belasting gaan betalen, maar wat krijg je ervoor terug? Daarom vind ik, dat ook de réchten vanaf 16 jaar gelden. Het JD-standpunt om de kiesgerechtigde leeftijd te verlagen naar 16 jaar past precies in dit plaatje."

Joost: „De JD denkt nog na over hoe ze over Borst als lijsttrekker gaan oordelen. Om een einde aan de betuttelingen naar jongeren toe van niet alleen Borst, maar ook 'Paars' te maken, willen we Borst uitnodigen om met ons een tocht door 'jong' Nederland te maken."

Op scherp

Eén van de meest geweldige bestemmingen om een zonnige zondagmiddagwandeling te onderbreken is een bezoekje aan mijn Albert Heijn. Langs de Z-krantventer even naar binnen wippen om vervolgens je karretje vol te stouwen met al die uitwassen van onze consumptiemaatschappij. Wat een geweldig oord met al die verschillende vormen en kleuren! Een zorgeloze wereld van luxe en overdaad, gerangschikt in lange rijen schappen. Je kunt er ieder moment een Bold of een Beautiful bij de kaasafdeling tegenkomen. Vallen buiten door de hitte de mussen van het dak, dan houdt de grootgrutter het binnen lekker airconditioned koel, maar is het buiten bar koud dan stookt Appie het in zijn supertoko behaaglijk warm voor zijn klantjes.
Ik heb mijn besluit genomen; zodra de douchjes zijn geïnstalleerd en die komen naast de afdeling persoonlijke verzorging, ga ik in een Albert Hein (een vijfje) wonen.
Bij al dit geluk kan je ook nog iets goeds doen voor onze wereld-in-nood. Een echte win/win situatie. Bijvoorbeeld het milieu, dat spaar ik al jaren. Kringloop koffiefilters, alleen maar navulverpakkingen en OK-bananen.
Sinds een poosje ben ik echter in de war. Bij elk 'Max Havelaar' of 'EKO'vignet dat ik in mijn kar dumpte hoorde ik tot voor kort de verdrukten der aarde, inclusief het gehele dieren- en plantenrijk in mijn milieubewuste oren zingen: 'Eeuwige dank voor al het goeds in deze wereld meneer Van Lierop!' En dan dacht ik altijd, trots als een pauw: 'Hé, thats me.'
Maar sinds ik weet dat Havelaar niets voor de flora & fauna doet en alleen maar aan de mensenrechten denkt terwijl de EKO-organisatie beestvriendelijke produkten gerust laat produceren door kinderdrijvers ben ik dramatisch de weg kwijt.
De grond schudt ervan onder mijn voeten. Ik sta voor een hels dilemma: wanneer mijn keuze valt op het pak Havelaarkoffie krijg ik de gehele groenevinger populatie op mijn dak. Maar wanneer ik EKO-koffie neem heb ik de voodoopoppen van de keuterboerkes van Afrika aan het dansen. Pronk komt misschien wel persoonlijk bij me langs.

Ik sta nu al een uur voor het koffieschap in mijn supermarkt een discussie met mijzelf te voeren. Sommige medeklanten stoppen me spontaan een gulden toe. Ik bedenk al hoe ik Pronk beleefd kan afwimpelen. Ik kom er niet uit. Verdomme, ze gaan sluiten! Ik zweet, krijg een black out en grijp toch maar naar de Douwe Egberts.
Marco van Lierop

Milieu-werkgroep lijnrecht tegenover congres

Tweede Maasvlakte heeft geen haast

De JD wil dat er zo snel mogelijk een Tweede Maasvlakte komt, en die Maasvlakte mag flink groot worden, wel 2000 hectare. Afgelopen voorjaar heeft het JD-congres namelijk een motie goedgekeurd met bovenstaande strekking. De milieu-werkgroep begrijpt niet hoe deze motie erdoor heeft kunnen komen, want voorlopig is er nog ruimte genoeg op de bestaande Maasvlakte. Bovendien biedt uitstel van een Tweede Maasvlakte prachtige kansen om de Rotterdamse haven duurzamer te laten functioneren. Verliest de JD soms haar groene gezicht?

Oele Koornwinder, *namens de milieu-werkgroep*

Vorig jaar is een landelijke nut- en noodzaakdiscussie van start gegaan over de vraag of Rotterdam toestemming moet krijgen een Tweede Maasvlakte aan te leggen. Het betreft een nieuw haventerrein dat plaats moet bieden aan sterk groeiende havenactiviteiten als de container-overslag en de petro-chemische industrie en mogelijk ook aan een tweede nationale luchthaven. Hiertoe zou een stuk van de Noordzee moeten worden drooggelegd ter grootte van 500 tot 2000 hectare. Volgens de voorstanders is deze havenuitbreiding noodzakelijk om de concurrentiepositie van de Rotterdamse haven veilig te stellen. Zij worden aangevoerd door het Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam (GHR), dat direct belang heeft bij extra ruimte. Volgens de tegenstanders kan een Tweede Maasvlakte echter best nog een tijdje wachten, omdat er voorlopig nog geen echt ruimtetekort is; bovendien zou een Tweede Maasvlakte ernstige schade kunnen toebrengen aan het natuurgebied de Voornse duinen en de Noordzeekust. Zij hebben bijval gekregen van het Centraal Plan Buro (CPB), een neutrale instantie die een Tweede Maasvlakte voorlopig niet rendabel acht en daarom adviseert de uitbreidingsbeslissing 15 jaar uit te stellen. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de argumenten voor en tegen (snelle) aanleg van de Tweede Maasvlakte.

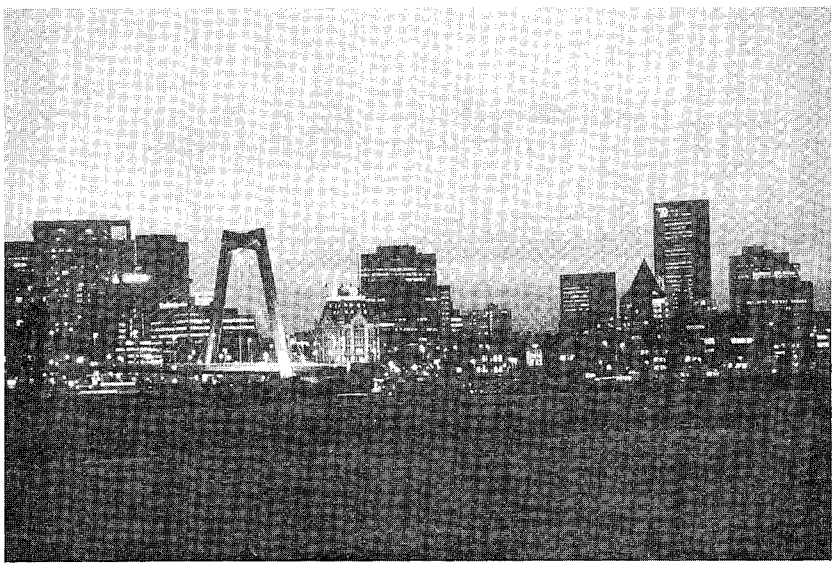

Rotterdam moet minder in volume en meer in kwaliteit investeren.

Voorstanders

-Bij een gunstige ontwikkeling van de economie zal er vanaf 2009 onvoldoende in de ruimtevraag kunnen worden voorzien, met name voor de overslag van containers. Tot 2035 is 2000 hectare extra nodig.

-(Uitzicht op) aanleg van een Tweede Maasvlakte versterkt de concurrentie-positie van de Rotterdamse haven, wat goed is voor de economie en de werkgelegenheid.

-De Tweede Maasvlakte verhoogt de ruimtelijke kwaliteit van de Rijnmond, ondermeer doordat er een natuurgebied van 750 hectare op kan worden aangelegd.

-Op de Tweede Maasvlakte is plaats voor een nieuwe luchthaven.

Tegenstanders

-Bij efficiënter gebruik van het bestaande haventerrein hoeft er tot 2020 geen ruimteprobleem te zijn.

-Aanleg van de Tweede Maasvlakte zal tot een toename van de milieu-overlast leiden, ondermeer van (verkeers-)lawaai en stank-overlast.

-Een eiland voor de kust bedreigt het natuurgebied de Voornse duinen en de Noordzeekust; een natuurgebied op het eiland zelf kan dit niet compenseren.

-Uitstel van de investering (4 tot 12 miljard gulden) levert geld op.

Conflict

Het kabinet heeft inmiddels laten weten voor aanleg van een Tweede Maasvlakte te zijn, waarbij 750 hectare voor natuurgebied is gereserveerd om een goed "evenwicht" tussen milieu en economie te bewaren. De definitieve beslissing is echter tot 1999 uitgesteld. In de tussenliggende tijd moet duidelijk worden hoe groot de economische noodzaak is van zo'n Tweede Maasvlakte. Zoals gezegd is de JD ook voorstander van een Tweede Maasvlakte; bovendien wil ze die zo snel mogelijk laten realiseren. De milieu-werkgroep begrijpt niet waarom de JD zo'n radicaal standpunt heeft inge-

nomen. Dit heeft zelfs tot een aanvaring geleid met het bestuur: de milieu-werkgroep wilde dat de JD een notitie zou ondertekenen waarin diverse politieke jongerenorganisaties (PJO's) voor uitstel van de beslissing over een Tweede Maasvlakte pleiten. Het bestuur voelde zich echter gebonden aan de uitspraak van het congres en weigerde haar handtekening te zetten. De werkgroep betreurt dit, want de notitie geeft zeer goede argumenten voor uitstel van de beslissing, en doet voorstellen die goed aansluiten bij de principes uit de resolutie econologie, waar de JD vorig jaar nog achter stond. De werkgroep meent dat het bestuur (namens het congres) een unieke kans laat varen om deze principes in de praktijk te brengen en zo een bijdrage te leveren aan een duurzamere inrichting van de Nederlandse economie. De milieu-werkgroep gaat er dan ook van uit dat het congres zich vergist heeft, en heeft daarom besloten de jongerencoalitie alvast op eigen titel te steunen.

De milieu-werkgroep gaat er dan ook van uit dat het JD-congres zich vergist heeft

Trendbreuk

Een belangrijke reden om niet tot het volgende congres te wachten is dat het om een actueel debat gaat waarvan de uitkomst beslissend kan zijn voor de wijze waarop de Nederlandse economie zich zal ontwikkelen: uitstel van de Tweede Maasvlakte zou een belangrijke trendbreuk betekenen met het tot nu toe gevoerde beleid, waarbij een toename van de infrastructurele vraag bijna automatisch tot een toename van het aanbod leidt, hetzij in de vorm van nieuwe wegen en rails, hetzij van nieuwe bouwlocaties; misschien dat het Groene Hart dan toch open blijft, dat de Noordzee-kust toch vrij zicht houdt en dat er dan toch geen tweede nationale luchthaven komt. Door paal en perk te stellen aan de beschikbare ruimte stimuleer je de creativiteit van het bedrijfsleven. Uitstel van de Tweede Maasvlakte zou een unieke kans betekenen om de Rotterdamse haven in een meer duurzame richting te ontwikkelen. Het betekent dat Rotterdam minder in volume en meer in kwaliteit moet gaan investeren: snellere overslagmethoden, betere dienstverlening en nieuwe transportvormen. Verder zal Rotterdam meer dan voorheen een kenniscentrum moeten worden. Als dat lukt zal de Tweede Maasvlakte vanzelf overbodig worden.

Door paal en perk te stellen aan de beschikbare ruimte stimuleer je de creativiteit van het bedrijfsleven

Moraal

Aangezien de JD zich tot nu toe altijd heeft uitgesproken voor een duurzame economie, meent de milieu-werkgroep dat het huidige pleidooi voor een Tweede Maasvlakte inconsequent en kortzichtig is en zo snel mogelijk moet worden herzien. De milieu-werkgroep vertrouwt erop dat de JD snel terug zal keren van haar dwaling, door het huidige standpunt op zijn minst af te zwakken: de JD moet hooguit toestaan dat er een droge Maasvlakte van 500 ha komt, en daar de voorwaarde aan verbinden dat deze niet wordt aangelegd voordat dit economisch noodzakelijk is geworden. Deze afzwakking maakt het mogelijk om de Maasvlakte-notitie van de jongerencoalitie te ondertekenen. Dit is niet alleen goed voor de kracht van de jongerencoalitie, maar draagt bovenal bij aan het streven naar een duurzame toekomst! ♦

Toekomstperspectieven van Indonesië: Hoop op democratisering

De Politieke Jongerenorganisaties CDJA, JOVD en Jonge Democraten organiseren op 2 september een openbare bijeenkomst & persconferentie naar aanleiding van de nasleep van de verkiezingen in Indonesië en de recente missie van de PJO's naar aanleiding hiervan. Gesproken is met een dertigtal organisaties onder andere met oppositieleidster Megawati Sukarno Putri en vakbondsleider Pakpahan.

Centraal zullen staan:
1. Toekomstperspectieven van Indonesië, Indonesische jongeren en mogelijkheden tot democratisering van de Indonesische samenleving.
2. Mogelijkheden tot verbetering van de relatie tussen Nederland en de Indonesische samenleving, kortom:een volwassener relatie tussen beide landen.

16.30	Zaal open + koffie/thee
17.00	Korte inleiding door gastspreker
17.15	Persconferentie met conclusies van de drie Politieke Jongeren organisaties naar aanleiding van de zojuist afgeronde PJO-missie naar Indonesië
17.45	Aanbieden van eerste exemplaar PJO-rapport aan Tweede Kamer leden
18.00	Forum met Tweede Kamerleden en vertegenwoordiger van PJO's over relatie Nederland-Indonesië en democratiseringsprocessen in Indonesië
18.45	Informele afsluiting

Namens de JOVD, het CDJA en de JD,
Ido van der Meulen (JD) Tel: 030-2714506
Peter Ras (JD) Tel: 030-2342066

10 jaar samenwerking tussen Vujo en JD werpt zijn vruchten af.

De Jonge Democraten hebben al zeker een jaar of tien een goede samenwerking met de Vlaamse Volksunie Jongeren (VUJO). Daarom lijkt het mij zinnig voor de Jonge Democraten om eens een korte introductie te geven van de organisatie Volksunie Jongeren en van hun uitgangspunten. Daarna zal ik de meest succesvolle samenwerkingsactiviteiten van de VUJO en de JD beschrijven.

Lidwien van Langen

Deze activiteiten worden georganiseerd door de Internationale Commissie of door een afdeling van de JD. Je zult je misschien afvragen waarom het belangrijk is om dit soort succes story's in de Demo te lezen. Wel, daarvoor kan ik de volgende redenen geven:Ten eerste is Nederland geografisch gezien maar een klein land, waardoor België voor iedereen die in Nederland woont niet erg ver weg ligt. Ten tweede vind ik het belangrijk dat over deze samenwerkingsactiviteiten gesproken wordt omdat gezamenlijk activisme de mogelijkheid biedt om politiek actief te zijn in het buitenland. Een Europese bondgenoot is nuttig om in Europa en in de wereld een vuist te maken tegen onrecht in de wereld. Ook is een bondgenoot nuttig om de eigen belangen te behartigen. (een voorbeeld hiervan is de Nederlandse taal)
Samengevat is het samenwerkingsverband tussen de JD en de VUJO van belang omdat het belang van internationale en regionale samenwerking, met de Europese eenwording nu eenmaal steeds groter wordt. Het gevolg hiervan is weer dat ook het belang te weten wat die samenwerkingsactiviteiten inhouden groot genoeg is om in de Demo over de volgende onderwerpen te schrijven:

De volksunie als nationalistische partij:

Ten eerste een kort verhaal over wat voor een partij de Vlaamse Volksunie is: De Volksunie is een partij die ontstaan is uit de wens van Vlaanderen voor meer zelfbestuur. De leden van de Volksunie noemen zichzelf dan ook vaak een Vlaams nationalistische partij. In Nederland zal menigeen de wenkbrauwen fronsen als het woord nationalistisch ter tafel komt.
Gelukkig bestaat er ook een nationalisme, welke niet onverdraagzaam is. Dit nationalisme is voortgekomen uit de strijd van de Vlaamse bevolking om meer gelijke rechten. Die strijd werd gevoerd door een soort emancipatiebeweging van de arme Vlaamse bevolking tegen de Franstaligen, die economisch machtiger waren. Zoals men weet zijn de meeste emancipatiebewegingen nog steeds bezig met de strijd om formele gelijke rechten bij de regering op te eisen.Voorbeelden van zulke rechten zijn de mogelijkheden voor onderwijs in eigen taal en de mogelijkheid tot ontplooiing van eigen culturele activiteiten.
Beide talen moeten eenzelfde maatschappelijke status krijgen in de samenleving. In België is de taalkloof tussen de Vlamingen en de Walen, op bestuurlijk niveau, nog steeds voelbaar. Dit vertaalt zich in het feit dat in bestuurlijke functies vaak een Vlaming en een Walloniër aangesteld worden. De reden hiervan is dat men de verdeling van de macht wil waarborgen. Het nadeel hiervan is dat dit vaak in onnodige bureaucratie uitmondt of dat het gewoon politiek gemotiveerde aanstellingen zijn.
Op dit moment heeft Vlaanderen al een vergevorderd zelfbestuur. De VUJO heeft zich ontwikkeld van een louter communautair activisme naar een partij die, op alle fronten in de samenleving, ook radicale democratisering nastreeft. Daarom is zij volgens de JD ook een links-liberale organisatie (liberalisme is geen doel zoals vaak in de VVD het geval is, maar het gebeurt je gewoon, door een kritische blik op heel de samenleving). Wanneer je de uitgangspunten van de VUJO vergelijkt met die van de JD en D'66 zie je dat er verdacht veel gelijkenis is. Zo is de Volksunie bijvoorbeeld voor de volgende standpunten:
- *ongebondenheid* (de hele bevolking is belangrijk, dus niet alleen je eigen zuil vertegenwoordigen (in Vlaanderen vooral de katholieke en de socialistische zuil))
- *pluralisme*: iedereen wordt erkend als een creatieve verrijking.
- *zorg voor het leefmilieu* (de VUJO verstaat hier ook de ruimtelijke ordening onder).
- *opkomen voor de zwaksten,* degene die de minste kansen hebben de meeste kansen bieden, zodat de iedereen gelijke kansen heeft.
- *pacifisme* Het uitgangspunt van pacifisme, welke voortkomt uit afschuw van de gruwelen van de loopgravenoorlog van '14 - '18 is een ideaal waar ook de JD zich in kan vinden.
- *zelfbeschikkingsrecht*

Fietsers kunnen sneller de dertig kilometer afleggen van Tilburg naar Turnhout dan treinreizigers. Treinrezigers die een omweg van 200 kilometer maken.

Grensoverschrijdende activiteiten

Een aantal activiteiten zijn een traditie geworden binnen de JD. Zo wordt er elk jaar in september een weekend georganiseerd over een grensoverschrijdend probleem. De volgende onderwerpen zijn reeds aan de orde geweest: internationale veiligheid, asielzoekers en de Europese integratie. Ook dit jaar wordt er weer een weekend georganiseerd over een internationaal onderwerp wat grensoverschrijdend is en toch dicht bij huis te vinden is.

Een andere traditie is de samenwerking tussen de afdelingen in de Kempen. De Kempen (Campina melk kwam er vandaan) is een oude streek in Vlaanderen en in Noord-Brabant. Elk jaar hebben we of een barbecue of een grensoverschrijdende actie. Dit jaar hebben we weer een pleidooi gehouden voor meer grensoverschrijdend openbaar vervoer. De wedstrijd bewees dat fietsers sneller de dertig kilometer kunnen afleggen van Tilburg naar Turnhout dan de trein; die maakt er een omweg van 200 KM voor.

Het feit dat de openbaar vervoersmogelijkheden in de grensstreek beperkt is, geeft aan dat er voor de "gewone" mensen een barrière is om de grens over te steken. Terwijl deze grens in Europese context niet meer dan een oud verroest bord is met "Douane en GWK".

Internationale samenwerking?

In deze laatste paragraaf wil ik wat over de internationale samenwerkingsverbanden uiteenzetten. De VUJO is sinds kort lid van de *Internationmal Federation of Liberal and Radical Youth*, (IFLRY). De JD en de VUJO beschouwen zich als deel van de radicale vleugel van de IFLRY. Door deze contacten kunnen gelijkgezinden in de wereld elkaar ontmoeten en opkomen voor hun idealen.

De VUJO is in het Europese Parlement niet in de ELDR partij vertegenwoordigd, waar D66 en de VVD wel in participeren. Deze partij is voor hen te (VVD-achtig) liberaal, ook al is er in de ELDR ruimte voor Democraten en Reformisten. De VUJO wil tot nu toe geen lid worden van de *Liberal and Radical Youth Movement of the European Union* (LYMEC), waar de JD wel aan deelneemt.

Toch is de VUJO voor de Europese Unie van belang. Zij heeft namelijk een federale bestuursstructuur. De uitdaging is om niet alleen de huidige staatsgrens te laten vervagen, maar ook de psychologische culturele en sociaal economische barrières binnen Europa op te heffen. Ter illustratie zou ik de media en de Nederlandse infrastructuur willen noemen, omdat die beiden alleen voor Nederlands grondgebied bedoelt zijn.

Concluderend zou ik willen zeggen dat de grensoverschrijdende activiteiten van de JD en de JD-afdelingen, met allerlei buitenlandse organisaties, naar mijn mening,zeer nuttig en leerzaam zijn.De afstand hoeft geen probleem te zijn, want met de JD is reizen betaalbaar. Bovendien kunnen langdurige vriendschappen op internationaal gebied bijdragen aan een vreedzame en verdraagzame wereld.

WHAT'S COOKING ?

Gefeliciteerd! Je bent nu bezig met het lezen van de eerste internationale DEMO pagina in de geschiedenis van de JD. De internationale pagina in de DEMO is de opvolger van de internationale nieuwsbrief (INB. Op deze pagina zal je allerlei informatie vinden over wat de JD op internationaal gebied allemaal uitspookt. Bovendien krijgen alle JD'ers deze pagina en dat was bij de INB niet het geval. Dit is dus een extra kans om rond te kijken in de internationale keuken en te zien dat er op de menukaart (de agenda) zoveel lekkers staat dat je wel moet proeven (meedoen)! Zo houden de JD en haar vlaamse zusterorganisatie VUJO van 26 tot en met 28 September het jaarlijkse JD/VUJO weekend met als onderwerp internationale economie. Op het programma staan onder andere een excursie, een discussie met politici uit Nederland en Vlaanderen en last but not least de traditionele volleybalwedstrijd. Daarbij komt nog dat deze weekenden altijd erg gezellig zijn en dat we dit jaar in het om haar zeer lekkere Trappisten-bier bekende Westmalle zitten. Westmalle ligt vlakbij Antwerpen en is makkelijk bereikbaar. Alle reden dus om je bij ondergetekende op te geven. Maar dit weekend is slechts een voorbeeld van wat er internationaal allemaal te beleven valt, er is nog veel meer te doen!

In November en December houden LYMEC en IFLRY hun congressen. Zo'n congres meemaken is een belevenis op zich en biedt een goede gelegenheid mensen uit alle windstreken volgens de beste tradities van hun landen aan politiek te zien doen. Beide congressen worden voorafgegaan door een seminar. De politiek-inhoudelijke discussie wordt dus niet vergeten, net zomin als het pret-aspect. Als je nu nog geen internationale honger hebt gekregen weet ik het niet meer! Tot ziens op een internationale activiteit.

Rogier.

KALENDER VAN GEBEURTENISSEN

SEPTEMBER

6-7	JuLis Congress, Hamburg, Duitsland
7-9	LYMEC prepratory seminar for ELDR Congress, Gummersbach, Duitsland
10	ELDR Council, Brussel
12	ELDR Congress, Brussel
26-28	JD/VUJO weekend

OCTOBER

4-5	NKL Congress, Finland
17-18	East-West Conference Brussel

NOVEMBER

1-2	LYMEC Executive and Extraordinary Congress, Konstanz, Duitsland
15-16	JOVD Congress, Nuland, Nederlands
?-?	NUV Congress, Norwegen

NOVEMBER/DECEMBER

28-04	IFLRY Seminar about "What Europe", Bulgarije

DECEMBER

4-7	IFLRY General Assembly, Bulgarije

Up to JDate

In Up to Date worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's

Privacy op de tocht

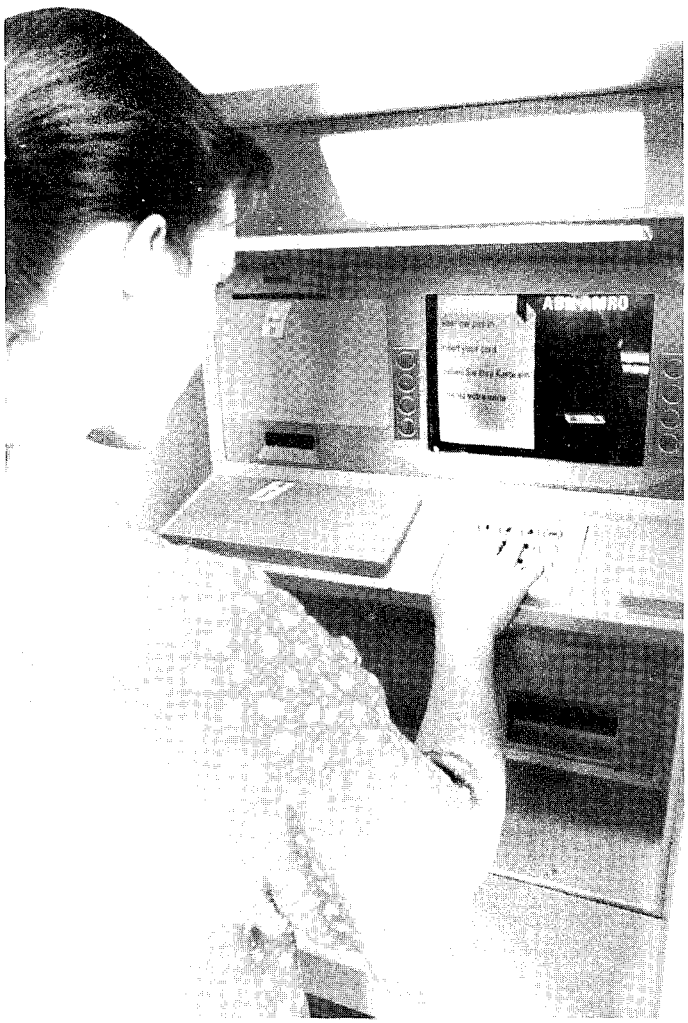

In april organiseerde de afdeling Den Haag een politiek café over privacy in de jaren negentig. Dit idee was ontstaan uit diverse ervaringen van Haagse JD-leden. Deze leden viel het namelijk in toenemende mate op, hoe "normaal" het tegenwoordig is, dat je als winkelend publiek opgenomen wordt op video of dat je als argeloos burger steeds vaker geadresseerde reclame ontvangt, waarvan je de oorsprong niet kunt thuisbrengen. Eén van de leden (Theo Hooghiemstra), die op het thema van dit politiek café afkwam, bleek een deskundige op het gebied van privacy - hij werkt bij de Registratiekamer- en zijn aanwezigheid vormde een welkome aanvulling op de discussie, die er gevoerd werd. Diverse vormen van schendingen van de privacy kwamen aan bod. Er werd gesproken over video-opnamen bij tankstations en warenhuizen, geadresseerde reclame, privacy op het werk en inzage in persoonlijke medische dossiers. Zo vertelde een aanwezige, dat haar moeder inzage in haar eigen medisch dossier werd geweigerd tijdens een gesprek met de specialist. Maar in diverse artikelen uit het Burgelijk Wetboek zijn de rechten rondom medische dossiers wel degelijk geregeld! Zo bestaat er recht op inzage en afschrift, recht op vernietiging van het dossier, maar ook recht op "niet weten" (dit laatste recht wordt bijvoorbeeld geschonden als men bijvoorbeeld AIDS ontdekt tijdens een algemeen medisch onderzoek en dit willens en wetens aan de getroffene wil mededelen). Een andere aanwezige vertelde over de schending van privacy op het werk, omdat "van hoger hand" in openbare statistieken werd bijgehouden, hoeveel werk elke werknemer per week verzette. Bovendien werd er zeer streng op toegezien, dat de werknemer de aanwezige email- en internetfaciliteiten absoluut niet voor privégebruik benutte.

Uit de discussie bleek duidelijk, dat de Haagse JD-leden (en in zijn algemeenheid "de Nederlandse burger"), niet weten, hoe hij/zij deze inbreuken op de privacy kan aanvechten of voorkomen. Dat er echter wel degelijk mogelijkheden bestaan, om de eigen privacy te "bewaken", werd helder door Theo uiteengezet! Om deze feiten wat meer bekendheid te geven volgt hier tenslotte een kort overzicht van enkele "beroepsmogelijkheden" indien je van mening bent, dat je privacy wordt geschonden.

Ongewenste geadresseerde reclame

Als je ongewenste geadresseerde reclame ontvangt kun je de betreffende instantie inzage vragen in je gegevens en inlichtingen vragen over de herkomst van deze gegevens. Vervolgens kun je eisen, om deze gegevens te laten verwijderen uit het bestand. Om in zijn algemeenheid ongewenste geadresseerde reclame tegen te gaan, kun je dat laten weten aan de *Nederlandse Associatie voor Direct Marketing*. DMSA, Antwoordnummer 666, 1000 TL Amsterdam.

Ongewenste "telemarketingacties"

Om te voorkomen dat PTT Telekom jouw adresgegevens aan derden verstrekt, kun je schrijven aan: PTT Telekom B.V., Afd. Klantenservice, Postbus 30150, 2500 GD, Den Haag.

Voor meer informatie en juridisch advies kun je dagelijks tussen 9.00 en 13.00 uur bellen met de Registratiekamer, 070-3811300.

Al met al was het een geslaagd politiek

Tessa Maas

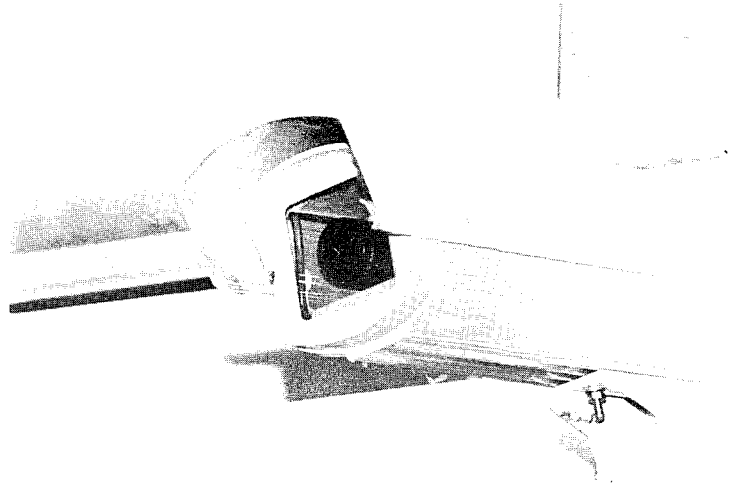

Vacante post opgevuld

Onlangs ben ik, Andor Admiraal benoemd tot secretarisPublic Relations a.i. in het landelijk bestuur van de Jonge Democraten. Deze post was al geruime tijd vacant en omdat ik nu, na mijn tentamens, demogelijkheid had om deze post op te vullen heb ik mij kandidaat gesteld.Ik zal mij de komende periode met name gaan richten op twee dingen. In deeerste plaats natuurlijk op het persbeleid van de JD. Ik zal mijn best doen dit zo goed mogelijk te verzorgen. In de tweede plaats zal ik mij, samen met anderen, bezig gaan houden met de publiciteitscampagne van volgend jaar. De introductiedagen bij dehogescholen en universiteiten vallen in 1998 namelijk vlak na deverkiezingen en dat betekent dat het een goed moment zal worden voor de JD om campagne te voeren. Om daar optimaal gebruik van te maken probeer ik,samen met de rest van het LB, al in een vroeg stadium met goede plannen te komen. Iedereen die ideeën heeft over deze campagne of over het persbeleid van de JD kan mij natuurlijk altijd bellen, buzzen of emailen:
tel. 0229 - 246734, buzz. 06 - 59538158 of andor@pi.net.

JD Cyberspace zoekt hoofdredacteur

Eind oktober zijn er, wederom, elektronische verkiezingen voor de JD Cyberspace hoofdredacteur. Lijkt het jou een uitdaging om de voorpagina bij te houden van een site die ruim 500 maal per maand wordt bezocht en een enthousiast team van webredacteuren te coördineren ? Stel je dan kandidaat voor deze functie. Bel of mail voor meer informatie rond de procedure en termijnen rond de kandidaatstelling naar Wim Rampen (040 2048597 of w.rampen@pi.net). Voor vragen over de functie zelf kun je bellen of mailen naar Xander Mol (010 2431443 of xahmol@pi.net) of Andor Admiraal (0229 237050 of andor@pi.net).

Jongeren en Oorlog

Oorlogen zijn er altijd al geweest en zullen er voorlopig ook nog wel zijn. Oorlog staat dichterbij ons leven dan we denken. Een paar uur vliegen is genoeg om in een oorlogsgebied te komen. Jongeren spelen hierbij een belangrijke rol. Soms zijn ze deelnemer, vaak slachtoffer. Toch zijn ze tegelijkertijd ook de toekomst voor een land.
De Stichting Jongerenoverleg JOJO(voortgekomen uit verschillende PJO's, waaronder de JD) organiseert hierover een weekend van 17t/m19 oktober 1997 in de jeugdherberg te Elst. Tijdens dit weekend zullen een tiental jongeren afkomstig uit (actuele) oorlogssituaties uit te hele wereld aanwezig zijn. Zij zullen vertellen over wat ze hebben meegemaakt, en in gesprek gaan met Nederlandse jongeren over toekomstverwachtingen en dergelijke. In het weekend zullen niet alleen de traumatische consequenties van oorlog worden benadrukt, maar ook de rol van jongeren bij de opbouw van een land na de oorlog.
In de vorm van workshops en een 'jongerentribunaal' wordt gewerkt aan een slotdocument met daarin bevindingen en aanbevelingen van het weekend dat aangeboden zal worden aan de gastspreker van zondagochtend minister Pronk. Vanwege het internationale karakter van het weekend en de afkomst van de gasten zal de voertaal Engels zijn. Dit hoeft echter geen reden te zijn om niet te komen.
Iedereen wordt van harte uitgenodigd deel te nemen aan het weekend. De kosten bedragen bij tijdige aanmelding en betaling slechts fl. 45,- gulden (anders fl. 50,-). Hierbij zijn de twee overnachtingen, het eten en de readers inbegrepen. Aanmelden kan door te bellen met Annemiek de Haan(030-2910141) of Inge Hagens(0485-350007 of de bijdrage vanfl.45,- over te maken op rekening 4346499 o.v.v. JOJO en je naam en adres. Na aanmelding ontvang je de informatiebundel en evt. andere aanvullende informatie. Tot JOJO !

Grondwet 150 jaar

In september wordt een nieuwe projectgroep '150 jaar Grondwet' (1848 - 1998) opgezet. Dit is naar aanleiding van het 150 jarig bestaan, in 1998, van de Grondwet van 1848. Hierin werden de beginselen van de constitionele monarchie en van de parlementaire democratie definitief verankerd. Tevens wordt dan het 200ste geboortejaar van Thorbecke, de grondlegger van de grondwet, gevierd.
Het ministerie van binnenlandse zaken organiseert komend najaar en volgend jaar allerlei activiteiten rond het thema Grondwet. De JD wil hier graag op inhaken door een projectgroep in het leven te roepen. Op maandag 8 september zal de eerste bijeenkomst plaatsvinden in de stationsrestauratie van Utrecht Centraal Station om 19.30 uur. Alle belangstellenden zijn welkom.Voor meer informatie kun je contact opnemen met Heino, tel 030 2581171.

Binnenhofexcursie

De binnenhofexcursie staat weer op het programma! Dinsdag 14 oktober is een delegatie van de JD welkom in het politieke hart van Den Haag. Aan het programma van die dag wordt gewerkt. Het ligt in de bedoeling om een fractievergadering van D66 en het vragenuurtje aan het kabinet bij te wonen. Tevens wordt geprobeerd een gesprek met een D66 kamerlid te regelen. Het aantal plaatsen is beperkt dus geef je bijtijds op bij Heino, 030 2581171.

Gezocht

Mensen die een beetje tijd en energie kunnen missen voor de commissie Organisatie van de JD. De secretaris organisatie is nog op zoek naar mensen die willen helpen bij het uitnodigen van gasten voor -en organiseren van het congres. Bel naar Annemiek (030-2910141). Doe het wel snel!

In het voetlicht

Hoi, politiek geïnteresseerde luitjes! Ik ben Vera, 24 jaar en sinds kort ben ik jullie nieuwe secretariaatsmedewerker. Daarom wil ik mijzelf graag aan jullie voorstellen. Voordat ik bij de jonge democraten terecht kwam, was ik als free-lance medewerker actief in de vertegenwoordiging. Na enige jaren daarin werkzaam te zijn geweest, zocht ik een nieuwe uitdaging. Die vond ik terug in de functie van secretariaatsmedewerker bij de JD. Ik kon direct in deze dynamische omgeving aan de slag! Als er werk gedaan moet worden, dan is het meestal erg interessant en gevarieerd. Al met al heb ik bij de JD een leuke job gevonden. Tenslotte: mijn hobbby's zijn acteren, toneel in het algemeen, filosofie en psychologie.
Groetjes, Vera.

Confrontatie over Ruigoord

De Jonge Democraten Amsterdam hebben de plaatselijke D66-afdeling geconfronteerd met JD-standpunten over Ruigoord. Deze standpunten hadden zowel betrekking op het behoud van het natuurgebied, als het referendabel verklaren van een besluit daarover.
Deze confrontatiebijeenkomst vond plaats op 9 juni. Inmiddels had de gemeenteraad van Amsterdam al een besluit genomen. Ondanks vele protesten wordt de nieuwe Afrikahaven gewoon aangelegd. Je zou dus kunnen denken dat de bijeenkomst weinig zin meer zou hebben. Toch werd het een open en waardevolle discussie.
Vice-voorzitter Politiek Andor Admiraal gaf het startschot met een uiteenzetting van ons econologisch standpunt,volgens welke de economische en ecologische waarden van Ruigoord hetzelfde zijn, en waarom in dit geval voor de natuur moest worden gekozen. Nu gaf Andor wel toe, dat hij enkele maanden terug nog niet zo overtuigd was van de natuurwaarde van Ruigoord. Maar na een bezoek aan Ruigoord,het zien van zoveel natuurschoon en het ondergaan van een weldadige rust, klonk er vuur in zijn speech.
Na zijn betoog volgde de gemeenteraadsfractie-voorzitter van D66, Bart Robbers, die het besluit van de gemeenteraad toelichtte. Hij maakte gebruik van vele besluiten, data en dossiers. Ofschoon het plan om de haven aan te leggen al dertig jaar bestaat, bleek het nu opeens zeer spoedeisend te zijn. De Amsterdamse haven maakt nu winst, de grond is duur en de huuropbrengsten voor de gemeentekas zijn hoog. Om daar nu nog eens een referendum over te gaan houden zou de boel veel te veel vertragen (wel een half jaar). Dat is zonde.
Nu zou het wel een beetje vreemd zijn als de referendumpartij bij uitstek zich hier zo gemakkelijk vanaf zou maken. Robbers gaf dan ook eerlijk toe dat de D66-fractie verdeeld was op dit moment. Pas na veel discussie bleek een kleine meerderheid, waaronder de twee wethouders, tegen een referendum te zijn. Robbers' betoog maakte in ieder geval duidelijk, dat het besluit over Ruigoord toch voornamelijk op economische gronden genomen was. Dit leidde tot een belangrijk punt, waar de JD moeite mee had. Want waar blijft de erkenning voor de waarde van de natuur? Een vergelijking met IJburg werd snel gemaakt; daar was de economische waarde (de vraag naar huizen) immers groter dan de ecologische waarde. Volgens Robbers moesten we voor natuur dan maar naar de randmeren gaan.
Concluderend kun je zeggen, dat D66 het wel eens moeilijk kan gaan krijgen met de verkiezingen als een democratische en groene partij. Wie weet kan de JD haar een handje helpen door de confrontatie met de partij niet uit de weg te gaan.
Joris Kleverlaan

Naar ons wordt geluisterd

Het lijkt al een eeuwigheid geleden dat de Jongeren Gemeenteraad Zoetermeer (JGZ) werd opgericht. Sinds de oprichting in november 1994 hebben we veel gedaan en hard gewerkt. In het eerste jaar zijn de belangrijkste issues, zoals woningbouw voor jongeren, fietspaden, jongerencentra, referendum over het nieuwe zwembad en een tweede coffee-shop aangepakt. Daarna werd het een stuk moeilijker. Het bleek dat de input van jongeren, die niet verbonden zijn aan een politieke (jongeren) organisatie, bijzonder klein was. Ook de gemeente stond in eerste instantie niet te springen om ons van het begin af aan te betrekken bij besluitvorming. Verder kregen veel fracties problemen met het bezetten van de beschikbare zetels.
Gelukkig kan ik nu zeggen dat deze kinderziektes zijn overwonnen en dat we weer volop inspiratie hebben. We worden in een vroeg stadium betrokken bij de opstelling van beleidsnota's. Bijvoorbeeld de sportnota, jongerennota en de speelnota. Ook hebben we deelgenomen aan rondetafel-gesprekken over jongeren in Zoetermeer. Daarbij lag de nadruk op de behoeftes die de jongeren zelf aangaven. Er werd met verscheidene hulpverleningsinstanties en welzijnsinstanties gekeken naar de beste oplossingen voor een aantal (grote) problemen, waarmee een sterk groeiende stad als Zoetermeer te maken heeft. Oplossingen bleken toen moeilijk te vinden. Wat toen met name bleek, was dat je niets kunt doen wanneer je de steun van de jongeren zelf niet hebt. Geloof me, dat klinkt logischer dan het is. Van deze gesprekken heeft JD-Zoetermeer (en ik denk ook de andere politieke jongerenorganisaties in Zoetermeer) veel geleerd.
We hebben nu een aantal bijna te soepel verlopen vergaderingen achter de rug. Het hoogtepunt was een JS-voorstel (helaas, ik wilde dat wij eraan gedacht hadden) over de nalatigheid van de brandweer met betrekking tot de brandveiligheid op scholen. Met dit voorstel hebben we de brandweercommandant het vuur na aan de schenen gelegd.Gelukkig was er de laatste vergadering weer sprake van een beetje discussie.
Wij zelf zijn op dit moment bezig met een voorstel over gehandicaptenbeleid. Door middel van gesprekken met jongere en oudere gehandicapten, met name rolstoelgebruikers, zijn we achter een aantal zeer absurde zaken gekomen. Zo heeft de gemeente ergens op een plaats waar een rolstoel de stoep op kan, precies in het midden een afvalbak geplaats. Na commentaar hierop werd de bak weggehaald, alleen om plaats te maken voor een parkeerplaats. Aangezien het gaat om een plek vlakbij een flatgebouw met aangepaste woningen zijn hier vrij veel mensen de dupe van. Iedere keer lost de gemeente het probleem op door een nieuw probleem te creëren. Helaas gaat het niet alleen om dit ene voorbeeld. We hebben al vrij veel van dit soort situaties opgespoord. We hopen dat we de gemeente zover kunnen krijgen, dat ze een beter gehandicaptenbeleid voert.
Nu weet de rest van de JD ook weer waar wij in Zoetermeer mee bezig zijn. Wanneer mensen uit de buurt zich geroepen voelen plaats te nemen in de JGZ, kunnen ze altijd contact met mij opnemen (tel: 079-3311957).
Katja van den Berg
Voorzitter en fractie-voorzitter

Noord-Ierland Seminar

Van woensdag 5 november tot en met maandag 10 november vertoeven we in Belfast, Noord Ierland(Ulster ook wel genoemd). Dit gebied dat volop in het nieuws was in het voorjaar en in de zomer, heeft z'n eigen problemen. Die problemen zijn ontstaan door het feit dat de bevolking in twee kampen is verdeeld. Onder andere criminaliteit, onderwijs en jeugdbeleid hebben hierdoor een eigen karakter in dit gebied. Kom het met je eigen ogen zien.....

We verblijven in Belfast in een jeugdherberg om de kosten zo laag mogelijk te houden. De kosten bedragen slechts fl. 350,-. Heb je nog vragen of wil je je opgeven ? Bel Marleen van Oort (030)2519673. Zeg bij het opgeven meteen even of je in het bezit bent van een rijbewijs.

Zeilweekend afdeling Groningen groot succes

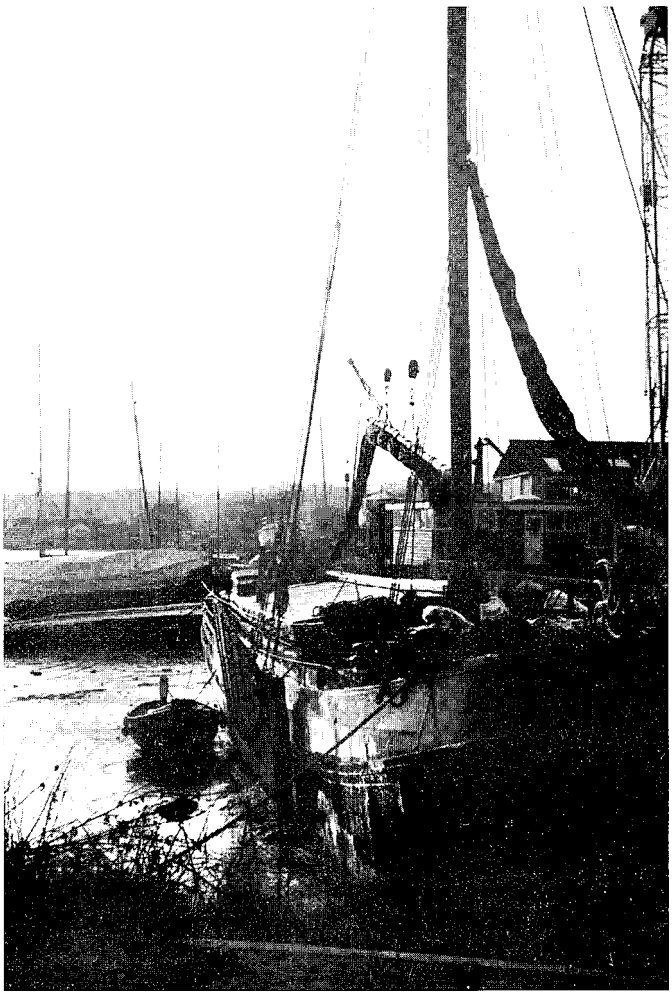

Al een aantal jaren achter elkaar organiseert de afdeling Groningen een zeilweekend in Friesland om het jaar af te sluiten. Dit jaar was het op 5 en 6 juli weer zover; maarliefst 20 mensen wilden hun zeilkunsten beproeven. Onder de 20 deelnemers waren niet alleen leden uit Groningen, ook het landelijk bestuur was vertegenwoordigd. Naast de Groningers waren ook Sjoerd, Annemieke en Milko present in het Friese Grou.

Het weer leek die zaterdagmorgen goed mee te gaan werken; een stralende zon zorgde er al snel voor dat veel JDers zich in een korte broek hesen. Na de boten (5 in totaal) verdeeld te hebben vertrokken we richting het Sneekermeer. Onze geplande eindbestemming van de eerste dag was Sneek, waar we wilden gaan overnachten.
Er stond niet heel erg veel wind, maar vooruit kwamen we wel. Alles ging goed, totdat we in Akkrum de eerste en meteen de moeilijkste brug troffen. Deze openschuivende spoorbrug was erg smal, ook voor BM'ers (kleine zeilbootjes). Vier boten kwamen er ongeschonden doorheen, bij de vijfde ging het bijna mis, maar gelukkig wierp iemand haar been tussen de wal en het schip. De boot kwam zo ongeschonden door de brug (belangrijk, want we wilden de borg natuurlijk wel terug), maar het been zag er minder fraai uit.
Gelukkig kwamen we niet meer van deze obstakels tegen en na een uurtje of vijf te hebben gezeild kwam Sneek in zicht. Deze Waterpoortstad heeft gelukkig vele mooie aanlegplaatsen dichtbij het centrum en een mooi plekje was dan ook snel gevonden. Helaas moest Annemieke ons in Sneek al verlaten, zodat Sjoerd in zijn eentje overbleef als landelijk bestuurder. Gelukkig zat hij lekker warm tussen drie giechelende Groningse meiden...
Nadat alle boten in Sneek aangelegd hadden, had iedereen honger en gingen we op zoek naar voedsel.
Na wat rondlopen werd een klein restaurantje met daghap aangewezen als eetgelegenheid. De ober was nogal overdonderd door een gezelschap van 19 JDers en naar mate de avond vorderde, raakte hij meer en meer van de kaart. Ik moet erbij zeggen dat dat niet kwam door de JDers. Gelukkig kreeg hij bij het afruimen hulp van een Jonge Socialist in ons midden (zij deed haar lidmaatschap van deze organisatie dus eer aan).
Na het eten was het tijd om Sneek op de hoogte te stellen van onze aanwezigheid. Het is vrij moeilijk om met een groep van 19 mensen ergens heen te gaan waar iedereen het naar zijn/haar zin heeft. De groep viel 's avonds uit elkaar en werd weer herenigd tussen een en twee uur. De feeststemming zat er goed in (de polonaise is zelfs nog gedanst), maar Sneek is Groningen niet en rond half vier moesten we noodgedwongen terug naar de boten omdat alles dichtging. De ingeslagen flessen wijn zijn trouwens wel opgekomen.
En toen was het alweer zondag.,.. Sjoerd moest om 9 uur 's morgens de trein hebben omdat hij bij de vergadering van het landelijk bestuur wilde zijn. Nadat hij weg was veranderde alles; het begon namelijk te regenen. De korte broeken maakten plaats voor regenpakken. Op zich is regen niet zo erg, maar wel als nog maar 1 buitenboordmotor van de drie werkt en er nauwelijks wind is. De stemming daalde behoorlijk, maar gelukkig zijn we al liftend weer in Grou aangekomen. Iedereen was behoorlijk nat en koud en op station Leeuwarden viel de groep uiteen. Slechts 5 'bikkels' haalden de Febo in het centrum van Leeuwarden...
Het zeilweekend was, ondanks de regen, een groot succes. Volgend jaar gaan we zeker weer een jaarafsluiting organiseren en hopelijk mogen we dan nog meer niet-Groningers verwelkomen, dan dit jaar!!

Tjitske Hartman

♦

Sportieve JDers tijdens het zeilweekend georganiseerd door de afdeling Groningen

Lekker gezellig

Petite Politiqu

HOT Summer Special

BOLKESTEIN LAPT MILIEU AAN ZIJN LAARS!

FRITS BOLKESTEIN *ging dit jaar niet op vakantie. De vijfenzestige jarige VVD-leider en zijn vrouw* ***FEMKE BOERSMA*** *zijn druk doende met de verbouwing van hun sjieke, smaakvol ingerichte appartement in Amsterdam-Zuid. De verbouwing van de keuken zorgt voor de nodige* ***overlast****, zoals bouwafval. Desondanks blijft het volgens intimi zeer proper in* ***Huize Bolkestein****. Men vraagt zich dan ook af waar al dat bouwafval blijft.* ***PP*** *wist de hand te leggen op deze onthullende foto's waarop duidelijk te zien is waar Frits zijn oude keuken laat:*
IN DE PRULLENBAK! *SCHANDALIG! Met al zijn* ***inkomsten*** *kan er toch wel een* ***CONTAINER*** *af?!!!*

HANS WIEGEL
Spetter, Spieter, Spater,
Lekker in het water

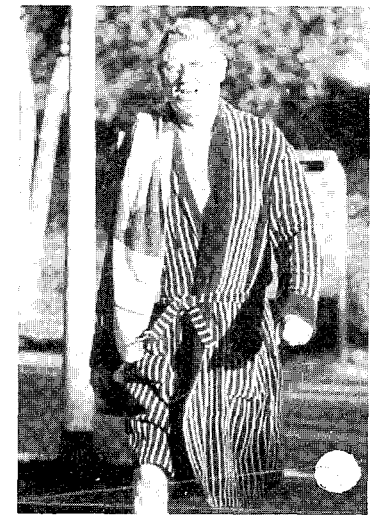

Als voorzitter van de vereniging van *particuliere ziektekostenverzekeringen* pleit VVD-senator **HANS WIEGEL** jaren voor een gezondere leefstijl. Zelf trekt hij op zijn vakantieadres graag een baantje in het zwembad. De **HOTELMANAGER** heeft **WIEGEL** gemaand zijn hobby voor dag en dauw uit te oefenen zodat er voor de overige hotelgasten overdag voldoende ***RUIMTE*** overblijft.

SUZANNE'S VAKANTIE TOP 5

1. Tibet: **Grappig klein volk in de bergen van India met een zeer geavanceerd afvalverwerkings-systeem. Let op de Biobakken in de kloosters en tempels.**

2. Suriname: **Ondanks de hoge temperaturen sneeuwt het er vaak: heel apart!**

3. Noord Korea: **Geniet van de totale mystiek van alles. Waar is iedereen?**

4. Bikini Atoll: **Altijd stralend weer. Prachtige ruines van een oude beschaving die als sneeuw voor de zon is verdwenen .**

5. Luxemburg: **FLux. 27,- (Fl. 1,35) voor 1 liter Euro95 !**

Aloha
Suzanne

BRENGT PAUL WITTEMAN
HANS WIJERS *AAN DE DRANK??!*

VARA-presentator **PAUL WITTEMAN** laat zich er graag op voor staan dat hij precie weet wat er in de politiek gaat gebeuren. Zo was hij er van overtuigd dat minister **HANS WIJERS** de opvolger zou zijn van D66-leider **HANS VAN MIERLO**. Toen hij de bewindsman er over sprak, ontkende Wijers alles. Maar Witteman was zo van zijn gelijk overtuigd dat hij er een peperdure fles wijn om durfde te verwedden. Toen Hans van Mierlo onlangs **ELS BORST** voorstelde als zijn opvolger, moest Witteman *zijn ongelijk* toegeven. Hij moest diep in de buidel tasten om een fles **Chassagne Montrachet '79** te kopen en die bij de minister van Economische Zaken te laten bezorgen. *(bron: Weekend)*

HOLIDAY PP

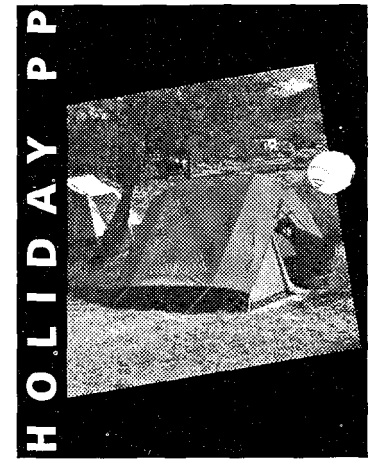

Eigenaar: *Jan Marijnissen*
Plaats: *Orange (Frankrijk)*
Geschatte waarde: *f 795,-, Goed.*
Ligging: *Schuine helling 15% Matig*
Gevel: *Trendy mintgroen, een-stoks met scheerlijn en drie handige ritsen. Luifel is te klein. Goed*
Het raam: *Zeer fijn maaswerk tegen ongewenste insekten. Weinig uitzicht. Goed*
Inkijkfactor: *Met verlichting aan tegen donkere hemel. Uitstekend (silhouet)*
Eindoordeel: *Sanitair Franse slag: muntjes en hurken. Plaatselijke bibliotheek goed bereikbaar, maar matig voorzien. Let op struikel niet over de scheerlijnen. Reserve haringen vereist.*

***

* matig, ** voldoende, *** goed, **** zeer goed, ***** uitmuntend.

Hoofdredacteur: *Meino van Dijk.* **Redactie:** *Martijn Broeders • Suzanne Eijkelkamp • Marco van Lierop • Sonny Lim • Edwin Peek • Milko Vernooy.*

Landelijk Bestuur

Voorzitter
Joost Boermans, 020-6855208, jhb@euronet.nl, 06-59701984
Vice-voorzitter Politiek
Jilda Mercx, 015-2135709, jilda@dds.nl, 0659718332
Algemeen secretaris
Mariska Petrignani, 030-2732487
Penningmeester
Charlene Versluijs, 053-4344083, c.s.versluijs@student.utwente.nl
Secretaris Organisatie
Annemiek de Haan, 030-2910141, a.w.dehaan@stud.fsw.ruu.nl
Internationaal Secretaris
Rogier van Rooij, 020-6407549, r.vanrooy@dds.nl
Secretaris Scholing & Vorming
Heino Blanckaert, 030-2581171, H.A.R.M.Blankaert@fys.ruu.nl
Secretaris Ledenwerving en Opvang: Sjoerd Reijn-Kloosterhuis, 030-2733697
Secretaris Public Relations
Andor Admiraal, 02292-246734, andor@dds.nl

Coördinatoren projecten 1997
JOJO Ahmed Larouz, 079 - 3314095
Noord Ierland Seminar
Marleen van Oort, 030-2514373
Gedragscodes voor Bedrijven Xander Mol 010 - 2431443
Vrijzinnig Democratie
Jan Coppoolse 024 - 3561070
150 jaar Grondwet
Heino Blanckaert 030 - 2581171
Ruimtelijke Ordening Milieu en Infrastructuur
Oele Koornwinder 030 - 2512115

Werkgroepen

Culturele Verscheidenheid
Nelleke Jansz, 0182-532323
Ethiek
Gerard Janssen, 030-2897500
Economie
Christiaan Hiddink, 010-4431688
Europa
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869
Gelderland
Maarten Covers, 024-3554498
Internationale Betrekkingen
Nadja Jungmann, 071-5213666
Jongerenbeleid
Paul Kraan (CPZ), 020-6192618
Mensenrechten
Marion van Geest (int.) 070-4273506
Ido van der Meulen, 030-2714506
Midden-Oosten
Cor Sandburg, 020-6825212
Floor Nuiten, 020-6934752
Milieu
René Cornelissen, 053-4359380
Ontwikkelingssamenwerking
Annemiek de Haan, 030-2910141
Vrede en veiligheid
Gerrit-WimGerritsen, 053-4357869

Agenda

Augustus

21-28 Uitzending NCRV-TV:"Het Reces" Info-020-6855208, Joost Boermans

28-31 Vredesfietseling/IJzerbedevaart. Info:020-6407549, Rogier van Rooij

September

8 Deadline Demo 14.5

8 Bijeenkomst rond het thema'de Grondwet' in Utrecht. Info: Heino Blan ckaert, 030-2581171

9 Politiek Café te Rotterdam. In café Pardoen, Spaanse Kade 62. Info:Mirjam van de Geijn , 010-4372087

16 Drugsbeleid in een verenigd Europa te Leiden Info: Mar tin Laver, 071-5124212

21 Bespreking discussiebundel "Vrijzinnig-Democratie" te Leiden. Info: 071-5124212

24 Nacht van de Democratie in Leiden. Info: Annemiek de Haan.

November

5-10 Noord-Ierland Seminar te Belfast. Info: 030-2519673, Marleen van Oort.

15-16 ALV-30. Congres van de Jonge Democraten te Arn hem. Info: 6855208, Joost Boermans.

De demoredactie wenst de Jonge Democraten een heel actief JD seizoen 97/98

Politiek café

Amsterdam
eerste maandag politiek café met bekende sprekers; derde maandag Vrije discussie, Café P96, Prinsengracht 96, beide aanvang 20.00

Arnhem
vierde dinsdag, 20.00, Grand Café, Korenmarkt 16, Arnhem

Delft
tweede woensdag, 20.00, Café Verderop, Westvest 9

Den Haag
derde dinsdag, 20.00, Café Het Gouden Hooft, naast de Grote Kerk

Eindhoven
Dolle derde donderdag, info bij Peter Slegers (040-2126841)

't Gooi
laatste zondag, 19.30, Café Dudok, Larenseweg 2a, Hilversum

Groningen
laatste dinsdag, 20.00, Café Binnenhof, Oosterstraat 7a

Leeuwarden
tweede dinsdag, 20.00, Syb's bar, Doelesteeg

Nijmegen
20.00 Café De Zaak, Grotestraat 9

Rotterdam
tweede dinsdag, 20.30, Café Pardoen, in de Oude Haven

Twente
derde maandag, 20.30, Café Het Binnenhof, Walstraat 2, Enschede

Utrecht
eerste dinsdag, 21.00, Café 't Hart Voorstraat 10, (tel. 030-2319718)

Zoetermeer
derde vrijdag en eerste maandag, café 'Queen of Hearts'.

Leiden
derde dinsdag, café 't Kaisertje, Keizerstraat 4.

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten nummer 2, jaargang 14 verschijnt 6x per jaar (ISSN 0925-4390)

Demois het onafhankelijk orgaan van de Jonge Democraten. Publicaties geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie of het Landelijk Bestuur weer.

Hoofdredacteur
Elly van der Munnik (070-4020117)

Redactie
Bernhard Jongejan
Meino van Dijk
Suzanne Eijkelkamp
Miranda van den Berg
Milko Vernooy (fotograaf)
Paul van der Weijden (vormgever)
Paul van Dulmen
Louise Muller
Oele Koornwinder

Druk: Coene BV, Den Haag
Foto voorkant: Milko Vernooy

Redactie-adres
Secretariaat JD t.a.v. Demo
Postbus 660
2501 CR Den Haag
tel. 070-3622162/fax. 070-3641917
E-mail: jd@dds.nl
Giro: 3461482 (ook contributie)

Aanleveren kopij
Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Alleen bijdragen die op floppy worden aangeleverd worden behandeld. Dit dient bij voorkeur te gebeuren in WordPerfect (5.x,6.x) of MS Word (6.0,7.0) bestanden. Eén Demo-pagina bedraagt ± 750 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende Demo worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit Demo worden overgenomen. Voor advertenties kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

Abonnementen
Een abonnement kost Fl 30,- per jaar. Ook losse nummers zijn te verkrijgen voor Fl 5,- per stuk ex. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Iedereen wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat.

Een JD'er

Gerard Janssen uit Utrecht

Gerard Janssen is de coordinator van de werkgroep ethiek. Hij is aio scheikunde in Utrecht. Op het Centraal Station in Utrecht spraken wij over ethiek.

Ik ben altijd geinteresseerd geweest in filosofische vraagstukken. Vooral om er achter te komen waarom je dingen doet en waarom de dingen zijn zoals ze zijn. Waarom vinden wij dingen goed of slecht en wat zijn normen en waarden. De JD biedt de mogelijkheid om over onderwerpen te praten die algemeen aanvaard zijn en dingen die de maatschappij op de helling zetten. Hiermee bedoel ik onderwerpen zoals abortus, medische ethiek, etc.

Ik begin de ethiek met de stelling dat alle mensen zijn gelijk. Vervolgens zeg ik alle mensen zijn niet gelijk. Het is gemakkelijk om te zeggen dat alle mensen gelijkwaardig zijn. Dit is een makkelijke zekerheid en tevens een uitgangspunt om mee te werken, maar dat wil niet zeggen dat dat ook zo is. De ethiek zit niet in de natuur van de mens maar heeft die wel nodig om een ordening aan te brengen in de wereld waarin die leeft. Vervolgens kan je vast stellen dat de ethiek bepaald wordt door diegene die de macht heeft. Bijvoorbeeld een vrouw die abortus wil. De ethische vraag is dan handel ik in het belang van de vrouw of in het belang van de foetus. In de Den Haag zal de beslissing vallen dat abortus wel of niet is toegestaan.

Door twijfelen ga je argumenten verzinnen. Dit is goed want dan neem je niet alles zomaar aan.Ons beeld van gelijkwaardigheid is een puur westers beeld. Er zijn landen waar dat niet zo is (bv India). Ik twijfel ook of dat wel zo is. Je kan zelf verder gaan en alle organismen op aarde gelijkwaardig stellen. Je krijgt dan de vraag: Wat is erger het doden van een zwak begaaft persoon of een varken? De keus tussen de zwak begaafde persoon en het varken is een keus tussen individuen. Ik denk dat dit een manier is om over ethiek en gelijkwaardigheid na te denken.

Het idee van de werkgroep was een aantal landen met elkaar te vergelijken. Kijken wat voor mensen er wonen en dan kijken of ze kunnen leven zoals ze willen leven en dat ze zich kunnen ontplooien.Ook willen we dan kijken of ze vrede hebben met het systeem in hun land en of ze de beslissing kunnen nemen die ze willen nemen. Ik dacht dan aan het islamitisch systeem, het communistische systeem in China en het totalitaire systeem in Singapore. Dit idee was niet uitvoerbaar omdat je in een avond je niet kan inleven in een cultuur aan de andere kant van de wereld. We bespreken op dit moment dingen die te maken hebben met onze samenleving. Op dit moment denken we na over ons regeringssysteem. Ik vind Nederland geen democratisch land is en de term een parlementaire democratie is naar mijn mening een lege term. Er wonen mensen in Nederland die het goed hebben en mensen die het slecht hebben. De mensen die het goed hebben, hebben dan automatisch meer inspraak. De afspraak dat alle mensen gelijk zijn is dan net zo twijfelachtig als de afspraak een en een is twee. De geestes wereld van de mens bepaald of iets goed of slecht is en niet de fysische wetten.

De werkgroep ethiek beslaat alle onderwerpen zoals milieu, mensenrechten, enz. Ethiek is keuzes maken en een kwestie van macht en belangen. Alles wat een mens doet en dit heeft gevolgen. Net zoals kleine dingen grote gevolgen kunnen hebben, zoals bij het "butterfly effect" (Een vlinder die vliegt in Tokio kan een orkaan veroorzaken in New York = de chaos theorie.)

Toeval vind ik dat gene wat niet te verklaren is. Toeval is een concept om dingen te verklaren die we niet kunnen verklaren. Zo vind ik als een volstrekt niet religieus iemand God toeval. Ik ben streng religieus opgevoed, mijn ouders vinden het niet fijn dat ik er zo over denk. Ik kan daar niet bij stil staan, want net als iedereen denk ik aan mijn eigen belangen. Toeval is ook belangrijk, dit bepaald de wereld.

Bij de JD leer je nadenken en alle mensen met hun meningen worden gerespecteerd. Ik ben in grote lijnen eens met de standpunten van de JD. Het benaderen en testen van ideeen kan heel breed bij de JD.

♦

Tekst: Miranda van den Berg
Foto: Milko Vernooy

Oktober 1997

Jaargang 14
Nummer 5

DEMO

JONGE DEMOCRATEN
VRIJZINNIG-DEMOCRATISCHE JONGERENORGANISATIE

Ds. Hans Visser
Tegen de stroom in

Redactioneel

'In een samenleving die economische vooruitgang laat zien, mag geen sociale stilstand of achteruitgang optreden. Bevordering van de arbeidsdeelname blijft voorop staan.' Hele mooie woorden in een even mooi klinkende troonrede. Economisch gezien gaat het goed met Nederland. De staatsschuld daalt en het aantal mensen met een uitkering daalt ook aanzienlijk. Maar Kok heeft groot gelijk als hij de euforie hieromtrent tempert. Zo mag de staatsschuld gedaald zijn naar 70 % van het BBP, zij is nog altijd vele malen hoger dan de staatsschuld in 1977 van slechts 40 % van het BBP. Ook hangt er een dreigende wolk boven ons hoofd die vergrijzing heet. Het aantal mensen wat over enkele jaren een AOW krijgt, zal aanzienlijk toenemen. En deze AOW moet wel gefinancierd worden. Kortom, er zullen inderdaad meer mensen aan een baan geholpen moeten worden, om deze groep te kunnen onderhouden. Maar alsjeblieft niet via die veel te mooi voorgestelde moderne formule van flexwerkers. Wijers mag dan wel zeggen, dat 'uit onderzoek' is gebleken, dat jongeren geen bezwaar hebben tegen flexwerken, maar onder wie heeft hij dit onderzoek in vredesnaam verricht? Onder technici, die toch wel makkelijk aan een baan komen? Wees realistisch! Ik ken genoeg jongeren, die helemaal niet blij zijn met dat moderne flexwerkverschijnsel. Ook jongeren willen wel een beetje zekerheid in hun werk en er niet na drie maanden weer uitgekickt worden, zonder dat ze ook maar enige affiniteit met het bedrijf of genoeg ervaring opgedaan hebben. Maar dat is ook zoiets. Kijk je naar advertenties, dan lijkt het wel alsof studenten al jarenlange werkervaring nodig hebben alvorens te kunnen solliciteren. Waar moeten ze die werkervaring vandaan halen? Dankzij Ritzen en het onderwijsbeleid hebben ze niet eens tijd voor werk naast de studie. En dan nog een niet zo fraai toekomstperspectief voor studerende jongeren. Hogeropgeleiden blijken vaak te duur te zijn voor bedrijven. Zij willen voor een dubbeltje op de eerste rang zitten. Dit is ook de reden waarom afgestudeerden vaak banen op een lager niveau moeten nemen, waardoor arbeidsplaatsen weer weggekaapt worden voor de neuzen van de MBOers. Nee, fraai is dat, hoe de werkgelegenheid in Nederland geregeld, of juist niet geregeld is.
Tot slot, want voor mij is dit ook echt het slot als hoofdredacteur van DEMO, wil ik mijn opvolger veel succes wensen. Ik kijkmet heel veel plezier terug op het afgelopen jaar.
Het mag nu duidelijk zijn, er komt weer een congres aan met veel vacante functies, politieke moties en resoluties!

Elly van der Munnik

Deadline

Demo 14.6
24 November 1997

In deze DEMO

3 ***Interview met Hans Visser: dominee beschermt underdogs***

6 ***Zonne-energie, nog een lange weg te gaan***

8 ***Diana is dood, leve de Koningin? Gerrit-Wim Gerritsen analyseert***

9 ***Evenredige vrachtverdeling: pompen of verzuipen***

12 ***Dertigste JD-Congres: geen feestmutsen, wel verrassingen***

20 ***Interview:Remonstranten, voorlopers in vrijzinnigheid***

22 ***Vrijzinnig Katholiek: Hand in hand de anarchie in stappen***

11 *Boekrecensie: Figuranten*
23 *Onder de Hamer*
23 *Internationaal Nieuws*
24 *D'emoties*
25 *Op Scherp*
26 *Up to JDate*
30 *Petite Politique*
32 *Een JD'er*

Dominee Hans Visser gaat tegen de stroom in

Alsof ík gekke Henkie ben

"De Rijksrecherche dacht dat ik hier een kast vol met valse paspoorten had, zoals er nu mensen zijn die denken dat ik een zak met heroïne heb staan waar ik af en toe uit zit te scheppen. Of ik gekke Henkie ben! Af en toe denken sommige mensen dat die dominee een of andere debiel is of zo. Ook journalisten begrijpen er af en toe geen bal van."

Meino van Dijk & Bernhard Jongejan
Fotograaf: Milko Vernooy

'De democratie hoort immers op de straat'

Hans Visser volgt zijn geweten, ook als hij daardoor in conflict komt met de overheid. In 1962 gebeurde dat voor het eerst, tijdens een sit-down actie tegen kernproeven. De theorie van Visser was eenvoudig, door de tests zouden mensen sterven en dus was hij tegen deze proeven. De politieman die hem oppakte en naar de overvalwagen bracht, vroeg hem waarom hij aan deze actie meedeed, de staat stond toch immers achter deze proeven? Visser antwoordde dat een overheid die zonder reden moedwillig levens vernietigt een conflict met hem heeft. Hans Visser vocht zijn conflict met de staat verder uit op het bureau, hij weigerde de boete te betalen. Uiteindelijk voldeed zijn vader met het schaamrood op zijn kaken de twintig gulden boete om zijn zoon vrij te krijgen. Hans Visser, afkomstig uit een geheid christelijk gezin uit Den-Haag, kon weer verder met zijn studie theologie in Utrecht.

INDONESIË

Enkele jaren na het afronden van zijn studie volgde hij een opleiding die hem voorbereidde op een verblijf in het buitenland en hij vertrok in 1970 naar Centraal Sulawesi in Indonesië. Daar deed hij in een gebied, zo groot als de Benelux, aan missie- en ontwikkelingswerk. Hij legde airstrips aan, bouwde scholen en ziekenhuizen, lichtte voor op het gebied van moeder- en kindzorg, gezond leven en landbouw. Kortom, hij deed aan community development. Tegelijkertijd confronteerde hij de mensen in dit gebied met een andere levenswijze. De bewoners van Sulawesi wilden nog wel eens kapitaal verslindende feesten organiseren. Visser vertelde hen dat een feest ontzettend leuk is, maar dat ze hun geld beter in het land konden investeren. Hij wilde zich niet opdringen met zijn christelijk geloof, maar de mensen vrijelijk laten kiezen. Deze werkwijze werd in het begin van deze eeuw al toegepast door de eerste twee missionarissen in dit gebied, de heren Kruyt en Adriani. Zij deden ook aan ontwikkelingswerk en niet in de eerste plaats aan bekeren. Pas na achttien jaar bekeerden zij iemand. Toch zat er bij Visser een zekere druk achter omdat hij Amerikaanse sekten voor wilde zijn. Hij streefde naar een combinatie van het goede van twee culturen, terwijl de Amerikanen louter en alleen het christendom kwamen prediken. De bedoeling van Visser was dus om een synthese tot stand te brengen tussen de cultuur van de bevolking van Sulawesi en een westerse, christelijke levenswijze. Hiermee bleven de goede dingen van de

Oude vrrouw komt wat drinken in de Paulus-kerk

plaatselijke cultuur behouden en ontstond er een basis voor meer welvaart. Visser zegt hierover dat het christendom hier geen monopolie op heeft, ook andere wereldgodsdiensten hebben een positieve invloed op de welvaart.

MENSENRECHTEN

Het duurde niet lang voordat ook in Indonesië het rechtsgevoel van Hans Visser werd aangesproken. Nauwelijks één jaar nadat hij was gearriveerd werd het huis van Visser omsingeld door Indonesische militairen. De militairen kwamen voor een jongen die niet wilde stemmen op de regeringspartij. "Over mijn lijk," zei Visser tegen de commandant. Met deze actie had hij meteen naam gemaakt. Zijn populariteit onder de kampong-bevolking was groot, omdat hij stelling durfde te nemen tegen het bewind van Soeharto. Dit bewind werd, en wordt, gekenmerkt door een zekere mate van vrijheid. Er is een onafhankelijke pers, maar die heeft zich wel aan strikte regels te houden. Zo af en toe wordt er een krant verboden, maar van repressie zoals onder Zuid-Amerikaanse dictaturen is geen sprake. Soeharto verdient volgens Visser op bepaalde punten ook zeker krediet. In de jaren zeventig heeft hij capabele bestuurders benoemd, waaronder enkele kritische mensen die de corruptie aan de kaak stelden. Indonesië is daardoor welvarender geworden en is tegenwoordig een belangrijke economische en militaire macht in de regio. Dat neemt niet weg dat het begin van de jaren zeventig gekenmerkt werden door felle vervolging van communisten. Er vonden razzia's plaats, verkrachtingen, mensen werden opgesloten in kampen en er werd gemarteld. Visser liet zijn principes niet varen en protesteerde in het openbaar. Tijdens kerkdiensten en lezingen gebruikte hij uitspraken van Soeharto en teksten uit de grondwet om het onrecht, dat de bevolking werd aangedaan, te bekritiseren. Natuurlijk leverde deze houding hem veel vijanden op, maar Visser had onder andere de steun van de gouverneur van Centraal Sulawesi. Dankzij deze steun kon hij met succes en zonder al te veel represailles protesteren. Veel zaken werden wel op een typische Indonesische manier opgelost, zoals bij een omvangrijke verkrachtingszaak. Tijdens anti-communistische razzia's maakte een militaire commandant zich schuldig aan sexueel misbruik. Als vrouwen sexuele gemeenschap met hem toestonden was er niets aan de hand, zo niet dan werden zij als communist opgepakt. Visser kaartte de zaak aan bij de militaire leiding op Sulawesi. Het spel werd hoog gespeeld, Visser werd zelfs bedreigd, maar uiteindelijk werd de militair overgeplaatst en gedegradeerd terwijl Visser op verlof in Nederland was. Visser kreeg de steun van de gouverneur ook omdat hij een bron van informatie was over wat er in het binnenland gebeurde, en daardoor als een soort onafhankelijke rapporteur diende. Op zijn tochten door het binnenland zag Visser namelijk waar door corruptie misstanden ontstonden. Door zijn houding en omdat hij een van de weinigen was die ze regelmatig bezocht was Visser niet alleen geliefd door, maar had hij ook grote invloed op de bevolking in het binnenland. De opvolgers van Visser kregen dan ook niet dezelfde vrijheden, maar een strikt omschreven werkopdracht. Na acht jaar in Indonesië viel het doek, de gouverneur werd vervangen en daarmee verviel de hoogste steun voor Hans Visser. In 1978 verliet hij Indonesië.

PAULUSKERK

Terug in Nederland begint hij voor de Stichting Kerkelijk Sociale Arbeid met een nieuw project. Visser's voorkeur voor de underdogs in de samenleving bepaalde zijn richting. Hij wil lokaal iets bereiken voor groepen aan de rand van de samenleving wat op nationaal niveau niet te verwezenlijken is. Zijn inspiratie is onder andere Manuel Castells, een stads-socioloog die in de jaren zeventig Marxistisch was. Castells is tot de overtuiging gekomen dat de klassenstrijd niet meer werkt en dat politieke macht door sociale bewegingen moet worden ontwikkeld. Castells' ideeën over hoe de stad ingevuld wordt, spreken Visser erg aan. Hij vindt het marxistisch verleden van Castells geen probleem, want, "Marxisten die altijd trouw blijven aan Marx zijn hetzelfde als mensen die trouw blijven aan Jezus en niet meegaan met hun tijd." Visser wil zijn doel via de lokale politiek bereiken omdat je lokaal wat meer kan doen dan nationaal. "Je kunt bondgenoten werven, de lokale politiek is veel overzichtelijker, je kunt de lokale politieke partijen een beetje beïnvloeden en vaak valt er met een lokale partij beter te leven dan met een nationale partij." Uiteindelijk kun je dan invloed uitoefenen op hoe de stad wordt bestuurd. Visser wil dan ook een verdere ontwikkeling van de lokale

Marxisten die altijd trouw blijven aan Marx zijn hetzelfde als mensen die trouw blijven aan Jezus en niet

democratie. Maar als de politiek doof blijkt voor argumenten, gaat hij buitenparlementair verder, "de democratie hoort immers op de straat, de schreeuw van de straat is toch heel belangrijk". Voor Visser is het duidelijk dat je macht lokaal moet ontwikkelen door pamflettistische anti-culturen te organiseren, zoals lokale radiozenders en plaatselijke blaadjes. In heel veel gevallen mislukt het streven van zulke groepen, maar de zeer sterke bewegingen kunnen iets bereiken. Zij zijn in staat om de aanleg van een vliegveld te voorkomen of iets in die orde van grote. Visser levert zijn strijd op het gebied van de armoedebestrijding, de illegalen, de uitgeprocedeerde vluchtelingen, de dak- en thuislozen en natuurlijk de druggebruikers. Uiteindelijk hoopt hij dan iets voor deze mensen te bereiken wat nationaal onmogelijk is omdat het bijvoorbeeld internationaal niet is toegestaan.

'Als ik zorg dat Jantje voor de helft van de prijs heroine krijgt, dan steelt hij minder

OPVANG ASIELZOEKERS

Sinds begin jaren tachtig biedt de Pauluskerk onderdak aan asielzoekers, of ze nu zijn afgewezen of niet. Dat gaf in het begin enige commotie, maar al snel is het tussen de Rotterdamse politie en Hans Visser tot een gentlemens agreement gekomen. Er wordt bij de Pauluskerk nooit iemand opgepakt, maar als iemand wordt betrapt op een overtreding, zoals zwartrijden of proletarisch winkelen, "dan is het verloren". Dan is die persoon aan de andere kant van de lijn. Er is dus geen opjaagbeleid, maar word je opgepakt terwijl je een overtreding begaat dan kan en wil dominee Visser niets meer voor je doen. Visser noemt dit liever geen kerkasiel, dat vindt hij een "archaïsche" term, die hij niet wil gebruiken. "De kerk heeft een vrijplaats-functie en mag een plek zijn waar mensen onderdak kunnen vinden." Lokaal is dat ook goed uit te voeren. Er is veel goodwill om mensen te helpen. Dat Jaap de Hoop-Scheffer hard stelling neemt tegen het kerkasiel en dat de PvdA en D66 uiteindelijk de familie Gümüs niet in Nederland wilden laten blijven komt omdat het landelijke vertegenwoordigers zijn. Als zulke zaken tot de plaatselijke politiek beperkt blijven mogen mensen als Gümüs gewoon blijven en is er geen haan die er naar kraait. Daar komt bij dat Visser geen boodschap heeft aan mensen als de Hoop-Scheffer, want "een kerk heeft zijn eigen beleid, een eigen filosofie, een geweten wat door het geloof wordt bepaald. Een kerk luistert dus wel naar de staat, maar als de staat iets verlangt wat niet rijmt met mijn geweten dan komt er een conflict en dan volg ik primair de stem van het geweten."

Nauwelijks één jaar nadat hij was gearriveerd werd het huis van Visser omsingeld door Indonesische militairen.

DRUGGEBRUIKERS

Het project "Pauluskerk" ging in 1980 van start. De opzet was om een eigentijdse kerk te ontwikkelen, die inspringt op de problemen van de grote stad. Een kerk die als vanouds een vrijplaats-functie heeft, een kerk waar mensen kunnen schuilen, maar ook een kerk die haar maatschappelijke verantwoordelijkheid neemt. Dominee Visser wil in de Pauluskerk niet alleen hulp van mens tot mens bieden, maar ook actie ondernemen om de oorzaken van nood op te zoeken en daar de politiek op aan te spreken. Om dat goed te kunnen doen is de Pauluskerk buiten de officiële kerk-orde gelaten. Visser: "Wij leven van het gedogen van staats- en kerkelijke wege." In de Pauluskerk hebben sinds de oprichting verschillende groepen mensen onderdak gevonden. Er kwamen de hierboven beschreven asielzoekers, maar ook dak- en thuislozen en de druggebruikers die, toen ze eenmaal binnen waren, er met geen stok meer uit waren te krijgen. De verslaafden geven misschien wel de grootste bekendheid aan de Pauluskerk en ook het in 1994 gesloten Perron 0 draagt bij aan de naam die de Pauluskerk heeft. Visser streeft een heel ander drugsbeleid na. Een beleid dat zich bevindt op "het smalle pad tussen

verbod en vrijgeven." "Je moet drugs niet verbieden en niet vrijgeven. Bij iedere drug maak je een apart beleid. Hoge risico's betekent moeilijk verkrijgbaar en lage risico's betekent iets gemakkelijker verkrijgbaar. Veel voorlichting, veel waarschuwingen en goed de factoren opsporen die mensen verleiden tot overmatig gebruik." Het huidige beleid faalt volgens Visser, niet omdat er nog steeds veel verslaafden zijn, maar omdat het een huigelachtig beleid is. Huigelachtig want "al jarenlang weigeren wij in dit land hard-drugs aan de kern van de verslaafden in een medisch-sociale estethiek te verstrekken, terwijl dat al twintig jaar geleden had moeten gebeuren." Het besef dat zoiets moet gebeuren is bij veel hulpverleners allang doorgedrongen, maar er wordt gewacht op wat de overheid gaat doen. Uiteindelijk is er wel een plan ontwikkeld door de G.G. en G.D. in Rotterdam om heroïne te verstrekken. Het plan zou snel worden uitgevoerd en er werd alvast een pand voor gereserveerd. Maar er vonden wat "moves plaats" waardoor uiteindelijk op nationaal niveau bepaald werd wie de leiding over het project zou krijgen. Het pand staat inmiddels een jaar leeg. "Dan komt er een nationaal plan, een prima plan overigens, voor 750 mensen. Een medisch experiment. Als we daar mee beginnen kan het op den duur tot wat beters leiden. Maar dan moet het parlement er over beslissen!" Hans Visser was bang dat het hele experiment niet door zou gaan of uitgesteld zou worden tot de volgende kabinetsperiode. Hij ging over tot actie. Zoals altijd werkte hij op "de grens van de wet, met millimeters, iets verder gaan zonder dat mensen het merken," zo rek je de wet dan langzaam op. Hij stelde een plan op om tien "crepeergevallen" voor de helft van de prijs heroïne te verstrekken en verzekerde zich van de nodige goodwill op lokaal niveau. De G.G. en G.D. en het "stadhuis" deden niet moeilijk, terwijl het Openbaar Ministerie zoals altijd het spannendste was. In het plan was Ds. Visser "niet meer dan een makelaar", die tegen de dealers waarmee hij samenwerkt zegt "lever jij voor de halve prijs aan Jantje, want Jantje is zielig." De vader van "Jantje" heeft in het programma Buitenhof verteld dat zijn zoon schizofreen is en dat hij goedkopere drugs krijgt. "Welke politicus staat nu op om te zeggen dat deze man verkeerd bezig is? En wie opstaat is volgens mij niet helemaal Compus Mentus meer, zelfs meneer van de Camp van het CDA hoor ik daar niet over." Het werkt ook positief volgens Visser. "Als ik zorg dat Jantje voor de helft van de prijs heroïne krijgt dan steelt hij minder", gaat zijn fysieke en geestelijke gezondheid vooruit en is iedereen tevreden. De tien personen die via Visser goedkopere heroïne krijgen behoren tot de outcast onder de verslaafden. Volgens Visser hadden zij al heel lang heroïne "als medicament op recept" moeten krijgen. Dat kan ook want volgens het enkelvoudig verdrag van 1961, het internationale opiatenverdrag, mogen op medische gronden opiaten worden verstrekt. Anders was het nationale experiment ook niet mogelijk. Hans Visser wilde met zijn actie als katalysator dienen en dat is hem ook gelukt. Er worden in de tweede kamer vragen gesteld over zijn optreden en dat geeft discussie. Hans Visser blijft rustig tegen de stroom ingaan.

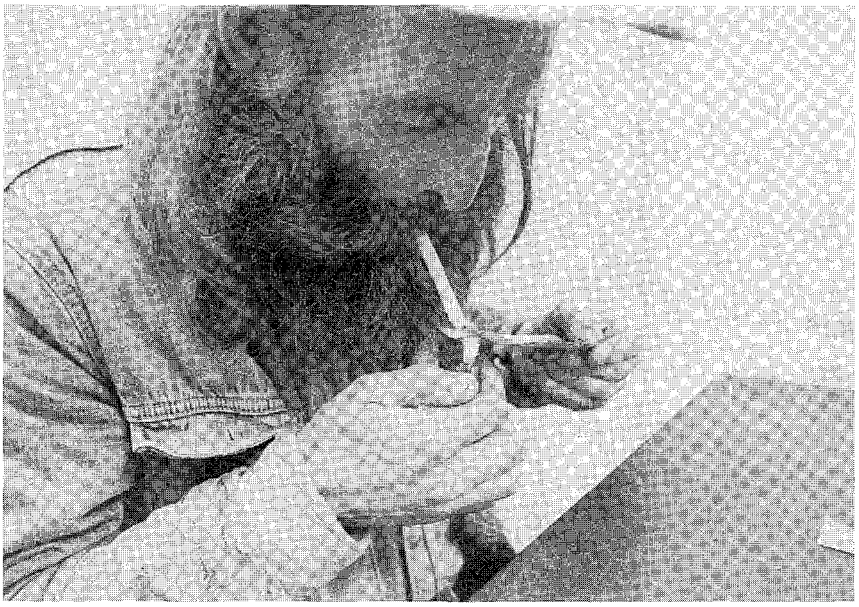

In de gebruiksruimte kan ongestoord gechineesd worden

NASCHRIFT INTERVIEW DS. VISSER

Nederlandse drugsbeleid is huichelachtig

Minister Borst van Volksgezondheid antwoordde op vragen van de CDA-fractie in de tweede kamer, dat zij niet tolereert dat er in de Pauluskerk van start wordt gegaan met gratis verstrekking van heroïne aan verslaafden. Uit het interview met Ds. Visser bleek dat hij al begonnen is met de verstrekking van heroïne aan verslaafden. Dit gebeurt echter niet gratis. De heroïne wordt, na bemiddeling door Visser, voor ongeveer de helft van de normale prijs verkocht. Hans Visser bemiddelt overigens maar voor tien verslaafden, die hij de 'crepeergevallen' noemt. Het interview met Visser vond plaats op 11 september, voor die datum was de verstrekking van goedkopere heroïne al gestart. Letterlijk werd er gezegd door een van de interviewers:"Maar dat gaat nu ook door, deze verstrekking van heroïne?" Visser antwoordde:"We zijn al begonnen." In dagblad Trouw van vrijdag 19 september staat de reactie van minister Borst die zij gaf op vragen van het CDA. Minister Borst en de CDA-fractie zijn blijkbaar niet goed op de hoogte van de stand van zaken. Allereerst vind de verstrekking al plaats maar zij vindt niet gratis plaats.
Het verstrekken van heroïne op medicinale gronden is in het Enkelvoudig verdrag van 1961 toegestaan. In Zwitserland is op deze gronden een proef gedaan met 1100 patiënten en in Groot-Brittanië wordt door enkele daartoe bevoegde artsen heroïne op recept uitgeschreven. Een herhaling van de zwitserse proef is onnodig, de bevindingen in Engeland geven aan dat er zeer spaarzaam drugs op recept wordt uitgeschreven en op medicinale gronden voorschrijven stuit op geen enkel internationaal probleem. In Nederland echter wel. Er moet daar eerst geëxperimenteerd worden met niet meer dan honderd verslaafden en schizofrene jongens lichamelijk en geestelijk te sterken door ze op recept drugs te geven is geheel uit den boze! Nederland is helemaal niet tolerant en zeker niet vooruitstrevend!

Duurzaam energiebeleid vergt verstandig investeren

Zonne-energie, een zinvolle investering?

In het komende decennium zullen er vele nieuwbouwwijken in Nederland verrijzen. Als het aan Ageeth Telleman ligt (DEMO 14.4) zullen deze woningen op grote schaal met fotovoltaïsche (PV) zonnecellen worden uitgerust. Op die manier zou in één klap de kabinetsdoelstelling kunnen worden gerealiseerd om in het jaar 2020 tien procent van het energie-verbruik op duurzame energiebronnen te baseren. In dit artikel wil ik haar voorstel van enkele kritische kanttekingen voorzien.

Rene Cornelissen

Het is een nobel streven om het gebruik van duurzame energie-bronnen te bevorderen. Maar persoonlijk zou ik de nadruk liever op de beperking van schadelijke emissies leggen. Die duurzame energie komt er heus wel: als de fossiele brandstoffen opraken hebben wij immers geen keus. In hoeverre we de gevolgen van schadelijke emissies in de hand hebben is echter veel minder duidelijk. Nederland zou op dit gebied een voortrekkersrol kunnen vervullen door nul-emissie energie-opwekkingsinstallaties te bouwen. Een voorbeeld hiervan is een elektriciteitscentrale waarvan de CO2 in lege gasvelden wordt opgeslagen. Het aardgas heeft daar tenslotte ook miljoenen jaren gelegen, dus deze vorm van CO2-opslag moet het emissieprobleem voor een hele lange termijn kunnen oplossen. Bij deze oplossing is de geschatte stijging van de elektriciteitsprijs ongeveer 30%. Niet echt weinig, maar toch wel betaalbaar. De Nederlandse electriciteitsprijs ligt tenslotte altijd nog 30% onder het Europees gemiddelde. In Noorwegen is al serieus over deze optie nagedacht, maar de nog grote onbekendheid met deze techniek heeft dit land doen terugdeinzen.

Er is nog een lange weg te gaan voor PV-zonnecellen concurrerend zijn met fossiele brandstoffen.

Uiteraard moet alleen voor bovenstaande oplossing worden gekozen als er geen andere, beter concurrerende technieken zijn voor nul-emissie energie-opwekking, b.v. duurzame energie. De optie die Ageeth noemt is het gebruik van PV-zonnecellen. Dit is inderdaad één van de meest veelbelovende, maar ook één van de allerduurste opties. De prijs moet nog aanzienlijk dalen voor deze techniek concurrerend is met fossiele brandstoffen. Vroeger werd hiervoor altijd een factor 10 genoemd. Misschien is dit onderhand een factor 5 geworden, maar in elk geval is er nog een lange weg te gaan voor PV-zonnecellen concurrerend zijn met fossiele brandstoffen. Maar dan moet er wel geld worden uitgetrokken voor meer onderzoek. Daarbij is vooral onderzoek naar de zonnecellen zelf nodig, aangezien het omzettingsrendement van zonne-energie naar elektriciteit nu in de buurt van de 7% ligt. Het ligt voor de hand dat dit rendement verbeterd kan worden. Gelukkig bestaat nu reeds een veel efficiënter zonnecelsysteem, namelijk de zonneboiler. In veel landen worden zonneboilers al toegepast voor de opwekking van warm water. Deze toepassing ben ik bijvoorbeeld in China tegengekomen. Maar met dit systeem kan ook heel efficiënt elektriciteit worden opgewekt, namelijk met een rendement van 25%. Hiertoe wordt het zonlicht met spiegels in één punt geconcentreerd, alwaar een omzetting naar elektriciteit plaatsvindt; dit systeem werkt alleen in gebieden met veel zon.

Gelukkig bestaat reeds een veel efficiënter zonnecelsysteem, namelijk de zonneboiler.

Gegeven deze feiten lijkt het me niet verstandig om tot snelle invoering van PV-zonnecellen over te gaan, maar er valt best wat te zeggen voor een demonstratie-project met PV-zonnecellen. Maar voor bijvoorbeeld het verkrijgen van warm water is het veel goedkoper om een zonneboiler te gebruiken, of gewoon aardgas. De door een PV-zonnecel opgewekte elektriciteit kan beter aan het elektriciteitsnet worden geleverd. (Een andere nuttige besparing is trouwens om gas te gebruiken voor het opwarmen van water in de wasmachine; op die manier kan het energieverbruik met zeker een derde worden teruggedrongen). Ageeth betoogt, dat als Nederland nu overgaat tot grootschalige inzet van PV-systemen, de kostprijs snel zal dalen en eerder concurrerend wordt met fossiele brandstoffen. Dit is inderdaad zeer waarschijnlijk, maar laten we de Nederlandse rol niet overschatten. Econologisch gezien is het beter om ons eerst te richten op gebieden waar nog geen electriciteitsnet ligt: hier kan investeren in PV-zonnecellen rendabeler zijn dan het aanleggen van een compleet elektriciteitsnet. Door deze aanpak houden we meer geld over voor reductie van schadelijke emissies. Voorlopig is grootschalige inzet van PV-zonnecellen dus niet in het belang van een duurzame toekomst.

René Cornelissen is coördinator van de milieuwerkgroep. De hierboven geschetste problematiek is typisch een onderwerp dat in de milieuwerkgroep aan de orde kan komen. Op dit moment is de werkgroep bezig om een projectgroep over infrastructuur van de grond te tillen. Hoewel er vele plannen zijn op dit gebied, meent de milieuwerkgroep dat de noodzaak van deze plannen doorgaans onvoldoende is aangetoond.

Hoe gewoner, hoe overbodiger

Diana mania, monarchie en democratie

Het zal weinigen inmiddels ontgaan zijn dat Diana, prinses van Wales na een ongeval in Parijs overleden is. Geschat wordt dat ongeveer een miljard mensen wereldwijd de rouwplechtigheden in Londen via de televisie gevolgd hebben. Ruim 31,5 miljoen inwoners van Groot-Britannië zaten aan de buis gekluisterd om vooral niets te missen. De rouw op de Britse eilanden heeft enorme proporties aangenomen. Illustratief waren de bloemenzeeën voor Kensington, Buckingham en St James's Palace. De bedorven bloemen zijn reeds vermalen tot compost voor de tuinen van Kensington Palace, het paleis van Diana. Zeer opvallend waren de reacties van het Britse volk op gevoelloosheid of het gebrek aan uitdrukking van gevoel door het Koninklijk Huis. De familie Windsor had ervoor gekozen op hun Schotse vakantieverblijf Balmoral Castle te blijven tot vlak voor de begrafenis. Verder deed zij een perscommuniqué uitgaan waarin stond dat koningin Elizabeth en prins Charles geschokt waren door Diana's plotselinge dood. In de loop van de week heette het "de hele koninklijke familie, vooral de prins van Wales, prins William en prins Harry, voelen zich gesterkt door de overweldigende steun van het publiek." Ondertussen was de sfeer in de publieke opinie over het optreden van de Windsors er een van too little and too late. De lege vlaggemast op met name Buckingham Palace werd het symbool voor de koninklijke koudbloedigheid.

Gerrit-Wim Gerritsen

De dag voor de begrafenis bleken de Windsors gevoelig voor de publieke opinie. Koningin Elizabeth hield een toespraak van enkele minuten op televisie waarin zij haar volk uitlegde dat ook de Windsors de afgelopen dagen emoties hadden gevoeld en dat haar woorden als koningin en grootmoeder uit haar hart kwamen. Voorts werden enkele Windsors voor de Londense paleizen gesignaleerd. Verder werd bekend dat Diana een unieke begrafenis zou krijgen; een grotere dan het protocollaire harnas eigenlijk toegelaten zou hebben. Daarnaast zou op de dag van de begrafenis de Union Jack op het dak van Buckingham Palace halfstok gaan vanaf het vertrek van Elizabeth naar de uitvaartsdienst in Westminster Abbey. Dat de verhouding tussen het hof en het volk nog steeds niet probleemloos was, bleek op de dag van de begrafenis zelf. Hoewel Elizabeth en haar kroost de affuit waarop het lichaam van Diana bij de rouwstoet vervoerd werd voor de hekken van Buckingham Palace gegroet hadden, werden zij getroffen door applaus van het publiek na de toespraak van de broer van Diana, Charles graaf Spencer, in Westminster Abbey. Naar verluidt, golfde het applaus van buiten Hyde Park uit door het centrum de Abbey binnen. In zijn toespraak zei Charles Spencer onder meer dat Diana iemand was met een natuurlijke adeldom die boven klassen uitsteeg en die het afgelopen jaar bewezen had dat zij geen koninklijke titel nodig had om haar bijzondere betovering te blijven uitstralen. Deze uitspraak duidt in het verlengde van voorgaande geschiedenis op iets merkwaardigs. Diana was inmiddels door het publiek en de pers gebombardeerd tot symbool van eenheid van de Britse natie met als titel Queen of Hearts. Het merkwaardige element schuilt in het feit dat juist de koninklijke familie en in het bijzonder Elizabeth II als dragers van de monarchie symbool van eenheid zouden moeten zijn. Die symboolfunctie is een traditioneel argument voor de monarchie. Dit is overigens niet het enige merkwaardige. Evenzo vreemd is dat de pers en het publiek vanaf het begin van de jaren negentig ervoor gekozen hebben de koninklijke familie te beoordelen naar burgerlijke maatstaven. Naast de climax die tot uitdrukking is gekomen na de dood van Diana, vormen de perikelen rond haar scheiding van Charles in deze optiek een hoogtepunt. Verder is het vreemd dat het hof zich voor het eerst sinds de jaren dertig iets gelegen laat aan de publieke opinie.

Thans worden de Windsors door de Britten te stijf, kil, formeel en afstandelijk gevonden. Zij worden weer omschreven als disfunctionerende Grieks-Duitsers. En dat is ze voor wat betreft het Duitse gedeelte eerder gebeurd, toen de familie nog Saksen-Coburg-Gotha heette. Destijds was koningin Victoria zeer impopulair. Die populariteit is tot 1936 niet wezenlijk veranderd. In dat jaar werd koning Edward VIII tot troonsafstand gedwongen vanwege zijn voorgenomen huwelijk met de gescheiden Amerikaanse Wallis Warfield Simpson. Brein hierachter schijnt een buitenstaander als Diana geweest te zijn, namelijk Lady Elizabeth Bowes-Lyon, ook wel gekend als de huidige koningin-moeder. Zij was getrouwd met de broer van Edward VIII, de latere koning George VI. Vanaf 1936 is Lady Elizabeth Bowes-Lyon begonnen met de hervorming van de plaats van de koninklijke familie in de Britse samenleving. Naast het innemen van een morele voorbeeldfunctie kwamen de Windsors dichter bij het volk te staan door onder meer bezoeken aan afgelegen delen van het Britse rijk. De Tweede Wereldoorlog kwam wat dit betreft als een blessing in disguise.

Diana, meer koningin dan het silhouet in de rechterbovenhoek ooit zal zijn

Hoogtepunt was dat net als de woningen van het volk Buckingham Palace getroffen werd door bombardementen. Elizabeth II heeft met haar gezin getracht de stijl van haar moeder voort te zetten. Anno 1997 is de situatie echter deplorabel voor de monarchie.

De koninklijke familie staat nu weer onder invloed van een

buitenstaander voor een keuze voor de toekomst. Nu is het een keuze tussen Scylla en Charybdis. De gebeurtenissen bij de begrafenis van Diana zouden gezien de manifeste massaliteit in historisch perspectief als breekpunt gezien kunnen gaan worden voor de ontwikkeling van de monarchie. Wanneer de Windsors er enerzijds voor kiezen alles bij het oude te laten, vervreemden zij zich van hun volk. Die vervreemding is al hevig toegeslagen op het eertijds glorieuze morele terrein. Elizabeth II zou dan de laatste Britse monarch kunnen worden. In de Britse media -ook de serieuze- wordt dit met een understatement niet uitgesloten geacht. De Windsors kunnen anderzijds om hun positie als symbool van eenheid te heroveren trachten de stijl van prinses Diana te evenaren en daarmee als The People's Princess weer dichter bij het volk komen te staan. Probleem is dan, doorgaand op de toespraak van Charles Spencer, dat je om Diana te evenaren niet koninklijk hoeft te zijn. Vanuit verschillende perspectieven is zij al vergeleken

met diverse mensen, van Jacky Kennedy tot Moeder Theresa. De laatste vergelijking trof ook sarcastisch haar ex-echtgenoot. Dichter bij het volk betekent bovendien ook meer als het volk. Zo beoordelen de pers en het publiek het Koninklijk Huis al steeds meer. Daarmee maken de Windsors zich in een democratie uiteindelijk overbodig. Immers wat is dan de toegevoegde waarde van een familie met erfelijke posities en voorrechten als zij eigenlijk is als alle andere? Een relativering vanuit democratisch perspectief is dat in Groot-Britannië een anomalie als het House of Lords ook nog bestaat. De huidige Labour regering wil het Hogerhuis in zijn huidige vorm echter afschaffen. Met zijn publieke steun aan de koninklijke familie in deze dagen heeft Tony Blair van de Windsors redelijkerwijs hier geen tegenwerking te verwachten. Misschien kunnen koningin Elizabeth II en de haren voorlopig troost voor de toekomst putten uit de woorden van W.S. Gilbert over het Hogerhuis dat in zijn ogen "niets speciaals" deed, "maar dat wel heel goed".

Evenredige vrachtverdeling: "Pompen of verzuipen"

De binnenvaart kan een belangrijke bijdrage leveren aan het streven naar duurzame mobiliteit. Het voeren van een actiever beleid verdient in deze dan ook de voorkeur. De marktsituatie is zodanig dat er in principe cabotagevrijheid (vrijheid van kustvaart, red.) bestaat, maar wel met onderworpenheid aan de nationale regelgevingen. Dit laatste leidt tot concurrentievervalsing. Een verdere liberalisering van de binnenvaartmarkt vergt echter ook het terugdringen van de overcapaciteit. Hoopgevend in dat verband is de aanscherping van de "Oud-voor-nieuw"-regeling in de Europese binnenvaart: voor elke ton nieuw te bouwen laadvermogen dient anderhalve ton te worden ingeleverd. Tevens wordt een nieuwe sloopregeling uitgewerkt. Deze flankerende maatregelen, gericht op het terugdringen van de overcapaciteit, mogen hun uitwerking niet missen wil de Europese Commissie haar voornemen effectueren om de verschillende toerbeurtstelsels in het jaar 2000 af te schaffen.

Jan-Piet de Vries

Drie subsystemen

In de binnenvaartmarkt is er sprake van drie subsystemen: een gereguleerde binnenlandse markt, een volledig vrije Rijnvaart en een voor beperkte tijd gereguleerd Noord-Zuidverkeer. Deze functioneren, afhankelijk van de prijsniveauverschillen tussen de markten, als communicerende vaten. Sinds 1868 is de Rijnvaart onderworpen aan de Akte van Mannheim. De essentie daarvan is dat er op de Rijn en zijn zijrivieren vrijheid van scheepvaart is, dat geen scheepvaartrechten mogen worden geheven en alle schepen ("vlaggen") gelijk behandeld moeten worden. Het Noord-Zuid-verkeer omvat het vervoer Nederland-België, Nederland-Frankrijk en België-Frankrijk en vice versa. De gereguleerde binnenlandse markt, ook wel toerbeurt genoemd, staat al jaren ter discussie.

Al in 1975 vormden binnenschippers blokkades tegen het voornemen het EV-systeem af te schaffen

Deregulering

Opvallend is dat het dereguleringsstreven van de Nederlandse overheid niet heeft geleid tot de afschaffing van de Evenredige Vrachtverdeling (EV), waardoor de overheidsbemoeienis met de gereguleerde binnenlandse markt aanzienlijk blijft. Vanwege de structurele overcapaciteit verwacht de overheid een continue druk op de prijzen en daardoor marktbederf. Pas als de structurele overcapaciteit is weggewerkt, wenst de regering haar standpunt te heroverwegen. Het zal duidelijk zijn dat handhaving van het EV-systeem niet alleen de overcapaciteit bestendigt, maar ook de Europese cabotagevrijheid binnen Nederland beperkt. De werkelijke reden dat de overheid niet tot afschaffing van dit systeem overgaat, lijkt het gebrek aan maatschappelijk en politiek draagvlak. Immers, al in 1975 vormden binnenschippers op enkele grote vaarwegen blokkades tegen het voornemen de

EV af te schaffen. Het standpunt van de schippers is sinds die tijd niet veranderd.

Toerbeurtstelsel

Het systeem van de EV had tot doel de binnenvaart tijdens de crisisjaren in stand te houden. Met dit systeem, dat slechts van toepassing is op het binnenlandse ongeregelde vervoer van droge lading (de wilde vaart), werd beoogd een ruïneuze mededinging te voorkomen. Niet door maatregelen te nemen die gericht zijn op een gezonde mededinging, maar door die mededinging volledig aan banden te leggen. Voor de uitvoering van de EV is het land verdeeld in rayons. Per rayon functioneert een schippersbeurs. Bedrijven die goederen met de wilde vaart willen verladen, zijn verplicht hun aanvraag bij de beurs in te dienen. Schippers die in het desbetreffende rayon verblijven zonder lading, kunnen zich op de beurs laten inschrijven. De aangeboden vrachten worden dan naar toerbeurt verdeeld onder de ingeschreven schippers. De langst ingeschrevene heeft dan de eerste keus uit de aangeboden vrachten. Op de beurs gelden de standaardvrachtprijzen, die door de overheid, het bedrijfsleven gehoord, worden vastgesteld en op naleving gecontroleerd. Met dit systeem wordt een bodem in de markt gelegd; beneden een bepaalde besomming mag niet worden vervoerd. In dit stelsel van minimumtarieven vindt de schipper bescherming tegen vrachtprijsafbraak, die zich anders in de vrije markt zou voordoen.

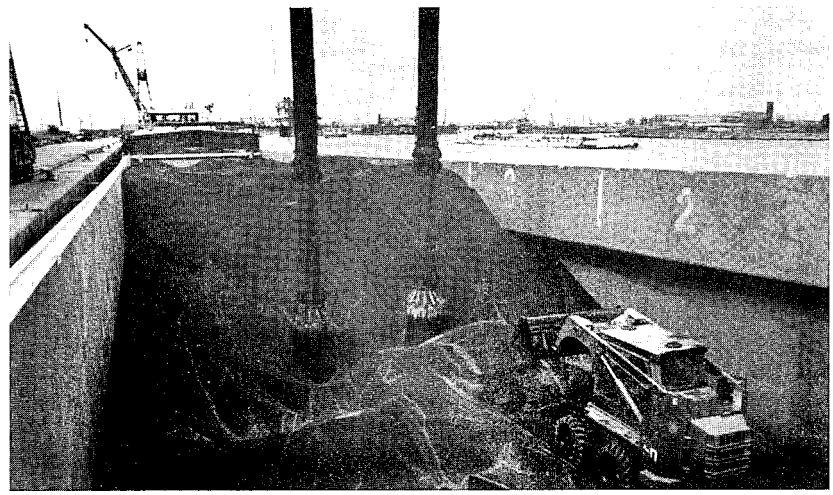

Argumenten

Overheidsargumenten vóór afschaffing van dit systeem waren aanvankelijk tweeërlei. Binnenschippers groeien door het toerbeurtstelsel niet uit tot echte ondernemers. Omdat de prikkel tot ladingverwerving ontbreekt, behoeft er immers geen acquisitie te worden gepleegd. Bovendien zou er van het systeem een conserverende werking uitgaan op de vlootsamenstelling. De overheid wenste dus langzamerhand de doelstelling van een gezonde mededinging in de wilde vaart inhoud te geven.

Door de heftige reactie uit binnenvaartkringen is de overheid in de loop van de jaren meer aandacht gaan schenken aan argumenten die ten gunste van het systeem kunnen worden aangevoerd. In de eerste plaats vergen de fluctuerende goederenstromen via de zeehavens een noodzakelijke reservecapaciteit, die echter bij een gering ladingaanbod tot desastreuze bevrachtingspraktijken zou kunnen leiden als de EV zou ontbreken. In de tweede plaats ontbreekt het de schipper in zijn geïsoleerde werkpositie aan voldoende marktinzicht, wat door de EV wordt gecompenseerd. In de plaats van opheffing van de EV wordt vanuit schipperskringen daarom juist naar een uitbreiding ervan gestreefd.

Binnenschippers groeien door het toerbeurtstelsel niet uit tot ondernemers

Tijdelijk reguleren

Niettegenstaande deze argumenten is de Europese Commissie voornemens de toerbeurtstelsels met ingang van het jaar 2000 op te heffen. Tegen die achtergrond is het opmerkelijk dat de vrijwillige toerbeurtregeling voor droge lading in de grensoverschrijdende NoordZuidmarkt door de Nederlandse overheid voor de periode 1996-2000 is omgevormd tot een wettelijk verplichte, van overheidswege georganiseerde vrachtverdeling (zoals die ook voor de binnenlandse wilde vaart geldt). Daarbij dient evenwel te worden aangetekend dat de marktpartijen, voor een deel van het te bevrachten tonnage, de tarieven en de vervoersvoorwaarden vrij overeen kunnen komen. In die zin is deze tijdelijke maatregel een opstap naar de volledige liberalisering van de binnenvaart in 2000.

Pakket steunmaatregelen

Op weg naar de uiteindelijke liberalisering van de binnenvaart heeft de Nederlandse overheid een pakket aan steunmaatregelen samengesteld, dat in 1995 is goedgekeurd door de Europese Commissie. Dit pakket omvat onder meer een op de binnenvaart afgestemde regeling voor bedrijfsbeëindiging (voor ondernemers van 55 jaar en ouder). Daarnaast is er een regeling ontworpen ter stimulering van samenwerkingsverbanden, terwijl ook aan verbetering van het ondernemerschap aandacht besteedt zal worden.

Volledige liberalisering van de binnenvaart in 2000

De Europese Commissie en de Nederlandse overheid zijn er klaar voor. Nu alleen de schippers nog.

Door: Louise Müller

Over de absurditeit van de filmwereld

Figuranten is de tweede roman van de pas 26 jarige Arnon Grunberg, die al op 23 jarige leeftijd met zijn roman Blauwe Maandagen debuteerde. Met zijn debuut werd Grunberg door medialand meteen bekroond als literaire koning, die in zijn eentje de al veel te lang op hun troon gezeten en ook veel te lang op hun troon gehouden "Grote Drie" zou komen vervangen.
Dat deze kritiek niet onterecht is, blijkt nu Grunberg met Figuranten in literaire zin alleen nog maar is gegroeid. Wat betreft stijl en thematiek ligt de roman in het verlengde van Blauwe Maandagen, maar door de betrokkenheid geeft Figuranten een sterk verbeterd resultaat. Ewald Krieg, de ik-persoon van figuranten is veel meer dan de ik-persoon van Blauwe maandagen iemand wiens cynisme men kan delen. Niet voor niets is Grunberg gevraagd het boekengeschenk van volgend jaar te schrijven, niet voor niets is Grunberg gesignaleerd als hèt talent binnen de groep van jonge schrijvers van moderne Nederlandse literatuur.
Figuranten gaat over drie vrienden die acteur willen worden, maar gedoemd zijn te mislukken. Ze schoppen het tot figuranten in bedrijfsfilms, reclamespotjes voor de vakbond en anti-rookfilms, maar blijven voor de filmwereld nietszeggende personen.
De ik persoon, Ewald Stanislas Krieg is een schuchtere jongeman die het voor zowat alles in z'n broek doet. Voor de toneelschool in Maastricht wordt hij technisch ongeschikt verklaard en zijn liefde voor Elvira is hij niet in staat uit te drukken. Broccoli is een rijke charmante fantast, die steeds verder moet afzakken om nog in zijn eigen verzinsels te geloven. Hij is Ewald's beste en enige vriend en minnaar van Elvira. Hij leeft op kosten van zijn vader, wiens kolentoeslag hij opsoupeert en in wiens huis hij leeft. Broccoli is er van overtuigd dat hij geniaal is en noemt zich voorzitter van de door hem opgerichte Vereniging voor Genieën. Elvira tenslotte is afkomstig uit Buenos Aires en is nog de meest succesvolle figurant. Ze is de minnaar van Broccoli, die alles voor haar betaald, maar ziet eigenlijk meer in Ewald, die zij regelmatig zoent. De drie vrienden stuitten voortdurend op tegenslag, maar blijven ondanks alles hun ambities behouden. De naam die Broccoli aan hun pogingen geeft om in de filmwereld door te dringen heet ' Operatie Brando'. De operatie bestaat uit de poging net als Marlon Brando (De dolende Brando uit Last Tango Paris) te worden. Volgens Broccoli is er sprake van een wereldwijde geheime organisatie en zijn overal mensen bezig om voorbereidingen te treffen om Marlon Brando te worden. Als ze het al zijn, houden ze het geheim tot het moment daar is.

Figuranten is een hele grappige roman, maar tegelijkertijd ook een intens treurige. Het gaat over levens die mislukken, maar tegelijkertijd wordt de filmwereld waarin ze mislukken zo belachelijk gemaakt dat de lezer zich afvraagt of het falen van de drie eigenlijk wel zo erg is. Hoewel de carrière van het drietal op niets uitloopt hebben ze ondertussen een prachtig leven samen, waarin iedere gebeurtenis hun vriendschap hechter maakt. Voor Ewald Krieg is het leven wat hij beschrijft, in tegenstelling tot wat de lezer ervaart, trouwens bloedserieus. Zijn leven heeft iets weg van dat van een clown; die lacht ook niet om zijn eigen grappen. Voor hem zijn de gebeurtenissen alleen het op schrift stellen van zijn onbegrip voor de wereld waarin hij leeft. Een absurde wereld van castingsbureaus, toneelscholen, van cursussen waar je niets voor hoeft te kunnen als je maar betaald, van psychotherapie, van ziekenhuizen, disco's en familie. Figuranten handelt over vriendschap tussen mensen en over de grootsheid en belachelijkheid van het leven.

Arnon Grunberg, Figuranten, 300 bladzijden, Uitgeverij Nijgh en van Ditmar, 1997, fl. 37,50

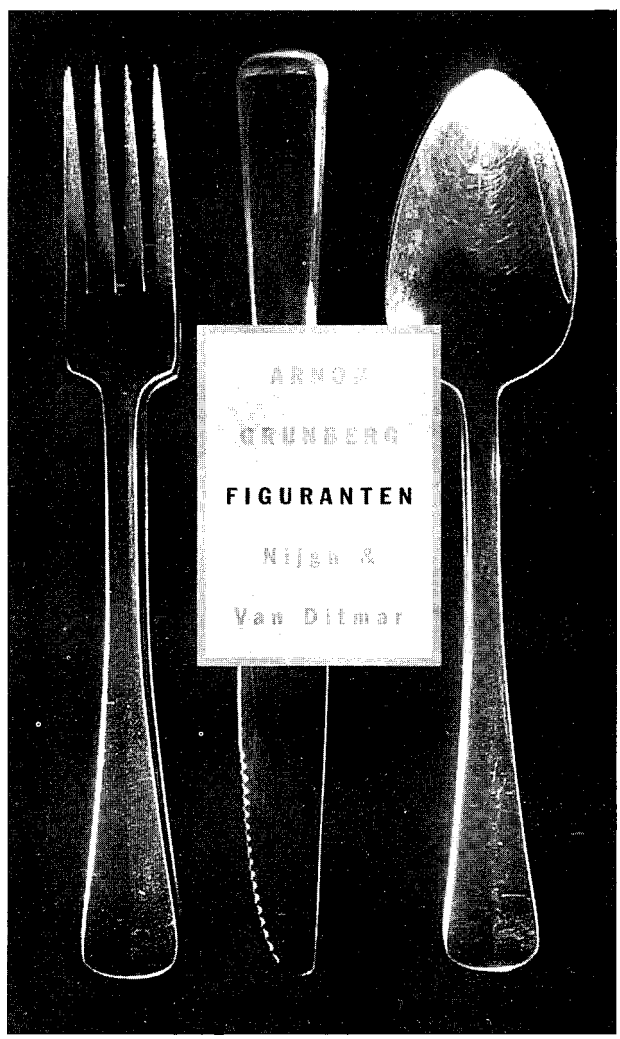

De Dertigste Congres Bijlage

15 EN 16 NOVEMBER 1997

Algemene Leden Vergadering 30 - zaterdag 15 en zondag 16 november 1997

Waar is die ALV-30?

Jawel, het dertigste congres. Het is helaas geen lustrum maar het landelijk bestuur heeft een leuke opening in gedachte voor deze 30e bijeenkomst. Ook deze keer gaan we naar Elst (Provincie Utrecht, niet Gelderland!!!)

Waarom Elst? Uit ervaring van vorige congressen bleek dat de omstandigheden en voorzieningen van de lokatie Jeugdherberg in Elst (Utrecht) toch wel boven die van andere lokaties uitsteekt. Uit de ervaring van congressen-organiseren (door mijn voorgangers) bleek het congres in Elst prettig te verlopen. Dit komt onder andere door de goede samenwerking met de medewerkers van de Jeugdherberg in Elst. Op deze lokatie zijn goede omstandigheden, we kunnen wisselen van zalen, dit kost organisatorisch minder tijd, wat vooral dit congres erg goed uitkomt. De laatste reden voor Elst is: We kunnen langer feesten! , wat voor sommigen van ons heel plezierig is. Als je moeite hebt om op zaterdagavond laat of zondagochtend vroeg de jeugdherberg te bereiken, bel dan even van tevoren. We kunnen dan even heen en weer pendelen van en naar Veenendaal Centrum. Bellen kun je naar de mobiele telefoon (06) 53 41 8001 of naar de jeugdherberg (telnr. vind je verder in deze bijlage).

Dit keer heb ik (Annemiek) de eer om het najaarscongres te organiseren. Met veel plezier, maar ook met (bloed,) zweet (en tranen) doe ik dit en jullie zullen in november zien wat er van komt. In de hoop dat er na november gewerkt kan worden aan het Lustrum congres (maart 1999), heb ik een commissie organisatie opgericht, als je wilt helpen, graag! In ieder geval hoop ik dat mijn opvolger ook zo lekker droomt van zijn congres, zoals ik tot nu toe doe.

Het is dit keer een programma geworden, waar veel druk op staat. Vooral vergeleken met een normaal congres. We hebben namelijk nu een resolutie extra, veel verkiezingen, veel oude moties, een begroting é en een jaarrekening extra te behandelen. Om een oplossing te zoeken voor de gerezen problemen laten wij het congres een halfuurtje eerder beginnen en starten we s zondags een halfuurtje eerder. Verder is er een parallel-programma gemaakt. Als je even iets anders wilt, dan in de congreszaal de (Actueel) Politieke Moties volgen, kun je een workshop volgen. Mochten we aan het einde van dit congres niet uitkomen, dan ligt er het voorstel om een motiecongresdag te organiseren. De vereniging beslist hierover in november, jij dus ook!

Maar voorlopig heb ik er vertrouwen in dat alle voorstellen behandeld worden. En ik weet nu al dat het een leuk congres wordt, net zoals vorige congressen. Lees maar vast wat er nu bekend is!

Wat is dat toch, ALV?

De Algemene Ledenvergadering van de Jonge Democraten komt doorgaans tweemaal per jaar bijeen. Het is dé activiteit waarop je je stem kunt laten tellen. De ALV is het hoogste orgaan van de vereniging. Hier neemt de JD politiek-inhoudelijke standpunten in en bepalen de leden de koers van de vereniging. En dat volgens het principe van one man, one vote : ieder lid dat zijn contributie heeft betaald, heeft het recht de ALV bij te wonen, daar het woord te voeren en een stem uit te brengen. Verder worden de mensen die deze standpunten landelijk uit gaan dragen, het Landelijk Bestuur (LB), gekozen.

Aanmelden ?!?

Als je denkt: Ja dat lijkt me wel leuk om langs te komen of Ik wil ook deze keer zeker niet missen , geef je dan op voor het congres. Als je je opgeeft willen we graag weten of je vegetarisch bent, of dat je liever vlees eet. Graag vermelden bij je aanmelding. Op het landelijk secretariaat zit er iemand aan de telefoon die je gegevens op wil schrijven. Als je vragen hebt kun je ook naar het landelijk secretariaat (070) 362 21 62 bellen.

Wat kost dat nou?

De prijs voor het hele weekend is vastgesteld op fl 47,50 per persoon, inclusief fl 2,50 solidariteits-bijdrage voor hen die reiskosten declareren. Wie slechts een dag komt, betaalt fl 25,-.
Maar ben jij een arme student, of een zuinige Nederlander?, vast wel! Als je minder wilt betalen,
dan kan dat. Daar staat wel iets tegenover. Je moet dan snel beslissen of je wilt komen.

Vóór 31 oktober...

Als je je snel aanmeldt (vóór 31 oktober) en zorgt dat het geld dan bínnen ís, dan hoef je voor een heel weekend maar (42,50 of (20,- (voor 1 dag) te betalen. Maak dit geld over naar de JD, postbanknummer 701386 t.a.v. Jonge Democraten in Den Haag onder vermelding van ALV 30', of je een heel weekend komt, of een dag, en of je vlees eet of vegetarisch bent. Als je je van tevoren aanmeldt, krijg je rond 7 november je congresboek in de bus.

Na 31 oktober...

Je kunt je alleen op het landelijk secretariaat opgeven. Geld storten heeft geen zin, neem het geld maar mee naar het congres, dan kun je dan ((47,50) contant betalen. Je krijgt wel het congresboek thuis gestuurd, als je je telefonisch opgeeft .

Welke spullen moet ik meenemen?

Vergeet niet je congresboek, pen, geld, slaapzak/ dekbed, lakens, kussensloop, handdoek, schone onderbroek, slaap- T-shirt/pyjama, condooms, voetbal/basketbal of wat je ook nodig denkt te hebben. Als je je slaapzak of lakens vergeten bent, kun je een lakenpakket huren bij de Jeugdherberg. Het bedrag ((7,-) zul je zelf moeten betalen.

Krijg ik mijn reiskosten terug?

Je kunt je gemaakte reiskosten (2e klas) vergoed krijgen. Hiervoor moet je je treinkaartje bewaren en samen met een ingevuld declaratieformulier inleveren bij de landelijke penningmeester. Voorwaarde is dat je op de goedkoopst mogelijke manier gereisd hebt. Alleen gemaakte kosten binnen Nederland worden vergoed. (Dus helaas niet voor die leden uit Canada en China).

Ik ben nieuw lid!

Als je als nieuw lid dit leest denk je (hopelijk niet), wat lijkt dit allemaal ingewikkeld, ik denk niet dat ik ga! . Het zou heel jammer zijn als je dit zou denken, je mist dan heel wat. De Algemene Leden Vergadering (ALV of congres) is een traditie en dé samenkomst van JD-ers. Nergens komen meer JD-ers bij elkaar als op het voorjaars- of najaarscongres.
Het is de bedoeling dat er voor (nieuwe) leden een rondleiding en uitleg over het congres gegeven wordt. Voor meer informatie kun je Sjoerd Reijn Kloosterhuis bellen (030) 273 36 97.

Congresvoorstellen

Ook voor dit congres zijn er een aantal voorstellen gemaakt, die jullie kunnen bekijken. Op die voorstellen kunnen amendementen gemaakt worden. Helaas kan dat niet voor alle voorstellen. De voorstellen die jullie nu voorgelegd krijgen, zijn:
Resolutie Europese Integratie
Resolutie Vrijzinnig-Democratie
Jaarrekening 1996
Beleidsplan 1998
Begroting 1998
Huishoudelijk Reglement- en Statuten-wijzigingen

Resolutie(s)

Een resolutie is een voorstel inzake politieke aangelegenheden van maximaal 1000 woorden. Om de discussie goed te kunnen volgen wordt het sterk aangeraden van tevoren de resolutie door te lezen. Als je van tevoren al vragen hebt, neem dan contact op met de makers van de resoluties. Die zijn ook bereid om in jouw afdeling, meestal op de AAV, de resolutie te komen bespreken. Bij Annemiek de Haan zijn de namen van de makers bekend. Dit keer hebben 2 groepen mensen zich enthousiast aangemeld om een resolutie te gaan schrijven. Dat zijn de projectgroep Vrijzinnig-Democratie en de werkgroep Europa.

Jaarrekening

Een overzicht van het uitgegeven geld in het jaar 1996.

Beleidsplan

Een opsomming van een aantal punten die je JD zich voorneemt in 1998 uit te voeren. Op het beleidsplan kunnen geen amendementen gemaakt worden. Er kunnen wel nieuwe teksten (moties) door jullie geschreven worden.

Begroting

Een overzicht van budget van verschillende geledingen van de JD voor het jaar 1998

Huishoudelijk Reglement- en Statuten wijzigings-voor-stellen.

Een aantal voorstellen, waarop het Huishoudelijk Reglement en de Statuten gewijzigd kunnen worden. De statuten hebben een meer ingrijpend karakter. Er moet namelijk een nieuwe tekst bij de notaris opgesteld worden. Andere voorstellen hebben een andere deadline. Deze Amendementen, Moties, Organimo s en Politieke Moties genaamd, moeten vóór vrijdag 31 oktober 17.00 uur binnen zijn op het landelijk secretariaat. Zie voor gegevens verder in deze bijlage.

Politieke Moties (PM's)

Een Politieke Motie die een onderwerp behandelt dat niet actueel is, maar waar de JD wel een standpunt over zou kunnen of moeten innemen. Het moet echter niet een al te breed onderwerp zijn. Zo'n onderwerp leent zich meer voor een resolutie. Een PM bestaat uit één uitspraak en een korte motivatie die samen niet meer dan 200 woorden tellen. Voor PM's gelden dezelfde regels als voor Moties en Amendementen op de congresvoorstellen (zie hieronder). Let op: voldoet je motie niet aan de gestelde regels (die door het LB worden getoetst) dan is behandeling ervan helaas niet mogelijk. Voor PM's geldt dezelfde deadline als voor APM's, namelijk vrijdag 31 oktober 1997 om 17.00 uur.

Actueel Politieke Moties (APM's)

Uiteraard is het ook mogelijk om de ALV een uitspraak te laten doen over actueel politieke kwesties. Richtlijn voor de actualiteit is dat het onderwerp op de volgende ALV achterhaald

Vacante fucncties in het Landelijk Bestuur

Voorzitter

De voorzitter is het gezicht van de JD. Hij of zij vertegenwoordigt het Landelijk Bestuur binnen en buiten de vereniging. Het voorzitterschap is een van de meest veelzijdige functies binnen het Landelijk Bestuur. Tezamen met de Secretaris Politiek en de Secretaris Public Relations vormt de Voorzitter de politieke driehoek van het LB. Daarnaast geeft de voorzitter leiding aan het LB. Vandaar dat organisatorische vaardigheden van belang zijn. Voor deze functie is tevens enige retorische vaardigheid en een representatieve uitstraling vereist.
Voor meer informatie over deze functie kun je terecht bij Joost Boermans: (020) 68 55 208, buzzer: (06) 597 01 984.

Secretaris Politiek

De Secretaris Politiek (SP) heeft als hoofdtaak het begeleiden en stimuleren van de inhoudelijke discussie binnen de vereniging. Dit betekent onder meer contact onderhouden met het politiek bureau, bestaande uit de werkgroepen en de Commissie Politieke Zaken. Verder vallen er ook contacten met externe organisaties onder en de inhoud van externe publikaties van de JD. Bel voor meer informatie Jilda Mercx (015) 213 57 09, buzznummer (06) 597 18 332.

Algemeen Secretaris

Als Algemeen Secretaris (AS) loop je een beetje rond te rennen op het landelijk secretariaat en belangrijk te doen. Oftewel, je zorgt als AS dat zaken als: ledenadministratie, archief bijhouden en materiaal updaten, van een leien dakje gaan. Ook de communicatie met de leden, en het soepeltjes verlopen van de informatiestroom binnen het LB, is bij jouw taak van belang. Je bent dus de aangewezen persoon om zich verantwoordelijk te voelen (en te gedragen) voor het landelijk secretariaat en de Secretariaatsmedewerker. Heb je na deze opsomming nog vragen, bel dan Mariska Petrignani (030) 273 24 87.

Penningmeester

De penningmeester (PM) van het landelijk bestuur heeft, samen met de rest van het LB en de kascommissie, de eindverantwoordelijkheid over de financiën. Dit houdt onder andere in: het opstellen van de begroting en de jaarrekening. Verder gaat het om de financiële administratie en fondsenwerving. Een zekere financiële ervaring is nuttig, maar niet noodzakelijk. Bel Charlene Versluijs (053) 434 40 83 voor meer informatie.

Secretaris Organisatie

De Secretaris Organisatie (SO) organiseert evenementen. De belangrijkste hiervan is het congres (deze congresbijlage, het congresboek, sprekers en lokatie). Verder zijn er nog de ORGI-activiteiten (Kaderdag). Ook zorgt de SO voor de jaarplanner met alle belangrijke data voor de komende tijd. Je zit op die plek, waar je zelf kunt bepalen hoe een activiteit er uit komt te zien. Maar het leukste aan de functie is wel dat je gasten voor de activiteiten kunt uitnodigen, en die dus makkelijk kunt aanspreken (denk maar aan Jan-Willem Bertens, Minister Ritzen of Bart de Graaf) Wil je meer weten, bel dan Annemiek de Haan (030) 291 01 41.

Secretaris Scholing & Vorming

De Secretaris Scholing en Vorming (SSV) draagt zorg voor het cursus- en trainingen aanbod binnen de vereniging. Het op peil houden van het trainersbestand is hiervoor belangrijk alsmede het ontwikkelen van nieuwe trainingen in samenwerking met de trainers. Hiernaast draagt de SSV ook verantwoording voor de kortlopende projecten. De SSV heeft hierin vooral een co"rdinerende rol, hij /zij fungeert als contactpersoon tussen de projecten en het LB. Verder zorgt de SSV ook voor de Binnenhof excursies, die tweemaal per jaar georganiseerd worden. Voor meer informatie hierover kun je contact opnemen met Heino Blanckaert (030) 258 11 71.

Secretaris Ledenwerving en Opvang

Houd je van campagnevoeren, ben je niet vies van ledenopvang. Ben je verder nog in het bezit van doorzettingsvermogen, creativiteit en vooral enthousiasme, dan is de post van SLWO echt iets voor jou. Bel Sjoerd Reijn Kloosterhuis voor meer info (030) 273 36 97.

Secretaris Public Relations

De Secretaris Public Relations (SPR) verzorgt het JD-voorlichtingsbeleid. Dit houdt onder meer in het opbouwen en onderhouden van relaties met de media en het uitdenken en uitwerken van activiteiten ten behoeve van de publiciteit. De SPR is bovendien de voorlichter namens de vereniging naar de pers, dit in continu overleg met de Voorzitter en de Secretaris Politiek. Voor vragen kun je terecht bij Andor Admiraal (0229) 246 734, buzznummer (06) 595 38 158.

Hoofdredacteur Demo

Het tweemaandelijkse blad DEMO heeft een onafhankelijke redactie, die wordt voorgezeten door de Hoofdredacteur (HRD). Deze is dan ook géén lid van het landelijk bestuur. Samen met de redactie bepaalt de hoofdredacteur het beleid van de DEMO. Daarnaast zorgt hij of zij samen met de redactie voor de verschijning van de DEMO, van de selectie van te plaatsen stukken, via de lay-out tot de verzending. Wil je meer weten, bel dan Elly van der Munnik (070) 427 37 44.

Adjunct-Hoofdredacteur Demo

Als Adjunct-Hoofdredacteur (A-HRD) ben je verantwoordelijk voor de besteding van het door de ALV toegekende bedrag aan DEMO. Het is belangrijk, dat de A-HRD en de HRD nauw samenwerken wat betreft het financiele beleid van DEMO. De A-HRD geeft advies omtrent de bestedingen van het DEMObudget. Algemene betrokkenheid bij DEMO is een vereiste. Wil je meer weten, bel dan Elly van der Munnik.

Hoofdredacteur Cyberspace

Eind november zijn er, wederom elektronisch en dus niet op de ALV, verkiezingen voor de JD Cyberspace hoofdredacteur (HRC). Lijkt het jou een uitdaging om de voorpagina bij te houden van een site, die ruim 400 maal per maand wordt bezocht en een enthousiast team van webredacteuren te coordineren? Stel je dan kandidaat voor deze functie. Kennis van HTML is niet essentieel, maar wel erg nuttig. Bel of mail voor meer informatie naar Xander Mol (010) 2431443 of xahmol@pi.net. Voor vragen omtrent de procedure van de elektronische verkiezingen kun je bellen met Wim Rampen (040) 2048597 of w.rampen@pi.net.

Heb je interesse gekregen voor een van de bovengenoemde functies en ben je minstens 6 maanden lid van de JD, kandideer je dan voor een functie. Kandideren moet je vóór vrijdag 24 oktober 17.00 uur doen. Een formulier met vragen die je kunt beantwoorden, kun je op het secretariaat (bij Vera) opvragen (070) 362 21 62. Het adres van het landelijk secretariaat, Postbus 660, 2501 CR Den Haag.

JONGEREN EN POLITIEK

zou zijn. Het LB toetst de ingediende APM's aan dit criterium. Verder gelden v.w.b. het indienen ervan dezelfde eisen als bij de Amendementen en Moties op de congresvoorstellen, met dien verstande dat APM's kunnen worden ingediend tot de aanvang van het congres (zaterdag 15 oktober 1997 om 11.15). Wordt een APM voor vrijdag 14 oktober 1997, 12.00 uur ingediend op het Landelijk Secretariaat, dan zorgt het LB voor voldoende kopieren op het congres. APM's die ingeleverd worden na de deadline dienen door de indieners zelf vermenig- vuldigd te worden en in minimaal 100 kopieën aan het LB ter beschikking gesteld te worden.

Organisatorische Moties (Organimo's)

Een Organisatorische Motie is een opdracht aan het LB of een ander JD-orgaan betreffende een organisatorische kwestie. Ook hiervoor gelden dezelfde vorm eisen als voor PM's en APM's en is de deadline: vrijdag 31 oktober 1997 om 17.00 uur

Vacatures LB en (Adjunct) Hoofdredacteurs

Landelijk Bestuur - algemeen-

Voor de verkiezingen voor het landelijk bestuur heb je voor een bepaalde functie gekozen. Bij die functie hoort een eigen budget, dat je met creativiteit mag uitgeven. Maar je werkt niet alleen in het LB. Als Landelijk Bestuurder vergader je een keer in de twee weken. Door intensieve samenwerking leer je je mede bestuurders (goed) kennen. Je bent in vergaderingen niet alleen met je functie bezig. In vergaderingen wordt ook over inhoudelijke onderwerpen gesproken. Verder kun je je ook op andere vlakken uitleven, zoals organisatorisch bij het helpen van organiseren van activiteiten en contacten leggen met een 2/ 3-tal vaste afdelingen. Door die vaste afdelingen leer je mensen in het land wat beter kennen. Voor deze mensen ben je een vraagbaak (waardoor je wel eens een drankje aangeboden krijgt). Kortom in het landelijk bestuur leer je nóg meer mensen kennen en maak je meer mee. Heb je interesse voor het landelijk bestuur, maar wil je er nog even over praten bel dan Joost Boermans (020) 6855 208 of Annemiek de Haan (030) 2910141.

Statutenwijzigingen:

Artikel 10, lid 1.
De geldmiddelen v.d. vereniging bestaan uit:
a. Jaarlijkse bijdragen;
b. Vrijwillige bijdragen;
c. Subsidies;
d. Erfstellingen, legaten en schenkingen;
e. Geleende gelden;
f. Opbrengst van vermogen en alle overige baten.

Voorstel 1:
Indiener: Landelijk Bestuur
toevoegen en doornummeren: 'Sponsorgelden.'

HR-wijzigingen:

Artikel 2, lid 1
Het landelijk bestuur (L.B.) beslist over toelating als lid. Een besluit tot niet-toelating kan slechts genomen worden op gronden ontleend aan Artikel 5 lid 2 en 3 Statuten. Dit wordt binnen een maand schriftelijk, voorzien van motivatie, aan de betrokkene medegedeeld.

Voorstel 1:
Indiener: Landelijk Bestuur
'Lid 2 en 3' vervangen door 'lid 2, 3 en 4'

Artikel 5, lid 1, punt b
'deel uit te maken van door het L.B. of de A.L.V. in te stellen commissies, werk/projectgroepen en daar een stem uit te brengen bij de vaststelling van rapporten en adviezen;'

Voorstel 2:
Indiener: Landelijk Bestuur
'werk/projectgroepen' vervangen door 'discussie-, project- en werkgroepen'.

Artikel 6, lid 6
Een besluit tot schorsing c.q. ontzetting dient door het L.B. met een meerderheid van tenminste tweederde van het aantal uitgebrachte stemmen. Het lid dat geschorst c.q. ontzet is wordt onmiddellijk per aangetekend schrijven op de hoogte gebracht van dit besluit onder opgaaf van redenen en met mededeling van de beroepsmogelijkheden. Het betrokken lid wordt ook onmiddellijk een kopie van de statuten en het huishoudelijk reglement toegezonden.

Voorstel 3:
Indiener: Landelijk Bestuur
Na '....stemmen' toevoegen: ' genomen te worden'.

Art 14., lid 2.
De Secretaris Organisatie is belast met de zorg voor de congrescommissies en ziet toe op een goede uitvoer van taken.

Voorstel 4:
Indiener: Landelijk Bestuur
Tekst van lid vervangen door: 'De Algemeen Secretaris is belast met de zorg voor de notulencommissie en ziet toe op de goede uitvoer van taken. De Secretaris Organisatie is belast met de zorg voor de congresvoorzitter(s) en de stem-commissie, en ziet toe op een goede uitvoer van taken.'

Artikel 15, lid 4,
Per onderwerp wordt er zonodig een sprekerslijst geopend. Deze lijst wordt gesloten op een door de fungerend congres-voorzitter aangegeven tijdstip. Deze heeft tevens het recht spreektijd te verdelen en te beperken.

Voorstel 5:
Indiener: Landelijk Bestuur
'....op een door t/m Deze heeft tevens het recht spreektijd te verdelen en te beperken.' vervangen door: 'op het moment dat de indiener zijn laatste woord uitspreekt. Indien de indiener niet wenst gebruik te maken van de spreektijd, bepaalt de fungerend congresvoorzitter het moment waarop de sprekerslijst gesloten wordt. De fungerend congresvoorzitter heeft tevens het recht spreektijd te verdelen en te beperken'.

Artikel 19, lid 2
Het L.B. bestaat uit een Voorzitter, een Algemeen Secretaris, een Penningmeester, een Internationaal Secretaris, een Secretaris Politiek, een Secretaris Organisatie, een Secretaris
LedenWerving en Opvang, een Secretaris Public Relations en een Secretaris Scholing & Vorming.

Voorstel 6:
Indiener: Landelijk Bestuur
'een Algemeen Secretaris,' vervangen door 'een Algemeen Secretaris Organisatie,'
en 'een Secretaris Organisatie,' schrappen.

Voorstel 7:
Indiener: Landelijk Bestuur
'een Secretaris Leden Werving en Opvang, een Secretaris Public Relations en een Secretaris
Scholing & Vorming' vervangen door 'een bestuurslid Scholing, Vorming en Opvang en een Bestuurslid Pers en Promotie.'

Voorstel 8:
Indiener: Landelijk Bestuur
'een Internationaal Secretaris' vervangen door Bestuurslid Internationale Zaken'.

Artikel 19, lid 3
Het L.B. kiest uit haar midden een vice-voorzitter. De functies van Penningmeester en Algemeen Secretaris zijn onverenigbaar met het vice-voorzitterschap.

Voorstel 9:
Indiener: Landelijk Bestuur
'Het L.B. kiest' vervangen door: 'Indien de Secretaris Politiek gekozen is door de A.L.V. wordt de Secretaris Politiek Vice-Voorzitter Politiek (VVP) genoemd. Wanneer de Secretaris
Politiek ad interim de functie vervult, kiest het L.B. '

Artikel 22, lid 4
Het lidmaatschap van het L.B. is niet verenigbaar met enig andere verenigingsfunctie, behalve
met het lidmaatschap van werk- of projectgroepen.

Voorstel 10:
Indiener: Landelijk Bestuur
'verenigingsfunctie....t/m projectgroepen' vervangen door 'bestuursfuncties'

Voorstel 11:
Indiener: Landelijk Bestuur
'werk- of projectgroepen' vervangen door: 'discussie-, project- of werkgroepen'

Artikel 30, lid 1
'De vereniging kent drie soorten bijzondere organen, te weten vaste commissies, commissies
ad hoc en werk/projectgroepen.'

Voorstel 12:
Indiener: Landelijk Bestuur
'en werk/projectgroepen' vervangen door: 'discussie-, project- en werkgroepen'

Artikel 30, lid 2
Vaste commissies zijn:
a. de kascommissie.

Voorstel 13:
Indiener: Landelijk Bestuur
toevoegen en 'doornummeren':
Commissie Politieke Zaken (CPZ)
Internationale Commissie (INCO).

Voorstel 14:
Indiener: Landelijk Bestuur
toevoegen en 'doornummeren'
Organisatie Commissie (OC)

Artikel 36: Werk- en projectgroepen
1. Onder werk- of projectgroepen worden verstaan door het L.B. erkende werk-projectgroepen die zich verdiepen in bepaalde onderwerpen die een landelijk of regionaal karakter hebben, waarbij in geval van werkgroepen de nadruk ligt op de lange termijn en bij projectgroepen op de korte termijn.
2. Werk-of projecrgroepen hebben een actieve rol in de meningsvorming van de vereniging. Aan werk- of projectgroepen kunnen door het LB, gehoord hebbende de CPZ, minimum eisen gesteld worden ten aanzien van hun activiteiten. Bij gebrek aan belangstelling kan het LB, gehoord hebbende de CPZ, de werk- of projectgroep opheffen.
3.Opheffing van een werk- of projectgroep geschiedt door het L.B., gehoord hebbende de werk-projectgroep, schriftelijk met motivatie.
4. Niet J.D.-leden kunnen op voordracht van de secretaris politiek, door het L.B. als lid van een werk/projectgroep worden toegelaten.
5.De vergaderingen van de werk-projectgroepen zijn openbaar en de secretaris politiek heeft het recht een werk/ projectgroepvergadering bijeen te roepen.
6. Een werk- of projectgroep bestaat uitteruninste drie leden, waaronder een coordinator en mogelijkerwijs een secretaris. Zij worden gekozen of ontslagen door de werk-projectgroepsleden die hierover besluiten d.m.v. een schriftelijke stenuning bij volstrekte meerderheid van stemmen. Ieder werk'-projectgroepslid en de secretaris politiek kan zo'n stemming vragen.
6. Wanneer leden van een werk-projectgroep tweemaal zonder afmelding bij de coördinator niet op een vergadering aanwezig zijn, zijn zij automatisch geen lid meer van de betreffende werk-projectgroep.

Voorstel 16:
Indiener: Landelijk Bestuur
'Werk- en projectgroepen' vervangen door 'Discussie-, project- en werkgroepen'
'werk- of projectgroepen' vervangen door 'discussie-, project- of werkgroepen'
'werk-projectgroepen' vervangen door 'discussie-, project- en werkgroepen'
'werk-projectgroep' vervangen door 'discussie-, project- en werkgroep'
'werk/projectgroep' vervangen door 'discussie-, project- of werkgroep'
werk/projectgroepvergadering vervangen door 'vergadering van een discussie-, project- of werkgroep'
werk/projectgroepsleden vervangen door 'leden van een discussie-, project- of werkgroep'
'werk- of projecrgroepen' vervangen door: 'discussie-, project- of werkgroepen'

Voorstel 17:
Indiener: Landelijk Bestuur
toevoegen aan lid 1, na 'geval van' discussie-groepen, die zich richten op bepaalde politieke onderwerpen, bij'

Voorstel 18:
Indiener: Landelijk Bestuur
2e punt '6' vervangen door '7'

Artikel 41, lid 3
Kandidaatstelling voor het Afd.B. kan geschieden tot 2 x 24 uur voor de aanvang van de A.A.V. waarin de verkiezing plaatsvindt. Het lidmaatschap van een Nederlandse nationale politieke partij of een daaraan gelieerde of daardoor erkende politieke jongerenorganisatie, anders dan D66 moet bij de kandidaatstelling te worden vermeld.

Voorstel 19:
Indiener: Landelijk Bestuur
'bij de kandidaatstellling te worden vermeld.' vervangen door: 'bijde kandidaatstelling worden vermeld.

Programma onder voor-behoud

Zaterdag 15 november 1997
11.15: Opening/Installatie com-missies en congresvoorzitters
11.30: Spetterend openingsdebat -namen zijn echter nog geheim
13.00: -Actuele Politieke Moties
-Workshop I -resolutie voor-bereiding
13.45: Vragenuurtje -vervolg zondag- (vragen aan Landelijk Bestuurders en andere JD-ers)
14.15: -Politieke Moties -van vorig congres
-Workshop II -resolutie voor-bereiding
15.00: Verkiezingen
15.45: Resolutie I
16.15: Uitslag verkiezingen
16.45: 2e deel Resolutie I
18.30: Organimo s
18.45: Diner
19.45: Toespraak van de voorzitter Joost Boermans
Afscheid van Landelijk Bestuurders
21.00: Cabaret -onder voorbehoud-
22.00: Feesten!!!

Zondag 16 november 1997
8.00: Opstaan!/Ontbijt
8.30: Behandeling Jaarrekening
*9.00*Behandeling Beleidsplan en de Begroting
10:15: Resolutie II
12.00: -Politieke Moties
-Workshop III
12.45: HR- en Statutenwijzigingen
13.15: Vragenuurtje -vervolg van zaterdag-
13.45: Lunch
14.15: -Politieke Moties
-Workshop IV
15.00: Organimo s/HR- en Statutenwijzigingen
15.45: Mededelingen -met verrassing!-
16.00 : -Politieke Moties
-Workshop V

Workshops:
-Cyberspace (doorlopend, tijdens het programma)
-Indonesiëproject van samen-werkende PJO's (JD, JOVD en CDJA)
-Internationaal
-Resolutie I
-Resolutie II
-Haantjes- en Hennetjestraining

Verklarende Woordenlijst
ALV - Algemene Leden Vergadering (ook wel voorjaars- of najaarscongres genoemd);
APM - Actueel Politieke Motie;
CPZ - Commissie Politieke Zaken, een commissie onder de Secretaris Politiek;
HR - Huishoudelijk Reglement (Statuten staat boven HR);
LB - Landelijk Bestuur;
Organimo - Organisatorische Motie;
PM s - Politieke Motie.

Routebeschrijving
NJHC Herberg Elst Eikelkamp
Veenendaalsestraatweg 65
3921 EB Elst
tel (0318) 417 219
fax (0318) 472 460
Deze jeugdherberg kun je bereiken door de volgende aanwijzingen te volgen. Vanuit Arnhem: neem je de buslijn 50 en stap je uit bij halte Veenendaalsestraatweg. Vanuit Utrecht en alle andere plaatsen: neem van Utrecht CS de trein naar Veenendaal Centrum. Neem van daaruit buslijn 51, en stap uit voor de Jeugdherberg.

Beleidsplan

1 Er wordt geconstateerd dat er, binnen de JD, minder financiele ruimte is. Om andere mogelijk-heden, sponsorgelden te zoeken, zal er een sponsor-commissie opgericht worden. De landelijke penning-meester wordt coordinator van deze commissie.

2 Vele leden van de JD zijn in internationale aangelegenheden geïnteresseerd. Het LB heeft het voornemen om meer persbericht-en, gewijd aan internationale onderwerpen, uit te sturen. Bij het opstellen van dergelijke persberichten wordt de politieke driehoek uitgebreid met de Internationale Secretaris.

3 Ledenopvang en -werving zijn zaken van de hele vereniging. Elke afdeling en het Landelijk Bestuur zullen in 1998 een ledenwerf- of ledenopvang-training volgen/organiseren, om zich voor komende verkiezingen, op een potentiele ledenaanwas voor te bereiden. We gaan daarbij onderzoeken of we deze campagne voor de verkiezingen op een meer professionele en gestructureerde wijze kunnen aanpassen.

4 Om de continuiteit van de besturen binnen de vereniging te waarborgen, zullen de besturen zoveel mogelijk streven naar het oprichten van een adviesraad.

5 In het licht van de informatiemaatschappij en in het belang van de JD, dient het gebruik van email en internet gestimuleerd te worden. Het gebruik van email en internet zorgt voor een betere informatievoorziening en betere communicatie. (Laat zien waar jij het mailen en net surfen goedkoper -of zelfs gratis- kunt doen, en laat zien hoe je het (mailen en net surfen) doet!)

6 Om het functioneren als bestuurslid te verlichten zullen er ondersteunende commissies opgericht worden (zoals sponsorcommissie, campagne-commissie of actuele politiek commissie).

7 Om de geledingen van de JD samen te laten werken, zal het LB een aanzet geven tot het laten samenwerken van verschillende geledingen . Onder het motto Sla een brug zal de landelijke secretaris organisatie een prijsvraag uitschrijven voor diegene die het beste plan heeft zodat de politiek-inhoudelijk, organisatorische en bestuurlijke geledingen meer kunnen toewerken naar samenwerking.

8 Indien de resolutie Vrijzinnige Democratie aangenomen wordt, zal de JD dit onderwerp voor de verkiezingen naar buiten brengen.

Belangrijke Deadlines

De termijnen van indiening Organimo's, amendementen, moties en kandidaat-stelling vacatures

24 oktober:
kandidaatstellen voor Landelijk Bestuur, Hoofdredacteur DEMO en Hoofdredacteur Cyberspace

31 oktober:
deadline inschrijving congres met korting, via bank/giro

31 oktober:
PM s, Organimo s, Amendementen en Moties ingeleverd hebben

8 november:
Congresboek ontvangen

13 november:
APM's deadline, door LB vermenigvuldigd

15 november:
APM's deadline, zelf voldoende hoeveelheid vermenigvuldigen

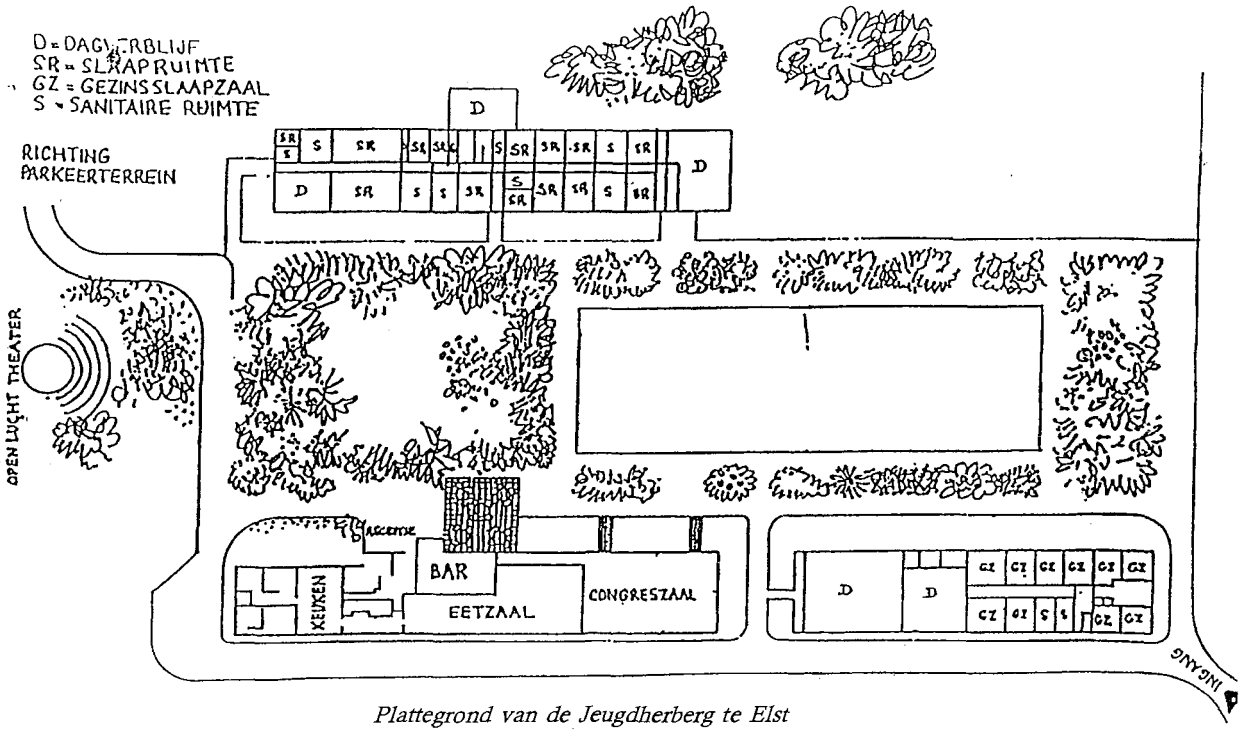

Plattegrond van de Jeugdherberg te Elst

Begroting 1998

Lasten	Begroting 96	Realisatie 96	Begroting 97	Begroting 98
Accomodatie				
Kantoorruimte	12.000	12.199	12.500	12.800
Afschrijvingen	3.500	2.106	4.000	3.000
Bankkosten	500	93	500	300
Subtotaal	16.000	14.398	17.000	16.100
Organisatie				
Kantoor en verzekering	3.800	3.660	3.800	3.500
Druk en stencilwerk	7.500	7.555	7.000	7.500
Materialen	5.000	5.700	4.250	4.000
Porti	7.500	9.628	8.250	8.000
Telefoon nationaal	6.500	4.585	6.500	5.500
Telefoon internationaal	5.000	817	3.500	1.000
Documentatie	250	289	250	1.300
Verg. en repres. kosten	750	3.534	1.250	1.500
Reiskosten bestuur	4.400	6.887	4.500	6.000
Contributie (int.) organisaties	2.300	1.353	2.800	2.500
Bijdrage personeel D66	5.000	5.000	5.000	5.500
Secretariaatsmedewerker	25.000	21.189	16.000	24.000
Subtotaal	73.000	70.197	63.100	70.300
Financiële administratie				
Administratiekosten	8.000	8.000	8.000	8.000
Accountant	3.400	3.664	4.000	4.000
Kosten PING	-	698	-	250
Subtotaal	11.400	12.362	12.000	12.250
Fondsen				
Afdelings prioriteitenfonds	2.000	550	1.000	1.000
Ledenafdracht	20.000	19.696	23.000	18.000
Ledenwerving	5.700	5.040	6.000	4.000
Verkiezingscampagne	-	-	-	2.000
Subtotaal	27.700	25.286	30.000	25.000
Ledenbladen				
Demo (druk & verzendkn)	23.250	24.461	23.250	22.500
Demo (redactiebudget)	750	3.626	1.800	2.400
Subtotaal	24.000	28.087	25.050	24.900
Ledenactiviteiten				
Congressen	24.000	26.727	24.000	24.000
Werkgroepen	2.000	3.917	2.000	3.000
Commissies	1.700	522	1.700	1.000
Introweekenden	1.000	58	-	-
Kaderbijeenkomsten	700	384	1.000	1.500
PI-weekend	-	2.400	-	2.000
Internationaal werk	3.500	19.000	4.000	3.000
Buitenlandexcursie	1.000	7.096	1.000	1.000
Scholing & vorming	-	375	300	500
JD-Cyberspace	-	-	1.000	600
Bijzondere projecten	-	-	6.000	3.000
Overige activiteiten	5.000	3.712	3.500	3.000
Subtotaal	38.900	64.191	44.500	42.600
Voorzieningen				
Lustrum ALV	-	4.000	4.000	-
Secretariaat	-	18.761	-	-
Subtotaal	-	22.761	4.000	-
Onvoorzien	8.000	-	9.000	6.750
Nog te boeken	-	-	-	-
Saldo winst	-	-	-	-
Totaal lasten	**199.000**	**237.282**	**204.650**	**197.900**

Baten				
Bijdrage D66	25.000	41.000	25.000	15.000
Opbrengst congressen	8.000	8.462	8.000	8.000
Contributies	27.000	14.399	22.000	22.500
Div. en schenkingen	4.500	10.724	2.500	3.000
Subsidie BiZa	133.000	141.225	145.650	145.000
Subsidie internationaal	15.000	-	-	
Opbrengst internationaal	-	990	-	-
Opbrengst materialen	1.500	1.734	1.500	1.500
Opbrengst PI-weekend	-	2.668	-	2.000
Opbrengst abon./advertenties	-	1.080	-	900
Saldo verlies	-	-	-	-
Totaal Baten	199.000	237.282	204.650	197.900

Resolutie 'Vrijzinnig-Democratie'

Democratie

De Jonge Democraten kiezen principieel voor een democratische samenleving. De JD is daarom continu op zoek naar manieren om de democratie te verbeteren. Inspiratie voor deze keuze wordt gevonden in de overtuiging dat een democratische samenleving de beste methode is om vrijheid, welzijn en welvaart voor allen te garanderen. De JD is echter meer dan een pleitbezorger voor democratie. Binnen het democratisch proces zal de JD proberen anderen te overtuigen van haar opinies over de meest uiteenlopende onderwerpen.
Democratie betekent in de eerste plaats: de macht bij alle individuen tezamen (het volk). De JD wil het zwaartepunt van de politieke macht daarom bij de volksvertegenwoordiging leggen. Dit geldt voor ieder bestuurlijk niveau, waaronder Europese Unie, Rijk, provincie en gemeente. De macht bij het volk betekent meer dan: de meerderheid beslist. De JD streeft ernaar dat een beslissing door zoveel mogelijk mensen gedragen wordt. Democratie gebiedt samenwerking en zoeken naar consensus, niet machtsstrijd.
Democratie betekent in de tweede plaats: ieder individu serieus nemen. Voor de overheid betekent dit onder andere luisteren naar wat de burgers vinden en zo min mogelijk dwingend optreden. Voor de burgers betekent dit mede anderen als gelijkwaardig beschouwen en andere manieren van leven accepteren. Democratie is voor de JD niet slechts een staatsrechtelijke notie, het is een attitude. Staatsrechtelijke democratie kan slechts bestaan bij gratie van deze democratische gezindheid. Het verder doorvoeren daarvan in de maatschappij is een doel waar de JD aan werkt.
Naast de visie op democratie hebben Jonge Democraten ook een eigen manier om binnen de democratie politiek stelling in te nemen: het pragmatisme.

Pragmatisme

Pragmatisme is een manier van nadenken over politieke problemen. De pragmatische manier van denken houdt in dat je open staat voor alle mogelijke middelen om een bepaald probleem op te lossen. Het zegt echter niets over het doel dat je wilt bereiken. Het doel wordt bepaald door de waarden en idealen van de JD. *Dit zijn de sociaal-liberale waarden en idealen. Pragmatisme houdt* dus geen beginselloosheid in; het veronderstelt juist beginselen.
De belangrijkste waarden op basis waarvan de JD haar politieke mening bepaald zijn: vrijheid, solidariteit en verscheidenheid.

Vrijheid

Vrijheid is een van de grootste rechten die het individu heeft. Het begrip vrijheid is op twee manieren uit te leggen. Beide opvattingen komen in vrijzinnig-democratie tot uiting. De eerste opvatting van vrijheid behelst de bescherming van het individu tegen andere burgers, tegen een bepaalde mate van overheidsinvloed en de garantie om in de rechtsstaat op basis van gelijkheid te kunnen functioneren. Dit noemen we vrijheden in de negatieve zin van het woord. Het zijn noodzakelijke, maar tegelijk zeer minimale vrijheden.
Daarnaast kent vrijzinnig-democratie ook een positieve invulling van het begrip vrijheid. Ze bedoelt daarmee het bestaan van gelijke kansen op een vrije ontplooiing van het individu. Door een gelijke toegang te verschaffen tot ontwikkelingsmogelijkheden en door gebruik hiervan te stimuleren kan en moet de overheid een situatie van grotere vrijheid voor haar burgers scheppen.

Solidariteit

Solidariteit is nodig om te waarborgen dat ieder individu niet alleen het recht heeft zich vrij te ontplooien, maar ook de mogelijkheid heeft om van dit recht gebruik te maken. Op deze manier zijn solidariteit en vrijheid voor de Jonge Democraten innig met elkaar verbonden. De JD is mede daarom tegenstander van laissez-faire liberalisme. Zoals individuen ten opzichte van elkaar een verantwoordelijkheid hebben, zo heeft de staat evengoed een verantwoordelijkheid in het actief waarborgen van vrijheden.
Solidariteit is voor de JD een breed begrip. Op kleine schaal betekent het betrokken zijn van individuen bij anderen in hun omgeving. Op iets grotere schaal betekent het dat sterkere bevolkingsgroepen in Nederland solidair moeten zijn met zwakken. Ook solidariteit met en verantwoordelijkheid ten opzichte van groepen individuen in andere landen is vereist, zowel als met andere (waaronder toekomstige) generaties mensen. Vanuit die gedachte zijn kwaliteit van de leefomgeving en een verantwoord systeem van sociale zekerheid voor de Jonge Democraten belangrijke waarden.

Verscheidenheid

Voor de Jonge Democraten is een verscheidenheid aan opvattingen een positief te waarderen goed. Vanuit haar vrijzinnigheid vinden de Jonge Democraten dat iedereen op individuele wijze uitdrukking moet kunnen geven aan zijn of haar morele en levensovertuiging. Ook hier geldt als randvoorwaarde dat de vrijheid van het ene individu ophoudt waar de vrijheid van een ander individu begint.
Respect voor verscheidenheid betekent dat je accepteert hoe een *ander gebruik maakt van zijn recht tot vrije ontplooiing. Dit heeft* zowel betrekking op individuen als op de overheid. De Jonge Democraten willen een overheidsbeleid dat rekening houdt met diversiteit in de samenleving en dat niet bepaalde levenswijzen bevoordeelt boven andere. De overheid dient slechts te besluiten van dit principe af te wijken waneer dit het resultaat is van een expliciete afweging met betrekking tot het welzijn van de samenleving als geheel of delen ervan.
Een spanning tussen bepaalde waarden zal altijd bestaan. Telkens opnieuw zal een afweging moeten worden gemaakt. Alleen door democratisch en pragmatisch te handelen doet de JD de diversiteit van haar waarden recht aan.

Ingediend door de (leden van) de projectgroep Vrijzinnig-Democratie.

Resolutie 'Europese integratie'

Inleiding

De Jonge Democraten staan in beginsel positief tegenover het proces van Europese integratie in het kader van de Europese Unie. Enerzijds liggen hier traditionele argumenten als de stabiliteit, veiligheid en samenhang in Europa aan ten grondslag. Anderzijds biedt de EU praktische oplossingen voor grens-over-schrijdende problemen, zoals milieuvervuiling. Niettemin zijn er een aantal randvoorwaarden waarbinnen verdere eenwording slechts kan plaatsvinden. Ten eerste dient er geen macht te moeten kunnen worden uitgeoefend zonder dat daar controle en verantwoording tegenover staat. Dit pleit er voor de bevoegdheden van het Europees Parlement op zodanige wijze uit te breiden dat effectieve democratische controle van Europese besluitvorming mogelijk wordt. In het bijzonder geldt dit voor de (landbouw-)begroting. Bovendien dient de Europese Rekenkamer alle bevoegdheden te krijgen om een serieuze invulling van haar controlerende taak mogelijk te maken. Een volgende randvoorwaarde is openbaarheid en transparantie. Om de betrokkenheid van de Europese burger te vergroten dient het Europese besluitvormingsproces zoveel mogelijk eenvormig en duidelijk te zijn. Deze besluitvorming dient ter wille van zijn legitimatie en

de rechtsbescherming zoveel mogelijk in openbaarheid plaats te vinden. De Jonge Democraten pleiten daarom voor invoering van een Euro-WOB (Wet op de Openbaarheid van Bestuur). Europese integratie mag nooit een doel op zichzelf zijn. Van belang is daarom het beginsel van subsidiariteit; besluiten dienen genomen te worden op een niveau zo dicht mogelijk bij de burger. Dit garandeert mede respect voor culturele verscheidenheid.

2. Eerste pijler, De oude Europese Economische Gemeenschap

2.1 De EMU

De Europese economische en monetaire unie is wezenlijk in het proces van Europese integratie. Een goede invoering van de Euro draagt bij tot het draagvlak van de Unie. Om deze invoering succesvol te maken dient het stabiliteitspact strikt te worden nageleefd door deelnemende landen. De Europese Centrale Bank dient daarom een beleid te voeren gericht op lage inflatie en lage rente. Hiertoe dient zij zo onafhankelijk mogelijk te functioneren van de lidstaten. Verder dienen de kosten gemaakt voor de invoering van de Euro niet afgewenteld te worden op de consument. Voor een sterke munt is deelname van Frankrijk en Duitsland een conditio sine qua non. Tot slot wijzen de Jonge Democraten een eng en formeel hanteren van de criteria voor toetreding tot de EMU af; het zijn slechts politieke criteria en geen economische.

2.2 Werkgelegenheid

Ruim achttien miljoen mensen zijn thans werkloos in de EU. Een actief werkgelegenheidsbeleid blijft in eerste instantie een nationale aangelegenheid. Op Europees niveau dient slechts een voorwaarden scheppend beleid gevoerd te worden gericht op werkgelegenheid en concurrentiekracht met middelen uit de structuurfondsen.

2.3 Institutionele hervormingen

De besluitvorming in de eerste pijler is, hoewel het meest supranationaal van alle, nog steeds van onvoldoende kwaliteit. Een stroomlijning van het aantal en de inrichting van de besluitvormingsprocedures ten gunste van democratie, transparantie en daadkracht vindt de JD juist. Verder dient met het oog op de uitbreiding van de Unie het aantal Commissarissen te worden teruggebracht. De JD vindt dat nationaliteiten via landenclusters in de Commissie tot uitdrukking moeten worden gebracht. De Raad van Ministers dient bij meerderheidsbesluitvorming een dubbele sleutel te gebruiken, van stemgewicht en bevolkingsaantal, om de grote lidstaten niet onder te vertegenwoordigen. Boven voorgaande twee punten wil de JD echter dat het ongelijksoortig gewicht van de lidstaten uiteindelijk tot uitdrukking komt in een volledig bij de besluitvorming betrokken EP.

3. Tweede pijler, Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid

Om een effectieve en geloofwaardige buitenlandse en veiligheidspolitiek te kunnen voeren dient de EU een zelfstandig defensieapparaat te ontwikkelen. Om dit te bewerkstelligen zijn institutionele veranderingen nodig. Zo moeten besluiten in de Raad met meerderheid van stemmen worden genomen, moeten minder besluiten door de Europese Raad worden genomen en dienen de mogelijkheden voor flexibiliteit te worden vergroot. Op korte termijn zou het algemene beleid intergouvernementeel geformuleerd kunnen worden, waarbij in concrete gevallen de EU bij meerderheidsbesluit zou moeten gaan optreden. Om ad hoc acties van de Unie te vergemakkelijken dienen de lidstaten troepen aan de Unie ter beschikking te stellen. Lidstaten die overstemd worden zouden vooralsnog in de gelegenheid moeten worden gesteld inzet van hun eigen troepen te veto‰n. Tenslotte dient de policy planning en early warning unit een belangrijke rol te spelen in het beleid. Om een effectief GBVB te kunnen voeren dient de WEU in de EU te integreren en uiteindelijk de NAVO te vervangen als voornaamste organisatie van militaire samenwerking in Europa. Versterking van de Europese Veiligheids- en Defensie Identiteit binnen de NAVO kan hierbij als tussenstap fungeren.

4. Derde pijler, Justitie en Binnenlandse Zaken

Ten einde de democratische legitimatie van de Europese integratie in deze pijler te realiseren dient met name het Hof van Justitie een prominente rol te krijgen. Volledige opname in het gemeenschapsrecht van het Verdrag van Schengen dient het vrije verkeer van personen te realiseren. Uiteindelijk dient een duidelijke en substantiele invulling gegeven te worden aan de rechten en plichten die samenhangen met het Europese burgerschap. Vanwege de voorlopige nadruk op technische integratie, dient de politiek slechts op hoofdlijnen bij meerderheidsbesluitvorming aan te sturen en samenwerking over te laten aan betrokken gespecialiseerde organisaties. Daarna verdient overheveling van zaken naar de eerste pijler aanbeveling. Tot slot dient Europol de bevoegdheden te krijgen die ze nodig heeft om effectiever en slagvaardiger te kunnen functioneren. Daarnaast moet Europol zo onafhankelijk mogelijk functioneren van de lidstaten.

5. Slot

De Jonge Democraten beoordelen in het licht van voorgaande de op de Top van Amsterdam bereikte resultaten als onvoldoende. De EU is institutioneel nog steeds niet rijp voor uitbreiding. Echter onder de huidige omstandigheden is uitbreiding onvermijdelijk. Aan landen die toetreden mogen eisen ten aanzien van democratie, mensenrechten en economische structuur gesteld worden.

Ingediend door de (leden van) de werkgroep Europa.

Toelichting: De resolutie "Europese Integratie" is bedoeld als aanvulling en vernieuwing van het huidige Hoofdstuk 11 van het Politiek Programma. Dit hoofdstuk dateert grotendeels van voor het verdrag van Maastricht. Dit houdt tevens in dat de resolutie zich beperkt tot het functioneren van de huidige EU en daaraan direkt gerelateerde beleidsterreinen. De resolutie gaat dus niet in op andere terreinen waar de JD al in eerdere resoluties voor Europese samenwerking pleit, zoals mensenrechten en econologie. Voor verdere informatie kan contact opgenomen worden met de werkgroep Europa.

Speciale Training Spreekvaardigheid

Op het congres en eventueel ook daarna, wil ik een spreekvaardigheidstraining geven, bedoeld voor JD-ers die het eng vinden om bijvoorbeeld een politieke motie te verdedigen voor een zaal vol mensen. Het idee voor deze training komt voort uit de discussie over waarom er zo weinig vrouwen het woord voeren op onder meer congressen. Dat wil overigens niet zeggen dat mannen niet welkom zijn op de training! Er kunnen negen mensen meedoen en je moet je voor 1 november opgeven bij ondergetekende. Als je je opgeeft wil ik graag weten waar je precies problemen mee hebt.

Henriëtte de Rooij, tel 030-2886552.

Remonstranten schrijven hun eigen belijdenis

Geloven met alle twijfel van dien

De Remonstrantse Broederschap is een vrijzinnige-protestantse geloofsgemeenschap. Vrouwen op de kansel en warme voorstanders van het homohuwelijk. Een interview met Prof. TH. M. Van Leeuwen, hoogleraar theologie van het seminarium van de remonstrantse broederschap aan de Rijks Universiteit Leiden. Over de vrijmoedige vertalingen van de Remonstranten.

Boris van der Ham

Ontstaansgeschiedenis

De Remonstrantse Broederschap is in de gereformeerde kerk van de 17de eeuw ontstaan. Het was een erasmiaans geïnspireerde groep, die opbotste tegen de calvinistische lijn in de gereformeerde theologie. Die groep, onder leiding van Arminius, kwam vooral in opstand tegen de Predestinatieleer, die verkondigde dat God al voor de geboorte had beschikt of je voor het heil of voor de verdoemenis zou leven.
In de 'Remonstrantie' van 1610 kwamen zij op voor de gedachte, dat iedereen voor het heil geboren werd en voor de psychologische vrijheid van de mens om dit heil aan te grijpen. Daarom verzette ze zich tegen een bindend gezag van belijdenis dat voor anders-gelovigen geen vrijheid liet. Toen de remonstrantse inzichten werden veroordeeld, stichtte zij in 1619 haar eigen kerk.

De Vrijzinnige theologie

Die remonstranten waren toch nog stevig orthodoxe lui, hoor. Maar ze stonden iets meer open voor kritische mensen. De grote periode van verandering voor de Remonstranten was in het laatste deel van de vorige eeuw, toen in de theologie het modernisme opkwam. Men probeerde nieuwe wetenschappelijke inzichten te verdisconteren. Zoiets als het darwinisme werd niet afgewezen, maar men probeerde deze theorie door moderne lezing van de bijbel mee te nemen. De Remonstrantse Broederschap ging op dat spoor mee en werd het enige kerkgenootschap dat volledig 'vrijzinnig' was. De vrouw in ambt was daar een direct gevolg van. Zo rond 1916 stond de eerste vrouwelijke dominee al op de kansel. Dat ging toen wel met veel discussie gepaard. Maar het was toch proberen de tekenen van de tijd te verstaan.

Rond 1916 stond de eerste vrouwelijke dominee op de kansel

De Remonstrantse Broederschap, een volkskerk?

Het is zeker geen volkskerk zoals de Nederlands Hervormde Kerk. Het beeld is dat het een wat elitaire club is. Dat is niet over de volle breedte waar. Ook niet in de begintijd. In Rotterdam waren matrozen remonstrant! In Amsterdam waren het inderdaad de regenten, maar in het hart van Holland waren hele gemeenten, in navolging van hun predikant, remonstrant geworden. En dat waren hele gewone mensen.

Daar was het dus meer een kwestie van charisma van de dominee?

Maar ze moesten ook aangesproken worden door de teneur van de prediking. In de eerste jaren was de kerk officieel verboden. Dus om tot die kerk toe te treden was nogal een stap. Dus wie doen dat? Toch mensen die tot bepaalde persoonlijke inzichten zijn gekomen. Dat was de drempel.

Nu stromen de mensen wel toe?

Oh nee! Ook bij ons speelt de vergrijzing. Wij zijn heel klein.

Belijdenis

De Remonstranten hebben van hun ontstaansgeschiedenis overgehouden, dat je geen belijdenisssen moet invoeren, die als een machtswoord boven de gelovigen moet worden gesteld. Toen de Remonstranten in 1621 zelf een belijdenis schreven werd er in het voorwoord ook uitdrukkelijk gesteld, dat het niet als een maatstaf voor het geloof mocht gelden. En zo hebben de remonstranten dus nooit een bindende belijdenis gehad.
Het belijden van je geloof is een individuele zaak. Het is nergens voorgeschreven, maar de meeste nieuwe leden van de remonstranten schrijven hun eigen, persoonlijke belijdenis. Dat is tamelijk uniek.

We kunnen niet een verscholen clubje zijn, dat ergens bloedeloos vrijzinnig zit te wezen

'Samen Op Weg'

De Nederlands-Hervormde en de Lutherse Kerk zijn tegenwoordig ook behoorlijk vrijzinnig. Hoe onderscheiden de Remonstranten zich in deze vrijzinnige situatie?

We hebben het er een paar jaar geleden over gehad, of de tijd niet gekomen was om 'Samen Op Weg' te gaan, om aan te haken bij de rest.
Een probleem bleef toch die belijdenis. Waar wij ontzettend tegen op zagen was deel te worden van een kerk waar toch weer 'n hele rij belijdenis-geschriften aan ten grondslag zouden liggen. Daar staan dingen in als: 'De mens is niet in staat tot enig goed.' Hoewel daar in de praktijk niet op geleund wordt, wilden we dat niet omarmen.

Wij wilden ook garanties dat we, naast het huwelijk, ook andere levensverbintenissen mochten blijven inzegenen. Maar dan is er de Gereformeerde Bond, waar geen vrouw op de kansel kan staan en waar het homohuwelijk al helemaal achter de horizon ligt. Dat was niet op te lossen.

In het bijbelboek Leviticus staat toch duidelijk dat homoseksualiteit niet mag. Met welk mandaat krast u zo maar een stuk uit de bijbel?! Is het een vrije omdraaïng van 'Waar God heerst, is liefde' naar 'Waar liefde is, heerst God'?

'Daar waar liefde woont gebiedt de Heer zijn zegen', dat zou je er inderdaad bij kunnen halen, ja. Het veronderstelt een andere manier van omgaan met de bijbel. Dat zijn die inzichten, die vanaf de verlichtingstijd zijn doorgesijpeld in onze kerk.
De bijbel is tijdbepaald, vinden wij. Dan probeer je de basale principes uit de bijbel te destilleren. Zoals liefde en verdraagzaamheid. En zodra je dat vertaalt naar andere levensvormen, kom je gauw op de zinnige gedachte, dat ook een homohuwelijk een zegen verdient.
Overigens doen ook zeer brave orthodoxe protestanten aan 'vertaling'. Ze zullen aan de bijbel ontlenen dat een homofiel godgeklaagd is, maar ze gaan de homofiel of de overspelige vrouw niet stenigen. En dat staat er toch ook? Dan moet je dat ook doen! Oók zij maken een vertaalslag. Maar wij vertalen weer ietsjes vrijmoediger.

Orthodoxe protestanten zullen aan de bijbel ontlenen, dat een homofiel godgeklaagd is, maar ze gaan de homofiel of de overspelige vrouw niet stenigen.

De ander zegt 'vrijblijvender'.

Ik vind het jammer als mensen dat vinden. Ik vind dat mensen moeten leren dat de dingen niet zo eeuwig, en totaal zeker, en alleen maar eenduidig waar zijn.
Het grappige is natuurlijk ook, dat aan de andere kant er allerlei critici van het geloof zijn, die eigenlijk ook het liefst die evangelische gelovigen zien. Die vinden ook dat kerkelijk zijn inhoudt, dat je het allemaal maar onversneden moet geloven. Anders ben je niet te plaatsen, en kan je niet als fossiel worden afgeschoten.

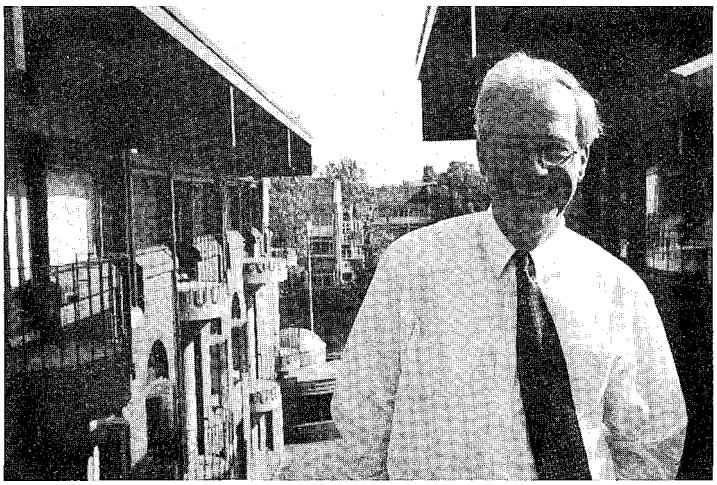

Th. M van Leeuwen's boek 'Van horen zeggen', werd in het Reformatorisch Dagblad recenceert met de kop: 'Leeft de Remonstrantie nog? Helaas wel!'

Wezenlijk en betrekkelijk

Voor mij is het christendom speciaal. Hoe Jezus over vreedzaamheid sprak. En het verhaal over zijn geboorte, dood en opstanding. Dat doet mij veel. Het zijn geen biologische feiten voor mij, maar de woorden die daar omheen cirkelen, die kan ik soms van harte meezeggen. Die zijn voor mij wezenlijk. Dat is uniek. Voor mij.
Vrijzinnige christenen zullen ook niet gauw zeggen, dat de enige weg van het 'heil' de christelijke weg is. Langs het spoor van de islam of het boeddhisme kan men hele belangrijke dingen vinden. Het is betrekkelijk.
Er zijn wel een paar dingen, die een maatstaf zijn. Geloofsrichtingen die geweld plegen of onderdrukking goed vinden of het idee hebben dat hele volksstammen opgeofferd mogen worden voor het heil van anderen of toekomstige geslachten kan volgens mij niet. Waar mensen er aan ondergaan, klopt het niet.

Er onderdoor gaan in het belang van het geheel?

Ook in het christendom zijn er stromingen waar mensen pijn lijden. Daar heersen opvattingen over vrouwen, zonde en schuld. Eerst de mensen in de prullenbak stoppen en zeggen, dat ze niets goeds in zich hebben en dat Christus hen eruit trekt en dan Hallelujah roepen? Nee, dat kan de bedoeling niet zijn geweest van het geloof.

Vrijzinnig

Er zijn verschillende opvattingen over het woord vrijzinnig. Over wat dat nou voor soort woord is. Als vrijzinnig op zichzelf wordt gezien, dan is het een soort algemene houding. Maar ik denk zelf, dat je altijd vrijzinnig bent ten opzichte van iets. Vrijzinnig-islamieten, vrijzinnige christenen. Het is een bijwoord.Je moet ergens bij durven horen en dat op een vrijzinnige manier vertalen. Het kan geen vrijbrief zijn om alles maar mooi te vinden. Als een ander onrechtvaardige dingen doet, dan mag je dat niet vrijblijvend ook mooi vinden.
Het gaat erom, dat je bepaalde dingen wezenlijk en belangrijk vindt, maar dat wel op een vrije manier, met een zekere kwetsbaarheid, voorlopigheid en relativisme

De Toekomst

Er is geen recept. Ik zie altijd wel mensen bij ons komen zoeken naar een andere 'sfeer'. Bij ons is die onduidelijker. Geloven met alle twijfel van dien. Geen dogma's. Ik denk dat dat aantrekkelijk blijft. We kunnen niet een verscholen clubje zijn, dat ergens bloedeloos vrijzinnig zit te wezen. We moeten ontmoeten. Wij hebben goede contacten met De Rode Hoed in Amsterdam.. Dat is zo'n ontmoetingsplaats op de grens van geloof, maatschappij, cultuur en modern leven. Dat zijn bondgenootschappen die interessant zijn. Of dat nou hele volksstammen trekt? Dat denk ik niet.
Een van onze handicaps als Remonstranten is, dat we nooit iets willen opdringen. Wij laten onze kinderen erg vrij en willen ze niet bestempelen als 'remonstrantjes'. Maar binnen de kortste keren draag je helemaal niets meer over. En daar gaat het toch wèl om. Geloven, of uberhaupt moreel in de wereld staan, veronderstelt dat andere mensen je daarin meenemen en interesseren.

Vrijzinnig zijn met een katholieke achtergrond

Waartoe zijn we nou weer op aarde?

De Rooms-katholieke kerk is bij uitstek een kerk die aan elkaar hangt van dogma's. Toch hebben ook daar mensen geprobeerd op een vrijzinnige wijze met het geloof en de tradities om te gaan. Herres Broutingam studeerde in 1959 af als priester. Na negen jaar als kapelaan te hebben gewerkt, ving hij een studie sociale-pedagogiek aan. Daarna werkte hij 15 jaar als legeraalmoezenier. Nu is hij gepensioneerd.

Boris van der Ham

'De ontwikkeling naar een meer vrijzinnige beleving van het geloof begon al tijdens mijn opleiding aan het seminarium. In de jaren 50 werden vanuit de katholieke geestelijke verzorging in het leger spelenderwijs vragen losgeweekt. Met humor en relativering werden onderwerpen als seksualiteit en de macht van het gezag aangesneden.
Ik herinner me een voorval op het seminarium. Onze preases verdedigde vurig het dogma, dat al het gezag op aarde van God kwam. Na zijn uitspraken brak er een homerisch gelach los; De toekomstige priesters geloofden daar kennelijk niet meer in.'

Anarchie heeft een negatieve lading, maar met voldoende bagage en in samenhang met anderen, is dat heel bevrijdend

'Sociale-pedagogiek is voor mij de betere Theologie geweest. Daar werd ik geconfronteerd met statistiek, wat ik een verschrikkelijk koud vak vond, maar wat mij besef bijbracht dat je 'onderzoeken' moet,voordat je opvoedings-systemen loslaat.
Toen ik jong was, werd mij geleerd dat de hostie het lichaam van Jezus was en door het te eten je Jezus 'in je hartje' kreeg. Ik mocht niet bijten in het brood, want dan deed je Jezus pijn. Het brood was het geloof. Maar toen ik de bijbel er op na sloeg en las: 'Wanneer twee of drie in mijn naam verenigd zijn dan ben Ik erbij', wist ik: Verrek daar heb ik geen brood meer voor nodig! Dan wordt die hostie weer gewoon brood. Het spirituele zit dan weer gewoon in de bijeenkomst, niet meer in dat brood.'

In een sterk dogmatische kerk gaat de energie van de geloofsgemeenschap voor een groot deel zitten in het in stand houden en het verdedigen van de vorm.

'In een sterk dogmatische kerk gaat de energie van de geloofsgemeenschap voor een groot deel zitten in het in stand houden en verdedigen van de vorm.
Dat wil niet zeggen dat die vorm waardeloos is. Ik heb veel aan die kerk van mij te danken. De cultuur, het theater, dat heeft de katholieke kerk veel meer dan de protestantse kerken. Die cultuur is mij ook dierbaar.'

'In mijn aalmoezenierstijd dacht ik er al aan om uit de Katholieke kerk te stappen. De hierarchische structuur en de starheid vervreemde mij steeds meer. Maar om protestants dominee te worden en lid te worden van bijvoorbeeld de Remonstrantse Broederschap, dat zou ik me niet kunnen voorstellen. Hoewel ik zo nu en dan kerk in de vrijzinnig-protestantse kerken, is het mijn cultuur niet. Ik ben vrijzinig-katholiek, niet vrijzinnig-protestant'

'Vrijzinnig is: vrij, maar niet onverantwoordelijk. Je hebt verantwoordelijkheid voor alles dat erfgoed is, en voor een gemeenschap. Het is een soort van hand in hand de anarchie instappen. Anarchie heeft een negatieve lading, maar met voldoende bagage, en in samenhang met anderen, is dat heel bevrijdend.'

'Een vrijzinnige moraal? Een frans filosoof zei: 'het gezicht van de ander, dat is mijn norm'; Met de een ga je anders om dan met de ander, omdat je met de een anders bent. Persoonlijke kennis hebben van een ander is de doorslaggevende factor in het vrij met elkaar omgaan.'

'Ik sta niet meer als Rooms-katholiek ingeschreven. Ik heb nu dus geen kerk meer. Dat betekent niet dat ik een rondscharrelend amoreel mens ben geworden. '

'Mijn eerste catechismus-vraag was 'Waartoe zijn wij op aarde?', antwoord: 'Wij zijn op aarde om God te dienen en in de hemel te komen'. Later werd dat: 'Wij zijn op aarde om hier en in het hiernamaals gelukkig te worden'. Toen kwam dat 'hier' erbij. Wim Sonneveld heeft in die tijd in een conference geroepen: "Waartoe zijn we nou weer op aarde?!"
Maar waarom daar een eenduidig antwoord op geven? Juist uit de coalitie van meningen over hoe je gerechtigheid invult vloeien dingen voort, die de moeite waard zijn.'

GO Internationaal

Ondanks de vakantie is er in de afgelopen periode op internationaal vlak weer het één en ander gebeurd, zowel binnen als buiten de JD. Zo was er de 'affaire Bouterse'. Ik heb dit tussen aanhalingstekens geplaatst omdat het een mooi voorbeeld van het feit dat men zich niet alleen in de binnenlandse politiek wel eens druk maakt om vrij weinig. Maar ja, het was vakantie moeten we maar denken en de arme sloebers die zich op dat mement niet (meer) konden laven aan de verweggistanse zon moesten toch wat om handen hebben.

Wat dat betreft kan ik ze aanraden lid te worden van de JD en internationaal te gaan. Never a dull moment! Zo waren er JD'ers actief tijdens de vredesfietseling van onze Vlaamse zusterorganisatie VUJO. Deze jaarlijkse fietstocht voor vrede naar de IJzerbedevaart was behalve erg gezellig ook erg vermoeiend. Gelukkig had het Vlaamse Blok in al haar wijsheid besloten de IJzerbedevaart dit jaar te boycotten. Gevolg: Geen incidenten van enige betekenis en een zelfde opkomst als vorig jaar. Conclusie: Mensen moeten het Blok niet! Wat geweldig toch om de brenger te mogen zijn van goed nieuws. Want er is meer.

Zoals je op de vorige internationale pagina hebt kunnen lezen is er volop ruimte om op deze pagina je internationale ei kwijt te kunnen. Ook kan je hier vertellen over je internationale belevenissen. Als dat geen goed nieuws is! Graag zou ik op deze plaats in de DEMO eens een stukje zien van een afdeling die zich internationaal in het diepe waagt of wil wagen. In de toekomst (misschien de volgende keer) zul je op deze pagina ook de bijdrages aantreffen van mensen die lid zijn van onze buitenlandse zusterorganisaties, waardoor deze pagina waarschijnlijk een nog betere blik in de internationale keuken zal bieden.

Uit die keuken komen verschillende gerechten, waaronder het JD/VUJO-weekend op 26, 27 en 28 september in Westmalle bij Antwerpen. Dat zal gaan over de Internationale Economie en het begin december te houden Noord-Ierlandse seminair in (jawel!) Noord-Ierland. Helaas is het thema Noord-Ierland nog steeds actueel . Daarom en voor nog vele andere brandhaarden besluit ik met de volgende woorden van Wouter de Bruyne:

vrede is niet louter een godsgeschenk
als brood en morgendauw
vrede is geen utopie
maar de broze droom
van een reine dwaas
een ouderpaar in Vladslo
en een eindeloze rij van kruisen
tussen Riga en Verdun
vrede is meer dan het bannen van oorlog
en het bezweren van wapens
vrede is verdraagzaamheid en veelstemmig
een opdracht met mildheid omkleed
en een moeizame tocht van eeuwen
die begint bij onszelf

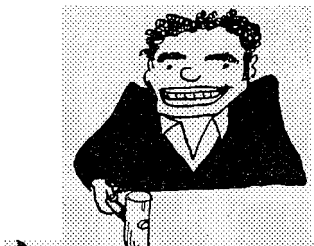

Onder de
HAMER

Verkiezingen

Het politieke jaar is weer begonnen en reken maar dat het spannend gaat worden. Tijdens de verkiezingen van 1994 verloren PvdA en vooral CDA enorm, de WAO-crisis ligt daarbij nog in onze gedachten. De VVD boekte winst, de winst van D66 was echter historisch. Ongekend waren de uitslagen en verrassend was het dat Van Mierlo zijn Paarse kabinet toch rond kreeg, met Kok als minister-president. Bij de start van dit kabinet waren de verwachtingen hoog gespannen. Desondanks waren er maar weinigen die écht dachten dat Paars-1 de rit zou uitzitten. Maar Paars deed het goed, economisch had het de wind mee en haar doelstellingen, afgeleid van het credo "werk, werk, werk" werden al voortijdig gerealiseerd.

Toch was er op andere punten meer mogelijk geweest. Onderwerpen als euthanasie, Homo-huwelijk, legalisering van soft- en hard-drugs, de positie van minderheden, het onderwijs en de democratisering zijn hiervan voorbeelden. Sinds eind 1996 spreken we zelfs weer over armoede in Nederland! Dit staat in schril contrast met de welvaart die Nederland kent. Voordat we dus over Paars-2 willen spreken moet er nog veel gebeuren.

Tegen de tijd dat deze DEMO op je deurmat ligt zijn de (concept) verkiezingsprogramma's van de meeste partijen bekend. Natuurlijk lezen we ze kritisch, kijken we waar bijvoorbeeld D66 na de 'modernisering universitair bestuur' (MUB) staat voor wat betreft democratie. Dan zullen we zien of de JD standpunten D66 of andere politieke partijen bereikt hebben (onder andere stemrecht vanaf 16 jaar en econologie).

Tevens zou het goed zijn als men bij de formatie straks niet alleen, zoals Borst wenst, de gekozen burgemeester tot een 'speerpunt' maakt, maar de gekozen minister-president ook in de discussie meeneemt. Dat men nu wel kritisch kijkt naar de wijze van kabinetsformatie.

Tenslotte zijn de verkiezingen bij de Jonge Democraten al eerder: op het aankomende Congres (15/16 november) zijn alle functies van voorzitter tot hoofdredacteur vacant (alleen de functie van internationaal secretaris niet). Ik hoop dat iedereen inziet dat het nodig is, maar ook ontzettend leuk kan zijn, om je te kandideren en zitting te nemen in het Landelijk Bestuur. Schroom niet en stel je kandidaat, de JD heeft goede bestuurders nodig om het verkiezingsjaar te overbruggen. Indien je onverlet toch denkt dat een
bestuursfunctie je teveel wordt, zijn er ook verschillende commissies waarvoor we
veel actieve JD-ers nodig hebben.

Joost Boermans,
Landelijk Voorzitter a.i.

D'émoties

Deze rubriek is bedoeld voor brieven van lezers

Tweede Maasvlakte heeft wel degelijk haast!

Op het laatste JD-congres hebben de leden van de Jonge Democraten een motie aangenomen waarin gepleit wordt voor een zo snel mogelijke aanleg van een Tweede Maasvlakte van 2000 ha. De werkgroep milieu is tegen deze uitspraak van het congres van de JD, hoewel de discussie in alle openheid en eerlijkheid is gevoerd. In het artikel "Tweede Maasvlakte heeft geen haast" in DEMO 14.4 gaat de werkgroep er van uit dat het JD-congres zich vergist heeft, de JD niet meer achter de principes van de resolutie econologie staat en dat de beslissing tot aanleg van de Tweede Maasvlakte uitgesteld moet worden. Met deze drie punten ben ik het dus niet eens.

Ten eerste vind ik het zeer onjuist om te zeggen dat een JD-congres zich vergist heeft. Een congres vergist zich in principe nooit! Ik kan er begrip voor opbrengen dat enkele individuele leden van de JD het niet eens zijn met een JD-standpunt. Dit is jullie goed recht. Alleen getuigt het van zeer antidemocratische sentimenten om te beweren dat een democratische beslissing een vergissing is. Voelen jullie jezelf nog vrijzinnig-democratisch? Kortom, ik betreur dit zeer en had dit absoluut niet verwacht.

Ten tweede wordt er in het artikel beweerd dat de JD opeens niet meer achter de principes staat die zijn verwoord in de resolutie econologie. Nu staat er in deze resolutie toch echt: "in sommige gevallen zal het echter noodzakelijk zijn om het milieu voorrang te geven op de economie of andersom". We hebben de principes niet laten varen, maar we hebben deze juist toegepast. De aanleg van de Tweede Maasvlakte is namelijk zeer econologisch. Als je naast economische aanleg (bedrijven terrein) ook nog eens econologische aanleg (natuurgebied) weet te bedingen, dan ben je juist zeer econologisch bezig. "Econologie veronderstelt dat milieu - en economisch beleid elkaar ten goede kunnen komen" (resolutie econologie). Dit is een perfecte illustratie van het synergie - denken (win - win gedachte).

Het derde en laatste punt betreft het voorstel van de werkgroep om voor uitstel van de beslissing te pleiten. Door niet in de ruimtevraag te voorzien denkt de werkgroep milieu dat de huidige uitbaters van de Maasvlakte opeens zeer creatief zullen worden ten aanzien van het efficiënt benutten van ruimte. Met andere woorden "door gebrek schep je creativiteit". In deze zogenaamde prikkel geloof ik dus niet. Creativiteit kun je niet "opwekken", creativiteit ontstaat opeens. Na de aanleg van de Tweede Maasvlakte heeft Rotterdam pas de ruimte voor snellere overslagmethoden, betere dienstverlening en nieuwe transportvormen. Tevens wordt er weer een main port/brain port discussie aangewakkerd. Je kan jezelf pas tot een brain port ontwikkelen als je voldoende kennis en ervaring hebt opgedaan in een main port. Het is dus niet of/of maar en/en.

Tevens pleit de werkgroep milieu er voor dat de Tweede Maasvlakte niet wordt aangelegd voordat dit economisch noodzakelijk is geworden. De noodzaak is er al: vanaf 2009 is er onvoldoende ruimte om in de vraag te voorzien. Indien we in 1999 niet beslissen, lopen we achter de feiten aan. En dat willen we toch niet?

Daarom kan ik tot de slotconclusie komen dat de Tweede Maasvlakte wel degelijk haast heeft.

Jan-Piet de Vries

Thorbecke, gezien in een historisch voetlicht

In een uithoek van een befaamd hoofdstedelijk uitgaansgebied, vernoemd naar één van de grootste artiesten in de Nederlandse geschiedenis, kijkt de grondlegger van de Staat der Nederlanden uit op de majestueuze Herengracht. Als een Koning kijkt hij neer op het gepeupel dat zich rond hem heen misdraagt aan het overdadige bier. Op de sokkel, waar zijn fysieke, stenen gestalte zich voor eeuwig lijkt te hebben neergezet, staat geschreven: "een trouw dienaar der kroon."

Prof. mr. J.R. Thorbecke een trouwe dienaar van de kroon te noemen is hetzelfde als markies de Sade tot een oprecht belijdend christen te bestempelen. Deze gentleman is de enige echte politicus in de Nederlandse parlementaire geschiedenis, die het podium van de mondiale staatsrechtbeoefenaars mag betreden. Natuurlijk ergens achteraan en de werkelijke meesters zoals Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, James Madison, John Locke, Montesquieu en Rousseau voor zich latend. Deze mensen respecteerden niet het goddelijke recht van een monarch om een land te leiden. Deze mensen verkozen principieel het zelfbeschikkingsrecht van het volk boven het geprivilegeerde recht van een vorst.

Thorbecke hoort daarbij. En alleen daarom al verdient hij het respect dat alleen past bij de allergrootste staatsmannen. Veel meer respect dan denigrerend te worden geplaatst op een achteraf pleintje, omringd door mensen die alleen geïnteresseerd zijn wanneer hun volgende biertje eraan komt.

Ik kan alleen maar raden naar wat de uiteindelijke intenties van deze hoogleraar zijn geweest, maar het zou me niets verbazen als die veel verder lagen dan de invoering van de ministeriële

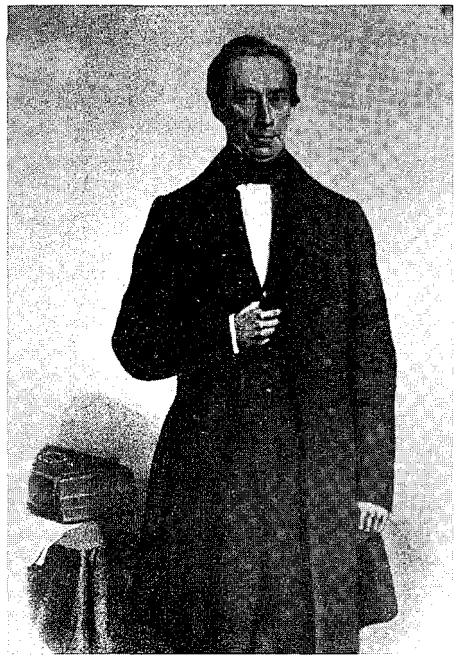

verantwoordelijkheid. De tijd was nog niet rijp voor nog verdere hervormingen in de Nederlandse staatsinrichting, maar ik kan me de wanhoop van Thorbecke wel voorstellen wanneer de infantiele Koning Willem III weer eens zo nodig zijn mond moest opendoen. Zoals dat gebeurde in april 1853, toen het protestante deel van ons land hevig geëmotioneerd was

geraakt, omdat de paus had besloten de bisschoppelijk hiërarchie in Nederland te herstellen. Willem was het helemaal eens met de anti-paapse beweging en tegen het zeer uitdrukkelijke advies van Thorbecke, sprak hij zijn expliciete steun aan hen uit. Aldus was de eerste echte constitutionele crisis in dit land een feit. Volgens Thorbecke's stricte, principiële en zuivere denkbeelden was de situatie zeer duidelijk; dit was een actie van het staatshoofd waar hij geen verantwoording over kon afleggen, dus moest hij aftreden.
Ik weet bijna zeker dat hij in dat voorjaar van 1853 moet hebben gedacht, dat het eigenlijk zo niet hoordde. Dat het eigenlijk anders zou moeten, dat hij, die door democratische middelen aan het hoofd van een ministerie was gezet, niet zo makkelijk door zo'n duidelijk incompetent figuur opzij kon worden gezet.
Ik leef met hem mee, wanneer ik hem zo treurig zie staan kijken over het plein, dat zijn naam draagt. Thomas Jefferson kijkt vanaf een hoge torenspits over downtown Philadelphia. Thorbecke leefde echter in Nederland. Lang leve de ministeriële verantwoordelijkheid. Lang leve de grondwet. Lang leve Thorbecke!

Protesteer tegen botte bijl D66 in JD subsidie

Keer op keer hebben prominente D66'ers dit jaar het grote belang, dat zij hechten aan het werk van de JD benadrukt. In dit zelfde jaar stelt het Dagelijks Bestuur van D66 echter voor om de subsidie van D66 aan de JD bijna te halveren van 25.000 naar 15.000 gulden.

Juist in het jaar van de verkiezingen, waar de JD meer dan ooit jonge potentiële D66-kiezers wil interesseren voor de politiek, wordt de JD door D66 geconfronteerd met een aanzienlijke daling van de inkomsten op een toch al krappe begroting.

Begrijp ook jij dit niet en ben je D66-lid? Kom dan meteen vanaf het begin (10:00 uur) naar de D66-ALV in Emmen 25 oktober a.s. (zie voor meer informatie het D66-blad 'Democraat'), en maak gebruik van je democratische rechten als D66-lid. Steun de door andere D66'ers, die de JD aan het hart gaat, ingediende moties. Of stem, als deze moties worden afgekeurd, tegen de begroting van D66.

Ewoud Woelderink (ewoud.woelderink@exxon.sprint.com)
Xander Mol (xahmol@pi.net)
Kascommissie Jonge Democraten

Pers en Vrijheid

Ook geshokt door de toedracht van de dood van Prinses Diana zondag 31augustus? Uiteraard reed de Mercedes 600 waarin de prinses werd vervoerd veel te hard onder de Pont d'Alma in Parijs. Waarschijnlijk harder dan 150 kilometer per uur. Ook is het zeer waarschijnlijk dat Do en Di beide niet in de veiligheidsgordels vastgeklikt zaten. Bovendien blijkt de chauffeur bovenmate beschonken te zijn geweest die fatale avond. Toch is het schokkend om weer te moeten horen dat het opjagen van mensen voorfelbegeerde, peperdure foto's geoorloofd hoort te zijn, want moeten we niet te allen tijde voorkomen dat de vrijheid van meningsuiting wordt beknot? Maar is het niet erg makkelijk om als journalist of uitgever te schuilen achter het begrip "persvrijheid"? Ethiek komt in het hele verhaal niet ter sprake. Vervelend toch dat de persvrijheid doorgaat daar waar de vrijheid van een ander begint.

Jilda Mercx

Op scherp

OP SCHERP

Het is een van de gekste emoties die er bestaan: Je schamen voor een ander. Het gevoel is niet uit te leggen aan mensen die het niet kennen maar volgens mij heeft iedereen er wel eens last van. Zo is het bijvoorbeeld algemeen bekend dat Jaap de Hoop Scheffer in 's lands eerste vergaderzaal naar de wc spurt zodra zijn partijgenoot en Kamervoorzitter Piet Bukman aanvangt met stemmentellen. Hij bijt daar dan grondig zijn nagels bij en komt niet van de pot voordat Hans Hillen de CDA-leider, voor een gesloten deur (Jaap, toe nou, kom d'r nou uit...), heeft gegarandeerd dat *Blooperpiet* ook dit maal niet is gelynchd door de ganse volksvertegenwoordiging onder aanvoering van de opportunistische reserve-voorzitter Fransje Weisglas. Dat zo'n bijltjesdag voor *brikke Buk* nabij is staat voor de CDA-fractievoorzitter blijkbaar vast. Voor mij trouwens ook.
Het schijnt een kwestie van beschaving te zijn: je schamen voor een ander. Richard Rorty heeft eens gesteld dat beschaving voor een belangrijk deel wordt gevormd door 's mens inlevingsvermogen. Wie zich niet kan inleven in een ander mag zich dus niet tot de beschaafde wereld rekenen. Bij Jaap zit dat wel snor. Voor mijzelf ligt dat wat gecompliceerder. De laatste weken, om precies te zijn na 4 september (een woensdag) weet ik niet meer of ik beschaafd ben. Ik weet het niet meer!
Die bewuste woensdag las ik namelijk over het nieuwe ontwerp-verkiezingsprogramma van D66. Ik was op slag van mijn zitmeubel gevallen. Er worden te hoge beschavingseisen aan mij gesteld wanneer men verwacht dat ik mij kan inleven in de schrijvers van dit ronduit amateuristische en belachelijke schrijfsel. En ik maar denken dat John Lanting was gestopt met het schrijven van kluchten. Nee dus. De koning der 'Theater van de Lach' klust bij voor D66, als *ghostwriter* van de programma-commissie.
Belangrijk aan humor is 'het onverwachte' en van een ongeleid projectiel als het huidige D66 kan je alles verwachten. Een komisch element dat Lanting had ingebracht was zonder twijfel het plan om de Verenigde Naties te financieren uit een heffing op vliegtickets. Uniek! Of zoals de *Volkskrant* schreef, *prettig gestoord.* Ach, D66'ers zijn natuurlijk ook een beetje *lekker gek.*
De commissie moet ook nog even hebben gedacht aan het, inmiddels zeer fletse, groene imago van D66. Hun plannetje is even eenvoudig als schaamteloos: binnen tien jaar moet de helft van het sinds 1960 verloren natuurschoon terug gewonnen zijn. Waar hebben deze programma-figuren rondgehangen de laatste paarse jaren? Niet in Nederland in ieder geval want dan hadden ze kunnen weten dat D66, ondanks de vele beloftes en prietpraat, niet zoveel doet aan groen.
Daarbij is de voorgestelde maximumsnelheid binnen de bebouwde kom van dertig kilometer per uur natuurlijk een lacher van formaat. Een fiets met twee lekke banden rijdt sneller! Waarschijnlijk is er behoefte aan een susser van het eigen milieu-geweten. Een schaamlap.
Maar de uitsmijter van dit al: het geweldige idee om kinderen van onder de twaalf te onderwerpen aan het strafrecht. *Oliver Twist revisited.* Kon ik bij de vorige voorstellen nog smakelijk lachen, bij het laatste werd ik pardoes woedend. Kinderen in de gevangenis? Wie verzint zoiets! De ukkies mogen overigens, als het aan D66-Borst ligt al opgesloten worden voor het drinken van een *Shandy Kinderbier.*
Wanneer, dit voor ieder D66-lid beledigende 117-pagina's tellende epistel het nieuwe verkiezingsprogramma wordt is mijn inlevingsvermogen tot een neanderthaler-niveau gedaald en stem ik volgend jaar mei zeker op die andere partij.

Marco van Lierop

Up to JDate

In Up to JDate worden korte berichten opgenomen. Alle nieuwtjes uit de vereniging vind je op deze pagina's

Krachtenspel in een mondiger samenleving

Stel je voor, er wordt je gevraagd om een reis te maken naar Indonesi¿-¿ om daar met de oppositie te spreken. Zeg jij dan nee? Waarschijnlijk niet. Peter Ras en Ido van der Meulen antwoorden daar geen nee op. Zij vertrokken samen met Jasper Verhoogt van het CDJA en Eelco Meerdink van de JOVD in Juli naar Indonesie, om te spreken met politieke partijen, vrouwenorganisaties, een vakbond, rechtshulpbureaus, wetenschappers, religieuze organisaties, mensenrechtenorganisaties, NGO's en veel jongeren. Ook hebben ze gesproken met de vakbondsleider Pakpahan en oppositieleidster Megawati. Naar aanleiding van deze reis is een rapport geschreven dat op 2 september j.l. gepresenteerd werd in Den Haag. De middag werd geopend door de mensenrechten-specialist prof. Van Genugten. Hij deelde ons mee dat Indonesie vast houdt aan de zogenaamde "Asian Vallues", en dat zij zichzelf een democratie noemt. Maar het tegendeel blijkt, de pers moet zich houden aan strenge censuur en de oppositie heeft geen handelingsvrijheid. Deze punten zijn noodzakelijk voor een democratie. Voor de Nederlandse overheid had Van Genugten twee opties. Ten eerste op overheidsniveau. Het is van groot belang dat de dialoog met de Indonesische regering blijft bestaan. Er moet economische samenwerking zijn, zodat de welvaart in het land kan stijgen, wat op den duur de mensenrechten-situatie goed kan doen. Economische sancties zijn uit den boze. De tweede manier om vanuit Nederland actie te ondernemen is via de Niet Gouvernementele Organisaties (NGO's). Zij dragen kennis en ideeen over.

Vlnr: Peter Ras, Jasper Ver hoogt en Ido van der Meulen

"Laten we de dogma's over Indonesie opheffen." Dat werd duidelijk toen de reizigers begonnen aan hun verhaal. De jongeren in Indonesie hebben laten blijken dat er helemaal geen probleem is met het koloniaal verleden. Veel jongeren vragen dan ook voor erkenning van de datum 17 augustus 1945, de dag dat Indonesie de onafhankelijkheid uitriep. Alleen de machtsconcentratie rondom Suharto is corrupt en heeft problemen met de geschiedenis. Suharto heeft hechte banden met het leger, dat in de hele maatschappij een grote rol speelt. Een ander dogma is het "Asian mirracle", dit blijkt niet te bestaan omdat er geen concurrentie verhoudingen zijn. In de Nederlandse pers en politiek wordt er vaak gesproken over minister Pronk. Hij zou te kritische uitspraken doen over het beleid in Indonesie. Maar het bleek dat Pronk helemaal niet gevoelig ligt. Uit het verhaal kwam duidelijk naar voren dat veel oude ideeen over Indonesie niet meer kloppen en herzien moeten worden. Een oplossing hiervoor ligt in het geschiedenis onderwijs.
Vervolgens werd het rapport aangeboden aan de kamerleden Hessing (VVD), v.d. Bos (D66), v. Ardenne (CDA) en Lilipaly (PvdA). Onder leiding van een NOVA-journalist begon een discussie. Al snel draaide de discussie over het koloniaal verleden met Indonesie: Was het onderwerp nog gevoelig of niet? Uit het rapport bleek dat de Indonesiers het verleden achter zich hebben gelaten en verder willen. Nederland schijnt nog niet zo ver te zijn. De partijen D66, PvdA en de VVD hebben toegezegd, dat17 augustus 1945 erkent moet worden. Hopelijk kunnen we deze toezegging binnenkort in de pers terug zien. Ook was een discussie-punt de vraag of de oppositieleidster Megawati moest worden uitgenodigd. Het CDA en de VVD voelden er het meeste voor om eerst Megwati uit te laten nodigen door de Europese Unie. Ze zou dan later ook Nederland kunnen aandoen. Toch waren alle kamerleden het er over eens dat Megawati uitgenodigd moet worden. Het was frappant dat de VVD de enige partij was die duidelijk voor een betere uitwisseling met Indonesische studenten is. D66 legde vooral de nadruk op een parlementair onderzoek, waar kamerleden in alle openheid met de oppositie kunnen praten. Dus een reis naar Indonesie is gewenst door de leden van de kamer. Conclusie van de discussie was dat Nederland volwassen moet worden en het verleden achter zich moet laten.
Na deze middag was het weer eens duidelijk dat het belangrijk is, om helder naar problemen te kijken, zonder dat je van te voren een beeld of dogma's aan houdt.

Het rapport kan aangevraagd worden bij Peter Ras en kost f5 ,-

Yvonne Ahrend, lid van de werkgroep mensenrechten.

Eelco Meerdink overhandigd het rapport aan D66'er Van den Bos

De maand van de solidariteit

Afgelopen voorjaar is een gewaardeerd JD-lid op harde wijze duidelijk gemaakt dat "de ware democratie" geen bestaansrecht heeft in een samenleving zonder solidariteit: het JD-congres besloot zijn blauwdruk voor zo'n democratie van tafel te vegen nog voordat hij goed en wel in behandeling was genomen. Spijtig voor de indiener, maar op de lange duur wellicht toch in zijn eigen belang, want in een democratie zonder grondwet geniet het individu geen enkele bescherming van de overheid en regeert het recht van de sterkste. In zo'n samenleving moet het individu maar afwachten of mensen hem te hulp schieten als hij wordt beroofd. Wie ziek wordt of zijn baan verliest in zo'n samenleving is volledig aangewezen op het medelijden van zijn landgenoten. En niet alleen de familie Gümüs zou permanent het land uit kunnen worden gezet, maar elk individu zou dit lot kunnen treffen: want voor alle kwesties geldt dat de meerderheid der stemmen beslist.

Hoe treurig het voorbeeld van de familie Gümüs ook is, het stemt ook hoopvol: want deze familie werd niet door de buurt verjaagd, zoals bij het Somalische gezin dat zich in Tilburg wilde vestigen, maar juist door de buurt beschermd. Dit toont aan dat mensen zonder eigenbelang kunnen opkomen voor hun medemens, ook al is het een "vreemdeling": het gaat hierbij om solidariteit in zijn zuiverste gedaante. Er zijn gelukkig meer voorbeelden van te geven: zo ging heel Vlaanderen vorig jaar de straat op om zijn solidariteit te uiten met de slachtoffers van de affaire-Dutroux en om een massaal protest te laten horen tegen de diepgewortelde corruptie in het openbaar bestuur. En Engeland, waar de solidariteit van de bevolking zwaar op de proef is gesteld door de radicale toepassing van het marktmechanisme, heeft vorig jaar massaal verdriet getoond om de zinloze moord op een groep kleuters en zeer recent om de onverwachte dood van prinses Diana. Dergelijke volksbewegingen tonen aan dat mensen een natuurlijke drang hebben om zich het lot van hun medemens aan te trekken.

Maar solidariteit is een veel algemener verschijnsel: ook de zorg van ouders voor hun kinderen en van (volwassen) kinderen voor hun ouders zou je solidariteit kunnen noemen. En wie een daklozenkrant koopt, boodschappen doet voor een zieke buurvrouw of vrijwilligerswerk doet geeft ook blijk van solidariteit. Zulk gedrag komt niet voort uit eigen belang, maar staat in dienst van de samenleving. Solidariteit is dan ook een noodzakelijke voorwaarde voor een liberale samenleving: zonder solidariteit zou deze al snel aan egoïsme ten onder gaan. Niet voor niets beroept de JD zich in haar beginselverklaring op de idealen van de Franse Revolutie: vrijheid, gelijkheid, broederschap (=solidariteit). Met deze idealen onderschrijft zij de kerngedachte van het liberalisme, namelijk dat vrijheid ook verantwoordelijkheid met zich meebrengt.

Dit uitgangspunt kan echter op verschillende manieren worden geïnterpreteerd: terwijl liberalen de nadruk op vrijheid leggen en naar sterke marktwerking streven, leggen vrijzinnig-democraten de nadruk op verantwoordelijkheid: zij plaatsen het individu voorop en proberen het tegen de negatieve gevolgen van marktwerking te beschermen. Hiertoe streeft de vrijzinnig-democratie naar georganiseerde vormen van solidariteit, waarbij de overheid zorg draagt voor het toekennen van uitkeringen en andere vormen van steun aan mensen en bedrijven die in nood komen te zitten. Zulke georganiseerde vormen van solidariteit hebben echter niet altijd het gewenste effect. De zaak Gümüs toont bijvoorbeeld aan dat er spanning bestaat tussen rechtvaardigheid (wettelijk geregelde solidariteit) en persoonlijke zorg (individuele solidariteit): wetten staan nu eenmaal geen uitzonderingen toe, ook al is het maar voor één familie. Er bestaan echter veel meer beleidsterreinen waarvan een vrijzinnig-democraat zich kan afvragen of de wetgeving daar wel solidair genoeg is. Daarom organiseert de JD Utrecht een Maand van de Solidariteit.

Maand van de Solidariteit

Dinsdag 7 oktober
Locale solidariteit: een huis voor iedereen? Forumdiscussie over woonbeleid in Utrecht, met wethouder, SSH en wijkburo. Plaats: café 't Hart, Voorstraat 10, Utrecht.

Maandag 13 oktober
Nationale solidariteit: Bakker, brood en bijstandsnood. Gesprek met Bert Bakker (D66) over sociale voorzieningen. Plaats: De Kargadoor, Oudegracht 36, Utrecht.

Woensdag 22 oktober
Internationale solidariteit: handelsrelaties vs. mensenrechten. Forumdiscussie met werk-geversorganisatie VNO en Amnesty en adviseur Pronk. Plaats: café De Gasterij, Trans 7, Utrecht (vlakbij Domplein).

Alle activiteiten beginnen om 20.00 uur. Meer informatie bij Arthur Bletterman.

De themamaand begint met een activiteit over solidariteit op lokaal nivo: het betreft een forumdiscussie met een wethouder en een SSH-bestuurder over de vraag hoe solidair het Utrechtse huisvestingsbeleid is. Waarom lopen er zoveel daklozen op straat? Is huursubsidie wel een effectieve vorm van solidariteit? Kent Utrecht Tilburgse toestanden bij het huisvesten van immigranten? Bestaat er beleid om verloedering en gettovorming te voorkomen? Wordt er bij het Leidsche Rijn-project op sociale differentiatie gelet? Waarom zijn er zulke lange wachttijden voor kamerzoekenden? Hoe asociaal is het om op een studentenflat te blijven wonen als je een baan hebt?

De tweede activiteit gaat over solidariteit op landelijk nivo: D66-kamerlid Bert Bakker zal dan antwoord geven op de vraag hoe solidair het huidige systeem van sociale voorzieningen is. Aangezien Bert Bakker onlangs de nota 'Niet bij brood alleen' heeft geschreven, die "voorstellen" bevat "ter bestrijding van de armoede in Nederland voor de komende kabinetsperiode", lijkt hij een ideale gesprekspartner voor een discussie over de grondslagen van de sociale voorzieningen. Hoe solidair is een samenleving waarin meer dan een miljoen mensen zonder werk zitten? Kunnen zij wel rondkomen van hun uitkering? Zijn Melkert-banen wel effectief? Is het niet beter om het minimumloon los te laten, of een basisinkomen in te voeren? Wat voor gevolgen heeft marktwerking voor de rechtvaardigheid van volksverzekeringen als de WAO? Hoe gaat het straks met de pensioenen?

De maand wordt afgesloten met een activiteit over solidariteit op internationaal nivo: deze krijgt gestalte in een forumdiscussie over de vraag wat de beste manier is om onze solidariteit met ontwikkelingslanden tot uitdrukking te brengen. Door handelsblokkades (t.b.v. de mensenrechten) of door bevordering van de handelsrelaties? Hiervoor zijn de volgende personen uitgenodigd: dhr. R. J. Tjeerdsma (werkgeversorganisatie VNO-NCW), mevr. G. Crijns (mensenrehtenorganisatie Amnesty) en dhr. M. van Hulten, ex-adviseur van minister Pronk en recent in het nieuws als voorziter van de programmacommissie van D66. Ze kunnen de volgende vragen verwachten: Klopt het dat versterking van de economie tot verbetering van de mensenrechten kan leiden, of is dit een smoes om extra handelsrelaties te kunnen aanknopen? Wat voor bijdrage kunnen gedragscodes leveren aan de verbetering van de mensenrechtensituatie? Hoe effectief zijn de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking? Is het niet dweilen met de kraan open zolang je de Europese markt beschermt voor produkten uit lage lonenlanden? Wat zegt de WTO hierover? Kan de eerlijke handel (Fair Trade en Max Havelaar) een sector van betekenis worden? Moet je produkten die met kinderarbeid zijn

Oele Koornwinder

Gezocht: Vers bloed voor CPZ!

Nadat één lid van de Commissie Politieke Zaken (CPZ) voor de zomer aangaf geen tijd en energie meer in de Commissie te kunnen steken is het gebleken dat dat nu ook, om uiteenlopende redenen, voor de vier overgebleven CPZ-leden geldt. Hierdoor komt er een vacature voor een volledig nieuw (uit 3, 4 of 5 mensen bestaand) CPZ vrij. Wat doet de CPZ? De commissie is een ondersteunigscommissie van de Secretaris Politiek (LB). De hoofdtaak van de Commissie Politieke Zaken is de begeleiding van de landelijke werk- en discussiegroepen van de JD. Dit houdt ondermeer in dat de CPZ-leden informatie van de werkgroepen doorgeven en werkgroepen wijzen op 'gaten' voorkomen in het politiek programma. Ook doe je ervaring op in heus 'crisismanagement' wat om de hoek kan komen kijken als het niet zo goed met een werkgroep. De standpunten van de JD staan in het politiek programma en wordt door de commissie eens in het jaar geactualiseerd. Verder zorgt de CPZ voor de organisatie van het Politiek Inhoudelijk (PI) weekend dat in het begin (januari/februari) van ieder jaar in het bosrijke Lage Vuursche plaatsvindt. Dit laatste is voor de commissieleden vaak het hoogtepunt van het jaar, omdat het een (politiek inhoudelijk) interessant, boeiend en bovenal gezellig weekend is. Lijkt het je interessant om invulling te geven aan een nieuw te vormen CPZ? Lijkt het je ook leuk om creativiteit en nieuwe ideeën in de praktijk te willen brengen? Aarzel dan niet om even te bellen met één van de huidige CPZ-leden Paul Kraan (020-6192618, na 19.00), Edwin Peek (020-6825692), Nadja Jungmann (020-6855208) of Steven van Weyenberg (020-6192722, na 19.00). Nieuwe mensen zijn hard nodig!
Edwin Peek

BRAND

Help jij het eerlijk verlopen van het congres, meld je aan voor de stemcommissie of notulencommissie. Je krijgt een bedankje achteraf. Voor aanmelding en /of vragen bel Annemiek de Haan.

Interesse in ruimtelijke ordening? Naast de projectgroep Infrastructuur is er het idee om een andere werk- of projectgroep op te richten. We missen nog een aantal mensen en ideeen om van start te gaan. Bel Heino Blanckaert..

DJ gezocht! We zijn op zoek naar iemand die het geluid tijdens de ALV wil reguleren. Je hebt een belangrijke functie, zonder microfoon/ versterking zijn de sprekers immers nergens. Meld je aan bij Annemiek.

Overleg met D66 werkgroep ouderenbeleid over jongerenbeleid. Volgende bijeenkomst is een brainstormsessie over de eventuele output van dit samenwerkingsverband. Info bij Jilda Mercx.

Jonge Democraten, bij D66?

Zoals iedereen weet is de relatie tussen de JD en D66 voor velen een vreemde. Er is een verband maar wat voor één precies, is voor velen onduidelijk. We noemen onszelf een onafhankelijke organisatie, maar tegelijkertijd noemen ons wel gelieerd aan de partij. Afgesproken is dat we ons niet bemoeien met elkaars interne aangelegenheden, maar dat lijkt mij dan ook logisch voor een zelfstandige organisatie. Toch verwacht men wel dat de JD contacten onderhoudt met vooral D66, zitten we in hetzelfde pand en zijn er meer punten waarbij de onze 'onafhankelijke positie' soms minder onafhankelijk lijkt. Voor activiteiten zullen we eerder D66-ers uitnodigen dan bijvoorbeeld SGP-ers.
Straks komen de verkiezingen en de vraag is nu of wij partij gaan kiezen. Niet zozeer voor personen, maar vooral voor een partij. En kiezen we dan voor D66. Gaan we als vereniging campagne voeren voor D66, indien zij dat zelf ook wenst? Spreken we ons uit over de hoeveelheid jongeren die er straks voor D66 in de Tweede Kamer moeten zitten? En verwachten we een subsidie van D66?
De antwoorden op veel van dit soort vragen zijn mijns inziens nu onduidelijk. Tot het congres is de houding van het Landelijk Bestuur een 'onafhankelijke'. Toch meen ik dat dat niet verstandig is. Waarom kunnen we niet gewoon zeggen dat we de zelfstandige politieke jongenorganisatie zijn VAN D66?? Dat we onze eigen dingen regelen en zeggen wat we willen zeggen. Indien we daar behoefte aan hebben of dat makkelijker vinden, dan kloppen we bij D66 aan. Uiteraard geldt vóór alles dat D66 dat wel moet willen.
Ik schrijf dit expliciet voor de DEMO omdat zo alle leden -ook zij die niet naar het congres komen- kunnen vermoeden dat er een soortgelijke organisatorische motie zal liggen. Het is een motie die betrekking heeft op de gehele vereniging en waarvan ik hoop dat iedereen zich bewust is dat het een zeer belangrijke is.

Joost Boermans

Geldzaken

Zoals jullie wellicht gezien hebben in de concept begroting voor 1998 geeft D66 ons komend jaar fl. 10.000,- minder subsidie. Uiteraard heeft dit gevolgen voor onze begroting. Aangezien het landelijk bestuur het huidige standpunt dat de JD onafhankelijk is van D66 nastreeft heeft zij echter besloten geen bezwaar in te dienen tegen de voorgestelde korting van D66. Het landelijk bestuur heeft wel laten weten de vermindering te betreuren en is nog in gesprek met D66 over de toekomstige situatie.

Voor vragen kun je contact opnemen met Charlene Versluys (053-4344083), Joost Boermans (020-6855208).

Oudere jongeren

De JD blijft dan misschien als vereniging eeuwig jong, dit geldt niet voor degenen die eenmaal lid zijn. Met andere woorden: ook jullie, beste JD'ers, worden ouder, en wellicht dat er een dag komt waarop je zegt: "Ik heb het nu wel een beetje gezien bij de JD." Maar natuurlijk wil je de band met de meest vrijzinnige politieke jongerenorganisatie van Nederland niet verliezen. Geen nood! Daarvoor bestaat de JD-Reünistenvereniging (JDR). Een gezellige groep (oud-)JD'ers die een aantal maal per jaar bijeen komt, bijvoorbeeld op JD- of D66-congressen. En in tegenstelling tot de JD kent de JDR geen leeftijdsgrenzen, dus ook huidige JD'ers zijn welkom als lid. De enige voorwaarde die we stellen is dat je minimaal drie jaar JD-lid moet zijn geweest. Dan kun je een aandeel kopen, wat je meteen stemrecht geeft op de Algemene Aandeelhoudersvergadering.
Wat heeft de JDR je te bieden? Een unieke verzameling mensen uit de hele geschiedenis van de JD (sinds haar oprichting in 1984), zodat je kunt horen hoe het er voor jouw tijd aan toe ging. Deze mensen doen nu vaak heel andere dingen, dus je kunt tevens een aardig netwerk ontwikkelen. Tenslotte heeft de JDR als doelstelling een fonds te vormen waaruit bijzondere aktiviteiten van de JD kunnen worden ondersteund.
Sinds de laatste Algemene Aandeelhoudersvergadering, gehouden te Elst op 26 april 1997, bestaat de JDR-directie uit de volgende personen:
Dennis Hesseling Algemeen Directeur
Henk Pijper Administratief Directeur
Steven Pieters Financieel Directeur
Ron Hendriks Operationeel Directeur
Voor meer informatie over de JDR of om je aan te melden als aandeelhouder kun je je wenden tot Dennis Hesseling, tel. 030-2313891, e-meel

Start projectgroep infrastructuur

Binnenkort gaat de projectgroep infrastructuur van start. In dit project wordt ingegaan op de volgende zaken:

- inspraakprocedures
- afwegingskader
- het schiphol debat
- logistieke inrichting
- wie betaalt?
- toekomstvisie

Voor meer informatie kan je contact opnemen met Oele Koornwinder, 030-2512115, of René Cornelissen, 053-4359380/4894094 (overdag). De eerste bijeenkomst is gepland in begin oktober, dus belangstellenden wordt verzocht om snel contact op te nemen.

Debat tussen JDers en D66-leden

De ware aard van econologie

Het zou zo mooi geweest zijn, wanneer hier een letterlijk verslag van het leuke en leerzame econologiedebat van 4 juni j.l. had gestaan. Maar helaas, de opname was onverstaanbaar vanwege de acoustiek in kamer 7 van het stadhuis. De woorden van voornamelijk Machteld Versnel galmden door de zaal en werden opgevangen door ongeveer 30 JD-oren (15 personen). Tegen alle andere afwezige JD-ers kan ik alleen zeggen, je had er bij moeten zijn, maar dat is soms tegen dovemansoren gezegd.

De genodigde sprekers waren Machteld Versnel, 2e kamerlid afdeling ruimtelijke ordening, Franciska Ravestein, fractievoorzitster in Rotterdam en George Muller, raadslid D'66 Rotterdam. Zij hebben elk hun visie gegeven op het eigen specialisme en econologie. Machteld vertelde dus veel over infrastructuur, George hield zich bezig met een plan om Rotterdam een groener uiterlijk te geven, en Franciska vertelde over Zestienhoven en over de tweede maasvlakte en de aantrekkelijkheid voor bedrijven om zich te vestigen in Rotterdam

Het was een zeer leerzaam en inhoudelijk debat. We werden enigszins overspoeld met informatie. Enkelingen die zeer goed op de hoogte waren van de besproken onderwerpen konden gerichte vragen stellen. Het is ons nu ook bekend hoe de term econologie op de wereld is gekomen. Hoe kan het ook anders, onze berebeste Wijers heeft deze beschrijving van het samengaan van economie en ecologie enkele jaren geleden gelanceerd. De 2 termen stellen elkaars grenzen.

Onderwerpen die aan de orde kwamen waren natuurlijk de tweede maasvlakte, vliegvelden, aanleg van de A4 tussen Schiedam en Delft, groenvoorziening in Rotterdam, verbinding met het havengebied, de 51 slachtofferbomen van het Kralingse bos, de compacte stadsgedachte en meer.

Het verhaal dat bij het Kralingse bos hoort is als volgt. Het Concours Hippique is een groots paardrijevenement dat elk jaar plaatsvindt in het Kralingse bos. Het trekt veel mensen en is zeer bekend, ook buiten Nederland. Het is belangrijk voor Rotterdam dat het hier blijft en dat het optimaal verzorgd is. Dit jaar was er meer ruimte nodig en moesten 51 bomen een stapje opzij doen. Dit veroorzaakte algehele verontwaardiging onder de vele vaste bezoekers van dit stukje natuurschoon van Rotterdam. Wat veel mensen niet wisten en wat ook niet goed bekend gemaakt is, is dat hier 1000 nieuwe bomen ter compensatie tegenover zouden staan. Dit gegeven werpt wel een ander licht op de zaak. Het leek dat milieu zeer ondergewaardeerd werd ten op zichte van economie, maar dat bleek mee te vallen. Ik woon vijf minuten van het Kralingse bos en mij is meerdere malen gevraagd te tekenen voor de actie "Red 51 bomen", maar daar werd nooit bij vermeld dat er een compensatieregeling was.

Over de tweede maasvlakte is onder andere gezegd dat Rotterdam nu al bedrijven heeft moeten weigeren. Dat is geen probleem voor de bedrijven, maar kan wel een gemiste kans zijn voor Rotterdam. Het kan zo lopen, dat Rotterdam over enige tijd overruled wordt door andere vestigingsplekken en dat Rotterdam als wereldhaven steeds meer afbrokkelt De vraag is: moet er een tweede maasvlakte komen, en zo ja, hoe groot moet die dan worden.

Aanleg van de A4 is nog een punt van discussie. Er moeten huizen voor wijken en er moet weer wat gesnoeid worden in het groen tusen Delft en Rotterdam. Het is de vraag welke tol deze extra verbinding mag kosten.

Uitbreiding van Schiphol was in juni al een hot-item, nu is het nog steeds onderwerp van de dag. Zestienhoven sluit, en werd door Franciska ook een planologische blunder genoemd. Machteld noemde als alternatieven voor de milieubelasting van vliegen, het vliegen met grotere toestellen en verdeling van het vliegen, met andere woorden een tweede mainport. Dit tweede vliegveld kan in de zee worden aangelegd, een plan dat eenieder waarschijnlijk bekend in de oren klinkt. Enigszins verwijtend klonk de opmerking dat 80% van de Schiphol-klanten zich per auto naar Schiphol begeeft, terwijl er een HSL rijdt. Machteld heeft het idee dat een tweede HSL in het oosten des lands een stimulans kan zijn voor het vervoer per trein naar het vliegveld.

De compacte stadsgedachte houdt in dat het meer gestimuleerd moet worden dat men in de stad blijft wonen en dat er niet eindeloos veel forenzendorpen rond de stad ontstaan. Deze dorpen knabbelen veel van het groene hart weg. In Rotterdam is ook zeker de trend, dat men buiten de stad gaat wonen, het stadscentrum verarmd en de stad groeit in feite in oppervlakte. Om de compacte stadsgedachte te stimuleren moet er gewerkt worden aan de groenvoorziening.

Wat mij op de eerste plaats opviel aan de informatie die voorgeschoteld werd is, dat het altijd moeilijk blijft om je een goede voorstelling van zaken te geven, omdat je zo vaak niet volledig op de hoogte bent van alle betrokken gegevens. Overtuigde stelligheid is vaak erg gevaarlijk.

Op de tweede plaats heb ik het vermoeden dat econologie toch vooral inhoudt: economie moet zijn kans krijgen en het milieu moet daar niet teveel onder lijden. De term econologie houdt dan dus geen evenwichtige verhouding tussen economie en milieu in, economie en groei hebben de overhand.

Na het debat heb ik de genodigden namens de Jonge Democraten hartelijk bedankt met een flesje econologische wijn: de wijn waarvan gezegd wordt dat het volledig milieuvriendelijk geproduceerd wordt en waar veel geld aan verdiend wordt.

Lieve dames en heren Jonge Democraten, er komen meer van dit soort avonden. Zorg dat je erbij bent !

Karianne Buddingh' (secretaris politiek Rotterdam)

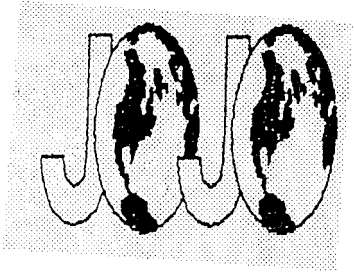

De Stichting Jongerenoverleg JoJo organiseert een weekend, waar jongeren aanwezig zijn uit de hele wereld die in oorlogssituaties leven. Zij zullen vertellen over wat ze hebben meegemaakt, en in gesprek gaan met Nederlandse jongeren over toekomstverwachtingen en dergelijke. Tijdens het weekend zullen niet alleen de traumatische consequenties van oorlog worden benadrukt, maar ook de rol van jongeren bij de opbouw van een land na een oorlog. Het weekend vindt plaats van 17 t/m 19 oktober in Elst (Utrecht). In de vorm van workshops en een 'jongerentribunaal' wordt gewerkt aan een slotdocument met daarin bevindingen en aanbevelingen dat zal worden aangeboden aan de gastspreker van zondagochtend, minister Pronk. Vanwege het internationale karakter van het weekend en de afkomst van de gasten zal de voertaal Engels zijn. Laat dit echter geen reden zijn om niet te komen, want iedereen wordt van harte uitgenodigd deel te nemen aan het weekend. De kosten bedragen slechts vijftig gulden. Hierbij zijn de twee overnachtingen, het eten en de readers inbegrepen. Aanmelden kan door te bellen naar Annemiek de Haan (030-2910141) of Inge Hagens (0485-350007) of de bijdrage van fl.50,- over te maken op rekening 4346499 o.v.v. JoJo en je naam en adres. Na aanmelding ontvang je de informatiebundel en evt. andere aanvullende informatie. Tot JoJo!

GEDRAGSCODES VOOR BEDRIJVEN

Brent Spar, Shell Nigeria, Heineken in Birma. Kunnen gedragscodes voor bedrijven uitkomst bieden aan maatschappelijke-, milieu- en mensenrechten-problemen?

Sinds kort is de projectgroep 'Gedragscodes voor Bedrijven' van start gegaan om een antwoord te vinden op deze vraag. Doel is inventarisatie van bestaande gedragscodes, meningsvorming en discussie, uitmondend in een discussiebijdrage voor de gehele JD.

Lijkt dit onderwerp je interessant? Meldt je dan nu aan voor deze projectgroep. Wil je je aanmelden voor of wil je informatie over de projectgroep? Bel of e-mail dan naar Xander Mol. Tel.:010-2431443 E-mail:xahmol@pi.net

Landelijk Bestuur

Voorzitter
Joost Boermans 020-6855208,
jhb@euronet.nl, 06-59701984
Secretaris. Politiek
Jilda Mercx, 015-2135709
jilda@dds.nl, 0659718332
Algemeen secretaris
Mariska Petrignani, ***0302732487***
Penningmeester
Charlene Versluijs, 053-4344083,
c.s.versluijs@student.utwente.nl
Secretaris Organisatie
Annemiek de Haan, 030-2910141,
a.w.dehaan@stut.fsw.ruu.nl
Secretaris Internationaal
Rogier van Rooij, 0206407549
r.vanrooy@dds.nl
Secretaris Scholing & Vorming
Heino Blanckaert, 030258171
h.a.r.m.blanckaert@fys.ruu.nl
Secretaris Ledenwerving en Opvang:
Sjoerd Reijn-Kloosterhuis
0302733697
Secretaris Public Relations
Andor Admiraal, 02292-246734,
andor@dds.nl

Coordinatoren projecten 1997
JOJO Ahmed Larouz, 079-3314095
Noord-Ierland seminar, Marleen van Oort, 030-2514373
Gedragscodes voor bedrijven, Xander Mol, 010-2431443
Vrijzinnig-Democratie, Jan Coppoolse, 024-3561070
150 jaar grondwet, Heino Blanckaert, 030-258171
Ruimtelijke Ordening Milieu en Infrastructuur, Oele Koornwinder 030-251215

Werkgroepen

Culturele Verscheidenheid
Nelleke Jansz, 0182-532323
Ethiek
Gerard Janssen, 030-2897500
Economie
Christiaan Hiddink, 010-4431688
Europa
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869
Gelderland
Maarten Covers, 024-3554498
Internationale Betrekkingen
Nadja Jungmann, 071-5213666
Jongerenbeleid
Thomas van Dalen 050-5719022
Mensenrechten
Marion van Geest (int.) 070-4273506
Ido v.d. Meulen , 030-2714506
Midden-Oosten
Cor Sandburg, 020-6825212
Floor Nuiten, 020-6934752
Milieu
René Cornelissen, 053-4359380
Politie en Justitie
Gerrit-Wim Gerritsen, 053-4357869

AGENDA

Oktober

Gehele maand Thmamaand: solidariteit te Utrecht. Zie artikel over Solidariteit in de Up to JDate. Info bij Sjoerd Reijn Kloosterhuis.

14 Binnenhofexcursie, info bij Heino Blanckaert

17-19 JoJo, info bij Annemiek de Haan of Inge Hagens

21 Discussie-bundel 'vrijzinnig-democratie'wordt besproken in cafe het Kaisertje

November

5-26 D66-congres te Emmen

15-16 ALV-30 Congres van de Jonge Democraten te Elst in Utrecht. Info bij Annemiek de Haan

24 Deadline DEMO

December

3-6 Noord-Ierland seminar, info bij Heino Blanckaert

Ergens in deze maand zal de nacht van de democratie plaatsvinden. Je kunt informatie opvragen bij een van de Landelijk Bestuursleden.

KOM ALLEN NAAR HET CONGRES.

ELLY EN DE REDACTIE WENSEN IEDER JD-LID EEN ZEER PRETTIG PARLEMENTAIR JAAR

HIER HAD JOUW AGENDA-PUNT KUNNEN STAAN

Politiek café

Amsterdam
eerste maandag politiek café met bekende sprekers; derde maandag Vrije discussie, Café P96, Prinsengracht 96, beide aanvang 20.00

Arnhem
vierde dinsdag, 20.00, Grand Café, Korenmarkt 16, Arnhem

Delft
tweede woensdag, 20.00, Café Verderop, Westvest 9

Den Haag
derde dinsdag, 20.00, Café Het Gouden Hooft, naast de Grote Kerk

Eindhoven
Dolle derde donderdag, info bij Peter Slegers (040-2126841)

't Gooi
laatste zondag, 19.30, Café Dudok, Larenseweg 2a, Hilversum

Groningen
laatste dinsdag, 22.00, Café Binnenhof, Oosterstraat 7a

Leeuwarden
tweede dinsdag, 20.00, Syb's bar, Doelesteeg

Nijmegen
20.00 Café De Zaak, Grotestraat 9

Rotterdam
tweede dinsdag, 20.30, Café Pardoen, in de Oude Haven

Twente
derde maandag, 20.30, Café Het Binnenhof, Walstraat 2, Enschede

Utrecht
eerste dinsdag, 21.00, Café 't Hart Voorstraat 10, (tel. 030-2319718)

Zoetermeer
derde vrijdag en eerste maandag, Café Queen of Hearts.

Leiden
derd dinsdag, cafe 't Kaisertje Keizerstraat 4

DEMO

Vrijzinnig-democratisch magazine van de Jonge Democraten nummer 5, jaargang 14 verschijnt 6x per jaar (ISSN 0925-4390)

De Demo is het onafhankelijk orgaan van de Jonge Democraten. Publicaties geven niet noodzakelijkerwijs de mening van de redactie of het Landelijk Bestuur weer.

Hoofdredacteur
Elly van der Munnik
(070-4273744)

Redactie
Louise Müller
Meino van Dijk
Bernhard Jongejan
Paul van Dulmen
Miranda van den Berg
Oele Koornwinder
Milko Vernooy (Fotograaf)
Paul van der Weijden (vormgever)

Druk: Coene BV, Den Haag

Foto voorkant: Milko Vernooy

Redactie-adres
Secretariaat JD t.a.v. Demo
Postbus 660
2501 CR Den Haag
tel. 070-3622162/fax. 070-3641917
E-mail: jd@dds.nl
Giro: 3461482 (ook contributie)

Aanleveren kopij
Demo heeft een redactiestatuut dat deel uitmaakt van het Huishoudelijk Reglement van de JD. Alleen bijdragen die op floppy worden aangeleverd worden behandeld. Dit dient bij voorkeur te gebeuren in WordPerfect (5.x,6.x) of MS Word (6.0, 7.0) bestanden. Eén Demo-pagina bedraagt ± 750 woorden exclusief illustraties. De redactie behoudt het recht artikelen in te korten of in het geheel niet te plaatsen. Bijdragen die na de deadline binnenkomen, kunnen op zijn vroegst in de volgende Demo worden geplaatst. Zonder toestemming van de hoofdredacteur mag niets uit Demo worden overgenomen. Voor advertenties kunt u contact opnemen met de hoofdredacteur.

Abonnementen
Een abonnement kost Fl 30,- per jaar. Ook losse nummers zijn te verkrijgen voor Fl 5,- per stuk ex. portokosten. Leden ontvangen Demo gratis. Iedereen wordt verzocht adreswijzigingen door te geven aan het Landelijk Secretariaat.

Lekker gezellig

Petite Politique©

pp@mb3d.demon.nl

DOEKE EN DICK: DIKKE MAATJES!

D66-Europarlementarier **DOEKE EISMA** neemt tijdens zijn met VVD'er **DICK DEES** doorgebrachte vakantie een kiekje. **DICK** geeft later toe enigizins verrast te zijn van **DOEKES** vrijpostigheid. "Ik zat net op zo'n koddig Lets openlucht w.c.-tje!"

MARRY MODEKONINGIN

Nadat **ENNEÜS HEERMA** moest opstappen als fractievoorzitter van het **CDA** kwam ze in de Tweede Kamer terecht; **MARRY VISSER** geboren **VAN DOORN**. Sinds haar verschijning op het **BINNENHOF** kijken vele ogen haar na. De 57-jarige Marry is op afstand de best geklede vrouw en wordt al enkele jaren geadviseerd door haar succesvolle zoon, de couturier **MART VISSER**. Marry, Ridder in de Orde van Oranje Nassau, voorzitter van de **PLATTELANDSVROUWEN** en voorvechter van Max Havelaarkoffie, krijgt alle kleding voor niets. Zoon Mart wil graag iets voor haar terugdoen. Of de **KLEURRIJKE** Marry de grote schoonmaak binnen het **CDA** zal overleven is de grote vraag. (Bron: *Weekend*)

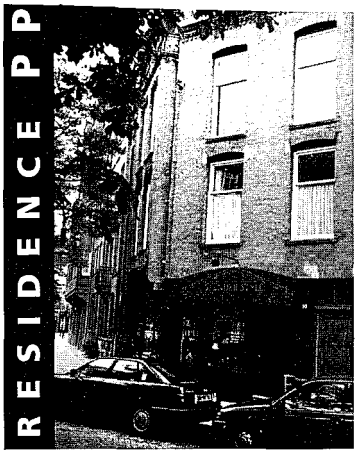

Eigenaar: *Frits Bolkestein*
Plaats: *Amsterdam*
Geschatte waarde: *Zonder nieuwe keuken f 444.000,-. Met nieuwe keuken f 535.000,-. Goed.*
Ligging: *Chique Amsterdam- Oud Zuid. Gelegen aan een gezellig perkje en gemoedelijk winkelstraatje van dorpse allure.* ***Zeer Goed.***
Gevel: *Vochtplekken en scheuren ontsieren de saaie gevel. Vitrage verdient een grondig sopje. Fraaie antiek- en decoratieshop fleurt het troosteloze geheel enigzins op. Intimi spreken echter over een zeer exquise inbouw-keuken achter deze grauwe gevel.* ***Matig.***
Inkijkfactor: *Hoge bomen en dikke vitrages belemmeren het zicht.* ***Slecht.***
Eindoordeel: *Pas op wegsleepregeling! Ranzige ventilator in raam. Maar Frits, dit is toch geen snackbar!* *

* matig, ** voldoende, *** goed, **** zeer goed, ***** uitmuntend.

Op de afscheids-borrel van **ERIC NORDHOLT** speelde de vrindjes een inspirerend rollenspel over de arrestatie van **DESI BOUTERSE**. Voor **ARTHUR DOCTERS VAN LEEUWEN** was een glansrol weggelegd als vertolker van het kwaad. "Gotcha !!!", riep **ERIC** naar zijn kompaan toen hij hem na een lange achtervolging door het partycentrum te pakken had. **ARTHUR** hief enthousiast zijn armpjes ten hemel. "Zo moeilijk is het dus niet!", mompelde hij.

GOLF: RELUS PUT ILLEGAAL!

Peralada - Op het jaarlijkse **GOLFTOERNOOI** van de *Johan Cruijff Welfare Foundation* in Noord-Oost Spanje heeft de Drentse Commissaris van de Koningin **RELUS TER BEEK** voor onrust gezorgd. Relus, die bestuurslid is van de stichting, reed met zijn **GOLFKAR** tegen een andere aan. Zijn vrouw, die over het gras klaagde, hield hier een pijnlijke arm aan over. Vervolgens smokkelde de oud-minister van Defensie op een **GREEN** waar hij een makkelijke bal miste. Of hij alle achttien **HOLES** wel heeft gespeeld is niet bekent. De heer en mevrouw Ter Beek vielen sowieso wat uit de toon in het deelnemersveld dat ondermeer bestond uit: **MARCO VAN BASTEN**, Bondscoach **GUUS HIDDINK**, vele Spaanse vrienden, zoon **JORDI**, vrouw **DANNY** en *El* Cruijff zelf! (Bron: *NRC Handelsblad*)

Hoofdredacteur: *Meino van Dijk.* **Redactie:** *Martijn Broeders • Suzanne Eijkelkamp • Marco van Lierop • Sonny Lim • Edwin Peek • Milko Vernooy.*

Een JD'er

Nathalie Piersma (21 jaar) uit Leiden

Nathalie Piersma is bezig met het oprichten van een JD-afdeling in Haarlem. Hoewel ze momenteel een opleiding tot verpleegkundige in Leiden volgt, is JD-Haarlem iets waarvoor zij zich enthousiast inzet. Daarnaast is ze sterk politiek geëngageerd.

"Na de IRT-affaire ben ik lid geworden van D66. Aanleiding was het indrukwekkende optreden van Boris Dittrich. Politiek is voor mij meer een gevóel dan droge nota's, verhandelingen en standpunten. Het is jammer dat de JD niet bij D66 hoort. Dat schept onduidelijkheid.. D66 is moeilijk toegankelijk voor jongeren, terwijl de JD dat juist wél is. Leden van D66 zijn vaak al hun hele leven al lid van de partij en hebben daarom weinig gevoel voor de dingen die jongeren interesseren. Toen het bovendien duidelijk werd dat D66 interne problemen niet binnenskamers kon afhandelen (IRT, Bouterse, Securitel), heb ik me afgemeld als lid van D66. In het begin had ik veel respect voor Winnie Sorgdrager. Nu niet meer. Ministers die zulke grote steken laten vallen moeten opstappen.

Vervolgens werd ik lid van de JD. De werkgroep jongerenbeleid interesseerde me. Jongeren op de rand van de samenleving, jongeren in de problemen door gebruik van drugs en alcohol. Alleen, een coördinator van de werkgroep was er nog niet. Ik wilde dat wel worden. Nadat ik dit had laten weten aan het bestuur, hoorde ik echter lange tijd niets. Totdat ik opeens, zonder enige kennisgeving, tot coördinator werd gebombardeerd. Zo werkt dat dus niet, ik vind dit een slordige manier van handelen van het bestuur van de JD. Soms lijkt het wel of ik een soort haat-liefde verhouding met de JD heb. De toegankelijkheid van de JD vind ik erg goed. Binnen het CDJA bestaan bijvoorbeeld zeer strenge opvattingen over drugs, bij de JS lijkt het wel of ze alleen maar willen feesten. Door JD-ers wordt er óók naar je geluisterd.

Omdat ik graag met een aantal mensen iets wilde doen èn ik lange tijd in Haarlem heb gewoond, leek het mij leuk om JD-Haarlem op te richten. We vormen momenteel met zijn drieën een officieus bestuur. Haarlem telt nóg zo'n achttien (in)actieve leden. In september wil ik de straat op om de jongeren in Haarlem te vragen hoe ze denken over politiek. 16 oktober voer ik een debat op een gymnasium in Haarlem over drugsgebruik onder jongeren. De samenwerking met D66 Haarlem is erg goed, de gemeente Haarlem is ook erg toegankelijk. Er is geprobeerd een jongerengemeenteraad in Haarlem op te zetten. Dit is niet gelukt, omdat er niet genoeg politiek geïnteresseerde jongeren werden gevonden. Soms lijkt Haarlem net een dorp. Ze willen meedoen aan een landelijk drugsexperiment. Echter, de burgemeester is tegen alles wat drugs heet. Dus komt er maar geen drugsnota van de gemeente Haarlem. Diezelfde burgemeester wilde een bezoek brengen aan de Haarlemse zusterstad in Zuid-Afrika, Muster. Hij vond dat de gemeente de reis voor zijn vrouw óók maar moest betalen! Het beleid op gebied van stadsvernieuwing is wèl erg goed. Haarlemse burgers hebben hierbij veel inspraak. Ook het culturele beleid verdient een pluim.

Met JD-Haarlem wil ik discussies opzetten. Recht en onrecht, gelijke behandeling, solidariteit voor elkaar vind ik belangrijke thema's. Dat de Emancipatieraad werd opgeheven is jammer, de controlefunctie die zij uitoefende vervalt nu. 'Gümüs' is een voorbeeld van solidariteit in de Nederlandse samenleving. Ophef over het feit dat er een Somalisch gezin in een Bossche woonwijk komt, is een voorbeeld van intolerant gedrag. Homo's moeten kunnen trouwen en recht op voogdij over het kind van hun partner hebben. Je sexuele geaardheid kiezen mag toch ook! De invoering van één Europees beleid beangstigt me een beetje. Eenzelfde munt, een gemeenschappelijk beleid op gebied van alcohol en drugs lijkt me goed. Over andere zaken moeten echter keuzevrijheden worden gelaten. Het Haarlems dialect bijvoorbeeld! 'Loesje' vind ik een leuk initiatief. De wereld door de ogen van een klein meisje... Deze organisatie wordt echter teruggefloten door diverse gemeenten. Ze worden aangeklaagd voor het 'bevuilen' van gemeentelijk bezit. Vrijheid van meningsuiting geldt namelijk wél nog steeds in Nederland, 'Loesje' oefent slechts haar recht als Nederlands burger uit. Misschien iets voor een JD -workshop op het najaarscongres?"

Tekst & foto: Paul van Dulmen

dec 1997/
jan 1998

DEMO-MEMO

Geen Demo, maar een Memo!

De laatste Demo van dit jaar zal nooit het levenslicht zien. Door hard- en software problemen die niet binnen een redelijke termijn op te lossen waren, was het niet mogelijk om Demo 15.6 uit te brengen ruim voordat Demo 16.1 uit zou komen. Verder wist de Demo-redactie twee dagen voor het lay-out week-end niet wat de status van het benodigde materiaal was. Zodoende werd het maken van de Demo afgelast. Het volgende nummer wordt nu extra dik om alle kopij die in nummer 15.6 zou komen ook een plaatsje te geven. Om jullie ongerustheid in te tomen hebben we dit memo in elkaar gezet. Hierin vind je broodnodige informatie over deadlines, orgi-dagen, campagnes en hoe en waar je je kopij voor de Demo moet inleveren. Namens de Demo-redactie en het landelijk bestuur wens ik eenieder zeer prettige feestdagen en een gelukkig nieuwjaar toe. Meino van Dijk.

Redactieadres Demo verhuisd

Het redactie adres van de Demo is sinds 12 december veranderd. Alle post voor de Demo moet tegenwoordig naar het volgende adres:
Redactie Demo
t.a.v. Meino van Dijk
Haarlemmermeerstraat 89 III
1058 JS Amsterdam
Dat betekent dat kopij voor de Demo niet langer naar het secretariaat van de JD moet worden gestuurd. Kopij voor de Demo dient vóór de deadline op het nieuwe redactie adres te zijn aangekomen.

Eisen aan kopij Demo gewijzigd.

De eisen die aan aangeleverde kopij worden gesteld om in behandeling te worden genomen door de Demo redactie zijn vernieuwd. Vanaf nu dient alle kopij op floppy te worden aangeleverd óf als e-mail te worden verstuurd. Op floppy aangeleverde kopij krijgt voorrang boven kopij die via e-mail wordt geleverd. De e-mail komt binnen op het landelijk secretariaat van de JD. Daar zal het op flop worden gezet om naar het nieuwe redactie adres te worden verstuurd. Dit betekent dat kopij die via e-mail wordt aangeleverd minimaal een week voor de deadline op het secretariaat binnen moet zijn.

Floppy-disks worden alleen geretourneerd als er een aan de afzender geadresseerde en voldoende gefrankeerde envelop wordt meegestuurd. Vermeld op de floppy-disk altijd je naam, adres, woonplaats en telefoonnummer. Zo kan de hoofdredacteur, indien nodig, contact met je opnemen en de juiste floppy-disk in de juiste retour-enveloppe doen.

De kopij dient te zijn bewaard als W.P. 5.1-, W.P. 6.0- of Word-bestand. De tekst moet onopgemaakt worden aangeleverd. Dat wil zeggen dat de kopij als een "kaal" tekstbestand dient te worden aangeleverd. Dus geen cursiveringen, onderstreepte zinnen en vet gedrukte letters etcetera. De tekst moet wel voorzien zijn van een boventitel (het chapeau), een titel en streamers Die laatste zijn de delen van de tekst die in Demo vetgedrukt staan, los van de tekst. Het is erg handig als je je tekst duidelijk in stukken verdeeld. Houdt er rekening mee dat door ruimtegebrek je stuk ingekort kan worden. Zorg er dan ook voor dat je tekst duidelijk aangegeven stukken bevat die in dat geval geschrapt kunnen worden. Dit voorkomt veel frustratie en tijdverlies.

Gezocht Vormgever:

De Demo-redactie zoekt een vormgever v/m. Je werkt binnen de redactie in een team van drie lay-outers. Enige ervaring en affiniteit met computers en grafische programmatuur, zoals Microsoft Publisher, PageMaker, QuarkXpress, Illustrator en Photoshop is vereist. Je bent bereid om een aantal dagen per maand je voor de Demo in te zetten. Wij bieden de mogelijkheid om relevante werkervaring op te doen als vormgever binnen een zo professioneel mogelijk werkende redactie. Voor meer informatie kun je je richten tot de hoofdredacteur via het redactie adres.

Gezocht: Fotograaf

De Demo- redactie zoekt twee fotografen v/m. Je werkt binnen de redactie in een team van drie fotografen. Enige ervaring en fotografische kennis is vereist. Je moet in het bezit zijn van fotografie-apparatuur. Heb je toevallig een Doka, dan ben je zo goed als zeker aangenomen. Wij bieden de mogelijkheid om relevante werkervaring op te doen als fotograaf binnen een zo professioneel mogelijk werkende redactie. Voor meer informatie kun je je richten tot de hoofdredacteur via het redactie adres.

Adressen Landelijk bestuur

Voorzitter
Joost Boermans
Parklaan 37-II
1405 GP Bussum
035-6980923 , VANAF ± 20 jan. '98
buzz- 06-59701984
email- boermans@hetnet.nl

Penningmeester
Heino Blanckaert
Rubenslaan 49-III
3582 JA Utrecht
030-2581171
email- h.blanckaert@wxs.nl

Bestuurslid Organisatie, Scholing en Vorming
Sjoerd Reijn Kloosterhuis
Gruttersdijk 42-bis
3514 BH Utrecht
030-2733697
buzz- 06- 65263534

Bestuurslid Ledenwerving, Opvang, Pers en Promotie
Henk van Lingen
Ina Boudier-Bakkerlaan 41-IV
3582 VG Utrecht
030-2510315
email -lingen@evident.nl

Bestuurslid Internationale Zaken
Rogier van Rooij
Uilenstede 49
1183 AB Amstelveen
020-6407549
buzz- 06-60445858
email- r,vrooy@dds.nl

Bestuurslid Politieke Zaken
Boris van der Ham
Laan van Nieuw Oost-Indië 34-A
2593 BT 's-Gravenhage
070-3222025
buzz- 06-65264007

Jaarplanning Demo

Demo	Deadline	Verschijning	Demo	Deadline	Verschijning
15.1	Vrij 6 feb.	±Za. 7 maart	15.2	Vrij 3 april	±Za 2 mei
15.3	Vrij 5 juni	±Za 4 juli	15.4	Vrij 31 juli	±Za 29 augustus
15.5	Vrij 25 sept.	±Za 24 oktober	15.6	Vrij 27 nov.	±Ma 28 december

Allemaal nog een gelukkig en vruchtbaar 1998 toegewenst !

Het LB wil graag via deze weg enkele landelijke activiteiten aankondigen en wel een orgidag en de opening van de campagne.

Orgidag:
Er is weer genoeg stof die het Landelijk Bestuur graag wil bespreken met de gehele vereniging vandaar dat er 17 januari een orgidag plaatsvindt.

Programmapunten die oa de revu zullen passeren zijn :
De Brede Doel Uitkering (B.D.U.) en gevolgen die deze wet zal hebben voor de JD, zie ook het stukje van de penningmeester over deze zorgelijke wet;
Hoe de JD haar verkiezingsoffensief zal gaan invullen;
Functie overleg tussen kaderleden;
Vragenhalfuurtje;
Hoe we het congres nieuwe stijl gaan invullen (mits voldoende tijd);
Mededelingen kwartier voor de afdelingen en werkgroepen.

Dus stuk voor stuk zeer interessante onderwerpen.
De dag zal om 11.00 uur beginnen in het gespuispand te Amsterdam.
Vanaf Amsterdam CS neem je tramlijn 1, 2, of 5 en stap je bij de tweede halte uit. Je steekt dan dwars door na de Spuistraat en dan is het op nummer 47 a.

Aangezien er punten op het programma staan die over het directe voortbestaan gaan van de Jonge Democraten (de B.D.U) wil ik ieder lid oproepen toch vooral naar de Orgi te komen. En zo met ons mee te denken hoe we zo goed mogelijk als vereniging kunnen blijven functioneren zodat we in 1999 met een gerust hart ons 15 jarig bestaan kunnen vieren!

Opening van de campagne:
Zoals iedereen nou wel weet zijn er dit jaar weer verkiezingen en ook voor de JD breekt er dus een belangrijke periode aan. Net als de politieke partijen zal de JD ook campagne gaan voeren. De campagne zal zaterdag 21 Februari in het zalencentrum van Pax Christi van start gaan. De campagne zal ingeluid worden met een verkiezingsdebat tussen Tom Kok en Hans Helgers (respectievelijk de partijvoorzitters van D66 en het CDA). Ook zullen we nog eens verder stil staan hoe we campagne gaan invullen.
Vanaf de stationshal van Utrecht CS moet je richting centrum lopen (uitgang Vredenburg). Neem de Tweede winkelpromenade naar rechts (bij Zij) en dan loop je recht op het centrum af, dus lekker centraal en 3 minuten lopen van het station.Na afloop (17.30 uur) gaan we natuurlijk ook met z'n allen wat drinken en eventueel wat eten in een van de gezellige cafe's die Utrecht rijk is
Voor de opening van de campagne zal een bijdrage van fl 10,- aan de leden worden gevraagd maar de reiskosten worden echter ook vergoed. Dit om de begroting sluitend te maken. Vergeet ook niet je lunch mee te nemen zodat je geen honger zult lijden.

Programma:

11.30 Opening van de dag
12.00 Openingsdebat tussen Helgers en Kok
13.00 Lunch
14.00 Vragenhalfuurtje
14.30 Discussie over de campagne
15.30 B.D.U.deel 2
17.00 Sluiting

We hopen velen van jullie te mogen begroeten.

Met vriendelijke groeten,

Het Landelijk Bestuur

Nieuwe regeling subsidie Binnenlandse Zaken

Binnenkort zal in de Tweede Kamer een wetsvoorstel behandeld worden waarin de subsidie die politieke partijen en politieke jongerenorganisaties krijgen van het ministerie van Binnenlandse Zaken opnieuw geregeld wordt. Het voorstel zoals het er nu ligt kan grote gevolgen voor de JD hebben.
Op dit moment is het zo dat pjo's de subsidie via de Stichting Ping (waarin alle pjo's zijn vertegenwoordigd) krijgen. Dit gaat buiten de moederpartijen om. In het nieuwe voorstel zal de subsidie via de moederpartij lopen. Als een partij een pjo officieel erkend krijgt deze een geoormerkt bedrag aan subsidie dat ten minste aan de betreffende pjo gegeven dient te worden. Het lijkt of er op deze manier weinig veranderd, maar het landelijk bestuur is van mening dat de onafhankelijkheid van de pjo ten opzichte van de moederpartij onvoldoende is gegarandeerd. In het ergste geval is het mogelijk dat de moederpartij eisen stelt aan activiteiten van de pjo in ruil voor erkenning en dus geld.
De Stichting Ping heeft een aantal voorstellen gedaan aan de vaste kamercommissie voor Binnenlandse Zaken waarmee de onafhankelijkheid betere geregeld zou worden. De JD zelf is in gesprek met de nieuwe woordvoerder Binnenlandse Zaken van D66, Jan Hoekema, om onze ideeën zo goed mogelijk kenbaar te maken.
Een ander aspect van de nieuwe regeling is de berekening van de hoogte van de subsidie. Van het totaal wordt de helft verdeeld aan de hand van het ledenaantal van de pjo. De andere helft wordt verdeeld op basis van het kamerzetelaantal van de moederpartij. Positief is dat het totale bedrag dat aan subsidie uitgekeerd wordt verhoogd is. Negatief is de afhankelijk van de moederpartij in de vorm van het aantal kamerzetels. Voor de JD kan dat voor volgend jaar de consequentie hebben dat er flink gekort wordt op de subsidie als D66 zetels verliest met de verkiezingen. (In het geval van een verlies van 10 zetels gaat het om een bedrag van 50.000 gulden dit is ongeveer 25 % van de totale begroting).
Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden dient binnen de vereniging de discussie gevoerd te worden wat te doen bij subsidievermindering. Duidelijk is in ieder geval dat ledenwerving een belangrijk middel is subsidieverlies zo goed mogelijk op te vangen.

Bericht van de penningmeester
Graag zou ik alle declaraties van 1997 ontvangen voor vrijdag 23 januari as. Maar wie wil er na de dure dagen van kerst en nieuwjaar niet geld zien.
Met vrijzuinige groet van de penningmeester,
Heino Blanckaert

17-1	Orgi-dag
30-1	Deadline HR-wijzigingen/Resolutie voor ALV 31
21-2	PIzZA, Politiek Inhoudelijke Zaterdag.
3-4	Deadline Politieke Moties, Actueel Politieke Moties,
28-8	Deadline HR-wijzigingen/Resoluties voor ALV 32
6-11	Deadline Politieke Moties, Actueel Politieke Moties, Organimo's voor ALV 32